UTKAST
30.6.2025

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en ny lag om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism genom vilken den gällande lagen med samma namn upphävs. Genom de föreslagna ändringarna genomförs EU:s nya reglering om bekämpning av penningtvätt, det vill säga EU:s förordning om myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, penningtvättsförordningen och sjätte penningtvättsdirektivet. En del av de föreslagna ändringarna hänför sig också till stärkandet av efterlevnaden av rekommendationerna från den internationella aktionsgruppen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism Financial Action Task Force (FATF) och till nationella ändringsbehov.

I den föreslagna lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism föreskrivs det om en nationell riskbedömning, statistikföring, förmånstagarregistret, tillsynsorganens befogenheter och samarbete samt administrativa påföljder.

I lagen om centralen för utredning av penningtvätt föreslås ändringar som följer av bestämmelserna i sjätte penningtvättsdirektivet och som bland annat gäller centralens befogenheter och informationsutbyte.

Det föreslås att lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton ändras till följd av de ändringar som i sjätte penningtvättsdirektivet gjorts i bestämmelserna om bankkontoregister och som bland annat innebär nya krav på datainnehållet i register.

Det föreslås att handelsregisterlagen ändras för att överensstämma med de föreslagna bestämmelserna om förmånstagarregistret i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. De bestämmelser i handelsregisterlagen som överlappar de bestämmelser som föreslås i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism upphävs.

I propositionen föreslås det dessutom att bland annat försäkringsbolagslagen, kreditinstitutslagen, lagen om Finansinspektionen, lagen om betalningsinstitut, lagen om investeringstjänster och lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism ändras. De ändringar som föreslås i de sistnämnda lagarna är i huvudsak lagtekniska.

Lagarna avses i huvudsak träda i kraft den 10 juli 2027 då penningtvättsförordningen börjar tillämpas.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL 1
MOTIVERING 6
1 Bakgrund och beredning 6
1.1 Bakgrund 6
1.1.1 Penningtvätt och finansiering av terrorism 6
1.2 Beredning 9
1.2.1 Beredningen av EU-rättsakten 9
1.2.2 Beredning av regeringens proposition 12
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll 12
2.1 EU:s lagstiftningspaket mot penningtvätt och finansiering av terrorism 12
2.2 Amla-förordningen 13
2.2.1 Amla-förordningens huvudsakliga innehåll 13
2.3 Penningtvättsförordningen 17
2.3.1 Allmänt 17
2.3.2 Penningtvättsförordningens handlingsutrymme 18
2.3.3 Penningtvättsförordningens huvudsakliga innehåll 20
2.4 Sjätte penningtvättsdirektivet 50
2.4.1 Sjätte penningtvättsdirektivets huvudsakliga innehåll 50
2.4.2 Handlingsutrymme i sjätte penningtvättsdirektivet 50
3 Nuläge och bedömning av nuläget 76
3.1 EU-bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism 76
3.2 Nationella bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism 77
3.2.1 Penningtvättslagen 77
3.2.1.1 Åland 87
3.2.2 Lagen om centralen för utredning av penningtvätt 88
3.3 Ändring av direktivet om finansiell information 88
3.3.1 Lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton 89
3.3.2 Handelsregisterlagen 93
3.3.3 Lagen om Finansinspektionen 94
3.3.4 Lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism 95
3.3.5 Försäkringsbolagslagen 95
3.3.6 Kreditinstitutslagen 95
3.3.7 Lagen om betalningsinstitut 95
3.3.8 Lagen om investeringstjänster 96
3.3.9 Lotterilagen 96
3.3.10 Lagen om utsläppshandel 96
3.3.11 Strafflagen 96
3.3.12 Bestämmelser om advokathemligheten 98
3.4 Tillsyn över penningtvättslagstiftningen samt resurser 103
3.5 Myndigheter med ansvar för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism 104
3.6 Nationella riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism 105

3.7 Financial Action Task Force - FATF 106
3.8 Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes ... 108
4 Målsättning 109
5 Förslagen och deras konsekvenser 110
5.1 De viktigaste förslagen 110
5.1.1 Tillämpningsområde 110
5.1.2 Tillsynsorgan för penningtvätt och myndigheter som omfattas av omsorgsplikt . 110
5.1.3 Nationell riskbedömning av penningtvätt samt statistik 111
5.1.4 Registret över förmånstagare och de faktiska förmånstagarna för vissa juridiska personer 111
5.1.5 Tillsyn över bekämpningen av penningtvätt 112
5.1.6 Registret för övervakning av penningtvätt 112
5.1.7 Lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton 112
5.1.8 Lagen om centralen för utredning av penningtvätt 113
5.1.9 Handelsregisterlagen 113
5.1.10 Andra lagar 113
5.2 De huvudsakliga konsekvenserna 113
5.2.1 Bestämmelser i sjätte penningtvättsdirektivet som inte förutsätter några ändringar i den nationella lagstiftningen 113
5.2.2 Bestämmelser i det ändrade direktivet om finansiell information som inte förutsätter några ändringar i den nationella lagstiftningen 115
5.3 De huvudsakliga konsekvenserna 115
5.3.1 Kommissionens konsekvensbedömning 115
5.3.2 Ekonomiska konsekvenser 116
5.3.2.1 Konsekvenser för den offentliga ekonomin 116
5.3.2.2 Ekonomiska konsekvenser för de ansvariga enheterna 120
5.3.3 Konsekvenser för de ansvariga enheterna 121
5.3.4 Konsekvenser för hushållen och konsumenterna 123
5.3.5 Konsekvenser för föreningar och stiftelser 123
5.3.6 Konsekvenser för företagen 124
5.3.7 Konsekvenser för myndigheterna 124
5.3.7 Konsekvenser för dataskyddet 127
5.3.8 Konsekvenser för brottsbekämpning och säkerhet, organiserad brottslighet samt penningtvätt och finansiering av terrorism 128
5.3.9 Samhälleliga konsekvenser 129
5.3.10 Konsekvenser av förändringar i informationshanteringen 130
6 Alternativa handlingsvägar 131
6.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser 131
6.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater 137
7 Remissvar 141
8 Specialmotivering 141
8.1 Lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism 141
8.2 Lagen om centralen för utredning av penningtvätt 197
8.3 Lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton 216
8.4 Handelsregisterlagen 229

8.5 Försäkringsbolagslagen 231
8.6 Kreditinstitutslagen 231
8.7 Lag om Finansinspektionen 231
8.8 Lagen om betalningsinstitut 233
8.9 Lagen om investeringstjänster 233
8.10 Lag om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism 233
8.11 Lagen om utsläppshandel 233
8.12 Lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi 234
8.13 Lagen om advokater 234
8.14 Lagen om pantlåneinrättningar 234
8.15 Lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder 234
8.16 Lag om placeringsfonder 234
8.17 Lag om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet 234
9 Ikraftträdande 234
10 Verkställighet och uppföljning 235
11 Förhållande till andra propositioner 235
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning 235
12.1 Betydande utövning av offentlig makt och administrativa penningmässiga påföljder 236
12.2 Egendomsskydd 237
12.3 Skydd för privatlivet 239
12.4 Rättsskydd 243
LAGFÖRSLAG 246
1. Lag om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism 246
2. Lag om ändring av lagen om centralen för utredning av penningtvätt 291
3. Lag om ändring av lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton 301
4. Lag om ändring av handelsregisterlagen 308
5. Lag om upphävande av 6 kap. 13 § i försäkringsbolagslagen 310
6. Lag om ändring av kreditinstitutslagen 311
7. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen 311
8. Lag om ändring av lagen om betalningsinstitut 313
9. Lag om ändring av lagen om investeringstjänster 314
10. Lag om ändring av lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism 315
11. Lag om ändring av lagen om utsläppshandel 315
12. Lag om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi 316
13. Lag om ändring av 6 § i lagen om advokater 317
14. Lag om ändring av 28 § i lagen om pantlåneinrättningar 317
15. Lag om ändring av 12 kap. 8 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder 318
16. Lag om ändring av lagen om placeringsfonder 318
17. Lag om ändring av 8 kap. 3 § i lagen värdeandelssystemet och om clearingverksamhet 319
BILAGA 321
PARALLELLTEXTER 321
2. Lag om ändring av lagen om centralen för utredning av penningtvätt 321
3. Lag om ändring av lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton 341

4. Lag om ändring av handelsregisterlagen.....355
6. Lag om ändring av kreditinstitutslagen.....361
7. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen.....363
8. Lag om ändring av lagen om betalningsinstitut.....366
9. Lag om ändring av lagen om investeringstjänster.....367
10. Lag om ändring av lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism..367
11. Lag om ändring av lagen om utsläppshandel.....368
12. Lag om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi.....369
13. Lag om ändring av 6 § i lagen om advokater.....370
14. Lag om ändring av 28 § i lagen om pantlåneinrättningar.....371
15. Lag om ändring av 12 kap. 8 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.....372
16. Lag om ändring av lagen om placeringsfonder.....373
17. Lag om ändring av 8 kap. 3 § i lagen värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.....374

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

1.1.1 Penningtvätt och finansiering av terrorism

Penningtvätt

Penningtvätt och finansiering av terrorism utgör ett betydande problem för det finansiella systemet och kan ge upphov till allvarliga problem med stabiliteten inom ekonomin, på finansmarknaden och i samhället. Följderna kan ta sig uttryck i ekonomiska konsekvenser, såsom störningar i de internationella kapitalflödena. Penningtvätt och finansiering av terrorism kan försämra förtroende för det finansiella systemet, vilket kan leda till kapitalflykt ur landet och försvåra erhållandet av utländska investeringar. Osäkerhet och växande risker kan minska volymen av inhemska och utländska investeringar, vilket fördröjer den ekonomiska tillväxten. Penningtvätt och finansiering av terrorism kan försämra tillväxtutsikterna för den ekonomiska konkurrenskraften. Utbredd tvivelaktig verksamhet kan hindra ärliga aktörer från att delta på marknaden och penningtvätt och finansiering av terrorism förorsakar en kombinerad imageskada som kan drabba landets ekonomiska rykte och försämra dess attraktionskraft som investeringsobjekt.

Ineffektiv bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism kan försämra medborgarnas och andra intressentgruppers förtroende för finansiella institut och hela systemet. Brottslighet med koppling till penningtvätt kan inverka negativt på finansiella instituts stabilitet och öka risken för att deras verksamhet avbryts.

Penningtvätt har ofta samband med annan brottslig verksamhet, såsom narkotikahandel och människohandel. Om penningtvätt tillåts kan det leda till ökad brottslighet och större instabilitet i samhället, vilket kan försämra förtroendet för rättsstaten och öka den politiska instabiliteten.

I regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering av den 20 juni 2023 ”Ett starjt och engagerat Finland” konstateras att regeringen vidtar lagstiftningsåtgärder för att förhindra penningtvätt och effektivisera i synnerhet återvinningen av vinning av brott i samband med penningtvätt.

Med penningtvätt avses verksamhet enligt 32 kap. 6 § i strafflagen (39/1889), där man strävar efter att cirkulera medel som skaffats genom brott genom det lagliga betalningssystemet för att dölja eller maskera medlens rätta karaktär, ursprung eller ägare. Penningtvätt förutsätter ett förbrott där syftet är att dölja medlens faktiska natur, ursprung eller ägare. Ett förbrott kan vara vilken som helst straffbar gärning som har medfört ekonomisk vinning för gärningsmannen. Penningtvätt är mottagande, användning, omvandling, överlåtelse, överföring, förmedling eller innehav av sådana medel. Personen i fråga ska ha ett penningtvättsändamål, dvs. syftet ska vara att skaffa vinning, bistå gärningsmannen eller dölja egendomens olagliga ursprung. Döljande och maskering av egendomens verkliga karaktär, ursprung, läge eller de bestämmandeåtgärder eller rättigheter som hänför sig till egendomen räknas också som penningtvätt.

Den etablerade uppfattningen är att penningtvätt är en process i tre faser, som indelas i placering, maskering och integrering. Först förs medlen in i det lagliga finansieringssystemet till exempel som kontantinsättningar. Därefter försöker man maskera det olagliga ursprunget till exempel

genom komplicerade transaktioner. Pengarna till exempel flyttas via flera konton och flera länder allt längre från ursprunget. Slutligen återintegreras medlen i den lagliga ekonomin (Hyttinen Tatu, Rahanpesu ja rikosvastuu, Alma Talent, 2021, s. 24.).

Genom att förhindra penningtvätt kan också annan brottslighet förhindras, eftersom penningtvättare kan använda pengarna för att finansiera nya brott. Penningtvätt är ofta en del av organiserad och internationell brottslighet. Penningtvätt kan äventyra det finansiella systemets stabilitet, tillförlitlighet och konkurrenskraft. Instabilitet kan höja till exempel kostnaderna för lån, betalningsrörelsen och försäkringar, och konsekvenserna kan återspeglas i ekonomin i vidare bemärkelse.

Enligt Financial Action Task Force, nedan *FATF,* är det omöjligt att exakt uppskatta hur mycket pengar som tvättas per år. Till exempel UNODC har dock uppskattat att cirka 2–5 procent av hela världens bruttonationalprodukt årligen tvättas. Om fenomenet antas vara lika omfattande nationellt som på andra håll i världen är det totala beloppet av de medel som är föremål för penningtvätt i Finland årligen cirka 5,3–13,4 miljarder euro. I september 2017 varnade Europol för att 0,71–1,28 procent av EU:s årliga bruttonationalprodukt anses representera tvivelaktig ekonomisk verksamhet (Europol Financial Intelligence Group, From suspicion to action, 2017). Enbart 2019 handlade det om tvivelaktig verksamhet och transaktioner till ett värde av 117–210 miljarder euro via EU:s finansiella system och ekonomi. Enligt uppskattning upptäcks endast en liten del av de tvivelaktiga transaktionerna, cirka 2 procent av den egendom som hänför sig till tvivelaktiga transaktioner fryses och i slutändan beslagtas endast en procent, så brottslingarna kan investera i utökad brottslig verksamhet och slutligen infiltrera den lagliga ekonomin. (Europol, criminal_asset_recovery_in_the_eu_web_version.pdf)

Kredit- och betalningsinstitut orsakas kostnader av efterlevnaden av den reglering som gäller dem, inklusive lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Europeiska bankmyndigheten har den 7 juni 2021 publicerat rapporten Study of the cost of compliance with supervisory reporting requirements (EBA/Rep/2021/15), där man har uppskattat de kostnader som efterlevnaden av regleringen samt rapporteringen orsakar kredit- och betalningsinstituten. Enligt rapporten uppgår kostnaderna till 0,9 biljoner euro inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

I Finland är en stor del av de fall av penningtvätt som hamnar i domstol förenade med ganska liten brottsvinning och största delen av åtalen och domarna gäller sedvanlig penningtvätt eller penningtvätt av oaktsamhet. Jämfört med sedvanlig penningtvätt och penningtvätt av oaktsamhet är antalet fall av grov penningtvätt få. Enligt centralen för utredning av penningtvätts rapport ”Rahanpesurikokset oikeuskäytännössä - Törkeä rahanpesu -tuomiot Suomen käräjä- ja hovioikeuksissa 6/2022–4/2024” (ung. penningtvättsbrott i rättspraxis – domar för grov penningtvätt i tings- och hovrätterna i Finland 6/2022–4/2024) har det under tiden 1 juni 2022–31 april 2024 meddelats sammanlagt 186 avgöranden gällande grov penningtvätt, varav 120 i tingsrätterna och 66 i hovrätterna.

Finansiering av terrorism

Finansiering av terrorism handlar om att skaffa eller samla in medel för terroristiska syften. Pengar skaffas eller samlas in för terroristbrott och medlen kan vara av lagligt eller olagligt ursprung. Finansiering av terrorism definieras i 34 a kap. 5 § i strafflagen och dit räknas även finansiering av terrordåd eller förberedelse till sådana samt annat ekonomiskt stöd till terroristisk verksamhet eller terroristgrupper samt främjande av terroristisk verksamhet. Skedena i finansieringen av terrorism är insamling, överföring och användning av medel. Terrorism

finansieras i huvudsak med medel från lagliga källor och penningrörelsen sker via kontoöverföringar, kontanter eller penningförmedlingstjänster. Penningrörelsen sker mellan flera olika länder.

Kostnaderna för en enskild terroristattack kan vara små i förhållande till de samhälleliga och ekonomiska kostnader som den orsakar. Kostnaderna för planeringen av ett terrordåd kan innefatta endast värvning och utbildning av gärningsmännen samt kostnaderna för materialanskaffning. Kostnaderna för bombdåden i London 2005 uppskattas till cirka 10 000 euro, kostnaderna för tågattackerna i Madrid till cirka 8 000 euro och kostnaderna för attackerna i New York 2001 till cirka 400 000 euro.

För att bekämpa terrorism och förhindra finansiering av terrorism kan en fysisk eller juridisk persons tillgångar frysas på det sätt som föreskrivs i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013). Syftet med frysning av tillgångar är att hindra den som beslutet gäller från att kanalisera tillgångarna till ett terroristiskt syfte. I Finland fattar centralkriminalpolisen beslut om frysning av tillgångar och upprätthåller en offentlig förteckning över frysningsbeslut. Ett frysningsbeslut verkställs av utsökningsmyndigheten. År 2024 fattade centralen för utredning av penningtvätt sammanlagt 10 administrativa frysningsbeslut, varav ett upphävdes senare samma år. År 2023 inledde centralen för utredning av penningtvätt sammanlagt fem administrativa frysningar, varav ett frysningsbeslut som gällde en fysisk person upphävdes senare samma år. År 2022 fattades inte ett enda nytt beslut, utan under 2022 upphävdes fyra tidigare frysningsbeslut, varav ett gällde en fysisk person och tre juridiska personer.

För att bekämpa terrorism och förhindra finansiering av terrorism påförs också sanktioner som i praktiken innebär begränsningar av ekonomiskt eller annat samarbete med namngivna aktörer. Syftet med sanktionerna är att påverka verksamhet som anses vara ett hot mot till exempel säkerheten. Vid bekämpningen av terrorism kan sanktionerna till exempel vara finansiella sanktioner som innebär frysning av tillgångar. På utrikesministeriets webbplats listas bland annat sanktioner mot terrorism.

I Finland har tills vidare endast ett fall av finansiering av terrorism behandlats i domstol. Det hänförde sig till finansiering av al-Shabaab, i huvudsak genom utnyttjande av hawala-aktörer, dvs. ett inofficiellt penningöverföringssystem. I fallet dömde Helsingfors tingsrätt de åtalade till villkorligt fängelse, men Helsingfors hovrätt förkastade åtalen för finansiering av terrorism och andra brott som begåtts i terroristiskt syfte (Helsingfors hovrätt 23.3.2016, R 15/526). I den utredning som centralen för utredningen av penningtvätt publicerade den 26 april 2021 om rapporten ”Terrorismin rahoittamiseen liittyvät tuomiot Euroopassa 2015–2020 - julkinen lyhennelmä” (ung. domar i anslutning till finansiering av terrorism i Europa 2015–2020 – offentligt sammandrag) har man ansett att orsaken till att det saknas domar och fall kan vara strafflagens rekvisit för finansiering av terrorism, tröskeln för att inleda förundersökning i fråga om terroristbrott samt utmaningarna med att samla in bevis internationellt.

I Lotta Järvinens och Juha Saarinens artikel “*Crime and Punishment: Jihadist Financing and Criminal Accountability in Finland*” från 2021 konstateras att på 2010-talet har finansieringen av jihadister ökat och blivit mångsidigare i Finland. I artikeln identifierar man åtminstone tre olika sätt att finansiera jihadister i Finland. För det första har medel samlats in och överförts till beväpnade jihadistgrupper som är verksamma i konfliktområden utomlands. För det andra har utländska stridande som reser till Syrien och Irak finansierat sin resa och utrustning själva med delvis olagliga metoder, och åtminstone i ett fall har de också överfört medel till sin grupp. Dessutom har man i Finland samlat in medel som har överförts till personer utomlands som deltar i jihadistisk verksamhet.

Våren 2025 undersökte centralkriminalpolisen tre sådana personers deltagande i den radikala islamistiska ISIS-organisationens verksamhet som vistats i Finland. Dessutom undersöker centralkriminalpolisen fyra personers delaktighet i brott som begåtts i terroristiskt syfte inom ramen för en helhet som handlar om misstänkt nigeriansk separatistverksamhet.

1.2 Beredning

1.2.1 Beredningen av EU-rättsakten

Statsrådet överlämnade sommaren 2020 en utredning till riksdagen (E 67/2020 rd) om kommissionens handlingsplan för en övergripande EU-politik för att förebygga penningtvätt och finansiering av terrorism. I skrivelsen beskrevs det huvudsakliga innehållet i kommissionens handlingsplan och de ekonomiska konsekvenserna av den. I handlingsplanen presenterades åtgärder på EU-nivå för att förbättra efterlevnaden av, tillsynen över och samordningen av EU:s regler för att förebygga penningtvätt och finansiering av terrorism.

I handlingsplanen presenterades sex pelare utifrån vilka unionen behöver vidta åtgärder för att utveckla systemet:

- Säkerställa en effektiv tillämpning av EU:s nuvarande regelverk för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Fastställa ett enhetligt EU-regelverk för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Få till stånd en tillsyn av bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism på EU-nivå.
- Inrätta en stöd- och samordningsmekanism för finansunderrättelseenheter.
- Kontrollera efterlevnaden av EU:s straffrättsliga bestämmelser och utbyta information på unionsnivå.
- Stärka den internationella dimensionen av EU:s regelverk för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

I de slutsatser som rådet antog i december 2019 och november 2020 ansåg rådet på samma sätt som kommissionen att det är nödvändigt att utveckla systemet för att förebygga penningtvätt och förbättra dess effektivitet. Även Europaparlamentet antog i september 2019 och juli 2020 resolutioner om nödvändigheten av att effektivare förebygga penningtvätt och finansiering av terrorism. I den offentliga konsultationen efter publiceringen av kommissionens handlingsplan delade olika intressegrupper likaså i stor utsträckning kommissionens åsikter om de existerande problemen och de planerade metoderna för att svara på dem.

Den 20 juli 2021 antog kommissionen fyra lagstiftningsförslag i syfte att genomföra målen i handlingsplanen från 2020 till den del som uppnåendet av dem förutsätter att den gällande lagstiftningen ändras:

- förslag till förordning om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, COM(2021) 420 final

- förslag till direktiv om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism och om upphävande av direktiv (EU) 2015/849, COM(2021) 423 final

- förslag till förordning om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och vissa kryptotillgångar (omarbetning), COM (2021) 422 final, nedan *omarbetning av förordningen om betalningsuppgifter*

- förslag till förordning om inrättande av en myndighet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, COM (2021) 421 final

Samma dag antogs dessutom ett förslag till bestämmelser som underlättar användningen av finansiell information och annan information för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra vissa brott och om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1153 om upphävande av rådets beslut 2000/642/RIF, nedan *direktivet om finansiell information,* COM(2021)429 final.

Förslagen började behandlas i rådets arbetsgrupp för finansiella tjänster den 22 juli 2021. Ändringen av direktivet om finansiell information behandlades i rådets arbetsgrupp för brottsbekämpning. Statsrådet utarbetade en U-skrivelse om de förslag som gällde bekämpning av penningtvätt till riksdagen (U 42/2021 rd), där det konstaterades att statsrådet understödde kommissionens förslag till förordningar och direktiv om att förenhetliga och utveckla EU:s penningtvättsreglering. Förslagen innehåller jämfört med den gällande regleringen preciseringar av myndigheternas befogenheter samt av samarbetet och informationsutbytet, vilket är av central betydelse för att säkerställa ett effektivt system. Statsrådet ansåg det vara viktigt att man i de förestående förhandlingarna beaktar vilken central betydelse bestämmelserna om informationsutbytet mellan de rapporteringsskyldiga samt mellan de rapporteringsskyldiga och myndigheterna har som en del av ett effektivt förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Statsrådet ansåg att det är viktigt att försäkra sig om att regleringen följer EU:s dataskyddslagstiftning och att den respekterar de grundläggande och mänskliga rättigheterna. Statsrådet ansåg också att kommissionens avsikt att begära ett yttrande av Europeiska dataombudsmannen är nödvändig för att säkerställa att förslagen stämmer överens med kraven i anslutning till dataskyddet.

Angående ändringen av direktivet om finansiell information utarbetade statsrådet U-skrivelse (U 62/2021 rd) till riksdagen, där det konstaterades att i princip var statsrådet positivt inställt till kommissionens förslag till ändring av direktivet om finansiell information när det gäller sammankoppling av bankkontoregister via den gemen samma kontaktpunkten. Statsrådet ansåg att det är bra att ett verktyg tas fram för de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna för att på ett effektivare sätt utreda och ingripa i finansieringen av brottslighet i gränsöverskridande fall och ansåg att det är viktigt att ytterligare öka andelen hjälpmedel och beslagtagande av vinning av brott inom EU. Uppgifterna om bankkonton spelar en stor roll i utredningen av ekonomiska brott och beslagtagandet av vinning av brott och i gränsöverskridande fall är det viktigt att veta vem som är innehavare till ett bankkonto i en annan medlemsstat än den som genomför utredningen. Statsrådet ansåg att det är relevant att förslaget möjliggör behöriga myndigheters direkta och omedelbara åtkomst till uppgifter om bankkonton i andra medlemsstater och på så sätt främjar utredningen av ekonomiska brott och bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism.

När förhandlingarna fortsatte och rådets ståndpunkt preciserades överlämnades en kompletterande U-skrivelse (UJ 37/2022 vp) om förslagen, där man beskrev förhandlingsläget i fråga om de viktigaste förslagen och preciserade Finlands ståndpunkter. Förhandlingarna om

rättsaktsförslagen slutfördes 2023–2024. Omarbetningen av förordningen om betalningsuppgifter genomfördes i den nationella lagstiftningen genom regeringens proposition med förslag till lag om leverantörer av kryptotillgångstjänster och om marknader för kryptotillgångar samt till vissa andra lagar (RP 31/2024 rd), som i huvudsak trädde i kraft den 30 juni 2024. Inom EU antogs 2024 fyra nya rättsakter om bekämpning av penningtvätt och av finansiering av terrorism:

- Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640 om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849 (nedan *sjätte penningtvättsdirektivet*)

- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism (nedan *penningtvättsförordningen*)

- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1620 om inrättande av myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010 (nedan *Amla-förordningen*) samt

- Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1654 vad gäller behöriga myndigheters åtkomst till centraliserade bankkontoregister via sammankopplingssystemet och tekniska åtgärder för att underlätta användningen av transaktionsuppgifter (nedan *ändring av direktivet om finansiell information*).

Ovannämnda rättsakter publicerades i EU:s officiella tidning den 19 juni 2024. Penningtvättsförordningen, sjätte penningtvättsdirektivet och ändringen av direktivet om finansiell information har trätt i kraft den tjugonde dagen efter det att de har offentliggjorts i officiella tidningen, dvs. den 9 juli 2024, och Amla-förordningen den sjunde dagen efter det att den har offentliggjorts i officiella tidningen, dvs. den 26 juni 2024. Penningtvättsförordningen tillämpas i huvudsak från och med den 10 juli 2027 och när det gäller sjätte penningtvättsdirektivet ska medlemsstaterna i huvudsak sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet senast den 10 juli 2027. Artiklarna 11, 12, 13 och 15 i sjätte penningtvättsdirektivet, som gäller verkligt huvudmannaskap, ska dock genomföras senast den 10 juli 2026, och artikel 18, som gäller gemensam åtkomstpunkt för fastighetsinformation, senast den 10 juli 2029. När det gäller ändringen av direktivet om finansiell information ska medlemsstaterna sätta i kraft de ändringar som det förutsätter nationellt senast den 10 juli 2027. När det gäller Amla-förordningen tillämpas den delvis från och med den 1 juli 2025, dock så att artiklarna 1, 4, 49, 53, 54, 55, 57–66, 68–71, 100, 101 och 107, som gäller inrättandet och förvaltningen av Amla, tillämpas från och med den 26 juni 2024, och artikel 103, som gäller Europeiska bankmyndigheten, tillämpas från och med den 31 december 2025.

Den nya EU-regleringen om penningtvätt ersätter de tidigare penningtvättsdirektiven och medför ändringsbehov i den nationella lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Det får inte finnas nationell reglering som överlappar eller står i strid med den direkt tillämpliga regleringen på förordningsnivå. Sjätte penningtvättsdirektivet innehåller mera detaljerad reglering än de tidigare direktiven om bland annat nationell riskbedömning och skyldigheter att föra statistik, register över uppgifter om bankkonton och register samt tillsyn över verkliga huvudmän.

1.2.2 Beredning av regeringens proposition

För beredningen av regeringens proposition tillsatte finansministeriet en arbetsgrupp för tiden 10 maj 2024–30 juni 2025. I arbetsgruppen ingick företrädare för finansministeriets finansmarknadsavdelning och skatteavdelning, inrikesministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Finansinspektionen, centralen för utredning av penningtvätt, Patent- och registerstyrelsen, Polisstyrelsen och Polisstyrelsens lotteriförvaltning, skyddspolisen, Dataombudsmannens byrå, Tullen, Utsökningsverket, Skatteförvaltningen, Finlands Advokater samt Finanssiala ry.

Arbetsgruppen hade till uppgift att för genomförandet av totalreformen av bestämmelserna om penningtvätt och finansiering av terrorism bereda en regeringsproposition genom vilken Amla-förordningen, penningtvättsförordningen, sjätte penningtvättsdirektivet och ändringarna i direktivet om finansiell information genomförs. I arbetsgruppens mandat ingick dessutom befogenhet att bedöma om det finns även andra behov av att ändra bestämmelserna om penningtvätt och finansiering av terrorism i den regeringsproposition som bereds.

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

2.1 EU:s lagstiftningspaket mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Strävan med EU:s lagstiftningspaket mot penningtvätt och finansiering av terrorism, som består av Amla-förordningen, penningtvättsförordningen, sjätte penningtvättsdirektivet samt ändringen av direktivet om finansiell information, är att stärka unionens ram för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Penningtvättsbrott och dess förbrott definieras i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1673 och de ekonomiska brott som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen och som också är förbrott till penningtvätt i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 samt brott som består i finansiering av terrorism i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541, så i lagstiftningspaketet definieras inte penningtvätt och förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Syftet med lagstiftningspaketet är att beakta FATF:s rekommendationer och ändringarna i dem så att EU-regleringen stämmer överens med FATF:s rekommendationer. FATF:s medlemmars syn på överensstämmelsen mellan EU:s reglering och FATF:s rekommendationer klarnar när EU:s medlemsstater genomgår FATF:s utvärdering under den nya utvärderingsrunda som redan pågår. Avsikten är att under den nya utvärderingsrundan ska FATF utvärdera EU:s medlemsstater mera enhetligt än tidigare i fråga om den reglering som är harmoniserad på EU-nivå.

De grundläggande principerna i bestämmelserna om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism förblir desamma med den nya EU-regleringen – de ansvariga enheterna (i penningtvättslagen rapporteringsskyldiga) ska identifiera sina kunder och de verkliga huvudmännen (i penningtvättslagen verkliga förmånstagare) samt bedöma de risker som hänför sig till verksamheten och kunderna. Misstänkta transaktioner (i penningtvättslagen tvivelaktiga transaktioner) ska rapporteras till finansunderrättelseenheten (i Finland centralen för utredning av penningtvätt). Nytt i regleringen är särskilt att bestämmelserna grundar sig på en förordning, EU:s nya myndighet för bekämpning av penningtvätt och dess direkta tillsyn över de mest riskutsatta ansvariga enheterna, den detaljerade regleringen och den omfattande direkt tillämpliga EU-reglering på lägre nivå som fortfarande bereds.

2.2 Amla-förordningen

2.2.1 Amla-förordningens huvudsakliga innehåll

Amla-förordningens syfte är att effektivisera insatserna inom unionens finansiella system för att förebygga penningtvätt och finansiering av terrorism genom att inrätta en myndighet med ansvar för att bidra till genomförandet av harmoniserade regler på detta område, Anti-Money Laundering Authority, dvs. myndigheten för bekämpning av penningtvätt, nedan *Amla,* som ska sträva efter ett harmoniserat tillvägagångssätt för att stärka unionens befintliga ramverk för att förebygga penningtvätt och finansiering av terrorism, och i synnerhet tillsyn över och samarbete kring penningtvätt och finansiering av terrorism mellan finansunderrättelseenheter (FIU). Det harmoniserade tillvägagångssättet har till syfte att minska skillnaderna i nationell lagstiftning och tillsynspraxis och på ett beslutsamt sätt införa strukturer som främjar en väl fungerande inre marknad.

Strävan med inrättandet av Amla är att säkerställa effektiv och korrekt tillsyn av ansvariga enheter som utgör en hög risk när det gäller penningtvätt och finansiering av terrorism, stärka gemensamt tillsynsarbete för alla andra ansvariga enheter och underlätta gemensamma analyser och samarbete mellan finansunderrättelseenheter.

Amla har två huvudsakliga verksamhetsområden: övervaka bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism och stödja de nationella finansunderrättelseenheterna. Bestämmelser om Amlas verksamhetsområde, uppgifter och befogenheter ingår i Amla-förordningen, som är direkt tillämplig reglering. Amla är skyldig att i sin verksamhet iaktta EU:s penningtvättsreglering och de bestämmelser på lägre nivå som baserar sig på den, och till den del som kraven ingår i sjätte penningtvättsdirektivet är Amla skyldig att tillämpa den nationella lagstiftning genom vilken sjätte penningtvättsdirektivet har genomförts i medlemsstaten.

Genom förordningen skapas ett europeiskt tillsynssystem för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, där Amla och de nationella tillsynsmyndigheterna samarbetar. Amla spelar också en central roll som den aktör som ansvarar för stöd- och samordningsmekanismen för finansunderrättelseenheter.

Amla har i huvudsak samma rättigheter att utföra inspektioner, få information och utfärda sanktioner som föreskrivits för den nationella tillsynsmyndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i penningtvättsförordningen och sjätte penningtvättsdirektivet. Amla har i artikel 6 i förordningen tilldelats befogenheter för skötseln av sina uppgifter med avseende på utvalda ansvariga enheter som står under direkt tillsyn, tillsynsorgan och tillsynsmyndigheter samt finansunderrättelseenheter. Av utvalda ansvariga enheter och tredje parter som sköter utkontrakterade funktioner eller verksamheten kan Amla begära sådan information som den behöver för att sköta sina uppgifter. Amla kan också rikta utredningar till och genomföra inspektioner i utvalda ansvariga enheter. Amla kan också påföra administrativa och ekonomiska sanktioner.

Med avseende på tillsynsorgan och tillsynsmyndigheter kan Amla begära in information, handlingar och förklaringar, utfärda riktlinjer och rekommendationer, genomföra medling och lösa meningsskiljaktigheter mellan finansiella tillsynsorgan. Finansunderrättelseenheter ska på begäran lämna Amla bland annat icke-operativ data och analyser, information och statistik som har samband med finansunderrättelseenheternas uppgifter och verksamhet samt den information och de data som krävs för att inleda, genomföra och samordna analyser.

För efterlevnaden av förordningen och för införandet av gemensam tillsynspraxis ges Amla rätt att anta kompletterande bestämmelser om tillsynsmetoder, såsom tekniska standarder för tillsyn i artikel 49 och tekniska standarder för genomförande i artikel 53 samt rätt att instruera nationella tillsynsmyndigheter, finansunderrättelseenheter och ansvariga enheter.

Med stöd av artikel 11 i Amla-förordningen inrättar Amla en central databas för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, ur vilken Amla kan dela information till flertalet myndigheter och tillsynsorgan. Europeiska bankmyndigheten (European Banking Authority, nedan *EBA*) fortsätter att utföra de uppgifter i anslutning till bekämpningen av penningtvätt som tilldelats den och att administrera AML-databasen till mitten av 2025. Därefter överförs de uppgifter i anslutning till bekämpningen av penningtvätt som ankommit på EBA till Amla.

Med avseende på tillsynen över andra sektorer än finanssektorn utför Amla inbördes utvärderingar tillsammans med icke-finansiella tillsynsorgan och självreglerande organ som fungerar som tillsynsorgan. Amla bistår vid inrättandet av tillsynskollegier. Amla kan också ge tillsynsorgan varningar samt genomföra medling vid meningsskiljaktigheter mellan tillsynsorgan.

Inom stöd- och samordningsmekanismen för finansunderrättelseenheter samarbetar Amla och de nationella finansunderrättelseenheterna bland annat genom att genomföra gemensamma analyser. De nationella finansunderrättelseenheterna ska utstationera en eller flera experter till Amla. FIU.net, som inrättats för finansunderrättelseenheternas informationsutbyte, börjar administreras, upprätthållas och utvecklas av Amla. I enlighet med artikel 48 i förordningen inrättar Amla också en process för inbördes utvärdering för att stärka enhetligheten och effektiviteten i finansunderrättelseenheternas verksamhet och underlätta utbytet av bästa praxis mellan finansunderrättelseenheterna.

I artikel 93 i Amla-förordningen ges Amla också möjlighet till gränsöverskridande partnerskap för informationsutbyte och att delta i partnerskap för informationsutbyte som skapats av en eller flera medlemsstater.

Amla inrättades officiellt i juli 2024, betydande personalrekrytering och riktlinjer för förfaranden på sekundär nivå planerades från inrättandet till mitten av 2025. Avsikten är att de flesta av myndighetens uppgifter ska komma i gång under det andra halvåret 2025 och början av 2026, med undantag av den direkta tillsynen över ansvariga enheter och vissa av Amlas uppgifter med anknytning till den icke-finansiella sektorn. Från januari 2027 till december 2027 planeras valet av de ansvariga enheter som ska ställas under direkt tillsyn och i januari 2028 inleder Amla direkt och indirekt tillsyn över den finansiella sektorn. Amla-förordningen indelas i sex kapitel, varav kapitel I gäller inrättande, rättslig ställning och definitioner, kapitel II Amlas uppgifter och befogenheter, kapitel III Amlas organisation, kapitel IV finansiella bestämmelser, kapitel V personal och samarbete och kapitel VI allmänna bestämmelser.

Inrättande, rättslig ställning och definitioner

I artikel 1 i kapitel I föreskrivs om inrättandet av Amla och dess verksamhetsområde. I artikel 2 ingår definitioner, och i fråga om dem hänvisas också till definitioner i artikel 2 i penningtvättsförordningen och i artikel 2 i sjätte penningtvättsdirektivet. I artikeln ingår definitioner av bland annat utvald ansvarig enhet och icke utvald ansvarig enhet samt en definition av tillsynssystem för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. I artikel 3 definieras Amla som en juridisk person och i artikel 4 konstateras att Amla har sitt säte i Frankfurt am Main.

Amlas uppgifter och befogenheter

I kapitel II ingår bestämmelser om Amlas uppgifter och befogenheter. Kapitlet indelas i sju avsnitt, som är uppgifter och befogenheter, tillsynssystem för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, direkt tillsyn över utvalda ansvariga enheter, indirekt tillsyn över icke utvalda ansvariga enheter, tillsyn över den icke-finansiella sektorn, stöd- och samordningsmekanism för finansunderrättelseenheter och gemensamma instrument. I artikel 5.1 i avsnitt 1 föreskrivs det om Amlas uppgifter som gäller risker för penningtvätt och finansiering av terrorism på den inre marknaden. Till dem hör bland annat att övervaka utvecklingen på hela den inre marknaden och bedöma hot, sårbarheter och risker med avseende på penningtvätt och finansiering av terrorism samt att övervaka utvecklingen i tredjeländer och bedöma hot, sårbarheter och risker med avseende på deras system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som har en faktisk eller potentiell påverkan på den inre marknaden.

I artikel 5.2 föreskrivs det om Amlas uppgifter med avseende på utvalda ansvariga enheter. Till dem hör bland annat att säkerställa att de utvalda ansvariga enheterna uppfyller de krav som de omfattas av enligt penningtvättsförordningen och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1113 om uppgifter som ska åtföljа överföringar av medel och vissa kryptotillgångar och ändring av direktiv (EU) 2015/849, nedan *förordningen om betalningsuppgifter*, inbegripet skyldigheter avseende genomförande av riktade ekonomiska sanktioner samt att utföra översyn och göra bedömningar av utvalda ansvariga enheter, både enskilt och på koncernnivå, för att fastställa huruvida de interna policyer, förfaranden och kontroller som införts av dessa enheter är lämpliga för att enheterna ska uppfylla de krav som de omfattas av, och på grundval av denna tillsyn införa specifika krav, tillämpa administrativa åtgärder och ålägga sanktionsavgifter och löpande viten enligt artiklarna 21, 22 och 23. I artikel 5.3 föreskrivs det om Amlas uppgifter med avseende på finansiella tillsynsorgan och i artikel 5.4 om Amlas uppgifter med avseende på icke-finansiella tillsynsorgan. I artikel 5.5 föreskrivs det om Amlas uppgifter med avseende på finansunderrättelseenheter och deras verksamhet i medlemsstater. Artikel 6 gäller Amlas befogenheter.

Förordningens kapitel II avsnitt 2 omfattar artiklarna 7–11, varav artikel 7 innehåller bestämmelser om samarbete inom tillsynssystemet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. I artikel 8 föreskrivs det om metoder för tillsyn över bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, i artikel 9 om tematiska genomgångar och i artikel 10 om ömsesidigt bistånd inom tillsynssystemet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. I artikel 11 föreskrivs det om den centrala databas för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som Amla ska upprätta för att föra in den information som anges i artikeln i fråga.

Avsnitt 3 innehåller bestämmelser om direkt tillsyn över utvalda ansvariga enheter i artiklarna 12–29. I artikel 12 föreskrivs det om bedömning av kreditinstitut och finansiella institut vid urval för direkt tillsyn. Enligt artikel 12 i Amla-förordningen ställs de kreditinstitut och finansiella institut under Amlas direkta tillsyn som uppfyller urvalskriterierna enligt artikeln. För precisering av urvalskriterierna ska Amla överlämna utkast till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 1 januari 2026. I artikel 13 föreskrivs det om listning av utvalda ansvariga enheter, i artikel 14 om ytterligare överföring av direkta tillsynsuppgifter och tillsynsbefogenheter under exceptionella omständigheter på begäran av ett finansiellt tillsynsorgan, i artikel 15 om samarbete för direkt tillsyn inom tillsynssystemet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, i artikel 16 om gemensamma tillsynsgrupper, i artikel 17 om begäran om information, i artikel 18 om allmänna utredningar, i artikel 19 om inspektioner på plats, i artikel 20 om tillstånd från en rättslig myndighet, i artikel 21 om administrativa åtgärder, i artikel 22 om sanktionsavgifter, i artikel 23 om löpande viten, i artikel 24 om hörande av personer som är föremål för förfaranden, i artikel 25 om offentliggörande av administrativa åtgärder, sanktionsavgifter och löpande viten, i artikel 26 om verkställande av

sanktionsavgifter och löpande viten och tilldelning av beloppen för dessa sanktionsavgifter och viten, i artikel 27 om förfaranderegler för tillsynsåtgärder och åläggande av sanktionsavgifter och löpande viten, i artikel 28 om prövning av Europeiska unionens domstol samt i artikel 29 om språkordning vid direkt tillsyn.

Amla har uppgifter även inom tillsynen över icke utvalda ansvariga enheter. Bestämmelser om den ingår i kapitel II avsnitt 4, som innehåller bestämmelser om indirekt tillsyn över icke utvalda ansvariga enheter i artiklarna 30–34. Till dessa uppgifter hör bland annat bedömning av tillsynsorgans tillsynsarbete, samordning och underlättande av arbetet i tillsynskollegierna och möjligheter att agera i situationer där situationen i ett icke utvald ansvarig enhet är kritisk (artikel 32). I artikel 30 föreskrivs om bedömningar av situationen i fråga om tillsynskonvergens, i artikel 31 om samordning och underlättande av arbetet i tillsynskollegierna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism inom finanssektorn, i artikel 32 om begäran om att agera under exceptionella omständigheter till följd av indikationer på allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser, i artikel 33 om lösande av meningsskiljaktigheter mellan finansiella tillsynsorgan i gränsöverskridande situationer och i artikel 34 om åtgärder i fall av systematiska brister i tillsynen. Amla har med stöd av artikel 33 möjlighet att begäran bistå tillsynsorgan med att lösa meningsskiljaktigheter samt med stöd av artikel 34 möjlighet att vidta åtgärder i fall av systematiska brister i tillsynen.

Avsnitt 5 innehåller bestämmelser om tillsyn över den icke-finansiella sektorn i artiklarna 35–38, där det föreskrivs om inbördes utvärderingar (artikel 35), tillsynskollegier (artikel 36) och varningar om överträdelser av unionsrätten (artikel 37) samt lösande av meningsskiljaktigheter mellan tillsynsorgan i gränsöverskridande situationer (artikel 38).

Avsnitt 6 gäller stöd- och samordningsmekanismen för finansunderrättelseenheter och där föreskrivs i artiklarna 39–48 om bland annat samarbete mellan AMLA och finansunderrättelseenheter (artikel 39), genomförande av gemensamma analyser (artikel 40) samt rapportering och överföring av resultat från gemensamma analyser (artikel 41). I artikel 44.1 föreskrivs om skyldighet för varje medlemsstat att utstationera en eller flera medlemmar ur sin personal vid Amla. Artikel 47 gäller FIU.net, som Amla ska upprätthålla, och artikel 48 gäller inbördes utvärdering.

Avsnitt 7 innehåller bestämmelser om gemensamma instrument i artiklarna 49–55. I praktiken gäller artiklarna tekniska standarder för tillsyn (artikel 49), utövande av befogenheter som delegerats till kommissionen (artikel 50), invändningar mot tekniska standarder för tillsyn (artikel 51), uteblivet godkännande eller ändring av utkast till tekniska standarder för tillsyn (artikel 52), tekniska standarder för genomförande (artikel 53), riktlinjer och rekommendationer (artikel 54) samt yttranden och tekniska råd (artikel 55).

Amlas organisation

Bestämmelser om Amlas organisation ingår i kapitel III, som i den finska översättningen av förordningen felaktigt har översatts med kapitel II. I artikel 56 föreskrivs om Amlas förvaltnings- och ledningsstruktur, som omfattar a) en styrelse som ska ha de uppgifter som anges i artikel 60, b) en direktion som ska ha de uppgifter som anges i artikel 64, c) en Amlas ordförande som ska ha de uppgifter som anges i artikel 69, d) en verkställande direktör som ska ha de uppgifter som anges i artikel 71 samt e) en administrativ omprövningsnämnd som ska fylla de funktioner som anges i artikel 74. Kapitlet är i enlighet med ovannämnda artikel indelat i fem avsnitt, som är styrelsen, direktionen, Amlas ordförande, verkställande direktören och omprövningsnämnden.

Högsta beslutsfattande organ när det gäller tillsyn är styrelsen i tillsynssammansättning. Medlemmarna utgörs av Amlas ordförande, en företrädare för kommissionen samt cheferna för medlemsstaternas tillsynsmyndigheter. I FIU-sammansättning består styrelsen av Amlas ordförande, cheferna för de nationella finansunderrättelseenheterna samt en företrädare för kommissionen.

Direktionen består av fem heltidsledamöter och Amlas ordförande. Omprövningsnämnden kan behandla överstämmelsen med förordningen i fråga om Amlas beslutsförfaranden och innehållet i besluten.

Ekonomi

I kapitel IV ingår finansiella bestämmelser för Amla i artiklarna 76–84. Alla Amlas inkomster och utgifter ska beräknas för varje budgetår, som ska vara kalenderår, och redovisas i Amlas budget. Amlas inkomster ska bestå av ett bidrag från unionen som tas upp i unionens allmänna budget, tillsynsavgifter betalats av utvalda och icke utvalda ansvariga enheter, eventuella frivilliga finansiella bidrag från medlemsstaterna, samt överenskomna avgifter för bland annat publikationer, utbildning och andra tjänster som Amla tillhandahåller, om de särskilt har begärts av en finansunderrättelseenhet eller av myndigheter som ansvarar för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Personal och samarbete

I kapitel V avsnitt 1 i Amla-förordningen ingår bestämmelser om personal och samarbete i artiklarna 85–95. För personalens del föreskrivs det om bland annat tystnadsplikt (artikel 88) samt om rapportering av överträdelser av vissa bestämmelser i penningtvättsförordningen, förordningen om betalningsuppgifter och sjätte penningtvättsdirektivet och skydd av personer som rapporterar överträdelser (artikel 90). När det gäller samarbete föreskrivs det om samarbete med bland annat de europeiska tillsynsmyndigheterna, Olaf, Europol, Eurojust och Eppo.

Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser

Amla-förordningens sista kapitel gäller allmänna bestämmelser och slutbestämmelser och det omfattar artiklarna 96–108. I artiklarna föreskrivs om bland annat tillgång till handlingar (artikel 96), skydd av personuppgifter (artikel 98), Amlas ansvar (artikel 99) samt ikraftträdande och tillämpning (artikel 108).

Amla-förordningen är direkt tillämplig, och när det gäller den har i huvudsak inga behov av ändringar i den nationella lagstiftningen identifierats. Ett undantag från detta utgör de olika myndigheternas rätt att lämna ut information, eftersom Amla har omfattande befogenheter att få information av nationellt behöriga myndigheter och myndigheterna ska ha motsvarande befogenheter att lämna ut information till Amla.

2.3 Penningtvättsförordningen

2.3.1 Allmänt

Penningtvättsförordningen innehåller största delen av den reglering som ingick i de tidigare penningtvättsdirektiven. Penningtvättsförordningens syfte är att förenhetliga tillämpningen av bestämmelserna om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, eftersom den reglering som baserade sig på de tidigare penningtvättsdirektiven inte har genomförts på ett sätt

som varit helt förenligt med kraven på en integrerad inre marknad. Strävan med förenhetligandet av regleringen är att riskerna när det gäller penningtvätt och finansiering av terrorism ska kunna minskas på lämpligt sätt och kriminella försök att missbruka unionens finansiella system för brottsliga ändamål effektivt upptäckas.

I penningtvättsförordningen fastställs regler som ansvariga enheter ska följa för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, krav som ska ställas på juridiska personer, uttryckliga truster och motsvarande juridiska konstruktioner när det gäller transparens i fråga om verkligt huvudmannaskap samt åtgärder för att minska missbruk av anonyma instrument.

I penningtvättsförordningen definieras ansvariga enheter och ges medlemsstaterna möjlighet till undantag från tillämpningsområdet. Genom EU:s penningtvättsförordning börjar bestämmelserna om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism omfatta nya ansvariga enheter, när då måste det bestämmas nationellt vem som övervakar dessa aktörer. Förordningen innehåller dessutom bestämmelser om ansvariga enheters interna riktlinjer, förfaranden och kontroller, inklusive riskbedömning. I förordningen regleras utkontraktering, åtgärder för kundkännedom, transparens i fråga om verkligt huvudmannaskap och rapporteringsskyldighet. I förordningen föreskrivs det dessutom om åtgärder för att lindra riskerna med anonyma instrument och utfärdas bestämmelser om bland annat samarbete mellan finansunderrättelseenheter och Europeiska åklagarmyndigheten Eppo samt samarbete mellan finansunderrättelseenheter och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning Olaf.

2.3.2 Penningtvättsförordningens handlingsutrymme

Penningtvättsförordningen medger nationellt handlingsutrymme i artikel 2 i fråga om utvidgning av definitionen av person i politiskt utsatt ställning samt i artiklarna 4–6 i fråga om penningspel, begränsad finansiell verksamhet och professionella fotbollsklubbar. Handlingsutrymme medges också i artikel 34.6 i penningtvättsförordningen i fråga om fall där medlemsstaterna identifierar högre risk enligt artikel 8 i sjätte penningtvättsdirektivet, inbegripet som en följd av sektoriella riskbedömningar som medlemsstaterna har utfört, och då de kan kräva att ansvariga enheter tillämpar skärpta åtgärder för kundkännedom och vid behov specificera dessa åtgärder. Dessutom medges handlingsutrymme i artikel 67.7 i fråga om utländska juridiska personer och utländska juridiska konstruktioner, beträffande vilka medlemsstaterna kan besluta, på grundval av risken, att ett tidigare datum än förordningens den 1 januari 2014 ska tillämpas och underrätta kommissionen om detta, samt i artikel 67.8, enligt vilken medlemsstaterna, på grundval av risken, får utvidga den skyldighet som anges i punkt 1 a till affärsförbindelser med utländska juridiska enheter som pågår den 10 juli 2027 och underrätta kommissionen om detta. Kommissionen ska informera de övriga medlemsstaterna om sådana beslut. Handlingsutrymme medges även i artikel 70 i penningtvättsförordningen, som innehåller särskilda bestämmelser för vissa kategorier av ansvariga enheters rapportering av misstankar. Enligt artikel 70.1 får medlemsstaterna genom undantag från artikel 69.1 tillåta de ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a och b, dvs. bland annat revisorer, externa revisorer, skatterådgivare, notarier, advokater och andra oberoende jurister, att överföra de uppgifter som avses i artikel 69.1 i penningtvättsförordningen, dvs. rapporter om misstänkta transaktioner, till ett självreglerande organ som utsetts av medlemsstaten. Det utsedda självreglerande organet ska skyndsamt och i obearbetat skick vidarebefordra de uppgifter som avses i första stycket till finansunderrättelseenheten.

Dessutom föreskrivs i artikel 70.3 i penningtvättsförordningen om möjligheter för medlemsstaterna till undantag i fråga om det som föreskrivs i punkt 2 i samma artikel. Enligt artikel 70.2 ska notarier, advokater, andra oberoende jurister, revisorer, externa revisorer och skatterådgivare undantas från kraven i artikel 69.1 i den utsträckning som ett sådant undantag gäller information som dessa får från eller mottar om en klient i samband med att de utreder dennes

rättsliga ställning, försvarar eller företräder denne i eller rörande rättsliga förfaranden, inbegripet tillhandahåller rådgivning om att inleda eller undvika sådana förfaranden, oavsett om sådana uppgifter fås eller inhämtas före, under eller efter sådana förfaranden.

Det undantag som anges i första stycket ska dock inte tillämpas när de ansvariga enheter som där avses a) deltar i penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, b) tillhandahåller juridisk rådgivning för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, eller c) har vetskap om att klienten söker juridisk rådgivning för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism; vetskap eller syfte får härledas ur objektiva, faktiska omständigheter.

Enligt artikel 70.3 får medlemsstaterna, utöver de situationer som avses i punkt 2 andra stycket, om det är motiverat på grund av de högre riskerna för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism i samband med vissa typer av transaktioner, besluta att det undantag som avses i punkt 2 första stycket inte är tillämpligt på dessa typer av transaktioner och vid behov införa ytterligare rapporteringsskyldigheter för de ansvariga enheter som avses i den punkten. Medlemsstaterna ska anmäla åtgärder som vidtagits enligt denna punkt till kommissionen. Kommissionen ska informera de övriga medlemsstaterna om sådana beslut.

Även artikel 77 om lagring av uppgifter innehåller handlingsutrymme, och i punkt 4 sägs att i de fall där det den 10 juli 2027 i en medlemsstat pågår rättsliga förfaranden som rör förebyggande, upptäckt, utredning eller lagföring av misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism, och en ansvarig enhet innehar uppgifter eller handlingar som rör dessa pågående förfaranden, får den ansvariga enheten lagra dessa uppgifter eller handlingar för en period på fem år från och med den 10 juli 2027. Medlemsstaterna får, utan att det påverkar nationell straffrätt om bevis som är tillämpliga på pågående brottsutredningar och rättsliga förfaranden, tillåta eller kräva att sådana uppgifter eller handlingar lagras i ytterligare fem år, om det har fastställts att en sådan ytterligare lagringstid är nödvändig och proportionerlig för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Medlemsstaterna har getts handlingsutrymme i artikel 80 i penningtvättsförordningen om begränsningar av stora kontantbetalningar i utbyte mot varor eller tjänster, och enligt punkt 1 får personer som handlar med varor eller tillhandahåller tjänster endast godta eller göra en kontantbetalning upp till ett belopp på 10 000 euro eller motsvarande i nationell eller utländsk valuta, oavsett om transaktionen utförs vid ett tillfälle eller flera tillfällen som förefaller ha samband, och enligt punkt 2 får medlemsstaterna anta lägre gränser efter samråd med Europeiska centralbanken i enlighet med artikel 2.1 i rådets beslut 98/415/EG. Dessa lägre gränser ska anmälas till kommissionen inom tre månader efter det att åtgärden införts på nationell nivå.

Dessutom föreskrivs i artikel 80.7 att om betalningsmedel genom andra medel enligt definitionen i artikel 4.25 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG, nedan *betaltjänstdirektivet,* än sedlar och mynt på grund av force majeure inte finns att tillgå på nationell nivå, får medlemsstaterna tillfälligt avbryta tillämpningen av punkt 1 eller, i tillämpliga fall, punkt 2 i den här artikeln och de ska utan dröjsmål underrätta kommissionen om detta. Medlemsstaterna ska också informera kommissionen om den förväntade varaktigheten av att betalningsmedel genom andra medel enligt definitionen i artikel 4.25 i betaltjänstdirektivet än sedlar och mynt inte finns att tillgå och om de åtgärder som medlemsstaterna vidtagit för att återställa deras tillgänglighet.

2.3.3 Penningtvättsförordningens huvudsakliga innehåll

Penningtvättsförordningen indelas i nio kapitel, som är allmänna bestämmelser, ansvariga enheters interna riktlinjer, förfaranden och kontroller, åtgärder för kundkännedom, transparens i fråga om verkligt huvudmannaskap, rapporteringsskyldigheter, informationsutbyte, dataskydd och lagring av uppgifter, åtgärder för att minska de risker som härrör från anonyma instrument samt slutbestämmelser.

Allmänna bestämmelser

Penningtvättsförordningens kapitel med allmänna bestämmelser är indelat i tre avsnitt, som är syfte och definitioner, tillämpningsområde och gränsöverskridande verksamheter. Avsnitt 1 omfattar artiklarna 1–2, varav artikel 1 innehåller bestämmelser om förordningens innehåll. I förordningen fastställs bestämmelser om de åtgärder som ska vidtas av ansvariga enheter för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, krav på transparens i fråga om verkligt huvudmannaskap för juridiska enheter, uttryckliga truster och liknande juridiska konstruktioner samt åtgärder för att begränsa missbruket av anonyma instrument. I artikel 2 ingår de definitioner som gäller i förordningen. Nya definitioner gäller bland annat nya ansvariga enheter, som tas upp i samband med behandlingen av artikel 3 i penningtvättsförordningen, samt till exempel partnerskap för informationsutbyte, som tas upp i samband med behandlingen av artikel 75 i penningtvättsförordningen. Definitionen av familjemedlem i artikel 2.1.35 i penningtvättsförordningen i anslutning till definitionen av person i politiskt utsatt ställning har utvidgats så att den omfattar även syskon. I artikel 2.3–5 ges medlemsstaterna möjlighet att ytterligare utvidga definitionen av person i politiskt utsatt ställning och dennes familjemedlemmar. I artikel 2.3 sägs att om det är motiverat med beaktande av deras administrativa organisation och av risk får medlemsstaterna fastställa lägre tröskelvärden för följande viktiga offentliga funktioner a) ledamöter i styrande organ för politiska partier som är representerade på regional eller lokal nivå, som avses i punkt 1.34 a iii, b) chefer för regionala och lokala myndigheter, som avses i punkt 1.34 a iii. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om dessa lägre tröskelvärden. I artikel 2.4 sägs att när det gäller punkt 1.34 a vii i denna artikel, om det är motiverat med beaktande av deras administrativa organisation och av risk, får medlemsstaterna fastställa lägre tröskelvärden för identifiering av andra företag som kontrolleras av regionala eller lokala myndigheter än de som definieras i artikel 3.3, 3.4, 3.6 och 3.7 i direktiv 2013/34/EU. Dessutom förutsätts det att medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om dessa lägre tröskelvärden. Enligt artikel 2.5 får medlemsstaterna, om det är motiverat på grund av deras sociala och kulturella strukturer och på grund av risker tillämpa ett mer omfattande tillämpningsområde för att betrakta syskon som familjemedlemmar till personer i politiskt utsatt ställning, som avses i punkt 1.35 d. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om detta mer omfattande tillämpningsområde.

I artikel 2 i penningtvättsförordningen definieras vad som i förordningen avses med till exempel penningtvätt, finansiering av terrorism, finansiellt institut, affärsförbindelse och tredjeland. Penningtvättsförordningens definitioner tillämpas också i sjätte penningtvättsdirektivet, som innehåller ytterligare några definitioner. I artikel 2.1.5 och 2.1.6 i penningtvättsförordningen definieras kreditinstitut och finansiellt institut. Definitionen av kreditinstitut motsvarar definitionen i fjärde penningtvättsdirektivet, i det finska direktivet nämns i fråga om filialer dock ”päätomipaikka” i stället för ”kotipaikka”. På svenska används ”huvudkontor” i båda texterna.

När det gäller definitionen av finansiellt institut är definitionerna noggrannare än i fjärde penningtvättsdirektivet. I artikel 2.1.6 a nämns som en ny sak ett företag som har som huvudverksamhet att förvärva holdingföretag, inbegripet ett finansiellt holdingföretag, ett blandat finansiellt holdingföretag eller ett finansiellt holdingföretag med blandad verksamhet. I punkt 1.6 b i

samma artikel nämns ett försäkringsföretag enligt definitionen i artikel 13.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG, i den mån det bedriver livförsäkringsverksamhet eller annan investeringsrelaterad försäkringsverksamhet som omfattas av det direktivet, inbegripet försäkringsholdingbolag och försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet enligt definitionerna i artikel 212.1 f respektive g i direktiv 2009/138/EG.

Även definitionen av ett företag för kollektiva investeringar har preciserats i artikel 2.1.6 e jämfört med fjärde penningtvättsdirektivet så att i leden i och ii definieras noggrannare att med företag för kollektiva investeringar avses i) ett företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) enligt definitionen i artikel 1.2 i direktiv 2009/65/EG och dess förvaltningsbolag enligt definitionen i artikel 2.1 b i det direktivet eller ett investeringsbolag som är auktoriserat i enlighet med det direktivet och som inte har utsett något förvaltningsbolag, vilka tillhandahåller andelar i fondföretag för försäljning i unionen, ii) en alternativ investeringsfond enligt definitionen i artikel 4.1 a i direktiv 2011/61/EU och dess förvaltare enligt definitionen i artikel 4.1 b i det direktivet som omfattas av det tillämpningsområde som anges i artikel 2 i det direktivet.

Till finansiella institut hör enligt artikel 2.1.6 f också en värdepapperscentral enligt definitionen i artikel 2.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014, enligt led g en kreditgivare enligt definitionen i artikel 4.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU och i artikel 3 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG samt i led h en kreditförmedlare enligt definitionen i artikel 4.5 i direktiv 2014/17/EU och artikel 3 f i direktiv 2008/48/EG, om den innehar medel enligt definitionen i artikel 4.25 i direktiv (EU) 2015/2366 i samband med kreditavtalet, med undantag för kreditförmedlare som bedriver verksamhet under ansvar av en eller flera kreditgivare eller kreditförmedlare.

Enligt artikel 2.1.6 i i penningtvättsförordningen är finansiellt institut också en leverantör av kryptotillgångstjänster och enligt i led j definieras att till finansiella institut hör även e En filial till ett finansiellt institut som avses i leden a–i, när den är belägen i unionen, oavsett om dess huvudkontor är beläget i en medlemsstat eller i ett tredjeland. Leverantörer av kryptotillgångstjänster definieras senare i samma artikel (artikel 2.1.9) genom att hänvisa till definitionen i artikel 3.1.5 i EU:s förordning (EU) 2023/1114 om marknader för kryptotillgångar, enligt vilken med leverantör av kryptotillgångstjänster: en juridisk person eller ett annat företag vars sysselsättning eller affärsverksamhet består i att yrkesmässigt tillhandahålla en eller flera kryptotillgångstjänster till kunder och som får tillhandahålla kryptotillgångstjänster i enlighet med artikel 59. I artikel 2.1.44 i penningtvättsförordningen definieras också behörig myndighet, varmed avses a) en finansunderrättelseenhet, b) en tillsynsmyndighet, c) en offentlig myndighet som har till uppgift att utreda eller lagföra penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, eller som har till uppgift att spåra, beslagta eller frysa och förverka tillgångar som härrör från brott, samt d) en offentlig myndighet med specifikt ansvar för att bekämpa penningtvätt eller finansiering av terrorism. I artikel 2.1.45 definieras tillsynsorgan, varmed avses ett organ som anförtrotts ansvar att säkerställa att ansvariga enheter efterlever kraven i denna förordning, inbegripet Amla när denna utför de uppgifter den anförtros i artikel 5.2 i Amla-förordningen och i artikel 2.1.46 tillsynsmyndighet varmed avses ett tillsynsorgan som är ett offentligt organ eller den offentliga myndighet under vars överinseende självreglerande organ utför sina tillsynsfunktioner enligt artikel 37 i sjätte penningtvättsdirektivet, eller Amla när det agerar som tillsynsorgan samt i artikel 2.1.47 självreglerande organ varmed avses ett organ som representerar medlemmar i en yrkesgrupp och har i uppgift att reglera dem, utföra vissa tillsyns- eller övervakningsfunktioner och säkerställa att reglerna som rör dem följs.

I kapitel I avsnitt 2 ingår bestämmelser om tillämpningsområdet i artiklarna 3–7. Bestämmelser om penningtvättsregleringens tillämpningsområde när det gäller rapporteringsskyldighet ingår

i artikel 3 i penningtvättsförordningen. Bestämmelsen är mera detaljerad än den gällande artikel 2 i fjärde penningtvättsdirektivet. Till förordningen har fogats nya kategorier av ansvariga enheter, vilket innebär att i fråga om dessa ansvariga enheter måste det bestämmas nationellt vilken aktör som övervakar deras verksamhet.

I artikel 3 i penningtvättsförordningen fastställs de ansvariga enheterna, som är följande:

1) Kreditinstitut, varmed avses

   a) ett kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013,

   b) en filial till ett kreditinstitut, enligt definitionen i artikel 4.1.17 i förordning (EU) nr 575/2013, om den är belägen i unionen, oavsett om dess huvudkontor är beläget i en medlemsstat eller i ett tredjeland.

2) Finansiella institut. Med finansiellt institut avses

   a) ett företag som inte är ett kreditinstitut eller värdepappersföretag och som bedriver en eller flera av de verksamheter som anges i punkterna 2–12, 14 och 15 i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU, nedan *kreditinstitutsdirektivet*, inbegripet sådan verksamhet som bedrivs vid valutaväxlingskontor, med undantag för de verksamheter som förtecknas i punkt 8 i bilaga I till direktiv till betaltjänstdirektivet, eller ett företag som har som huvudverksamhet att förvärva holdingföretag, inbegripet ett finansiellt holdingföretag, ett blandat finansiellt holdingföretag eller ett finansiellt holdingföretag med blandad verksamhet,

   b) ett försäkringsföretag enligt definitionen i artikel 13.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG, i den mån det bedriver livförsäkringsverksamhet eller annan investeringsrelaterad försäkringsverksamhet som omfattas av det direktivet, inbegripet försäkringsholdingbolag och försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet enligt definitionerna i artikel 212.1 f respektive g i direktiv 2009/138/EG,

   c) en försäkringsförmedlare enligt definitionen i artikel 2.1.3 i direktiv (EU) 2016/97, om den förmedlar livförsäkringar och andra investeringsrelaterade försäkringstjänster, med undantag för försäkringsförmedlare som inte uppbär premier eller belopp som är avsedda för kunden och som agerar under ansvar av ett eller flera försäkringsföretag eller en eller flera försäkringsförmedlare för de respektive produkter som berör dem,

   d) ett värdepappersföretag enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU,

   e) ett företag för kollektiva investeringar, i synnerhet

      i) ett företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) enligt definitionen i artikel 1.2 i direktiv 2009/65/EG och dess förvaltningsbolag enligt definitionen i artikel 2.1 b i det direktivet eller ett investeringsbolag som är auktoriserat i enlighet med det direktivet och som inte har utsett något förvaltningsbolag, vilka tillhandahåller andelar i fondföretag för försäljning i unionen,

ii) en alternativ investeringsfond enligt definitionen i artikel 4.1 a i direktiv 2011/61/EU och dess förvaltare enligt definitionen i artikel 4.1 b i det direktivet som omfattas av det tillämpningsområde som anges i artikel 2 i det direktivet,

f) en värdepapperscentral enligt definitionen i artikel 2.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014,

g) en kreditgivare enligt definitionen i artikel 4.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU och i artikel 3 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG,

h) en kreditförmedlare enligt definitionen i artikel 4.5 i direktiv 2014/17/EU och artikel 3 f i direktiv 2008/48/EG, om den innehar medel enligt definitionen i artikel 4.25 i betaltjänstdirektivet i samband med kreditavtalet, med undantag för kreditförmedlare som bedriver verksamhet under ansvar av en eller flera kreditgivare eller kreditförmedlare,

i) en leverantör av kryptotillgångstjänster,

j) en filial till ett finansiellt institut som avses i leden a–i, när den är belägen i unionen, oavsett om dess huvudkontor är beläget i en medlemsstat eller i ett tredjeland.

3) Följande fysiska eller juridiska personer vid utövandet av deras yrkesmässiga verksamhet:

a) Revisorer, externa revisorer och skatterådgivare samt varje annan fysisk eller juridisk person, inbegripet oberoende jurister såsom advokater, som åtar sig att tillhandahålla – antingen direkt eller genom någon som personen i fråga är kopplad till – materiellt bistånd, stöd eller rådgivning i skattefrågor som huvudsaklig affärs- eller yrkesverksamhet.

b) Notarier, advokater och andra oberoende jurister, där de på en klients vägnar och för dennes räkning deltar i finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom eller bistår vid planering eller utförande av transaktioner för dennes räkning i samband med något av följande:

i) Köp och försäljning av fastigheter eller företag.

ii) Förvaltning av klientens pengar, värdepapper eller andra tillgångar, inbegripet kryptotillgångar.

iii) Öppnande eller förvaltning av bank-, spar- eller värdepapperskonton eller konton för kryptotillgångar.

iv) Säkerställande av kapital för att bilda, driva eller leda företag.

v) Skapande, upprättande, drift eller ledning av truster, bolag, stiftelser eller liknande strukturer.

c) Tjänsteleverantörer till truster eller bolag.

d) Fastighetsmäklare och andra yrkesverksamma i fastighetsbranschen när de agerar som mellanhänder vid fastighetstransaktioner, inbegripet vid uthyrning av fast egendom i fråga om transaktioner för vilka månadshyran uppgår till minst 10 000 euro, eller motsvarande belopp i nationell valuta, oavsett betalningsmedel.

e) Personer som handlar med ädla metaller och ädelstenar, som en regelbunden eller en huvudsaklig yrkesverksamhet.

f) Personer som handlar med varor av högt värde som en regelbunden eller en huvudsaklig yrkesverksamhet.

g) Tillhandahållare av speltjänster.

h) Leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster och förmedlare av gräsrotsfinansiering.

i) Personer som handlar med eller agerar som mellanhänder vid handel med kulturföremål, även när detta utförs av konstgallerier och auktionshus, där värdet av transaktionen eller de förbundna transaktionerna uppgår till 10 000 euro eller mer, eller motsvarande belopp i nationell valuta.

j) Personer som förvarar, handlar med eller agerar som mellanhänder vid handel med kulturföremål och varor av högt värde när detta utförs i frizoner och tullager, där värdet av transaktionen eller de förbundna transaktionerna uppgår till 10 000 euro eller mer, eller motsvarande belopp i nationell valuta.

k) Kreditförmedlare som erbjuder hypotekslån och konsumentkrediter och som inte är kreditinstitut och finansiella institut, med undantag för kreditförmedlare som bedriver verksamhet under ansvar av en eller flera kreditgivare eller kreditförmedlare.

l) Aktörer inom investeringsmigration som har tillstånd att företräda tredjelandsmedborgare eller tillhandahålla förmedlingstjänster till tredjelandsmedborgare som vill få uppehållstillstånd i en medlemsstat i utbyte mot någon form av investering, inbegripet kapitalöverföringar, köp eller hyra av egendom, investeringar i statsobligationer, investeringar i företagsenheter, donation eller tilldelning av en verksamhet som bidrar till det allmänna bästa och bidrag till statsbudgeten.

m) Icke-finansiella holdingföretag med blandad verksamhet.

n) Fotbollsagenter.

o) Professionella fotbollsklubbar när det gäller följande transaktioner:

   i) Transaktioner med en investerare.

   ii) Transaktioner med en sponsor.

   iii) Transaktioner med fotbollsagenter eller andra mellanhänder.

   iv) Transaktioner för övergång av en fotbollsspelare.

Ansvariga enheter är, liksom i fjärde penningtvättsdirektivet, kreditinstitut och finansiella institut, ovan beskrivs dock i fråga om artikel 2 hur definitionen av finansiellt institut har preciserats i penningtvättsförordningen jämfört med definitionen i fjärde penningtvättsdirektivet.

Nya ansvariga enheter är för det första oberoende jurister såsom advokater, som åtar sig att tillhandahålla – antingen direkt eller genom någon som personen i fråga är kopplad till – materiellt bistånd, stöd eller rådgivning i skattefrågor som huvudsaklig affärs- eller

yrkesverksamhet. Tidigare har tillämpningsområdet enligt fjärde penningtvättsdirektivet omfattat revisorer, externa revisorer och skatterådgivare samt varje annan person som åtar sig att tillhandahålla motsvarande tjänster. När det gäller notarier, advokater och andra oberoende jurister har definitionen preciserats så att förteckningen över de transaktioner där ovannämnda ansvariga enheter bistår vid planering eller utförande har preciserats och där nämns nu förvaltning av kryptotillgångar samt öppnande och förvaltning av konton för kryptotillgångar. Till denna del bör det också påpekas att i den finskspråkiga versionen omfattas notarier, advokater och andra oberoende jurister av tillämpningsområdet när de på en klients vägnar eller för dennes räkning deltar i finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom. Till denna del är det fråga om ett översättningsfel som utvidgar tillämpningsområdet oavsiktligt, eftersom förutsättningen i den engelskspråkiga (och svenskspråkiga) versionen är att de deltar på en klients vägar och för dennes räkning. Finansministeriet har varit i kontakt med kommissionen för att få felet i översättningen av penningtvättsförordningen korrigerat.

I penningtvättsförordningen har som ansvariga enheter också definierats leverantörer av kryptotillgångstjänster, som dessutom har definierats som finansiella institut i penningtvättsförordningen. I Finland har leverantörer av kryptotillgångstjänster fogats till penningtvättsförordningens tillämpningsområde redan i samband med genomförandet av ändringarna i femte penningtvättsdirektivet och sålunda har tillämpningsområdet utvidgats nationellt jämfört med vad fjärde penningtvättsdirektivet förutsatte.

Nya ansvariga enheter är också andra yrkesverksamma i fastighetsbranschen när de agerar som mellanhänder vid fastighetstransaktioner, inbegripet när de agerar som mellanhänder vid uthyrning av fast egendom i fråga om transaktioner för vilka månadshyran uppgår till minst 10 000 euro, eller motsvarande belopp i nationell valuta, oavsett betalningsmedel. I fjärde penningtvättsdirektivet hade tidigare fastighetsmäklare definierats som ansvariga enheter, också de när de agerar som mellanhänder vid uthyrning av fast egendom, men endast i fråga om transaktioner för vilka månadshyran uppgår till minst 10 000 euro.

Nya ansvariga enheter är dessutom personer som handlar med ädla metaller och ädelstenar, som en regelbunden eller en huvudsaklig yrkesverksamhet samt personer som handlar med varor av högt värde som en regelbunden eller en huvudsaklig yrkesverksamhet. Varor av högt värde samt ädla metaller och ädelstenar har också fogats till definitionerna i artikel 2 i penningtvättsförordningen, och beträffande dem hänvisas till bilaga IV, som innehåller en förteckning över varor av högt värde enligt artikel 2.1.54, och till bilaga V, där ädla metaller och ädelstenar förtecknas.

De varor av högt värde som förtecknas i bilaga IV till penningtvättsförordningen är

1) smycken och guld- eller silversmedsvaror till ett värde som överstiger 10 000 euro eller motsvarande belopp i nationell valuta,

2) klockor och ur till ett värde som överstiger 10 000 euro eller motsvarande belopp i nationell valuta,

3) motorfordon till ett pris som överstiger 250 000 euro eller motsvarande belopp i nationell valuta,

4) luftfartyg till ett pris som överstiger 7 500 000 euro eller motsvarande belopp i nationell valuta,

5) vattenfarkoster till ett pris som överstiger 7 500 000 euro eller motsvarande belopp i nationell valuta.

De ädla metaller som förtecknas i bilaga V till penningtvättsförordningen är

a) guld,

b) silver,

c) platina,

d) iridium,

e) osmium,

f) palladium,

g) rodium,

h) rutenium.

De ädelstenar som förtecknas i bilaga V till penningtvättsförordningen är

a) diamant,

b) rubin,

c) safir,

d) smaragd.

Till tillämpningsområdet har också fogats personer som handlar med eller agerar som mellanhänder vid handel med kulturföremål. Tidigare har tillämpningsområdet omfattat andra personer som handlar med varor, personer som handlar med eller agerar som mellanhänder vid handel med konstverk samt personer som förvarar, handlar med eller agerar som mellanhänder vid handel med konstverk när detta utförs av frihamnar. I samtliga ovannämnda fall inom tillämpningsområdet för fjärde penningtvättsdirektivet har förutsättningen dessutom varit att värdet av en transaktion eller en serie av förbundna transaktioner uppgår till 10 000 euro eller mer. Beträffande kulturföremål i artikel 2.1.56 i penningtvättsförordningen hänvisas till varor som förtecknas i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 116/2009, vilka är:

1) Arkeologiska föremål som är äldre än 100 år och som härrör från

   a) utgrävningar och fynd på land eller under vatten

   b) arkeologiska fyndplatser

   c) arkeologiska samlingar

2) Föremål som utgör en integrerad del av söndertagna konstnärliga, historiska eller religiösa minnesmärken som är äldre än 100 år

3) Tavlor och målningar, andra än de i kategori 4 eller 5, som utförts helt för hand, på vilket underlag och i vilket material som helst

4) Akvareller, gouacher och pasteller, som utförts helt för hand på vilket underlag som helst

5) Mosaiker andra än de som är klassificerade i kategorierna 1 och 2 som utförts helt för hand i vilket material som helst och teckningar som utförts helt för hand på vilket underlag och i vilket material som helst

6) Originalgrafik, grafiska blad, silkscreentryck och litografier med deras respektive matriser och originalaffischer

7) Originalskulpturer eller originalstatyer och kopior, framställda enligt samma process som originalet och som inte tillhör kategori 1

8) Fotografier, film och negativ av dessa

9) Inkunabler och manuskript, inklusive kartor och partitur, enstaka eller i samlingar

10) Böcker som är äldre än 100 år, enstaka eller i samlingar

11) Tryckta kartor som är äldre än 200 år

12) Arkiv och däri ingående delar, som är äldre än 50 år, och av vilket slag och på vilket underlag som helst

    a) Samlingar och föremål från zoologiska, botaniska, mineralogiska eller anatomiska samlingar

    b) Samlingar av historiskt, paleontologiskt, etnografiskt eller numismatiskt intresse

13) Transportmedel som är äldre än 75 år

14) Andra antikviteter som inte ingår i kategorierna A.1A.14

    a) mellan 50 och 100 år gamla
        - leksaker, spel
        - glasföremål
        - guld- och silversmide
        - möbler
        - optiska, fotografiska och kinematografiska apparater
        - musikinstrument
        - ur, klockor och delar av sådana
        - träarbeten
        - keramiska föremål
        - gobelänger
        - mattor
        - tapeter
        - vapen
    b) äldre än 100 år

Det bör påpekas att i bilaga I B. i rådets förordning nr 116/2009 uppräknas också de ekonomiska tröskelvärden som är tillämpliga på kulturföremål som hör till kategori A.1– A.15, men i penningtvättsförordningens definition hänvisas inte till dessa tröskelvärden. I penningtvättsförordningen har som ansvariga enheter definierats även kreditförmedlare som erbjuder hypotekslån

och konsumentkrediter och som inte är kreditinstitut och finansiella institut, med undantag för kreditförmedlare som bedriver verksamhet under ansvar av en eller flera kreditgivare eller kreditförmedlare, leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster och förmedlare av gräsrotsfinansiering samt aktörer inom investeringsmigration som har tillstånd att företräda tredjelandsmedborgare eller tillhandahålla förmedlingstjänster till tredjelandsmedborgare som vill få uppehållstillstånd i en medlemsstat i utbyte mot någon form av investering, inbegripet kapitalöverföringar, köp eller hyra av egendom, investeringar i statsobligationer, investeringar i företagsenheter, donation eller tilldelning av en verksamhet som bidrar till det allmänna bästa och bidrag till statsbudgeten. När det gäller de ovannämnda bör det påpekas att Finland inte beviljar uppehållstillstånd på grund av investeringar. Till tillämpningsområdet har dessutom fogats icke-finansiella holdingföretag med blandad verksamhet samt fotbollsagenter och professionella fotbollsklubbar.

Det är möjligt att göra undantag från penningtvättsförordningens tillämpningsområde i fråga om penningspel, fotbollsklubbar samt tillfällig finansiell verksamhet eller finansiell verksamhet i mycket begränsad omfattning under vissa förutsättningar och riskbaserat, och å andra sidan har medlemsstaterna getts möjlighet att utvidga gruppen av ansvariga enheter nationellt.

Artiklarna 4–7 i penningtvättsförordningen innehåller undantag från rapporteringsskyldigheten och förfaranden när undantagen tillämpas. I artikel 3 i penningtvättsdirektivet ges medlemsstaterna dessutom möjlighet att utvidga penningtvättsförordningens tillämpningsområde nationellt genom att ange sådana områden som är sårbara för penningtvätt och finansiering av terrorism och som inte anges i penningtvättsförordningen.

Tillhandahållare av speltjänster

Artikel 4 i penningspelsförordningen innehåller bestämmelser om undantag som berör vissa tillhandahållare av speltjänster. Medlemsstaterna får besluta att helt eller delvis undanta tillhandahållare av speltjänster från kraven i förordningen, på grundval av belägg för att sådana tjänster på grund av att verksamhetens karaktär och, i förekommande fall, omfattning utgör en låg risk.

Undantaget ska inte vara tillämpligt på

a) kasinon,

b) tillhandahållare av speltjänster vars huvudsakliga verksamhet är att tillhandahålla onlinespeltjänster eller tjänster för vadhållning inom sport, med undantag för

    i) onlinespeltjänster som drivs av staten, antingen genom en offentlig myndighet eller ett företag eller organ som kontrolleras av staten,

    ii) onlinespeltjänster vars organisation, drift och förvaltning regleras av staten.

När en medlemsstat tillämpar undantaget ska den göra en riskbedömning för speltjänster där man bedömer hot om penningtvätt och finansiering av terrorism samt sårbarheter och begränsande faktorer hos speltjänsterna, de risker som transaktionernas storlek och de betalningsmetoder som används medför samt det geografiska område där speltjänsterna tillhandahålls, inbegripet deras gränsöverskridande dimension och tillgänglighet från andra medlemsstater eller tredjeländer.

När medlemsstaterna gör riskbedömningarna ska de ta hänsyn till resultaten av kommissionens överstatliga riskbedömning av bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Medlemsstaterna ska inrätta en riskbaserad övervakningsverksamhet eller vidta andra lämpliga åtgärder för att säkerställa att undantag som beviljas enligt artikeln inte missbrukas.

Under beredningen av regeringens proposition har det inte identifierats något behov av att utnyttja det undantag från tillämpningsområdet som gäller penningspel, utan samtliga tillhandahållare av speltjänster omfattas av rapporteringsskyldigheten även i fortsättningen.

Professionella fotbollsklubbar och fotbollsagenter

Penningspelsförordningens tillämpningsområde utvidgades till professionella fotbollsklubbar och agenter på förslag av Europaparlamentet. Till denna del har det inte gjorts någon konsekvensbedömning av utvidgningen av tillämpningsområdet, eftersom förslaget inte ingick i kommissionens ursprungliga rättsaktsförslag.

Professionella fotbollsklubbar och fotbollsagenter definieras i artikel 2 i penningspelsförordningen och enligt den avses med ”professionell fotbollsklubb” en juridisk person som är, äger eller förvaltar en fotbollsklubb som har beviljats licens och deltar i den eller de nationella fotbollsligorna i en medlemsstat och vars spelare och personal är kontrakterade och får ersättning i utbyte mot sina tjänster. Enligt definitionen avses med ”fotbollsagent” en fysisk eller juridisk person som mot en avgift tillhandahåller förmedlingstjänster och företräder fotbollsspelare eller professionella fotbollsklubbar i förhandlingar för att ingå ett avtal för en fotbollsspelare eller företräder professionella fotbollsklubbar i förhandlingar om att ingå ett övergångsavtal för en fotbollsspelare.

Professionella fotbollsklubbar omfattas av tillämpningsområdet endast i fråga om vissa transaktioner, som är

- transaktioner med en investerare,
- transaktioner med en sponsor,
- transaktioner med fotbollsagenter eller andra mellanhänder,
- transaktioner för övergång av en fotbollsspelare.

I artikel 5 i penningspelsförordningen ingår bestämmelser om undantag för professionella fotbollsklubbar, förutsättningen är bevisad låg risk på grund av verksamhetens karaktär och omfattning.

Det finns två kategorier av undantag:

1) Professionella fotbollsklubbar som deltar i den nationella fotbollsligans högsta division och som under vart och ett av de två föregående kalenderåren har haft en total årsomsättning på mindre än 5 000 000 euro, eller motsvarande belopp i nationell valuta.

2) Professionella fotbollsklubbar som deltar i en division som är lägre än den nationella fotbollsligans högsta division.

I fråga om kategori 1 förutsätts att medlemsstaterna gör en riskbedömning där följande ska bedömas:

a) Hot om penningtvätt och finansiering av terrorism samt sårbarheter och begränsande faktorer hos de professionella fotbollsklubbarna.

b) De risker som är kopplade till transaktionernas storlek och gränsöverskridande karaktär.

I fråga om kategori 2 förutsätts inte ovannämnda riskbedömning, men förutsättningen är ändå bevisad låg risk på grund av verksamhetens karaktär och omfattning. Dessutom förutsätts att medlemsstaterna inrättar en riskbaserad övervakningsverksamhet eller vidtar andra lämpliga åtgärder för att säkerställa att undantag som beviljas genom beslut enligt artikeln inte missbrukas.

En riskbedömning av professionella fotbollsklubbar i Finland görs i samband med den pågående riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism och då bedöms riskbaserat behovet av att inkludera ovannämnda aktörer bland de rapporteringsskyldiga. Medlemsstaterna har tid på sig att genomföra rapporteringsskyldigheten för fotbollsklubbar och fotbollsagenter till den 10 juli 2029. Under beredningen av regeringens proposition har man ansett att i denna proposition är det ännu inte ändamålsenligt att desto noggrannare granska frågan om rapporteringsskyldighet för professionella fotbollsklubbar och fotbollsagenter, inklusive frågan om tillsyn över dessa aktörer, utan beredningen av saken tas upp efter att riskbedömningen färdigställts: Avsikten är att riskbedömningen ska bli färdig 2026.

Tillfällig eller mycket begränsad finansiell verksamhet

I artikel 6 i penningtvättsförordningen ingår bestämmelser om förutsättningar för undantag från tillämpningsområdet för finansiell verksamhet som är tillfällig eller mycket begränsad och där risken för penningtvätt och finansiering av terrorism är liten, undantaget penningöverföring enligt definitionen i artikel 4.22 i betaltjänstdirektivet.

För att undantaget ska kunna tillämpas, ska följande kriterier vara uppfyllda:

a) Den finansiella verksamheten är begränsad i absoluta termer (och den finansiella verksamhetens totala omsättning inte överstiger ett tillräckligt lågt tröskelvärde, som ska fastställas på nationell nivå och bero på typen av finansiell verksamhet).

b) Den finansiella verksamheten är begränsad när det gäller transaktioner (och man ska tillämpa ett högsta tröskelvärde per kund och transaktion, oavsett om transaktionen utförs vid ett enda tillfälle eller genom förbundna transaktioner, tröskelvärdet ska vara tillräckligt lågt för att säkerställa att de berörda transaktionstyperna är en opraktisk och ineffektiv metod för penningtvätt eller finansiering av terrorism och det får inte överstiga 1 000 euro eller motsvarande belopp i nationell valuta, oavsett betalningsmedel).

c) Den finansiella verksamheten är inte sådana personers huvudverksamhet (den finansiella verksamhetens omsättning ska inte överstiga 5 procent av den berörda fysiska eller juridiska personens totala omsättning).

d) Den finansiella verksamheten är en biverksamhet och direkt knuten till sådana personers huvudverksamhet.

e) Sådana personers huvudverksamhet är inte en sådan verksamhet som avses i artikel 3.3 a–d eller g i denna förordning (dvs. det kan inte tillämpas på till exempel revisorer, notarier, tjänsteleverantörer till truster eller bolag, fastighetsmäklare eller speltjänster).

f) Den finansiella verksamheten avser endast sådana personers huvudverksamhets kunder och är inte allmänt tillgänglig för allmänheten.

Dessutom förutsätts det att medlemsstaterna ska särskilt beakta finansiell verksamhet vars natur gör att det är särskilt sannolikt att den ska användas eller missbrukas för penningtvätt eller för finansiering av terrorism. Medlemsstaterna ska inrätta en riskbaserad övervakningsverksamhet eller vidta andra lämpliga åtgärder för att säkerställa att undantag som beviljas genom beslut enligt artikeln inte missbrukas.

Det har varit möjligt att undanta tillfällig eller mycket begränsad finansiell verksamhet från tillämpningsområdet för regleringen som gäller bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism även med stöd av fjärde penningtvättsdirektivet, och Finland har tidigare utnyttjat detta undantag. Under beredningen av regeringens proposition har man kommit fram till att det är motiverat att fortsätta att utnyttja undantaget.

I avsnitt 3 om gränsöverskridande verksamheter i kapitel I föreskrivs det i artikel 8 om de anmälningar som ansvariga enheter ska göra om de vill bedriva verksamhet på en annan medlemsstats territorium.

Ansvariga enheters interna riktlinjer, förfaranden och kontroller

Kapitel II i penningtvättsförordningen indelas i tre avsnitt, som är interna riktlinjer, förfaranden och kontroller, riskbedömning och personal, bestämmelser som gäller för koncerner och utkontraktering. Avsnitt 1 omfattar artiklarna 9–15. I artikel 9 föreskrivs det om omfattningen av de interna riktlinjer, förfaranden och kontroller som ansvariga enheter ska ha på plats för att säkerställa efterlevnaden av penningtvättsförordningen, förordningen om betalningsuppgifter och alla förvaltningsakter som utfärdats av något tillsynsorgan. I artikel 10 åläggs ansvariga enheter att göra en verksamhetsomfattande riskbedömning, om inte tillsynsorganet i enlighet med artikel 10.3 har beslutat att enskilda dokumenterade verksamhetsomfattande riskbedömningar inte krävs. Undantaget gäller inte kreditinstitut, finansiella institut, leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster och förmedlare av gräsrotsfinansiering.

I enlighet med artikel 10 i penningtvättsförordningen ska ansvariga enheter vidta lämpliga åtgärder som står i proportion till typen av verksamhet, inbegripet dess risker och komplexitet, och deras storlek för att identifiera och bedöma riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism, samt riskerna för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs, med beaktande av åtminstone

- de riskvariabler som anges i bilaga I och de riskfaktorer som anges i bilagorna II och III,
- resultaten av den riskbedömning på unionsnivå som kommissionen gjort,
- resultaten av de nationella riskbedömningar som medlemsstaterna gjort samt av eventuell relevant sektorsspecifik riskbedömning som utförts av medlemsstaterna,
- relevant information som offentliggjorts av internationella normgivare inom området för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism eller, på unionsnivå, relevanta publikationer av kommissionen eller Amla,
- information från behöriga myndigheter om risker för penningtvätt och finansiering av terrorism,

- information om kundbasen.

Innan ansvariga enheter lanserar nya produkter, tjänster eller affärsmetoder, inbegripet användningen av nya distributionskanaler och ny teknik eller teknik under utveckling, i kombination med nya eller befintliga produkter och tjänster eller innan de börjar tillhandahålla en befintlig tjänst eller produkt till ett nytt kundsegment eller i ett nytt geografiskt område, ska de särskilt identifiera och bedöma relaterade risker för penningtvätt och finansiering av terrorism och vidta lämpliga åtgärder för att hantera och minska dessa risker.

Den verksamhetsomfattande riskbedömningen ska dokumenteras samt hållas uppdaterad och regelbundet ses över, inbegripet om interna eller externa händelser i betydande omfattning påverkar riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i samband med den ansvariga enhetens verksamhet, produkter, transaktioner, distributionskanaler, kunder eller geografiska verksamhetsområden. Riskbedömningen ska på begäran göras tillgänglig för tillsynsorganen.

Den verksamhetsomfattande riskbedömningen ska utarbetas av den regelefterlevnadsansvariga och godkännas av ledningsorganet i dess ledningsfunktion och, om ett sådant organ finns, meddelas ledningsorganet i dess tillsynsfunktion.

Med undantag för kreditinstitut, finansiella institut, leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster och förmedlare av gräsrotsfinansiering får tillsynsorgan besluta att enskilda dokumenterade verksamhetsomfattande riskbedömningar inte krävs, när de specifika risker som är förenade med sektorn är uppenbara och väl kända. Bestämmelser om saken finns också i artikel 37.5 b i sjätte penningtvättsdirektivet, enligt vilken de nationella tillsynsorganen ska besluta om fall där de specifika risker som är förenade med en sektor är uppenbara och väl kända och enskilda dokumenterade riskbedömningar enligt artikel 10 i penningtvättsförordningen inte krävs.

Senast den 10 juli 2026 ska Amla utfärda riktlinjer om minimikraven för innehållet i den verksamhetsomfattande riskbedömningen och om de ytterligare informationskällor som ska beaktas vid utförandet av den verksamhetsomfattande riskbedömningen.

I artikel 11 i penningtvättsförordningen föreskrivs det om funktioner för regelefterlevnad, och artikeln ålägger ansvariga enheter att utse en ledamot av ledningsorganet i dess ledningsfunktion som ska ansvara för att säkerställa regelefterlevnaden, dvs. är regelefterlevnadschef. I ovannämnda artikel åläggs skyldighet att utse en regelefterlevnadschef (eng. c*ompliance manager*), är medlem av organet "*management body in its management function*".

Det är en tolkningsfråga vad som avses med ledningsorganet i dess ledningsfunktion, eller ledningsorganet med ledningsfunktion, och vad som är skillnaden mellan det och ledningsorganet med tillsynsfunktion på nationell nivå. I Finland kan ledningsorganet som sköter ledningsverksamheten anses betyda styrelsen i fråga om aktiebolag och ledningsorganet med ledningsfunktion kan anses betyda ledningsgruppen som lyder direkt under verkställande direktören och där ansvar för de dagliga ledningsuppgifterna kan anses vara förenligt med medlemmarnas uppgifter.

Bestämmelser om medvetenhet om kraven ingår i artikel 12, där det bland annat föreskrivs att ansvariga enheter ska vidta åtgärder för att säkerställa att deras anställda eller personer i jämförbar ställning, i den mån de har en funktion som kräver det, inbegripet deras ombud och distributörer, är medvetna om de krav som följer av penningtvättsförordningen och förordningen om betalningsuppgifter, och alla förvaltningsakter som utfärdats av något tillsynsorgan. I artikel 13 ingår bestämmelser om anställdas integritet, i artikel 14 om rapportering av överträdelser

och skydd för personer som rapporterar om överträdelser och i artikel 15 om specifika anställdas situation.

Kapitel II avsnitt 2 i penningtvättsförordningen omfattar artiklarna 16–17 om koncernomfattande krav, till vilka hör bland annat att ett moderföretag ska säkerställa att de krav på interna förfaranden, riskbedömning och personal som anges i avsnitt 1 i kapitlet tillämpas vid koncernens samtliga filialer och dotterföretag (artikel 16.1) och en skyldighet för moderföretaget att säkerställa att filialer eller dotterföretag i tredjeländer uppfyller de krav som fastställs i penningtvättsförordningen (artikel 17.1).

Utkontraktering

Avsnitt 3 i kapitel II om ansvariga enheters interna riktlinjer, förfaranden och kontroller i penningtvättsförordningen består endast av artikel 18 som innehåller bestämmelser om utkontraktering av de skyldigheter som anges i förordningen. Utkontraktering är i huvudsak möjlig med vissa undantag, såsom anmälningar om misstänkta transaktioner, men den ansvariga enheten behåller ansvaret även för utkontrakterade skyldigheter. Utkontraktering behandlas dessutom i skälen 47–50 i penningtvättsförordningen. Utkontraktering ska omfattas av den ansvariga enhetens riktlinjer och förfaranden enligt artikel 9.2 a i penningtvättsförordningen.

I artikel 18.1 i penningtvättsförordningen föreskrivs att ansvariga enheter får utkontraktera uppgifter som härrör från förordningen till tjänsteleverantörer. Den ansvariga enheten ska underrätta tillsynsorganet om utkontrakteringen innan tjänsteleverantören utför de utkontrakterade uppgifterna.

Enligt artikel 18.2 ska tjänsteleverantören vid utförandet av uppgifter enligt artikeln betraktas som en del av den ansvariga enheten, inbegripet när de är skyldiga att konsultera de centrala register som avses i artikel 10 i penningtvättsdirektivet, dvs. BO-register, för att vidta åtgärder för kundkännedom på den ansvariga enhetens vägnar.

Den ansvariga enheten ska förbli fullt ansvarig för alla åtgärder, oavsett om det rör sig om utförande eller underlåtenhet, som har samband med de utkontrakterade uppgifter som utförs av tjänsteleverantörer. För varje utkontrakterad uppgift ska den ansvariga enheten kunna visa för tillsynsorganet att den förstår skälen till den verksamhet som bedrivs av tjänsteleverantören och den metod som följts vid genomförandet av den, och att sådan verksamhet minskar de specifika risker för vilka den ansvariga enheten är exponerad för.

I artikel 18.3 föreskrivs att de uppgifter som utkontrakteras enligt punkt 1 i artikeln får inte utföras på ett sätt som väsentligt försämrar förutsättningarna för den ansvariga enhetens riktlinjer och förfaranden att uppfylla kraven i penningtvättsförordningen och i förordningen om betalningsuppgifter och för de kontroller som införts för att testa dessa riktlinjer och förfaranden.

Utkontrakteringsförbud

I artikel 18.3 ingår en förteckning över uppgifter som under inga omständigheter får utkontrakteras:

a) Förslaget till och godkännandet av den ansvariga enhetens verksamhetsomfattande riskbedömning enligt artikel 10.2.

b) Godkännandet av den ansvariga enhetens interna riktlinjer, förfaranden och kontroller enligt artikel 9.

c) Beslut om den riskprofil som ska tilldelas kunden.

d) Beslutet att ingå en affärsförbindelse eller utföra en enstaka transaktion med en klient.

e) Rapporteringen till finansunderrättelseenheten av misstänkta aktiviteter enligt artikel 69 eller tröskelvärdesbaserade rapporter enligt artiklarna 74 och 80, utom när sådan verksamhet har utkontrakterats till en annan ansvarig enhet som tillhör samma koncern och är etablerad i samma medlemsstat.

f) Godkännandet av kriterierna för att upptäcka misstänkta eller ovanliga transaktioner och aktiviteter.

I artikel 18.4 föreskrivs att innan en ansvarig enhet utkontrakterar en uppgift enligt punkt 1 ska den försäkra sig om att tjänsteleverantören är tillräckligt kvalificerad för att utföra de uppgifter som ska utkontrakteras. Om en ansvarig enhet utkontrakterar en uppgift enligt punkt 1 ska den säkerställa att tjänsteleverantören och alla påföljande leverantörer av underentreprenadstjänster tillämpar de riktlinjer och förfaranden som antagits av den ansvariga enheten.

Villkoren för utförandet av sådana uppgifter ska fastställas i ett skriftligt avtal mellan den ansvariga enheten och tjänsteleverantören. Den ansvariga enheten ska regelbundet kontrollera att tjänsteleverantören effektivt genomför sådana riktlinjer och förfaranden. Frekvensen för sådana kontroller ska fastställas på grundval av hur kritiska de utkontrakterade uppgifterna är.

Enligt artikel 18.5 ska ansvariga enheter säkerställa att utkontraktering inte sker på ett sätt som väsentligt försämrar tillsynsmyndigheternas möjligheter att övervaka och följa upp den ansvariga enhetens efterlevnad av penningtvättsförordningen och förordningen om betalningsuppgifter.

Utkontraktering till riskutsatta tredjeländer

I artikel 18.6 föreskrivs om förutsättningarna för utkontraktering till riskutsatta tredjeländer. Genom undantag från punkt 1 får ansvariga enheter inte utkontraktera uppgifter som härrör från kraven enligt denna förordning till tjänsteleverantörer som är bosatta eller etablerade i tredjeländer som identifierats enligt kapitel III avsnitt 2, såvida inte samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) Den ansvariga enheten utkontrakterar uppgifter enbart till en tjänsteleverantör som ingår i samma koncern.

b) Koncernen tillämpar riktlinjer och förfaranden för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, åtgärder för kundkännedom och regler om dokumentation som är helt i överensstämmelse med denna förordning eller med likvärdiga bestämmelser i tredjeländer.

c) Det faktiska genomförandet av de krav som avses i led b i denna punkt övervakas på koncernnivå av tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten i enlighet med kapitel IV i penningtvättsdirektivet.

I artikel 18.7 föreskrivs att genom undantag från punkt 3 får ett företag för kollektiva investeringar, om det inte är en juridisk person eller endast har en styrelse och har delegerat hanteringen av teckningar och av återfående av medel enligt definitionen i artikel 4.25 i det s.k. betaltjänstdirektivet (EU) 2015/2366 från investerare till en annan enhet, utkontraktera den uppgift som

avses i punkt 3 c, d och e till en av sina tjänsteleverantörer. Utkontraktering enligt första stycket får endast ske efter det att företaget för kollektiva investeringar har meddelat sin avsikt att utkontraktera uppgiften till tillsynsorganet enligt punkt 1 och tillsynsorganet har godkänt utkontrakteringen med beaktande av

a) tjänsteleverantörens resurser, erfarenhet och kunskap när det gäller att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism,

b) tjänsteleverantörens kunskap om den typ av verksamhet eller transaktioner som utförs av företaget för kollektiva investeringar.

Amlas riktlinjer om utkontraktering

I artikel 18.8 förpliktas Amla att senast den 10 juli 2027 utfärda riktlinjer till ansvariga enheter om följande:

a) Upprättande av utkontrakteringar, inbegripet påföljande utkontrakteringar, i enlighet med denna artikel, deras styrning och förfaranden för att övervaka tjänsteleverantörens genomförande av utkontrakterade funktioner, särskilt de funktioner som ska anses som kritiska.

b) Den ansvariga enhetens och tjänsteleverantörens roller och ansvar inom ramen för ett utkontrakteringsavtal.

c) Tillsynsmetoder för utkontraktering samt tillsynsförväntningar när det gäller utkontraktering av kritiska funktioner.

Åtgärder för kundkännedom

Bestämmelser om kundkännedom ingår i artiklarna 19–50 i kapitel III i penningtvättsförordningen. Regleringen är betydligt mera detaljerad än de tidigare penningtvättsdirektivens reglering och antalet bestämmelser är sammanlagt 31. Dessutom får eller ska reglering på lägre nivå med anknytning till kundkännedom, såsom tekniska standarder, riktlinjer och rekommendationer, utfärdas med stöd av artiklarna 19–21, 26, 28–32, 34, 37, 38, 42, 43 och 50.

Kapitel III i penningtvättsförordningen är indelat i sex avsnitt, som är allmänna bestämmelser, policy gentemot tredjeland och penningtvätts- och terrorismfinansieringshot från länder utanför unionen, förenklade krav på kundkännedom, skärpta krav på kundkännedom, som tidigare har översatts med skärpta åtgärder för kundkännedom (på finska nu ”tiukennettu tuntemisvelvollisuus”, tidigare ”tehostettu tuntemisvelvollisuus”), särskilda bestämmelser om åtgärder för kundkännedom och utnyttjande av andra ansvariga enheters åtgärder för kundkännedom.

De allmänna bestämmelserna omfattar artiklarna 19–28. I artikel 19 föreskrivs om vidtagande av åtgärder för kundkännedom och i artikel 20 om åtgärder för kundkännedom. I artikel 21 föreskrivs om oförmåga att uppfylla kravet på att vidta åtgärder för kundkännedom. Punkterna 1 och 2 i den artikeln motsvarar artikel 14.4 i fjärde penningtvättsdirektivet. Nytt i artikel 21 är bland annat kravet att dokumentera de åtgärder som vidtas för att uppfylla kravet på åtgärder för kundkännedom. I artikel 22 i penningtvättsförordningen föreskrivs om fastställande och kontroll av kundens och de verkliga huvudmännens identitet, i artikel 23 om tidpunkt för kontroll av kundens och den verkliga huvudmannens identitet, i artikel om rapportering av avvikelser från uppgifter i register över verkligt huvudmannaskap, i artikel 25 om identifiering av affärsförbindelsens eller den enstaka transaktionens syfte och avsedda natur, i artikel 26 om fortlöpande övervakning av affärsförbindelsen och övervakning av transaktioner som utförs av

kunder, i artikel 27 om tillfälliga åtgärder för kunder som är föremål för FN:s ekonomiska sanktioner och i artikel 28 om tekniska standarder för tillsyn avseende information som krävs för utförandet av åtgärder för kundkännedom.

I avsnitt 2 i kapitlet ingår bestämmelser om policy gentemot tredjeland och penningtvätts- och terrorismfinansieringshot från länder utanför unionen i artiklarna 29–32. I artikel 9 i fjärde penningtvättsdirektivet föreskrevs om skyldighet för kommissionen att identifiera länder utanför EU som orsakar hot om penningtvätt på den inre marknaden. Kommissionens föregående delegerade förordning (EU) 2024/163 har antagits den 12 december 2023 om ändring av delegerad förordning (EU) 2016/1675. I och med den nya regleringen ska kommissionen i delegerade rättsakter identifiera och beteckna tredje länder i olika kategorier beroende på hur allvarliga brister de har i sina system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och hur allvarligt hot de utgör mot EU. I artikel 29 föreskrivs om identifiering av tredjeländer med betydande strategiska brister i sina nationella system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Tredjeländer med ovannämnda betydande strategiska brister ska identifieras av kommissionen och betecknas som högrisktredjeländer. I artikel 30 föreskrivs om identifiering av tredjeländer med brister i efterlevnaden i sina nationella system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, i artikel 31 om identifiering av tredjeländer som utgör ett specifikt och allvarligt hot mot unionens finansiella samt i artikel 32 om riktlinjer om risker, trender och metoder i samband med penningtvätt och finansiering av terrorism.

I avsnitt 3 om förenklade krav på kundkännedom i kapitlet ingår endast artikel 33 om förenklade åtgärder för kundkännedom. I artikel 33 sägs att om affärsförbindelsen eller transaktionen utgör en låg risk, med beaktande av de riskfaktorer som anges i bilagorna II och III, får ansvariga enheter tillämpa förenklade åtgärder för kundkännedom, som är att kontrollera kundens och den verkliga huvudmannens identitet efter det att affärsförbindelsen ingåtts, under förutsättning att den särskilda lägre risk som identifierats motiverade ett sådant uppskjutande, men under alla omständigheter senast 60 dagar efter det att affärsförbindelsen ingåtts, att minska frekvensen av uppdateringar av kundidentifieringsuppgifter, att minska mängden information som samlas in för att identifiera affärsförbindelsens eller den enstaka transaktionens syfte och avsedda natur, och härleda detta från den typ av transaktion eller den typ av affärsförbindelse som ingåtts, att minska frekvensen eller graden av granskning av transaktioner som utförs av kunden samt att tillämpa andra relevanta förenklade åtgärder för kundkännedom som har fastställts av Amla enligt artikel 28. I bilaga II till penningtvättsförordningen anges lägre riskfaktorer och i bilaga III anges högre riskfaktorer. I skäl 78 i penningtvättsförordningen förklaras förenklad kundkännedom som att ”i situationer där risken är låg bör ansvariga enheter kunna tillämpa förenklade åtgärder för kundkännedom. Detta är inte detsamma som ett undantag eller att inga åtgärder för kundkännedom vidtas. Snarare handlar det om en förenklad eller mindre omfattande uppsättning granskningsåtgärder, som dock ändå bör innebära att alla de komponenter som ingår i standardförfarandet för kundkännedom tas i beaktande. I linje med den riskbaserade metoden bör ansvariga enheter icke desto mindre kunna minska frekvensen eller intensiteten i sina granskningar av kunder eller transaktioner, eller förlita sig på adekvata antaganden med avseende på affärsförbindelsens syfte eller användningen av enkla produkter. I de tekniska standarderna för tillsyn om kundkännedom bör det anges vilka specifika förenklade åtgärder ansvariga enheter kan tillämpa i fall som identifierats som lågrisksituationer i riskbedömning på unionsnivå som utförs av kommissionen. Vid utarbetandet av förslag till tekniska standarder för tillsyn bör Amla ta vederbörlig hänsyn till bevarandet av social och ekonomisk inkludering.” I skälet hänvisas det alltså till ekonomisk inkludering. Även i bilaga II till förordningen uppräknas riskfaktorer för produkter, tjänster, transaktioner eller distributionskanaler, där finansiella produkter eller tjänster som innebär väl definierade och begränsade tjänster för vissa typer av kunder, för förbättrad ekonomisk integration är en sådan faktor.

I avsnitt 4 i kapitlet föreskrivs det om skärpta åtgärder för kundkännedom. Skärpta åtgärder för kundkännedom är en central del av EU:s bestämmelser om bekämpning av penningtvätt där de ansvariga enheterna åläggs att genomföra grundligare kontroller av kunder och transaktioner som anses vara förenad med risker. Det är fråga om bland annat insamling av tilläggsuppgifter, åtgärder i anslutning till verifiering av kundens identitet samt analys av tillgångars ursprung och verkliga huvudmän för att riskerna ska kunna hanteras och lindras på behörigt sätt.

I skäl 79 i förordningens ingress sägs i fråga om de skärpta åtgärderna för kundkännedom att ”det bör konstateras att vissa situationer innebär en högre risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Även om alla kunders identitet och affärsprofil bör fastställas genom regelbunden tillämpning av åtgärder för kundkännedom finns det fall där det krävs särskilt strikta förfaranden för kundidentifiering och kundkontroll. Därför är det nödvändigt att fastställa detaljerade regler om sådana skärpta kundkännedomsåtgärder,…” Penningtvättsförordningens avsnitt 4 om skärpta åtgärder för kundkännedom innehåller artiklarna 34–46. I artikel 34 föreskrivs det om tillämpningsområdet för skärpta åtgärder för kundkännedom. Enligt artikel 34.2 ska ansvariga enheter undersöka ursprunget till och destinationen för de medel som berörs av, samt syftet med, alla transaktioner som uppfyller åtminstone ett av följande villkor: a) Transaktionen är komplex. b) Transaktionen är ovanligt stor. c) Transaktionen genomförs enligt ett ovanligt transaktionsmönster. d) Transaktionen har inte något tydligt ekonomiskt eller lagligt syfte. Enligt artikel 34.4 kan skärpta åtgärder för kundkännedom omfatta följande åtgärder: a) Inhämta ytterligare information om kunden och de verkliga huvudmännen. b) Inhämta ytterligare information om affärsförbindelsens avsedda natur. c) Inhämta ytterligare information om varifrån kundens och de verkliga huvudmännens medel och förmögenhet kommer. d) Inhämta information om skälen till planerade eller genomförda transaktioner och deras överensstämmelse med affärsförbindelsen. e) Inhämta godkännande från företagsledningen att inleda eller fortsätta en affärsförbindelse. f) Förstärka övervakningen av affärsförbindelsen genom att öka antalet kontroller och förbättra tidpunkterna för deras genomförande samt välja ut de transaktionsmönster som bör analyseras ytterligare. g) Kräva att den första betalningen genomförs genom ett konto i kundens namn hos ett kreditinstitut som omfattas av standarder för åtgärder för kundkännedom som inte är mindre robusta än dem som fastställs i penningtvättsförordningen.

I artikel 35 föreskrivs det om motåtgärder för att minska penningtvätts- och terrorismfinansieringshot från länder utanför unionen, och enligt den får kommissionen välja bland följande motåtgärder: a) Motåtgärder som ansvariga enheter ska tillämpa på personer och juridiska enheter som involverar högrisktredjeländer och, i förekommande fall, andra länder som utgör ett hot mot unionens finansiella system: i) Tillämpning av ytterligare skärpta åtgärder för kundkännedom. ii) Införande av relevanta förbättrade rapporteringsmekanismer, eller systematisk rapportering, av finansiella transaktioner. iii) Begränsning av affärsförbindelser eller transaktioner med fysiska personer eller juridiska enheter från sådana tredjeländer.

I artikel 36 föreskrivs det om särskilda skärpta åtgärder för kundkännedom för gränsöverskridande korrespondentförbindelser som involverar utförande av betalningar med ett motpartsinstitut i ett tredjeland, och enligt den s ka kreditinstitut och finansiella institut, utöver de åtgärder för kundkännedom som fastställs i artikel 20, vid ingående av en affärsförbindelse vara skyldiga att a) samla in så mycket information om motpartsinstitutet att de har full insikt i dess affärsverksamhet och utifrån offentligt tillgänglig information kan bedöma dess anseende och övervakningens kvalitet, b) göra en bedömning av motpartsinstitutets kontroller för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, c) inhämta godkännande från företagsledningen innan de ingår nya korrespondentförbindelser, d) dokumentera varje instituts respektive ansvarsområden, e) för *payable-through*-konton försäkra sig om att motpartsinstitutet har kontrollerat kundens identitet och löpande vidtagit åtgärder för kundkännedom med avseende på de kunder

som har direkt tillgång till korrespondentinstitutets konton och att det på begäran kan tillhandahålla korrespondentinstitutet relevanta kundkännedomsuppgifter.

I artikel 37 föreskrivs om särskilda skärpta åtgärder för kundkännedom för gränsöverskridande korrespondentförbindelser för leverantörer av kryptotillgångstjänster, i artikel 38 om särskilda åtgärder för enskilda motpartsinstitut i tredjeländer, i artikel 39 om förbud mot korrespondentförbindelser med brevlådeinstitut, i artikel 40 om åtgärder för att minska riskerna i samband med transaktioner med fristående adresser.

I artikel 41 ingår särskilda bestämmelser för personer som ansöker om uppehållstillstånd genom investeringssystem. Enligt den ska ansvariga enheter, utöver de åtgärder för kundkännedom som föreskrivs i artikel 20, när det gäller kunder som är tredjelandsmedborgare och som ansöker om uppehållstillstånd i en medlemsstat i utbyte mot någon form av investering, inbegripet överföringar, köp eller hyra av egendom, investeringar i statsobligationer, investeringar i företagsenheter, donation eller tilldelning av en verksamhet som bidrar till det allmänna bästa och bidrag till statsbudgeten, som ett minimum tillämpa skärpta åtgärder för kundkännedom som anges i artikel 34.4 a, c, e och f. Eftersom Finland inte beviljar uppehållstillstånd på grund av investeringar, är det osannolikt att sådana enheter finns i Finland, eftersom deras verksamhet skulle då riktas till andra medlemsstater.

I artikel 42 ingår särskilda bestämmelser för personer i politiskt utsatt ställning. Enligt den ska ansvariga enheter, utöver de åtgärder för kundkännedom som fastställs i artikel 20, tillämpa följande åtgärder med avseende på enstaka transaktioner eller affärsförbindelser med personer i politiskt utsatt ställning: a) Inhämta företagsledningens godkännande att utföra enstaka transaktioner eller ingå eller fortsätta att upprätthålla affärsförbindelser med personer i politiskt utsatt ställning. b) Vidta lämpliga åtgärder för att fastställa varifrån den förmögenhet och de medel kommer som förknippas med affärsförbindelser eller enstaka transaktioner med personer i politiskt utsatt ställning. c) Bedriva löpande skärpt övervakning av de affärsförbindelserna. Artikeln innehåller dessutom i punkt 2 bemyndigande för Amla att senast den 10 juli 2027 Amla utfärda riktlinjer till ansvariga enheter om kriterierna för identifiering av personer som är kända nära medarbetare, den risknivå som är förknippad med en viss kategori av personer i politiskt utsatt ställning, familjemedlemmar eller personer som är känd nära medarbetare, inklusive vägledning om hur sådana risker ska bedömas när personen inte längre har någon viktig offentlig funktion med avseende på tillämpningen av artikel 45. I artikel 43 åläggs medlemsstaterna att utfärda och uppdatera en förteckning över viktiga offentliga funktioner.

I artikel 44 föreskrivs det om personer i politiskt utsatt ställning som är förmånstagare i försäkringsavtal, och enligt den ska ansvariga enheter vidta rimliga åtgärder för att avgöra om livförsäkringars eller andra investeringsrelaterade försäkringars förmånstagare eller, i förekommande fall, förmånstagarens verkliga huvudman är personer i politiskt utsatt ställning. Dessa åtgärder ska vidtas senast då försäkringen helt eller delvis utbetalas eller överlåts. Om högre risker konstaterats ska ansvariga enheter utöver att tillämpa de åtgärder för kundkännedom som fastställs i artikel 20 a) informera företagsledningen innan försäkringsbeloppet utbetalas, b) skärpa kontrollen av hela affärsförbindelsen med försäkringstagaren.

I artikel 45 föreskrivs det om åtgärder gentemot personer som upphör att vara personer i politiskt utsatt ställning, och där åläggs ansvariga enheter att i sin bedömning av risker för penningtvätt och finansiering av terrorism i enlighet med artikel 20 beakta om den personen, till följd av sin tidigare funktion, fortfarande utgör en risk. Åtgärderna för att minska riskerna ska fortgå under åtminstone tolv månader efter det att personen upphör att ha en viktig offentlig funktion. I artikel 46 i penningtvättsförordningen föreskrivs det om familjemedlemmar och kända nära medarbetare till personer i politiskt utsatt ställning, beträffande vilka åtgärderna enligt

artiklarna 42, 44 och 45 ska också tillämpas på familjemedlemmar och kända nära medarbetare till personer i politiskt utsatt ställning.

Avsnitt 5 i kapitlet gäller särskilda bestämmelser om åtgärder för kundkännedom och innehåller endast artikel 47 med särskilda bestämmelser för sektorerna för livförsäkringar och andra investeringsrelaterade försäkringar. I artikeln åläggs ansvariga enheter att bland annat tillämpa tilläggsåtgärder för kundkännedom i anslutning till utbetalningstillfället för en försäkring.

Avsnitt 6 om utnyttjande av andra ansvariga enheters åtgärder för kundkännedom innehåller artiklarna 48–50. I artikel 48 ingår allmänna bestämmelser om utnyttjande av andra ansvariga enheters åtgärder för kundkännedom. Enligt artikeln får ansvariga enheter utnyttja andra ansvariga enheter, oavsett om de är belägna i en medlemsstat eller i ett tredjeland, för att uppfylla de krav på åtgärder för kundkännedom som föreskrivs i artikel 20.1 a, b och c, förutsatt att a) de andra ansvariga enheterna tillämpar de krav på åtgärder för kundkännedom och på dokumentation som fastställs i denna förordning, eller som är likvärdiga med dessa om de andra ansvariga enheterna är bosatta eller etablerade i ett tredjeland, b) de andra ansvariga enheternas iakttagande av kraven på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism övervakas i överensstämmelse med kapitel IV i sjätte penningtvättsdirektivet. I artikeln ska det slutliga ansvaret för att uppfylla kraven på åtgärder för kundkännedom kvarstå hos den ansvariga enhet som med avseende sådana åtgärder utnyttjar en annan ansvarig enhet. I artikel 49 föreskrivs i detalj om förfarande för utnyttjande av en annan ansvarig enhet. Enligt artikel 49.1 ska ansvariga enheter från den ansvariga enheten inhämta alla nödvändiga uppgifter om de åtgärder för kundkännedom som föreskrivs i artikel 20.1 a, b och c, eller om den verksamhet som kommer att omfattas. I artikel 50 föreskrivs om riktlinjer för utnyttjande av andra ansvariga enheters åtgärder för kundkännedom, som Amla utfärdar senast den 10 juli 2027. Dessa är

a) De villkor som är godtagbara för att ansvariga enheter ska kunna utnyttja information som samlats in av en annan ansvarig enhet, inbegripet vid kundkännedom på distans.

b) De involverade ansvariga enheternas roller och ansvar i en situation där de utnyttjar en annan ansvarig enhet.

c) Tillsynsmetoder för utnyttjande av andra ansvariga enheter.

Transparens i fråga om verkligt huvudmannaskap

Bestämmelser om transparens i fråga om verkligt huvudmannaskap ingår i artiklarna 51–68 i kapitel IV i penningtvättsförordningen. Regleringen är mycket mera detaljerad än fjärde penningtvättsdirektivets reglering som gäller uppgifter om verkliga huvudmän. Gränsen för verkligt huvudmannaskap har också sänkts så att regleringen kommer att ålägga flera juridiska personer än tidigare att registrera sina verkliga huvudmän. I fråga om sådana kategorier av juridiska enheter som på grund av medlemsstaternas nationella riskbedömningar och kommissionens bedömningar utifrån dem anses vara förknippade med risker som är relevanta för den inre marknaden kommer kommissionens sannolikt att anta delegerade rättsakter om lägre gränser. Flera gränser är ägnade att komplicera regleringen ytterligare. I fråga om penningtvättsförordningens artiklar om verkliga huvudmän får eller ska reglering på lägre nivå antas med stöd av artiklarna 52, 57, 58 och 68. Det bör beaktas att verkliga huvudmän inte har definierats i artikel 2 med definitioner i förordningen.

Artikel 51 gäller identifiering av verkliga huvudmän för juridiska enheter och där föreskrivs att de verkliga huvudmännen för juridiska enheter ska vara de fysiska personer som

a) direkt eller indirekt har ett ägarintresse i ett företag, eller

b) direkt eller indirekt kontrollerar ett företag eller en annan juridisk enhet genom ägarintresse eller på annat sätt.

Kontroll på annat sätt enligt första stycket b ska fastställas oberoende av och parallellt med förekomsten av ett ägarintresse eller kontroll genom ägarintresse. I artikel 52 föreskrivs om verkligt huvudmannaskap genom ägarintresse. I enlighet med artikel 52.1 avses vid tillämpning av artikel 51 första stycket a med ägarintresse i företaget direkt eller indirekt ägande av minst 25 procent av aktierna eller rösträtterna eller annat ägarintresse i företaget, inbegripet rätt till en andel av vinsten, andra interna resurser eller likvidationsbalans. I fjärde penningtvättsdirektivet har gränsen varit mer än 25 procent, så enligt den nya regleringen uppfyller en lägre ägarandel definitionen av verklig huvudman. I punkt 1 föreskrivs också att det indirekta ägandet ska beräknas genom att de aktier eller rösträtter eller andra ägarintressen som innehas av de förmedlande enheterna i kedjan av enheter i vilka den verkliga huvudmannen innehar aktier eller rösträtter multipliceras och genom att resultaten från dessa olika kedjor adderas, såvida inte artikel 54 är tillämplig.

I artikel 52.2 i penningtvättsförordningen föreskrivs att om medlemsstaterna enligt artikel 8.4 c i sjätte penningtvättsdirektivet identifierar kategorier av företag som är utsatta för högre risk för penningtvätt och finansiering av terrorism, inbegripet på grundval av de sektorer där de är verksamma, ska de informera kommissionen om detta. Senast den 10 juli 2029 ska kommissionen bedöma huruvida de risker som är förknippade med dessa kategorier av juridiska enheter är relevanta för den inre marknaden och, om den drar slutsatsen att ett lägre tröskelvärde är lämpligt för att minska dessa risker, anta delegerade akter i enlighet med artikel 85 för att ändra penningtvättsförordningen genom att identifiera de kategorier av företag som är förknippade med högre risker för penningtvätt och finansiering av terrorism och för vilka ett lägre tröskelvärde ska gälla och de dithörande tröskelvärdena. Tröskelvärdet ska fastställas till högst 15 procent av ägarintresset i företaget, såvida inte kommissionen drar slutsatsen att ett högre tröskelvärde skulle vara mer proportionerligt, vilket under alla omständigheter ska vara lägre än 25 procent.

I artikel 53 föreskrivs om verkligt huvudmannaskap genom kontroll, i artikel 54 om samtidig förekomst av ägarintresse och kontroll i ägarstrukturen och i artikel 55 om ägarstrukturer som omfattar juridiska konstruktioner eller liknande juridiska enheter.

I artikel 56 föreskrivs om de anmälningar som medlemsstaterna ska göra till kommissionen senast den 10 oktober 2027 om de typer av rättsliga enheter som enligt dess nationella rätt finns med verkliga huvudmän som identifierats i enlighet med artiklarna 51 och 52.4. I artikel 57 föreskrivs det om identifiering av verkliga huvudmän för juridiska enheter som liknar uttryckliga truster och i artikel 58 om identifiering av verkliga huvudmän för uttryckliga truster och liknande juridiska konstruktioner. I Finland har det inte tills vidare registrerats några uttryckliga truster. Stiftelser nämns dock uttryckligen höra till de juridiska personer som omfattas av artikel 57.

I artikel 59 föreskrivs det om identifiering av en kategori av förmånstagare, vilket gäller även juridiska enheter som liknar uttryckliga truster, såsom stiftelser, i artikel 60 om identifiering av föremål för en befogenhet och förmånstagare vid uteblivet utövande av befogenheter i diskretionära truster, i artikel 61 om identifiering av verkliga huvudmän för företag för kollektiva investeringar och i artikel 62 om uppgifter om verkligt huvudmannaskap.

Artikel 63 i penningtvättsförordningen gäller juridiska personers skyldigheter att erhålla och inneha adekvata, korrekta och aktuella uppgifter om verkligt huvudmannaskap. I enlighet med artikeln ska juridiska enheter tillhandahålla ansvariga enheter uppgifter om verkliga huvudmän, när de ansvariga enheterna tillämpar åtgärder för kundkännedom i enlighet med kapitel III.

I artikel 64 föreskrivs det om förvaltares skyldigheter när det gäller juridiska konstruktioner som förvaltas i en medlemsstat eller av en person som är bosatt eller etablerad i en medlemsstat.

I artikel 65, som gäller undantag från juridiska enheters och juridiska konstruktioners skyldigheter, föreskrivs att artiklarna 63 och 64 ska under vissa förutsättningar inte tillämpas på företag vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och inte på offentligrättsliga organ enligt definitionen i artikel 2.1.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU, dvs. offentligrättsliga organ som har samtliga följande egenskaper: a) De har särskilt inrättats för att tillgodose behov i det allmännas intresse, utan industriell eller kommersiell karaktär. b) De är juridiska personer. c) De finansieras till största delen av statliga, regionala eller lokala myndigheter, eller av andra offentligrättsliga organ, eller står under administrativ tillsyn av sådana myndigheter eller organ; eller de har ett förvaltnings-, lednings- eller kontrollorgan där mer än hälften av ledamöterna utses av staten, regionala eller lokala myndigheter, eller av andra offentligrättsliga organ.

I artikel 66 föreskrivs det om nominella företrädares skyldigheter och i artikel 67 om utländska juridiska enheter och utländska juridiska konstruktioner. I artikel 68 föreskrivs det om sanktioner, som ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Rapporteringsskyldigheter

Bestämmelser om rapporteringsskyldighet finns i artiklarna 69–74 i kapitel V i penningtvättsförordningen.

Rapportering av misstankar

I artikel 69 föreskrivs det om rapportering av misstankar och åläggs ansvariga enheter, och i tillämpliga fall deras styrelseledamöter och anställda, att samarbeta fullt ut med finansunderrättelseenheten. Ansvariga enheter ska på eget initiativ rapportera i de fall den ansvariga enheten känner till, misstänker eller har rimliga skäl att misstänka att medel eller verksamheter är av brottslig karaktär. Ansvariga enheter ska svara på en begäran om tilläggsinformation från finansunderrättelseenheten. Dessutom åläggs ansvariga enheter att på finansunderrättelseenhetens begäran lämna all nödvändig information.

Ansvariga enheter svara på en begäran om information från finansunderrättelseenheten inom fem arbetsdagar och i motiverade och brådskande fall får finansunderrättelseenheten förkorta den tidsfristen, inbegripet till mindre än 24 timmar. I förordningen anges inte någon minimitid för förkortad tidsfrist. Finansunderrättelseenheten får också förlänga tidsfristen för svar utöver de fem arbetsdagarna om den anser att det är motiverat och förutsatt att förlängningen inte undergräver finansunderrättelseenhetens analys.

De ansvariga enheterna ska bedöma transaktioner eller verksamheter som utförs av deras kunder på grundval av och mot bakgrund av alla relevanta fakta och uppgifter som de känner till eller förfogar över. Vid behov ska de ansvariga enheterna prioritera sin bedömning med beaktande av hur brådskande transaktionen eller verksamheten är och de risker som påverkar den medlemsstat där de är etablerade.

En misstanke ska grundas på

- kundens och dess motparters egenskaper,
- transaktionens eller verksamhetens storlek och art eller metoder och mönster,
- kopplingen mellan flera transaktioner eller verksamheter,
- medlens ursprung, destination eller användning,
- andra omständigheter som den ansvariga enheten känner till, inklusive transaktionens eller verksamhetens överensstämmelse med de uppgifter som erhållits enligt kapitel III, inbegripet kundens riskprofil.

Senast den 10 juli 2026 ska Amla utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande och överlämna dem till kommissionen för antagande. Det format som ska användas för rapportering av misstankar och tillhandahållande av transaktionsuppgifter ska anges i dessa förslag till tekniska genomförandestandarder.

Senast den 10 juli 2027 ska Amla utfärda riktlinjer för indikatorer för misstänkt aktivitet eller beteende. Dessa riktlinjer ska regelbundet uppdateras.

I artikeln föreskrivs dessutom den ansvariga enhetens regelefterlevnadsansvariga ska vidarebefordra de uppgifter som berörs av rapporteringsskyldigheten till finansunderrättelseenheten. Ansvariga enheter ska säkerställa att den regelefterlevnadsansvariga samt alla anställda eller personer i motsvarande ställning, inbegripet ombud och distributörer, som deltar i utförandet av de uppgifter som omfattas av den här artikeln skyddas mot repressalier, diskriminering och annan orättvis behandling för utförandet av dessa uppgifter. Denna punkt ska inte påverka det skydd som dessa personer som avses i första stycket kan ha rätt till enligt direktiv (EU) 2019/1937 (det s.k. visselblåsardirektivet). I samband med att visselblåsardirektivet genomfördes (RP 147/2022 rd) gjordes ändringar i bland annat penningtvättslagen och i fråga om dem bör det säkerställas att regleringen även i fortsättningen uppfyller kraven enligt visselblåsardirektivet.

Om verksamheten i ett partnerskap för informationsutbyte leder till kunskap om, misstanke om eller rimliga skäl att misstänka att medel, oavsett vilket belopp det rör sig om, utgör vinning av brottslig verksamhet eller har anknytning till finansiering av terrorism, får ansvariga enheter som har identifierat misstankar i samband med sina kunders verksamhet utse en av dem att ha uppdraget att överlämna en rapport till finansunderrättelseenheten enligt punkt 1 a. Överlämnandet ska åtminstone omfatta namn och kontaktuppgifter för alla ansvariga enheter som deltagit i den verksamhet som ligger till grund för rapporten. Om de ansvariga enheterna är etablerade i flera medlemsstater ska informationen rapporteras till varje berörd finansunderrättelseenhet. I detta syfte ska ansvariga enheter säkerställa att rapporten lämnas in av en ansvarig enhet inom territoriet i de medlemsstater där finansunderrättelseenheten är belägen.

Om de ansvariga enheter som deltar i ett partnerskap för informationsutbyte beslutar att inte utnyttja möjligheten att lämna in en enda rapport till finansunderrättelseenheten ska de i sin rapport ange att misstanken föranleds av verksamheten i ett partnerskap för informationsutbyte.

Särskilda bestämmelser för vissa kategorier av ansvariga enheters rapportering av misstankar

I artikel 70 i penningtvättsförordningen sägs att genom undantag från artikel 69.1 får medlemsstaterna tillåta de ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a och b att överföra de uppgifter som avses i artikel 69.1 till ett självreglerande organ som utsetts av medlemsstaten. Det utsedda självreglerande organet ska skyndsamt och i obearbetat skick vidarebefordra de uppgifter som avses i första stycket till finansunderrättelseenheten.

Notarier, advokater, andra oberoende jurister, revisorer, externa revisorer och skatterådgivare ska undantas från kraven i artikel 69.1 i den utsträckning som ett sådant undantag gäller information som dessa får från eller mottar om en klient i samband med att de utreder dennes rättsliga ställning, försvarar eller företräder denne i eller rörande rättsliga förfaranden, inbegripet tillhandahåller rådgivning om att inleda eller undvika sådana förfaranden, oavsett om sådana uppgifter fås eller inhämtas före, under eller efter sådana förfaranden.

Ovannämnda undantag ska dock inte tillämpas när de ansvariga enheter som där avses

a) deltar i penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism,

b) tillhandahåller juridisk rådgivning för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, eller

c) har vetskap om att klienten söker juridisk rådgivning för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism; vetskap eller syfte får härledas ur objektiva, faktiska omständigheter.

Artikeln innehåller nationellt handlingsutrymme så till vida att där föreskrivs att utöver de situationer som avses i punkt 2 andra stycket får medlemsstaterna, om det är motiverat på grund av de högre riskerna för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism i samband med vissa typer av transaktioner, besluta att det undantag som avses i punkt 2 första stycket inte är tillämpligt på dessa typer av transaktioner och vid behov införa ytterligare rapporteringsskyldigheter för de ansvariga enheter som avses i den punkten. Medlemsstaterna ska anmäla åtgärder som vidtagits enligt denna punkt till kommissionen. Kommissionen ska informera de övriga medlemsstaterna om sådana beslut.

Avstående från att utföra transaktioner

Enligt artikel 71 i penningtvättsförordningen ska ansvariga enheter avstå från att utföra sådana transaktioner som de vet eller misstänker har samband med vinning av brottslig verksamhet eller med finansiering av terrorism, tills de har överlämnat en rapport i enlighet med artikel 69.1 första stycket a och följt alla ytterligare specifika instruktioner från finansunderrättelseenheten eller annan behörig myndighet i enlighet med tillämplig lagstiftning. Ansvariga enheter får utföra transaktionen i fråga efter att ha bedömt riskerna med att gå vidare med transaktionen om de inte har fått instruktioner om motsatsen från finansunderrättelseenheten inom tre arbetsdagar från det att rapporten har överlämnats.

När det inte är möjligt för en ansvarig enhet att avstå från att utföra en transaktion som avses ovan eller om ett avstående sannolikt skulle motverka försök att efterforska dem som gynnas av en misstänkt transaktion, ska de ansvariga enheterna omedelbart efter att ha utfört transaktionen informera finansunderrättelseenheten.

Information till finansunderrättelseenheten

I artikel 72 i penningtvättsförordningen sägs att om en ansvarig enhet eller en anställd eller en styrelseledamot vid en sådan ansvarig enhet i god tro röjer uppgifter till finansunderrättelseenheten i enlighet med artiklarna 69 och 70 ska detta inte innebära en överträdelse av någon regel om tystnadsplikt som följer av avtal, lag eller annan författning och detta ska inte medföra ansvar för den ansvariga enheten eller dess styrelseledamöter eller anställda, även under omständigheter där de inte var medvetna om den exakta bakomliggande brottsliga verksamheten och oavsett om någon olaglig verksamhet faktiskt förekom.

Förbud mot röjande av uppgifter

I artikel 73 i penningtvättsförordningen föreskrivs att ansvariga enheter samt deras styrelseledamöter, anställda eller personer i jämförbara ställningar, inbegripet ombud och distributörer, får inte för berörd kund eller annan tredje person röja att transaktioner eller verksamhet bedöms eller har bedömts i enlighet med artikel 69, att uppgifter vidarebefordras, kommer att vidarebefordras eller har vidarebefordrats i enlighet med artiklarna 69 eller 70, eller att en analys avseende penningtvätt eller finansiering av terrorism pågår eller kan komma att utföras.

Punkt 1 ska inte tillämpas när det gäller röjande av uppgifter till behöriga myndigheter och till självreglerande organ om de utför tillsynsuppgifter eller när det gäller röjande av uppgifter i syfte att utreda och lagföra penningtvätt, finansiering av terrorism och annan brottslig verksamhet.

I artikeln ingår dessutom undantag från förbudet mot röjande av uppgifter som följer: Uppgifter får lämnas mellan ansvariga enheter som tillhör samma koncern, eller mellan sådana enheter och deras filialer och dotterföretag belägna i tredjeländer, förutsatt att dessa filialer och dotterföretag helt och hållet följer koncernens riktlinjer och förfaranden, inbegripet förfaranden för informationsutbyte inom koncernen, i enlighet med artikel 16, och att koncernens riktlinjer och förfaranden uppfyller de krav som fastställs i detta direktiv.

Dessutom får uppgifter lämnas mellan de ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a och b (till exempel revisorer, externa revisorer, advokater och jurister, notarier) eller enheter från tredjeländer som tillämpar krav som är likvärdiga med dem som fastställs i denna förordning, och som bedriver sin yrkesverksamhet som anställda eller inte inom samma juridiska person eller en större struktur som personen tillhör och som har gemensamt ägande, gemensam ledning eller gemensam efterlevnadskontroll, inbegripet nätverk eller partnerskap.

För sådana ansvariga enheter som avses i artikel 3.1, 3.2, 3.3 a och b, dvs. bland annat revisorer, externa revisorer, skatterådgivare, advokater och jurister, notarier och andra yrkesutövare som uppräknas i de ovannämnda punkterna, i fall som avser samma transaktion som omfattar två eller fler ansvariga enheter, och genom undantag från punkt 1 i artikeln, får uppgifter lämnas mellan berörda ansvariga enheter, förutsatt att de är belägna i unionen, eller enheter i ett tredjeland som tillämpar krav som är likvärdiga med dem som fastställs i denna förordning och att de omfattas av krav i fråga om tystnadsplikt och skydd av personuppgifter.

Om de ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a och b i penningtvättsförordningen försöker avråda en kund från att begå olagligheter, får detta inte betraktas som röjande av uppgifter i den mening som avses i artikel 73.1.

Tröskelvärdesbaserade rapporter om transaktioner med vissa varor av högt värde

Enligt artikel 74 i penningtvättsförordningen ska personer som handlar med varor av högt värde till finansunderrättelseenheten rapportera alla transaktioner som inbegriper försäljning av följande varor av högt värde när dessa varor förvärvas för icke-kommersiella ändamål:

a) Motorfordon för icke-kommersiella ändamål till ett pris av minst 250 000 euro eller motsvarande belopp i nationell valuta.

b) Vattenfarkoster till ett pris av minst 7 500 000 euro eller motsvarande belopp i nationell valuta.

c) Luftfartyg till ett pris av minst 7 500 000 euro eller motsvarande belopp i nationell valuta.

Rapporteringsskyldigheten gäller också kreditinstitut och finansiella institut som tillhandahåller tjänster i samband med köp eller överföring av äganderätt till ovannämnda varor.

Rapporteringen ska utföras inom de tidsfrister som åläggs av finansunderrättelseenheten.

Informationsutbyte

Bestämmelser om informationsutbyte ingår i kapitel VI i penningtvättsförordningen, i artikel 75 som gäller partnerskap för informationsutbyte. Partnerskap för informationsutbyte definieras i artikel 2.1.57 i penningtvättsförordningen. Enligt definitionen avses med partnerskap för informationsutbyte en mekanism som gör det möjligt att dela och behandla information mellan ansvariga enheter och, i tillämpliga fall, de behöriga myndigheter som avses i led 44 a, b och c, i syfte att förebygga och bekämpa penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, oavsett om det sker på nationell nivå eller över gränserna, och oavsett form av partnerskap. I definitionen hänvisas till artikel 2.1.44 a, b och c, där behörig myndighet definieras. Behörig myndighet är

- en finansunderrättelseenhet,
- en tillsynsmyndighet,
- en offentlig myndighet som har till uppgift att utreda eller lagföra penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, eller som har till uppgift att spåra, beslagta eller frysa och förverka tillgångar som härrör från brott,
- en offentlig myndighet med specifikt ansvar för att bekämpa penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Närmare bestämmelser om partnerskap för informationsutbyte ingår i artikel 75 i penningtvättsförordningen, som gäller informationsutbyte inom ramen för partnerskap för informationsutbyte. Enligt artikel 75.1 får medlemmar i partnerskap för informationsutbyte utbyta information med varandra när det är absolut nödvändigt för att fullgöra skyldigheterna enligt kapitel III och artikel 69 och i enlighet med grundläggande rättigheter och rättssäkerhetsgarantier.

I artikel 75.2 föreskrivs om åtgärder som föregår partnerskap för informationsutbyte. Ansvariga enheter som avser att delta i ett partnerskap för informationsutbyte ska underrätta sina respektive tillsynsmyndigheter som, i förekommande fall i samråd med varandra och med de myndigheter som ansvarar för att kontrollera efterlevnaden av den allmänna dataskyddsförordningen, ska kontrollera att partnerskapet för informationsutbyte har inrättat mekanismer för att säkerställa efterlevnad av artikel 75 och att den konsekvensbedömning avseende dataskydd som

avses i punkt 4 h har genomförts. Kontrollen ska äga rum innan verksamheten inom partnerskapet för informationsutbyte inleds. I förekommande fall ska tillsynsmyndigheterna också samråda med finansunderrättelseenheterna.

I artikel 75.2 konstateras att ansvaret för att kraven i unionsrätten eller nationell rätt efterlevs ska förbli hos deltagarna i partnerskapet för informationsutbyte. Till saken hänför sig skäl 148 i penningtvättsförordningen, där det konstateras att i enlighet med den allmänna dataskyddsförordningen bör medlemsstaterna kunna bibehålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i den förordningen för att föreskriva mer specifika krav för behandling av personuppgifter som utbyts inom ramen för ett partnerskap för informationsutbyte.

I artikel 75.3 anges den information som får utbytas inom ramen för ett partnerskap för informationsutbyte. I den ingår

a) uppgifter om kunden, inbegripet alla uppgifter som erhållits i samband med identifiering och kontroll av kundens identitet och, i förekommande fall, kundens verkliga huvudman,

b) information om affärsförbindelsens eller den enstaka transaktionens syfte och avsedda natur mellan kunden och den ansvariga enheten samt, i tillämpliga fall, källan till kundens förmögenhet och källan till kundens medel,

c) information om kundtransaktioner,

d) information om högre och lägre riskfaktorer som är förknippade med kunden,

e) den ansvariga enhetens analys av de risker som är förknippade med kunden enligt artikel 20.2,

f) information som innehas av den ansvariga enheten enligt artikel 77.1,

g) information om misstankar enligt artikel 69.

Den information som avses i första stycket ska endast utbytas i den utsträckning det är nödvändigt för genomförandet av verksamheten inom partnerskapet för informationsutbyte.

I artikel 75.4 föreskrivs om de villkoren ska tillämpas på informationsutbyte. De är följande:

a) De ansvariga enheterna ska dokumentera alla fall av informationsutbyte inom partnerskapet.

b) De ansvariga enheterna ska inte enbart förlita sig på den information som mottagits inom ramen för partnerskapet för att uppfylla kraven i denna förordning.

c) De ansvariga enheterna får inte dra slutsatser eller fatta beslut som påverkar affärsförbindelsen med kunden eller utförandet av enstaka transaktioner för kundens räkning på grundval av information som mottagits från andra deltagare i partnerskapet för informationsutbyte utan att ha bedömt denna information; all information som mottagits inom ramen för partnerskapet och som används vid en bedömning som leder till ett beslut om att vägra eller avsluta en affärsförbindelse eller att genomföra en enstaka transaktion ska ingå i dokumentationen enligt artikel 21.3, och denna dokumentation ska innehålla en hänvisning till att informationen härrör från ett partnerskap för informationsutbyte.

d) De ansvariga enheterna ska göra en egen bedömning av transaktioner som involverar kunder för att bedöma vilka transaktioner som kan ha samband med penningtvätt eller finansiering av terrorism eller omfatta vinning av brottslig verksamhet.

e) De ansvariga enheterna ska genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder, inbegripet åtgärder för att möjliggöra pseudonymisering, i syfte att säkerställa en säkerhets- och sekretessnivå som står i proportion till arten och omfattningen av den information som utbyts.

f) Utbyte av information ska endast ske i förhållande till kunder

   i) vars beteende eller transaktionsverksamhet förknippas med en högre risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, enligt riskbedömningar på unionsnivå och nationella riskbedömningar som gjorts i enlighet med artiklarna 7 och 8 i direktiv (EU) 2024/1640,

   ii) som befinner sig i någon av de situationer som avses i artiklarna 29, 30, 31 och 36–46 i denna förordning, eller

   iii) för vilka de ansvariga enheterna behöver samla in ytterligare information för att avgöra om de är förknippade med en högre risknivå för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.

g) Information som genereras genom användning av artificiell intelligens, maskininlärningsteknik eller algoritmer får endast delas om dessa processer varit föremål för tillräcklig mänsklig tillsyn.

h) En konsekvensbedömning avseende dataskydd som avses i artikel 35 i den allmänna dataskyddsförordningen ska genomföras före behandlingen av personuppgifter.

i) De behöriga myndigheter som är medlemmar i ett partnerskap för informationsutbyte ska endast erhålla, tillhandahålla och utbyta information i den utsträckning som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter enligt relevant unionsrätt eller nationell rätt.

j) Om de behöriga myndigheter som avses i artikel 2.1.44 c i denna förordning deltar i ett partnerskap för informationsutbyte ska de endast erhålla, tillhandahålla eller utbyta personuppgifter och operativ information i enlighet med nationell rätt som införlivar Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF, nedan EU:s dataskyddsdirektiv, och med tillämpliga nationella straffprocessrättsliga bestämmelser, inbegripet förhandstillstånd från rättsliga myndigheter eller andra nationella rättssäkerhetsgarantier i enlighet med vad som krävs.

k) Utbyte av information om misstänkta transaktioner enligt punkt 3 g i denna artikel får endast äga rum om den finansunderrättelseenhet till vilken rapporten om misstänkta transaktioner överlämnades enligt artikel 69 eller 70 har samtyckt till ett sådant utlämnande.

I artikel 75.5 föreskrivs det om ytterligare vidarebefordran av information. Information som tagits emot inom ramen för ett partnerskap för informationsutbyte ska inte vidarebefordras, utom när

a) informationen lämnas till en annan ansvarig enhet enligt artikel 49.1,

b) uppgifterna ska ingå i en rapport som lämnas in till finansunderrättelseenheten eller lämnas som svar på en begäran från en finansunderrättelseenhet enligt artikel 69.1,

c) informationen tillhandahålls Amla enligt artikel 93 i förordning (EU) 2024/1620,

d) informationen begärs av brottsbekämpande eller rättsliga myndigheter, med förbehåll för eventuella förhandstillstånd eller andra förfarandegarantier som krävs enligt nationell rätt.

I artikel 75.6 åläggs ansvariga enheter som deltar i partnerskap för informationsutbyte skyldigheter. De ska fastställa riktlinjer och förfaranden för informationsutbyte i sina interna riktlinjer och förfaranden som fastställts enligt artikel 9. Dessa riktlinjer och förfaranden ska

a) specificera den bedömning som ska göras för att fastställa omfattningen av den information som ska utbytas och, när det är relevant för informationens art eller tillämpliga rättsliga garantier, föreskriva differentierad eller begränsad tillgång till information för medlemmar i partnerskap,

b) beskriva roller och ansvarsområden för parterna i partnerskapet för informationsutbyte,

c) identifiera de riskbedömningar som den ansvariga enheten kommer att beakta för att fastställa situationer med högre risk där information kan delas. Dessutom förutsätts att de interna riktlinjer och förfaranden som avses i första stycket ska utarbetas före deltagandet i ett partnerskap för informationsutbyte.

I artikel 75.7 föreskrivs att om tillsynsmyndigheterna anser det nödvändigt ska ansvariga enheter som deltar i ett partnerskap för informationsutbyte beställa en oberoende revision av hur partnerskapet fungerar och delge tillsynsmyndigheterna resultaten.

Genomförandet av artikel 75 i penningtvättsförordningen förutsätter ur myndigheternas synvinkel att det har fastställts vilka myndigheter i Finlands som ska betraktas som sådana myndigheter som avses i artikel 2.1.57 i penningtvättsförordningen, dvs. att de myndigheter som avses i artikel 2.1.44 a–c i penningtvättsförordningen fastställs.

Dataskydd och lagring av uppgifter

I kapitel VII i penningtvättsförordningen ingår bestämmelser om dataskydd och lagring av uppgifter i artiklarna 76–78. Artikel 76 gäller behandling av personuppgifter och där hänvisas till EU:s allmänna dataskyddsförordning. I artikel 77 föreskrivs det om lagring av uppgifter och den innehåller handlingsutrymme som gör det möjligt för medlemsstaterna att lagra uppgifter i ytterligare fem år i fråga om rättsliga förfaranden som pågår den 10 juli 2027.

Åtgärder för att minska de risker som härrör från anonyma instrument

I kapitel VIII i penningtvättsförordningen ingår bestämmelser om åtgärder för att minska de risker som härrör från anonyma instrument i artiklarna 79–80. I artikel 79 förbjuds bland annat anonyma bank- och betalkonton, motböcker och bankfack samt anonyma konton för kryptotillgångar. Artikel 80 gäller begränsningar av stora kontantbetalningar i utbyte mot varor eller tjänster. Enligt den får personer som handlar med varor eller tillhandahåller tjänster endast godta eller göra en kontantbetalning upp till ett belopp på 10 000 euro eller motsvarande i nationell eller utländsk valuta, oavsett om transaktionen utförs vid ett tillfälle eller flera tillfällen som

förefaller ha samband. I artikel 80.2 föreskrivs om möjlighet för medlemsstaterna att anta lägre gränser efter samråd med Europeiska centralbanken i enlighet med artikel 2.1 i rådets beslut 98/415/EG. Dessa lägre gränser ska anmälas till kommissionen inom tre månader efter det att åtgärden införts på nationell nivå. I artikel 80.3 sägs att om det redan finns gränser på nationell nivå som ligger under den gräns som anges i punkt 1 ska de fortsätta att gälla. Finland tillämpar inte några gränser för kontantbetalningar.

Slutbestämmelser

Kapitel IX i penningtvättsförordningen innehåller slutbestämmelser och det är indelat i tre avsnitt, varav det första innehåller bestämmelser om samarbete mellan finansunderrättelseenheter och Eppo (artiklarna 81 och 82), det andra bestämmelser om samarbete mellan finansunderrättelseenheter och Olaf (artiklarna 83 och 84 och det tredje övriga bestämmelser i artiklarna 85–90. I artikel 85 ges kommissionen delegerad befogenhet att anta rättsakter i anslutning till artiklarna 29, 30, 31, 34, 43, 52 och 68. I artikel 87 åläggs kommissionen att senast den 10 juli 2032 och därefter vart tredje år se över tillämpningen av förordningen och överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet. Den första översynen ska innehålla en bedömning av a) de nationella systemen för rapportering av misstankar enligt artikel 69 och hinder och möjligheter att inrätta ett enda rapporteringssystem på unionsnivå, b) om transparensramen för verkligt huvudmannaskap är tillräcklig för att minska de risker som är förknippade med rättsliga enheter och juridiska konstruktioner. Med stöd av artikel 88 ska kommissionen senast den 10 juli 2030 till Europaparlamentet och rådet överlämna rapporter med en bedömning av behovet och proportionaliteten av att a) sänka tröskelvärdet på 25 procent för identifiering av verkligt huvudmannaskap för juridiska personer genom ägarintresse, b) utvidga tillämpningsområdet för varor av högt värde till att omfatta kläder och tillbehör av högt värde, c) utvidga tillämpningsområdet för de tröskelvärdesbaserade upplysningarna enligt artikel 74 till att omfatta försäljning av andra varor, införa harmoniserade format för rapportering av dessa transaktioner på grundval av dessa rapporters användbarhet för finansunderrättelseenheter och utvidga omfattningen av den information som samlas in från personer som handlar i frihandelszoner, d) anpassa gränsen för stora kontantbetalningar.

I artikel 90 föreskrivs att förordningen ska tillämpas från och med den 10 juli 2027 förutom i förhållande till fotbollsagenter och professionella fotbollsklubbar, som tillfogats som ansvariga enheter och på vilka den ska tillämpas från och med den 10 juli 2029.

Bilagor

Penningtvättsförordningen innehåller bilagorna I–V. Bilaga I gäller en vägledande förteckning över riskvariabler och den innehåller en förteckning över riskvariabler som ansvariga enheter ska beakta när de utarbetar sin riskbedömning i enlighet med artikel 10 och när de fastställer i vilken omfattning de ska vidta åtgärder för kundkännedom i enlighet med artikel 20.

Bilaga II innehåller lägre riskfaktorer i anslutning till sådana faktorer och typer av indikatorer på potentiellt lägre risk som avses i artikel 20 i förordningen. I bilaga III med högre riskfaktorer anges sådana faktorer och typer av indikatorer på potentiellt högre risk som avses i artikel 20. I bilaga IV förtecknas de varor av högt värde som avses i artikel 2 och i bilaga V de ädla metaller och ädelstenar som avses i artikel 2.

2.4 Sjätte penningtvättsdirektivet

2.4.1 Sjätte penningtvättsdirektivets huvudsakliga innehåll

I sjätte penningtvättsdirektivet kvarstår bestämmelser beträffande vilka medlemsstaterna har ett visst handlingsutrymme att bestämma hur de genomförs nationellt. Sjätte penningtvättsdirektivet är dock inte längre ett minimiharmoniseringsdirektiv på samma sätt som fjärde penningtvättsdirektivet. Fjärde penningtvättsdirektivet innehöll artikel 5, enligt vilken medlemsstaterna för förebyggande av penningtvätt och finansiering av terrorism får, inom gränserna för unionsrätten, införa eller behålla strängare regler på det område som omfattas av direktivet. Sjätte penningtvättsdirektivet innehåller ingen motsvarande artikel och dess reglering är betydligt mera detaljerad än regleringen i de tidigare direktiven, så i själva verket är handlingsutrymmet i många avseenden ringa. Några enskilda artiklar i direktivet innehåller nationellt handlingsutrymme, så att medlemsstaterna kan besluta om de genomför artiklarna i den nationella lagstiftningen eller om de tillämpar strängare nationella regler.

Regleringen i sjätte penningtvättsdirektivet gäller åtgärder för sektorer där det finns risk för penningtvätt och finansiering av terrorism på nationell nivå, krav avseende registrering, identifiering och kontroll av ansvariga enheters företagsledning och verkliga huvudmän, identifiering av risker för penningtvätt och finansiering av terrorism på unions- och medlemsstatsnivå, inrättande av och tillgång till register över verkligt huvudmannaskap och bankkonton samt tillgång till information om fastigheter, finansunderrättelseenheternas ansvarsområden och uppgifter, ansvarsområden och uppgifter för organ som utövar tillsyn över ansvariga enheter och samarbete mellan behöriga myndigheter och samarbete med myndigheter som omfattas av andra unionsrättsakter.

Sjätte penningtvättsdirektivet är indelat i kapitlen I-VII, som är allmänna bestämmelser, register, finansunderrättelseenheter, tillsyn av förhindrande av penningtvätt, samarbete, dataskydd och slutbestämmelser.

2.4.2 Handlingsutrymme i sjätte penningtvättsdirektivet

Artikel 3 i sjätte penningtvättsdirektivet ger medlemsstaterna möjlighet att tillämpa penningtvättsförordningens bestämmelser även på andra enheter inom sektorer som är utsatta för penningtvätt och finansiering av terrorism.

I artikel 10 om centrala register över verkligt huvudmannaskap föreskrivs i punkt 20 att de uppgifter som avses i punkt 1 ska vara tillgängliga via de centrala registren och genom systemet för sammankoppling av centrala register i fem år efter det att den juridiska enheten har upplösts eller den juridiska konstruktionen har upphört att existera. Utan att det påverkar nationella straffrättsliga bestämmelser om bevisning som är tillämplig på pågående brottsutredningar och rättsliga förfaranden, får medlemsstaterna, i konkreta fall, tillåta att sådana uppgifter lagras, eller kräva att sådana uppgifter lagras, under en ytterligare period på maximalt fem år, om medlemsstaterna har fastställts att en sådan lagring är nödvändig och proportionerlig för att förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism i enlighet med gällande bestämmelser.

Sjätte penningtvättsdirektivet ger medlemsstaterna handlingsutrymme när det gäller tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i register mot betalning av en avgift. Enligt artikel 11.4 i sjätte penningtvättsdirektivet får medlemsstaterna välja att göra uppgifter om verkligt huvudmannaskap i sina centrala register tillgängliga för ansvariga enheter mot betalning av en avgift. Samtidigt föreskrivs det att avgiften ska begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att

täcka kostnaderna för att säkerställa kvaliteten på de uppgifter som finns i centrala registren och för att göra informationen tillgänglig. Dessa avgifter ska fastställas på ett sådant sätt att den faktiska tillgången till uppgifterna i centrala registren inte undergrävs. Enligt artikel 13.12 i sjätte penningtvättsdirektivet får medlemsstaterna dessutom välja att göra uppgifter om verkligt huvudmannaskap i sina centrala register tillgängliga för sökandena mot betalning av en avgift, som ska begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att täcka kostnaderna för att säkerställa kvaliteten på de uppgifter som finns i dessa register och för att göra informationen tillgänglig. Dessa avgifter ska fastställas på ett sådant sätt att den faktiska tillgången till uppgifterna i de centrala registren inte undergrävs.

Enligt artikel 16.5 om register över bankkonton och elektroniska datasöksystem i sjätte penningtvättsdirektivet får medlemsstaterna kräva att andra uppgifter som anses vara viktiga för finansunderrättelseenheter, för Amla för gemensamma analyser i enlighet med artikel 32 i detta direktiv och artikel 40 i Amla-förordningen och för tillsynsmyndigheter när de fullgör sina skyldigheter enligt detta direktiv ska finnas tillgängliga och sökbara via de centraliserade automatiserade mekanismerna. Dessutom gör artikel 16.8 i sjätte penningtvättsdirektivet det möjligt att utvidga lagringen av uppgifter. Enligt den paragrafen ska medlemsstaterna säkerställa att informationen om innehavare av bankkonton eller betalkonton, inbegripet virtuella IBAN-nummer, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack, görs tillgänglig via deras nationella centraliserade automatiserade mekanismer och via bankkontoregistrens sammankopplingssystem under fem år efter avslutandet av kontot. Utan att det påverkar nationell straffrätt om bevis som är tillämpliga på pågående brottsutredningar och rättsliga förfaranden, får medlemsstaterna, i konkreta fall, tillåta att sådana uppgifter lagras, eller kräva att sådana uppgifter lagras, under en ytterligare period på maximalt fem år, om medlemsstaterna har fastställts att en sådan lagring är nödvändig och proportionerlig för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Enligt artikel 21.1 i sjätte penningtvättsdirektivet får medlemsstaterna tillåta begränsning av tillgången till den brottsbekämpningsrelaterade information som avses i första stycket c från fall till fall, om tillhandahållandet av sådana uppgifter sannolikt kommer att äventyra en pågående utredning.

I artikel 24 i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs att medlemsstaterna ska fastställa den period för det tillfälliga avbrytandet eller för vägran till samtycke som ska gälla för finansunderrättelseenheternas analytiska arbete, som inte får överstiga tio arbetsdagar. Medlemsstaterna får fastställa en längre period om finansunderrättelseenheterna, i enlighet med nationell rätt, utför uppgiften att spåra, beslagta, frysa eller förverka tillgångar som härrör från brott. Om en längre period för det tillfälliga avbrytandet eller för vägran till samtycke fastställs ska medlemsstaterna säkerställa att finansunderrättelseenheterna utför sina uppgifter med iakttagande av lämpliga nationella skyddsåtgärder, såsom möjligheten för den person vars transaktion tillfälligt avbryts att få avbrytandet prövat i domstol.

Sjätte penningtvättsdirektivet innehåller handlingsutrymme att tillåta att tillsynen över ansvariga enheter som bedriver verksamhet i den icke-finansiella sektorn utförs av självreglerande organ i artikel 37.3.

I artikel 41 om centrala kontaktpunkter i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs i punkt 1 att vid tillämpning av artiklarna 37.1 och 38.1 får medlemsstaterna begära att utgivare av elektroniska pengar, betaltjänstleverantörer och leverantörer av kryptotillgångstjänster som driver andra driftsställen på deras territorium än ett dotterföretag eller en filial eller som bedriver verksamhet på deras territorium genom ombud eller distributörer eller genom andra typer av infrastruktur inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster utser en central kontaktpunkt på deras

territorium. Denna centrala kontaktpunkt ska som företrädare för den ansvariga enheten säkerställa att reglerna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism efterlevs och underlätta tillsynsorganens utövande av tillsyn, bland annat genom att på begäran förse tillsynsorganen med dokument och information.

I artikel 49.8 i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs att medlemsstaterna kan tillåta inrättande av tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism om ett kreditinstitut eller finansiellt institut etablerat inom unionen har inrättat driftsställen i minst två tredjeländer. Finansiella tillsynsorgan får anmoda sina motsvarigheter i dessa tredjeländer att inrätta ett sådant kollegium. De finansiella tillsynsorgan som deltar i kollegiet ska upprätta ett skriftligt avtal som beskriver villkor och förfaranden för samarbetet och utbytet av information. Motsvarande reglering ingår i artikel 50.7, enligt vilken medlemsstaterna får tillåta att tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism inrättas om en ansvarig enhet i den icke-finansiella sektorn etablerad inom unionen har inrättat driftsställen i minst två tredjeländer. Icke-finansiella tillsynsorgan får anmoda sina motsvarigheter i dessa tredjeländer att inrätta ett sådant kollegium. De finansiella tillsynsorgan som deltar i kollegiet ska upprätta ett skriftligt avtal som beskriver villkor och förfaranden för samarbetet och utbytet av information.

I artikel 52 om tillsyn över självreglerande organ föreskrivs i punkt 5 att medlemsstaterna får föreskriva effektiva, proportionella och avskräckande åtgärder eller sanktioner, om självreglerande organ underlåter att efterkomma en begäran eller instruktion eller någon annan åtgärd som vidtagits av myndigheten i enlighet med punkt 2 eller 3.

I artikel 55 sanktionsavgifter i sjätte penningtvättsdirektivet medges i punkt 4 handlingsutrymme så till vida att medlemsstaterna får ge behöriga myndigheter befogenhet att ålägga sanktionsavgifter som överstiger de belopp som avses i punkterna 2 och 3.

I artikel 56 om administrativa åtgärder i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs i punkt 5 föreskrivs att medlemsstaterna får ge tillsynsorgan befogenhet att tillämpa ytterligare typer av administrativa åtgärder utöver dem som avses i punkt 2.

I artikel 58 om offentliggörande av sanktionsavgifter, administrativa åtgärder och löpande viten föreskrivs i punkt 2 att genom undantag från första stycket får medlemsstaterna, om offentliggörandet avser administrativa åtgärder som har överklagats och som inte syftar till att avhjälpa allvarliga, upprepade och systematiska överträdelser, tillåta att offentliggörandet av dessa administrativa åtgärder skjuts upp till utgången av tidsfristen för inlämnande av överklagande.

I artikel 65.2 i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs att medlemsstaterna får förbjuda de myndigheter som avses i punkt 1 att samarbeta när sådant samarbete, inbegripet utbytet av information, skulle inkräkta på pågående utredningar, undersökningar, analyser av en finansunderrättelseenhet eller förfaranden i enlighet med straffrätt och förvaltningsrätt i den medlemsstat där myndigheterna är belägna. På motsvarande sätt föreskrivs i artikel 66.2 att medlemsstaterna får förbjuda de myndigheter som avses i punkt 1 att samarbeta när sådant samarbete, inbegripet utbytet av information, skulle inkräkta på en pågående utredning, undersökning eller ett förfarande i enlighet med straffrätt och förvaltningsrätt i den medlemsstat där myndigheterna är belägna.

I artikel 68.2 i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs att medlemsstaterna får tillåta att viss information lämnas ut till andra nationella myndigheter som enligt lag har ansvar för tillsyn över finansmarknaderna, eller med specifikt ansvar för att bekämpa eller utreda penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. De krav i fråga om tystnadsplikt som fastställs i artikel 67.1 och 67.3 får inte utgöra ett hinder för sådant utlämnande. Enligt artikel

68.3 får medlemsstaterna dessutom tillåta att viss information som rör tillsyn över att ansvariga enheter efterlever penningtvättsförordningen lämnas ut till parlamentariska undersökningskommittéer, revisionsrätter och andra enheter med ansvar för undersökningar i den egna medlemsstaten, på följande villkor: a) Enheterna har ett klart definierat mandat enligt nationell rätt att undersöka eller granska agerandet hos tillsynsorgan eller myndigheter med ansvar för lagar och föreskrifter om en sådan tillsyn. b) Informationen är strikt nödvändig för fullgörandet av det mandat som avses i led a. c) De personer som har tillgång till informationen omfattas enligt nationell rätt av krav i fråga om tystnadsplikt som minst är likvärdiga med dem som avses i punkt 1. d) Information som har sitt ursprung i en annan medlemsstat får inte lämnas ut utan uttryckligt medgivande från det tillsynsorgan som har lämnat ut den, och endast för de ändamål för vilka det tillsynsorganet har medgett att den lämnas ut. Medlemsstaterna får också tillåta att information enligt första stycket i denna punkt lämnas ut till tillfälliga undersökningskommittéer som Europaparlamentet har tillsatt i enlighet med artikel 226 i EUF-fördraget och artikel 2 i Europaparlamentets, rådets och kommissionens beslut 95/167/EG, Euratom, EKSG (47), om detta utlämnande är nödvändigt för dessa kommittéers verksamhet.

Allmänna bestämmelser

Kapitel I med allmänna bestämmelser i sjätte penningtvättsdirektivet är indelat i tre avsnitt, varav avsnitt 1 om innehåll, tillämpningsområde och definitioner innehåller artiklar om innehåll (artikel 1) och definitioner (artikel 2), beträffande vilka det i huvudsak hänvisas till definitionerna i artikel 2.1 i penningtvättsförordningen. I sjätte penningtvättsdirektivet definieras dock bland annat finansiellt tillsynsorgan, icke-finansiellt tillsynsorgan, tullmyndigheter, tillsynskollegium för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, utkast till nationell åtgärd, värdepapperskonto och värdepapper.

Avsnitt 2 gäller nationella åtgärder i sektorer där det finns risk för penningtvätt och finansiering av terrorism och det innehåller artiklarna 3–6. I artikel 3 föreskrivs om identifiering av riskutsatta sektorer på nationell nivå. Artikel 3 i penningtvättsdirektivet ger medlemsstaterna handlingsutrymme beträffande penningtvättsförordningens tillämpningsområde, eftersom det konstateras att om medlemsstater identifierar att det utöver i ansvariga enheter finns risk för penningtvätt och finansiering av terrorism i enheter i andra sektorer får den besluta att tillämpa hela eller delar av penningtvättsförordningen även på dessa andra enheter.

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om sin avsikt att tillämpa hela eller delar av penningtvättsförordningen även på enheter i andra sektorer. En sådan underrättelse bör åtföljas av följande:

a) En motivering till riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism som ligger till grund för den aktuella avsikten.

b) En bedömning av vilka konsekvenser en sådan tillämpning skulle få på tillhandahållandet av tjänster på den inre marknaden.

c) De krav i penningtvättsförordningen som medlemsstaten avser att tillämpa på dessa enheter.

d) Texten till utkastet till nationella åtgärder, samt eventuella uppdateringar därav om medlemsstaten avsevärt har ändrat dessa anmälda åtgärders omfattning, innehåll eller genomförande.

Medlemsstaterna ska skjuta upp antagandet av nationella åtgärder i sex månader från den dag då underrättelsen sker. Uppskjutandet ska inte tillämpas i fall där den nationella åtgärden syftar till att hantera ett allvarligt och aktuellt hot om penningtvätt eller finansiering av terrorism och i det fallet ska underrättelsen åtföljas av en motivering till varför medlemsstaten inte kommer att skjuta upp dess antagande.

I Finland har försäkringsbolag lagts till penningtvättslagens tillämpningsområde genom en nationell utvidgning av de tidigare penningtvättsdirektivens tillämpningsområde. Den nya penningtvättsförordningens tillämpningsområde omfattar försäkringsföretag i den mån de bedriver livförsäkringsverksamhet eller annan investeringsrelaterad försäkringsverksamhet, inbegripet försäkringsholdingbolag och försäkringsholdingföretag. Skadeförsäkringsbolag ställs således utanför tillämpningsområdet, om de inte läggs till tillämpningsområdet nationellt.

I artikel 4 föreskrivs om krav som rör vissa tjänsteföretag och enligt den ska det förutsättas antingen tillstånd eller registrering av valutaväxlings- och checkinlösningskontor samt tjänsteleverantörer till truster eller bolag. Dessutom ska medlemsstaterna säkerställa att alla tillhandahållare av speltjänster är reglerade. I artikel 5 föreskrivs om krav avseende beviljande av uppehållsrätt i utbyte mot investering. I Finland finns inte investeringsbaserade uppehållstillstånd. I artikel 6 föreskrivs om kontroller av företagsledning och verkliga huvudmän i vissa ansvariga enheter, och där förutsätts bland annat att personerna i företagsledningen i de ansvariga enheter som avses i artikel 4.1 och 4.2, dvs. valutaväxlings- och checkinlösningskontor samt tjänsteleverantörer till truster eller bolag, tillhandahållare av speltjänster samt finansiella holdingföretag med blandad verksamhet, och de verkliga huvudmännen för dessa enheter, har gott anseende och agerar med ärlighet och integritet.

I avsnitt 3 i kapitlet föreskrivs det om riskbedömning i artiklarna 7–9.

Riskbedömning och riskhanteringsmetoder

Bestämmelser om riskbedömning och riskhanteringsmetoder, som finns i 2 kap. i den gällande penningtvättslagen, ingår i både sjätte penningtvättsdirektivet och penningtvättsförordningen. Strävan har varit att harmonisera kraven på ansvariga enheters riskbedömning på unionsnivå och bestämmelser om detta ingår i artikel 10 i penningtvättsförordningen, å andra sidan ingår bestämmelser om undantag från skyldigheten att göra en riskbedömning i artikel 37 i sjätte penningtvättsdirektivet.

I sjätte penningtvättsdirektivet kvarstår bestämmelser i artikel 7 om riskbedömning på unionsnivå, i artikel 8 om nationell riskbedömning och i artikel 9 om statistik i anslutning till den sistnämnda. Dessutom ingår bestämmelser om tillsynsorgans riskbedömning i artikel 37 i sjätte penningtvättsdirektivet.

Riskbedömning på unionsnivå

I artikel 7 i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs att Europeiska kommissionen ska utarbeta en rapport, dvs. i praktiken en bedömning av de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism och för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs som påverkar den inre marknaden och berör gränsöverskridande verksamhet, senast den 10 juli 2028 och därefter uppdatera rapporten i fråga vart fjärde år.

Vid behov får kommissionen uppdatera delar av rapporten oftare. Om kommissionen, vid uppdateringen av sin rapport, identifierar nya risker får den rekommendera medlemsstaterna att

överväga att uppdatera sina nationella riskbedömningar, eller genomföra sektorsspecifika riskbedömningar för att bedöma dessa risker.

Rapporten ska innehålla

- de områden och sektorer på den inre marknaden som är utsatta för risker för penningtvätt och finansiering av terrorism,
- arten och nivån på de risker som förknippas med varje område och sektor,
- de metoder som oftast används för att tvätta vinster från olaglig verksamhet, inbegripet, i förekommande fall, de som särskilt används i transaktioner mellan medlemsstater och tredjeländer, oberoende av om ett tredjeland har identifierats i enlighet med kapitel III avsnitt 2 i penningtvättsförordningen (högrisktredjeländer),
- en bedömning av de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som är förknippade med juridiska personer och juridiska konstruktioner, inbegripet den riskexponering som härrör från utländska juridiska personer och utländska juridiska konstruktioner,
- riskerna för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs.

Kommissionen ska utfärda rekommendationer till medlemsstaterna om lämpliga åtgärder för att ta itu med de identifierade riskerna. Om medlemsstaterna beslutar att inte tillämpa rekommendationerna inom sina nationella system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska de anmäla detta till kommissionen och tillhandahålla en detaljerad motivering med angivande av skälen för ett sådant beslut.

Senast den 10 juli 2030 och därefter vartannat år ska Amla i enlighet med artikel 55 i Amlaförordningen lämna ett yttrande till kommissionen om de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som påverkar unionen. Amla får avge yttranden eller uppdateringar av sina tidigare yttranden oftare, om den anser det lämpligt. Yttrandena från Amla ska offentliggöras, med undantag för de delar som innehåller säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

I artikeln föreskrivs dessutom om hur kommissionen ska engagera medlemsstaternas experter samt andra berörda parter i genomförandet av riskbedömningen på unionsnivå. Dessutom ska kommissionen lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om de åtgärder som vidtagits på grundval av riskbedömningen på unionsnivå.

Nationell riskbedömning

I artikel 8 i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs att medlemsstaterna ska genomföra en nationell riskbedömning för att identifiera, bedöma, förstå och minska de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism samt de risker för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs som påverkar den.

Riskbedömningen ska hållas uppdaterad och ses över minst vart fjärde år. Om medlemsstaterna anser att risksituationen så kräver får de se över den nationella riskbedömningen oftare eller utföra särskilda sektoriella riskbedömningar.

Varje medlemsstat ska utse en myndighet eller inrätta en mekanism för att samordna de nationella åtgärderna mot riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism samt riskerna för att

riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs. Myndighetens namn eller en beskrivning av mekanismen ska meddelas kommissionen. Kommissionen ska offentliggöra förteckningen över de utsedda myndigheterna eller de inrättade mekanismerna i Europeiska unionens officiella tidning.

I den nationella riskbedömningen ska medlemsstaterna beakta riskbedömningen på unionsnivå, inbegripet de sektorer och produkter som omfattas av riskbedömningen och riskbedömningens resultat.

I artikeln föreskrivs dessutom vad riskbedömningen ska användas för. Medlemsstaterna ska använda den nationella riskbedömningen för att

- förbättra sina åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, särskilt genom att identifiera områden där ansvariga enheter ska vidta strängare åtgärder i linje med en riskbaserad metod, i tillämpliga fall med angivande av vilka åtgärder som ska vidtas,

- där så är lämpligt identifiera sektorer eller områden med mindre eller större risk för penningtvätt och finansiering av terrorism,

- bedöma riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism hos varje typ av juridisk person som är etablerad inom deras territorium och varje typ av juridisk konstruktion som regleras av nationell rätt, eller som förvaltas inom deras territorium eller vars förvaltare, eller personer som innehar en likvärdig ställning i liknande juridiska konstruktioner, är bosatta på deras territorium; och få en förståelse för den riskexponering som härrör från utländska juridiska personer och utländska juridiska konstruktioner,

- besluta om fördelning och prioritering av resurser för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism samt för att förhindra att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs,

- säkerställa att lämpliga regler utarbetas för varje sektor eller område alltefter risken för penningtvätt och finansiering av terrorism,

- skyndsamt göra lämplig information tillgänglig för behöriga myndigheter och ansvariga enheter för att underlätta deras egna bedömningar av risken för penningtvätt och finansiering av terrorism samt den bedömning av riskerna för att riktade ekonomiska sanktioner inte verkställs eller att de kringgås som avses i artikel 10 i penningtvättsförordningen.

I den nationella riskbedömningen ska medlemsstaterna beskriva den institutionella strukturen och de allmänna förfarandena i sina system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, inklusive finansunderrättelseenheter, skattemyndigheter och åklagare, mekanismerna för samarbete med motparter inom unionen eller i tredjeländer samt de tilldelade personella och finansiella resurserna i den mån denna information finns tillgänglig.

När riskbedömningen utförs ska ett lämpligt deltagande av behöriga myndigheter och berörda parter säkerställas.

Medlemsstaterna ska göra resultaten av sina nationella riskbedömningar, inbegripet uppdateringarna och översynerna av dem, tillgängliga för kommissionen, Amla och de övriga medlemsstaterna. En medlemsstat får tillhandahålla relevant ytterligare information, när så är lämpligt, till den medlemsstat som utför riskbedömningen. En sammanfattning av resultaten av

bedömningen ska offentliggöras. Denna sammanfattning får inte innehålla säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Dokument som sprids eller offentliggörs enligt denna punkt får inte innehålla någon information som gör det möjligt att identifiera någon fysisk person eller namnge någon juridisk person.

Statistik

Bestämmelser om statistik ingår i artikel 9 i sjätte penningtvättsdirektivet och enligt den ska medlemsstaterna föra omfattande statistik över frågor av betydelse för effektiviteten hos deras ramverk för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i syfte att utvärdera dessa ramars effektivitet.

Statistiken ska omfatta följande:

- Uppgifter om storlek och betydelse när det gäller de olika sektorer som omfattas av detta direktiv, inbegripet antalet fysiska och juridiska personer samt varje sektors ekonomiska betydelse.

- Uppgifter om rapportering, utredningar och rättsliga faser i det nationella systemet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, inbegripet antalet rapporter om misstänkta transaktioner som lämnats till finansunderrättelseenheten, uppföljningen av dessa rapporter, informationen om gränsöverskridande förflyttningar av kontanter som överlämnats till finansunderrättelseenheten i enlighet med artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur unionen och om upphävande av förordning (EG) nr 1889/2005, nedan *förordningen om kontroller av kontanta medel,* tillsammans med uppföljningen av den inlämnade informationen och, på årsbasis, antalet fall som utretts, antalet personer som åtalats, antalet personer som dömts för penningtvätt eller finansiering av terrorism, typ av förbrott identifierade i enlighet med artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1673 där sådana uppgifter finns tillgängliga, samt värdet i euro på egendom som har frysts, beslagtagits eller förverkats.

- Antalet och procentandelen rapporter om misstänkta transaktioner som leder till spridning till andra behöriga myndigheter, och när så är tillämpligt, antalet och procentandelen rapporter som leder till vidare utredning, tillsammans med årsrapporten som upprättats av finansunderrättelseenheten enligt artikel 27.

- Uppgifter om antalet gränsöverskridande begäranden om uppgifter som har gjorts, tagits emot, avslagits och helt eller delvis besvarats av finansunderrättelseenheten, enligt specificerad redovisning per land som skickat eller mottagit begäran.

- Antalet begäranden om ömsesidig rättshjälp eller andra internationella begäranden om uppgifter rörande verkliga huvudmän och bankkontouppgifter som avses i kapitel IV i penningtvättsförordningen och avsnitt 1 och 2 i kapitel II i sjätte penningtvättsdirektivet som mottagits från eller skickats till motsvarande enheter utanför unionen uppdelade per behörig myndighet och land.

- Personalresurser som anslagits till tillsynsmyndigheter samt till finansunderrättelseenheten för att fullgöra de uppgifter som anges i artikel 19.

- Antalet tillsynsåtgärder på plats och på distans, antalet överträdelser som konstaterats på grundval av tillsynsåtgärder som vidtagits, sanktionsavgifter som ålagts och löpande

viten som förelagts eller administrativa åtgärder som tillämpats av tillsynsmyndigheter och självreglerande organ enligt avsnitt 4 i kapitel IV.

- Antal och typ av överträdelser som konstaterats med avseende på skyldigheterna i kapitel IV i penningtvättsförordningen och sanktionsavgifter som ålagts eller administrativa åtgärder som tillämpats med avseende på dessa överträdelser, antalet avvikelser som rapporterats till det centrala register som avses i artikel 10 i detta direktiv, samt antalet kontroller som enheten med ansvar för det centrala registret utfört, eller som någon utfört på dess vägnar, i enlighet med artikel 10.11 i detta direktiv.

- Följande information om genomförandet av artikel 12:

    - Antalet ansökningar om tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i centrala register på grundval av de kategorier som anges i artikel 12.2.

    - Den procentandel ansökningar om tillgång till uppgifter som avslås inom varje kategori som anges i artikel 12.2.

    - En sammanfattning av de kategorier av personer som beviljats tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i enlighet med artikel 12.2 andra stycket.

- Antalet sökningar i bankkontoregister och datasökningssystem som gjorts av behöriga myndigheter, uppdelade per kategori av behörig myndighet, och antalet sökningar i sammankopplingen av bankkontoregister som gjorts av finansunderrättelseenheter och tillsynsmyndigheter.

- Följande uppgifter om genomförandet av riktade ekonomiska sanktioner:

    - Värdet av frysta medel eller andra tillgångar, uppdelat efter typ.

    - De personalresurser som tilldelas myndigheter som är behöriga att genomföra och verkställa riktade ekonomiska sanktioner.

Statistiken ska samlas in och överlämnas till kommissionen varje år, dessutom ska en del av statistiken överlämnas till Amla. Amla antar ett yttrande riktat till kommissionen om de metoder som använts för insamling av viss statistik. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa av metoder för insamling av statistiken och bestämmelserna om dess översändande till kommissionen och till Amla.

Kommissionen ska senast den 10 juli 2030 utarbeta en sammanfattning och förklaring av statistiken, och denna rapport ska i fortsättningen offentliggöras vartannat år.

Register

Kapitel II i sjätte penningtvättsdirektivet gäller register och det är indelat i avsnitten 1–3.

Register med uppgifter om verkligt huvudmannaskap

Bestämmelser om register med uppgifter om verkligt huvudmannaskap finns i artiklarna 10–15 i kapitel II avsnitt 1 i sjätte penningtvättsdirektivet. I artikel 10 föreskrivs det om centrala register över verkligt huvudmannaskap, i artikel 11 ingår allmänna regler om tillgång till register över verkligt huvudmannaskap för behöriga myndigheter, självreglerande organ och ansvariga

enheter, i artikel 12 ingår särskilda regler gällande tillgång till register över verkligt huvudmannaskap för personer med berättigat intresse och i artikel 13 föreskrivs om förfarande för verifiering och ömsesidigt erkännande av ett berättigat intresse att få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap. I artikel 14 föreskrivs om mallar och förfaranden och i artikel 15 om undantag från reglerna gällande tillgång till register över verkligt huvudmannaskap.

De största ändringarna i bestämmelserna om register med uppgifter om verkligt huvudmannaskap hänför sig till skyldigheterna att verifiera uppgifter och till vem som ska ha rätt att få uppgifter. Med stöd av artikel 14 i sjätte penningtvättsdirektivet fastställer kommissionen genom genomförandeakter tekniska specifikationer och förfaranden för att genomföra tillgången till uppgifter på grundval av ett berättigat intresse.

Dessutom håller man på att utarbeta bestämmelser på lägre nivå om registreringen av uppgifter om verkligt huvudmannaskap, dvs. tekniska standarder och riktlinjer.

I avsnitt 2 i kapitlet föreskrivs det om bankkontouppgifter i artiklarna 16 och 17. I artikel 16 föreskrivs det om register över bankkonton och elektroniska datasöksystem samt det system för sammankoppling av centraliserade automatiserade mekanismer (BARIS), beträffande vilka bestämmelser ingår i lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton, och i artikel 17 om genomförandeakter för BARIS.

I artikel 18 i avsnitt 3 föreskrivs det om en gemensam åtkomstpunkt för fastighetsinformation. I punkt 1 föreskrivs att medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter har omedelbar och direkt tillgång utan kostnad till information som gör det möjligt att med nödvändig skyndsamhet identifiera varje fastighet och de fysiska personer eller juridiska enheter eller konstruktioner som äger dessa samt information som möjliggör identifiering och analys av transaktioner som omfattar fastigheter. Denna tillgång ska tillhandahållas via en gemensam åtkomstpunkt som ska inrättas i varje medlemsstat och som gör det möjligt för behöriga myndigheter att på elektronisk väg få tillgång till information i digitalt format, som om möjligt ska vara maskinläsbar. I sjätte penningtvättsdirektivet har det getts förlängd tid att genomföra den gemensamma åtkomstpunkten för fastighetsinformation till och med den 10 oktober 2029. Dessutom ska kommissionen senast den 10 juli 2032 till Europaparlamentet och rådet lämna en rapport med en bedömning av villkoren och de tekniska specifikationerna och förfarandena för att säkerställa säker och effektiv sammankoppling av de gemensamma åtkomstpunkter som avses i punkt 1. Den rapporten ska om så är lämpligt åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

Finansunderrättelseenheter

Bestämmelser om finansunderrättelseenheter finns i artiklarna 19–36 i kapitel III i sjätte penningtvättsdirektivet. Medlemsstaterna ska i enlighet med artikel 19 i ovannämnda direktiv inrätta en finansunderrättelseenhet för att förebygga, upptäcka och effektivt bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Finansunderrättelseenheten ska ansvara för att ta emot och analysera rapporter som lämnas in av ansvariga enheter, inbegripet information som lämnats av tullmyndigheter samt information som lämnats av tillsynsmyndigheter. Finansunderrättelseenheten ska ansvara för spridningen av resultaten av sina analyser till relevanta behöriga myndigheter, när det finns skäl att misstänka penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism och den ska kunna erhålla ytterligare uppgifter från ansvariga enheter. Finansunderrättelseenhetens finansiella analys ska bestå av både en operativ analys som är inriktad på enskilda fall och en strategisk analys av trender och mönster i penningtvätt och finansiering av terrorism. Varje finansunderrättelseenhet ska vara operativt oberoende och självständig, och dess kärnfunktioner ska vara avskilda om den existerar inom en annan myndighets befintliga struktur. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras finansunderrättelseenheter har tillräckliga

finansiella, personella och tekniska resurser, och att personalen håller hög yrkesmässig standard, inbegripet hög standard för dataskydd, och förmår hantera stora datamängder. Dessutom ska finansunderrättelseenheterna ha förfaranden för att förebygga och hantera intressekonflikter, regler för informationens säkerhet och konfidentiella behandling samt säkra och skyddade kanaler för kommunikation och utbyte av information på elektronisk väg. De ska också kunna utbyta information med andra behöriga myndigheter på nationell nivå. Senast den 10 juli 2028 ska Amla utfärda riktlinjer för finansunderrättelseenheterna om åtgärder för att bevara deras operativa självständighet, analysmetoder, metoder för användning av information och förfaranden för att avbryta transaktioner.

I artikel 20 föreskrivs om ombud för grundläggande rättigheter. Varje finansunderrättelseenhet ska utse ett ombud för grundläggande rättigheter, som får vara en medlem av finansunderrättelseenhetens befintliga personal. Ombudet för grundläggande rättigheter ska ge råd till personalen i frågor som gäller de grundläggande rättigheterna, främja och övervaka efterlevnaden av de grundläggande rättigheterna, avge icke-bindande yttranden om huruvida verksamheten är förenlig med de grundläggande rättigheterna samt informera finansunderrättelseenhetens chef om eventuella kränkningar av grundläggande rättigheter. Ombudet för grundläggande rättigheter får inte ta emot instruktioner som gäller utförandet av ombudet för grundläggande rättigheters uppgifter.

Enligt artikel 21 ska finansunderrättelseenheterna, oavsett organisationsstatus, ha tillgång till den information som de behöver för att kunna utföra sina uppgifter, inbegripet finansiell, administrativ och brottsbekämpningsrelaterad information. Finansunderrättelseenheterna ska ha omedelbar och direkt tillgång till central finansiell information, såsom nationella bankkontoregister, information från ansvariga enheter om överföringar av medel och överföringar av kryptotillgångar, information om hypotekslån och lån, samt information om värdepapper. Dessutom ska finansunderrättelseenheterna ha omedelbar och direkt tillgång till administrativa information, såsom skatteuppgifter, information om offentliga upphandlingsförfaranden, fastighets- och befolkningsregister, information i register över pass och visum, information om gränsöverskridande resor, företags- och fordonsregister, information i nationella socialförsäkringsregister och tulluppgifter, vapenregister, register över verkligt huvudmannaskap, information om företags årsredovisning, register över migration och immigration, information som innehas av handelsdomstolar och information som finns i insolvensdatabaser samt information om frysta tillgångar. Finansunderrättelseenheterna ska ha direkt eller indirekt tillgång till brottsbekämpningsrelaterad information, inbegripet belastningsregister, information om utredningar, information om frysning eller beslagtagande av tillgångar och information om fällande domar och förverkade tillgångar. Tillgången till informationen ska vara direkt och omedelbar, vilket innebär att finansunderrättelseenheten kan hämta informationen direkt i en it-databas utan några mellanliggande steg. I de fall indirekt tillgång ges till brottsbekämpningsrelaterad information ska informationen tillhandahållas med nödvändig skyndsamhet.

I artikel 22 föreskrivs att finansunderrättelseenheterna med nödvändig skyndsamhet kan svara på motiverade begäranden om information som grundas på farhågor om penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism från de behöriga myndigheterna där denna information redan innehas av finansunderrättelseenheten och är nödvändig från fall till fall. Det är finansunderrättelseenheterna som ska besluta om spridande av information. Finansunderrättelseenheten ska dock inte vara skyldig att tillmötesgå en begäran om information om det finns objektiva grunder att anta att utlämnande av sådan information skulle inverka negativt på pågående utredningar eller analyser, eller om uppgiftslämnandet i undantagsfall skulle vara klart oproportionellt i förhållande till en fysisk eller juridisk persons legitima intressen eller också irrelevant för det ändamål för vilket det har begärts. I sådana fall ska finansunderrättelseenheten skriftligen informera den begärande myndigheten om skälen till detta. De behöriga

myndigheterna ska dessutom lämna återkoppling till finansunderrättelseenheten om användningen och användbarheten av den information som lämnats och om resultatet av de åtgärder som vidtagits och de utredningar som genomförts på grundval av denna information. Sådan återkoppling ska lämnas så snart som möjligt och i varje fall, i aggregerad form, åtminstone en gång per år, på ett sådant sätt att finansunderrättelseenheten kan förbättra sin operativa analysfunktion.

Enligt artikel 23 ska finansunderrättelseenheterna på eget initiativ eller på begäran tillhandahålla tillsynsorganen information som kan vara relevant för tillsynen enligt kapitel IV i förordning (EU) 2024/1624. Denna information ska inbegripa åtminstone kvaliteten på och kvantiteten av de rapporter om misstänkta transaktioner som lämnats in av ansvariga enheter, kvaliteten på de svar, och hur snabbt de lämnas in, som ansvariga enheter lämnar på finansunderrättelseenheters begäranden samt relevanta resultat av strategiska analyser samt all relevant information om trender och metoder för penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, inbegripet geografiska, gränsöverskridande och framväxande risker. Dessutom ska finansunderrättelseenheterna underrätta tillsynsorganen närhelst information som de förfogar över tyder på att ansvariga enheter eventuellt bryter mot förordningarna (EU) 2024/1624 och (EU) 2023/1113. Utom när det är absolut nödvändigt för att utreda regleringsbrott ska det säkerställas att information som tillhandahålls inte innehåller några uppgifter om specifika fysiska eller juridiska personer. Detta gäller särskilt fall där informationen gäller fysiska eller juridiska personer som är föremål för en pågående analys eller utredning, eller som kan leda till identifiering av fysiska eller juridiska personer.

I artikel 24 föreskrivs det om befogenheter för finansunderrättelseenheter att vid misstanke om att en transaktion är kopplad till penningtvätt eller finansiering av terrorism direkt eller indirekt vidta brådskande åtgärder och tillfälligt avbryta eller vägra samtycke till denna transaktion. Om misstanken har rapporterats av den ansvariga enheten enligt penningtvättsförordningen ska det tillfälliga avbrytandet föreläggas inom den föreskrivna perioden. Om misstanken grundar sig på finansunderrättelseenhetens analytiska arbete, ska avbrytandet föreläggas så snart som möjligt. Syftet med avbrytandet är att bevara medlen, analysera transaktionen, få misstanken bekräftad och vid behov sprida resultaten av analyserna till relevanta behöriga myndigheter så att tillbörliga åtgärder kan vidtas. Medlemsstaterna ska fastställa en period för det tillfälliga avbrytandet eller för vägran till samtycke inte får överstiga tio arbetsdagar, om inte en längre period fastställts i enlighet med nationell rätt för att spåra eller frysa tillgångar som härrör från brott. Då ska det säkerställas att lämpliga skyddsåtgärder tillämpas, såsom möjlighet att få avbrytandet prövat i domstol. Finansunderrättelseenheterna ska också ha befogenhet att avsluta det tillfälliga avbrytandet eller vägran till samtycke om åtgärden inte längre är nödvändig. Dessutom ska finansunderrättelseenheterna ha befogenhet att tillfälligt avbryta en transaktion på begäran av en finansunderrättelseenhet från en annan medlemsstat. Motsvarande befogenheter ska finnas också i situationer där misstanken gäller ett bankkonto eller betalkonto, ett konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse. I dessa fall får perioden för det tillfälliga avbrytande inte överstiga fem arbetsdagar, om inte en längre period fastställts i enlighet med nationell rätt för att spåra eller frysa tillgångar som härrör från brott, varvid lämpliga skyddsåtgärder ska tillämpas. Även i dessa situationer ska finansunderrättelseenheterna ha befogenhet att tillfälligt avbryta en transaktion på begäran av en finansunderrättelseenhet från en annan medlemsstat. Tillämpningen av det tillfälliga avbrytandet eller vägran till samtycke ska inte medföra något ansvar av något slag för finansunderrättelseenheten eller dess anställda.

Enligt artikel 25 ska finansunderrättelseenheten ha befogenhet att instruera ansvariga enheter att under en viss period övervaka de transaktioner eller aktiviteter som utförs via ett eller flera bankkonton eller betalkonton eller konton för kryptotillgångar eller andra affärsförbindelser som förvaltas av den ansvariga enheten för personer som utgör en betydande risk för

penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Dessutom ska finansunderrättelseenheterna ha befogenheter att instruera den ansvariga enheten att rapportera om resultaten av övervakningen. Medlemsstaterna ska också säkerställa att finansunderrättelseenheterna har befogenhet att förelägga dessa övervakningsåtgärder på begäran av en finansunderrättelseenhet från en annan medlemsstat.

Enligt artikel 26 ska finansunderrättelseenheterna kunna underrätta ansvariga enheter om information som är relevant för utförandet av åtgärder för kundkännedom enligt kapitel III i penningtvättsförordningen. Den informationen kan omfatta typer av transaktioner eller aktiviteter, personer eller geografiska områden som medför en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. I nationell rätt kan det fastställas att detta krav ska tillämpas under en period som inte får överstiga sex månader. Dessutom ska finansunderrättelseenheterna årligen förse ansvariga enheter med strategisk information om typer, riskindikatorer och trender inom penningtvätt och finansiering av terrorism.

I artikel 27 föreskrivs det om finansunderrättelseenhetens årsrapport. Årsrapporten ska innehålla statistik över bland annat uppföljning av rapporter om misstänkta transaktioner och aktiviteter, misstänkta transaktioner som lämnats in av ansvariga enheter, upplysningar från tillsynsorgan och centrala register, spridning till behöriga myndigheter och uppföljning av denna spridning, begäranden som skickats till och mottagits från andra finansunderrättelseenheter samt tilldelade personalresurser. Dessutom ska rapporten innehålla uppgifter om gränsöverskridande fysiska förflyttningar av kontanter som skickats in av tullmyndigheter samt strategisk information om trender och typer inom penningtvätt och finansiering av terrorism. Informationen i rapporten får inte göra det möjligt att identifiera någon fysisk eller juridisk person.

Enligt artikel 28 ska finansunderrättelseenheten ge ansvariga enheter återkoppling på rapporteringen om misstankar enligt penningtvättsförordningen. Sådan återkoppling ska omfatta bland annat kvaliteten på informationen som tillhandahålls, rapporteringens läglighet, beskrivningen av misstanken och dokumentationen som tillhandahölls vid inlämningen. Återkopplingen behöver inte omfatta varje rapport, men den ska ges minst en gång om året, oavsett om det gäller en enskild ansvarig enhet eller grupper eller kategorier av ansvariga enheter, med hänsyn till det samlade antalet misstänkta transaktioner som rapporterats. Återkoppling ska även göras tillgänglig för tillsynsorgan för att göra det möjligt för dem att utföra riskbaserad tillsyn. Finansunderrättelseenheterna ska dessutom årligen rapportera till Amla om tillhandahållandet av återkoppling till ansvariga enheter och ska tillhandahålla statistik om antalet rapporter om misstänkta transaktioner som lämnats in av de olika kategorierna av ansvariga enheter. Senast den 10 juli 2028 ska Amla utfärda rekommendationer till finansunderrättelseenheterna om bästa praxis och strategier för att ge återkoppling. Skyldigheten att ge återkoppling ska inte äventyra pågående analytiskt arbete som utförs av finansunderrättelseenheten eller utredningar eller administrativa åtgärder, och ska inte påverka tillämpligheten av kraven på uppgiftsskydd och sekretess. Dessutom ska finansunderrättelseenheterna ge tullmyndigheter återkoppling, åtminstone på årsbasis, avseende effektiviteten och uppföljningen av information om gränsöverskridande fysiska förflyttningar av kontanter.

I artikel 29 föreskrivs det om samarbete mellan finansunderrättelseenheter. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra, oavsett organisatorisk ställning.

I artikel 30 föreskrivs det att utbytet av information mellan finansunderrättelseenheterna ska ske via FIU.net. FIU.net ska säkerställa en säker kommunikation och ett säkert informationsutbyte och det ska vara möjligt att fastställa äktheten hos all behandling. FIU.net ska hanteras av Amla, och får också användas för kommunikationer med finansunderrättelseenheternas motsvarigheter

i tredjeländer samt med unionsorgan och unionsbyråer. FIU.net kommer i första hand för utbyte av information enligt artiklarna 31 och 32 i direktivet, och i händelse av tekniskt fel på FIU.net ska en annan skyddad kommunikationskanal användas. Finansunderrättelseenheterna ska i största möjliga utsträckning samarbetar vid tillämpningen av den senaste tekniken samt vid tillämpningen av lösningar som utvecklats av Amla. FIU.net ska dessutom möjliggöra matchning av uppgifter med de uppgifter som gjorts tillgängliga av andra finansunderrättelseenheter och unionens organ och byråer, i den mån sådan matchning omfattas av dessa unionsorgans och unionsbyråers respektive mandat. Amla får tillfälligt avbryta åtkomsten till FIU.net om den har skäl att tro att en sådan åtkomst skulle äventyra säkerheten och konfidentialiteten för information eller en finansunderrättelseenhets oberoende och självständighet.

Enligt artikel 31 ska finansunderrättelseenheterna på eget initiativ eller på begäran utbyta alla uppgifter som kan vara relevanta för deras analys av information med koppling till penningtvätt, dess förbrott, eller finansiering av terrorism. En begäran om upplysningar ska innehålla relevant bakgrundsinformation och skälen för begäran och, om rapporten berör en annan medlemsstat, ska informationen omgående rapporteras till finansunderrättelseenheten i den andra medlemsstaten. Senast den 10 juli 2026 ska Amla utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande och för tillsyn, som anger formatet som ska användas för utbytet av information och specificerar relevans och urvalskriterier, och lägga fram dessa för kommissionen för antagande. Den finansunderrättelseenhet som begäran ställs till är skyldig att använda samtliga tillgängliga befogenheter när den besvarar en begäran om uppgifter från en annan finansunderrättelseenhet, och begäran ska besvaras så snart som möjligt och i varje fall senast fem arbetsdagar efter det att begärans mottagits, eller i brådskande undantagsfall inom en arbetsdag efter att begäran mottagits. I undantagsfall får tidsfristen förlängas till högst tre arbetsdagar. En finansunderrättelseenhet får vägra att utbyta information endast om utbytet skulle kunna strida mot grundläggande principer i dess nationella rätt. Senast den 10 juli 2028 ska kommissionen underrättas om sådana exceptionella omständigheter, och kommissionen ska offentliggöra en konsoliderad förteckning över dessa underrättelser samt senast den 10 juli 2029 bedöma om de är motiverade.

I artikel 32 föreskrivs det om gemensamma analyser. Finansunderrättelseenheter ska kunna genomföra gemensamma analyser av misstänkta transaktioner och aktiviteter. För detta inrättas team för gemensam analys, som Amla stödjer. Ett team för gemensam analys får inrättas om analyserna kräver svåra analyser med kopplingar till andra medlemsstater eller flera finansunderrättelseenheter genomför analyser som hänför sig till samma fall. Medlemmarna i teamet ska ha behörighet att ge teamet uppgifter som är nationellt tillgängliga för att stödja analysen. Teamet kan begära att en annan finansunderrättelseenhet ansluter sig till teamet eller översänder behövliga uppgifter. Medlemsstaterna ska dessutom säkerställa att tredje parter, inbegripet unionens organ och byråer, kan bjudas in att delta i de gemensamma analyserna när det är relevant och om sådant deltagande omfattas av dessa tredje parters respektive mandat. Villkoren för deltagande och de åtgärder som garanterar säkerheten för den information som utbyts ska fastställas, och den information som utbyts endast används för de ändamål för vilka den gemensamma analysen inrättades.

Enligt artikel 33 ska upplysningar och handlingar som mottas enligt artiklarna 29, 31 och 32 användas endast för att utföra finansunderrättelseenhetens uppgifter enligt detta direktiv. Den överförande finansunderrättelseenheten uppställa restriktioner och villkor för användningen av upplysningarna, som mottagande finansunderrättelseenhet ska iaktta, förutom om överföringen består i att en rapport lämnas in av en ansvarig enhet eller upplysningar som härrör därifrån, som gäller en annan medlemsstat där den ansvariga enheten verkar inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster och som inte inbegriper någon koppling till den överförande finansunderrättelseenhetens medlemsstat. Dessutom ska medlemsstaterna utse åtminstone en kontaktperson

eller kontaktpunkt som ansvarar för att ta emot begäranden om information från finansunderrättelseenheter i andra medlemsstater.

Enligt artikel 34 ska den information som utbyts mellan finansunderrättelseenheter enligt artiklarna 29, 31 och 32 endast användas för det ändamål för vilket de begärdes eller lämnades ut. All spridning av informationen av den mottagande finansunderrättelseenheten samt all användning av denna information för andra ändamål än de som ursprungligen godkänts behöver godkännas på förhand av den finansunderrättelseenhet som lämnar informationen. Ett undantag är situationer där informationen består av en rapport som lämnats in av en ansvarig enhet, och som gäller en annan medlemsstat där den ansvariga enheten verkar inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster och som inte har någon koppling till den överförande finansunderrättelseenhetens medlemsstat. Finansunderrättelseenheten ska omgående och så långt det är möjligt lämnar förhandsgodkännande till spridning av informationen, såvida inte detta skulle strida mot grundläggande principer i den medlemsstatens nationella rätt, försvåra en utredning eller falla utanför dess behörighet. Varje vägran att lämna godkännande ska vederbörligen förklaras. Senast den 10 juli 2028 ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om sådana exceptionella omständigheter och uppdatera underrättelserna vid behov. Kommissionen ska offentliggöra en konsoliderad förteckning över dessa omständigheter och senast den 10 juli 2029 bedöma om de är motiverade.

I artikel 35 föreskrivs att skillnader i definitioner av förbrott i nationell rätt får inte begränsa finansunderrättelseenheternas förmåga att ge stöd åt en annan finansunderrättelseenhet och får inte begränsa utbyte, spridning och användning av information i enlighet med artiklarna 31, 32, 33 och 34. Medlemsstaterna ska dessutom i enlighet med artikel 36 säkerställa att finansunderrättelseenheterna har mekanismer för att skydda identiteten på de ansvariga enheterna och deras anställda, ombud och distributörer, som rapporterar misstankar. Finansunderrättelseenheterna får inte lämna ut källan till en rapport, när de besvarar begäranden om information från behöriga myndigheter eller när de sprider resultaten av sina analyser, inte tillämplig nationell straffprocessrätt förutsätter något annat.

Tillsyn av förhindrande av penningtvätt

Bestämmelser om tillsyn av förhindrande av penningtvätt finns i kapitel IV i sjätte penningtvättsdirektivet, som är indelat i fem avsnitt. Avsnitt 1 gäller allmänna bestämmelser och det omfattar artiklarna 37–48. I artikel 37 i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs om nationella tillsynsorgans befogenheter och resurser, och enligt den ska varje medlemsstat säkerställa att alla ansvariga enheter etablerade på dess territorium, med undantag för de förhållanden som täcks av artikel 38 (vissa mellanhänder som bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster – till exempel ombud eller distributörer inom ramen för en auktorisation som erhållits enligt kreditinstitutsdirektivet) är föremål för lämplig och effektiv tillsyn.

Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan har tillräckliga ekonomiska, personella och tekniska resurser för att fullgöra sina uppdrag som anges i artikel 37.5. Medlemsstaterna ska säkerställa att dessa myndigheters personal har stor integritet och rätt kompetens och håller hög yrkesmässig standard, inbegripet när det gäller konfidentialitet, dataskydd och standarder för att hantera intressekonflikter.

I enlighet med artikel 37.3 i sjätte penningtvättsdirektivet får tillsynen över revisorer, externa revisorer, skatterådgivare, notarier samt advokater och jurister nationellt utföras av självreglerande organ, under förutsättning att dessa självreglerande organ har tillräckliga befogenheter samt tillräckliga ekonomiska, personella och tekniska resurser för att fullgöra sina uppdrag. Medlemsstaterna ska säkerställa att dessa organs personal har stor integritet och rätt kompetens

och att de håller hög yrkesmässig standard, inbegripet när det gäller konfidentialitet, dataskydd och standarder för att hantera intressekonflikter.

I artikel 37.4 föreskrivs att om en medlemsstat har anförtrott tillsynen över en kategori av ansvariga enheter till mer än ett tillsynsorgan, ska den säkerställa att dessa tillsynsorgan utövar tillsyn över ansvariga enheter på ett konsekvent och effektivt sätt inom hela sektorn.

Om en medlemsstat har anförtrott tillsynen över alla ansvariga enheter till mer än ett tillsynsorgan ska den inrätta en samordningsmekanism bland dessa tillsynsorgan för att säkerställa att ansvariga enheter omfattas av effektiv tillsyn av högsta standard.

I artikel 37.5 förtecknas de uppgifter som medlemsstaterna ska säkerställa att utförs av nationella tillsynsorgan. Till dessa uppgifter hör enligt artikel 37.5 d att tillsynsorganen regelbundet bedömer och övervakar de risker som de ansvariga enheterna utsätts för när det gäller penningtvätt och finansiering av terrorism och för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte verkställs.

Enligt artikel 37.6 ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsorgan har tillräckliga befogenheter för att fullgöra sina uppdrag, inbegripet befogenheter att

a) kräva att ansvariga enheter lämnar uppgifter som är relevanta för övervakning och verifiering av efterlevnaden av förordning (EU) 2024/1624 eller förordning (EU) 2023/1113 och för att utföra kontroller, även från tjänsteleverantörer till vilka den ansvariga enheten har utkontrakterat delar av sitt uppdrag att uppfylla kraven i de förordningarna,

b) tillämpa lämpliga och proportionella administrativa åtgärder för att avhjälpa situationen vid överträdelser, inbegripet åläggande av sanktionsavgifter i enlighet med avsnitt 4 i detta kapitel.

I artikel 37.7 föreskrivs att medlemsstaterna ska säkerställa att finansiella tillsynsorgan och tillsynsorgan med ansvar för speltjänstleverantörer har även andra befogenheter, inbegripet befogenheter att inspektera den ansvariga enhetens affärslokaler utan förhandsanmälan när detta är nödvändigt för korrekt och effektivt genomförande av inspektionen, och att de har alla nödvändiga resurser för att genomföra en sådan inspektion.

För tillämpningen av första stycket ska tillsynsorganen åtminstone kunna

a) granska räkenskaperna och affärshandlingarna för den ansvariga enheten och ta kopior av eller utdrag ur de räkenskaperna och affärshandlingarna,

b) få tillgång till eventuell mjukvara, databaser, it-verktyg eller andra elektroniska medel för uppgiftsregistrering som den ansvariga enheten använder,

c) erhålla skriftliga och muntliga uppgifter från den person som ansvarar för interna riktlinjer, förfaranden och kontroller för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism eller deras representanter eller personal, samt eventuella representanter eller personal vid enheter till vilka den ansvariga enheten har utkontrakterat uppdrag enligt artikel 18 i förordning (EU) 2024/1624, och höra alla personer som går med på att höras i syfte att samla in uppgifter som rör föremålet för en utredning.

I artikel 38 föreskrivs om tillsyn av former av infrastruktur hos vissa mellanhänder som bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster och i artikel 39 om

tillhandahållande av information till ansvariga enheter. Enligt artikel 39 ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsorgan gör information om penningtvätt och finansiering av terrorism tillgänglig för de ansvariga enheterna under deras tillsyn. Informationen ska omfatta följande:

a) Riskbedömning på unionsnivå och alla relevanta rekommendationer från kommissionen.

b) Nationella och sektoriella riskbedömningar.

c) Relevanta riktlinjer, rekommendationer och yttranden från Amla i enlighet med artiklarna 54 och 55 i Amla-förordningen.

d) Information om högrisktredjeländer enligt penningtvättsförordningen.

e) Alla riktlinjer och rapporter som skapats av Amla, andra tillsynsorgan och, vid behov, den myndighet som utövar tillsyn över självreglerande organ, finansunderrättelseenheten eller eventuell annan behörig myndighet eller internationella organisationer och normgivare när det gäller metoder för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan vara tillämpliga på en sektor och indikatorer som kan underlätta identifieringen av transaktioner eller aktiviteter som riskerar att kopplas till penningtvätt och finansiering av terrorism i den sektorn, samt riktlinjer om ansvariga enheters skyldigheter när det gäller riktade ekonomiska sanktioner.

Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen när så är lämpligt bedriver informationsspridning för att informera de ansvariga enheter som står under deras tillsyn om deras skyldigheter.

Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan omedelbart gör information om personer eller enheter som angetts i samband med riktade ekonomiska sanktioner och FN:s ekonomiska sanktioner tillgängliga för de ansvariga enheterna under deras tillsyn.

Artikel 40 innehåller bestämmelser om riskbaserad tillsyn. Enligt den ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsorgan tillämpar en riskbaserad tillsynsmetod. För detta ändamål ska medlemsstaterna säkerställa att de a) har en klar uppfattning om riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i sin medlemsstat, b) bedömer all relevant information om de specifika nationella och internationella risker som är kopplade till de ansvariga enheternas kunder, produkter och tjänster, c) baserar den interna, externa och tematiska tillsynens frekvens och intensitet på de ansvariga enheternas riskprofil och på risker för penningtvätt och finansiering av terrorism i den medlemsstaten.

Vid tillämpningen av led c ska tillsynsorgan upprätta årliga övervakningsprogram, där hänsyn ska tas till de tidsramar och resurser som krävs för att reagera snabbt i händelse av objektiva och betydande indikationer på överträdelser av förordningarna (EU) 2024/1624 och (EU) 2023/1113.

Enligt artikel 40 ska Amla senast den 10 juli 2026 utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn och lägga fram dessa för kommissionen för antagande. Dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn ska fastställa

- riktmärkena och en metod för att bedöma och klassificera den inneboende och kvarstående riskprofilen för ansvariga enheter,

- med vilken frekvens sådana riskprofiler ska ses över.

Frekvensen ska ta hänsyn till alla större händelser eller förändringar i den ansvariga enhetens ledning och drift, samt verksamhetens art och storlek.

Dessutom ska Amla senast den 10 juli 2028 utfärda riktlinjer åt tillsynsorganen om följande:

- De utmärkande dragen för en riskbaserad tillsynsmetod.
- De åtgärder som ska vidtas inom tillsynsorganen för att säkerställa adekvat och effektiv tillsyn, inbegripet utbildning av deras personal.
- Vilka åtgärder som ska vidtas vid tillsyn som grundar sig på en riskkänslighetsanalyser.

I artikel 41 föreskrivs om centrala kontaktpunkter och i artikel 42 om upplysningar till finansunderrättelseenheter. I enlighet med artikel 42 ska medlemsstaterna säkerställa att

- tillsynsorganen utan dröjsmål upplyser finansunderrättelseenheten om de vid kontrollerna av de ansvariga enheterna, eller på annat sätt, upptäcker omständigheter som kan ha samband med penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism,
- tillsynsorgan som har befogenheter att utöva tillsyn över aktiehandeln, valutahandeln och den finansiella derivatmarknaden informerar finansunderrättelseenheten om de upptäcker omständigheter som kan ha samband med penningtvätt eller finansiering av terrorism,
- efterlevnaden av kraven i denna artikel inte ersätter någon skyldighet för tillsynsmyndigheterna att till relevanta behöriga myndigheter rapportera brottslig verksamhet som de upptäcker eller får kännedom om i samband med sin tillsynsverksamhet.

Dessutom ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsorganen meddelar åtminstone följande uppgifter till finansunderrättelseenheten:

- Förteckningen över driftsställen som är verksamma i respektive medlemsstat och förteckningen över infrastruktur som står under deras tillsyn i enlighet med artikel 38.1 samt eventuella ändringar i dessa förteckningar.
- Alla relevanta iakttagelser som tyder på allvarliga brister i de ansvariga enheternas rapporteringssystem.
- Resultaten av de riskbedömningar som utförts i enlighet med artikel 40, i aggregerad form.

I enlighet med artikel 44 ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsorgan i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra, oavsett deras respektive karaktär eller ställning.

Sådant samarbete kan innefatta utförandet, inom ramen för det anmodade tillsynsorganet, av utredningar på ett anmodande tillsynsorgans vägnar, och det påföljande utbytet av information som erhållits genom sådana utredningar, eller underlättandet av utförandet av sådana utredningar av det anmodande tillsynsorganet.

I artikel 45 föreskrivs att medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen i hemmedlemsstaten informerar tillsynsorganen i värdmedlemsstaten så snart som möjligt och under alla omständigheter inom tre månader från mottagandet av en underrättelse enligt artikel 8.1

i penningtvättsförordningen om den verksamhet som den ansvariga enheten avser att bedriva i värdmedlemsstaten.

Eventuella senare ändringar som anmäls till tillsynsorganen i hemmedlemsstaten ska anmälas till tillsynsorganen i värdmedlemsstaten så snart som möjligt och under alla omständigheter inom en månad från mottagandet. Informationen ska utbytas minst en gång om året.

I de fall då kreditinstitut och finansiella institut ingår i en koncern ska medlemsstaterna säkerställa att hemmedlemsstatens och värdmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan för de ändamål som anges i artikel 37.1 i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra, oavsett deras respektive karaktär eller ställning. De ska också samarbeta med Amla när Amla agerar som tillsynsorgan.

Artikel 46 innehåller bestämmelser som rör samarbete vid tillsyn av koncerner. Enligt artikel 46.3 ska medlemsstaterna, utom i fall där tillsynskollegier är inrättade, säkerställa att finansiella tillsynsorgan ger varandra alla uppgifter de behöver för att utföra sina tillsynsuppdrag, oavsett om det sker på begäran eller på eget initiativ.

Finansiella tillsynsorgan ska i synnerhet utbyta alla uppgifter som på ett betydande sätt kan påverka bedömningen av exponeringen för inneboende och kvarstående risk i ett kreditinstitut eller finansiellt institut i en annan medlemsstat. Till dessa uppgifter hör

a) en beskrivning av koncernens rättsliga struktur, styrningsstruktur och organisationsstruktur, som ska omfatta alla dotterföretag och filialer,

b) relevant information om de verkliga huvudmännen och företagsledningen, inbegripet resultat av lämplighetskontroller, oavsett om de utförts enligt detta direktiv eller enligt andra unionsakter,

c) riktlinjer, förfaranden och kontroller inom koncernen,

d) information om kundkännedom, inbegripet kundfiler och dokumentation av transaktioner,

e) negativa utvecklingar när det gäller moderföretaget, dotterföretag eller filialer, som allvarligt skulle kunna påverka andra delar av koncernen,

f) sanktionsavgifter som finansiella tillsynsorgan avser att ålägga och administrativa åtgärder som finansiella tillsynsorgan avser att tillämpa i enlighet med avsnitt 4 i detta kapitel.

Enligt artikel 46.4 ska Amla senast den 10 juli 2026 utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn som beskriver hem- och värdmedlemsstaternas tillsynsorgans respektive uppgifter, och formerna för samarbete mellan dem.

Enlighet med artikel 46.5 får finansiella tillsynsorgan vända sig till Amla i följande situationer:

a) Om ett finansiellt tillsynsorgan inte har meddelat de uppgifter som avses i punkt 3.

b) Om en begäran om samarbete har avslagits eller har inte lett till åtgärder inom rimlig tid.

c) Om det råder oenighet på grundval av objektiva skäl om identifierade överträdelser och om de sanktionsavgifter som ska åläggas eller de administrativa åtgärder som ska tillämpas på enheten eller koncernen för att avhjälpa dessa överträdelser.

Amla agera i enlighet med de befogenheter som det tilldelats enligt artikel 38 i Amlaförordningen. När man förfar på detta sätt ska Amla avge sitt yttrande om det ärende som begäran gäller inom en månad.

Artikel 47 handlar om tillsynssamarbete när det gäller ansvariga enheter som bedriver gränsöverskridande verksamhet. I punkt 1 sägs att om ansvariga enheter som inte ingår i en koncern bedriver sådan gränsöverskridande verksamhet som avses i artikel 54.1 och tillsynen delas mellan tillsynsorganen i hem- och värdmedlemsstaterna, ska medlemsstaterna säkerställa att dessa tillsynsorgan i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra och bistår varandra vid utövandet av tillsynen.

I artikel 48 föreskrivs att tillsynsorgan, inklusive Amla, ska informera varandra om fall där ett tredjelands rätt inte tillåter genomförandet av de riktlinjer, förfaranden och kontroller som krävs enligt penningtvättsförordningen. I dessa fall får samordnade åtgärder vidtas av tillsynsorganen för att finna en lösning. Tillsynsorganen ska beakta eventuella rättsliga hinder som kan stå i vägen för ett korrekt genomförande av dessa riktlinjer, förfaranden och kontroller, inbegripet tystnadsplikt, en otillräcklig nivå av dataskydd och andra begränsningar för utbyte av information som kan vara relevanta för detta ändamål.

I avsnitt 2 i kapitlet föreskrivs om samarbete inom tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och med motsvarigheter i tredjeländer. Avsnittet omfattar artiklarna 49–51. Enligt artikel 49 ska medlemsstaterna säkerställa att särskilda tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism inrättas av det finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget för en koncern av kreditinstitut eller finansiella institut eller för huvudkontoret för ett kreditinstitut eller finansiellt institut i alla följande situationer:

a) Om ett kreditinstitut eller finansiellt institut, inbegripet koncerner av sådana, har inrättat driftsställen i minst två olika medlemsstater utöver den medlemsstat där dess huvudkontor är beläget.

b) Om ett kreditinstitut eller finansiellt institut i ett tredjeland har inrättat driftsställen i minst tre medlemsstater.

Enligt artikel 49.4 ska verksamheten i tillsynskollegierna stå i proportion till nivån på de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som kreditinstitutet, det finansiella institutet eller koncernen exponeras för och till omfattningen på dess gränsöverskridande verksamhet.

Enligt artikel 49.9 ska medlemsstaterna säkerställa att kollegier bland annat används för att utbyta information, erbjuda ömsesidigt bistånd eller samordna metoden för tillsyn av koncernen eller institutet och för att vid behov vidta lämpliga och proportionella åtgärder för att komma till rätta med allvarliga överträdelser av penningtvättsförordningen och förordningen om betalningsuppgifter som upptäckts på koncernnivå eller i kreditinstitutet eller det finansiella institutet eller i något av de driftsställen som koncernen eller institutet har inrättat i jurisdiktionen för ett tillsynsorgan som deltar i kollegiet.

I artikel 50 föreskrivs om tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i den icke-finansiella sektorn. Enligt den ska medlemsstaterna säkerställa att de icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget för en grupp av ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn eller för huvudkontoret för en ansvarig enhet i den icke-finansiella sektorn kan inrätta särskilda tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i någon av följande situationer: a) Om en ansvarig enhet i den icke-finansiella sektorn eller en grupp av sådana har inrättat driftsställen i minst två olika medlemsstater utöver den

medlemsstat där dess huvudkontor är beläget. b) Om en tredjelandsenhet som omfattas av krav på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och som inte är ett kreditinstitut eller finansiellt institut har inrättat driftsställen i minst tre medlemsstater.

I artikel 51 föreskrivs om samarbete med tillsynsorgan i tredjeländer. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan kan ingå samarbetsavtal för samarbete och utbyte av konfidentiell information med sina motsvarigheter i tredjeländer. Sådana samarbetsavtal ska vara i överensstämmelse med tillämpliga regler om dataskydd och ingås på ömsesidig grund och omfattas av en garanti om krav i fråga om tystnadsplikt som är åtminstone likvärdig med den som avses i artikel 67.1. Konfidentiell information som utbyts i enlighet med samarbetsavtalen ska endast användas för utförandet av dessa myndigheters tillsynsuppdrag. Information som har sitt ursprung i en annan medlemsstat får inte lämnas ut utan uttryckligt medgivande från det tillsynsorgan som har delat med sig av den och endast för de ändamål för vilka det tillsynsorganet har medgett att den lämnas ut.

I avsnitt 3 ingår särskilda bestämmelser gällande självreglerande organ i artikel 52. I den sägs att om medlemsstaterna beslutar att tillåta att självreglerande organ utövar tillsyn över vissa ansvariga enheter ska de säkerställa att sådana självreglerande organs verksamhet vid utförandet av sådana uppdrag är föremål för tillsyn av en myndighet.

I tillsynen ingår att

- verifiera att alla självreglerande organ uppfyller kraven,
- utfärda riktlinjer gällande utförandet av tillsynsuppdragen,
- säkerställa att självreglerande organ utför sina tillsynsuppdrag på ett adekvat och effektivt sätt,
- granska de undantag som godkänns av självreglerande organ från skyldigheten att upprätta en enskilt dokumenterad riskbedömning,
- regelbundet informera självreglerande organ om aktiviteter som planeras eller uppdrag som utförs av Amla och som är relevant för utförandet av deras tillsynsfunktion, särskilt planeringen av inbördes utvärderingar.

I avsnitt 4 föreskrivs om sanktionsavgifter och administrativa åtgärder i artiklarna 53–59.

Enligt artikel 53 ska medlemsstaterna säkerställa att ansvariga enheter kan ställas till ansvar för överträdelser av penningtvättsförordningen och förordningen om betalningsuppgifter.

Utan att det påverkar medlemsstaternas rätt att föreskriva och ålägga straffrättsliga påföljder ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktionsavgifter och administrativa åtgärder och säkerställa att tillsynsorganen kan ålägga sådana sanktionsavgifter och tillämpa administrativa åtgärder vid överträdelser av penningtvättsförordningen eller förordningen om betalningsuppgifter samt säkerställa att dessa efterlevs.

Alla eventuella sanktioner som åläggs eller åtgärder som tillämpas ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

I artikel 54 föreskrivs om tillsynsåtgärder gentemot ansvariga enheters driftsställen och viss verksamhet som bedrivs inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster. Den tillämpas om

det rör sig om driftsställen av ansvariga enheter som inte i sig uppfyller kraven för att betraktas som kreditinstitut eller finansiella institut eller om typer av ansvariga enheters infrastruktur över vilka värdmedlemsstatens tillsynsorgan utövar tillsyn i enlighet med artikel 38.1.

I artikel 55 föreskrivs det om sanktionsavgifter. I artikeln åläggs medlemsstaterna att säkerställa att sanktionsavgifter åläggs ansvariga enheter för allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser, oavsett om de begåtts uppsåtligen eller genom vårdslöshet. I artikeln höjs de lägsta sanktionsavgifterna för kreditinstitut och finansiella institut avsevärt från fjärde penningtvättsdirektivets 5 000 000 euro till 10 000 000 euro för juridiska personer.

I avsnitt 5 föreskrivs om rapportering av överträdelser i artikel 60 om rapportering av överträdelser och skydd för rapporterande personer. Enligt den ska tillsynsmyndigheter vara de myndigheter som är behöriga att i enlighet med det s.k. visselblåsardirektivet inrätta externa rapporteringskanaler och att följa upp rapporter när det gäller krav som är tillämpliga på ansvariga enheter.

Samarbete

I kapitel V i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs om samarbete och kapitlet är indelat i tre avsnitt. Avsnitt 1 gäller samarbete för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och det omfattar artiklarna 61–63. I artikel 61 ingår allmänna bestämmelser. Enligt punkt 1 ska medlemsstaterna säkerställa att beslutsfattare, finansunderrättelseenheter, tillsynsorgan, inbegripet Amla, och andra behöriga myndigheter samt skattemyndigheter har effektiva samarbets- och samordningsmekanismer för att på nationell nivå utveckla och genomföra politik och åtgärder för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och för att förhindra att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs, bland annat så att de kan fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 8. I artikel 62 föreskrivs om en skyldighet som gäller kommunikation av förteckningen över de behöriga myndigheterna, och enligt den ska medlemsstaterna till kommissionen och Amla meddela bland annat en förteckning över tillsynsorgan med ansvar för att övervaka efterlevnaden av penningtvättsförordningen, det tillsynsorgan som övervakar självreglerande organ samt finansunderrättelseenheten och en förteckning över behöriga nationella myndigheter. I artikel 63 föreskrivs om samarbete med Amla.

I avsnitt 2 föreskrivs om samarbete med andra myndigheter och utbyte av konfidentiell information i artiklarna 64–68. I artikel 64 föreskrivs om samarbete som rör kreditinstitut eller finansiella institut. I enlighet med punkt 1 ska medlemsstaterna säkerställa att finansiella tillsynsorgan, finansunderrättelseenheter och myndigheter som är behöriga att utöva tillsyn över kreditinstitut eller finansiella institut enligt andra unionsrättsakter fungerar i nära samarbete med varandra inom sina ansvarsområden och ger varandra uppgifter som är relevanta för att de ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag. Sådant samarbete och informationsutbyte får inte inkräkta på pågående utredningar, analyser av en finansunderrättelseenhet, undersökningar eller förfaranden i enlighet med straffrätt och förvaltningsrätt i medlemsstaten där det finansiella tillsynsorganet eller myndigheten med behörighet för tillsyn av kreditinstitut eller finansiella institut enligt andra rättsakter är belägen och ska inte påverka de krav i fråga om tystnadsplikt som avses i artikel 67.1.

I artikel 65 föreskrivs om samarbete som rör revisorer. Där förutsätts att tillsynsorgan med ansvar för revisorer och, i tillämpliga fall, myndigheter som övervakar självreglerande organ enligt kapitel IV i sjätte penningtvättsdirektivet, deras finansunderrättelseenheter och myndigheterna med behörighet att utöva tillsyn över lagstadgade revisorer och revisionsföretag enligt artikel 32 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och artikel 20 i Europaparlamentets och rådets

förordning (EU) nr 537/2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse och om upphävande av kommissionens beslut 2005/909/EG (nedan *Europeiska unionens revisionsförordning*) fungerar i nära samarbete med varandra inom sina ansvarsområden och ger varandra uppgifter som är relevanta för att de ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag. Konfidentiell information som utbyts enligt den här artikeln ska användas av de myndigheter som avses i första stycket enbart för att utöva sina funktioner inom ramen för detta direktiv eller de andra unionsrättsakter som avses i första stycket och i samband med administrativa och rättsliga förfaranden med specifik koppling till utövandet av dessa funktioner. I artikel 66 föreskrivs om samarbete med myndigheter med ansvar för att genomföra riktade ekonomiska sanktioner, och tillsynsorgan och finansunderrättelseenheter förutsätts fungera i när samarbete med dem. I artikel 67 föreskrivs om krav i fråga om tystnadsplikt. Enligt den ska medlemsstaterna bland annat kräva att alla personer som arbetar eller som har arbetat för tillsynsorgan och de myndigheter som avses i artikel 52 samt revisorer och experter som är verksamma för dessa tillsynsorgans eller myndigheters räkning ska omfattas av tystnadsplikt. Artikeln innehåller också specialvillkor för informationsutbyte i vissa situationer. I artikel 68 föreskrivs om utbyte av information mellan tillsynsorgan och med andra myndigheter, och i punkt 1 uppräknas de myndigheter med vilka utbyte av information ska godkännas och i punkt 2 ges medlemsstaterna möjlighet att tillåta att viss information lämnas ut till andra nationella myndigheter som enligt lag har ansvar för tillsyn över finansmarknaderna, eller med specifikt ansvar för att bekämpa eller utreda penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. I artikel 68.3 föreskrivs att medlemsstaterna får också tillåta att viss information som rör tillsyn över att ansvariga enheter efterlever penningtvättsförordningen på vissa villkor lämnas ut till parlamentariska undersökningskommittéer, revisionsrätter och andra enheter med ansvar för undersökningar.

Avsnitt 3 gäller riktlinjer om samarbete, och bestämmelser om dem ingår i artikel 69. Där ges Amla i uppdrag att senast den 10 juli 2029 utfärda riktlinjer om bland annat samarbete och förfaranden.

Dataskydd

I kapitel VI i sjätte penningtvättsdirektivet ingår artikel 70 om dataskydd, där det hänvisas till EU:s allmänna dataskyddsförordning.

Slutbestämmelser

Kapitel VII innehåller slutbestämmelser i artiklarna 71–80. Artikel 71 gäller utövande av delegeringen till kommissionen med stöd av artikel 10. Artikel 72 gäller kommittéförfarande och artikel 73 övergångshantering av FIU.net, som kommissionen ska överföra till Amla senast den 10 juli 2027. I artikel 74 föreskrivs om ändring av fjärde penningtvättsdirektivet när det gäller uppgifter om verkligt huvudmannaskap medan artikel 75 gäller ändring av direktiv (EU) 2019/1937. I enlighet med artikel 76 ska kommissionen till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om genomförandet av direktivet senast den 10 juli 2032 och därefter vart tredje år.

I artikel 77 upphävs fjärde penningtvättsdirektivet den 10 juli 2027. Artikel 78 gäller införlivande i den nationella lagstiftningen. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet senast den 10 juli 2027. De ska genast underrätta kommissionen om detta. Genom undantag från det som anges ovan ska medlemsstaterna sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 74 senast den 10 juli 2025, artiklarna 11, 12, 13 och 15 senast den 10 juli

2026 och artikel 18 senast den 10 juli 2029. De ska genast underrätta kommissionen om detta. I artikel 79 föreskrivs om ikraftträdande och i artikel 80 riktas direktivet till alla medlemsstater.

Speltjänster

Bestämmelser om tillhandahållare av speltjänster finns i penningtvättsförordningen och sjätte penningtvättsdirektivet. I penningtvättsförordningen ingår en definition av speltjänster och bestämmelser om ovannämnda tillhandahållares rapporteringsskyldighet samt medlemsstaternas möjlighet att avvika från rapporteringsskyldigheten. I penningtvättsförordningen förskrivs dessutom om kundkännedom i samband med speltjänster. I sjätte penningtvättsdirektivet åläggs medlemsstaterna att reglera tillhandahållandet av speltjänster och föreskrivs om befogenheterna för de tillsynsorgan som övervakar tillhandahållare av speltjänster.

I kapitel I avsnitt 2 artikel 2.1.12 i penningtvättsförordningen definieras speltjänster, varmed avses en tjänst som innebär att penningvärden satsas på slumpspel, inbegripet spel med inslag av skicklighet, exempelvis lotterier, kasinospel, pokerspel och vadhållning som tillhandahålls på en fysisk plats eller annars på distans, på elektronisk eller annan teknisk väg för att underlätta kommunikation, och på enskild begäran av en tjänstemottagare.

Tillämpningsområde och undantag från det

Tillhandahållare av speltjänster ingår bland de ansvariga enheterna i artikel 3.3 g i penningtvättsförordningen, vilkas omfattas av de skyldigheter som anges i förordningen.

Det är möjligt att under vissa förutsättningar och riskbaserat göra undantag från penningspelsförordningens tillämpningsområde i fråga om penningspel, fotbollsklubbar samt finansiell verksamhet som bedrivs tillfälligt eller i mycket begränsad omfattning. Artiklarna 4–7 i penningtvättsförordningen innehåller undantag från rapporteringsskyldigheten och förfaranden för tillämpning av undantagen. Bestämmelser om undantag som gäller penningspel ingår i artikel 4.

Medlemsstaterna får besluta att helt eller delvis undanta tillhandahållare av speltjänster från kraven i förordningen, på grundval av belägg för att sådana tjänster på grund av att verksamhetens karaktär och, i förekommande fall, omfattning utgör en låg risk.

Undantaget ska inte vara tillämpligt på

a) kasinon,

b) tillhandahållare av speltjänster vars huvudsakliga verksamhet är att tillhandahålla onlinespeltjänster eller tjänster för vadhållning inom sport, med undantag för

   i) onlinespeltjänster som drivs av staten, antingen genom en offentlig myndighet eller ett företag eller organ som kontrolleras av staten,

   ii) onlinespeltjänster vars organisation, drift och förvaltning regleras av staten.

När medlemsstaterna tillämpar ett undantag ska de göra en riskbedömning för speltjänster där följande ska bedömas:

- Hot om penningtvätt och finansiering av terrorism samt sårbarheter och begränsande faktorer hos speltjänsterna.

- De risker som transaktionernas storlek och de betalningsmetoder som används medför.

- Det geografiska område där speltjänsterna tillhandahålls, inbegripet deras gränsöverskridande dimension och tillgänglighet från andra medlemsstater eller tredjeländer.

När medlemsstaterna gör riskbedömningarna ska de ta hänsyn till resultaten av kommissionens överstatliga riskbedömning av förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Medlemsstaterna ska inrätta en riskbaserad övervakningsverksamhet eller vidta andra lämpliga åtgärder för att säkerställa att undantag som beviljas enligt artikeln inte missbrukas.

Tillämpningen av undantag förutsätter förhandsanmälan till Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 7 i penningtvättsförordningen. Anmälan ska innehålla en motivering till undantaget, baserad på den relevanta riskbedömning som medlemsstaten utfört för att upprätthålla undantaget.

Kommissionen ska inom två månader från en sådan anmälan som avses i punkt 1 vidta en av följande åtgärder:

a) Bekräfta att undantaget får beviljas på grundval av medlemsstatens motivering.

b) Genom ett motiverat beslut förklara att undantaget inte får beviljas.

Medlemsstaterna ska ompröva besluten om undantag regelbundet, och under alla förhållanden när de uppdaterar sin nationella riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Den nationella riskbedömningen ska i enlighet med artikel 8 i sjätte penningtvättsdirektivet EU 2024/1640 uppdateras minst vart fjärde år.

Kundkännedom i fråga om tillhandahållare av speltjänster

Bestämmelser om kundkännedom ingår i artiklarna 19–50 i kapitel III i penningtvättsförordningen. Särskilt i artiklarna 19 och 20 ingår bestämmelser om de grundläggande principer och förfaranden för kundkännedom som ansvariga enheter ska iaktta. I artikel 19.1 föreskrivs att ansvariga enheter ska vidta åtgärder för kundkännedom under någon av följande omständigheter:

a) När en affärsförbindelse ingås.

b) Vid utförandet av enstaka transaktioner till ett värde av minst 10 000 euro, eller motsvarande belopp i nationell valuta, oavsett om den transaktionen utförs vid ett enda tillfälle eller genom förbundna transaktioner, eller ett lägre värde som fastställts enligt punkt 9.

c) Vid deltagande i skapandet av en juridisk enhet, upprättandet av en juridisk konstruktion eller, för de ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a, b eller c, i överföringen av äganderätten till en juridisk enhet, oberoende av transaktionens värde.

d) När det finns misstankar om penningtvätt eller finansiering av terrorism, oavsett eventuella undantag eller tröskelvärden.

e) När det råder tvivel om hur tillförlitliga eller tillräckliga tidigare erhållna kundidentifieringsuppgifter är.

f) När det råder tvivel om huruvida den person som de interagerar med är en kund eller en person som är bemyndigad att agera på kundens vägnar.

Enligt artikel 19.5 i penningtvättsförordningen ska tillhandahållare av speltjänster utöver de omständigheter som avses i punkt 1 vidta åtgärder för kundkännedom vid utbetalning av vinster, betalning av insatser, eller båda, vid transaktioner som uppgår till minst 2 000 euro eller motsvarande belopp i nationell valuta, oavsett om transaktionen utförs vid ett enda tillfälle eller genom förbundna transaktioner. I ovannämnda artikel definieras inte vad som avses med förbundna transaktioner.

Enligt artikel 19.8 i penningtvättsförordningen får tillhandahållare av speltjänster fullgöra sin skyldighet att vidta åtgärder för kundkännedom som avses i artikel 20.1 a genom att kunden identifieras och kundens identitet kontrolleras vid inträdet i kasinot eller på andra fysiska spelplatser, förutsatt att de har system som gör det möjligt för dem att hänföra transaktioner till specifika kunder.

I artikel 20 i penningtvättsförordningen föreskrivs om de åtgärder som ansvariga enheter ska vidta för kundkännedom. Åtgärderna är följande:

a) Identifiera kunden och kontrollera kundens identitet.

b) Identifiera de verkliga huvudmännen och vidta rimliga åtgärder för att kontrollera deras identitet så att den ansvariga enheten anser sig ha full vetskap om vem den verkliga huvudmannen är och en förståelse av kundens ägar- och kontrollstruktur.

c) Bedöma och i tillämpliga fall inhämta information om och en förståelse av affärsförbindelsens eller de enstaka transaktionernas syfte och avsedda natur.

d) Kontrollera om kunden eller de verkliga huvudmännen är föremål för riktade ekonomiska sanktioner och, när det gäller en kund eller part i en juridisk konstruktion som är en juridisk enhet, huruvida fysiska eller juridiska personer som är föremål för riktade ekonomiska sanktioner kontrollerar den juridiska enheten eller har mer än 50 % av den juridiska enhetens äganderätt eller majoritetsandelar i den, enskilt eller kollektivt.

e) Bedöma och i förekommande fall inhämta information om arten av kundernas verksamhet inbegripet, när det gäller företag, huruvida de bedriver verksamhet, eller om deras anställning eller yrke.

f) Fortlöpande övervaka affärsförbindelsen, inbegripet granskning av transaktioner under affärsförbindelsens hela existens, för att säkerställa att de transaktioner som utförs motsvarar den ansvariga enhetens kännedom om kunden, verksamheten och riskprofilen, inbegripet vid behov medlens ursprung.

g) Fastställa om kunden, kundens verkliga huvudman och, i förekommande fall, den person på vars vägnar eller till vars förmån en transaktion eller verksamhet utförs är en person i politiskt utsatt ställning, en familjemedlem eller en känd nära medarbetare.

h) Om en transaktion eller verksamhet utförs på vägnar av eller till förmån för andra fysiska personer än kunden, identifiera dessa fysiska personer och kontrollera deras identitet.

i) Kontrollera att en person som påstår sig handla på kundens vägnar verkligen är bemyndigad att göra det samt fastställa och kontrollera dennes identitet.

I högrisksituationer ska ansvariga enheter dessutom tillämpa skärpta åtgärder för kundkännedom (i penningtvättslagen skärpta åtgärder för kundkontroll) och i lågrisksituationer får ansvariga enheter vidta förenklade åtgärder för kundkännedom.

Regleringskrav och krav som gäller vissa tjänsteleverantörer

Enligt artikel 4.2 i sjätte penningtvättsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att alla tillhandahållare av speltjänster är reglerade.

I artikel 37.7 i direktivet föreskrivs att ska medlemsstaterna ska säkerställa att finansiella tillsynsorgan och tillsynsorgan med ansvar för speltjänstleverantörer har befogenheter utöver dem som avses i punkt 6 i samma artikel, inbegripet befogenheter att inspektera den ansvariga enhetens affärslokaler utan förhandsanmälan när detta är nödvändigt för korrekt och effektivt genomförande av inspektionen, och att de har alla nödvändiga resurser för att genomföra en sådan inspektion.

I artikeln preciseras att för tillämpningen av första stycket ska tillsynsorganen åtminstone kunna

a) granska räkenskaperna och affärshandlingarna för den ansvariga enheten och ta kopior av eller utdrag ur de räkenskaperna och affärshandlingarna,

b) få tillgång till eventuell mjukvara, databaser, it-verktyg eller andra elektroniska medel för uppgiftsregistrering som den ansvariga enheten använder,

c) erhålla skriftliga och muntliga uppgifter från den person som ansvarar för interna riktlinjer, förfaranden och kontroller för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism eller deras representanter eller personal, samt eventuella representanter eller personal vid enheter till vilka den ansvariga enheten har utkontrakterat uppdrag enligt artikel 18 i förordning (EU) 2024/1624, och höra alla personer som går med på att höras i syfte att samla in uppgifter som rör föremålet för en utredning.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 EU-bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

De nationella bestämmelserna om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism baserar sig på bestämmelserna i EU:s penningtvättsdirektiv, som i sin tur i stor utsträckning baserar sig på FATF:s rekommendationer, som behandlas mer ingående i avsnitt 3.5 i denna proposition. För närvarande tillämpas det s.k. fjärde penningtvättsdirektivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (nedan *fjärde penningtvättsdirektivet*), som har genomförts nationellt 2017 genom bland annat lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017, nedan *penningtvättslagen*) och lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017). Direktivet ändrades genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843 om ändring av direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och om ändring av direktiven 2009/138/EG och 2013/36/EU (nedan *femte penningtvättsdirektivet*), där det föreskrevs om skyldighet för medlemsstaterna att införa centraliserade automatiserade mekanismer, till exempel centrala register eller centrala elektroniska datasöksystem, som gör det möjligt att med nödvändig skyndsamhet fastställa identiteten hos

fysiska eller juridiska personer som innehar eller kontrollerar betalkonton och bankkonton som identifieras med IBAN-nummer. Genom ändringarna ingrep man dessutom i bland annat nya risker i anslutning till penningtvätt och finansiering av terrorism, såsom kryptotillgångar, samt tillfogades transparens om det verkliga huvudmannaskapet. Femte penningtvättsdirektivet har genomförts nationellt genom lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton (571/2019), lagen om tillhandahållare av virtuella valutor (572/2019), som senare har upphävts genom lagen om leverantörer av kryptotillgångstjänster och om marknader för kryptotillgångar, samt genom ändringar i bland annat penningtvättslagen.

De direktiv som föregick genomförandet av fjärde och femte direktivet hade genomförts genom lagen av den 30 januari 1998 om förhindrande och utredning av penningtvätt (68/1998), som upphävdes genom lagen av den 18 juli 2008 om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (503/2008).

EU-bestämmelserna och därigenom de nationella bestämmelserna om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism har blivit allt mera detaljerade med tiden. Det så kallade tredje penningtvättsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism) innehöll 47 artiklar, fjärde penningtvättsdirektivet innehåller 69 artiklar, medan EU:s nya regelbok om penningtvätt, som består av penningtvättsförordningen och sjätte penningtvättsdirektivet, innehåller sammanlagt 170 artiklar, och dessutom ska EU-bestämmelser på lägre nivå, som ska antas med stöd av penningtvättsförordningen och sjätte penningtvättsdirektivet och som fortfarande bereds, tillämpas. Amla-förordningen innehåller dessutom sammanlagt 108 artiklar.

3.2 Nationella bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

Bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism ingår i synnerhet i penningtvättslagen, lagen om centralen för utredning av penningtvätt och lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton. Dessutom ingår bestämmelser om uppgifter i anslutning till förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism i flera speciallagar som gäller rapporteringsskyldiga enligt penningtvättslagen samt i lagar om behöriga myndigheter, såsom lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism, handelsregisterlagen (564/2023), strafflagen, lagen om Finansinspektionen (878/2008), försäkringsbolagslagen (521/2008), kreditinstitutslagen (610/2014), lagen om betalningsinstitut (297/2010), lagen om investeringstjänster (747/2012), lotterilagen (1047/2001) och lagen om utsläppshandel (1270/2023).

3.2.1 Penningtvättslagen

Syftet med penningtvättslagen är att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, att främja avslöjande och utredning av sådan verksamhet och att effektivisera spårning och återtagande av brottsvinningen. Lagen gäller dem som är skyldiga att rapportera penningtvätt, som är bland annat kreditinstitut och betalningsinstitut och leverantörer av kryptotillgångstjänster, men också många aktörer utanför finanssektorn, såsom fastighetsförmedlare, tillhandahållare av penningspelstjänster, försäkringsbolag, revisorer, skatterådgivare och juridiska biträden. De rapporteringsskyldiga ska identifiera och känna sin kund, göra en riskbedömning av de risker för missbruk som hänför sig till den egna verksamheten och rapportera tvivelaktiga transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt vid centralkriminalpolisen. I penningtvättslagen föreskrivs också om tillsyn över de rapporteringsskyldiga och om administrativa påföljder för försummelse av efterlevnad av lagen samt om samarbete mellan bland annat myndigheter och

dem som utövar tillsyn över penningtvätt. Penningtvättslagen har ändrats ett flertal gånger genom lagarna 1089/2017, 244/2018, 401/2018, 406/2018, 413/2018, 573/2019, 678/2019, 31/2020, 284/2021, 376/2021, 532/2021, 600/2021, 1286/2021, 207/2022, 1174/2022, 187/2023, 444/2023, 599/2023, 414/2024 och 84/2025.

Den mest omfattande reformen av penningtvättslagen gjordes genom regeringens proposition om en delreform av bestämmelserna om penningtvätt (RP 236/2021 rd), där det föreslogs att lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism skulle ändras både på grund av nationella behov av ändringar i lagstiftningen och för att samtidigt förbättra genomförandet av fjärde penningtvättsdirektivet. Genom ändringarna svarade man också på FATF:s rekommendationer. I början av 2023 antogs dessutom i anslutning till denna helhet en kompletterande regeringsproposition (RP 323/2022 rd), där bland annat tillsynsmyndigheterna för penningtvätt föreslogs få befogenheter att övervaka kundkontrollen i anslutning till efterlevnaden av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut.

Penningtvättslagen innehåller många bestämmelser som överlappar regleringen i penningtvättsförordningen. Överlappande bestämmelser som bör upphävas gäller särskilt definitioner, rapporteringsskyldighet, de rapporteringsskyldigas riskbedömning och riskhanteringsmetoder, kundkontroll samt verkliga förmånstagare.

Penningtvättslagen är indelad i nio kapitel, varav det första innehåller allmänna bestämmelser så att i 1 § anges lagens syfte, i 2 § tillämpningsområdet och i 3 § avgränsningen av tillämpningsområdet samt i 4 § de definitioner som används i lagen. I 1 kap. ingår också definitioner av verkliga förmånstagare i 5–7 §. I fråga om de saker som regleras i 1 kap. i penningtvättslagen ingår definitioner i penningtvättsförordningen, så de överlappar i huvudsak penningtvättsförordningen, trots att vissa bestämmelser som preciserar penningtvättsförordningen behöver finnas kvar i penningtvättslagen, dessa bestämmelser hänför sig särskilt till fastställandet av nationella behöriga tillsynsorgan och myndigheter. I 1 kap. 4 § 2 mom. i penningtvättslagen ingår bemyndigande för statsrådet att utfärda förordning om betydande offentliga uppdrag, och med stöd av det har statsrådets förordning (610/2019) utfärdats. Det är nödvändigt att föreskriva om ett motsvarande bemyndigande att utfärda förordning i den nya lagen för att uppgifterna enligt den definition som i fortsättningen ingår i penningtvättsförordningen ska kunna anges närmare nationellt.

I 2 kap. i penningtvättslagen ingår bestämmelser om riskbedömning. I 2 kap. 1 § i penningtvättslagslagen föreskrivs om nationell bedömning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism. Enligt bestämmelsen ska Finland utarbeta en nationell bedömning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism, vars syfte är att specificera riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism inom olika sektorer, stödja och effektivisera bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism samt resursfördelningen, stödja olika sektorer när de upprättar enhetliga rutiner för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism, och ge behöriga tillsynsmyndigheter, advokatföreningen och rapporteringsskyldiga information som stöd för riskbedömningen.

I artikel 8 i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs i detalj om genomförandet av nationell riskbedömning och om innehållet i den, och denna reglering behöver genomföras i den nya penningtvättslagen, liksom artikel 9 om statistik över riskbedömningen. I 2 kap. 2 § i penningtvättslagen föreskrivs det om övervakarspecifik riskbedömning, och enligt den ska den behöriga tillsynsmyndigheten och advokatföreningen också göra en bedömning av riskerna för att penningtvätt och finansiering av terrorism bedrivs genom de rapporteringsskyldiga som omfattas av tillsynen. I sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs om tillsynsorganets riskbedömning, och

de mera detaljerade bestämmelserna om detta än tidigare måste genomföras i den nya penningtvättslagen.

Penningtvättslagens 2 kap. 3 § gäller den rapporteringsskyldigas riskbedömning och riskhanteringsmetoder, och enligt den ska de rapporteringsskyldiga göra riskbedömningar för att kunna identifiera och bedöma riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism som ges in skriftligt till den behöriga tillsynsmyndigheten eller advokatföreningen på begäran av dem. När det gäller de rapporteringsskyldigas egna riskbedömningar föreskrivs det i penningtvättslagen att för att underlätta den administrativa bördan kan i dem beaktas arten, storleken och omfattningen av de rapporteringsskyldigas verksamhet. Genom regleringen har artikel 8.2 i fjärde penningtvättsdirektivet genomförts. I fortsättningen föreskrivs det om den ansvariga enhetens riskbedömning och riskhantering i kapital II i penningtvättsförordningen, så det kan inte längre finns överlappande nationella bestämmelser om detta.

I 3 kap. i penningtvättslagen ingår bestämmelser om de rapporteringsskyldigas skyldigheter i anslutning till kundkontroll. I den gällande penningtvättslagen har det fästs större uppmärksamhet än tidigare vid ett riskbaserat synsätt i bestämmelserna om kundkontroll. Enligt bestämmelserna ska den rapporteringsskyldiga uppfylla kravet på kundkontroll och därvid beakta de riskfaktorer som hänför sig till kunden, de riskfaktorer som hänför sig till produkter, tjänster, betalningsförmedlingar och leveranssätt samt de riskfaktorer som hänför sig till geografiska områden. I lagen föreskrivs det också om en central kontaktpunkt, som för ett utländskt betalningsinstitut eller institut för elektroniska pengar se till att institutets representanter i Finland följer de bestämmelser som avses i penningtvättslagen och att Finansinspektionen får handlingar och information.

Penningtvättslagens 3 kap. 1 § gäller kundkontroll och riskbaserad bedömning, 2 § kundidentifiering och kontroll av kundens identitet, 3 § uppgifter om kundkontroll och bevarande av uppgifterna, 4 § inhämtande av uppgifter om kunder samt fortlöpande uppföljning och utredningsskyldighet, 5 § särskild identifieringsskyldighet i anslutning till försäkringsprodukter, 6 § identifiering av verkliga förmånstagare, 7 § fullgörande av skyldigheter i fråga om kundkontroll för den rapporteringsskyldigas räkning, 8 § förenklade åtgärder för kundkontroll, 9 § undantag från kundkontroll i samband med elektroniska pengar, 10 § skärpta åtgärder för kundkontroll, 11 § skärpta åtgärder för kundkontroll vid identifiering på distans, 12 § skärpta åtgärder för kundkontroll vid korrespondentförbindelser, 12 a § skärpta åtgärder för kundkontroll i fråga om fristående adresser, 13 § skärpta åtgärder för kundkontroll i fråga om personer i politiskt utsatt ställning, 13 a § skärpta åtgärder för kundkontroll i fråga om högriskstater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, 13 b § förteckning över betydande offentliga uppdrag vid en internationell organisations verksamhetsställe i Finland, 14 § central kontaktpunkt, 15 § leverantörer av utlagda tjänster och representanter som ingår i en rapporteringsskyldig och 16 § kundkontroll i anslutning till iakttagandet av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut. I 3 kap. 8 och 10 § i penningtvättslagen ingår bemyndiganden för statsrådet att utfärda förordning om mindre och större riskfaktorer och förfaranden, och med stöd av dem har utfärdats statsrådets förordning om åtgärder för kundkontroll och om riskfaktorer vid förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (929/2021).

Bestämmelserna i 3 kap. i penningtvättslagen överlappar i huvudsak penningtvättsförordningens bestämmelser om kundkännedom, där det föreskrivs mycket detaljerat om de ansvariga enheternas skyldigheter i anslutning till kundkännedom. Det kommer dessutom att komma ytterligare en avsevärd mängd direkt tillämpliga EU-bestämmelser om lägre nivå om kundkännedom, som fortfarande håller på att beredas. I fortsättningen ska det inte föreskrivas om kundkännedom i den nya penningtvättslagen utom en förtydligande bestämmelse om juridiska

personers registernummer och även den statsrådsförordning som utfärdats med stöd av den gällande reglering kommer att upphävas när penningtvättslagen upphävs.

I 4 kap. i penningtvättslagen ingår bestämmelser om rapporteringsskyldighet, tystnadsplikt och avbrytande av transaktioner. 1 § gäller skyldighet att rapportera tvivelaktiga transaktioner, 2 § rapportens form och innehåll, 3 § bevarande av uppgifter om tvivelaktiga transaktioner, 4 § tystnadsplikt och undantag från tystnadsplikten i fråga om tvivelaktiga transaktioner och 5 § avbrytande av transaktioner och vägran att utföra sådana. Bestämmelser som motsvarar regleringen i 4 kap. i penningtvättslagen, men som är noggrannare, finns i penningtvättsförordningen, så regleringen överlappar förordningen.

I 5 kap. i penningtvättslagen ingår bestämmelser om regionförvaltningsverkets register för övervakning av penningtvätt, där sådana rapporteringsskyldiga som övervakas av regionförvaltningsverket och som inte är auktoriserade tillsynsobjekt eller skyldiga att låta registrera sig i ett annat register som förs av tillsynsmyndigheten. Syftet med regleringen har varit att säkerställa att regionförvaltningsverket har uppdaterad och heltäckande information om de rapporteringsskyldiga som verket övervakar. I lagen preciseras särskilt de förutsättningar enligt vilka regionförvaltningsverket bedömer tillförlitligheten hos ledningen för och de betydande ägarna till ett företag som bedriver valutaväxlingsverksamhet och tillhandahåller företagstjänster. Registret är offentligt och i penningtvättslagen föreskrivs särskilt om avförande av uppgifter ur registret samt om lämnande av uppgifter genom nättjänst. Anmälningar till registret ska göras elektroniskt och också eventuella registerförfrågningar ska göras elektroniskt. Regionförvaltningsverkets rätt att lämna ut uppgifter om personbeteckningens slutled är så till vida begränsad att utlämnandet ska uppfylla kraven i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Avvikelsen från huvudregeln innebär i fråga om personuppgifter att det är möjligt att lämna ut sådana på så sätt att de personuppgiftsansvariga inte särskilt behöver utreda frågeställarens rätt att behandla de begärda uppgifterna. Penningtvättslagens 5 kap. 1 § gäller tillämpningsområde, 2 § registeransvarig och användningsändamål för registret för övervakning av penningtvätt och 3 § ansökan om införande i registret och förutsättningar för registrering. Penningtvättslagens 5 kap. innehåller också bestämmelser i 4 § om uppgifter som ska föras in i registret för övervakning av penningtvätt samt anmälan om ändringar, i 5 § om tillförlitlighet, i 6 § om avförande av uppgifter ur registret för övervakning av penningtvätt, i 7 § om utlämnande av uppgifter ur registret för övervakning av penningtvätt samt i 8 § om uppdatering av uppgifter via befolkningsdatasystemet, handelsregistret och företags- och organisationsdatasystemet. Det föreskrivs inte om registret för övervakning av penningtvätt i EU:s rättsakter, så bestämmelserna behöver fortfarande ingå i den nya penningtvättslagen för att effektivisera övervakningen av de ansvariga enheter som berörs av registreringsskyldigheten.

I 6 kap. i penningtvättslagen ingår bestämmelser om uppgifter om verkliga förmånstagare, genom vilka kraven i artikel 3 i fjärde penningtvättsdirektivet har genomförts. Av den inledande meningen i direktivets artikel 3.6 framgår huvudregeln när det gäller vad som avses med en verklig huvudman, dvs. fysiska personer som ytterst äger eller kontrollerar en juridisk person som är kund hos en rapporteringsskyldig. Utöver denna allmänna definition har artikel 3.6 tre underpunkter som anger minimikraven när det gäller vem som ska betraktas som verklig huvudman i ett företag, i en trust eller i en annan juridisk person. Regleringen i penningtvättslagen följer indelningen i direktivet. Som verklig huvudman betraktas enligt artikel 3.6 a i direktivet i fråga om företagsenheter en person som har ett ägande eller en röstandel på över 25 procent i en juridisk person. Begreppet verklig förmånstagare är emellertid betydligt mera omfattande än så och det innefattar alla arrangemang där en fysisk person de facto utövar bestämmande inflytande i en sammanslutning. Detta kan innebära utövande av bestämmande inflytande till exempel via ägarkedjor som består av andra företag, enligt avtal eller på något annat sätt. En del av dessa strukturer kan konstateras till exempel med hjälp av ett företags delägarförteckning och

stadgar, medan till exempel ett delägaravtal kan vara en muntlig överenskommelse som endast parterna känner till. I 6 kap. i penningtvättslagen förutsätts att alla sammanslutningar som hör till det kapitlets tillämpningsområde upprätthåller exakt och uppdaterad information om sina verkliga förmånstagare. Bestämmelser om registrering av dessa uppgifter finns i handelsregisterlagen, föreningslagen, religionsfrihetslagen och stiftelselagen. Enligt den gällande regleringen gäller ett företags skyldighet att aktivt ta reda på hur det förhåller sig situationer där huvudmannaskapet klart kan påvisas enligt artikel 3.6 a i direktivet. En sammanslutning är skyldig att alltid känna till fysiska personer som har en ägarandel eller ett röstetal på mer än 25 %. Om en sådan ägarandel eller ett sådant röstetal innehas av en juridisk person, ska företaget dessutom utreda vilka fysiska personer som självständigt kan fatta beslut i den ägande juridiska personen. Härmed avses till exempel en fysisk person som är bolagsman i ett öppet bolag eller har över 50 % av röstetalet i ett aktiebolag. I den gällande penningtvättsregleringen har man utnyttjat uppgifter som redan förts in i registret, vilket innebär att de inte behöver lämnas in på nytt. Penningtvättslagen förutsätter också att företaget och sammanslutningen på basis av de uppgifter som de har tillgång till ska känna till också eventuella andra verkliga förmånstagare. Ett företag ska när det anger och registrerar en verklig förmånstagare utnyttja all den information som det har tillgång till, till exempel om bolaget känner till ett delägaravtal enligt vilket beslutanderätten utövas på ett sätt som av viker från de nominella röstetalen. Företagen känner emellertid inte alltid till sådana delägaravtal eller andra avtalsförhållanden eller avtalsarrangemang som är relevanta för den faktiska bestämmanderätten. Lagen förutsätter sålunda inte att ett företags skyldighet att aktivt hålla sig informerat om sitt ägarbolag skulle sträcka sig till ägarandelar som är mindre än de ovannämnda eller till längre ägarkedjor, eftersom detta skulle innebära en orimligt stor administrativ börda, med beaktande av syftet med bestämmelsen. Detta gäller emellertid endast den aktiva utredningsskyldigheten. Ett företag ska på basis av den information som det har tillgång till alltid veta om det finns andra fysiska personer som de facto utövar bestämmande inflytande i företaget.

Utgångspunkten för regeringens proposition 228/2016 rd om stiftande av den gällande penningtvättslagen var den att sådana övriga juridiska personer som avses i artikel 3.6 c i direktivet[1] i Finland är föreningar, religionssamfund och stiftelser, för vilkas vid kommande det särskilt måste avgöras vilka som närmast kan betraktas som sådana fysiska personer som utövar faktisk bestämmande- eller beslutanderätt. Det konstaterades att oberoende av om en förening strävar efter vinst eller inte, är det i föreningens verksamhet ofta omöjligt att ange vem som enligt fjärde penningtvättsdirektivet är den verkliga förmånstagaren. Stiftelsers verksamhet är inriktad på ett visst ändamål. Av denna anledning ansågs en förenings förmånstagare i regel vara de i föreningsregistret införda styrelseledamöterna och i fråga om stiftelser styrelse- och förvaltningsrådsledamöterna, som i praktiken är beslutsfattare på föreningarnas och stiftelsernas vägnar. Ordföranden ska antecknas i registret också när det gäller religionssamfund och ideella

[1] ”När det gäller juridiska enheter såsom stiftelser och juridiska konstruktioner av samma typ som truster, den eller de fysiska personer som innehar ställningar som är likvärda med eller liknar dem i led b.” (obs., led b: ”b) När det gäller truster:
i) Instiftaren eller instiftarna.
ii) Förvaltaren eller förvaltarna.
iii) Beskyddaren eller beskyddarna, om sådana finns.
iv) Förmånstagarna eller, om det ännu inte har fastställts vilka enskilda personer som är förmånstagare med avseende på den juridiska konstruktionen eller enheten, den kategori av personer för vilka den juridiska konstruktionen eller enheten främst har inrättats eller verkar.

v) Eventuella andra fysiska personer som ytterst utövar kontroll över trusten genom direkt eller indirekt ägande eller genom andra medel.”)

föreningar, till exempel politiska föreningar. I fråga om religionssamfund föreslogs i överensstämmelse med föreningslagen bestämmelser enligt vilka religionssamfunds registrerade styrelsemedlemmar skulle betraktas som verkliga förmånstagare. I regeringens proposition konstaterades vidare att i fråga om registrering av verkliga förmånstagare i föreningar, religionssamfund och stiftelser anses det vara tillräckligt att i samband med registreringen med stöd av föreningslagen och stiftelselagen anmäla uppgifter om styrelsens ordförande och övriga styrelseledamöter samt om förvaltningsrådets medlemmar. Föreningar och stiftelser är enligt lag skyldiga att anmäla ändringar i dessa uppgifter till registret.

I propositionen föreslogs det inte att något nytt register över verkliga förmånstagare skulle inrättas, utan det ansågs förenligt med direktivet att uppgifter om verkliga förmånstagare samlas in och uppdateras som en del av handels-, förenings- och stiftelseregistret samt registret över religionssamfund[2].

I och med den nya regleringen föreskrivs det om verkliga förmånstagare i den direkt bindande penningtvättsförordningen. Truster och juridiska enheter som liknar truster regleras i artiklarna 57–60. Viktiga för Finlands del är i första hand juridiska enheter som liknar truster (artikel 57 med undantag enligt artikel 59), till vilka hänförs även stiftelser. Verkliga förmånstagare i föreningar tycks fastställas med stöd av artikel 63, med beaktande av vad som konstateras i artikel 56, om inte artikel 57 tillämpas på dem. Även artikel 52.4 kan utgöra rättslig grund för juridiska enheter som inte är företag. Medlemsländerna förutsätts anmäla förteckningar över juridiska enheter som avses i artiklarna 56 och 57 till kommissionen. Artikel 56 omfattar även juridiska enheter som avses i artiklarna 51 och 52.4. I fråga om artikel 56 ska det också anmälas huruvida mekanismen enligt artikel 63.4 är tillämplig med avseende på den specifika formen och strukturen hos andra juridiska enheter än företag (s.k. presumtionsbestämmelse). Kommissionen får genom en genomförandeakt anta en förteckning över typer av juridiska enheter som regleras i medlemsstaternas rätt och som bör omfattas av de krav som föreskrivs i artikel 57.

Verkliga förmånstagare i stiftelser fastställs med stöd av artikel 57 i penningtvättsförordningen (Identifiering av verkliga huvudmän för juridiska enheter som liknar uttryckliga truster)[3]. Då är förmånstagare:

- Grundarna.
- Ledamöterna i ledningsorganet i dess ledningsfunktion.
- Ledamöterna i ledningsorganet i dess tillsynsfunktion.
- Förmånstagarna, såvida inte artikel 59 är tillämplig.
- Varje annan fysisk person som direkt eller indirekt kontrollerar den juridiska enheten.

I artikel 59 i penningtvättsförordningen föreskrivs vidare att i juridiska enheter enligt artikel 57 ska kategorin av förmånstagare och dess allmänna kännetecken identifieras. Förmånstagare inom kategorin ska vara verkliga huvudmän så snart de har identifierats eller utsetts. I artikel

[2] Även i fjärde penningtvättsdirektivet förutsattes att uppgifterna finns i ett centraliserat register, men det var möjligt att registrera uppgifterna i enlighet med nationella system.

[3] Punkt 1: ” När det gäller andra juridiska enheter än de som avses i artikel 51, som liknar uttryckliga truster, såsom stiftelser, ska de verkliga huvudmännen vara samtliga följande fysiska personer: …”

59.2 föreskrivs dock om situationer där det räcker att endast kategorin av förmånstagare och dess kännetecken identifieras. Undantaget gäller

a) vissa pensionsplaner och

b) system för anställdas finansiella ägande eller deltagande, förutsatt att medlemsstaterna efter en lämplig riskbedömning har dragit slutsatsen att det är låg risk för missbruk för penningtvätt eller finansiering av terrorism, samt

c) juridiska enheter som liknar uttryckliga truster enligt artikel 57, uttryckliga truster och liknande juridiska konstruktioner enligt artikel 58, under förutsättning att

- den juridiska enheten, den uttryckliga trusten eller den liknande juridiska konstruktionen har inrättats *utan vinstsyfte eller för välgörande ändamål*, och

- *medlemsstaterna, efter en lämplig riskbedömning, har dragit slutsatsen* att kategorin av juridisk enhet, uttrycklig trust eller liknande juridisk konstruktion *löper låg risk för missbruk för penningtvätt eller finansiering av terrorism.*

Med stöd av artikel 59.3 ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om kategorierna av juridiska enheter enligt punkt 2, tillsammans med en motivering som grundar sig på den specifika riskbedömningen.

Enligt 2 § i stiftelselagen ska en stiftelse ha ett nyttigt ändamål. Stiftelsen ska stödja eller bedriva verksamhet som främjar ändamålet. Ändamålet får inte vara att bedriva affärsverksamhet eller bereda någon i den närståendekrets som anges i 8 § ekonomisk fördel. Med stöd av stiftelselagen kan man anse att stiftelser i Finland uppfyller kravet i det aktuella ledet i artikeln (i). I Finland har det i oktober 2024 publicerats en separat riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism inom NPO-sektorn (IM:s publikationer 2024:20), enligt vilken stiftelser i princip kan anses vara förenade med låg risk (led ii).

I Finland fastställs således verkliga förmånstagare i stiftelser med stöd av artikel 57 i penningtvättsförordningen, och när förutsättningarna enligt artikel 59.2 förfaller det vara tillräckligt att endast kategorin av förmånstagare identifieras. I penningtvättsförordningen preciseras inte desto närmare vad som avses med kategori av förmånstagare och hur detaljerad en sådan är. Enligt stiftelselagen ska ändamålet för stiftelsen anges i stiftelsens stadgar, och också uppges separat i stiftelseurkunden. Stiftelsens ändamål styr på ett centralt sätt stiftelsens tillåta användning av medel och målgruppen för medlen. Stiftelsens ändamål kan i princip betraktas som tillräcklig kategori av förmånstagare enligt förordningen. Ändamålet med varje stiftelse som är registrerad i Finland kan ses av alla i Patent- och registerstyrelsens stiftelseregister.

Den rättsliga grunden för verkliga förmånstagare i föreningar är inte lika entydig som i fråga om stiftelser med stöd av penningtvättslagen. Det återstår att se om kommissionen antar genomförandeakter om de juridiska enheter som omfattas av artikel 57, och omfattas i så fall även föreningar av den artikeln. Föreningar nämns inte uttryckligen i artikeln. Med beaktande av vad som konstaterats i artiklarna 56 och 63, kan verkliga förmånstagare i föreningar bedömas även med stöd av andra artikelled. Det kan påpekas att med stöd av riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism inom NPO-sektorn kan man inte utgå från antagandet att alla föreningar skulle vara förenad med låg risk. Om artikel 57 ska tillämpas på föreningar, skulle det medföra avsevärda förändringar jämfört med nuläget. Vid bedömningen av förmånstagare i föreningar förefaller artikel 63 utgöra den klaraste grunden för rättslaget.

Av artikel 63 följer en klart skyldighet för alla juridiska enheter att i) erhålla och inneha adekvata, korrekta och aktuella uppgifter om verkligt huvudmannaskap, ii) tillhandahålla ansvariga enheter dessa uppgifter i samband med åtgärder för kundkännedom samt iii) föra in uppgifterna i registret över förmånstagare. I artikel 63. och 63.4 anges närmare vilka aktörer som ska betraktas som sådana verkliga förmånstagare i juridiska enheter som inte har kunnat fastställas med stöd av artiklarna 51–57. Enligt artikel 63.4 ska detaljerade uppgifter som motsvarar de uppgifter som krävs enligt artikel 62.1 andra stycket a tillhandahållas och registreras om alla fysiska personer som är en ledande befattningshavare i den juridiska enheten. Med ledande befattningshavare de fysiska personer som är *verkställande ledamöter i ledningsorganet och de fysiska personer som utövar verkställande funktioner inom en juridisk enhet och som är ansvariga inför ledningsorganet för den dagliga ledningen av enheten*.

I fråga om föreningar ska i föreningsregistret föras in åtminstone styrelsens ordförande (4 § i föreningsregisterförordningen (506/1989)). En del meddelar frivilligt också övriga styrelsemedlemmar. En del föreningar har också separat andra namntecknare, som ska meddelas till registret vid sidan av styrelsens ordförande. Med beaktande av att i många mindre föreningar (som utgör majoriteten av föreningarna) har just styrelsens ordförande en central roll, kan det anses tillräckligt i ljuset av ordalydelsen i artikel 63.4 att med stöd av presumtionsbestämmelsen endast ordföranden är registrerad som verklig förmånstagare. Om det däremot handlar om en förening med ett stort antal medlemmar och/eller stor förmögenhet eller som annars bedriver omfattande verksamhet, har den i allmänhet registrerat hela styrelsen, varvid det också är motiverat att samtliga styrelsemedlemmar automatiskt betraktas som verkliga förmånstagare. Om en förening har en verkställande direktör, som till skillnad från ett aktiebolags verkställande direktör inte är en i föreningslagen känd organisation, trots att en sådan ofta fungerar på samma sätt som ett aktiebolags verkställande direktör, kan det vara motiverat att den person som utsetts till uppdraget antecknas i registret utöver andra verkliga förmånstagare. Detta är i linje med definitionen av ledande befattningshavare i artikel 63 samt med den bedömning som gjorts i den utredning som gäller reformen av Sveriges penningtvättslagstiftning (SOU 2024:58 s. 355 https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2024/08/sou-202458/.). Om en förening har en verkställande direktör, arbetar denne ofta mycket självständigt och sköter den dagliga ledningen av föreningen i enlighet med styrelsens anvisningar. Avgörandet måste dock träffas fall för fall.

Tillämpningen av den nya penningtvättsförordningen medför vissa ändringar i definitionerna av verkliga förmånstagare i stiftelser och föreningar, och till skillnad från nuläget förefaller deras förmånstagare fastställas med stöd av olika artikelled. Nuvarande praxis, som innebär att styrelsens och förvaltningsrådets medlemmar i stiftelseregistret samt styrelsens ordförande (och eventuellt andra medlemmar) i föreningsregistret automatiskt är verkliga förmånstagare, förefaller dock i regel tillräcklig. Den så kallade presumtionsbestämmelsen kan synbarligen tillämpas även i framtiden, dock med några preciseringar.

I 6 kap. 1 § i penningtvättslagen föreskrivs om tillämpningsområde, i 2 § om sammanslutningars skyldighet att förvalta uppgifter om verkliga förmånstagare, i 3 § om skyldighet för förvaltare av utländska truster att ha kännedom om verkliga förmånstagare, i 4 § om registrering av sammanslutningars verkliga förmånstagare, i 5 § om den rapporteringsskyldigas, tillsynsmyndighetens och advokatföreningens rapporteringsskyldighet och i 6 § om lämnande av uppgifter till en tillsynsmyndighet eller någon annan tillsynsansvarig aktör i en annan EES-stat. I huvudsak överlappar bestämmelserna och står i strid med penningtvättsförordningen bestämmelser om verkligt huvudmannaskap, som ingår i kapitel VI i förordningen och som är betydligt mera detaljerade än de tidigare nationella bestämmelserna, som byggde på kraven i fjärde penningtvättsdirektivet. I den nya penningtvättslagen är avsikten dock att utfärda vissa preciserande

bestämmelser om vissa juridiska personers skyldigheter i anslutning till registreringen av verkliga förmånstagare för att klargöra de nationella förfarandena.

Penningtvättslagens 7 kap. gäller tillsyn. Där definieras tillsynsmyndigheter och bland annat deras rätt att få uppgifter och inspektionsrätt. 1 § gäller tillsynsmyndigheterna och anmälan till centralen för utredning av penningtvätt, 1 a § advokatföreningens årsredovisning, 2 § rätt att få uppgifter av rapporteringsskyldiga, 3 § inspektionsrätt, 4 § begränsning av rapporteringsskyldigas koncessionsenliga verksamhet och återkallande av koncessionen, 5 § begränsning av ledningens verksamhet för viss tid, 6 § verkställighetsförbud och rättelseuppmaning, 7 § vite, 8 § förfarande vid rapportering av misstänkta överträdelser hos en rapporteringsskyldig samt 9 § system för mottagande av rapport om misstanke om överträdelser. Bestämmelser om tillsyn och tillsynsmyndigheternas befogenheter ingår i sjätte penningtvättsdirektivet och de bör genomföras i den nya penningtvättslagen. I 7 kap. 1 § i penningtvättslagen föreskrivs det att förutom tillsynsmyndigheterna och advokatföreningen ska även Energimyndigheten och en börs enligt lagen om handel med finansiella instrument (1070/2017) samt centralinstitutet för den sammanslutning som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010) underrätta centralen för utredning av penningtvätt om de utifrån omständigheter som kommer fram i samband med tillsynen eller annars när de sköter sina uppgifter observerar en tvivelaktig transaktion. I regeringens proposition 228/2016 rd konstateras det att den skyldighet som åläggs Energimyndigheten har ansetts förtydliga penningtvättslagens förhållande till den direkt tillämpliga registerförordningen, enligt vilken Energimyndigheten redan har denna skyldighet. En börs enligt lagen om handel med finansiella instrument samt centralinstitutet för den sammanslutning som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker är inte rapporteringsskyldiga enligt den gällande penningtvättslagen på grund av den begränsning av tillämpningsområdet som föreskrivs i lagen 1 kap. 2 § 1 punkten. Om man fortfarande vill föreskriva om rapporteringsskyldighet för ovannämnda aktörer i penningtvättslagen, bör kommissionen underrättas om en riskbaserad förlängning av undantaget från tillämpningsområdet i enlighet med artikel 3 i sjätte penningtvättsdirektivet.

I 8 kap. i penningtvättslagen ingår bestämmelser om de administrativa påföljder som tillsynsmyndigheten kan påföra rapporteringsskyldiga tillsynsobjekt för lagbrott eller försummelser. I penningtvättslagen anges en del av de administrativa påföljderna i form av penningbelopp.

Enligt penningtvättslagen ska den behöriga tillsynsmyndigheten påföra en person en ordningsavgift om denna uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar eller bryter mot skyldigheten till kundkontroll och kundidentifiering, försummar eller bryter mot skyldigheten att anmäla tvivelaktiga transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt, försummar eller bryter mot skyldigheten att bevara uppgifter, mot skyldigheten att ordna utbildning och skydd för anställda och att utarbeta anvisningar, mot skyldigheten att ha rutiner för rapportering av misstankar om överträdelser eller mot skyldigheten att ansöka om registrering i regionförvaltningsverkets re gister för övervakning av penningtvätt. Ordningsavgift ska påföras även för brott mot skyldigheterna enligt förordningen om betalningsuppgifter. För juridiska personer är ordningsavgiften minst 5 000 och högst 100 000 euro. För fysiska personer är ordningsavgiften minst 500 och högst 10 000 euro.

Den behöriga tillsynsmyndigheten ska meddela en rapporteringsskyldig en offentlig varning om denna uppsåtligen eller av oaktsamhet handlar i strid med andra bestämmelser i penningtvättslagen eller föreskrifter som utfärdats med stöd av dem än bestämmelserna om ordningsavgift och påföljdsavgift.

Enligt de gällande bestämmelserna ska den behöriga tillsynsmyndigheten påföra en påföljdsavgift för motsvarande överträdelser som i fråga om ordningsavgift, med undantag för registrering

i regionförvaltningsverkets register för övervakning av penningtvätt. Tröskeln för uppfyllelse av rekvisiten är emellertid betydligt högre för påföljdsavgiften. Det förutsätts nämligen att personen i fråga ska ha brutit mot bestämmelserna uppsåtligen eller av oaktsamhet allvarligt, upprepade gånger eller systematiskt.

De påföljder som påförs kreditinstitut och finansiella institut skiljer sig från dem som påförs andra rapporteringsskyldiga. En påföljdsavgift som Finansinspektionen eller regionförvaltningsverket påför får uppgå till antingen högst tio procent av kreditinstitutets eller det finansiella institutets omsättning under året före gärningen eller försummelsen eller till fem miljoner euro, beroende på vilket belopp som är större. En påföljdsavgift som påförs andra aktörer får antingen vara högst dubbelt så stor som den vinning som fåtts genom gärningen eller försummelsen, om vinningen kan bestämmas, eller en miljon euro, beroende på vilket belopp som är större.

Den behöriga tillsynsmyndigheten kan avstå från att påföra ordningsavgift eller från att meddela offentlig varning, om personen i fråga självmant har vidtagit tillräckliga korrigerande åtgärder omedelbart efter att ha upptäckt felet och utan dröjsmål har anmält felet till den behöriga tillsynsmyndigheten, om det felaktiga förfarandet kan anses vara obetydligt eller om det annars måste anses vara uppenbart oskäligt att påföra ordningsavgift eller meddela offentlig varning.

Den behöriga tillsynsmyndigheten ska offentliggöra ordningsavgifter, offentliga varningar och påföljdsavgifter. Information om en påföljd ska finnas tillgänglig på den behöriga tillsyns myndighetens webbplats i fem år. Om det vore oskäligt att offentliggöra identiteten på en fysisk eller juridisk person som ålagts en påföljd eller om offentliggörandet av påföljden skulle äventyra en pågående myndighetsundersökning, kan den behöriga tillsynsmyndigheten låta bli att offentliggöra påföljdsbeslutet. Enligt penningtvättslagen kan den behöriga tillsynsmyndigheten påföra en rapporteringsskyldig en ordningsavgift, en offentlig varning eller en påföljdsavgift. I regeringens proposition 228/2016 rd stannade man till denna del för den decentraliserade modellen eftersom man på detta sätt tryggar enhetliga befogenheter för samtliga behöriga myndigheter, bevarandet av sakkunskapen i fråga om en rapporteringsskyldigs verksamhet genom hela tillsyns-, undersöknings- och sanktionsprocessen samt jämförbarheten inom påföljdssystemet. Samtidigt konstaterades emellertid att advokatföreningen ska göra en framställning till regionförvaltningsverket om att någon av de påföljder som nämns ovan ska påföras.

I 8 kap. 1 § i penningtvättslagen föreskrivs om ordningsavgift, i 2 § om offentlig varning, i 3 § om påföljdsavgift, i 4 § om storleken på påföljdsavgiften för kreditinstitut och finansiella institut, i 5 § om storleken på påföljdsavgiften för andra än kreditinstitut och finansiella institut, i 5 a § om administrativa påföljder i samband med företagsarrangemang, i 6 § om avstående från administrativa påföljder, i 7 § om preskription av rätten att påföra administrativa påföljder, i 8 § om offentliggörande av administrativa påföljder och andra beslut, i 9 § om verkställighet av ordningsavgifter och påföljdsavgifter, i 10 § om framställning från advokatföreningen till regionförvaltningsverket om meddelande av administrativa påföljder samt i 11 § om rapportering till Europeiska bankmyndigheten om påföljder för kreditinstitut och finansiella institut.

Bestämmelser om administrativa sanktioner ingår i sjätte penningtvättsdirektivet, som ska genomföras i den nya penningtvättslagen. Bestämmelserna har i huvudsak samma innehåll som fjärde penningtvättsdirektivet när det gäller sanktioner. Sjätte penningtvättsdirektivet innehåller dock bestämmelser om bland annat minimibeloppen av sanktioner, som under vissa förutsättningar är högre för kreditinstitut och finansiella institut än minimibeloppen enligt fjärde penningtvättsdirektivet.

I 9 kap. i penningtvättslagen har man samlat särskilda bestämmelser. 1 § gäller utbildning och skydd för rapporteringsskyldigas anställda samt anvisningar, 2 § rapporteringsskyldigas filialer

och andra bolag, 3 § tillsynsmyndigheternas och advokatföreningens nationella och internationella samarbete samt informationsutbyte, 3 a § samarbete med Europeiska bankmyndigheten, 3 b § lämnande av uppgifter till Europeiska bankmyndigheten, 4 § överklagande, 5 § vissa myndigheters allmänna omsorgsplikt, 6 § bemyndigande att meddela föreskrifter, 7 § ikraftträdande och 8 § övergångsbestämmelser. Av regleringen i 9 kap. i penningtvättslagen överlappar bestämmelserna om rapporteringsskyldiga penningtvättsförordningens reglering och bestämmelser om samarbete ingår i sjätte penningtvättsdirektivet. Bemyndigandena att meddela föreskrifter bör ses över så att de inte överlappar EU:s penningtvättsreglering och de EU-bestämmelser som håller på att beredas och som kommer att utfärdas med stöd av den, såsom tekniska standarder.

3.2.1.1 Åland

I självstyrelselagen för Åland ingår inga särbestämmelser om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism eller i övrigt om brottsbekämpning, då det gäller rikets och landskapets lagstiftningsbehörighet. Enligt lagens 27 och 29 § har riket lagstiftningsbehörighet i ärenden som gäller bland annat sedelutgivning och valuta, bank- och kreditväsendet samt straffrätt och rättsskipning. Enligt lagens 18 § 25 punkten har landskapet dock lagstiftningsbehörighet i ärenden som gäller beläggande med straff och storleken av straff inom rättsområden som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Enligt 26 punkten i samma paragraf har landskapet dessutom lagstiftningsbehörighet i ärenden som gäller utsättande och utdömande av vite samt användning av andra tvångsmedel inom rättsområden som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Det första lagförslaget i regeringens proposition 228/2016 innehåller även bestämmelser om föreningar och stiftelser, bolag och andra privaträttsliga sammanslutningar, i fråga om vilka riket har lagstiftningsbehörighet enligt självstyrelselagens 27 § 8 punkten. Enligt lagens 18 § 22 punkten har dock landskapet lagstiftningsbehörighet i ärenden som gäller näringsverksamhet, med beaktande av vissa undantag som regleras i självstyrelselagen.

I den gällande penningtvättslagen ingår inga hänvisningar till tillämpning av penningtvättslagen och övervakning av penningspelsverksamheten på Åland i enlighet med den, med beaktande av bestämmelserna om behörighetsfördelning i självstyrelselagen och Ålandsdelegationens utlåtande (Nr 15/16, 13.7.2016). I sitt utlåtande till inrikesministeriet ansåg Ålandsdelegationen att fjärde penningtvättsdirektivet innehåller bestämmelser som är avsedda att skydda det finansiella systemet genom att förebygga, upptäcka och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism. Det är därför närmast att hänföra till rättsområdena sedelutgivning och valuta samt bank- och kreditväsendet som utgör riksbehörighet enligt självstyrelselagens 27 § 37 punkten och 29 § 5 punkten. Gärningarna har kriminaliserats i strafflagens 32 och 34 a kap. Fjärde penningtvättsdirektivet ansågs beröra även andra rättsområden, vilka främst utgör riksbehörighet. Fjärde penningtvättsdirektivets tillämpningsområde berör även bland annat tillhandahållare av speltjänster och fastighetsförmedlare, vilka områden utgör landskapsbehörighet. Även för dessa gäller dock de straffrättsliga bestämmelserna i strafflagen gällande bland annat penningtvätt, och de allmänna riksbestämmelserna om penningtvätt är tillämpliga även på deras verksamhet. När den gällande penningtvättslagen stiftades ansågs det därför att enligt självstyrelselagens 30 § är det i första hand rikets myndigheter som ansvarar för övervakningen enligt penningtvättslagstiftningen.

Med beaktande av att det i landskapslagstiftningen föreskrivs om penningspelsverksamhet och övervakning av den samt om registrering av fastighetsmäklare, anses det när den gällande penningtvättslagen stiftades vara ändamålsenligt att behörigheten att övervaka efterlevnaden av den föreslagna penningtvättslagstiftningen för dessa näringsidkares vidkommande genom en sådan överenskommelseförordning av avses i självstyrelselagens 32 § överförs till landskapsregeringen och dess underlydande myndighet. I denna proposition föreslås det att nuläget bibehålls

oförändrat, dvs. att det fortfarande föreskrivs om tillsynen över penningspelsverksamheten och fastighetsmäklare på Åland genom en överenskommelseförordning.

3.2.2 Lagen om centralen för utredning av penningtvätt

I lagen om centralen för utredning av penningtvätt fastställs uppgifterna för centralen för utredning av penningtvätt, som finns vid centralkriminalpolisen, och ges centralen sådan rätt att få uppgifter som behövs för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism.

Centralen för utredning av penningtvätt tar emot och analyserar rapporter om tvivelaktiga transaktioner. Centralen kan meddela ett förordnande att avbryta en transaktion och hålla inne medel för högst tio vardagar, om åtgärden är nödvändig för att förhindra penningtvätt eller finansiering av terrorism. Centralen för utredning av penningtvätt har sådan i lagen angivna omfattande rätt att få och lämna ut information som möjliggör ett effektivt informationsutbyte med andra myndigheter och internationella aktörer. Lagen om centralen för utredning av penningtvätt har ändrats genom lagarna 407/2018, 652/2018, 576/2019, 631/2019, 377/2021, 434/2021 och 815/2022. Ändringarna har hänfört sig till exempelvis genomförande av ändringar i penningtvättsdirektivet eller korrigering av brister som upptäckts i genomförandet samt genomförande av direktivet om finansiell information.

3.3 Ändring av direktivet om finansiell information

Syftet med det ändrade direktivet om finansiell information ((EU) 2024/1654) är att optimera och underlätta behöriga myndigheters åtkomst till finansiell information för att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra allvarliga brott. I direktivet fastställs dessutom åtgärder för att säkerställa att finansiella institut och kreditinstitut i hela unionen, inbegripet leverantörer av kryptotillgångstjänster, tillhandahåller transaktionsuppgifter i ett format som behöriga myndigheter lätt kan behandla och analysera. I skälen i det ändrade direktivet om finansiell information konstateras att i synnerhet är snabb åtkomst till finansiell information avgörande för att genomföra effektiva brottsutredningar och för att framgångsrikt spåra och därefter förverka hjälpmedel till och vinning av brott, i synnerhet som en del av utredningar av organiserad brottslighet och itbrottslighet. I skälen i det ändrade direktivet om finansiell information påpekas att i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs att de centraliserade automatiserade mekanismerna bör sammankopplas via bankkontoregistrens sammankopplingssystem (BARIS) som ska tas fram och drivas av kommissionen. Enligt sjätte penningtvättsdirektivet har emellertid endast finansunderrättelseenheter (FIU) direkt åtkomst till de centraliserade automatiserade mekanismerna, även via bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Med tanke på den organiserade brottslighetens, terrorismfinansieringens och penningtvättens gränsöverskridande karaktär samt vikten av relevant finansiell information för att bekämpa allvarliga brott bör de behöriga nationella myndigheter som utsetts enligt artikel 3.1 i direktivet om finansiell information ((EU) 2019/1153) ha befogenhet att direkt och omedelbart få åtkomst till och söka i uppgifter om bankkonton i andra medlemsstater vilka är tillgängliga via bankkontoregistrens nya sammankopplingssystem, om det är nödvändigt för fullgörandet av deras uppgifter i syfte att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra allvarliga brott eller stödja en brottsutredning som rör ett allvarligt brott, inbegripet identifiering, spårning och frysning av tillgångar med koppling till en sådan utredning.

Enligt skälen i det ändrade direktivet om finansiell information bör de skyddsåtgärder och begränsningar som fastställts genom direktivet om finansiell information också tillämpas på befogenheten att få åtkomst till och söka i uppgifter om bankkonton via bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Dessa skyddsåtgärder och begränsningar rör vilka myndigheter som har befogenhet att få åtkomst till och söka i uppgifter om bankkonton, de syften för vilka åtkomst till och sökning i uppgifter om bankkonton får ske, de typer av uppgifter som är åtkomliga och

sökbara, i enlighet med principen om uppgiftsminimering, krav som gäller personalen vid de behöriga myndigheter som utsetts enligt direktivet om finansiell information, datasäkerhet samt loggning av åtkomst och sökningar. Den åtkomst som de behöriga myndigheter som utsetts enligt direktivet om finansiell information får till uppgifter om bankkonton över gränserna via bankkontoregistrens sammankopplingssystem bygger på det ömsesidiga förtroende mellan medlemsstaterna som följer av deras respekt för de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i artikel 6 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan *stadgan*), däribland rätten till respekt för privatlivet och familjelivet, rätten till skydd av personuppgifter och processuella rättigheter, inbegripet rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol, presumtionen för oskuld och rätten till försvar och principerna om laglighet och proportionalitet i fråga om brott och straff samt de grundläggande rättigheter och principer som föreskrivs i internationell rätt och de internationella konventioner i vilka unionen eller samtliga medlemsstater är part, inbegripet den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, samt i medlemsstaternas konstitutioner, inom deras respektive tillämpningsområden. Transaktionsuppgifter ger viktig information för brottsutredningar. Finansiella utredningar hämmas dock av det faktum att finansiella institut och kreditinstitut, inbegripet leverantörer av kryptotillgångstjänster, förser myndigheter som är behöriga att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra brott med transaktionsuppgifter i olika format, som inte omedelbart är klara för analys. Den gränsöverskridande karaktären hos de flesta utredningar av allvarliga brott, de olika format som används för att tillhandahålla transaktionsuppgifter och svårigheterna med att behandla transaktionsuppgifter hämmar informationsutbytet mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter och utvecklingen av gränsöverskridande finansiella utredningar. För att förbättra de behöriga myndigheternas kapacitet att utföra finansiella utredningar fastställs i detta direktiv åtgärder för att säkerställa att finansiella institut och kreditinstitut i hela unionen, inbegripet leverantörer av kryptotillgångstjänster, tillhandahåller transaktionsuppgifter i ett format som behöriga myndigheter lätt kan behandla och analysera. De villkor och förfaranden enligt vilka behöriga myndigheter kan begära transaktionsuppgifter från finansiella institut och kreditinstitut regleras av förfaranderegler som fastställs i nationell rätt. Harmoniseringen av de tekniska arrangemangen för finansiella instituts och kreditinstituts tillhandahållande av transaktionsuppgifter på begäran av behöriga myndigheter bör inte påverka de nationella förfaranderegler och skyddsåtgärder enligt vilka behöriga myndigheter kan begära transaktionsuppgifter. För att säkerställa enhetliga villkor för finansiella instituts och kreditinstituts tillhandahållande av transaktionsuppgifter till behöriga myndigheter bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011.

3.3.1 Lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton

Lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton innehåller bestämmelser om övervakningssystemet för bank- och betalkonton, som består av de datasöksystem för bank- och betalkonton som administreras av kreditinstituten, registret över bank- och betalkonton samt ett sammanställningsprogram.

Lagens syfte är enligt 1 § att främja myndigheternas elektroniska tillgång till information om bank- och betalkonton och effektivisera myndigheternas förfrågningar så att de riktas till rätt mottagare. I lagen fastställs de uppgifter som lagras i registret över bank- och betalkonton och som kreditinstituten ska förmedla via datasöksystemet för bank- och betalkonton och de behöriga myndigheter som har tillgång till uppgifterna i datasöksystemet och kontoregistret. Lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton har ändrats genom ändringslagarna 730/2020, 378/2021, 814/2022 och 415/2024. Genom ändringslag 730/2020 korrigerades de definitioner i lagen som orsakat oklarhet vid tillämpningen av lagen samt korrigerades och

preciserades de uppgifter som lämnas ut via ett datasöksystem och lagras i registret över bank- och betalkonton. Genom lagändringarna preciserades, i synnerhet i fråga om de olika aktörer som lämnar ut uppgifter, vilka uppgifter varje aktör är skyldig att lämna ut via ett datasöksystem eller överlämna till Tullen för att lagras i registret över bank- och betalkonton. Genom ändringslag 378/2021 tillfogades en skyldighet att anmäla uppgifter om innehavare med rätt att använda ett konto till kontoregistret även för juridiska personer.

Ändringslag 814/2022 gällde genomförandet av direktivet om finansiell information. Genom lagen kompletterades dessutom genomförandet av femte penningtvättsdirektivet och regleringen på grund av de nationella behoven. Utöver de gällande behörigheter som föreskrivits i lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton gavs dessutom Skatteförvaltningen, Tullen, Utsökningsverket, polisen, Gränsbevakningsväsendet, försvarsmakten och Finansinspektionen tillgång till övervakningssystemet för bank- och betalkonton i anknytning till de befogenheter som föreskrivits för ovannämnda myndigheter i den gällande lagstiftningen. Dessutom ålades Tullen att bygga och administrera ett sammanställningsprogram för att förmedla uppgifter ur övervakningssystemet för bank- och betalkonton, så att varje behörig myndighet inte behöver bygga egna gränssnitt till de system som övervakningssystemet för bank- och betalkonton består av. Lagändringarna trädde i kraft den 15 september 2022, med undantag för lagens 7 a §, som har tillämpats från och med den 1 november 2022. Genom ändringslag 415/2024 har dessutom terminologin i anknytning till leverantörer av virtuell valuta ändrats för att överensstämma med definitionen av leverantörer av kryptotillgångstjänster enligt förordningen om marknader för kryptotillgångar (EU 2023/1114).

I lagens 3 § definieras de myndigheter och användningsändamål för vilka uppgifter ur övervakningssystemet för bank- och betalkonton kan lämnas ut. Rätt att använda övervakningssystemet för bank- och betalkonton har enligt 3 §

1) punkten polisen, centralen för utredning av penningtvätt, Tullen och Gränsbevakningsväsendet för att förebygga, upptäcka och utreda brott som avses i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF, nedan *Europolförordningen,*

2) punkten Skatteförvaltningen för inriktande av den skyldighet att lämna uppgifter som avses i 19 § i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) samt för ett syfte enligt 3 § i lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rådets direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG samt om tillämpning av direktivet,

3) punkten Tullen för inriktande av den skyldighet att lämna uppgifter som avses i 102 § 2 mom. i tullagen (304/2016) för beskattning, skattekontroll och förundersökning och för uppgifter i anslutning till förhindrande och avslöjande av tullbrott som avses i 1 kap. 2 § 3 och 4 punkten i lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015),

4) punkten utsökningsmyndigheterna för sådan verkställighet som avses i utsökningsbalken (705/2007),

5) punkten behöriga myndigheter enligt penningtvättslagen och advokatföreningen för skötseln av tillsynsuppgifter enligt den lagen,

6) punkten centralen för utredning av penningtvätt för skötseln av uppgifter enligt 2 § 1 mom. 1–4, 7 och 8 punkten i lagen om centralen för utredning av penningtvätt,

7) punkten polisen och Gränsbevakningsväsendet, information som behövs för förebyggande, avslöjande och utredning av brott samt för förande av brott till åtalsprövning och upprätthållande av den nationella säkerheten, och polisen, information som behövs för utförande av i lagen om penninginsamlingar (863/2019) avsedd övervakning i samband med penninginsamlingar samt för polisundersökning enligt 6 kap. i polislagen (872/2011), om ett viktigt allmänt eller enskilt intresse kräver det,

8) punkten Försvarsmakten för förebyggande, avslöjande och utredning av brott som avses i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014) samt i enlighet med 104 § i lagen om militär underrättelseverksamhet (590/2019), och

9) punkten Finansinspektionen för skötseln av uppgifter enligt i 3 § i lagen om Finansinspektionen.

Enligt lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton är förutsättningen att använda övervakningssystemet att uppgifterna är nödvändiga för fullgörandet av ovan uppräknade uppgifter och att myndigheten enligt någon annan lag har rätt att få åtkomst till uppgifter som lämnats ut till och lagras i övervakningssystemet för bank- och betalkonton.

Enligt 4 § 1 mom. ska ett kreditinstitut administrera ett elektroniskt datasöksystem för bank- och betalkonton, med hjälp av vilket det omedelbart och trots sekretessbestämmelserna till en behörig myndighet förmedlar sådana uppgifter om sina kunder som avses i 2 mom. Om det är motiverat med tanke på kreditinstitutets storlek och verksamhetens karaktär och omfattning, kan kreditinstitutet avvika från skyldigheten att administrera ett datasöksystem, om Finansinspektionen beviljar tillstånd för detta. I 4 § 2 mom. finns det bestämmelser om de uppgifter som lämnas ut. Dessa uppgifter lämnas ut till den behöriga myndigheten, om den behöriga myndigheten trots sekretessbestämmelserna och övriga begränsningar som gäller åtkomsten till information är berättigad att få dessa med stöd av en annan lag. Uppgifterna utgörs av fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap för kontoinnehavaren och den som har rätt att använda kontot eller, om kontoinnehavaren är en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet, datum när kundrelationen har börjat och upphört, fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för de verkliga förmånstagare som avses i 1 kap. 5–7 § i penningtvättslagen, i fråga om bank- och betalkonton IBAN-nummer eller annat identifikationssignum samt datum för öppnande och avslutande av kontot, fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för den som hyr ett bankfack och den som har användningsrätt till det eller, om det är fråga om en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt identifieringsuppgifter om bankfacket och hyrestidens längd. I 4 § föreskrivs dessutom att den behöriga myndigheten ska specificera enligt vilken bestämmelse den begär information. Kreditinstitutet ska lämna informationen till den behöriga myndigheten avgiftsfritt. Kreditinstituten ansvarar för att de uppgifter som de lämnar är korrekta och att rättelser görs utan ogrundat dröjsmål. I samband med gemensamma konton som förvaltas av en advokat ska det uttryckligen antecknas att bank- eller betalkontot är ett gemensamt konto som förvaltas av en advokat och som omfattas av tystnadsplikten för advokater. Uppgifter om gemensamma konton som förvaltas av en advokat får inte lämnas ut via datasöksystemet, med undantag för information om att det är fråga om ett gemensamt konto som förvaltas av en advokat och om vilken advokat som förvaltar kontot.

I 5 § i lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton finns det bestämmelser om registret över bank- och betalkonton, som Tullen är personuppgiftsansvarig för, och i 6 § finns det bestämmelser om uppgifter som ska föras in i registret över bank- och betalkonton. I registret över bank- och betalkonton införs uppgifter om sådana kunder hos betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och leverantörer av kryptotillgångstjänster som ska identifieras enligt 3 kap. 2 § i penningtvättslagen. De uppgifter som ska lagras är fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap för kontoinnehavaren och den som har rätt att använda kontot eller, om kontoinnehavaren är en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet, datum när kundrelationen har börjat och upphört samt IBAN-nummer eller annat identifikationssignum. Enligt 1 § 4 mom. i lagen är uppgifterna i registret över bank- och betalkonton sekretessbelagda.

Om ett finansinstitut av Finansinspektionen fått ett tillstånd enligt 4 § 1 mom. att avvika från skyldigheten att administrera ett datasöksystem, lagras i registret över bank- och betalkonton fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap för kontoinnehavaren och den som har rätt att använda kontot eller, om kontoinnehavaren är en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet, datum när kundrelationen har börjat och upphört, fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för de verkliga förmånstagare som avses i 1 kap. 5–7 § i penningtvättslagen, i fråga om bank- och betalkonton IBAN-nummer eller annat identifikationssignum samt datum för öppnande och avslutande av kontot, fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för den som hyr ett bankfack och den som har användningsrätt till det eller, om det är fråga om en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt identifieringsuppgifter om bankfacket och hyrestidens längd. Uppgifterna ska lämnas på elektronisk väg. Tullen kan meddela närmare föreskrifter om vilket elektroniskt förfarande som ska användas och på vilket sätt uppgifterna ska vara certifierade för att kunna lämnas. I lagen förutsätts att det i samband med gemensamma konton som förvaltas av en advokat uttryckligen ska antecknas att bank- eller betalkontot är ett gemensamt konto som förvaltas av en advokat och som omfattas av tystnadsplikten för advokater. Uppgifter om gemensamma konton får inte lämnas ut till registret.

I 7 § finns det bestämmelser om Tullens uppgift att lämna ut uppgifter ur registret över bank- och betalkonton till de behöriga myndigheterna. Uppgifter får lämnas ut oberoende av vad som i artikel 18.1 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *den allmänna dataskyddsförordningen*, föreskrivs om den registrerades rätt att kräva att den personuppgiftsansvarige begränsar behandlingen av personuppgifter. Tullen administrerar ett sammanställningsprogram med vilket uppgifter enligt 4 och 6 § lämnas ut genom att överföra dem från övervakningssystemet för bank- och betalkonton till de behöriga myndigheterna. Tullen är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som behandlas i sammanställningsprogrammet. Tullen förmedlar de i 3 § avsedda myndigheternas begäranden om sådan information som avses i 4 och 6 §, i vilka det i 3 § avsedda användningsändamålet preciserats, i pseudonymiserad form till kreditinstitutet, och överför i enlighet med begäran om information de uppgifter som mottagits från övervakningssystemet för bank- och betalkonton till den behöriga myndigheten med hjälp av sammanställningsprogrammet. Begäran om information och innehållet i svaret på begäran ska vara sekretessbelagda. Behandlingen av personuppgifter i sammanställningsprogrammet är automatisk. Uppgifter som lämnats ut via sammanställningsprogrammet ska raderas ur programmet omedelbart efter det att uppgifterna har lämnats ut.

Med avvikelse från det som föreskrivs i artikel 15 i den allmänna dataskyddsförordningen om den registrerades rätt att få tillgång till uppgifter och i 23 § i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018, nedan *dataskyddslagen avseende brottmål*) om den registrerades rätt att kontrollera uppgifter, har den registrerade inte tillgång till uppgifter eller rätt att kontrollera uppgifter när uppgifterna behandlas med sammanställningsprogrammet. Bestämmelser om utövande av den registrerades rättigheter via dataombudsmannen finns i 29 § i den lagen och i 34 § i dataskyddslagen (1050/2018) . Begäran om utövande av rättigheter ska framställas till dataombudsmannen eller till Tullen enligt vad som föreskrivs i 35 § 2 mom. i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (650/2019) . En begäran som framställs till Tullen ska utan dröjsmål lämnas till dataombudsmannen.

Tullen ska föra ett loggregister över antalet gånger för användningen av registret över bank- och betalkonton och användningen av datasöksystemet för bank- och betalkonton via sammanställningsprogrammet. Uppgifter ska samlas in åtminstone om den rättsliga grunden för begäran om information, datum och klockslag för förfrågan eller sökningen, typen av uppgifter som används i förfrågan eller sökningen, identifieringsuppgifter för resultaten av förfrågan eller sökningen och namnet på den behöriga myndighet som använt registret. Myndigheten ska föra ett loggregister med samma uppgifter om antalet gånger som datasöksystemet använts. Vidare ska myndigheten föra ett loggregister som innehåller identifieringsuppgifter om den person som utfört en förfrågan eller en sökning i datasöksystemet och om den person som förordnat förfrågan eller sökningen. Den behöriga myndigheten ska dessutom utse en person som övervakar användningen av datasöksystemet. Tullen övervakar användningen av registret över bank- och betalkonton i egenskap av personuppgiftsansvarig.

I lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton bör genomföras de ändringar i sjätte penningtvättsdirektivet och direktivet om finansiell information som gäller centraliserade bankkontoregister och datasöksystem samt sammankopplingssystemet.

3.3.2 Handelsregisterlagen

Handelsregisterlagen innehåller bestämmelser om förande av handelsregister i syfte att tillhandahålla aktuell och tillförlitlig information om företag och sammanslutningar samt personer som är verksamma inom dessa. Personuppgiftsansvarig för registret är Patent- och registerstyrelsen. I 1 kap. 5 § i handelsregisterlagen föreskrivs om uppgifter som ska registreras om verkliga förmånstagare, och enligt den införs i registret när det gäller andra anmälningsskyldiga än enskilda näringsidkare uppgift om sådana verkliga förmånstagare i företag eller sammanslutningar som avses i 6 kap. 2 § i penningtvättslagen, med undantag för verkliga förmånstagare som avses i 1 kap. 5 § 4 mom. i den lagen, samt personuppgifterna för dem och uppgift om grunden för och omfattningen av deras bestämmande inflytande och ägarandelar. Om ett företag eller en sammanslutning anmäler att det inte har någon sådan verklig förmånstagare som avses i 1 mom., eller om en verklig förmånstagare inte kan identifieras, gör registermyndigheten en anteckning om anmälan i registret. Bestämmelserna i 2 mom. tillämpas inte på öppna bolag eller kommanditbolag, om det öppna bolagets bolagsmän eller kommanditbolagets ansvariga bolagsmän är fysiska personer. Om andra företag eller sammanslutningar än de som avses ovan försummar att göra en anmälan enligt 1 eller 2 mom., gör registermyndigheten en anteckning om saken i registret. Efter att ha fått en tillsynsanmälan som avses i 6 kap. 5 § 1 mom. i penningtvättslagen gör registermyndigheten en anteckning i registret, om uppgifterna i anmälan och förmånstagarregistret fortfarande avviker från varandra efter det att registermyndigheten först har uppmanat företaget eller sammanslutningen eller representanten för en i 6 § avsedd utländsk klassisk trust eller liknande juridisk konstruktion att inom utsatt tid anmäla uppdaterade uppgifter om den verkliga förmånstagaren för registrering eller fastställa de uppgifter som antecknats i registret,

om inte registeranteckningen är uppenbart grundlös. Bestämmelserna i 1–4 mom. tillämpas inte på bolag som är föremål för handel på en sådan reglerad marknad som avses i lagen om handel med finansiella instrument (1070/2017), på sådana sammanslutningar enligt 1 kap. 7 § i penningtvättslagen som införts i handelsregistret, på utländska näringsidkare som har etablerat en filial i Finland eller på statliga affärsverk. Uppgifter om verkliga förmånstagare bevaras i 10 år efter det att den anmälningsskyldige har raderats från registret.

I 1 kap. 6 § i handelsregisterlagen ingår bestämmelser om uppgifter som ska registreras om klassiska truster och liknande juridiska konstruktioner och om de verkliga förmånstagarna för dem. I 1 mom. hänvisas till definitionen i artikel 31.1 i fjärde penningtvättsdirektivet av klassisk trust eller liknande juridisk konstruktion, och i en anmälan om de verkliga förmånstagarna för dem ska nämnas 1) den utländska trustens eller juridiska konstruktionens namn och den stat enligt vars lagstiftning trusten eller den liknande juridiska konstruktionen har bildats, 2) om den utländska trusten eller liknande juridiska konstruktionen har registrerats, det register där den utländska trusten eller den liknande juridiska konstruktionen har införts och dess registreringsnummer i det registret, 3) personuppgifterna för de verkliga förmånstagarna enligt 6 kap. 3 § i penningtvättslagen samt grunden för och omfattningen av det bestämmande inflytandet eller ägarandelen. I 6 § 2 mom. i handelsregisterlagen föreskrivs att uppgifter om verkliga förmånstagare bevaras i 10 år efter det att grunderna till registreringen av uppgifterna har upphört.

I anslutning till verkliga förmånstagare föreskrivs dessutom i föreningslagen (503/1989) om registrering av föreningars styrelsemedlemmar, i religionsfrihetslagen (453/2003) om registrering av religionssamfunds styrelsemedlemmar och i stiftelselagen (487/2015) om registrering av stiftelsers styrelseledamöter och förvaltningsrådsledamöter (487/2015).

I 6 kap. i handelsregisterlagen ingår bestämmelser om sammankoppling av register. I 34 § föreskrivs om uppgifter som görs tillgängliga genom systemet för sammankoppling av register. Paragrafens 1 mom. gäller bolagsrättsdirektivet och i 2 mom. föreskrivs att registermyndigheten ska dessutom se till att uppgifter om verkliga förmånstagare görs tillgängliga genom systemet för sammankoppling av register med iakttagande av vad som föreskrivs i artiklarna 30.10 och 31.9 i penningtvättsdirektivet. I och med den nya regleringen överförs bestämmelserna om registret över verkliga förmånstagare i huvudsak till den nya penningtvättslagen.

3.3.3 Lagen om Finansinspektionen

Commented [MP1]: FI/SV vertailu tehty tähän asti

I lagen om Finansinspektionen ingår bestämmelser om Finansinspektionen som verkar i anslutning till Finlands Bank, och vars verksamhet syftar till att kreditinstituten, försäkringsanstalterna, pensionsanstalterna och andra tillsynsobjekt bedriver en stabil verksamhet som är en förutsättning för finansmarknadens stabilitet, att de försäkrade förmånerna tryggas och att det allmänna förtroendet för finansmarknadens funktionssätt upprätthålls. I lagen om Finansinspektionen ingår allmänna hänvisningar till bestämmelser om penningtvätt och penningtvättslagen i anslutning till Finansinspektionens uppgifter enligt 1 kap. 3 § när det gäller tillsyn över efterlevnaden av penningtvättslagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, i 2 kap. 10 § om direktionens uppgifter i anslutning till administrativa påföljder, i 3 kap. 20 b § 3 mom. om rätten att få uppgifter av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag, i 3 kap. 32 a § om förbud mot förvärv av ägarandelar, i 4 kap. 40 a § om ordningsavgift, offentlig varning och påföljdsavgift för vissa överträdelser, i 8 kap. 71 § 1 mom. 15 och 17 punkten om rätt och skyldighet att lämna ut information och i 8 kap. 71 d § 2 mom. om rätt att lämna ut information till skyddspolisen. I en del av hänvisningarna nämns den penningtvättslag som upphävs genom denna proposition, varvid hänvisningarna bör ändras så att de gäller den nya penningtvättslagen.

3.3.4 Lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism

I lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism föreskrivs om frysning av tillgångar för att fullgöra medlemsstaternas förpliktelser enligt resolution 1373 (2001) antagen av Förenta nationernas (FN) säkerhetsråd den 28 september 2001. Lagen gäller inte fysiska eller juridiska personers sådana tillgångar som omfattas av frysningsåtgärder enligt rådets förordning (EG) nr 2580/2001 om särskilda restriktiva åtgärder mot vissa personer och enheter i syfte att bekämpa terrorism, och lagen tillämpas inte på tillgångar medan de är tagna i beslag eller belagda med kvarstad med stöd av tvångsmedelslagen (806/2011) eller utifrån en internationell begäran om rättshjälp.

I 8 § i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism hänvisas till penningtvättslagen i fråga om handläggningen av frysningsanmälningar. I hänvisningen används rubriken för 2008 års penningtvättslag och den bör ändras till en hänvisning till den nya penningtvättslagen.

3.3.5 Försäkringsbolagslagen

Försäkringsbolagslagen tillämpas på försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag som är registrerade enligt finsk lag. I 6 kap. 13 § i försäkringsbolagslagen föreskrivs om kundkontroll. I bestämmelsen hänvisas till riskhanteringssystem för bedömning av risker för penningtvätt och finansiering av terrorism och till bestämmelserna om kundkontroll i penningtvättslagen. I denna proposition föreslås det att försäkringsbolag i huvudsak ställs utanför penningtvättslagens tillämpningsområdet med undantag för den försäkringsverksamhet som omfattas av penningtvättsförordningens obligatoriska tillämpningsområde, så försäkringsbolagslagen bör uppdateras till denna del. I fortsättningen ingår dessutom bestämmelser om kundkännedom i huvudsak i penningtvättsförordningen.

3.3.6 Kreditinstitutslagen

I kreditinstitutslagen i föreskrivs om rätten att bedriva kreditinstitutsverksamhet, om de krav som ställs på verksamheten och om tillsynen över att kraven efterlevs. Dessutom föreskrivs om rätten att bedriva annan affärsverksamhet som består i att från allmänheten ta emot återbetalbara medel.

I kreditinstitutslagen ingår hänvisningar till bestämmelser om penningtvätt och finansiering av terrorism och till den gällande penningtvättslagen. Sådana bestämmelser ingår bland annat i 11 kap. 5 b § om misstanke om eller ökad risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism, i 15 kap. 6 § om kunders rätt till grundläggande banktjänster, i 15 kap. 18 § om kundkontroll, i 17 kap. 2 § om koncessionsansökan för en filial och i 17 kap. 3 § om beviljande av koncession för en filial. I lagen bör föråldrade hänvisningar ändras till hänvisningar till den nya regleringen, dvs. penningtvättsförordningen och den nya penningtvättslagen.

3.3.7 Lagen om betalningsinstitut

Lagen om betalningsinstitut tillämpas på affärsverksamhet som består i att tillhandahålla betaltjänster och den ska också tillämpas på utgivning av elektroniska pengar och på institut för elektroniska pengar, om inte något annat bestäms.

I 2 kap. 7 § om undantag från tillståndsplikten för tillhandahållande av andra betaltjänster än utgivning av elektroniska pengar hänvisas till den gällande penningtvättslagen och i 4 kap. 24 § om ombud hänvisas till skyldigheter enligt penningtvättslagen. I 6 kap. 39 § i lagen om

betalningsinstitut hänvisas till penningtvättslagens bestämmelser om kundkontroll. Hänvisningarna till penningtvättsregleringen i lagen om betalningsinstitut bör ändras så att de avser penningtvättsförordningen och den nya penningtvättslagen.

3.3.8 Lagen om investeringstjänster

Lagen om investeringstjänster tillämpas på affärsverksamhet genom vilken investeringstjänster tillhandahålls eller investeringsverksamhet bedrivs. Lagen om investeringstjänster innehåller hänvisningar till FATF:s rekommendationer (5 kap. 1 §) och 12 kap. 3 § om kundkontroll i penningtvättslagen. Den senare hänvisningen bör ändras så att den avser penningtvättsförordningen och den nya penningtvättslagen.

3.3.9 Lotterilagen

I lotterilagen föreskrivs det om anordnande av lotterier och tillsynen över anordnandet, Veikkaus Ab:s verksamhet och begränsningar i verksamheten, redovisningen av avkastningen och de ändamål för vilka avkastningen kan användas samt tillsynen över användningen av avkastningen. I lotterilagen hänvisas det bland annat till den gällande penningtvättslagens bestämmelser om kundkontroll. Avsikten är att upphäva lotterilagen genom den nya penningspelslagen (/), som behandlas i riksdagen (RP 16/2025 rd), och avsikten är att den nya penningspelsregleringen i huvudsak ska träda i kraft den 1 januari 2027, så i denna proposition föreslås inga ändringar i lotterilagen.

3.3.10 Lagen om utsläppshandel

Syftet med lagen om utsläppshandel är att främja en minskning av utsläppen av växthusgaser från anläggningar, sjötransporter och luftfart på ett kostnadseffektivt och ekonomiskt sätt. Genom lagen genomförs vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (*utsläppshandelsdirektivet*).

I lagen hänvisas till bestämmelser om förhindrande av penningtvätt. I 12 kap. 69 § 3 mom. om Unionsregistret föreskrivs att bestämmelser om upprättande och förande av unionsregistret, centralförvaltarens och de nationella administratörernas uppgifter och registerfunktionerna finns i kommissionens registerförordning. På brottsbekämpning och på förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism inom ramen för unionsregistret tillämpas kommissionens registerförordning och de i den angivna bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG. I 16 kap. 90 § om rätt att få information och utföra inspektioner föreskrivs att Energimyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av de kontoinnehavare och de kontoombud som avses i kommissionens registerförordning utan ogrundat dröjsmål få de uppgifter och utredningar som myndigheten begär och som behövs för skötseln av uppgifterna enligt 7 kap. 1 § 4 mom. i penningtvättslagen. Hänvisningarna i lagen behöver ändras så att de avser den nya penningtvättsregleringen.

3.3.11 Strafflagen

I strafflagen ingår bestämmelser om penningtvättsbrott i 32 kap. och om terroristbrott, inbegripet finansiering av terrorism, i 34 a kap.

I 32 kap. om häleri- och penningtvättsbrott i strafflagen föreskrivs att penningtvätt, grov penningtvätt, stämpling till penningtvätt och penningtvätt av oaktsamhet är straffbara brott. Med penningtvätt avses enligt 32 kap. 6 § i penningtvättslagen verksamhet där någon tar emot, använder, omvandlar, överlåter, överför, förmedlar eller innehar egendom som förvärvats genom brott eller vinning av brott, eller egendom som kommit i stället för sådan egendom eller vinning, och gör det för att bereda sig eller någon annan nytta, för att dölja eller maskera vinningens eller egendomens olagliga ursprung eller för att hjälpa gärningsmannen att undandra sig de rättsliga följderna av brottet. Med penningtvätt avses också verksamhet där någon i fråga om egendom som förvärvats genom brott eller vinning av brott, eller egendom som kommit i stället för sådan egendom eller vinning, döljer eller maskerar egendomens eller vinningens rätta karaktär, ursprung eller belägenhet eller förfogandet över den eller de rättigheter som är knutna till den, eller bistår någon annan vid sådant döljande eller sådan maskering. Maximistraffet för penningtvätt är fängelse i två år.

Rekvisitet för grov penningtvätt förutsätter att den genom brottet förvärvade egendomen har varit synnerligen värdefull eller att brottet begås särskilt planmässigt och att penningtvätten även bedömd som en helhet är grov. Maximistraffet för grov penningtvätt är enligt 32 kap. 7 § i strafflagen fängelse i sex år. Som stämpling till grov penningtvätt betraktas enligt 32 kap. 8 § i strafflagen avtal med någon annan om att begå ett sådant grovt penningtvättsbrott som gäller vinning av givande av muta, vinning av tagande av muta, vinning av grovt skattebedrägeri som avser skatt enligt 29 kap. 9 § 1 mom. 2 punkten i strafflagen eller vinning av grovt subventionsbedrägeri eller som gäller egendom som kommit i stället för sådan vinning. Maximistraffet för stämpling till grov penningtvätt är fängelse i ett år. Med penningtvätt av oaktsamhet avses i 32 kap. 9 § i strafflagen vidtagande av penningtvätt av grov oaktsamhet. Maximistraffet för penningtvätt av oaktsamhet är fängelse i två år.

Enligt 32 kap. 10 § i strafflagen kan gärningsmannen för penningtvättsförseelse dömas till böter, om penningtvätt eller penningtvätt av oaktsamhet, med beaktande av egendomens värde eller andra omständigheter vid brottet, bedömd som en helhet är ringa. Enligt 32 kap. 14 § tillämpas i fråga om penningtvätt, grov penningtvätt och penningtvätt av oaktsamhet vad som bestäms om straffansvar för juridiska personer i 9 kap. i strafflagen.

I 34 a kap. i strafflagen föreskrivs om terroristbrott och i kapitlets 5 § om finansiering av terrorism och i 5 a § om finansiering av en terroristgrupp. Med finansiering av terrorism avses verksamhet där en person direkt eller indirekt tillhandahåller eller samlar in tillgångar för att finansiera eller med vetskap om att de ska användas till att finansiera något av följande:

1) tagande av gisslan eller kapning,

2) sabotage, grovt sabotage eller förberedelse till allmänfarligt brott, när de ska anses som sådana brott som avses i internationella konventionen om bekämpande av bombattentat av terrorister (FördrS 59–60/2002),

3) sabotage, trafiksabotage, grovt sabotage eller förberedelse till allmänfarligt brott, när de ska anses som sådana brott som avses i konventionen om förebyggande av olagliga handlingar mot säkerheten inom den civila luftfarten (FördrS 56/1973), protokollet för bekämpande av våldsbrott på flygplatser som används för civil luftfart i internationell trafik (FördrS 43/1998), konventionen för bekämpande av brott mot sjöfartens säkerhet (FördrS 11/1999) eller i protokollet om bekämpande av brott mot säkerheten för fasta plattformar belägna på kontinentalsockeln (FördrS 44/2000),

4) kärnladdningsbrott, äventyrande av andras hälsa, grovt äventyrande av andras hälsa, straffbar användning av kärnenergi eller en annan straffbar gärning som riktar sig mot ett kärnämne eller som utförs med hjälp av ett kärnämne, när de ska anses som sådana brott som avses i konventionen om fysiskt skydd av kärnämne (FördrS 72/1989), eller

5) mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, frihetsberövande, grovt frihetsberövande, grov människohandel, tagande av gisslan eller grovt brott mot offentlig frid eller hot om dem, när gärningen riktar sig mot en person som avses i konventionen om förebyggande och bestraffning av brott mot personer, som åtnjuter internationellt skydd, bland dem diplomatiska representanter (FördrS 63/1978).

För finansiering av terrorism döms med stöd av 34 a kap. 5 § 2 mom. i strafflagen även den som direkt eller indirekt tillhandahåller eller samlar in tillgångar för att finansiera eller med vetskap om att de ska användas till att finansiera något av de brott som nämns i 34 a kap. 1–4 eller 4 a–4 c §. Med finansiering av en terroristgrupp avses åter att direkt eller indirekt tillhandahålla eller samla in tillgångar för att finansiera eller med vetskap om att de ska användas till att finansiera en terroristgrupp. Med terroristgrupp avses en strukturerad grupp, inrättad för en viss tid, bestående av minst tre personer, som handlar i samförstånd för att begå brott som avses i 34 a kap. 1 eller 1 a § i strafflagen. Maximistraffet för finansiering av terrorism är fängelse i åtta år och för finansiering av en terroristgrupp fängelse i tre år.

De ändringar i EU:s penningtvättsbestämmelser som genomförs genom denna proposition inverkar inte på kriminaliseringen av penningtvätt eller finansiering av terrorism, och i denna proposition föreslås inga ändringar i strafflagen.

3.3.12 Bestämmelser om advokathemligheten

Enligt finsk lagstiftning har advokaterna en omfattande allmän tystnadsplikt som kallas *advokathemlighet* i fråga om sina klienters angelägenheter. I enlighet med 5 c § i lagen om advokater (496/1958), nedan *advokatlagen*: ”En advokat eller hans eller hennes biträde får inte utan lov röja en enskild persons eller en familjs hemlighet eller en företagshemlighet som han eller hon fått kännedom om i sitt uppdrag.” Brott mot denna tystnadsplikt i advokatlagen ska enligt samma paragraf bestraffas enligt strafflagen: ”Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 1 mom. döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen, om inte strängare straff för gärningen stadgas på något annat ställe i lag."

Advokaterna förpliktas dessutom av god advokatsed (”vägledande regler”), som det föreskrivs om i 5 § i advokatlagen: ”En advokat ska - - i all sin verksamhet iaktta god advokatsed.” Advokaternas tystnadsplikt har preciserats i punkterna 3.4 och 4.3 i de vägledande reglerna: ”En advokat får inte heller utan lov yppa andra uppgifter om klienten och dennes omständigheter som han eller hon har fått kännedom om i sin yrkesutövning.”

En advokat kan enligt finsk lagstiftning befrias från denna tystnadsplikt endast i situationer där klienten befriar advokaten från tystnadsplikten, en speciallag uttryckligen förpliktar att uppgifter ska lämnas till advokaten trots tystnadsplikten eller om domstolen ålägger advokaten att vittna i ärendet.

Advokathemligheten tryggar medborgarnas möjlighet att söka konfidentiell juridisk hjälp med skötseln av juridiska ärenden. I en rättsstat måste det finnas en aktör av vilka medborgarna kan begära juridiska råd konfidentiellt utan rädsla för att information läcker ut oberoende av hur komplicerad eller svår medborgarens situation är.

Advokaters tystnadsplikt i annan lagstiftning

I 17 kap. 13 § 1 mom. i rättegångsbalken föreskrivs det om omfattande tystnadsplikt som motsvarar de förpliktelser som ingår i advokatlagen och i god advokatsed, som ska iakttas med stöd av lagen:

”Ett rättegångsombud, ett rättegångsbiträde eller en tolk får inte olovligen vittna om vad han eller hon har fått veta

1) vid skötseln av ett uppdrag i anslutning till en rättegång,

2) vid lämnande av juridisk rådgivning som gäller huvudmannens rättsliga ställning vid förundersökning eller i någon annan handläggningsfas inför en rättegång,

3) vid lämnande av juridisk rådgivning som gäller inledande eller undvikande av rättegång.”

Domstolen får inte i någon situation ålägga ett rättegångsbiträde för svaranden i ett brottmål att vittna om information som klienten har lämnat biträdet. Bestämmelser om detta ingår i 17 kap. 13 § 2 mom.:

”Domstolen får ålägga någon annan person som avses i 1 mom. än ett rättegångsombud eller rättegångsbiträde för svaranden i ett brottmål eller en tolk att vittna i ett mål där åklagaren utför åtal för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år.”

Domstolen får ålägga ett biträde att vittna i andra fall när åklagaren utför åtal för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år.

Enligt 17 kap. 13 § 3 mom. i rättegångsbalken är advokaten bunden av vittnesförbudet i fråga om det som klienten berättat för honom eller henne, om inte domstolen meddelar ett i momentet avsett förordnande att vittna:

”En advokat, ett rättegångsbiträde som avses i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd eller ett offentligt rättsbiträde får inte olovligen vittna om en enskild persons eller en familjs hemlighet eller en företagshemlighet som han eller hon har fått kännedom om i något annat uppdrag än ett sådant som avses i 1 mom. Domstolen får dock ålägga personen att vittna i ett mål där åklagaren utför åtal för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år, eller om skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av målet och följderna av att bevisningen läggs fram samt övriga omständigheter kräver det.”

Advokaterna förpliktas av den omfattande tystnadsplikt som beskrivs ovan, advokathemligheten, när det gäller såväl ett rättegångsärende och förberedelserna för rättegången som andra ärenden. Domstolen kan ålägga en advokat att vittna om

- åklagaren utför åtal för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år,

- eller om skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av mål och följderna av att bevisningen läggs fram samt övriga omständigheter kräver det.

I lagens förarbeten har man ansett att tröskeln för att uppfylla det senare kriteriet är mycket hög. Domstolen måste alltid pröva varje enskilt fall, och enbart behovet av bevis räcker inte för att bryta sekretessen, utan domstolen måste alltid göra en helhetsbedömning i ärendet utifrån de exakta kriterier som anges i förarbetena.

Till 17 kap. 13 § i rättegångsbalken fogades 2015 ett nytt 3 mom., enligt vilket

Enligt 3 mom. får en advokat eller ett rättegångsbiträde som avses i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd eller ett offentligt rättsbiträde som avses i lagen om statliga rättshjälpsbyråer (258/2002) inte olovligen vittna om en enskild persons eller en familjs hemlighet eller affärs- eller yrkeshemligheter som han eller hon har fått kännedom om i något annat uppdrag än ett sådant som avses i 1 mom. Domstolen får dock ålägga en advokat, ett rättegångsbiträde med tillstånd eller ett offentligt rättsbiträde att vittna i ett mål där åklagaren utför åtal för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år. Dessutom får vittnesförbudet brytas, om skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av målet och följderna av att bevisningen läggs fram samt övriga omständigheter kräver det.

Tystnadsplikten gäller alla uppdrag som advokaten får för att sköta sitt uppdrag i såväl rättegångsärenden och ärenden som gäller undvikande av rättegång som andra juridiska rådgivningsärenden. Det uppdrag som avses i momentet är till sin karaktär juridisk hjälp i ärenden utanför en rättegång, till exempel upprättande av testamente eller hjälp med att delta i avtalsförhandlingar och upprätta avtal vid företagsköp. Väsentligt med tanke på momentet är det förtroendeförhållande som råder mellan den som lämnar juridisk hjälp och hans eller hennes huvudman, och att den förstnämnda personens verksamhet till sin karaktär ska vara oberoende av andra som står utanför detta förtroendeförhållande.

Förhållandet mellan advokaters tystnadsplikt och de grundläggande fri- och rättigheterna och rättsstatsprincipen

Tystnadsplikten för advokater har i Finland kopplingar till en rättvis rättegång, som tryggas i Finlands grundlag och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). Enligt 21 § 2 mom. i grundlagen tryggas garantierna för en rättvis rättegång genom lag. I dessa garantier ingår också rätten till rättslig hjälp och rätten att själv välja rättsbiträde och att förtroligt underhandla med biträdet (RP 309/1993 rd, s. 78/II).

Rätten till rättvis rättegång är också skyddad i artikel 6 i Europakonventionen. Bestämmelserna där anses likaså garantera rätten till förtroliga underhandlingar med biträdet (se till exempel GrUU 58/2002 rd, s. 2, GrUU 15/2014 rd).

Grundlagsutskottet har bedömt de rättigheter att få uppgifter som riktar sig mot advokathemligheten genom att utgå från respekten för förtrolighet (GrUU 58/2002 rd, s. 2). Grundlagsutskottet har också betonat att advokatverksamhet och annan juridisk hjälp är oberoende i förhållande till myndigheterna. Advokathemligheten är också av betydelse för skyddet av privatlivet och särskilt hemfriden som tryggas i 10 § i grundlagen. Dessutom har den kopplingar till rätten att utöva yrke, som tryggas i 18 § i grundlagen.

EU-domstolen har ansett att advokater har en skyldighet att förhålla sig oberoende i förhållande till offentliga myndigheter, andra operatörer och till tredje man, (mål C-309/99, Wouters, punkt 102). EU-domstolen har också ansett att uppfattningen om advokatkåren som en oberoende yrkeskår som arbetar i sakens övergripande intresse, och som berörs av reglerna om god

advokatsed som fastställs och övervakas i det allmännas intresse, återfinns i unionens rättsordning och rättsstatsprincipen (mål C-155/79, AM & S Europe mot kommissionen, punkt 24 och mål C-550/07 P, Akzo Nobel Chemicals och Acros Chemicals mot kommissionen m.fl., punkt 42).

Beaktande av advokathemligheten vid förundersökning och användning av tvångsmedel

Motsvarande tystnadsplikt sträcker sig också till förundersökningen av brott. Enligt 7 kap. 3 § i tvångsmedelslagen

3 § (12.6.2015/737)

Förbud mot beslag och kopiering

Handlingar eller andra objekt som avses i 1 § får inte tas i beslag eller kopieras, om de innehåller sådant som en person med stöd av 17 kap. 10–14, 16, 20 eller 21 § i rättegångsbalken har skyldighet eller rätt att vägra vittna om.

Om tystnadsplikten eller tystnadsrätten grundar sig på 17 kap. 11 § 2 eller 3 mom. eller 13, 14, 16 eller 20 § i rättegångsbalken, är en förutsättning för förbudet utöver det som föreskrivs i 1 mom. dessutom att objektet innehas av en person som avses i bestämmelsen i fråga eller av någon som står i ett sådant förhållande till honom eller henne som avses i 22 § 2 mom. i det kapitlet, eller av den till vars förmån tystnadsplikten eller tystnadsrätten har föreskrivits.

Det finns dock inte något förbud mot beslag eller kopiering, om

1) den som avses i 17 kap. 11 § 2 eller 3 mom., 12 § 1 eller 2 mom., 13 § 1 eller 3 mom., 14 § 1 mom. eller 16 § 1 mom. i rättegångsbalken och till vars förmån tystnadsplikten har föreskrivits samtycker till beslag eller kopiering,

2) en person som avses i 17 kap. 20 § 1 mom. i rättegångsbalken samtycker till beslag eller kopiering,

3) undersökningen gäller ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år, och domstolen vid en rättegång som gäller brottet skulle kunna förplikta personen att vittna med stöd av 17 kap. 12 § 3 mom., 13 § 2 eller 3 mom., 14 § 2 mom. eller 20 § 2 mom. i rättegångsbalken,

4) undersökningen gäller ett brott i fråga om vilket det enligt 17 kap. 9 § 3 mom. i rättegångsbalken inte föreligger rätt eller skyldighet att vägra vittna i domstolen, och det objekt som ska tas i beslag eller kopieras inte innehas av en person som avses i 20 § 1 mom. i det kapitlet.

Trots det som föreskrivs ovan i denna paragraf får en handling eller något annat objekt tas i beslag, om det finns skäl att anta att handlingen eller objektet har berövats någon genom ett brott eller att de döms förverkade. En handling eller något annat objekt får hållas i beslag eller som kopia, om de inte kan lösgöras eller skiljas från det övriga som tagits i beslag.

I 8 kap. i tvångsmedelslagen föreskrivs det om särskild husrannsakan, varmed enligt 8 kap. 1 § 3 mom. (12.6.2015/737) avses ”genomsökning av ett utrymme beträffande vilket det finns anledning att anta att genomsökningen kommer att omfatta information som någon enligt 17 kap. 10–14, 16, 20 eller 21 § i rättegångsbalken har skyldighet eller rätt att vägra vittna om och som

enligt 7 kap. 3 § i denna lag inte får tas i beslag eller kopieras.” För denna särskilda husrannsakan ska det enligt 8 kap. 7 § förordnas ett genomsökningsombud som ska se till att beslag eller kopiering av handlingar inte gäller information som avses i 1 § 3 mom. Till genomsökningsombud ska utifrån personens samtycke förordnas en advokat eller något annat biträde som uppfyller behörighetsvillkoren för biträde enligt 11 kap. 3 § i förundersökningslagen (805/2011). Motsvarande bestämmelser som beaktar advokathemligheten finns också i fråga om bostadsavlyssning (10 kap. 2 §) och det offentliga ombud som utses att bevaka den, och som ska iaktta god advokatsed (10 kap. 44 §).

Enligt 7 kap. 8 § i förundersökningslagen:

Ett vittne ska sanningsenligt och utan att förtiga något uppge vad han eller hon vet om den sak som undersöks. Om ett vittne dock i en rättegång som gäller det brott som undersöks skulle ha rätt att eller skyldighet att vägra vittna med stöd av 17 kap. 10–14 §, 16–21 § eller 22 § 1 eller 2 mom. i rättegångsbalken, har vittnet motsvarande rätt eller skyldighet också vid en förundersökning.

Trots det som i 1 mom. föreskrivs om ett vittnes rätt eller skyldighet att vägra vittna är ett vittne dock skyldigt att vittna, om

1) en i 17 kap. 11 § 2 eller 3 mom., 12 § 1 eller 2 mom., 13 § 1 eller 3 mom., 14 § 1 mom. eller 16 § 1 mom. i rättegångsbalken avsedd person till vars förmån tystnadsplikten har föreskrivits samtycker till att vittnet vittnar,

2) undersökningen gäller ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år, eller försök eller medverkan till ett sådant brott, och domstolen vid en rättegång som gäller brottet skulle kunna förplikta personen att vittna med stöd av 17 kap. 12 § 3 mom., 13 § 2 eller 3 mom., 14 § 2 mom. eller 20 § 2 mom. i rättegångsbalken,

3) undersökningen gäller ett brott i fråga om vilket det enligt 17 kap. 9 § 3 mom. i rättegångsbalken inte föreligger rätt eller skyldighet att vägra vittna i domstolen, och vittnet inte är en person som avses i 20 § 1 mom. i det kapitlet.

Ett vittne är också skyldigt att lägga fram handlingar och annat bevismaterial som han eller hon innehar och som är av betydelse för förundersökningen, om de enligt 7 kap. 1 § i tvångsmedelslagen skulle kunna tas i beslag och det inte finns något hinder för beslaget enligt 3 § i det kapitlet.

Bestämmelserna i 2 och 3 mom. tillämpas inte på ett vittne som står i ett sådant förhållande till den misstänkte som avses i 17 kap. 17 § 1 mom. i rättegångsbalken.

Undantag från advokaters tystnadsplikt

För advokater har det föreskrivits några separata och uttryckliga undantag från tystnadsplikten.

Advokathemligheten väjer i vissa fall för en allmän bestämmelse om skyldighet att agera. 15 kap. 10 § i strafflagen förpliktar att anmäla grova brott vid äventyr om straff. Denna bestämmelse gäller på grundval av formuleringen alla och dess tillämpningsområde utvidgades under riksdagsbehandlingen till att uttryckligen gälla även dem som omfattas av tystnadsplikt, såsom advokater.

I lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) föreskrivs det om advokaters skyldigheter att agera i anslutning till förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. I 7 kap. 2 § 1 mom. föreskrivs att de rapporteringsskyldiga som anges i lagen ska trots sekretessbestämmelserna lämna tillsynsmyndigheten och Finlands Advokatförbund, som övervakar advokaterna, sådana uppgifter som är nödvändiga för skötseln av deras lagstadgade uppgifter. Enligt 8 kap. 10 § 4 mom. ska regionförvaltningsverket iaktta sekretessplikten enligt 22 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet när det behandlar uppgifter som omfattas av tystnadsplikten enligt lagen om advokater. Enligt 9 kap. 3 § 4 mom. 5 punkten får advokatförbundet vägra att lämna ut uppgifter till en annan EES-stat, det är fråga om information som omfattas av tystnadsplikten för advokater. I lagen differentieras alltså tydligt skyldigheten att lämna ut uppgifter och å andra sidan rätten att vägra lämna ut uppgifter till en annan stat.

Advokater har en mycket omfattande, straffrättsligt sanktionerad tystnadsplikt. En advokat kan i princip befrias från tystnadsplikten bara genom klientens samtycke, i de undantagsfall som föreskrivs i lag eller genom domstolens förordnande. I annat fall får en advokat inte lämna ut eller röja uppgifter som rör en klient.

3.4 Tillsyn över penningtvättslagstiftningen samt resurser

Tillsynsmyndigheter som avses i den gällande penningtvättslagen är Finansinspektionen, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Polisstyrelsen, Patent- och registerstyrelsen, advokatföreningen, dvs. Finland Advokater, och Ålands landskapsregering, till vilken tillsynen över fastighetsmäklare och penningspeltjänster på Åland har överförts genom en överenskommelseförordning.

De årsverken som olika myndigheter förfogar över för att förhindra penningtvätt samt annan statlig finansiering beskrivs i den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism och i den partiella uppdateringen av den. Beskrivningarna baserar sig på finansministeriets enkäter till de centrala myndigheterna och tillsynsmyndigheterna inom bekämpningsarbetet, och enligt resultaten förfogade tillsynsmyndigheterna enligt penningtvättslagen i början av 2023 över sammanlagt 30 personresurser för uppgifter för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. På motsvarande sätt användes cirka 27,5 årsverken. Siffrorna täcker dem som arbetar i huvudsyssla med att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Inom organisationerna kan det dessutom finnas enstaka personer vilkas arbetsbeskrivning delvis omfattar förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism. Det är utmanande att mäta resurserna för de myndigheter som omfattas av omsorgsplikten enligt penningtvättslagen i årsverken, eftersom förhindrandet av penningtvätt och finansiering av terrorism är en del av dessa aktörers andra arbetsuppgifter. Centralen för utredning av penningtvätt förfogade i början av 2023 över 41 personresurser och 40 årsverken. I början av 2023 hade 23 personresurser och cirka 10,65 årsverken allokerats till verksamheten vid de ministerier som deltar i arbetet med att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. I siffran ingår också personer som delvis arbetar med uppgifter för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, och en del av resurserna har avlönats med extern projektfinansiering. Enligt enkäterna har resurserna ofta upplevts som otillräckliga. Framför allt penningtvättslagstiftningens utveckling, de ökade förpliktelserna och det ökade antalet rapporter om tvivelaktiga transaktioner, och för tillsynsmyndigheternas del det ställvis omfattande tillsynsfältet, upplevs kräva större resurser. Alla aktörer har inte en separat budget för arbetet med att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism, utan det utförs i samband med annat tillsynsarbete.

3.5 Myndigheter med ansvar för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

Finansministeriet och inrikesministeriet är ansvariga ministerier för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, i arbetet deltar dessutom i synnerhet justitieministeriet, utrikesministeriet, arbets- och näringsministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet.

Finansministeriet ansvarar för beredningen av penningtvättslagen, lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton och de författningar som utfärdas med stöd av dem samt för beredningen av den nationella riskbedömningen av penningtvätt och handlingsplanen för den. Finansministeriet samordnar internationella ärenden på nationell nivå med anknytning till penningtvätt. Inrikesministeriet ansvarar för lagen om centralen för utredning av penningtvätt och de författningar som utfärdas med stöd av den samt för utarbetandet av den nationella riskbedömningen av finansiering av terrorism och handlingsplanen för den. Inrikesministeriet svarar dessutom för åtgärdsplanen under strategin för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet. Utrikesministeriet ansvarar för samordningen av genomförandet av FN:s och EU:s finansiella sanktioner i Finland.

Penningtvättslagen innehåller bestämmelser om tillsynsmyndigheter och rapporteringsskyldiga samt om vissa myndigheters allmänna omsorgsplikt. Tillsynsmyndigheterna kan påföra administrativa påföljder för försummelse eller överträdelse av förpliktelser som föreskrivs i penningtvättslagen. Myndigheter som övervakar de rapporteringsskyldiga enligt penningtvättslagen är Finansinspektionen, som i huvudsak övervakar de rapporteringsskyldiga inom finanssektorn, Polisstyrelsens lotteriförvaltning, som övervakar penningspelsverksamheten i Finland med undantag av Åland, Patent- och registerstyrelsen, som övervakar revisorerna, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, som övervakar övriga rapporteringsskyldiga samt Ålands landskapsregering, som övervakar penningspels- samt fastighetsmäklarverksamheten på Åland. Finlands Advokater, som är ett genom lag grundat offentligrättsligt samfund, övervakar advokaterna. Tillsynsmyndigheternas uppgift är att övervaka att de rapporteringsskyldiga uppfyller sina förpliktelser enligt penningtvättslagen.

Centralen för utredning av penningtvätt spelar en central roll för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Bestämmelser om utredningscentralens uppgifter finns i lagen om centralen för utredning av penningtvätt. Utredningscentralens uppgift är att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt och föra sådana ärenden till undersökning samt att analysera rapporter om tvivelaktiga transaktioner från de rapporteringsskyldiga som anges i penningtvättslagen. Utredningscentralen försöker identifiera de mest väsentliga fallen i rapporterna om tvivelaktiga transaktioner, skaffa tilläggsuppgifter om dem, producera analyser utifrån de erhållna uppgifter och överlämna sina uppgifter till andra myndigheter, särskilt polisinrättningarna och centralkriminalpolisen. Oftast överlämnar utredningscentralen information antingen för en pågående förundersökning eller för att förhindra eller avslöja ett nytt brott. Centralen för utredning av penningtvätt är samtidigt både en polismyndighet och en specialmyndighet med stöd av lagen om centralen för utredning av penningtvätt, och centralen har bägge myndigheternas behörighet och befogenheter.

Myndigheter som berörs av omsorgsplikt är enligt penningtvättslagen Tullen, Gränsbevakningsväsendet, Skatteförvaltningen, Utsökningsverket, konkursombudsmannen och Brottspåföljdsmyndigheten. De ska fästa uppmärksamhet vid förhindrande och avslöjande av penningtvätt. Dessutom är de skyldiga att rapportera tvivelaktiga transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt. I fråga om Tullens och Gränsbevakningsväsendets myndigheternas uppgifter i egenskap av förundersökningsmyndigheter föreskrivs särskilt. Till de rapporteringsskyldiga hör sådana företag, sammanslutningar samt näringsidkare och yrkesutövare som i sin verksamhet

kan upptäcka penningtvätt eller vilkas produkter eller tjänster kan försöka utnyttjas för penningtvätt. De ska rapportera tvivelaktiga transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt. Överlägset flest rapporter kommer från de rapporteringsskyldiga som övervakas av Finansinspektionen, och till dem hör bland annat kredit- och finansinstitut, tillhandahållare av tjänster i anslutning till virtuella valutor och betalningsförmedlare.

Övervakningssystemet för bank- och betalkonton består av de datasöksystem för bank- och betalkonton som administreras av kreditinstituten, registret över bank- och betalkonton samt sammanställningsprogrammet. Med hjälp av systemet främjas myndigheternas elektroniska tillgång till information om bank- och betalkonton och effektiviseras myndigheternas förfrågningar så att de riktas till rätt mottagare. Tullen är personuppgiftsansvarig för registret över bank- och betalkonton och förvaltar sammanställningsprogrammet med vars hjälp uppgifter om övervakningssystemet för bank- och betalkonton förmedlas till de behöriga myndigheterna.

Den mest kritiska fasen i penningtvätt är när pengar som skaffats genom brott förs in i det lagliga finansieringssystemet för att senare maskeras. I denna placeringsfas är risken för att bli fast störst, och därför ligger fokus i åtgärderna mot penningtvätt på förebyggande åtgärder. De rapporteringsskyldiga, dvs. i stor utsträckning aktörer inom den privata sektorn, spelar en central roll för att förhindra penningtvätt eftersom de rapporterar tvivelaktiga transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt. De rapporteringsskyldiga, särskilt inom finansieringssektorn, använder betydande resurser för att efterleva bestämmelserna om penningtvätt och finansiering av terrorism.

3.6 Nationella riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism

Den första nationella riskbedömningen publicerades 2015. Den utarbetades vid Polisyrkeshögskolan som ett forskningsarbete som beställts av inrikesministeriet. I FATF:s länderbedömning 2019 ansågs det sedan nödvändigt att Finland uppdaterar riskbedömningen och godkänner en på den baserad handlingsplan, som också innehåller de resurser som förutsätts för ett effektivt genomförande av åtgärderna. FATF kritiserade den dåvarande handlingsplanen för bristande ambition att svara på de identifierade riskerna.

I Finland publicerades den första omfattande nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism 2021 (Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism 2021 – Valto) samt en handlingsplan i anslutning till den för 2021–2023. I riskbedömningen beskrivs de hot, sårbarheter och risker i anslutning till penningtvätt och finansiering av terrorism som man strävar efter att minska genom åtgärderna enligt de strategiska åtgärderna i handlingsplanen. Handlingsplanen för 2021–2023 består av fem strategiska tyngdpunkter, som bestämmer målen för de enskilda åtgärder som ingår i dem. Ett av de viktigaste målen är att aktivt förhindra överföringar av tillgångar i syfte att finansiera terrorism och att skydda det finansiella systemet.

En partiell uppdatering av riskbedömningen och en handlingsplan i anslutning till den publicerades 2024 (Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism 2023 Partiell uppdatering – Valto). I den partiella uppdateringen granskas de sektorer som identifierats vara förenade med hög risk samt aktuella fenomen i anslutning till penningtvätt och finansiering av terrorism.

Till de centrala iakttagelserna i den partiella uppdateringen hör att brister i informationsutbytet mellan såväl myndigheterna som den privata sektorn har identifierats som en betydande risk inom olika sektorer, och en synnerligen betydande risk för penningtvätt och finansiering av terrorism bedöms fortfarande hänföra sig till hawala-aktörer. En betydande risk är dessutom

förenad med tillhandahållare av virtuella valutor, kreditinstitut och betaltjänstleverantörer. Också när det gäller penningtvätt har kvantitativt flest enskilda betydande risker identifierats i anslutning till tillhandahållare av virtuella valutor. Sektorn för virtuella valutor utvecklas fortlöpande, varvid också myndigheternas och lagstiftarnas kunskap om och förståelse för olika trender accentueras.

Den första nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism inom ickevinstdrivande sammanslutningar och stiftelser (nedan NPO, non-profit organisation) publicerades i oktober 2024. Det största hotet mot NPO-sektorn är olagliga internationella penningöverföringar och annan brottslig verksamhet i NPO-aktörernas gränsöverskridande verksamhet samt att kriminella aktörer infiltrerar laglig verksamhet. De största sårbarheterna inom NPO-sektorn hänför sig till problem i lagstiftningen om informationsutbytet inom myndighetstillsynen, bristande transparens i NPO-verksamheten och brister i NPO-aktörernas interna processer.

Med tanke på finansiering av terrorism finns de mest betydande riskerna inom sektorn hos de oregistrerade föreningar som myndigheterna inte har insyn i och som har en stark koppling till organiserad brottslighet. En annan betydande risk för finansiering av terrorism uppstår när vissa föreningar med koppling till religion och världsåskådning som identifierats i myndighetsverksamheten i allt större utsträckning använder inofficiella betalningskanaler och betalningssätt för förmedling av pengar från Finland. En tredje betydande risk som har identifierats hänför sig till brådskande humanitärt bistånd som utförs av andra än de i riskbedömningen separat bedömda etablerade organisationerna inom sektorn för humanitärt bistånd eller utvecklingssamarbete.

Utarbetandet av riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism har genom ett beslut som ministerarbetsgruppen för inre säkerhet och rättsvård fattade 2024 överförts på centralen för utredning av penningtvätt. Finansministeriet och inrikesministeriet ansvarar fortfarande för beredningen av handlingsplanen i anslutning till riskbedömningen. När centralen utarbetar riskbedömningen stöds den av en arbetsgrupp för riskbedömning som lyder under myndigheternas arbetsgrupp. Centralen för utredning av penningtvätt bereder en ny riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism, som förväntas bli färdig 2026.

Utrikesministeriet utarbetar den första nationella riskbedömningen om förhindrande av finansiering av spridningen av massförstörelsevapen samt riktade sanktioner, som förväntas bli färdig 2026.

3.7 Financial Action Task Force - FATF

FATF, som administrativt arbetar i anslutning till Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling men som annars är fristående från den, grundades på G7-ländernas toppmöte i Paris 1989, ursprungligen som en temporär intressegrupp bestående av 11 enskilda medlemmar. Den koncentrerade sig på penningtvätt i anslutning till internationell narkotikahandel och särskilt på att fastställa det totala värdet på penningflödena i anslutning till narkotikahandeln. Utöver medlemmarna har gruppen nio associerade medlemmar (Associate Members), som utgörs av regionala organisationer och som är uppbyggda i enlighet med FATF:s struktur (FATF-Style-Regional-Body, FSRB). Dessa regionala organisationer är delvis ansvariga för att säkerställa att FATF:s standarder, som också kallas rekommendationer (https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Fatf-recommendations.html) har global täckning – den överlägset största delen av världens länder hör till någon av dessa organisationer. Dessutom har ett stort antal observationsorganisationer anslutit sig till FATF, såsom Europeiska centralbanken, IMF, OECD och Världsbanken. FATF har i bred utsträckning erkänts som den viktigaste internationella standardiseraren för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Sedan 2012

har FATF:s mandat också omfattat förhindrande av finansiering av spridningen av massförstörelsevapen. Finland förband sig politiskt till FATF:s verksamhet 1991.

FATF:s stiftelseurkund är Financial Action Task Force-arbetsgruppens mandat (Mandate of the Financial Action Task Force), som medlemmarnas ministrar har förnyat regelbundet sedan 1989. Det senaste mandatet har godkänts som fortlöpande 2019.

FATF:s mandat fastställer innehållet i organisationens arbete, dess arbetsmetoder och byråkratiska struktur, och där bestäms också organisationens rättsliga inverkan: FATF har inga rättsligt bindande befogenheter gentemot medlemsländerna, utan dess uppgift är att utveckla standarder för bekämpning av ekonomisk brottslighet samt att stödja medlemsländer som beslutar att sträva efter att följa dessa normer frivilligt och inte på grund av en rättslig förpliktelse. FATF:s hela existens och således uppnåendet av målen enligt dess mandat bygger på att medlemmarna ”förbinder sig politiskt” att delta i alla uppgifter som nämns i organisationens mandat.

Mandatet ger FATF 10 olika uppgifter och funktioner, varav tre är särskilt viktiga:

i) Att utveckla och precisera internationella standarder som gäller bekämpning av penningtvätt samt av finansiering av terrorism och spridning av massförstörelsevapen.

ii) Att bedöma och följa medlemmarna genom med hjälp av inbördes utvärderingar (peer review, mutual evaluation) för att fastställa den tekniska överensstämmelsen, implementeringen och effektiviteten i fråga om systemen för bekämpning av penningtvätt samt av finansiering av terrorism och spridning av massförstörelsevapen.

iii) Att identifiera jurisdiktioner som är riskutsatta eller icke-samarbetsvilliga samt som innehåller strategiska systembrister samt att samordna motåtgärder för att skydda det finansiella systemets integritet mot hot (s.k. svart- och grålistningar).

De slutliga besluten inom FATF fattas av plenum, Plenary, som godkänner bland annat FATF:s standarder för förhindrande av penningtvätt samt av finansiering av terrorism och spridning av massförstörelsevapen, resultaten av de inbördes utvärderingarna av medlemmarna och besluten om identifiering av jurisdiktioner som är riskutsatta/icke-samarbetsvilliga. Plenum sammanträder i princip tre gånger per år och besluten fattas i konsensus.

FATF:s medlemmar, associerade medlemmar och observatörsorganisationer utvecklar och ser över FATF:s rekommendationer (FATF Recommendations), som beskriver FATF:s uppfattning om hur medlemmarna borde agera för att bekämpa de hot som FATF fastställt, samt flertalet andra dokument som styr implementeringen och tolkningen av rekommendationerna samt främjar utvecklingen av dem (bland annat Guidelines, Best Practices Papers). Varje medlem genomgår med jämna mellanrum en utvärderingsprocess (mutual evaluation, inbördes utvärdering, https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/methodology/FATF-Assessment-Methodology-2022.pdf.coredownload.inline.pdf), där de andra medlemmarna granskar medlemmens strävanden att följa rekommendationerna. I den inbördes utvärderingsprocessen tar utvärderarna upp eventuella brister i den utvärderade medlemmens lagar, dess behöriga myndigheters beredskap och allokeringen av resurser. Plenum godkänner utvärderingsrapporten, där medlemmens iakttagande av respektive rekommendation bedöms. Om resultaten inte är tillfredsställande förväntas landet förbättra situationen och det underkastas en uppföljningsprocess, som innebär att det ska rapportera uppnådda framsteg till FATF tills det kan påvisa tillräckliga förbättringar och slipper uppföljning. De regionala organisationerna (FSRB) genomför liknande utvärderingar regionalt i sina medlemsstater.

I de allvarligaste fallen, där man under utvärderingen har bedömt att FATF:s rekommendationer inte följs, kan plenum besluta att ange en jurisdiktion som en högriskjurisdiktion (a high-risk jurisdiction subject to a call for action, den s.k. svarta listan), och de andra medlemmarna (och staterna globalt) förutsätts förhålla sig till detta som ett varningstecken och som en uppmaning att vidta motåtgärder för att skydda sig mot de hot som denna jurisdiktion medför för det internationella finansiella systemets integritet. En något lindrigare varning till medlemmarna är ett offentlig tillkännagivande (public statement) av att jurisdiktionen omfattas av utökad tillsyn och hotas med tilläggsåtgärder som den inte förbättrar situationen betydligt (jurisdictions under increased monitoring, den s.k. grå listan)

På FATF:s svarta lista har redan en längre tid funnits Nordkorea, Iran och Myanmar, medan den grå listan upptog sammanlagt 24 stater i december 2024. Ett land som hamnar på FATF:s svarta lista över högriskländer isoleras i praktiken från det internationella finansiella systemet och enbart hotet om en sådan åtgärd har i de flesta fallen befrämjat ländernas iver att genomföra nödvändiga reformer.

Under 2024 har FATF inlett den femte inbördes utvärderingen i organisationens historia och den antas vara avslutad 2031. Den föregående, fjärde utvärderingsrundan, inleddes 2012, så avsikten är att genomföra den nya, femte utvärderingsrundan på ungefär hälften kortare tid än den fjärde. FATF:s länderrapport om Finland under den fjärde rundan publicerades i april 2019 och på grund av resultaten ställdes Finland under effektiviserad uppföljning. Finland rapporterade till FATF om sina framsteg med genomförandet av FATF:s rekommendationer 2021, 2022 och 2023 och slapp den effektiviserade uppföljningen i oktober 2023 efter att ha korrigerat merparten av de tekniska brister i implementeringen av rekommendationerna som upptäcktes under ländergranskningen. Under den femte rundan är Finland föremål för FATF:s utvärdering 2026–2028. Finansministeriet samordnar Finland förberedelser för följande FATF-utvärdering.

3.8 Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes

Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes, som lyder under OECD, har utvärderat skattebestämmelsernas transparens och utbytet av information i Finland 2022 (Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes: Finland 2022 (Second Round) | OECD). Rekommendation 15 i rapporten hänför sig till uppgifter om verkliga förmånstagare. Enligt rapporten bör Finland säkerställa att tillräckliga, aktuella och exakta uppgifter om förmånstagare finns tillgängliga.

I rapporten konstateras att penningtvättslagens definitioner inte är helt i linje med standarden, eftersom

1) indirekt innehav som överstiger 25% leder inte alltid till att förmånstagaren identifieras

2) de bolag som gör anmälan till registret behöver inte granska hela ägarkedjan ända till slutet

3) de kontrollerande personer identifieras inte när anmälan görs till registret

4) i en del av entiteterna, bland annat stiftelser, identifierar definitionen endast styrelsemedlemmarna, vilket inte är i linje med standarden.

Dessutom ansågs det i rapporten att det inte är tillräckligt exakt angivet för dem som är skyldiga att rapportera penningtvätt hur ofta uppgifterna ska uppdateras och verifieras, och förmånstagarna är inte förpliktade att i samtliga fall meddela ändringar till det bolag som är skyldigt att uppdatera uppgifterna i registret över förmånstagare. I rapporten rekommenderades att Finland

bör införa effektiva sanktioner med tanke på sådana situationer där uppgifter i strid med lagen inte anmäls till registret över förmånstagare. Lagstiftningen bör ändras så att sanktionerna är effektiva.

Enligt rapporten bör Finland säkerställa tillgången till juridiska uppgifter om innehav. Utländska bolags endast skyldighet att bevara uppgifter enligt finsk lag är att de är skyldiga att rapportera innehav som överstiger 10 % till Skatteförvaltningen och för det andra är tillgången till uppgifter inte klar i situationer där bolagets verksamhet upphör. Tillgången till uppgifter borde förbättras i lagstiftningen i dessa situationer och uppgifterna borde finns tillgängliga i 5 års tid.

I rapporten rekommenderas att Finland utarbetar en heltäckande tillsynsplan, som oberoende av tillsynsmyndighet och företagsform garanterar tillgång till tillräckliga, exakta och aktuella uppgifter om förmånstagare.

I fråga om alla tillsynsmyndigheter för penningtvätt visar tillsynsstatistiken att tillsynen har varit bristfällig, så kvaliteten kan inte garanteras på ett heltäckande sätt inom någon tillsynsmyndighets verksamhetsområde. Enligt rapporten beror detta framför allt på att tillsynsarbetet tilldelats för litet resurser. I rapporten påpekas att uppgifterna i registret över förmånstagare inte är fullständiga och att det inte har hört till Patent- och registerstyrelsens uppgifter att övervaka kvaliteten på informationen i registret. De aktörer som är skyldiga att rapportera penningtvätt förstår i praktiken inte skyldigheten att underrätta Patent- och registerstyrelsen om brister i registret.

Enligt rapporten bör Finland säkerställa att uppgifter om förmånstagare är tillgängliga också i situationer där det fråga om advokaters konton för klientmedel. Global Forums standard känner inte den situation som tillåts i den finska penningtvättslagen och där banken inte behöver identifiera förmånstagarna till advokaters konton för klientmedel.

Finland bör säkerställa att banktillsynen är tillräckligt högklassig, så att tillgången till tillräckliga, exakta och aktuella uppgifter om förmånstagare kan säkerställas. Finansinspektionens banktillsyn har varit av för liten omfattning med beaktande av antalet banker, de nya kraven på customer due diligence samt ändringarna i penningtvättslagen. Finland bör säkerställa att i fråga om andra länders begäranden om uppgifter utlämnas endast minimiinnehållet till den som innehar uppgifterna i Finland. Finland bör precisera den på yrket baserade tystnadsplikten i förhållande till det internationella informationsutbytet inom beskattningen, så att innehållet är i linje med standarden. Trots att inga praktiska problem har förekommit anges inte advokaters tystnadsplikt när det gäller skatteärenden tillräckligt tydligt i lagstiftningen. Det är också oklart huruvida tystnadsplikten även omfattar advokaters konton för klientmedel och de uppgifter som förmånstagare som gäller dem, vilket kan förhindra tillgång till dessa uppgifter.

På sidan 141 i rapporten listas dessutom rekommendationer som gäller förenklad due diligence, tillsynsmyndigheternas anvisningar, anmälan av brister i registret över förmånstagare, skyldigheten att bevara bokföringen för icke-professionella förmögenhetsförvaltare i truster, anvisningar om bankers identifiering av förmånstagare, fortsatt uppdatering av nätverket av fördrag samt effektiviserad övervakning av uppföljningen av tillgång till uppgifter om internationella informationsutbyte.

4 Målsättning

Syftet med denna proposition är att genomföra de ändringar som penningtvättsförordningen, penningtvättsdirektivet och Amla-förordningen förutsätter i den nationella lagstiftningen. I propositionen föreslås dessutom ändringar som syftar till att effektivisera genomförandet av

FATF:s rekommendationer och svara på sådana nationella ändringsbehov som det är möjligt att genomföra med beaktande av de specialvillkor som den harmoniserade EU-regleringen ställer.

5 Förslagen och deras konsekvenser

5.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att det stiftas en lag om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, genom vilken den gällande lagen med samma namn upphävs. I propositionen föreslås dessutom ändringar i lagen om centralen för utredning av penningtvätt, lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton, handelsregisterlagen och lagen om Finansinspektionen, försäkringsbolagslagen, kreditinstitutslagen, lagen om betalningsinstitut, lagen om investeringstjänster och lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism.

5.1.1 Tillämpningsområde

Penningtvättsförordningen och den nya penningtvättslagen bör i fortsättningen läsas tillsammans för att man ska få en helhetsbild av regleringen. Penningtvättsförordningens definitioner ska tillämpas även i den nya penningtvättslagen.

I propositionen föreslås det att den nya penningtvättsregleringens tillämpningsområde inte ska omfatta andra aktörer i försäkringsbranschen än de bedriver som livförsäkringsverksamhet och annan investeringsrelaterad försäkringsverksamhet och som omfattas av penningtvättsförordningens obligatoriska tillämpningsområde på basis av risken, eftersom det inte nationellt har framkommit misstankar om penningtvätt eller finansiering av terrorism i försäkringsbolags verksamhet, och det kan inte betraktas som motiverat att utvidga tillämpningsområdet till denna del. Inte heller i kommissionens konsekvensbedömning som åtföljde EU-regleringen har man sett några orsaker att utvidga penningtvättsregleringens tillämpningsområde till annan försäkringsverksamhet än livförsäkringsverksamhet och annan investeringsrelaterad försäkringsverksamhet. I propositionen föreslås det att fortfarande föreskrivs i penningtvättslagen om rapporteringsskyldighet för Energimyndigheten, en börs enligt lagen om handel med finansiella instrument och centralinstitutet för den sammanslutning som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker på motsvarande sätt som i den gällande penningtvättslagen och att kommissionen underrättas om denna riskbaserade förlängning av undantaget från tillämpningsområdet i enlighet med artikel 3 i sjätte penningtvättsdirektivet.

I propositionen föreslås det att penningtvättsregleringens tillämpningsområde även i fortsättningen ska omfatta tillhandahållare av penningspelstjänster på basis av risken. Beträffande dem skulle också det undantag från tillämpningsområdet som EU-regleringen möjliggör kunna utnyttjas. I stället föreslås det att möjligheten till undantag från tillämpningsområdet tillämpas i fråga om finansiell verksamhet som bedrivs i mycket begränsad omfattning, så förslaget motsvarar i stor utsträckning nuläget.

5.1.2 Tillsynsorgan för penningtvätt och myndigheter som omfattas av omsorgsplikt

I penningtvättslagen föreskrivs det om de myndigheter som övervakar de ansvariga enheter som definieras i penningtvättsförordningen. Förslaget motsvarar i huvudsak nuläget och där beaktas inrättandet av det nya Tillstånds- och tillsynsverket och de tillsynsuppgifter som överförs till det från Polisstyrelsens lotteriförvaltning och Regionförvaltningsverket i Södra Finland. När det gäller de nya ansvariga enheterna blir Tillstånds- och tillsynsverket tillsynsorgan för andra yrkesverksamma i fastighetsbranschen, personer som handlar med varor av högt värde, ädla metaller och ädelstenar. Förslaget motsvarar i huvudsak nuläget, där fastighetsförmedlare, de som

säljer eller förmedlar varor och de som säljer eller förmedlar konstverk under vissa förutsättningar har stått under Regionförvaltningsverket i Södra Finlands tillsyn. Även icke-finansiella holdingföretag och aktörer inom investeringsmigration ska övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket. Nya ansvariga enheter som ska övervakas av Finansinspektionen är leverantörer och förmedlare av gräsrotsfinansieringstjänster.

I propositionen föreslås det att Finlands Advokater ska övervaka i lagen om advokater (496/1958) avsedda advokater som är näringsidkare eller, om advokatverksamheten bedrivs i bolagsform, på advokatbolag, när de handlar i en klients namn eller för en klients räkning vid finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom eller när de i en klients namn deltar i planering eller genomförande av vissa transaktioner. Förslaget motsvarar nuläget. Dessutom föreslås det att Tillstånds- och tillsynsverket ska vara den myndighet som sköter ovannämnda tillsynsuppgift.

Befogenheten att övervaka efterlevnaden av bestämmelserna om penningspelsverksamheten och fastighetsmäklare på Åland ska fortfarande överföras på Ålands landskapsregering genom en överenskommelseförordning, dvs. nuläget bibehålls till denna del.

I penningtvättslagen föreslås bestämmelser om Polisstyrelsen som en myndighet som omfattas av omsorgsplikt enligt penningtvättslagen när det gäller processerna för beviljande av penninginsamlings-, varulotteri- och bingotillstånd. Särskilt när lotteriförvaltningen utför tillsyn i efterhand fås information särskilt om tillståndssökandens ekonomiska ställning och penningtrafik. Om det föreskrivs att de ovannämnda tillståndsprocesserna ska omfattas av omsorgsplikt, kan Polisstyrelsens lotteriförvaltning rapportera tvivelaktig verksamhet till centralen för utredning av penningtvätt. Övriga aktörer som omfattas av omsorgsplikt förblir desamma som enligt den gällande lagen.

5.1.3 Nationell riskbedömning av penningtvätt samt statistik

I penningtvättslagen förslås bestämmelser om nationell riskbedömning och statistik, genom bestämmelserna genomförs artiklarna 8–9 i sjätte penningtvättsdirektivet. Enligt de gällande bestämmelserna ansvarar finansministeriet för statistiken över penningtvätt och inrikesministeriet för statistiken över finansiering av terrorism. I propositionen föreslås det för att säkerställa en så bred beredning som möjligt och olika myndigheters deltagande att riskbedömningen av penningtvätt styrs av den nationella myndighetsarbetsgruppen för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (Nationellt arbetsgrupp för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism - Finansministeriet), där olika ministerier och myndigheter som deltar i bekämpningsarbetet samt myndigheter som omfattas av omsorgsplikt är representerade på bred basis. Centralen för utredning av penningtvätt vid centralkriminalpolisen ska ansvara för beredningen av riskbedömningen. Även skyldigheten att göra upp statistik, som i den gällande lagen föreskrivs för finansministeriet, inrikesministeriet och justitieministeriet, föreslås av samma orsak, dvs. för att garantera deltagande och beredning på bred basis, bli överförd till den nationella myndighetsarbetsgruppen för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

5.1.4 Registret över förmånstagare och de faktiska förmånstagarna för vissa juridiska personer

I penningtvättslagen föreslås bestämmelser om ett register över uppgifter om faktiska förmånstagare, dvs. förmånstagarregistret, och genom bestämmelserna genomförs artiklarna 10–15 i sjätte penningtvättsdirektivet. I penningtvättslagen föreskrivs det om vilka uppgifter som lagras i registret och om tillgång till registret för behöriga myndigheter, självregleringsorgan och ansvariga enheter samt på grund av berättigat intresse. I handelsregisterlagen ska det

fortfarande föreskrivas om brott mot registreringsskyldigheterna som gäller faktiska förmånstagare och de påföljder som ska påföras för försummelser. I penningtvättslagen föreslås dessutom bestämmelser i syfte att förtydliga den nationella tillämpningen och tolkningen av penningtvättsförordningen om registrering av de verkliga förmånstagarna för föreningar, stiftelser, religiösa samfund och bostadsbolag som i stor utsträckning motsvarar de nuvarande bestämmelserna, dvs. för deras del kvarstår den så kallade presumtionsbestämmelsen för att minska den administrativa bördan.

5.1.5 Tillsyn över bekämpningen av penningtvätt

I penningtvättslagen föreslås bestämmelser om tillsynen över bekämpning av penningtvätt, inbegripet tillsynsorganens befogenheter, lämnande av uppgifter till ansvariga enheter, riskbaserad tillsyn, utlämnande av uppgifter till centralen för utredning av penningtvätt, tillsynssamarbete, tillsynskollegier samt ekonomiska sanktioner och administrativa åtgärder. Genom bestämmelserna genomförs artiklarna 37–59 i sjätte penningtvättsdirektivet, där det föreskrivs mera detaljerat än tidigare om tillsynsmyndigheternas uppgifter. När det gäller administrativa påföljder föreskrivs det i penningtvättslagen på det sätt som förutsätts i artikel 55 i sjätte penningtvättsdirektivet om minimibeloppet av ekonomiska sanktioner, som ska vara åtminstone två gånger den vinst som har erhållits genom överträdelsen om det går att fastställa denna vinst, eller minst 1 000 000 euro, beroende på vad som är högst. I fråga om kreditinstitut och finansiella institut föreskrivs det dessutom på befogenheter att bestämma om påföljder som för juridiska personer är minst 10 000 000 euro eller 10 procent av den totala årsomsättningen, beroende på vad som är högst samt för fysiska personer minst 5 000 000 euro. Det kan påpekas att minimibeloppet av sanktionsavgiften för juridiska personer har fördubblats för kreditinstitut och finansiella institut jämfört med fjärde penningtvättsdirektivet.

I penningtvättslagen föreslås det också bestämmelser om skydd av personer som rapporterar överträdelser och om samarbete för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism, genom bestämmelserna genomförs artiklarna 60–68 i sjätte penningtvättsdirektivet.

5.1.6 Registret för övervakning av penningtvätt

Genom den gällande penningtvättslagen har registret för övervakning av penningtvätt inrättats vid Regionförvaltningsverket i Södra Finland, i vilket med stöd av penningtvättslagen införs uppgifter om de rapporteringsskyldiga som övervakas av regionförvaltningsverket med undantag för dem som är auktoriserade tillsynsobjekt eller som redan registrerat sig som tillsynsobjekt vid regionförvaltningsverket med stöd av annan lagstiftning. Syftet med regleringen har varit att skapa klarhet i nuläget så att regionförvaltningsverket har aktuell och heltäckande information om de rapporteringsskyldiga som det övervakar. I fråga om registret föreslås det att regleringen om det i huvudsak bibehålls oförändrad eftersom registret fortfarande behövs för att ordna tillsynen över de ansvariga enheter som ingår i det, så att Tillstånds- och tillsynsverket i fortsättningen är registermyndighet.

5.1.7 Lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton

I lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton görs de ändringar som förutsätts av artiklarna 16 och 17 i sjätte penningtvättsdirektivet. Det är i första hand fråga om preciseringar av vilka aktörer som omfattas av tillämpningsområdet samt om preciseringar av vilka uppgifter som utlämnas via övervakningssystemet för bank- och betalkonton. Dessutom genomförs bestämmelserna om sammankoppling av medlemsstaterna register och datasöksystem som gäller bank- och betalkonton.

5.1.8 Lagen om centralen för utredning av penningtvätt

I lagen om centralen för utredning av penningtvätt genomförs artiklarna 19–36 i sjätte penningtvättsdirektivet. För centralen för utredning av penningtvätt föreslås nya befogenheter i anslutning till 1) instruktioner till ansvariga enheter att övervaka transaktioner eller aktiviteter, 2) underrättelser till ansvariga enheter om omständigheter som är relevanta för utförandet av åtgärder för kundkännedom, och 3) förordnande att ansvariga enheter ska avbryta användningen av ett bankkonto eller betalkonto, konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse. Centralen för utredning av penningtvätt föreslås dessutom få rätt att delta i analysgrupper som genomför gemensamma analyser av misstänkta transaktioner och aktiviteter och begära att en gemensam analysgrupp inrättas. Dessutom föreslås det preciseringar i centralens uppgifter samt rättigheter att få, använda och lämna ut uppgifter och i tidsfristerna för informationsutbyte.

5.1.9 Handelsregisterlagen

I handelsregisterlagen ändras hänvisningarna till den gamla regleringen till hänvisningar till den nya regleringen samt stryks bestämmelser som överlappar penningtvättsförordningen i anslutning till registrering av uppgifter samt förfaranden.

5.1.10 Andra lagar

I lagen om Finansinspektionen, kreditinstitutslagen, lagen om betalningsinstitut, lagen om investeringstjänster, lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism, lagen om utsläppshandel, lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010), lagen om advokater, lagen om pantlåneinrättningar (1353/1992), lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014), lagen om placeringsfonder (213/2019), lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017) och lagen om gräsrotsfinansiering (734/2016) görs i första hand lagtekniska ändringar genom att ändra hänvisningarna till penningtvättslagen eller fjärde penningtvättsdirektiv till hänvisningar till den nya regleringen.

I lagen om Finansinspektionen föreslås dessutom att preskriptionstiden för påföljder för fortsatt överträdelse eller försummelse, som nu är fem år, ändras till att motsvara preskriptionstiden för en gärning av engångsnatur, dvs. tio år. Ändringen innebär att särskilt i de fall som det räcker längre innan de upptäcks eller utreds, dvs. när det är fråga om en fortsatt gärning, behåller Finansinspektionen befogenhet att påföra påföljd under en lika lång tid som i ett fall av engångsnatur.

I försäkringsbolagslagen upphävs bestämmelsen om kundkontroll och riskhantering, för i fortsättningen tillämpas penningtvättsförordningens bestämmelser om dessa saker på livförsäkringsverksamhet och investeringsrelaterad försäkringsverksamhet, medan annan försäkringsverksamhet stannar utanför penningtvättsregleringens tillämpningsområde.

5.2 De huvudsakliga konsekvenserna

5.2.1 Bestämmelser i sjätte penningtvättsdirektivet som inte förutsätter några ändringar i den nationella lagstiftningen

Sjätte penningtvättsdirektivet innehåller bestämmelser som inte behöver genomföras nationellt eller vilkas innehåll redan ingår i annan nationell reglering.

I artikel 1 i sjätte penningtvättsdirektivet beskrivs direktivets innehåll och den behöver inte genomföras nationellt. I artikel 3 i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs om identifiering av

riskutsatta sektorer på nationell nivå. Artikeln gör det möjligt för medlemsstaterna att tillämpa hela eller delar av penningtvättsförordningen riskbaserat på andra enheter än de som omfattas av penningtvättsförordningens obligatoriska tillämpningsområde. Artikeln innehåller också bestämmelser om förutsättningarna och förfarandena för att identifiera riskutsatta sektorer på nationell nivå samt om fortsatt tillämpning av penningtvättsförordningen på de ansvariga enheter på vilka nationella bestämmelser för att genomföra fjärde penningtvättsdirektivet har tillämpats den 9 juli 2024, och den behöver inte genomföras nationellt.

I artikel 4 i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs det om krav som rör vissa tjänsteföretag. Enligt punkt 1 ska valutaväxlings- och checkinlösningskontor samt tjänsteleverantörer till trust- ter eller bolag antingen ha tillstånd eller vara registrerade och enligt punkt 2 ska medlemsstaterna säkerställa att alla tillhandahållare av speltjänster är reglerade. Ovannämnda krav behöver inte genomföras separat, eftersom det förutsätts att ovannämnda aktörer registrerar sig i övervakningsregistret för penningtvätt eller har verksamhetstillstånd och bestämmelser om tillhandahållare av speltjänster ingår i lotterilagen och i fortsättningen i den nya penningspelslagen.

I artikel 7 i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs om riskbedömning på unionsnivå och skyldigheterna enligt den har ålagts Europeiska kommissionen och Amla, så den behöver inte genomföras nationellt.

Artikel 19.1 om inrättande av finansenheten i sjätte penningtvättsdirektivet motsvarar artikel 32.1 i fjärde penningtvättsdirektivet, medan artikel 19.3 och 19.5 motsvarar artikel 32.3, så de kräver inga ändringar i den nationella lagstiftningen. Artikel 19.9 kräver inga ändringar, eftersom 4 § 4 mom. i lagen om centralen för utredning av penningtvätt innehåller bestämmelser om centralens rätt att utbyta uppgifter med tillsynsmyndigheterna.

När det gäller artikel 24.1 i sjätte penningtvättsdirektivet hänför sig ändringarna till tidsgränserna för meddelande av beslut om avbrytande. I övrigt motsvarar 6 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt direktivets förpliktelse att en transaktion får avbrytas för högst 10 dagar.

Artikel 29 om samarbete mellan finansunderrättelseenheter i sjätte penningtvättsdirektivet motsvarar artikel 52 i fjärde penningtvättsdirektivet, och förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen. Artikel 34 om godkännande av vidare spridning av information som utbytts mellan finansunderrättelseenheter i sjätte penningtvättsdirektivet motsvarar artikel 55 i fjärde penningtvättsdirektivet, och förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen. Artikel 35 om verkan av straffbestämmelser i sjätte penningtvättsdirektivet motsvarar artikel 57 i fjärde penningtvättsdirektivet, och förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen.

Artikel 71, som överförs till sjätte penningtvättsdirektivets slutbestämmelser, gäller utövande av befogenheten att anta delegerade befogenheten, som ges till kommissionen, artikel 72 gäller kommittéförfarande, och de behöver inte genomföras nationellt. Artikel 73 gäller kommissionens övergångshantering av FIU.net innan det överförs till Amla, och behöver inte genomföras nationellt. De ändringar som gjorts i fråga om verkliga förmånstagare som gjorts i artikel 74 i sjätte penningtvättsdirektivet jämfört med fjärde penningtvättsdirektivet ingår redan i den nationella regleringen, och förutsätter inga ändringar.

Artikel 75 i sjätte penningtvättsdirektivet om ändring av det så kallade visselblåsardirektivet (EU) 2019/1937 behöver inte genomföras nationellt. Artikel 76 i sjätte penningtvättsdirektivet gäller kommissionens rapport till Europaparlamentet och rådet och artikel 77 upphävande av fjärde penningtvättsdirektivet, och de behöver inte genomföras nationellt. Artiklarna 79–80 gäller ikraftträdande och adressater, som är medlemsstaterna, och de behöver inte genomföras.

5.2.2 Bestämmelser i det ändrade direktivet om finansiell information som inte förutsätter några ändringar i den nationella lagstiftningen

Artikel 1.1 om syfte i ändringen av direktivet om finansiell information förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen. Artikel 1.2 om definitioner förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen. Artikel 1.5 gällande tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa datasäkerhet i enlighet med höga tekniska standarder kräver inga ändringar i den nationella lagstiftningen, eftersom informationshanteringslagen innehåller bestämmelser om bland annat informationssäkerhet, inbegripet identifiering av uppgifter som förutsätter tillförlitlighet, tilldelande av användarrättigheter och säkerställande av tillförlitligheten samt informationssäkerhet i fråga om informationsmaterial och informationssystem. Artikel 1.8 om informationsutbyte mellan Europol och finansunderrättelseenheterna förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen, eftersom det föreskrivs om detta i lagen om centralen för utredning av penningtvätt.

5.3 De huvudsakliga konsekvenserna

5.3.1 Kommissionens konsekvensbedömning

I kommissionens konsekvensbedömning SWD/2021/190 final (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021SC0190), som ingår i förslaget till lagstiftning om en reform av penningtvättsregleringen, har konsekvenserna av olika regleringsalternativ bedömts. I fråga om förslag nr 3, som går längst i fråga om harmoniseringen och som ligger närmast den EU-reglering som trädde i kraft och som i mycket stor utsträckning harmoniserar bekämpandet av penningtvätt och finansiering av terrorism, konstaterar kommissionen att de regler som ska tillämpas på de behöriga myndigheternas verksamhet, särskilt de tillämpliga metoderna och förfarandena, deras befogenheter och de detaljerade reglerna om deras inbördes samarbete och samarbete med andra behöriga myndigheter, skulle fastställas tydligt på EU-nivå och skulle inte tolkas och tillämpas på olika sätt i medlemsstaterna. Tillsynsmyndigheterna skulle bedöma riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism genom att tillämpa samma och enhetliga metod i hela EU i enlighet med samma kriterier och parametrar. Detta skulle möjliggöra en jämförbar bedömning av de risker som hänför sig till vissa sektorer, enheter och affärsförbindelser, vilket skulle möjliggöra konsekvent tillsyn i alla medlemsstater. De nationella behöriga myndigheterna skulle ha noggrannare regler om skyldigheten att samarbete och utbyta uppgifter på såväl nationell nivå som i gränsöverskridande fall. Från denna synpunkt skulle EU-reglerna säkerställa att de nationella myndigheterna, när de hanterar gränsöverskridande situationer, har ett klart ansvar och rättsliga skyldigheter att tillämpa enhetliga förfaranden som säkerställer fullödigt samarbete och effektiv övervakning av gränsöverskridande transaktioner. Ett konsekvent förhållningssätt på EU-nivå till dylika regler skulle undanröja de osäkerheter som beror på olika sätt att genomföra regleringen, och göra det möjligt att reagera effektivt på hot om penningtvätt och finansiering av terrorism oberoende av var i EU de framkommer. I alternativ nr 3 skulle dessutom bindande regler som är fastställda på EU-nivå säkerställa att de nationella tillsynsmyndigheterna samarbetar effektivt med en eventuell tillsynsmyndighet på EU-nivå för att undvika att tillsynen på EU-nivå störs av inkonsekventa och utdragna förfaranden när tillsynsåtgärder förutsätter gemensamma åtgärder på EU-nivå och medlemsstaternas nivå.

I kommissionens konsekvensbedömning konstateras att de förändrade kraven på penningtvättsregleringens innehåll, dvs. enhetligare normer, kan medföra kostnader för den privata sektorn. För de nuvarande ansvariga enheterna är dessa genomförande- och efterlevnadskostnader dock av engångsnatur och tämligen små: interna processer och tillvägagångssätt måste anpassas, men de väntas inte medföra några betydande investeringar i infrastruktur eller dyr teknik. De ytterligare krav som gäller kundkännedom, rapportering osv. väntas inte förutsätta att extra personal

anställs eller att extra IT-tillämpningar skaffas, och intressentgrupperna stödjer dem i stor utsträckning. Efter att det säkerställts att de ändrade reglerna efterlevs uppkommer inga merkostnader jämfört med kostnaderna för efterlevnad av de gällande reglerna.

Slutledningen av konsekvensbedömningen är att för de enheter som för första gången omfattas av EU:s regler om bekämpning av penningtvätt uppkommer dock betydande administrativa kostnader; detta gäller i huvudsak vissa leverantörer av kryptotillgångstjänster med också leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster. Genomförandet av de nya reglerna om kryptotillgångar förändrar förutsättningarna för leverantörer av kryptotillgångstjänster att bedriva verksamhet. Trots att plånboksleverantörer och växlingsplattformar för fiatvalutor och kryptovalutor har gjorts till ansvariga enheter redan genom femte penningtvättsdirektivet, har andra tjänster ännu inte ålagts skyldighet att känna kunden och andra rapporteringsskyldigheter, som ska tillämpas i fortsättningen och som orsakar nya efterlevnadskostnader, såsom rekrytering av personal som ansvarar för efterlevnad av penningtvättsregleringen och anskaffning av lämpliga IT-redskap.

För de ansvariga enheter som bedriver gränsöverskridande verksamhet och som för närvarande berörs av olika befogenhetsregler orsakar dessa skillnader å andra sidan betydande efterlevnadskostnader, så på medellång sikt skulle de harmoniserade reglerna leda till kostnadsbesparingar inom efterlevnadsområdet och för enheter som nyligen börjat omfattas av reglerna skulle merkostnaderna bli lägre. I kommissionens konsekvensbedömning konstaterades att en nuvarande grupp av ansvariga enheter, personer som handlar med varor, ställs utanför tillämpningsområdet för lagstiftningspaket mot penningtvätt och finansiering av terrorism till följd av det planerade maximibeloppet av stora kontanttransaktioner, och det konstaterades att detta också besparar finansunderrättelseenheterna, som inte längre behöver behandla rapporter om dylika stora kontanttransaktioner. Till denna del bör man dock beakta att i stället för personer som handlar med varor börjar EU:s nya penningtvättsreglering omfatta personer som handlar med ädla metaller och ädelstenar, personer som handlar med varor av högt värde samt personer som handlar med eller agerar som mellanhänder vid handel med kulturföremål.

I kommissionens konsekvensbedömning påpekas att när det gäller internationell konkurrenskraft ålägger EU:s system redan nu företag, särskilt banker, inom EU stränga skyldigheter, som på många sätt är strängare än inom andra jurisdiktioner, men den gemensamma regelboken kommer sannolikt inte att påverka konkurrenskraften negativt. Bevis från tidigare påstådda fall av penningtvätt visar tvärtemot att anseenderisken har en betydande inverkan på de berörda bankernas konkurrenskraft, som kan reduceras med en effektivare förebyggande ram.

Kommissionen konstaterar att regleringen skulle medföra administrativa kostnader för medlemsstaternas tillsynsmyndigheter och finansunderrättelseenheter, som i vissa fall skulle bli tvungna att anpassa sina befogenheter och redskap och eventuellt anpassa sina personalresurser och ekonomiska resurser på motsvarande sätt. Anpassningen skulle också vara av engångsnatur och generera snabb nytta i form av förbättrad kapacitet och effektiv skötsel av uppgifterna. I konsekvensbedömningen motiverade kommissionen den långt gående harmoniseringen också med att medborgarna understödde alternativet och ökad harmonisering inom alla områden som var föremål för samråd.

5.3.2 Ekonomiska konsekvenser

5.3.2.1 Konsekvenser för den offentliga ekonomin

I kommissionens konsekvensbedömning framhålls att sammankopplingen av bankkontoregister och elektroniska datasöksystem orsakar kostnader både när systemen införs och medan de är i drift. Europeiska kommissionen uppskattade i sin rapport från juli 2019 kostnaderna för de

befintliga EU-systemen för att få en riktgivande uppskattning av kostnaderna för sammankopplingen av registren över bankkontouppgifter. I de flesta fallen täckte EU:s budget kostnaderna för sammankopplingskomponenten på EU-nivå (till exempel den centraliserade plattformen), medan medlemsstaterna skulle svara för anpassningen av sina nationella system så att de blir interoperabla. Som slutledning konstateras att även om införandet av systemen orsakar kostnader, är de relativt små jämfört med den nytta som systemen medför för kampen mot penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism.

Konsekvenser för Patent- och registerstyrelsen

Till följd av sjätte penningtvättsdirektivet samt penningtvättsförordningen kommer Patent- och registerstyrelsen att genomföra betydande ändringar i handelsregistrets, stiftelseregistrets och föreningsregistrets informationssystem samt e-tjänsterna och informationstjänsten om förmånstagare under 2026 och 2027. Patient- och registerstyrelsen ska också säkerställa att det på det sätt som direktivet förutsätter finns tillräckligt med resurser för att behandla anmälningar samt administrera informationssystemen i anslutning härtill.

Penningtvättsrättsakterna utgör en omfattande och komplicerad helhet, och därför har den första preliminära uppskattningen av genomförandets kostnadseffekter för Patent- och registerstyrelsen fåtts först i november 2024. Det är fråga om legislativa ändringar som det är nödvändigt att genomföra i informationssystemen. Tidsfristen är ändringarna går ut den 10 juli 2027.

Förordningen förutsätter ändringar i bland annat anmälningen och registreringen av nya organ, anmälan om förmånstagaruppgifter i fråga om nya typer av sammanslutningar samt att uppgifter om nedlagda sammanslutningar automatiskt raderas efter den tidsfrist som anges i förordningen. Förmedlingen av förmånstagaruppgifter till Patent- och registerstyrelsen från den centraliserade informationstjänsten för förmånstagaruppgifter BORIS samt jämförelsen av företag och personer med förteckningen över ekonomiska sanktioner förutsätter också systemändringar.

Genomförandet medför merkostnader på sammanlagt cirka 6,7 miljoner euro för Patent- och registerstyrelsen under åren 2026–2027. År 2026 uppskattas investeringarna till 2,08 miljoner euro och år 2027 till 3,28 miljoner euro. Enligt prognosen kan 800 000 euro av 2026 års investeringar finansieras med RRF-anslag.

Leverantörskostnaderna för att administrera informationssystemet om förmånstagare uppskattas under ramperioden 2026–2029 vara cirka 260 000 euro 2026, 440 000 euro 2027 och 525 000 euro/år från och med 2028. Vid sidan av investeringarna i och administreringen av informationssystem bör Patent- och registerstyrelsen utöka sin egen sakkunskap när det gäller kampen mot penningtvätt samt förmånstagarärenden. Det kommer att behövas tilläggsresurser för att utveckla och upprätthålla informationssystemen samt för att behandla anmälningar. Resurskostnaderna uppskattas till 780 000 euro 2026, 1,26 miljoner euro 2027 och cirka 525 000 euro per år från och med 2028.

År 2026 uppskattas det behövas tilläggsfinansiering på 2,32 miljoner euro för investeringar, administrering och kostnader för sakkunnigresurser, 2027 tilläggsfinansiering på 4,98 miljoner euro och från och med 2028 finansiering på cirka 1,05 miljoner euro per år.

Patent- och registerstyrelsen föreslår att de systemändringar och den administrering som penningtvättsdirektivet medför finansieras till fullt belopp med budgetanslag från och med den 1 juli 2026. För 2026 föreslås ett anslag på sammanlagt 2,32 miljoner euro, för 2027 sammanlagt 4,98 miljoner euro och från och 2028 1,05 miljoner euro per år för finansiering av

driftskostnaderna för informationssystemen och för lönekostnaderna för sakkunnigresurser. Anslagsbehovet för åren 2026–2029 uppgår till sammanlagt 9,4 miljoner euro. euro.

Konsekvenser för Tullen

Tullen svarar under finansministeriets ledning för genomförandet av övervakningssystemet för bank- och betalkonton och för den tekniska utveckling av systemet. Tullen samordnar kontoregisterprojektet, genom vilket övervakningssystemet för bank- och betalkonton har byggts upp och utvecklas.

Till de utvecklingsbehov som lagändringarna orsakar hänför sig enligt kontoregisterprojektets bedömning två centrala ibruktagandetidpunkter, våren 2027 och våren 2029. Sommaren 2027 tas enligt dagens uppgifter i bruk de funktioner som hänför sig till kryptotillgångs- och värdepapperskonton samt virtuella IBAN-konton, och som torde påverka sökningen efter såväl kontouppgifter som saldo- och kontotransaktionsuppgifter. Sommaren 2029 tas förmedlingen av uppgifter enligt BARIS i bruk inom Europeiska unionen, och här ingår så kallade oskarpa sökningar och littererade sökningar.

Kostnadsberäkningarna försvåras av att de ovannämnda egenskapernas exakta funktioner ännu inte är kända. Tullen förbehåller sig att inte ange de slutliga kostnaderna innan dessa funktioner har preciserats.

Kontoregisterprojektet har i fråga om kostnaderna för utvecklingsarbetet konstaterat att inom Tullens budgetram för 2026–2029 har det tidigare föreslagits sammanlagt cirka 2 000 000 euro i anslutning till BARIS.

Med beaktande av de ovannämnda stora kostnaderna anser Tullen att lagpaketet borde främjas som en budgetlag.

Enligt kontoregisterprojektets bedömning kommer de ändringar som görs 2027 antagligen inte att medföra något stort behov av att utöka kapaciteten. De ändringar som görs 2029 förutsätter dock tilläggskapacitet till vissa delar. Omfattningen av denna kapacitetsökning är dock beroende av det framtida antalet förfrågningar från Europeiska unionen samt av hur mycket beräkning ovannämnda oskarpa och littererade sökningar förutsätter. Detta är ännu inte känt.

Enligt kontoregisterprojektet skulle en extern informationssäkerhetsauditering som eventuellt föregår ibruktagandet av BARIS 2029 skulle enligt dagens uppskattning kosta 30 000–40 000 euro.

Enligt kontoregisterprojektet kommer rapporteringsbehoven antagligen att öka när övervakningssystemet för bank- och betalkonton utvidgas, och detta har beaktats i bedömningen av budgetramen.

Konsekvenser för dataombudsmannens byrå

Dataombudsmannens byrå förefaller behöva tilläggsresurser för det första för de partnerskap för informationsutbyte som den nya regleringen möjliggör. Enligt artikel 75.2 i penningtvättsförordningen ska ansvariga enheter som avser att delta i ett partnerskap för informationsutbyte underrätta sina respektive tillsynsmyndigheter som, i förekommande fall i samråd med varandra och med de myndigheter som ansvarar för att kontrollera efterlevnaden av förordning (EU) 2016/679, ska kontrollera att partnerskapet för informationsutbyte har inrättat mekanismer för att säkerställa efterlevnad av denna artikel och att den konsekvensbedömning avseende

dataskydd som avses i punkt 4 h har genomförts. Kontrollen ska äga rum innan verksamheten inom partnerskapet för informationsutbyte inleds. I förekommande fall ska tillsynsmyndigheterna också samråda med finansunderrättelseenheterna.

I det skede då lagen träder i kraft måste dataombudsmannens byrå förbereda sig på att ta i bruk regleringen och de åtgärder som den förutsätter och som dataombudsmannens byrå ska genomföra. I enlighet med artikel 75.2 i penningtvättsförordningen måste dataombudsmannen börja kontrollera att de ansvariga enheterna har genomfört en konsekvensbedömning avseende dataskydd i fråga om partnerskapet för informationsutbyte och tillsammans med andra tillsynsmyndigheter kontrollera att partnerskapet för informationsutbyte använder mekanismer för att säkerställa efterlevnad av artikel 75. I ibruktagandefasen ska dataombudsmannen tolka lagstiftningen och således bedöma vilka tillvägagångssätt man måste tillägna sig för att genomföra kontrolluppgiften. Dataombudsmannen ska bland annat bedöma om det i denna kontrolluppgift är fråga om sådant förhandssamråd som avses i artikel 36 i den allmänna dataskyddsförordningen (EU) 2016/679.

Dessutom kan det påpekas att i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om de olika medlemsstaternas myndigheters befogenheter när det gäller gränsöverskridande behandling av personuppgifter. Dataombudsmannens byrå måste i ibruktagandefasen samarbeta med de olika medlemsstaternas tillsynsmyndigheter, så att man kan inrätta en mekanism för en kontrollprocess enligt artikel 75 i penningtvättsförordningen för eventuella gränsöverskridande partnerskap för informationsutbyte. I det skede då regleringen tas i bruk och i fortsättningen när regleringen efterlevs måste dataombudsmannens byrå genomföra kontrolluppgiften enligt artikel 75 inom skälig tid, så att de ansvariga enheterna kan inleda partnerskap för informationsutbyte. Kontrolluppgiften ska även i gränsöverskridande situationer genomföras inom skälig tid. Korrekt genomförande av kontrolluppgiften förutsätter att dataombudsmannens byrå får de resurser som behövs för att sköta uppgiften.

För det andra förefaller dataombudsmannens byrå behöva tilläggsresurser eftersom behandlingen av särskilda kategorier av personuppgifter enligt artikel 9 i den allmänna dataskyddsförordningen och av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål samt lagöverträdelser som innefattar brott enligt artikel 10 i den förordningen utvidgas i enlighet med artikel 76 i penningtvättsförordningen. I artikel 76 möjliggörs också automatiserat beslutsfattande och användning av AI-system under vissa förutsättningar.

Utvidgningen av behandlingen av särskilda kategorier av personuppgifter samt möjliggörandet av partnerskap för informationsutbyte antas leda till att flera tar kontakt med dataombudsmannens byrå. Kontakterna till exempel handla om att personuppgiftsansvariga begär råd om hur konsekvensbedömningarna ska göras. Klagomål och begäranden om råd från registrerade har i regel att göra med tillgodoseendet av de registrerades rättigheter eller huruvida behandlingen av personuppgifter är förenlig med penningtvättslagstiftningen och dataskyddslagstiftningen.

Dataombudsmannens byrå måste kunna sköta sin tillsynsuppgift i egenskap av myndighet som övervakar behandlingen av personuppgifter. Den reglering som träder i kraft har betydande konsekvenser för skyddet för personers privatliv enligt 10 § i grundlagen.

I det skede då lagen träder i kraft måste dataombudsmannens alltså kunna ta i bruk regleringen och de åtgärder som den förutsätter och som dataombudsmannens byrå ska genomföra. Dataombudsmannens byrå måste också garanteras tillräckliga resurser för att sköta tillsynsuppgiften när regleringen tillämpas i fortsättningen. Att dataombudsmannen säkras tillräckliga resurser för denna tillsynsuppgift bidrar till att stödja kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism, säkerheten i samhället och en fungerande inre marknad i EU.

Av ovannämnda orsaker bedömer dataombudsmannens byrå i ljuset av de uppgifter som hittills erhållits under lagberedningen att i det skede då regleringen införs, dvs. 2027 är behovet av tilläggsresurser 2 årsverken (180 000 euro). I fortsättningen är dataombudsmannens byrås permanenta behov av tilläggsresurser till följd av den reglering som träder i kraft 1 årsverke (90 000 euro).

5.3.2.2 Ekonomiska konsekvenser för de ansvariga enheterna

De kostnader som efterlevnaden av bestämmelserna om penningtvätt och finansiering av terrorism orsakar de ansvariga enheterna varierar, men de består i huvudsak av interna åtgärder och utlagda tjänster. Kostnader kan orsakas av anskaffningen av program och teknik i anslutning till regelefterlevnaden, utbildning, personalkostnader samt eventuella arvoden till utomstående konsulter och experter.

Särskilt stora ansvariga enheter i finansbranschen kan använda särskilda program i kampen mot penningtvätt och terrorism till exempel för att samla in och lagra uppgifter för kundkännedom och följa tvivelaktiga transaktioner, som kan vara relativt dyra. De ansvariga enheternas personal måste få tillräcklig utbildning om bestämmelserna om bekämpande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och om tillsynsmyndigheternas eventuella föreskrifter och rekommendationer. Tillräckligt med personal måste reserveras för regelefterlevnaden så att överensstämmelsen med kraven kan säkerställas. I vissa fall kan det vara nödvändigt att avlöna utomstående experter, såsom advokater eller konsulter, för att hjälpa till att utveckla och genomföra kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Det är också bra att beakta att försummelser att iaktta bestämmelserna om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism kan leda till allvarliga administrativa och ekonomiska påföljder som kan vara betydligt större än kostnaderna för förebyggande åtgärder. Målet för EU:s nya penningtvättsreglering är att förenhetliga påföljderna av överträdelser. I kommissionens konsekvensbedömning ansågs en av svagheterna med direktivbaserad reglering vara att det inte har funnits något enhetligt tillnärmelsesätt vid tillämpningen av påföljder och att det inte rått något samförstånd bland tillsynsmyndigheterna om vad som är en allvarlig överträdelse. Sålunda har motsvarande överträdelse sannolikt lett till olika påföljder och åtgärder i olika medlemsstater beroende på vilken tillsynsmyndighet som ansvarar för genomförandeåtgärderna, eller så har slutresultatet kunnat vara att den ansvariga enheten inte alls drabbats av några påföljder.

På det sätt som konstateras i den konsekvensbedömning som ingick i kommissionens lagstiftningsförslag kan de förändrade kraven på penningtvättsregleringens innehåll, dvs. enhetligare normer, medföra kostnader för den privata sektorn. För de nuvarande ansvariga enheterna är dessa genomförande- och efterlevnadskostnader dock av engångsnatur och tämligen små, exempelvis interna processer och tillvägagångssätt måste anpassas. De väntas ändå inte medföra några betydande behov av investeringar i infrastruktur eller dyr teknik. De ytterligare krav som gäller kundkännedom och rapportering väntas inte förutsätta att extra personal anställs eller att extra IT-tillämpningar skaffas, och intressentgrupperna stödjer dem i stor utsträckning. Efter att det säkerställts att de ändrade reglerna efterlevs uppkommer inga merkostnader jämfört med kostnaderna för efterlevnad av de gällande reglerna.

För nya ansvariga enheter kan fullgörandet av skyldigheterna däremot orsaka mera kostnader och eventuellt behov av att till exempel rekrytera personer med kompetens att svara för att kraven uppfylls eller av att lägga ut åtgärder i anslutning till fullgörandet av skyldigheterna.

Det är svårt att uppskatta beloppen av de kostnader som orsakas olika ansvariga enheter, eftersom behovet av resurser för att utarbeta den riskbedömning som ingår i de ansvariga enheternas skyldigheter kan variera avsevärt beroende på de ansvariga enheternas verksamhet och kunder. Särskilt de ansvariga enheterna inom finanssektorn satsar avsevärt på att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Enligt Europeiska bankmyndighetens rapport (Study of the cost of compliance with supervisory reporting requirements, EBA/Rep/2021/15) uppgår kreditinstitutens och de finansiella institutens kostnader för regelefterlevnad och rapportering till 0,9 biljoner euro i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Finanssiala ry har uppskattat att i de finländska finansiella instituten används årligen tusentals årsverken utöver teknikinvesteringar för att bekämpa penningtvätt. Noggrannare kostnadsberäkningar skulle kräva att de resurser som de ansvariga enheterna använder för närvarande och kostnaderna för dem är kända.

Man kan anta att kostnaderna för mindre företag kan uppgå till några tusen euro per år, medan kostnaderna för stora aktörer i finansbranschen kan stiga till miljontals euro. I små och medelstora företag kan kostnaderna i huvudsak bestå av personalkostnader, såsom utbildning för de anställda, och eventuellt anskaffning av tämligen enkla program för utförandet av åtgärder för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, såsom lagring av uppgifter för kundkännedom. Detta kan variera från några tusen euro till tiotusentals euro per år. För stora banker och andra aktörer i finansbranschen kan kostnaderna uppgå till flera miljoner per år, och de består ofta av komplicerade program, omfattande personal som behövs för att fullgöra skyldigheterna och anlitande av utomstående experter.

Trots att den harmoniserade EU-regleringen och lagförslagen i någon mån ökar de ansvariga enheternas administrativa börda, kan kostnaderna inte anses bli så stora att de hindrar utövandet av företagsverksamheten. Lagförslagen bedöms inte ha några andra konsekvenser för sysselsättningen och arbetslivet.

5.3.3 Konsekvenser för de ansvariga enheterna

Största delen av konsekvenserna av den nya penningtvättsregleringen följer av den direkt tillämpliga EU-regleringen och av de bestämmelser i sjätte penningtvättsdirektivet som inte medger nationellt handlingsutrymme. Den nya penningtvättsregleringen är mera detaljerad än tidigare och även om den fortfarande är riskbaserad innehåller penningtvättsförordningen mera detaljerade bestämmelser än tidigare om de ansvariga enheternas skyldigheter för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Den mera detaljerade regleringen kan förtydliga å ena sidan de skyldigheter som uppställs i den, men å andra sidan medför den att den administrativa bördan ökar.

Av skyldigheterna enligt penningtvättslagstiftningen antas åtgärderna för kundkännedom orsaka mest arbete för de ansvariga enheterna. När det gäller dessa skyldigheter erbjuder penningtvättsförordningens detaljerade bestämmelser en tydligare regleringsram än för närvarande. De ansvariga enheterna ska fortfarande tillämpa förfarandet för kundkännedom på basis av risken, dvs. i situationer som är förenade med större risk är de ansvariga enheterna skyldiga att tillämpa skärpta krav på kundkännedom och när vissa förutsättningar är uppfyllda kan de ansvariga enheterna tillämpa förenklade krav på kundkännedom.

I och med den nya regleringen måste de ansvariga enheterna bland annat iaktta strängare harmoniserade krav på kundkännedom och kännedom om den faktiska ägaren och förmånstagaren, vilket betyder grundligare identifiering av kunder och uppföljning av deras transaktioner. I fråga om faktiska ägare och förmånstagare ska man i fortsättningen med stöd av penningtvättsförordningen samla in samtliga följande uppgifter: samtliga namn och efternamn, födelseort och fullständigt födelsedatum, bostadsadress, hemvistland och medborgarskap, nummer på

identitetshandlingen, till exempel ett pass eller en nationell identitetshandling och, om det finns, det unika personliga identifieringsnummer som tilldelats personen i det land där personen är stadigvarande bosatt samt en allmän beskrivning av källan till detta nummer. Till denna del ökar de identifieringsuppgifter som ska samlas in och deras detaljrikedom avsevärt jämfört med nuläget i den nationella penningtvättslagen. Dessa krav kan öka företagens administrativa börda, men de effektiviserar också kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism. För de ansvariga enheter som redan tidigare har omfattats av penningtvättsregleringens tillämpningsområde är kostnaderna för efterlevnaden av den nya regleringen sannolikt av engångsnatur och ganska små. De ansvariga enheternas interna processer och tillvägagångssätt måste anpassas så att de motsvarar penningtvättsförordningens bestämmelser, men de väntas inte orsaka några betydande investeringsbehov. De ytterligare krav som gäller kundkännedom och rapportering väntas inte förutsätta att extra personal anställs eller att extra IT-tillämpningar skaffas. I enlighet med kommissionens konsekvensbedömning kan man anta att när de ansvariga enheterna har försäkrat sig om att de följer de ändrade reglerna, borde de inte orsakas några merkostnader jämfört med de nuvarande regelefterlevnadskostnaderna.

De nya ansvariga enheter som för första gången omfattas av tillämpningsområdet för EU:s regler om bekämpning av penningtvätt orsakas dock betydande administrativa kostnader av säkerställandet av regelefterlevnad. Nationellt gäller detta i huvudsak leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster, fotbollsagenter och professionella fotbollsklubbar samt personer som handlar med varor av högt värde, kulturföremål, ädla metaller och ädelstenar, eftersom leverantörer av kryptotillgångstjänster började omfattas fullt ut av penningtvättsregleringen redan tidigare när femte penningtvättsdirektivet genomfördes. Rapporteringsskyldigheten orsakar aktörerna nya efterlevnadskostnader, såsom eventuell introduktion i efterlevnad av penningtvättsregleringen och rekrytering av personal som ansvarar för detta och anskaffning av lämpliga IT-redskap.

För de ansvariga enheter som bedriver gränsöverskridande verksamhet och som för närvarande berörs av olika regler i olika medlemsstater och som orsakas betydande efterlevnadskostnader av dessa skillnader, leder de harmoniserade reglerna till kostnadsbesparingar.

Penningtvättsförordningen möjliggör informationsutbyte på personuppgiftsnivå inom ramen för partnerskap för informationsutbyte för ansvariga enheter och vissa behöriga myndigheter som deltar i partnerskapen. Partnerskapen kan vara nationella eller gränsöverskridande. Detta kan på ett effektivare sätt avslöja och förhindra penningtvätt i fall där man försöker undvika avslöjande genom att till exempel överföra olaglig vinning via flera ansvariga enheter. Partnerskapen för informationsutbyte möjliggör mer omfattande informationsutbyte än nu mellan deltagarna, för enligt den gällande regleringen har informationsutbyte varit möjligt mellan ansvariga enheter främst om samma kund och transaktion under vissa förutsättningar och inom ramen för partnerskap för informationsutbyte på fenomennivå. Tillämpningen av partnerskap för informationsutbyte förutsätter enligt penningtvättsförordningen bland annat att det ska vara nödvändigt för att fullgöra rapporteringsskyldigheterna enligt artikel 69 och i enlighet med grundläggande rättigheter och rättssäkerhetsgarantier. Parterna i partnerskapen för informationsutbyte ansvarar för att kraven enligt unionslagstiftningen eller den nationella lagstiftningen uppfylls.

Genom penningtvättsförordningen utvidgas definitionen av person i politiskt utsatt ställning, vilket innebär att antalet personer i politiskt utsatt ställning ökar jämfört med tidigare, vilket ökar de ansvariga enheternas kundförhållanden som omfattas av skärpta krav på kundkännedom.

En grupp av ansvariga enheter, dvs. personer som handlar med varor, har ställts utanför tillämpningsområdet för penningtvättsregleringen till följd av maximibeloppet av stora kontanttransaktioner, vilket minskar den administrativa bördan när det gäller dessa aktörer. Å andra sidan

omfattar EU:s nya penningtvättsreglering i stället för personer som handlar med varor personer som handlar med ädla metaller och ädelstenar, personer som handlar med varor av högt värde samt personer som handlar med eller agerar som mellanhänder vid handel med kulturföremål, så inverkan av det krympta tillämpningsområdet kan bli ganska liten för dem som handlar med varor, eftersom en del av de varuhandlare som tidigare var ansvariga enheter hör till någon av de andra kategorierna.

Enligt förslaget stryks försäkringsbolagen bland penningtvättsregleringens ansvariga enheter med undantag för livförsäkringsverksamhet och annan investeringsrelaterad försäkringsverksamhet som omfattas av EU-regleringens obligatoriska tillämpningsområde. I och med propositionen ska skyldigheterna för ansvariga enheter inte längre gälla andra aktörer i försäkringsbranschen än de ovannämnda, vilket minskar den administrativa börda som de orsakats av regelefterlevnaden.

5.3.4 Konsekvenser för hushållen och konsumenterna

EU:s reglering och de nationella bestämmelser som föreslås för att genomföra den kan ha indirekta konsekvenser för konsumenterna, eftersom den ansvariga enheterna kan överföra regelefterlevnadskostnaderna till de priser som konsumentkunderna måste betala för tjänsterna.

Penningtvättsförordningens mer detaljerade bestämmelser om kundkännedom och den utvidgade definitionen av person i politiskt utsatt ställning kan leda till att konsumenten oftare än tidigare tillfrågas om till exempel varors ursprung eller om hen är en person i politiskt utsatt ställning.

Penningtvättsförordningens utvidgning av definitionen av person i politiskt utsatt ställning till exempelvis syskon betyder att ett större antal hushåll än tidigare omfattas av penningtvättsförordningens skärpta krav på kundkännedom. Skärpta krav på kundkännedom förutsätter ytterst omsorgsfullt förfarande från den ansvariga enhetens sida, vilket innebär bland annat mer omfattande utredning och dokumentation än normalt om kundens verksamhet och användning av tjänster. Detta kan ha indirekta ekonomiska konsekvenser för hushållen, för ur kundens synvinkel kan det för det första betyda att det räcker längre att få tjänster, vilket kan orsaka kostnader för kunden. Dessutom kan kunden bli tvungen att själv bekosta mer omfattande utredningar och dokumentationer. I propositionen föreslås det inte att definitionen av person i politiskt utsatt ställning utvidgas nationellt på det sätt som penningtvättsförordningen möjliggör, så förändringarna för konsumenterna beror på den direkt tillämpliga penningtvättsförordningen.

Konsumenterna kan främja kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism genom att besvara de ansvariga enheternas och myndigheternas frågor om kundkännedom korrekt. Det är viktigt att konsumenten tar kontakt med sin tjänsteleverantör och vid behov polisen med låg tröskel om konsumenten misstänker till exempel betalningsbedrägeri heller att fallit offer för sådant.

5.3.5 Konsekvenser för föreningar och stiftelser

I propositionen föreslås det att den så kallade presumtionsbestämmelsen i huvudsak fortsätter att tillämpas i fråga om penningtvättsförordningens skyldigheter för verkliga förmånstagare för föreningar, stiftelser, religiösa samfund och bostadsaktiebolag. Föreningar ska ha möjlighet att anmäla en annan förmånstagare än den som antecknats med stöd av presumtionsbestämmelsen. Till denna del innebär propositionen knappt någon förändring jämfört med nuläget och de förändringar och den administrativa börda som regleringen orsakar blir liten.

5.3.6 Konsekvenser för företagen

På grund av de ändringar som följer av penningtvättsförordningen i registreringsskyldigheterna som gäller verkliga förmånstagare och ägare, särskilt då gränsvärdet som grundar sig på innehav skärps något och även de andra utredningsskyldigheterna regleras striktare än tidigare, ökar företagens administrativa börda något.

5.3.7 Konsekvenser för myndigheterna

Den nya penningtvättsregleringen medför förändringar för tillsynsmyndigheterna för penningtvätt bland annat genom de nya ansvariga enheterna och de skyldigheter som åläggs tillsynsmyndigheterna i den mera detaljerade regleringen. En stor del av konsekvenserna beror på EU-regleringen på förordningsnivå, som inte medger något eller mycket litet nationellt handlingsutrymme.

Genom Amla-förordningen åläggs tillsynsorganen att lämna omfattande uppgifter till Amla och att samarbeta med Amla särskilt i fråga om sådana ansvariga enheter som på grund av risken utses för Amlas direkta tillsyn. Samarbetet med Amla kräver resurser av tillsynsorganen, men bidrar till att förenhetliga tillsynen över ansvariga enheter särskilt i gränsöverskridande situationer.

Tillsynsmyndigheterna för penningtvätt ska kontrollera eventuella partnerskap för informationsutbyte, som ansvariga enheter och vissa behöriga myndigheter kan inrätta med stöd av artikel 75, och kontrollera att partnerskapet för informationsutbyte använder mekanismer för att säkerställa efterlevnad av den artikeln och att en konsekvensbedömning avseende dataskydd har genomförts. Detta är en ny uppgift för tillsynsmyndigheterna som kräver att alla tillsynsmyndigheter som tar emot sådana kontrollbegäranden är insatta i uppgiften och har resurser för den.

Konsekvenser för Tullen

När det gäller konsekvenserna för Tullens uppgifter, tillvägagångssätt och verksamhetsprocesser, har det nya systemet bedömts minska det manuella arbetet samt påskynda förundersökning och andra brottsbekämpande åtgärder. Systemet har också bedömts bidra till att förfrågningarna styrs korrekt.

När man bedömer Tullens arbetsmängd och Tullens möjlighet att sköta de uppgifter som anvisats den, kan systemet dessutom effektivisera Tullens arbete och förbättra bland annat erhållande av information från EU-staterna i framtiden. Det nya systemet stärker också medborgarnas och myndigheternas rättskydd, när förfrågningarna går via ett system med heltäckande logguppgifter.

Det bör påpekas att trots att den aktuella lagändringen inte har några identifierade konsekvenser för tillgången på tjänster och medborgarnas kommunikation med myndigheterna, kan övervakningssystemet för bank- och betalkonton främja de nämnda syftena i andra identifierade myndighetssituationer.

Konsekvenser för centralen för utredning av penningtvätt

När det gäller centralen för utredning av penningtvätts befogenheter och verksamhet innehåller Europeiska unionens lagstiftningspaket mot penningtvätt i huvudsak sådana tillvägagångssätt som redan används, men de förtydligas på författningsnivå. Dessutom ingår helt nya befogenheter, som kan ha även betydande positiva konsekvenser för en effektiv kamp mot penningtvätt.

Lagen om centralen för utredning av penningtvätt har hittills inte innehållit någon särskild skrivning om sekretess och kompetens för utredningscentralens personal, men i praktiken har kraven iakttagits redan nu genom de sekretessbestämmelser som gäller för polisens tjänstemän och utredningscentralens egen utbildningspraxis. Till denna del medför lagändringen inga betydande förändringar i praktiken, men den kan påverka bland annat rekryteringen, när det ställs uppgiftsspecifika krav på utbildningen eller kravnivån när det gäller erfarenhet.

Skyldigheten för centralen för utredning av penningtvätt att utse ett ombud för grundläggande rättigheter är ett nytt krav. För närvarande ansvarar utredningscentralens linjechef, med stöd från utredningscentralens jurist, för laglighetskontrollen, inbegripet respekten för de grundläggande rättigheterna. Även centralkriminalpolisens dataskyddsansvarige samt Polisstyrelsens dataskyddsansvarige är med och säkerställer att de grundläggande rättigheterna respekteras. Om kravet skrivs in i lagen om centralen för utredning av penningtvätt kan det ha resurskonsekvenser för utredningscentralens verksamhet.

En annan ny skyldighet är att utredningscentralen ska besvara begäranden om information inom en viss tid, utredningscentralen ska också regelbundet lämna uppgifter till tillsynsmyndigheterna och den har rätt att få respons från den behöriga myndigheten på utlämnade uppgifter. Lagstiftningspaketet mot penningtvätt medför också preciseringar i den statistik och andra uppgifter som ska presenteras i årsberättelsen. Utredningscentralen förmår redan i nuläget besvara begäranden om information relativt snabbt och lämnar årligen Polisstyrelsen en rapport om verksamheten, antalet rapporter och förordnanden att avbryta en transaktion enligt 4 kap. 1 § i penningtvättslagen samt de generella framstegen i verksamheten mot penningtvätt och finansiering i Finland. De nya statistikkraven är sålunda i första hand ett tekniskt tillägg och orsakar inga stora förändringar i utredningscentralens verksamhet.

Utredningscentralens nya befogenheter är i huvudsak sådana som möjliggör effektivare kamp mot penningtvätt. Det föreslagna förordnandet för ansvariga enheter att följa sådana personers transaktioner som är förenade med avsevärd risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism ger utredningscentralen betydligt bättre möjligheter att utreda penningtvätt, förbrott eller finansiering av terrorism med koppling till en viss person eller kategori av personer. Den nya varningsbefogenheten gör det åter möjligt att i stor utsträckning förebygga penningtvätt och förbrott till penningtvätt.

För närvarande fastställer lagen om centralen för utredning av penningtvätt att den rapporterande personens namn och identitet ska hemlighållas, men tar inte ställning till den ansvariga enheten. Enligt EU-regleringen ska medlemsstaterna säkerställa att finansunderrättelseenheterna har mekanismer för att skydda identiteten på de ansvariga enheterna och deras anställda, eller personer i en likvärdig ställning, inbegripet ombud och distributörer. Finansunderrättelseenheterna får inte lämnar ut källan till rapporten när de besvarar begäranden om information enligt artikel 22 eller när de sprider resultaten av sina analyser enligt artikel 19 i sjätte penningtvättsdirektivet. Denna punkt påverkar inte tillämplig nationell straffprocessrätt. Det är i sig enkelt att låta bli att lämna ut den ansvariga enhetens namn, men för mottagaren torde det vara lätt att till exempel utifrån transaktionerna sluta sig till vilken ansvarig enhet det är fråga om. Det främsta skyddsobjektet är identiteten på den person som är anställd hos den ansvariga enheten och som skickat rapporten. Sålunda anses det inte nödvändigt att föreskriva särskilt att den sammanslutning som står bakom rapporten ska hemlighållas.

De preciseringar som gäller informationsutbyte förtydligar grunderna för informationsutbyte, trots att det i praktiken är fråga om samma grunder som hittills gällt för utredningscentralens informationsutbyte.

I nuläget har utredningscentralen omfattande tillgång till uppgifter som den behöver för att sköta sina uppgifter med stöd av 4 § i lagen om utredning av penningtvätt, men det har inte angetts någon tidsfrist för när uppgifterna ska ges. Nu förutsätter direktivet att man måste få omedelbar tillgång till vissa uppgifter, antingen direkt i en databas eller ett datasöksystem eller så att de lämnas separat. Det väsentliga torde vara att det anges en exakt tidsgräns för vad som är omedelbart, till exempel fem vardagar, och att det inte finns ett absolut krav på direkt tillgång till en databas eller ett datasöksystem. Om så vore fallet, skulle utredningscentralen stå inför en stor teknisk utmaning, då man måste skapa separat uppdatering av användarnamnen till informationssystemen eller bygga upp tekniska gränssnitt till olika system.

Informationsutbytet mellan de ansvariga enheterna och de behöriga myndigheterna, inbegripet utredningscentralen, kan öka möjligheterna att upptäcka olagliga penningflöden i anslutning till penningtvätt, finansiering av terrorism och brottsvinning. Av denna orsak måste ansvariga enheter och behöriga myndigheter kunna utbyta information inom ramen för partnerskap för informationsutbyte, om de anser att sådan spridning av information är nödvändiga för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter och uppgifter för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Strikta skyddsåtgärder, som hänför sig till konfidentialitet, dataskydd, användningen av information och straffrättsligt förfarande, måste tillämpas på spridning av information. Bestämmelsen om partnerskap för informationsutbyte kan bidra till att effektivisera kampen mot penningtvätt, om uppgifter kan utlämnas till ansvariga enheter i partnerskapets namn när föreskrivna förutsättningar råder. Utredningscentralen har inte kunnat delta i operativt informationsutbyte med den privata sektorn på grund av de för myndigheterna förpliktande sekretessbestämmelserna. Det föreslagna partnerskapet för informationsutbyte ger möjlighet att avvika från tystnadsplikten till den del det är nödvändigt för att utföra utredningscentralens uppgifter enligt unionslagstiftningen eller nationell lagstiftning.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Det föreslås att nya ansvariga enheter för penningtvätt som har lagts till penningtvättsförordningens tillämpningsområde ska ställas under Finansinspektionens tillsyn. Till dem hör leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster, som redan har hört till Finansinspektionens tillsynsobjekt, men utanför penningtvättslagens tillämpningsområde. Tillsynen över nya ansvariga enheter innebär att Finansinspektionen behöver sätta sig in i deras verksamhet, bedöma de risker som hänför sig till dem och informera dem om de skyldigheter som berör dem.

Den nya regleringen medför också andra nya uppgifter för Finansinspektionen, såsom skyldigheter att rapportera till och samarbeta med Amla, uppgifter i anslutning till de partnerskap för informationsutbyte som eventuellt inrättas med stöd av artikel 75 i penningtvättsförordningen och som förutsätter tillsynsmyndighetens kontroll innan de inrättas.

Konsekvenser för Tillstånds- och tillsynsverket

I propositionen föreslås det att nya ansvariga enheter, som har lagts till penningtvättsförordningens tillämpningsområde, ställs under Tillstånds- och tillsynsverkets tillsyn. Till dessa ansvariga enheter hör personer som handlar med varor av högt värde, kulturföremål, ädla metaller ädelstenar, andra yrkesverksamma i fastighetsbranschen, kreditförmedlare som erbjuder hypotekslån och konsumentkrediter, aktörer inom investeringsmigration samt icke-finansiella holdingföretag. Å andra sidan bör man beakta att penningtvättsförordningens tillämpningsområde inte längre omfattar personer som handlar med konstverk, vilkas tillsyn har hör till Regionförvaltningsverket i Södra Finland och senare Tillstånds- och tillsynsverket, men i fortsättningen omfattas dessa aktörer i praktiken av penningtvättsförordningens definition av personer som handlar med kulturföremål, så ändringen torde vara av ganska liten betydelse. Tillsyn över de

nya ansvariga enheterna orsakas särskilt i initialfasen av att Tillstånds- och tillsynsverket behöver sätta sig in i de nya ansvariga enheternas verksamhet, bedöma de risker som hänför sig till dem och till exempel informera dem om de skyldigheter som berör dem.

I artikel 52 i sjätte penningtvättsdirektivet förutsätts myndighetstillsyn över verksamheten i självregle rande organ som utövar tillsyn över ansvariga enheter enligt penningtvättsregleringen, dvs. i Finland Finlands Advokater, som utöver tillsyn över advokater. Det är fråga om en ny uppgift för Tillstånds- och tillsynsverket, som föreslås bli tillsynsmyndighet för Finlands Advokater, som i initialfasen förutsätter att man sätter sig in i saken och senare även resurser för att utföra uppgiften. Tillsynsuppgiften som gäller Finlands Advokater kräver resurser motsvarande uppskattningsvis 1–2 årsverken vid Tillstånds- och tillsynsverket.

Konsekvenser av sammankopplingen av bankkontoregister

Eftersom kriminella och terrorister verkar över gränserna och gömmer tillgångar i olika medlemsstater, behöver myndigheterna snabb tillgång till bankuppgifter för att spåra, frysa och beslagta brottsvinning. Ekonomiska uppgifter kan ge viktiga ledtrådar och bevis för brottsundersökningen. För närvarande fryses bara cirka 2 % och beslagtas 1 % av brottsvinningen, så effektiv tillgång till information med hjälp av systemet för sammankoppling av bankkonton är avgörande i kampen mot brottslighet. Direkt gränsöverskridande tillgång till bankuppgifter skulle göra det möjligt för finansunderrättelseenheterna att utarbeta ekonomiska analyser tillräckligt snabbt så att potentiella fall av penningtvätt och terrorism kan upptäckas och myndigheterna agera omedelbart. Sammankopplingen av bankkontoregister effektiviserar avsevärt de undersökningar som görs av de myndigheter som ansvarar för att förhindra, avslöja, undersöka och lagföra brott. Den stärker också förmågan hos de nationella kontoren för återvinning av tillgångar (ARO) att spåra och identifiera brottsvinning genom att underlätta det gränsöverskridande samarbetet och påskynda tillgången till information om huruvida en person som är föremål för en brottsundersökning eller rättsprocess har ett bankkonto i en annan medlemsstat. Denna information är väsentlig för att myndigheterna och kontoren för återvinning av tillgångar snabbt kan se till vilka medlemsstater de ska sända begäran om ytterligare information (i undersöknings- eller bevisningssyfte) eller förordnanden om frysnings och beslagtagande för att säkra egendom. Sammankopplingen av bankkontoregister förbättrar avsevärt de brottsbekämpande myndigheternas förmåga att snabbt få information om i vilken annan EU-stat en person som är misstänkt för ett allvarligt brott har bankkonton. Detta är ett viktigt steg mot effektivare frysning och beslagtagande av brottsvinning samt för att höja beslagsgraden.

5.3.7 Konsekvenser för dataskyddet

Den nya penningtvättsregleringen har konsekvenser för dataskyddet, konsekvenserna följer dock i huvudsak av den direkt tillämpliga EU-regleringen och inte av de bestämmelser som föreslås i regeringens proposition.

I kommissionens konsekvensbedömning sägs att för att de myndigheter som enligt den nationella lagstiftningen har åtkomst till centraliserade automatiserade bankkontoregister ska också kunna använda och söka information i EU:s sammankopplingssystem för bankkontoregister, är det nödvändigt att föreskriva detaljerat om villkoren för nationella behöriga myndigheters åtkomst och sökning. Direktivet om ändring av direktivet om finansiell information uppställer stränga villkor för behöriga nationella myndigheternas åtkomst till och sökning i bankkontouppgifter som förts in i centraliserade automatiserade system. Till dessa villkor hör till exempel att åtkomst till registren och datasöksystemen tillåts endast för särskilt utsedda och bemyndiga personer vid respektive behörig myndighet. En annan skyddsåtgärd är att mängden uppgifter som fås via sammankopplingssystemet begränsas till en miniminivå, på det sätt som föreskrivs

i artikel 32a.3 i femte penningtvättsdirektivet. I enlighet med principen om uppgiftsminimering gäller sammankopplingssystemet endast ett visst dataset, som gör det möjligt för den myndighet som gör förfrågan att utreda i vilka banker och medlemsstater "en person av intresse", som misstänks ha kopplingar till penningtvätt eller finansiering av terrorism har bank- eller betalkonton eller bankfack. Därför har man inte åtkomst till och kan man inte söka i känsliga uppgifter, såsom uppgifter om transaktioner på bankkontona eller saldouppgifter. Via sammankopplingssystemet görs endast sådana uppgifter tillgängliga som är absolut nödvändiga för att identifiera innehavaren av ett bank- eller betalkonto eller ett bankfack.

I kommissionens konsekvensbedömning konstateras dessutom att de tillämpliga skyddsåtgärderna säkerställer att individens rättigheter, såsom skydd av personuppgifter och privatlivet, respekteras och tryggas. I enlighet med Europeiska datatillsynsmannens utlåtande 5/2020 beaktas i sammankopplingssystemet inbyggt dataskydd och dataskydd som standard, såsom föreskrivs i artikel 25 i förordning (EU) 2016/679. Dessutom införs starka dataskyddsåtgärder särskilt i fråga om användarrättigheternas och uppgifternas riktighet i enlighet med artikel 5.1 a i förordning (EU) 2016/679. All åtkomst till sammankopplingsplattformen registreras i en logg, som förvaras åtminstone en föreskriven tid. De personuppgiftsansvariga och dataskyddsmyndigheterna granskar dessa logguppgifter regelbundet. Åtkomst till och sökning i uppgifter via sammankopplingssystemet sker fall för fall, och tillåts endast för särskilt utsedda och utbildade anställda vid myndigheten i fråga.

Ändringarna i penningtvättsförordningens bestämmelser om verkliga förmånstagare, särskilt det skärpta gränsvärdet för innehav, leder till att flera personer än nu identifieras och registreras som verklig förmånstagare. Sjätte penningtvättsdirektivet ålägger medlemsstaterna att föreskriva om åtkomst till uppgifter om verkliga förmånstagare för en större grupp användare för bredare ändamål. Detta kan föranleda oro för skyddet för privatlivet hos personer vars uppgifter har förts in i registret över förmånstagare. I skälen 40 och 41 i sjätte penningtvättsdirektivet motiveras inkräktandet på rätten till respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter med att uppgifter om verkligt huvudmannaskap i fråga om andra än vissa behöriga myndigheter och ansvariga enheter begränsas till påvisande av ett berättigat intresse. Sjätte penningtvättsdirektivet förpliktar också medlemsstaterna att i syfte att säkerställa en proportionell och välavvägd hantering och att garantera rätten till privatliv och skydd av personuppgifter föreskriva undantag vid exceptionella omständigheter från röjandet av personuppgifter om verkliga huvudmän genom de centrala registren, och från tillgången till sådana uppgifter, om uppgifterna skulle utsätta den verkliga huvudmannen för en oproportionell risk för bedrägeri, kidnappning, utpressning av olika slag, trakasserier, våld eller hot.

5.3.8 Konsekvenser för brottsbekämpning och säkerhet, organiserad brottslighet samt penningtvätt och finansiering av terrorism

Penningtvätt förutsätter ett förbrott och penningtvättaren försöker dölja eller maskera ursprunget för de tillgångar som fåtts genom förbrottet. Förbrottet kan vara vilken som helst straffbar gärning, som har gett gärningsmannen ekonomisk vinning, ofta handlar det om ett narkotika-, stöld-, bedrägeri- eller ekonomiskt brott. Grå ekonomi och ekonomisk brottslighet, som ofta har kopplingar till penningtvätt, förorsakar varje år det finländska samhället avsevärda skatte- och andra avgiftsförluster samt brottsskador. Dessutom försvagar den grå ekonomin ställningen för företag som arbetar lagligt och etiskt och för deras anställda genom att utsätta dem för otillbörlig konkurrens. Finansiering av terrorism skapar förutsättningar för terroristisk verksamhet. Ekonomiskt stöd till terroristgrupper och terrorister upprätthåller och främjar terroristisk verksamhet.

Mera harmoniserad och heltäckande samt skärpt reglering på EU-nivå kan antas leda till att penningtvätt och finansiering av terrorism bekämpas effektivare. Harmoniserade regler förhindrar också att någon medlemsstat som har lösare regler och övervakning blir en skyddshamn för dem som försöker kringgå bestämmelser som förhindrar penningtvätt och finansiering av terrorism.

Å andra sidan konstateras det i Ella Karjalainens avhandling pro gradu från 2023 (https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/15550/Uwasa_2023_Karjalainen_Ella.pdf?sequence=2&isAllowed=y) att utifrån forskningsmaterial har man inte kunnat konstatera något omvänt förhållande mellan lagstiftning och penningtvättsbrott, såsom antagits i teorin. Lagstiftningen har reviderats under årens lopp, men antalet penningtvättsbrott har inte minskat, utan de har ökat i jämn takt. Man kan dock se att den skärpta lagstiftningen har bidragit till att flera penningtvättsbrott har identifierats. Utifrån materialet kan man anta att den skärpta lagstiftningen har lett till flera rapporterade fall av penningtvätt, när aktörerna skyldigheter har skärpts. De ökade rapporterna om penningtvätt kan delvis förklaras med att antalet penningtvättsbrott har ökat. Karjalainen påpekade också att det finns en paradox i effektiv reglering. Den får penningtvättsbrottslingarna att utveckla nya sätt att tvätta pengar, varvid regleringen blir effektlös. Lagstiftningen tvingar de kriminella att hitta nya metoder att tvätta pengar, och då kan man tänka att de kriminella ligger ett steg före lagstiftningen. Karjalainen anser att man borde kunna anpassa lagstiftningen effektivt, så att regleringen effektivt svarar på de nya penningtvättsmetoderna.

De förslag som ingår i propositionen genomför i huvudsak sjätte penningtvättsdirektivet, som innehåller förbättringar jämfört med nuläget bland annat i fråga om centralen för utredning av penningtvätts befogenheter att avbryta transaktioner, rätten att få och lämna ut information, samarbetet och tillsynsmyndigheternas befogenheter. Dessa kan antas inverka positivt på bekämpningen och utredningen av brott med anknytning till penningtvätt och finansiering av terrorism samt kampen mot organiserade brottslighet.

5.3.9 Samhälleliga konsekvenser

Syftet med EU:s nya regelbok mot penningtvätt är att riskerna när det gäller penningtvätt och finansiering av terrorism ska kunna minskas på lämpligt sätt och kriminella försök att missbruka unionens finansiella system för brottsliga ändamål effektivt upptäckas. I skäl 2 i penningtvättsförordningens ingress konstateras att den största utmaning som identifierats när det gäller tillämpningen av de bestämmelser i fjärde penningtvättsdirektiv som fastställer skyldigheter för ansvariga enheter är bristen på direkt tillämplighet av de regler som fastställs i dessa bestämmelser och splittrade nationella strategier. Även om dessa regler har funnits och utvecklats under 30 år, genomförs de fortfarande på ett sätt som inte är helt förenligt med kraven på en integrerad inre marknad. Det är därför nödvändigt att regler om frågor som för närvarande omfattas av fjärde penningtvättsdirektiv och som kan vara direkt tillämpliga för de berörda ansvariga enheterna behandlas i en förordning för att uppnå den önskade enhetliga tillämpningen.

Syftet med de skyldigheter för ansvariga enheter och tillsynsmyndigheter i de lagförslag som ingår i denna proposition är att förhindra penningtvättsbrott och brott som innebär finansiering av terrorism och att stödja utredning och avslöjande av sådana brott, öka stabiliteten i samhället samt skydda det finansiella systemet mot missbruk.

Penningtvätt har allvarliga samhälleliga konsekvenser, som sträcker sig från ekonomiska problem till ökad korruption och brottslighet. Penningtvätt försämrar den ekonomiska stabiliteten, undergräver den offentliga maktens tillförlitlighet, snedvrider konkurrens och skapar ojämlikhet i samhället.

Även de samhälleliga konsekvenserna av finansiering av terrorism kan vara omfattande och förödande. De sträcker sig från individers och sammanslutningars säkerhet till statsfinanserna och internationella relationer. Finansiering av terrorism gör det möjligt att planera och genomföra våldsamma attacker, vilket leder till förlust av människoliv och skador. Dessutom skapar den rädsla och osäkerhet, försämrar förtroendet för myndigheterna samt försvårar ett normalt liv.

Enligt FATF:s uppskattningar hänför sig största delen av penningtvätten till ekonomiska brott och narkotikabrott, och på senare tid har olika nätbaserade betalningsbedrägerier ökat. De har även i Finland blivit de vanligaste typerna av förbrott till penningtvätt. De vanligaste typerna av ekonomiska brott i Finland är bokföringsbrott, gäldenärsbrott, skattebrott och registeranteckningsbrott. Strävan med lagförslagen är förutom att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism också förebygga ekonomiska brott som utgör förbrott till penningbrott samt främja att de upptäcks. Penningtvätt är en hotfaktor som också kan hänföra sig till ordnande av olaglig invandring och människohandel. I Finland har endast få misstänkta fall av finansiering av terrorism utretts.

Den gällande penningtvättsregleringen har redan lett till att antalet rapporter om tvivelaktiga transaktioner har ökat, och detta måste betraktas som positivt, eftersom fall av penningtvätt kan förbli oupptäckta därför att tvivelaktiga överföringar av medel inte identifieras. En rapport om en tvivelaktig transaktion betyder å andra sidan inte att saken skulle vara förknippad med en brottsmisstanke, eftersom endast en liten del av rapporterna leder till brottsundersökning.

Målet för den harmoniserade regleringen är att ytterligare förbättra och förenhetliga efterlevnaden av lagstiftningen samt att effektivisera de behöriga myndigheternas samarbete i kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism också i gränsöverskridande fall.

5.3.10 Konsekvenser av förändringar i informationshanteringen

I lagberedningen ska konsekvenserna av förändringar i informationshanteringen bedömas i enlighet med lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019), nedan *informationshanteringslagen*, när de bestämmelser som bereds påverkar informationsmaterialet och informationssystemen. Enligt 3 kap. 8 § i informationshanteringslagen ska det ministerium som ansvarar för verksamhetsområdet göra en bedömning enligt 5 § 3 mom. då bestämmelser som är under beredning återverkar på informationsmaterial och informationssystem. Dessutom ska ministeriet bedöma planerade bestämmelsers konsekvenser för handlingsoffentligheten och handlingssekretessen. I anslutning till finansministeriet finns informationshanteringsnämnden för den offentliga förvaltningen. Informationshanteringsnämnden vid finansministeriet har meddelat en rekommendation om bedömning av förändringar i informationshanteringen (finansministeriets publikationer 2024:21).

Uppgifter om verkliga förmånstagare registreras redan nu i handelsregistret, så propositionen innebär ingen förändring i detta avseende, trots att benämningen förmånstagarregistret används i fortsättningen för uppgifter om förmånstagare. Förmånstagarregistret ska fortfarande finnas i anslutning till handelsregistret och på det tillämpas handelsregisterlagen, om inte något annat följer av lagstiftningen. I fortsättningen ska emellertid också andra juridiska personer eller juridiska konstruktioner jämte förmånstagare än de ansvariga enheter som avses i handelsregisterlagen kunna registreras i förmånstagarregistret. Även till denna del bör det dock påpekas att det redan för närvarande föreskrivs i handelsregisterlagen om registrering av verkliga förmånstagare för uttryckliga truster och liknande juridiska konstruktioner. I förmånstagarregistret införs dock inte särskilt de verkliga förmånstagarna för sådana juridiska personer på vilka presumtionsbestämmelsen tillämpas till exempel på grund av styrelsemedlemskap.

I penningtvättslagen föreslås separata bestämmelser om utlämnande av uppgifter. I praktiken ska uppgifter även i fortsättningen lämnas ut till sådana aktörer, till exempel myndigheter och i penningtvättslagen avsedda ansvariga enheter, som behöver uppgifterna för att utföra sin uppgift att bekämpa penningtvätt och terrorism. Det föreskrivs särskilt om rätt att få uppgifter för aktörer som har ett berättigat intresse och om de uppgifter som ska lämnas ut.

6 Alternativa handlingsvägar

Vid beredningen av propositionen utvärderades olika alternativ huvudsakligen utifrån det nationella handlingsutrymmet, eftersom det på grund av Finlands förpliktelser som EU-medlem inte är ett alternativ att man skulle låta bli att genomföra EU-bestämmelserna. Även om de nya EU-bestämmelserna i hög grad är harmoniserade, lämnar de ändå ett visst handlingsutrymme.

6.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Penningtvättsförordningen ger i artikel 2 nationellt handlingsutrymme när det gäller definitionen av person i politiskt utsatt ställning, så att definitionen kan utvidgas i enlighet med de villkor som anges i punkterna 3–5 i artikeln. Vid beredningen av propositionen ansågs det med hänsyn till riskerna inte motiverat att införa nationella bestämmelser om en utvidgning av definitionen av person i politiskt utsatt ställning.

Penningtvättsförordningen lämnar i någon mån handlingsutrymme närmast när det gäller tillämpningsområdet, i fråga om vilket det kan göras undantag till exempel när det gäller speltjänster. Vid beredningen av propositionen kom man fram till ett alternativ där spel om pengar helt och hållet fortsätter att omfattas av tillämpningsområdet, eftersom detta anses motiverat på grund av risken för penningtvätt i samband med spelverksamhet. Denna risk har bedömts i nationella riskbedömningar för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism samt i Polisstyrelsens lotteriförvaltnings bedömning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism som penningspel medför i Fastlandsfinland (https://poliisi.fi/sv/forhindrande-av-penningtvatt-och-finansiering-av-terrorism).

När det gäller handlingsutrymmet i fråga om begränsad finansiell verksamhet föreslås det att detta används på ett sätt som i huvudsak motsvarar de nuvarande bestämmelserna, så att verksamhet som uppfyller de villkor som anges i penningtvättsförordningen och som inte överstiger ett visst tröskelvärde undantas från tillämpningsområdet. Möjligheten till undantag när det gäller professionella fotbollsklubbar lämnas till en senare beredning, efter att den nya nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism har slutförts.

Enligt artikel 34.6 i penningtvättsförordningen finns det handlingsutrymme i fråga om sådana fall av högre risk som medlemsstaterna identifierar med stöd av artikel 8 i det sjätte penningtvättsdirektivet samt resultaten av sektoriella riskbedömningar som medlemsstaterna har utfört. I sådana fall får medlemsstaterna bestämma att ansvariga enheter ska tillämpa skärpta åtgärder för kundkännedom och vid behov specificera dessa åtgärder. Utnyttjandet av möjligheten till undantag är knutet till en riskbedömning enligt det sjätte penningtvättsdirektivet och sektoriella riskbedömningar, och det är motiverat att vänta till dess att den nya riskbedömningen är klar innan man överväger om den ska utnyttjas.

Vidare finns det enligt artikel 67.7 i penningtvättsförordningen handlingsutrymme när det gäller utländska juridiska enheter och utländska juridiska konstruktioner, i fråga om vilka medlemsstaterna, på grundval av risken, får besluta att ett tidigare datum än den 1 januari 2014, vilket

anges i förordningen, ska tillämpas samt underrätta kommissionen om detta. Enligt artikel 67.8 finns det också handlingsutrymme som tillåter att medlemsstaterna, på grundval av risken, får utvidga den skyldighet som anges i punkt 1 a till affärsförbindelser med utländska juridiska enheter som pågår den 10 juli 2027 och underrätta kommissionen om detta. Beredningen av propositionen har inte lett till något beslut om att utnyttja detta handlingsutrymme.

När det gäller handlingsutrymmet enligt artikel 70 i penningtvättsförordningen, som gäller särskilda bestämmelser för vissa kategorier av ansvariga enheters rapportering av misstankar, har handlingsutrymmet utnyttjats i fråga om Finlands Advokater och dem som den organisationen övervakar. Enligt artikel 70.1 får medlemsstaterna genom undantag från artikel 69.1 tillåta de ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a och b, såsom bl.a. revisorer, externa revisorer, skatterådgivare, notarier, advokater och andra oberoende jurister, att överföra de uppgifter som avses i artikel 69.1, dvs. rapporteringar av misstänkta transaktioner, till ett självreglerande organ som utsetts av medlemsstaten.

Vidare finns det i artikel 70.3 en bestämmelse om möjlighet till undantag för medlemsstaterna när det gäller det som anges i punkt 2 i samma artikel. Enligt artikel 70.2 ska notarier, advokater, andra oberoende jurister, revisorer, externa revisorer och skatterådgivare undantas från kraven i artikel 69.1 i den utsträckning som ett sådant undantag gäller information som dessa får från eller mottar om en klient i samband med att de utreder dennes rättsliga ställning, försvarar eller företräder denne i eller rörande rättsliga förfaranden, inbegripet tillhandahåller rådgivning om att inleda eller undvika sådana förfaranden, oavsett om sådana uppgifter fås eller inhämtas före, under eller efter sådana förfaranden.

Det undantag som anges i första stycket ska dock inte tillämpas när de ansvariga enheter som där avses a) deltar i penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, b) tillhandahåller juridisk rådgivning för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, eller c) har vetskap om att klienten söker juridisk rådgivning för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism; vetskap eller syfte får härledas ur objektiva, faktiska omständigheter.

Enligt artikel 70.3 i penningtvättsförordningen får medlemsstaterna, utöver de situationer som avses i punkt 2 andra stycket, om det är motiverat på grund av de högre riskerna för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism i samband med vissa typer av transaktioner, besluta att det undantag som avses i punkt 2 första stycket inte är tillämpligt på dessa typer av transaktioner och vid behov införa ytterligare rapporteringsskyldigheter för de ansvariga enheter som avses i den punkten. Vid beredningen av denna proposition har man inte utnyttjat det handlingsutrymme som artikel 70.3 i penningtvättsdirektivet ger, utan även till denna del är det motiverat att låta bedömningen vänta till dess att den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism är klar.

I artikel 75 i penningtvättsförordningen, vilken gäller informationsutbyte inom ramen för partnerskap för informationsutbyte, konstateras det att ansvaret för att kraven i unionsrätten eller nationell rätt efterlevs ska förbli hos deltagarna i partnerskapet för informationsutbyte. I skäl 148 till penningtvättsförordningen konstateras det med hänvisning till partnerskap för informationsutbyte att ”I enlighet med förordning (EU) 2016/679 bör medlemsstaterna kunna bibehålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i den förordningen för att föreskriva mer specifika krav för behandling av personuppgifter som utbyts inom ramen för ett partnerskap för informationsutbyte.” I denna proposition har det inte beretts något förslag till närmare dataskyddskrav för partnerskap för informationsutbyte, eftersom det i beredningen inte har framkommit några dataskyddsfrågor som skulle kräva närmare bestämmelser. Finansministeriet kommer hösten 2025 att arrangera workshoppar för ansvariga enheter

och de myndigheter som ingår i partnerskap för informationsutbyte, för att kartlägga olika sätt att genomföra partnerskap för informationsutbyte.

Även artikel 77 i penningtvättsförordningen, vilken gäller lagring av uppgifter, ger handlingsutrymme. I de fall där det den 10 juli 2027, dvs. när penningtvättsförordningen ska börja tillämpas, i en medlemsstat pågår rättsliga förfaranden som rör förebyggande, upptäckt, utredning eller lagföring av misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism, och en ansvarig enhet innehar uppgifter eller handlingar som rör dessa pågående förfaranden, får den ansvariga enheten enligt artikel 77.4 lagra dessa uppgifter eller handlingar för en period på fem år från och med den 10 juli 2027. Medlemsstaterna får, utan att det påverkar nationell straffrätt om bevis som är tillämpliga på pågående brottsutredningar och rättsliga förfaranden, tillåta eller kräva att sådana uppgifter eller handlingar lagras i ytterligare fem år, om det har fastställts att en sådan ytterligare lagringstid är nödvändig och proportionerlig för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism. Till denna del har handlingsutrymmet utnyttjats i denna proposition.

Medlemsstaterna har getts handlingsutrymme i artikel 80 i penningtvättsförordningen, vilken gäller begränsningar av stora kontantbetalningar i utbyte mot varor eller tjänster. Enligt artikel 80.1 får personer som handlar med varor eller tillhandahåller tjänster endast godta eller göra en kontantbetalning upp till ett belopp på 10 000 euro eller motsvarande i nationell eller utländsk valuta, oavsett om transaktionen utförs vid ett tillfälle eller flera tillfällen som förefaller ha samband. Enligt artikel 80.2 får medlemsstaterna anta lägre gränser efter samråd med Europeiska centralbanken i enlighet med artikel 2.1 i rådets beslut 98/415/EG. Dessa lägre gränser ska anmälas till kommissionen inom tre månader efter det att åtgärden införts på nationell nivå. Finland har inte haft några gällande bestämmelser om begränsningar av kontantbetalningar och det har vid beredningen av propositionen inte ansetts motiverat att införa några lägre gränser.

I artikel 80.7 i penningtvättsförordningen anges det vidare att om betalningsmedel genom andra medel enligt definitionen i artikel 4.25 i betaltjänstdirektivet än sedlar och mynt på grund av force majeure inte finns att tillgå på nationell nivå, får medlemsstaterna tillfälligt avbryta tillämpningen av punkt 1 eller, i tillämpliga fall, punkt 2 i artikeln och de ska utan dröjsmål underrätta kommissionen om detta. Medlemsstaterna ska också informera kommissionen om den förväntade varaktigheten av att betalningsmedel genom andra medel enligt definitionen i artikel 4.25 i betaltjänstdirektivet än sedlar och mynt inte finns att tillgå och om de åtgärder som medlemsstaterna vidtagit för att återställa deras tillgänglighet. Ett avbrott i tillämpningen av artikel 80 i penningtvättsförordningen på ovannämnda sätt verkar inte kräva att det utfärdas nationella bestämmelser.

Annan försäkringsverksamhet än sådan liv- och placeringsförsäkringsverksamhet som omfattas av penningtvättsförordningen undantas enligt propositionen från tillämpningsområdet för penningtvättsbestämmelserna, vilket innebär att man till denna del den frångår den tidigare nationella utvidgningen.

Artikel 3 i det sjätte penningtvättsdirektivet tillåter att medlemsstaterna tillämpar penningtvättsförordningens bestämmelser även på andra enheter som är verksamma i sektorer där det finns risk för penningtvätt och finansiering av terrorism. I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om statens specialfinansieringsverksamhet och om ordnande av den samt till lagar som har samband med den (RP 64/2025 rd) har det föreslagits att Finnvera Abp och dess dotterbolag Finlands Exportkredit Ab ska börja omfattas av penningtvättslagen. I denna proposition föreslås det att undantaget i fråga om tillämpningsområdet ska fortsätta att gälla och att även de nya bestämmelserna ska tillämpas på de ovannämnda. Artikel 3.7 i det sjätte penningtvättsdirektivet tillåter också att de nationella undantag i fråga om tillämpningsområdet som

medlemsstaterna tillämpar den 9 juli 2024, dvs. när penningtvättsförordningen träder i kraft, får fortsätta att gälla helt eller delvis. I denna proposition föreslås det att man från tillämpningsområdet för de nationella penningtvättsbestämmelserna undantar sådana ombud för spelbolag som har haft begränsad rapporteringsskyldighet samt annan försäkringsverksamhet än liv- och placeringsförsäkringsverksamhet. I den gällande penningtvättslagen finns det även bestämmelser om att Energimyndigheten, en börs enligt lagen om handel med finansiella instrument och centralinstitutet för den sammanslutning som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker är skyldiga att underrätta centralen för utredning av penningtvätt om de utifrån omständigheter som kommer fram i samband med tillsynen eller annars när de sköter sina uppgifter observerar en tvivelaktig transaktion. I propositionen föreslås det att rapporteringsskyldigheten ska fortsätta att gälla på samma sätt som enligt de nuvarande bestämmelserna för de ovannämnda aktörerna.

Det sjätte penningtvättsdirektivet ger i artikel 37.3 handlingsutrymme i fråga om att ge självreglerande organ i uppgift att utöva tillsyn över vissa ansvariga enheter. I denna proposition föreslås det att Finlands Advokater, såsom även hittills, ska utöva tillsyn över advokater.

Det sjätte penningtvättsdirektivet ger nationellt handlingsutrymme även i andra artiklar. Artikel 10 i det sjätte penningtvättsdirektivet gäller centrala register över verkligt huvudmannaskap. I artikelns 20 punkt anges det att de uppgifter som avses i punkt 1 ska vara tillgängliga via de centrala registren och genom systemet för sammankoppling av centrala register i fem år efter det att den juridiska enheten har upplösts eller den juridiska konstruktionen har upphört att existera. Utan att det påverkar nationella straffrättsliga bestämmelser om bevisning som är tillämplig på pågående brottsutredningar och rättsliga förfaranden, får medlemsstaterna, i konkreta fall, tillåta att sådana uppgifter lagras, eller kräva att sådana uppgifter lagras, under en ytterligare period på maximalt fem år, om medlemsstaterna har fastställts att en sådan lagring är nödvändig och proportionerlig för att förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism i enlighet med gällande bestämmelser. I denna proposition föreslås det att handlingsutrymmet utnyttjas i fråga om förlängning av lagringstiden för uppgifter.

Det sjätte penningtvättsdirektivet ger också medlemsstaterna handlingsutrymme när det gäller uttag av avgifter för register över verkligt huvudmannaskap. Enligt artikel 11.4 i det sjätte penningtvättsdirektivet får medlemsstaterna välja att göra uppgifter om verkligt huvudmannaskap i sina centrala register tillgängliga för ansvariga enheter mot betalning av en avgift. Samtidigt anges det att avgiften ska begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att täcka kostnaderna för att säkerställa kvaliteten på de uppgifter som finns i de centrala registren och för att göra informationen tillgänglig. Dessa avgifter ska fastställas på ett sådant sätt att den faktiska tillgången till uppgifterna i de centrala registren inte undergrävs. Enligt artikel 13.12 i det sjätte penningtvättsdirektivet får medlemsstaterna också välja att göra uppgifter om verkligt huvudmannaskap i sina centrala register tillgängliga för sökandena mot betalning av en avgift, som ska begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att täcka kostnaderna för att säkerställa kvaliteten på de uppgifter som finns i dessa register och för att göra informationen tillgänglig. Dessa avgifter ska fastställas på ett sådant sätt att den faktiska tillgången till uppgifterna i de centrala registren inte undergrävs. I propositionen föreslås det att handlingsutrymmet utnyttjas i fråga om avgifter.

Artikel 16 i det sjätte penningtvättsdirektivet gäller register över bankkonton och elektroniska datasöksystem och enligt artikelns 5 punkt får medlemsstaterna kräva att andra uppgifter som anses vara viktiga för finansunderrättelseenheter, för Amla för gemensamma analyser i enlighet med artikel 32 i detta direktiv och artikel 40 i Amla-förordningen och för tillsynsmyndigheter när de fullgör sina skyldigheter enligt detta direktiv ska finnas tillgängliga och sökbara via de

centraliserade automatiserade mekanismerna. I Finland är det redan nu möjligt att via övervakningssystemet för bank- och betalkonton få även andra uppgifter än de uppgifter som krävs enligt direktiven. Dessutom möjliggör artikel 16.8 i det sjätte penningtvättsdirektivet en förlängning av lagringstiden för uppgifter. Enligt den ovannämnda punkten ska medlemsstaterna säkerställa att informationen om innehavare av bankkonton eller betalkonton, inbegripet virtuella IBAN-nummer, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack, görs tillgänglig via deras nationella centraliserade automatiserade mekanismer och via bankkontoregistrens sammankopplingssystem under fem år efter avslutandet av kontot. Utan att det påverkar nationell straffrätt om bevis som är tillämpliga på pågående brottsutredningar och rättsliga förfaranden, får medlemsstaterna, i konkreta fall, tillåta att sådana uppgifter lagras, eller kräva att sådana uppgifter lagras, under en ytterligare period på maximalt fem år, om medlemsstaterna har fastställt att en sådan lagring är nödvändig och proportionerlig för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism. I propositionen föreslås det att möjligheten till undantag utnyttjas, eftersom det skulle göra att man effektivare kunde förebygga, upptäcka, utreda och lagföra penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Enligt artikel 21.1 i det sjätte penningtvättsdirektivet får medlemsstaterna tillåta begränsning av tillgången till den brottsbekämpningsrelaterade information som avses i första stycket c från fall till fall, om tillhandahållandet av sådana uppgifter sannolikt kommer att äventyra en pågående utredning. I propositionen har det ansetts motiverat att handlingsutrymmet utnyttjas.

I artikel 24 i det sjätte penningtvättsdirektivet anges det att medlemsstaterna ska fastställa den period för det tillfälliga avbrytandet eller för vägran till samtycke som ska gälla för finansunderrättelseenheternas analytiska arbete, som inte får överstiga tio arbetsdagar. Medlemsstaterna får fastställa en längre period om finansunderrättelseenheterna, i enlighet med nationell rätt, utför uppgiften att spåra, beslagta, frysa eller förverka tillgångar som härrör från brott. Om en längre period för det tillfälliga avbrytandet eller för vägran till samtycke fastställs ska medlemsstaterna säkerställa att finansunderrättelseenheterna utför sina uppgifter med iakttagande av lämpliga nationella skyddsåtgärder, såsom möjligheten för den person vars transaktion tillfälligt avbryts att få avbrytandet prövat i domstol. I denna proposition har man valt att utnyttja möjligheten att föreskriva om en längre period.

Artikel 41 i det sjätte penningtvättsdirektivet gäller centrala kontaktpunkter. I artikelns punkt 1 anges det att medlemsstaterna vid tillämpning av artiklarna 37.1 och 38.1 får begära att utgivare av elektroniska pengar, betaltjänstleverantörer och leverantörer av kryptotillgångstjänster som driver andra driftsställen på deras territorium än ett dotterföretag eller en filial eller som bedriver verksamhet på deras territorium genom ombud eller distributörer eller genom andra typer av infrastruktur inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster utser en central kontaktpunkt på deras territorium. Denna centrala kontaktpunkt ska som företrädare för den ansvariga enheten säkerställa att reglerna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism efterlevs och underlätta tillsynsorganens utövande av tillsyn, bland annat genom att på begäran förse tillsynsorganen med dokument och information. I denna proposition föreslås det att detta handlingsutrymme utnyttjas, eftersom det kan antas leda till bättre efterlevnad av bestämmelserna och effektivare tillsyn.

I artikel 49.8 i det sjätte penningtvättsdirektivet anges det att medlemsstaterna kan tillåta inrättande av tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism om ett kreditinstitut eller finansiellt institut etablerat inom unionen har inrättat driftsställen i minst två tredjeländer. Finansiella tillsynsorgan får anmoda sina motsvarigheter i dessa tredjeländer att inrätta ett sådant kollegium. De finansiella tillsynsorgan som deltar i kollegiet ska upprätta ett skriftligt avtal som beskriver villkor och förfaranden för samarbetet och utbytet av information. Motsvarande bestämmelser finns i artikel 50.7, enligt vilken medlemsstaterna får tillåta att

tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism inrättas om en ansvarig enhet i den icke-finansiella sektorn etablerad inom unionen har inrättat driftsställen i minst två tredjeländer. Icke-finansiella tillsynsorgan får anmoda sina motsvarigheter i dessa tredjeländer att inrätta ett sådant kollegium. De icke-finansiella tillsynsorgan som deltar i kollegiet ska upprätta ett skriftligt avtal som beskriver villkor och förfaranden för samarbetet och utbytet av information. I propositionen föreslås det att detta handlingsutrymme utnyttjas, eftersom inrättandet av tillsynskollegier kan leda till effektivare tillsyn.

I artikel 52 i det sjätte penningtvättsdirektivet finns ett krav på att om ett självreglerande organ har fått i uppdrag att utöva tillsyn över ansvariga enheter, ska medlemsstaten säkerställa att det självreglerande organets verksamhet vid utförandet av sådana uppdrag är föremål för tillsyn av en myndighet. Finlands Advokater, som övervakar advokater, är ett sådant självreglerande organ som avses i direktivet. Vid beredningen av propositionen övervägdes olika alternativ till vilken myndighet som skulle övervaka Finlands Advokaters tillsyn enligt penningtvättslagstiftningen. Ett alternativ som övervägdes var justitiekanslern, som annars övervakar lagligheten i Finlands Advokaters verksamhet. Detta alternativ ansågs dock inte vara möjligt på grund av Finlands grundlag, eftersom den som övervakar ett självreglerande organ är med stöd av artikel 35 i Amla-förordningen föremål för inbördes utvärderingar av Amla. Det faktum att justitiekanslern skulle bli föremål för åtgärder av en EU-myndighet skulle strida mot justitiekanslerns uppgifter och ställning som högsta laglighetsövervakare enligt grundlagen. Eftersom det förutsätts att den myndighet som utövar tillsyn över ett självreglerande organ bland annat ska ge instruktioner om hur tillsynsuppgifterna ska utföras och säkerställa att det självreglerande organet utför sina tillsynsuppgifter på ett adekvat och effektivt sätt, är det till fördel om tillsynsmyndigheten själv har expertis och erfarenhet av att övervaka förebyggandet av penningtvätt och finansiering av terrorism. Tillstånds- och tillsynsverket ska framöver övervaka även de så kallade tillståndsjuristerna, så även till denna del skulle det vara motiverat att nämnda myndighet övervakar det självreglerande organet.

I artikel 52.5 om tillsynen över självreglerande organ anges det att medlemsstaterna får föreskriva effektiva, proportionella och avskräckande åtgärder eller sanktioner, om självreglerande organ underlåter att efterkomma en begäran eller instruktion eller någon annan åtgärd som vidtagits av myndigheten i enlighet med punkt 2 eller 3. I denna proposition har det inte ansetts nödvändigt att föreskriva ovannämnda åtgärder eller sanktioner, eftersom det självreglerande organ som föreslås bli utsett till tillsynsorgan är ett offentligrättsligt samfund som också står under tillsyn av exempelvis justitiekanslern.

Artikel 55 i det sjätte penningtvättsdirektivet gäller sanktionsavgifter och artikelns 4 punkt ger handlingsutrymme på så sätt att medlemsstaterna får ge behöriga myndigheter befogenhet att ålägga sanktionsavgifter som överstiger de belopp som avses i punkterna 2 och 3. Vid beredningen av propositionen har det ansetts att de sanktionsavgifter som anges i artikeln är tillräckliga och att det inte finns anledning att införa bestämmelser om högre avgifter än så.

Artikel 56 i det sjätte penningtvättsdirektivet gäller administrativa åtgärder och i artikelns 5 punkt anges det att medlemsstaterna får ge tillsynsorgan befogenhet att tillämpa ytterligare typer av administrativa åtgärder utöver dem som avses i punkt 2. Vid beredningen av propositionen har det inte setts något behov av att tillämpa ytterligare typer av administrativa åtgärder, eftersom de administrativa åtgärder som ska genomföras nationellt enligt det sjätte penningtvättsdirektivet redan är heltäckande.

Artikel 58 gäller offentliggörande av sanktionsavgifter, administrativa åtgärder och löpande viten och i artikelns 2 punkt anges det att medlemsstaterna, genom undantag från första stycket, om offentliggörandet avser administrativa åtgärder som har överklagats och som inte syftar till

att avhjälpa allvarliga, upprepade och systematiska överträdelser, får tillåta att offentliggörandet av dessa administrativa åtgärder skjuts upp till utgången av tidsfristen för inlämnande av överklagande. I Finland har offentliggörandet av administrativa påföljder varit mycket transparent och det har samtidigt meddelats om det är möjligt att söka ändring i en påföljd. Följaktligen har det vid beredningen av propositionen inte ansetts vara nödvändigt att utnyttja handlingsutrymmet.

I artikel 65.2 i det sjätte penningtvättsdirektivet anges det att medlemsstaterna får förbjuda de myndigheter som avses i punkt 1 att samarbeta när sådant samarbete, inbegripet utbytet av information, skulle inkräkta på pågående utredningar, undersökningar, analyser av en finansunderrättelseenhet eller förfaranden i enlighet med straffrätt och förvaltningsrätt i den medlemsstat där myndigheterna är belägna. På motsvarade sätt anges det i artikel 66.2 att medlemsstaterna får förbjuda de myndigheter som avses i punkt 1 att samarbeta när sådant samarbete, inbegripet utbytet av information, skulle inkräkta på en pågående utredning, undersökning eller ett förfarande i enlighet med straffrätt och förvaltningsrätt i den medlemsstat där myndigheterna är belägna. I regeringens proposition föreslås det att det ovan beskrivna handlingsutrymmet utnyttjas, eftersom det är viktigt att trygga pågående nationella utredningar, analyser av centralen för utredning av penningtvätt, undersökningar och förfaranden i enlighet med straffrätten och förvaltningsrätten.

I artikel 68.2 i det sjätte penningtvättsdirektivet anges det att medlemsstaterna får tillåta att viss information lämnas ut till andra nationella myndigheter som enligt lag har ansvar för tillsyn över finansmarknaderna, eller med specifikt ansvar för att bekämpa eller utreda penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. De krav i fråga om tystnadsplikt som fastställs i artikel 67.1 och 67.3 får inte utgöra ett hinder för sådant utlämnande. Vidare får medlemsstaterna enligt artikel 68.3 tillåta att viss information som rör tillsyn över att ansvariga enheter efterlever penningtvättsförordningen lämnas ut till parlamentariska undersökningskommittéer, revisionsrätter och andra enheter med ansvar för undersökningar i den egna medlemsstaten, på följande villkor: a) enheterna har ett klart definierat mandat enligt nationell rätt att undersöka eller granska agerandet hos tillsynsorgan eller myndigheter med ansvar för lagar och föreskrifter om en sådan tillsyn, b) informationen är strikt nödvändig för fullgörandet av det mandat som avses i led a, c) de personer som har tillgång till informationen omfattas enligt nationell rätt av krav i fråga om tystnadsplikt som minst är likvärdiga med dem som avses i punkt 1, och d) information som har sitt ursprung i en annan medlemsstat får inte lämnas ut utan uttryckligt medgivande från det tillsynsorgan som har lämnat ut den, och endast för de ändamål för vilka det tillsynsorganet har medgett att den lämnas ut. Medlemsstaterna får också tillåta att information enligt första stycket i denna punkt lämnas ut till tillfälliga undersökningskommittéer som Europaparlamentet har tillsatt i enlighet med artikel 226 i EUF-fördraget och artikel 2 i Europaparlamentets, rådets och kommissionens beslut 95/167/EG, Euratom, EKSG, om detta utlämnande är nödvändigt för dessa kommittéers verksamhet. I propositionen föreslås det att det ovan beskrivna handlingsutrymmet utnyttjas för att utlämnandet av uppgifter ska vara effektivare.

6.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater

Information om andra medlemsstaters planer för hur de ska genomföra EU:s penningtvättsbestämmelser samlades in genom en enkät som sändes ut till medlemsstaterna i juni 2025. Sverige, Rumänien, Tyskland, Frankrike, Italien, Slovenien, Grekland, Ungern, Danmark, Nederländerna, Litauen, Lettland och Estland svarade på enkäten. I många medlemsstater befinner sig genomförandet av bestämmelserna fortfarande i en inledande fas, dock med undantag för Sverige, vars regering den 30 augusti 2024 publicerade en utredning om reformen av penningtvättslagstiftningen (https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-

utredningar/2024/08/sou-202458/). I utredningen föreslås det att Sveriges nuvarande penningtvättslag och registerlag ska ersättas med en ny gemensam penningtvättslag i syfte att öka tydligheten i lagstiftningen. I utredningen föreslås det även bestämmelser som ska genomföra bestämmelserna i det sjätte penningtvättsdirektivet och kompletterande bestämmelser till penningtvättsförordningen och Amla-förordningen.

I utredningen föreslås det att justitiekanslern ska övervaka Advokatsamfundet i Sverige när det gäller dess penningtvättstillsyn. Justitiekanslern har till uppgift att bland annat kontrollera att Advokatsamfundet utför sin penningtvättstillsyn och vid behov ge instruktioner om brister upptäcks.

Utredningen innehåller förslag som gäller den svenska finansunderrättelseenhetens tillgång till register och databaser samt information från myndigheter och andra aktörer, vilka förväntas förbättra möjligheterna att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism.

Det föreslås att den svenska finansunderrättelseenheten ska ha befogenhet att avbryta en transaktion och att avbrottet ska kunna förlängas från två till tio dagar.

När det gäller tillämpningsområdet noteras det i utredningen att genom penningtvättsförordningen kommer nya verksamhetsutövare, såsom leverantörer av kryptotillgångstjänster, att börja omfattas av penningtvättsbestämmelserna. I utredningen föreslås det också att pantbanker, varuhandlare som hanterar kontanta betalningar över 5 000 euro och auktionsplattformar för handel med utsläppsrätter även fortsättningsvis, såsom en nationell utvidgning, ska omfattas av penningtvättslagstiftningen. När det gäller andra branscher bedömer utredningen att tillämpningsområdet inte behöver utvidgas ytterligare.

I Sverige omfattar konto- och värdefackssystemet information om innehavarens konto eller bankfack, det vill säga systemet motsvarar det finska övervakningssystemet för bank- och betalkonton. I utredningen konstateras det att i nuläget är det endast vissa myndigheter som har tillgång till konto- och värdefackssystemet. Utredningen har övervägt verksamhetsutövarnas tillgång till konto- och värdefackssystemet och kommit fram till att kreditinstituten har störst behov av informationen i systemet. Övriga verksamhetsutövare bör inte ges tillgång till informationen. Utredningen föreslår att kreditinstituten ska ges tillgång till systemet för att förhindra penningtvätt, finansiering av terrorism och annan finansiell brottslighet. I syfte att minska de risker som informationstillgången medför får kreditinstituten endast söka efter kontonummer.

Sverige har också i mars 2025 publicerat en promemoria om genomförandet av artiklarna 11–15 om verkligt huvudmannaskap i det sjätte penningtvättsdirektivet (Promemoria Utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän). I promemorian föreslås det bland annat att det i fråga om registreringen av verkliga huvudmän införs striktare regler om på vilket sätt olika kategorier av mottagare kan få del av uppgifter i registret och en ny sekretessbestämmelse till skydd för enskilda vars uppgifter finns i registret.

Lettland har utarbetat ett utkast i fråga om de bestämmelser i det sjätte penningtvättsdirektivet som ska genomföras senast den 10 juli 2025 och planerar att lägga fram det för parlamentet efter samråd. Lettland är just nu i en arbetsgruppsfas där man behandlar centrala frågor i regelverket.

Litauen har utarbetat ett utkast om verkställigheten av Amla-förordningen (Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10....), vilket är tillgängligt enbart på lettiska.

I Grekland samordnar arbets- och näringsministeriet harmoniseringen av den nationella lagstiftningen med EU:s penningtvättsregelverk. Gruppen började med att kartlägga och identifiera nödvändiga ändringar av lagstiftning och reglering. Efter kartläggningen började arbetsgruppen hålla beredningsmöten och bereder just nu en ändring av den nationella lagen om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism så att den omfattar de ändringar i det sjätte penningtvättsdirektivet som gäller verkligt huvudmannaskap och som ska vara genomförda i lagstiftningen den 10 juli 2025.

Utifrån de preliminära uppgifterna kan man anta att det inte kommer att finnas någon enhetlig linje i medlemsstaterna när det ska utses en sådan tillsynsmyndighet som avses i artikel 52 i det sjätte penningtvättsdirektivet. I Estland är advokatförbundet och notariekåren självreglerande organ, och tillsynen över dem kommer även framöver att utövas av finansunderrättelseenheten. I Österrike ansvarar självreglerande organ för övervakningen av advokater och notarier, och deras verksamhet styrs och övervakas i sin tur av de behöriga ministerierna. Justitieministeriet är den högsta tillsynsmyndigheten för dessa yrkesgrupper. I Slovenien planerar man däremot att flytta över de självreglerande organens tillsynsuppgifter till myndigheterna. I Frankrike håller man på att omarbeta tillsynsmodellen, och det finns planer på att inrätta en rådgivande kommitté för AML/CFT, men man har ännu inte definierat den exakta ramen för tillsynsorganet enligt artikel 52 i penningtvättsdirektivet. Grekland har för närvarande inga självreglerande organ som fungerar som tillsynsorgan, men landet överväger saken när det gäller jurister och notarier. I Ungern utövar självreglerande organ tillsyn över jurister, notarier och revisorer, men det har inte fattats något beslut om ett tillsynsorgan, eftersom frågan är komplicerad och känslig. I Tyskland övervakas jurister, patentjurister, skatterådgivare och revisorer av självreglerande organ, och till denna del övervakas de självreglerande organen redan nu decentraliserat av staten. Tyskland överväger ännu hur den tillsyn som krävs enligt det sjätte penningtvättsdirektivet ska införlivas med den nationella lagstiftningen.

I Lettland övervakas advokater, notarier, revisorer och revisionssammanslutningar av självreglerande organ och för närvarande är dessa oberoende i sin tillsynsverksamhet. Lettland behandlar dock frågan om att utse en myndighet i samband med beredningen av ett lagförslag. I Litauen fungerar flera självreglerande organ som tillsynsorgan, såsom advokatföreningen, notarie- och revisorsföreningarna och domarföreningen. Litauen planerar att utse enheten för utredning av ekonomisk brottslighet, som lyder under inrikesministeriet, till den myndighet som ska övervaka de ovannämnda självreglerande organen.

När det gäller skyldigheten att registrera verkliga huvudmän varierar medlemsstaternas syn på saken. I Estland och Tyskland ska alla juridiska personer registrera sina huvudmän i det nationella registret utan undantag. I Frankrike kan däremot ett undantag från registrering av verkligt huvudmannaskap grunda sig på artikel 65 i penningtvättsförordningen, som gäller undantag från juridiska enheters och juridiska konstruktioners skyldigheter.

I Lettland kräver redan de gällande bestämmelserna att alla juridiska personer registrerar sin verkliga huvudman. I Lettland registreras inte juridiska organisationer, utan enbart deras verkliga huvudmän. Lettland planerar att hålla kvar en situation där det centrala registret inte innehåller information om en specifik verklig huvudman, utan i stället information om var den informationen finns. Detta gäller fall där den verkliga huvudmannen är aktieägare i ett aktiebolag vars aktier kan köpas på en reglerad marknad och där ägarkontrollen enbart grundar sig på aktieägarens ställning. I så fall görs det en anteckning i det centrala registret om att den verkliga huvudmannen för den juridiska personen är aktieägare i ett aktiebolag som är noterat på en reglerad marknad och att inflytandet över den juridiska personen enbart grundar sig på aktieägarens ställning. Eftersom samma undantag nämns i artikel 65 i penningtvättsförordningen, tänker Lettland behålla undantaget.

Enligt den litauiska penningtvättslagen ska alla juridiska personer som är etablerade i Republiken Litauen, med undantag för dem vars enda medlem är staten eller en kommun, inhämta, uppdatera och förvalta noggrann information om sina verkliga huvudmän och lämna in denna information till den som förvaltar informationssystemet för deltagare i juridiska enheter (JADIS).

Man räknar med att vissa undantag från skyldigheten att registrera verkliga huvudmän kommer att tas med i Sloveniens nationella lagstiftning. Dessa undantag kommer att harmoniseras med artikel 10.1 i det sjätte penningtvättsdirektivet och artikel 65 i penningtvättsförordningen, vilka tillåter undantag i särskilda fall.

I Österrike ska alla juridiska personer registrera sina verkliga huvudmän i det nationella registret utan undantag. Om ägarna är fysiska personer och informationen redan finns i andra offentliga register, sker överföringen till registret över huvudmän automatiskt och krävs det ingen ytterligare anmälan. I undantagsfall, såsom i intressebevakningsförhållanden, kvarstår anmälningsskyldigheten.

I Grekland ska företag och andra juridiska personer som har ett fast driftställe enligt skattelagstiftningen och som är skyldiga att lämna in en inkomstskattedeklaration, eller som är etablerade i Grekland, enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism registrera sina verkliga huvudmän i ett nationellt register. Organisationer som är införda i det register över offentliga samfund som förs av statistikmyndigheten och tillsynsmyndigheterna omfattas inte av skyldigheterna.

Ungern har för avsikt att utvidga registreringsskyldigheterna i fråga om verkliga huvudmän, eftersom landets tolkning är att de möjligheter till undantag som anges i penningtvättsförordningen är mycket begränsade.

I Danmark kommer alla juridiska personer att bli skyldiga att samla in, lagra och registrera information om sina verkliga huvudmän. Undantag från registreringsskyldigheten kan göras endast i noggrant definierade särskilda fall, såsom när det gäller offentligrättsliga samfund och, på vissa villkor, börsbolag. I praktiken uppfyller börsbolag ofta ändå inte villkoren för undantag, eftersom ägandet av dem sällan är koncentrerat till en enda fysisk person. För närvarande är ideella föreningar i Danmark undantagna från registreringsskyldighet, men i och med genomförandet av AML-regelverket kommer även dessa sammanslutningar att börja omfattas av regleringen. Därmed utvidgas registreringsskyldigheten till att i praktiken omfatta alla juridiska personer.

I Nederländerna planerar man att behålla de befintliga undantagen, som gäller bland annat bostadsföreningar, religiösa samfund och historiska former av juridiska enheter, såsom gillen, som inte längre kan bildas.

I Grekland ska företag och andra juridiska personer som har ett fast driftställe enligt skattelagstiftningen och som är skyldiga att lämna in en inkomstskattedeklaration, eller som är etablerade i Grekland, enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism registrera sina verkliga huvudmän i ett nationellt register. Organisationer som är införda i det register över offentliga samfund som förs av statistikmyndigheten och tillsynsmyndigheterna omfattas inte av skyldigheterna.

Ungern har för avsikt att utvidga registreringsskyldigheterna i fråga om verkliga huvudmän, eftersom landets tolkning är att de möjligheter till undantag som anges i penningtvättsförordningen är mycket begränsade.

7 Remissvar

Propositionen skickades ut på omfattande remiss mellan den 30 juni och den 22 augusti 2025.

8 Specialmotivering

8.1 Lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

1 kap. **Allmänna bestämmelser**

1 §. *Lagens syfte*. I paragrafen anges lagens syfte på ett sätt som motsvarar det som står i den penningtvättslag som upphävs genom denna lag. Enligt *1 mom.* är syftet med denna lag att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, att främja avslöjande och utredning av sådan verksamhet och att effektivisera spårning och återtagande av brottsvinningen. I *2 mom.* föreskrivs det att lagen även har som syfte att minska risken för att riktade ekonomiska sanktioner och riktade ekonomiska sanktioner som rör finansiering av spridning av massförstörelsevapen inte genomförs eller att de kringgås.

2 §. *Tillämpningsområde.* Paragrafen innehåller bestämmelser om lagens tillämpningsområde. För det första ska lagen tillämpas på sådana ansvariga enheter som avses i artikel 3 i penningtvättsförordningen. Detta omfattar rapporteringsskyldiga enligt 1 kap. 2 § i den gällande penningtvättslagen, med undantag för några rapporteringsskyldiga. Dessa är främst sådana försäkringsföreningar enligt lagen om försäkringsföreningar (1250/1987), försäkringsförmedlare och sidoverksamma försäkringsförmedlare enligt lagen om försäkringsdistribution (234/2018) samt i Finland etablerade filialer till utländska försäkringsförmedlare och sidoverksamma försäkringsförmedlare som anges i 1 mom. 5 och 6 punkten i den ovannämnda paragrafen. Penningtvättsförordningen omfattar liv- och placeringsförsäkringsverksamhet, men inte skadeförsäkrings- och pensionsförsäkringsbolag såsom penningtvättslagen, vilka utgör en tidigare nationell utvidgning av tillämpningsområdet. Med liv- och placeringsförsäkringar avses verksamhet enligt livförsäkringsklasserna 1–9 i lagen om försäkringsklasser (526/2008).

Den nya penningtvättslagen kommer inte heller att omfatta dem som affärs- eller yrkesmässigt säljer eller förmedlar varor och som avses i 1 mom. 24 punkten i samma paragraf, dem som affärs- eller yrkesmässigt säljer eller förmedlar konstverk och som avses i 25 punkten och dem som affärs- eller yrkesmässigt säljer eller förmedlar konstverk via en frihamn eller förvarar konstverk och som avses i 26 punkten. Alla de ovannämnda omfattas av den gällande penningtvättslagen till den del de kontant betalar eller får en betalning eller flera med varandra sammanhängande betalningar som sammanlagt uppgår till minst 10 000 euro. Genom dessa genomfördes skyldigheterna enligt artikel 2.3 i och j i det fjärde penningtvättsdirektivet om att tillämpningsområdet under vissa förutsättningar ska omfatta dem som handlar med eller agerar som mellanhänder vid handel med konstverk, eller dem som förvarar konstverk. I stället för de ovannämnda ansvariga enheterna kommer tillämpningsområdet för penningtvättsförordningen framöver att omfatta personer som handlar med eller agerar som mellanhänder vid handel med kulturföremål, även när detta utförs av konstgallerier och auktionshus, där värdet av transaktionen eller de förbundna transaktionerna uppgår till 10 000 euro eller mer, eller motsvarande belopp i nationell valuta, samt personer som förvarar, handlar med eller agerar som mellanhänder vid handel med kulturföremål och varor av högt värde när detta utförs i frizoner och tullager, där värdet av transaktionen eller de förbundna transaktionerna uppgår till 10 000 euro eller mer, eller motsvarande belopp i nationell valuta. Till skillnad från det fjärde penningtvättsdirektivet, där det inte definierades vad som avsågs med konstverk, är definitionen av kulturföremål mycket detaljerad i och med att det i definitionen i artikel 2.1.56 i penningtvättsförordningen hänvisas till varor som förtecknas i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 116/2009, där

kulturföremålen är indelade i 15 olika kategorier (kapitel 2.3.3 Penningtvättsförordningens huvudsakliga innehåll, s. X). Den ovannämnda definitionen av kulturföremål är så omfattande att den inbegriper dem som handlar med, förmedlar och förvarar konstföremål enligt det tidigare direktivet.

Commented [MP2]: Tarvitseeko olla näin tarkkaa viitatusta...

Tillämpningsområdet kommer inte heller att omfatta sådana näringsidkare och sammanslutningar enligt 2 mom. i samma paragraf som förmedlar deltagaranmälningar och deltagaravgifter för penningspel som tillhandahålls av sådana penningspelssammanslutningar som avses i 1 mom. 9 och 10 punkten, om penningspelssammanslutningen till en sådan annan näringsidkare eller sammanslutning har överfört ansvaret för kundkontroll och rapporteringsskyldigheten. Dessa så kallade ombud omfattas framöver av penningtvättsförordningens bestämmelser om utkontraktering, enligt vilka den ansvariga enheten behåller ansvaret för utkontrakterade tjänster.

I och med definitionerna i penningtvättsförordningen börjar nya ansvariga enheter omfattas av tillämpningsområdet, eftersom tillämpningsområdet framöver omfattar personer som handlar med ädla metaller och ädelstenar som en regelbunden eller en huvudsaklig yrkesverksamhet och personer som handlar med varor av högt värde som en regelbunden eller en huvudsaklig yrkesverksamhet. Ädla metaller och ädelstenar definieras i bilaga V till penningtvättsförordningen och varor av högt värde i bilaga IV (kap. 2.3.3 Penningtvättsförordningens huvudsakliga innehåll, s. X).

Commented [MP3]: ks. aiempi kommentti

Andra nya ansvariga enheter som börjar omfattas av tillämpningsområdet är självständiga yrkesutövare såsom jurister, som åtar sig att tillhandahålla – antingen direkt eller genom någon som personen i fråga är kopplad till – materiellt bistånd, stöd eller rådgivning i skattefrågor som huvudsaklig affärs- eller yrkesverksamhet. Tillämpningsområdet för det fjärde penningtvättsdirektivet har omfattat revisorer, externa revisorer, skatterådgivare och alla andra som tillhandahåller motsvarande tjänster. Tillämpningsområdet omfattar även leverantörer av kryptotillgångstjänster, som också har definierats som finansiella institut i penningtvättsförordningen. Nya ansvariga enheter blir utöver fastighetsmäklare även andra yrkesverksamma i fastighetsbranschen när de agerar som mellanhänder vid fastighetstransaktioner, inbegripet vid uthyrning av fast egendom i fråga om transaktioner för vilka månadshyran uppgår till minst 10 000 euro, eller motsvarande belopp i nationell valuta, oavsett betalningsmedel. I det fjärde penningtvättsdirektivet har fastighetsmäklare sedan tidigare definierats som ansvariga enheter även när de agerar som mellanhänder vid uthyrning av fast egendom, men endast i fråga om transaktioner för vilka månadshyran uppgår till 10 000 euro eller mer.

Som nya ansvariga enheter definieras i penningtvättsförordningen även kreditförmedlare som erbjuder hypotekslån och konsumentkrediter och som inte är kreditinstitut och finansiella institut, med undantag för kreditförmedlare som bedriver verksamhet under ansvar av en eller flera kreditgivare eller kreditförmedlare, leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster och förmedlare av gräsrotsfinansiering samt aktörer inom investeringsmigration som har tillstånd att företräda tredjelandsmedborgare eller tillhandahålla förmedlingstjänster till tredjelandsmedborgare som vill få uppehållstillstånd i en medlemsstat i utbyte mot någon form av investering, inbegripet kapitalöverföringar, köp eller hyra av egendom, investeringar i statsobligationer, investeringar i företagsenheter, donation eller tilldelning av en verksamhet som bidrar till det allmänna bästa och bidrag till statsbudgeten. I Finland beviljas inte uppehållstillstånd på basis av investeringar, så vad gäller det sistnämnda blir det närmast fråga om aktörer inom investeringsmigration i andra medlemsstater. Vidare har tillämpningsområdet för penningtvättsförordningen utökats med icke-finansiella holdingföretag med blandad verksamhet, fotbollsagenter och professionella fotbollsklubbar. Även definitionen av finansiellt institut är noggrannare i penningtvättsförordningen än i det fjärde penningtvättsdirektivet. Nya aktörer som nämns i artikel 2.1.6 a i

penningtvättsförordningen är företag som har som huvudverksamhet att förvärva holdingföretag, inbegripet finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag eller finansiella holdingföretag med blandad verksamhet. Såsom redan nämnts omfattar definitionen av finansiellt institut förutom försäkringsföretag enligt definitionen i artikel 13.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG, i den mån de bedriver livförsäkringsverksamhet som omfattas av det direktivet, även annan investeringsrelaterad försäkringsverksamhet inbegripet försäkringsholdingbolag och försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet enligt definitionerna i artikel 212.1 f respektive g i direktiv 2009/138/EG. Livförsäkringsverksamhet har också omfattats av tillämpningsområdet för det fjärde penningtvättsdirektivet.

Även definitionen av företag för kollektiva investeringar har i artikel 2.1.6 e preciserats jämfört med det som anges i det fjärde penningtvättsdirektivet, så att det i leden i och ii närmare definieras att man med företag för kollektiva investeringar i synnerhet avser

i) ett företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) enligt definitionen i artikel 1.2 i direktiv 2009/65/EG och dess förvaltningsbolag enligt definitionen i artikel 2.1 b i det direktivet eller ett investeringsbolag som är auktoriserat i enlighet med det direktivet och som inte har utsett något förvaltningsbolag, vilka tillhandahåller andelar i fondföretag för försäljning i unionen,

ii) en alternativ investeringsfond enligt definitionen i artikel 4.1 a i direktiv 2011/61/EU och dess förvaltare enligt definitionen i artikel 4.1 b i det direktivet som omfattas av det tillämpningsområde som anges i artikel 2 i det direktivet.

Till de finansiella instituten räknas enligt artikel 2.1.6 f även en värdepapperscentral enligt definitionen i artikel 2.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014, enligt artikel 2.1.6 g en kreditgivare enligt definitionen i artikel 4.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU och i artikel 3 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG samt enligt artikel 2.1.6 h en kreditförmedlare enligt definitionen i artikel 4.5 i direktiv 2014/17/EU och artikel 3 f i direktiv 2008/48/EG, om den innehar medel enligt definitionen i artikel 4.25 i direktiv (EU) 2015/2366 i samband med kreditavtalet, med undantag för kreditförmedlare som bedriver verksamhet under ansvar av en eller flera kreditgivare eller kreditförmedlare.

Som finansiella institut räknas enligt penningtvättsförordningens artikel 2.1.6 i även leverantörer av kryptotillgångstjänster och i artikel 2.1.6 j anges det att finansiella institut även omfattar en filial till ett finansiellt institut som avses i leden a–i, när den är belägen i unionen, oavsett om dess huvudkontor är beläget i en medlemsstat eller i ett tredjeland. Leverantörer av kryptotillgångstjänster definieras senare i samma artikel (artikel 2.1.9) genom en hänvisning till den definition som finns i artikel 3.1.15 i EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar (EU) 2023/1114, enligt vilken en leverantör av kryptotillgångstjänster är en juridisk person eller ett annat företag vars sysselsättning eller affärsverksamhet består i att yrkesmässigt tillhandahålla en eller flera kryptotillgångstjänster till kunder och som får tillhandahålla kryptotillgångstjänster i enlighet med artikel 59. I Finland började leverantörer av kryptotillgångstjänster omfattas av penningtvättslagen i samband med genomförandet av det femte penningtvättsdirektivet.

I paragrafens 2–8 mom. förtydligas vad som nationellt avses med vissa av de ansvariga enheter som anges i artikel 3 i penningtvättsförordningen. I 2 mom. anges det att kreditinstitut och filialer till tredjelands kreditinstitut enligt kreditinstitutslagen är kreditinstitut som avses i artikel 3.1 i penningtvättsförordningen. Detta motsvarar nuläget.

I 3 mom. finns följande uppräkning av sådana finansiella institut som avses i artikel 3.2 i penningtvättsförordningen:

1) försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsverksamhet enligt lagen om försäkringsklasser (526/2008) samt försäkringsförmedlare och sidoverksamma försäkringsförmedlare enligt lagen om försäkringsdistribution (234/2018) och i Finland etablerade filialer till utländska försäkringsförmedlare och sidoverksamma försäkringsförmedlare, med undantag för försäkringsförmedlare som inte tar ut försäkringspremier eller ersättningar som är avsedda för kunden och som agerar under ansvar av ett eller flera försäkringsföretag eller en eller flera företrädare för de respektive produkter som berör dem,

2) fondbolag enligt lagen om placeringsfonder (213/2019) och förvaringsinstitut som fått verksamhetstillstånd enligt den lagen,

3) värdepappersföretag och filialer till tredjelandsföretag enligt lagen om investeringstjänster (747/2012),

4) värdepapperscentraler enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017), inklusive registreringsfonder och clearingfonder som de har grundat,

5) finländska centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet,

6) betalningsinstitut enligt lagen om betalningsinstitut (297/2010),

7) sådana AIF-förvaltare som har auktoriserats enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) och sådana förvaringsinstitut som har auktoriserats enligt den lagen,

8) filialer till utländska sammanslutningar som motsvarar dem som avses i 1–7 punkten samt utländska sammanslutningar, om sammanslutningen tillhandahåller tjänster i Finland via en representant utan att etablera filial,

9) finansiella institut som hör till samma finansiella företagsgrupp som ett kreditinstitut enligt kreditinstitutslagen (610/2014),

10) sådana kontoförvaltare och sådana utländska som kontoförvaltare auktoriserade sammanslutningars verksamhetsställen i Finland som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (749/2012),

11) fysiska och juridiska personer enligt 7, 7 a och 7 b § i lagen om betalningsinstitut (297/2010) och registreringsskyldiga AIF-förvaltare enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014),

12) sådana finländska kreditförmedlare och utländska kreditförmedlares filialer i Finland som avses i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (852/2016),

13) sådana leverantörer av kryptotillgångstjänster som avses i artikel 3.1.15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1114 om marknader för kryptotillgångar och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 1095/2010 samt direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/1937, samt

14) näringsidkare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023). Bestämmelsen motsvarar i stort sett nuläget, om

man bortser från att verksamheten med försäkringsföretag begränsas till livförsäkringsverksamhet.

I syfte att förtydliga tillämpningsområdet för bestämmelsen definieras i *4 mom.* vissa icke-finansiella ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a i penningtvättsförordningen. När det gäller led a i den ovannämnda bestämmelsen är de ansvariga enheterna revisorer enligt revisionslagen (1141/2015), när de utför uppgifter enligt 1 kap. 1 § 1 mom. i den lagen eller 1 § 1 och 3 mom. i lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015) eller annars utövar verksamhet i den egenskap som avses i 1 kap. 1 § 4 mom. i revisionslagen, de som affärs- eller yrkesmässigt huvudsakligen direkt eller indirekt tillhandahåller skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor och de som affärs- eller yrkesmässigt utför bokföringsuppgifter enligt uppdrag. Bestämmelsen motsvarar nuläget i och med att dessa aktörer sedan tidigare har omfattats av penningtvättslagen.

I *5 mom.* definieras sådana ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 b i penningtvättsförordningen:

1) i lagen om advokater (496/1958) avsedda advokater som är näringsidkare eller, om advokatverksamheten bedrivs i bolagsform, advokatbolag, när de handlar i en klients namn och för en klients räkning vid finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom eller när de i en klients namn deltar i planering eller genomförande av följande transaktioner:

a) köp eller försäljning av fastigheter eller affärsenheter,

b) förvaltning av klienters penningmedel, värdepapper eller andra tillgångar, inbegripet kryptotillgångar,

c) öppnande eller förvaltning av bank-, spar- eller värdeandelskonton eller konton för kryptotillgångar,

d) organisering av medel som behövs för att bilda, driva eller förvalta bolag,

e) bildande och ledning av truster, stiftelser, bolag och motsvarande sammanslutningar eller ansvar för deras verksamhet,

2) andra som affärs- eller yrkesmässigt tillhandahåller juridiska tjänster, till den del det är fråga om att de handlar i en klients namn och för en klients räkning vid finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom eller att de i en klients namn deltar i planering eller genomförande av följande transaktioner:

a) köp eller försäljning av fastigheter eller affärsenheter,

b) förvaltning av klienters penningmedel, värdepapper eller andra tillgångar, inbegripet kryptotillgångar,

c) öppnande eller förvaltning av bank-, spar- eller värdeandelskonton eller konton för kryptotillgångar,

d) organisering av medel som behövs för att bilda, driva eller förvalta bolag,

e) bildande och ledning av truster, stiftelser, bolag och motsvarande sammanslutningar eller ansvar för deras verksamhet. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak nuläget, men den har utökats

med förvaltning av kryptotillgångar och öppnande och förvaltning av konton för kryptotillgångar.

I *6 mom.* definieras sådana ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 d i penningtvättsförordningen:

1) fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler enligt lagen om fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler (1075/2000) samt andra yrkesverksamma i fastighetsbranschen, inbegripet sådan uthyrning av fast egendom i fråga om transaktioner för vilka månadshyran uppgår till minst 10 000 euro eller motsvarande belopp i nationell valuta, oavsett betalningsmedel, och

2) fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler enligt Ålands landskapslagstiftning. Bestämmelsen motsvarar nuläget, men har preciserats med en formulering om det tröskelvärde som har angetts i penningtvättsförordningen.

I fråga om artikel 3.3 g i penningtvättsförordningen anges det i *7 mom*. att följande är ansvariga enheter: 1) i x § i penningspelslagen (/) avsedda innehavare av en penningspelslicens och 2) penningspelssammanslutningar enligt Ålands landskapslagstiftning. Bestämmelsen motsvarar annars nuläget, men innehåller en hänvisning till den nya föreslagna lagstiftningen om penningspel.

Commented [MP4]: laita viittaus eduskunnassa olevaan esitykseen

I *8 mom.* anges det att leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster enligt 3 § 1 punkten i lagen om tillhandahållande av gräsrotsfinansieringstjänster (203/2022) är sådana ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 h i penningtvättsförordningen. I penningtvättsförordningen nämns även förmedlare av gräsrotsfinansiering, men den nationella lagen känner inte till sådana.

I *9 mom.* anges det att penningtvättsförordningen och denna lag även ska tillämpas på dem som affärs- eller yrkesmässigt tillhandahåller tjänster enligt 2 kap. 3 § 1 mom. 1–8 punkten i lagen om investeringstjänster (747/2012), på pantlåneinrättningar enligt lagen om pantlåneinrättningar (1353/1992) och på aktörer som bedriver indrivningsverksamhet enligt lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (411/2018). Bestämmelsen motsvarar nuläget, där dessa aktörer har omfattats av penningtvättslagen, och till denna del utnyttjas det handlingsutrymme som ges i artikel 3 i det sjätte penningtvättsdirektivet.

Enligt *10 mom.* ska lagen och penningtvättsförordningen tillämpas på Finnvera Abp och dess dotterbolag Finlands Exportkredit Ab, såsom föreslås i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om statens specialfinansieringsverksamhet och om ordnande av den samt till lagar som har samband med den (RP 64/2025 rd), vilken just nu behandlas av riksdagen. I bestämmelsen utnyttjas till denna del det handlingsutrymme som ges i artikel 3 i det sjätte penningtvättsdirektivet.

I *11 mom.* preciseras det att penningtvättslagen ska tillämpas också när de medel som är föremål för en transaktion härrör från åtgärder som vidtagits inom en annan stats territorium. Detta motsvarar den gällande penningtvättslagen.

I *12 mom.* utvidgas den rapporteringsskyldighet som anges i artikel 69 i penningtvättsförordningen så att den i enlighet med den gällande lagstiftningen gäller Energimyndigheten, en börs enligt lagen om handel med finansiella instrument och centralinstitutet för den sammanslutning som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker, vilka ska underrätta centralen för utredning av penningtvätt om de utifrån omständigheter som kommer fram i samband med tillsynen eller annars när de sköter sina uppgifter upptäcker en tvivelaktig transaktion. I

bestämmelsen utnyttjas det handlingsutrymme som artikel 3 i det sjätte penningtvättsdirektivet möjliggör.

När det gäller tillämpningsområdet anges det i en övergångsbestämmelse i lagen att i fråga om sådana fotbollsagenter och professionella fotbollsklubbar som har definierats i penningtvättsförordningen och tagits med bland de ansvariga enheterna ska lagen tillämpas på aktörerna i fråga från och med den 10 juli 2029. När det gäller professionella fotbollsklubbar har man för avsikt att överväga om det nationella handlingsutrymmet enligt penningtvättsförordningen ska utnyttjas när man tar med dem i tillämpningsområdet, efter att riskerna för denna sektor har bedömts i den nationella riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism som är under arbete.

3 §. *Avgränsning av tillämpningsområdet.* I paragrafen föreskrivs det om avgränsning av tillämpningsområdet. Penningtvättslagen ska inte tillämpas på sådan finansiell verksamhet som räknas upp i punkterna 2–12, 14 och 15 i bilaga I till kreditinstitutsdirektivet, där risken för penningtvätt och finansiering av terrorism är liten, vilken bedrivs tillfälligt eller i mycket begränsad omfattning och för vilken alla nedanstående villkor uppfylls:

1) verksamheten är begränsad i absoluta termer eller när det gäller transaktioner; de senare får inte överstiga 1 000 euro oavsett om de utförs vid ett enda tillfälle eller genom förbundna transaktioner,

2) verksamheten är inte personens huvudsakliga affärsverksamhet och omsättningen överstiger inte fem procent av den berörda fysiska eller juridiska personens totala omsättning under räkenskapsperioden,

3) verksamheten är en biverksamhet och direkt knuten till huvudverksamheten,

4) verksamheten bedrivs av en person som inte bedriver verksamhet enligt artikel 3.3 a–d eller g i penningtvättsförordningen som sin huvudsakliga affärsverksamhet,

5) verksamheten avser den huvudsakliga affärsverksamhetens kunder och är inte allmänt tillgänglig för allmänheten,

6) verksamheten är inte penningförmedling enligt 1 § 2 mom. 5 punkten i lagen om betalningsinstitut.

I sak motsvarar bestämmelsen i stort sett det undantag vad gäller affärsverksamhet som bedrivs tillfälligt eller i mycket begränsad omfattning som anges i den gällande penningtvättslagen. Genom bestämmelsen utnyttjas det undantag i fråga om tillämpningsområdet för vissa finansiella verksamheter som anges i artikel 6 i penningtvättsförordningen. I 1 mom. anges det att tröskelvärdet för den totala omsättningen är 20 000 euro. Detta motsvarar den gräns vad gäller verksamhet i liten skala som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993). Enligt den bestämmelsen är säljaren inte skattskyldig om det innevarande kalenderårets och det föregående kalenderårets omsättning är högst 20 000 euro, förutsatt att säljaren inte på egen anmälan har registrerats som skattskyldig.

Lagen tillämpas inte heller på verksamhet som gäller skötsel av uppdrag som utförs i egenskap av rättegångsbiträde eller rättegångsombud. Med sådana uppdrag avses i penningtvättslagen, utöver egentliga uppdrag i anslutning till en rättegång, också juridisk rådgivning som gäller en klients rättsliga ställning vid förundersökningen av ett brott eller i någon annan fas av

behandlingen av ett ärende inför en rättegång samt inledande eller undvikande av rättegång. Bestämmelsen motsvarar den gällande penningtvättslagen.

Lagen ska inte tillämpas på verksamhet som består i att tillhandahålla penningautomater för användning utanför kasinon. Lagen tillämpas dock om spelaren ska identifiera sig som en registrerad spelare på det sätt som avses i x § i penningspelslagen. Bestämmelsen motsvarar den gällande penningtvättslagen. Enligt den avgränsning av tillämpningsområdet som anges i lagens 1 kap. 3 § 4 mom. tillämpas lagen inte på verksamhet som består i att tillhandahålla penningautomater för användning utanför kasinon. Lagen tillämpas dock om spelaren ska identifiera sig som en registrerad spelare på det sätt som avses i 14 § i lotterilagen. Eftersom obligatorisk identifiering har införts i riket för allt penningspelande, innebär bestämmelsen i den gällande lagen i praktiken att allt penningautomatspelande i riket också omfattas av tillämpningsområdet för penningtvättslagen, trots avgränsningen av tillämpningsområdet i momentets första mening. Bestämmelsen hänvisar till rikets lotterilag, varför bestämmelsen inte gäller penningautomatspel i landskapet Åland. Den hänvisning till rikets lotterilag som finns i bestämmelsen ska i samband med reformen av penningspelslagstiftningen ändras till en hänvisning till den nya lagen om penningspel och till 20 § i den. Allt penningspelande i riket, inklusive penningspelautomater utanför kasinon, ska även i fortsättningen omfattas av tillämpningsområdet för penningtvättslagen. Paragrafens avgränsning av tillämpningsområdet när det gäller penningautomater gäller i praktiken enbart landskapet Åland. Där tillämpas penningtvättslagen alltså inte heller framöver på verksamhet som består i att tillhandahålla penningspelautomater för användning utanför kasinon. Det bör noteras att i reformen av penningspelslagstiftningen föreslås det i rikets penningspelslag att definitionen av penningautomat ändras till penningspelautomat för att bättre motsvara det allmänspråkliga uttrycket för dessa automater. I Ålands lotterilagstiftning används begreppet penningautomat, varför detta begrepp också i fortsättningen används även i den nya penningtvättslagen i stället för begreppet penningspelautomat som det föreslås ska användas i riket.

Genom förordning av finansministeriet utfärdas närmare bestämmelser om när finansiell verksamhet ska betraktas som obetydlig på det sätt som avses i 1 mom. 1 punkten. Bemyndigandet motsvarar det som finns i den gällande penningtvättslagen.

4 §. *Definitioner.* I paragrafen anges de definitioner som används i penningtvättslagen. I *1 mom.* konstateras det att definitionerna enligt artikel 2.1 i penningtvättsförordningen tillämpas i lagen. I paragrafen implementeras dessutom de definitioner som anges i artikel 2 i det sjätte penningtvättsdirektivet, och när det gäller penningtvättsförordningens definitioner anges de behöriga nationella myndigheterna.

I *2 mom. 1 punkten* definieras myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism genom en hänvisning till Amla-förordningen, vilken gäller inrättandet av den myndigheten. I *2 punkten* anges det vilka myndigheter som avses med uttrycket behörig myndighet enligt artikel 2.1.44 a–d i penningtvättsförordningen. Med behörig myndighet enligt led a i den ovannämnda bestämmelsen i penningtvättsförordningen avses centralen för utredning av penningtvätt vid centralkriminalpolisen, med behöriga myndigheter enligt led b avses Finansinspektionen, Tillstånds- och tillsynsverket och Patent- och registerstyrelsen, med behöriga myndigheter enligt led c avses polisen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet, Utsökningsverket och åklagaren, och med myndigheter enligt led d avses Polisstyrelsen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet, Skatteförvaltningen, Utsökningsverket, Brottspåföljdsmyndigheten och konkursombudsmannen. Dessa ska i sin verksamhet se till att ägna uppmärksamhet åt förhindrande och avslöjande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och åt att tvivelaktiga transaktioner som upptäcks i samband med att de sköter sina uppgifter anmäls till centralen för utredning av penningtvätt.

Commented [MP5]: edelleen viittaus eduskunnassa olevaan esitykseen

När det gäller den ovannämnda uppgiften är det ändamålsenligt att i penningtvättslagen införa bestämmelser om en ny uppgift för Polisstyrelsens lotteriförvaltning som myndighet med omsorgsplikt enligt penningtvättslagen särskilt i fråga om processerna med att bevilja tillstånd för penninginsamlingar, utlottningar av varor och bingo. I synnerhet vid efterhandstillsynen får lotteriförvaltningen information om särskilt tillståndssökandens ekonomiska situation och ekonomiska transaktioner och om de ovannämnda tillståndsprocesserna och tillsynsuppgifterna skulle börja omfattas av omsorgsplikt kunde lotteriförvaltningen rapportera tvivelaktig verksamhet till centralen för utredning av penningtvätt.

Enligt 2 mom. *3 punkten* avses med självreglerande organ enligt artikel 2.1.47 i penningtvättsförordningen advokatföreningen enligt 1 § i lagen om advokater. I *4 och 5 punkten* definieras finansiellt tillsynsorgan och icke-finansiellt tillsynsorgan i överensstämmelse med artikel 2 i det sjätte penningtvättsdirektivet, så att man med finansiellt tillsynsorgan avser ett tillsynsorgan som ansvarar för kreditinstitut och finansiella institut och med icke-finansiellt tillsynsorgan avser ett tillsynsorgan som ansvarar för den icke-finansiella sektorn. Finansiella tillsynsorgan är i överensstämmelse med de gällande bestämmelserna Finansinspektionen och, i fråga om vissa tillsynsobjekt inom finansbranschen, Tillstånds- och tillsynsverket. Icke-finansiella tillsynsorgan är Finansinspektionen när det gäller tillsynen över leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster och förmedlare av gräsrotsfinansiering, Tillstånds- och tillsynsverket när det gäller andra aktörer som verket ska övervaka än dem som är verksamma inom den finansiella sektorn samt Patent- och registerstyrelsen och advokatföreningen, vilka endast övervakar ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn. I *6 punkten* anges det att icke-finansiell sektor syftar på de ansvariga enheter som förtecknas i artikel 3.3 i penningtvättsförordningen, i *7 punkten* att ansvarig enhet syftar på en fysisk eller juridisk person som förtecknas i artikel 3 i penningtvättsförordningen och som inte är undantagen enligt artikel 4, 5, 6 eller 7 i den förordningen, i *8 punkten* att hemmedlemsstat syftar på den medlemsstat där den ansvariga enhetens säte är beläget eller, om en ansvarig enhet inte har något säte, den medlemsstat där dess huvudkontor är beläget, i *9 punkten* att värdmedlemsstat syftar på en annan medlemsstat än hemmedlemsstaten där en ansvarig enhet driver en etablering, såsom ett dotterföretag eller en filial, eller där den ansvariga enheten bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster genom en infrastruktur, i *10 punkten* att tullmyndigheter syftar på tullmyndigheter enligt definitionen i artikel 5.1 i Europaparlamentets och rådet förordning (EU) nr 952/2013 och de behöriga myndigheterna enligt definitionen i artikel 2.1 g i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672, samt i *11 punkten* att tillsynskollegium för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism syftar på en permanent struktur för samarbete och informationsutbyte för att utöva tillsyn över koncerner eller enheter som verkar i en värdmedlemsstat eller ett tredjeland. I *12 punkten* definieras även värdepapperskonto, vilket i överensstämmelse med artikel 2 i det sjätte penningtvättsdirektivet syftar på ett värdepapperskonto enligt definitionen i artikel 2.1.28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014, och i *13 punkten* värdepapper, vilket syftar på finansiella instrument enligt definitionen i artikel 4.1.15 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU.

Av de definitioner som ingår i artikel 2 i det sjätte penningtvättsdirektivet implementeras inte definitionen av utkast till nationell åtgärd, eftersom det inte finns något behov av att genomföra direktivets artikel 3 om identifiering av riskutsatta sektorer på nationell nivå, där definitionen används.

I paragrafen föreskrivs det i överensstämmelse med 4 § 2 mom. i den gällande penningtvättslagen att det genom förordning av statsrådet får utfärdas närmare bestämmelser om i artikel 2.1.34 och 35 i penningtvättsförordningen avsedda viktiga offentliga funktioner och organisationer där viktiga offentliga funktioner sköts, till den del det är fråga om inhemska viktiga offentliga funktioner.

2 kap. **Riskbedömning och statistik**

5 §. *Nationell riskbedömning.* Paragrafen innehåller bestämmelser om ansvaret att utarbeta en nationell riskbedömning och genom paragrafen genomförs skyldigheterna enligt artikel 8 i det sjätte penningtvättsdirektivet. Enligt *1 mom.* är det centralen för utredning av penningtvätt som under styrning av myndighetssamarbetsgruppen för förhindande av penningtvätt och finansiering av terrorism ska ansvara för att det utarbetas en bedömning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism. Utrikesministeriet ska ansvara för bedömningen av risken för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs. Finansministeriet och inrikesministeriet ska ansvara för utarbetandet av en handlingsplan för riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism.

I det föreslagna *2 mom.* föreskrivs det om vad som ska bedömas i riskbedömningen i syfte att identifiera, bedöma, förstå och minska de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism samt de risker för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs som påverkar Finland. I 2 mom. anges även en skyldighet att hålla riskbedömningen uppdaterad och att se över den minst vart fjärde år och, om risksituationen så kräver, oftare, eller att utföra särskilda sektoriella riskbedömningar.

Enligt det föreslagna *3 mom.* har myndighetssamarbetsgruppen för förhindande av penningtvätt och finansiering av terrorism till uppgift att samordna nationella åtgärder mot de risker som identifierats i den nationella riskbedömningen.

Det föreslagna *4 mom.* innehåller bestämmelser om hur den nationella riskbedömningen ska användas. Den ska användas för att

1) förbättra systemen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, särskilt genom att identifiera områden där ansvariga enheter ska vidta strängare åtgärder i linje med en riskbaserad metod, i tillämpliga fall med angivande av vilka åtgärder som ska vidtas,

2) där så är lämpligt identifiera områden eller sektorer med mindre eller större risk för penningtvätt och finansiering av terrorism,

3) bedöma riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism hos varje typ av juridisk person som är etablerad inom Finland och varje typ av juridisk konstruktion som regleras av nationell rätt, eller som förvaltas inom finskt territorium eller vars förvaltare, eller personer som innehar en likvärdig ställning i liknande juridiska konstruktioner, är bosatta på finskt territorium, och få en förståelse för den riskexponering som härrör från utländska juridiska personer och utländska juridiska konstruktioner,

4) besluta om fördelning och prioritering av resurser för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism samt för att förhindra att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs,

5) säkerställa att lämpliga regler utarbetas för varje sektor eller område alltefter risken för penningtvätt och finansiering av terrorism,

6) utan dröjsmål göra lämplig information tillgänglig för behöriga myndigheter och ansvariga enheter för att underlätta deras egna bedömningar av risken för penningtvätt och finansiering av terrorism samt den bedömning av riskerna för att riktade ekonomiska sanktioner inte genomförs eller att de kringgås som avses i artikel 10 i penningtvättsförordningen.

I *5 mom.* åläggs en skyldighet att i riskbedömningen beskriva strukturen för och de allmänna förfarandena i systemen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Det ska ingå en beskrivning av de myndigheter, inbegripet centralen för utredning av penningtvätt samt skatte- och åklagarmyndigheterna, som är uppräknade i artikel 8 i det sjätte penningtvättsdirektivet. Riskbedömningen ska också innehålla en beskrivning av mekanismerna för samarbete med motparter inom unionen eller i tredjeländer samt de tilldelade personella och finansiella resurserna i den mån denna information finns tillgänglig.

Myndighetssamarbetsgruppens medlemmar deltar i styrningen av utarbetandet av riskbedömningen och när den utarbetas ska intressentgrupper, såsom ansvariga enheter, höras. Resultaten av riskbedömningen ska offentliggöras och göras tillgängliga för Europeiska kommissionen, Amla och de övriga EU-medlemsstaterna. Det att resultatet av riskbedömningen ska offentliggöras betyder inte att hela riskbedömningen måste offentliggöras, utan den kan vid behov också innehålla delar som inte är offentliga.

6 §. *Statistik.* I *1 mom.* föreskrivs det att myndighetssamarbetsgruppen för förhindande av penningtvätt och finansiering av terrorism svarar för förandet av omfattande statistik över frågor som gäller resultatet av ramen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i syfte att granska ramens resultat. Genom paragrafen genomförs de skyldigheter i fråga om statistik som anges i artikel 9 i det sjätte penningtvättsdirektivet.

Enligt *2 mom.* ska statistiken omfatta

1) uppgifter om storlek och betydelse när det gäller de olika sektorer som omfattas av denna lag, inbegripet antalet fysiska och juridiska personer samt varje sektors ekonomiska betydelse,

2) uppgifter om rapportering, utredningar och rättsliga faser i det nationella systemet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, inbegripet antalet rapporter om misstänkta transaktioner som lämnats till centralen för utredning av penningtvätt, uppföljningen av dessa rapporter, informationen om gränsöverskridande förflyttningar av kontanter som överlämnats till centralen för utredning av penningtvätt i enlighet med artikel 9 i förordning (EU) 2018/1672 tillsammans med uppföljningen av den inlämnade informationen och, på årsbasis, antalet fall som utretts, antalet personer som åtalats, antalet personer som dömts för penningtvätt eller finansiering av terrorism, typ av förbrott identifierade i enlighet med artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1673 där sådana uppgifter finns tillgängliga, samt värdet i euro på egendom som har frysts, beslagtagits eller förverkats,

3) antalet och procentandelen rapporter om misstänkta transaktioner som leder till spridning till andra behöriga myndigheter, och när så är tillämpligt, antalet och procentandelen rapporter som leder till vidare utredning, tillsammans med en årsrapport som upprättats av centralen för utredning av penningtvätt i enlighet med artikel 27 i det sjätte penningtvättsdirektivet,

4) uppgifter om antalet gränsöverskridande begäranden om uppgifter som har gjorts, tagits emot, avslagits och helt eller delvis besvarats av centralen för utredning av penningtvätt, enligt specificerad redovisning per land som skickat eller mottagit begäran,

5) antalet begäranden om ömsesidig rättshjälp eller andra internationella begäranden om uppgifter rörande verkliga huvudmän och bankkontouppgifter som avses i kapitel IV i penningtvättsförordningen och i denna lag som mottagits från eller skickats till motsvarande enheter utanför EU enligt specificerad redovisning per behörig myndighet och land,

6) personalresurser som anslagits till tillsynsorgan samt till centralen för utredning av penningtvätt för att fullgöra de uppgifter som anges i 2 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt,

7) antalet tillsynsåtgärder på plats och på distans, antalet överträdelser som konstaterats på grundval av tillsynsåtgärder som vidtagits, ekonomiska påföljder som ålagts och löpande viten som förelagts eller administrativa åtgärder som tillämpats av tillsynsmyndigheter och självregle rande organ enligt avsnitt 4 i kapitel IV i det sjätte penningtvättsdirektivet,

8) antal och typ av överträdelser som konstaterats med avseende på skyldigheterna i kapitel IV i penningtvättsförordningen och ekonomiska påföljder som ålagts eller administrativa åtgärder som tillämpats med avseende på dessa överträdelser, antalet avvikelser som rapporterats till handelsregistret i fråga om uppgifter om verkliga förmånstagare, samt antalet kontroller som enheten med ansvar för det centrala registret utfört, eller som någon utfört på dess vägnar, i enlighet med artikel 10.11 i det sjätte penningtvättsdirektivet,

9) följande uppgifter om rätten att på grundval av ett berättigat intresse få tillgång till uppgifter om verkliga förmånstagare i handelsregistret:

a) antalet ansökningar om tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i förmånstagarregistret på grundval av berättigat intresse,

b) den procentandel ansökningar om tillgång till uppgifter som avslås vad gäller ansökningar på grundval av berättigat intresse, specificerat enligt kategori av personer,

c) en sammanfattning av de kategorier av personer som beviljats tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap på grundval av berättigat intresse,

10) antalet sökningar i övervakningssystemet för bank- och betalkonton som gjorts av behöriga myndigheter, uppdelade per kategori av behörig myndighet, och antalet sökningar i sammankopplingen av bankkontoregister som gjorts av finansunderrättelseenheter och tillsynsmyndigheter,

11) följande uppgifter om genomförandet av riktade ekonomiska sanktioner:

a) värdet av frysta medel eller andra tillgångar, uppdelat efter typ,

b) de personalresurser som tilldelas myndigheter som är behöriga att genomföra och verkställa riktade ekonomiska sanktioner.

Den ovannämnda statistiken ska samlas in och överlämnas till kommissionen varje år. Detta innebär inte någon förändring jämfört med nu, eftersom statistik redan enligt de tidigare penningtvättsdirektiven ska överlämnas till kommissionen. Den statistik som avses i 2 mom. 1, 3, 4 och 6 punkten ska även överlämnas till Amla.

3 kap. Förmånstagarregistret

7 §. *Centralt register över verkliga förmånstagare.* Paragrafen innehåller bestämmelser om förmånstagarregistret och dess innehåll. Genom paragrafen genomförs skyldigheterna enligt artiklarna 62, 63 och 66 i penningtvättsförordningen och artikel 10 i det sjätte penningtvättsdirektivet i fråga om att på nationell nivå registrera och förvalta uppgifter om verkliga förmånstagare. Registret ska förvaltas av Patent- och registerstyrelsen inom ramen för handelsregistret, såsom

nu, så att man kan dra nytta av befintliga strukturer och tekniska lösningar. Patent- och registerstyrelsen håller på att utveckla en centraliserad tjänst för information om förmånstagare och framöver kommer information om förmånstagare att vara tillgänglig i en enda tjänst, även om uppgifterna är registrerade i olika basregister.

I *1 mom.* föreskrivs det om villkoren för när uppgifter ska antecknas i registret. Registreringsskyldigheten gäller i regel juridiska personer som har skapats i Finland samt uttryckliga truster eller motsvarande juridiska konstruktioner som administreras från Finland eller vars förvaltare är etablerade eller bosatta i Finland.

I *2 mom.* föreskrivs det att sådana juridiska personer och juridiska konstruktioner som avses i artikel 65 i penningtvättsförordningen inte ska omfattas av registreringsskyldigheten.

I *3 mom.* föreskrivs det att anteckningar i registret ska göras i maskinläsbart format. Genom momentet genomförs den skyldighet som anges i artikel 10.1 andra stycket i det sjätte penningtvättsdirektivet. Det ovannämnda kravet betyder ändå inte att alla uppgifter eller handlingar som är tillgängliga i registret ska vara i maskinläsbart format, utan syftar på anteckningar i registret.

För att artikel 10.7 i det sjätte penningtvättsdirektivet ska genomföras föreskrivs det i *4 mom.* om kvaliteten på de uppgifter som förs in i registret. Uppgifterna ska vara adekvata, korrekta och aktuella, vilket är väsentligt med tanke på en effektiv bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Närmare bestämmelser om åtgärder för att säkerställa att uppgifterna är aktuella finns i 12 och 13 § i penningtvättslagen.

I *5 mom.* föreskrivs det om skyldigheten att registrera även ändringar som gäller verkliga förmånstagare. På så sätt genomförs artikel 10.8 i det sjätte penningtvättsdirektivet och säkerställs det att uppgifterna i registret inbegriper ändringshistorik.

I *6 mom.* föreskrivs det att handelsregisterlagen och annan tillämplig lagstiftning ska tillämpas på förmånstagarregistret, om inte något annat följer av penningtvättslagen eller av annan lagstiftning.

8 §. *Registrering av verkliga förmånstagare för juridiska personer eller juridiska konstruktioner utanför Europeiska unionen (eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet).* I syfte att genomföra artikel 67 i penningtvättsförordningen och artikel 10.2 i det sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs det i paragrafen om registreringsskyldigheten när det gäller en juridisk person eller juridisk konstruktion som är etablerad utanför EU eller EES. Om sammanslutningen i fråga uppfyller de villkor som anges i den nämnda artikeln – t.ex. genom att äga fastigheter i Finland eller bedriva affärsverksamhet här – ska uppgifter om dess verkliga förmånstagare lagras i det förmånstagarregister som förs i Finland.

I *2 mom.* föreskrivs det att registeranteckningen ska innehålla uppgifter om vilken situation enligt artikel 67.1 i penningtvättsförordningen som är en grund för registrering.

9 §. *Registrering av verkliga förmånstagare för en uttrycklig trust eller för en liknande juridisk konstruktion.* I syfte att genomföra artikel 10.3 i det sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs det i paragrafen om en situation där förvaltarna av en uttrycklig trust eller motsvarande personer är etablerade eller bosatta i olika medlemsstater. För att visa att registreringsskyldigheten är fullgjord räcker det då med att det har gjorts en registrering i någon av medlemsstaterna och att man kan bevisa detta genom ett intyg eller ett utdrag ur registret.

10 §. *Patent- och registerstyrelsens rätt att få uppgifter och rätt att begära uppgifter.* Paragrafen innehåller bestämmelser om Patent- och registerstyrelsens rätt enligt artikel 10.4 i det sjätte penningtvättsdirektivet att för skötseln av sina uppgifter få och begära uppgifter om verkliga förmånstagare. Patent- och registerstyrelsen kan få uppgifter direkt från juridiska personer, förvaltare av truster och verkliga förmånstagare. Dessutom anges det i paragrafen att Patent- och registerstyrelsen trots sekretessbestämmelserna kan få uppgifter från andra myndigheter i Finland.

I *3 mom.* föreskrivs det om Patent- och registerstyrelsens rätt att begära uppgifter ur register i tredjeländer.

11 §. *När ingen verklig förmånstagare identifieras.* I paragrafen föreskrivs det om förfarandet i situationer där det inte är möjligt att identifiera den verkliga förmånstagaren på det sätt som krävs enligt artiklarna 63.3 och 64.6 i penningtvättsförordningen. Genom paragrafen genomförs de skyldigheter som anges i artikel 10.5 i det sjätte penningtvättsdirektivet.

I *1 mom.* föreskrivs det om vad som ska antecknas i registret i sådana här situationer. Momentets *1 punkt* gäller en förklaring om att det inte finns någon verklig förmånstagare eller att de verkliga förmånstagarna inte kunde fastställas, med tillhörande motivering. I skäl 126 i penningtvättsförordningens ingress konstateras det att i fall där avsaknaden av verkliga huvudmän är uppenbar med avseende på den juridiska enhetens specifika form och struktur bör motiveringen förstås som en hänvisning till det faktum, nämligen att den juridiska enheten inte har någon verklig huvudman på grund av sin specifika form och struktur. En sådan avsaknad av verkliga förmånstagare kan uppstå om det till exempel inte finns några ägarintressen i den juridiska enheten eller om den juridiska enheten inte heller ytterst kan kontrolleras på annat sätt. Enligt *2 punkten* krävs det också en anteckning om de fysiska personer som hör till ledningen.

I *2 mom.* definieras tillgången till uppgifter för behöriga myndigheter, Amla, självreglerande organ och ansvariga enheter. När det gäller ansvariga enheter begränsas tillgången till endast förklaringen och motiveringen när de i enlighet med artikel 24 i penningtvättsförordningen anmäler en avvikelse. Ansvariga enheter ska också ha tillgång till motiveringen om de lägger fram bevis för de åtgärder som de har vidtagit för att fastställa de verkliga förmånstagarna för den juridiska personen eller juridiska konstruktionen.

12 §. *Säkerställande av tillförlitligheten hos uppgifterna om verkliga förmånstagare.* I syfte att genomföra artikel 10.7 i det sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs det i paragrafen att Patent- och registerstyrelsen är skyldig att verifiera de uppgifter om verkliga förmånstagare som har antecknats i registret samt att de är aktuella och tillförlitliga. Omfattningen av och frekvensen för verifieringen ska grunda sig på den bedömning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism som har gjorts på unionsnivå.

Paragrafen innehåller också bestämmelser om åtgärder ifall det upptäcks inkonsekvenser eller brister i uppgifterna. Enligt *2 mom.* får Patent- och registerstyrelsen vägra att göra en registeranteckning ifall det upptäcks felaktigheter i samband med att uppgifter lämnas in, eller enligt *3 mom.* göra en registeranteckning om brister, vilken gäller till dess att uppgifterna är korrekta. De föreslagna bestämmelserna begränsar inte tillämpningen av de påföljder som det föreskrivs om i handelsregisterlagen.

I *4 mom.* begränsas tillämpningen av 2 och 3 mom. så att den inte gäller mindre felaktigheter såsom skrivfel eller skillnader i translittereringen som inte påverkar identifieringen av de verkliga förmånstagarna eller deras förmånsintresse.

Slutligen åläggs Patent- och registerstyrelsen i *5 mom.* skyldighet att använda automatiserade kontrollmetoder för att utföra verifieringar enligt paragrafen. Detta kan inbegripa jämförelser med andra myndigheters register, såsom Skatteförvaltningens ägaruppgifter och informationen om förmånstagare i övervakningssystemet för bank- och betalkonton.

13 §. *Tillsynsanmälan.* Paragrafen innehåller bestämmelser om Patent- och registerstyrelsens skyldighet att vidta åtgärder när det inkommer en rapport om avvikelse mellan de uppgifter som finns i förmånstagarregistret och den rapport som avses i artikel 24 i penningtvättsförordningen. Genom paragrafen genomförs de skyldigheter som anges i artikel 10.10 i det sjätte penningtvättsdirektivet. Patent- och registerstyrelsen ska inom 30 arbetsdagar efter att ha mottagit rapporten vidta lämpliga åtgärder för att korrigera avvikelsen. Om avvikelsen är komplex och det inte går att korrigera den inom utsatt tid, ska Patent- och registerstyrelsen föra in uppgifter om handläggningen och vidta alla nödvändiga åtgärder för att korrigera avvikelsen så snart som möjligt.

I förmånstagarregistret ska det enligt *2 mom.* göras en anteckning om avvikelsen, vilken gäller till dess att avvikelsen har korrigerats. I *3 mom*. föreskrivs det om åtkomst till den ovannämnda anteckningen för dem som med stöd av 19 och 21 § i penningtvättslagen har rätt att få uppgifter ur förmånstagarregistret.

I *4 mom.* föreskrivs det att Patent- och registerstyrelsen, för att kunna korrigera en avvikelse, ska uppmana den juridiska person eller juridiska konstruktion som de anmälda avvikelserna gäller att ge en förklaring till de anmälda avvikelserna och rätta till brister eller fel i uppgifterna i förmånstagarregistret. Patent- och registerstyrelsen kan också på tjänstens vägnar korrigera uppgifterna i förmånstagarregistret, om den kan verifiera att uppgifterna är riktiga.

14 §. *Ekonomiska sanktioner.* Genom paragrafen säkerställs det i enlighet med artikel 10.9 i det sjätte penningtvättsdirektivet att Patent- och registerstyrelsen i samband med ekonomiska sanktioner och med jämna mellanrum kontrollerar huruvida uppgifterna om verkliga förmånstagare i förmånstagarregistret avser sådana fysiska personer eller sammanslutningar som är föremål för ekonomiska sanktioner. Det ska göras en anteckning i registret om den juridiska personen eller juridiska konstruktionen har samröre med fysiska personer eller sammanslutningar som är föremål för ekonomiska sanktioner eller kontrolleras av sådana eller när en verklig förmånstagare är föremål för ekonomiska sanktioner. Anteckningen ska gälla så länge som den ekonomiska sanktionen är i kraft.

I *2 mom.* finns det närmare bestämmelser om när en anteckning ska göras och i *3 mom.* om tillgång till anteckningen. I *4 mom.* åläggs Patent- och registerstyrelsen en skyldighet att använda sig av automatiserade system vid kontrollerna.

15 §. *Patent- och registerstyrelsens rätt att utföra inspektioner.* Genom bestämmelsen får Patent- och registerstyrelsen befogenheter att utföra inspektioner i affärslokaler och säten för juridiska personer och förvaltare av truster, eller på annat sätt, i syfte att fastställa de verkliga förmånstagarna och för att verifiera de uppgifter som lämnats till registret. Genom paragrafen genomförs de skyldigheter som anges i artikel 10.11 i det sjätte penningtvättsdirektivet.

Inspektionsrätten får inte begränsas, hindras eller uteslutas, om inte något annat föreskrivs i paragrafens 3 eller 4 mom.

Om en privat bostad fungerar som den juridiska personens affärslokal eller den privata bostadens adress är den post- eller besöksadress som har registrerats för den juridiska personen i företags- och organisationsdatasystemet, kräver en inspektion förhandstillstånd från domstol,

vilket beviljas på de villkor som anges närmare i rättegångsbalken. I samband med inspektionerna har Patent- och registerstyrelsen inte rätt att få sådan information som skyddas av konfidentialitet vid juridisk rådgivning. Till denna del bör det noteras att bestämmelserna om de ovannämnda skyddsåtgärderna enligt artikel 10.11 i det sjätte penningtvättsdirektivet endast gäller truster.

16 §. *Anmälan av iakttagelser till centralen för utredning av penningtvätt.* Genom bestämmelsen åläggs Patent- och registerstyrelsen en skyldighet att utan dröjsmål informera centralen för utredning av penningtvätt om alla omständigheter som den upptäcker och som kan ha samband med penningtvätt eller finansiering av terrorism. Genom paragrafen genomförs artikel 10.17 i det sjätte penningtvättsdirektivet.

17 §. *Sammankoppling av förmånstagarregistret.* Genom bestämmelsen genomförs artikel 10.19 i det sjätte penningtvättsdirektivet, enligt vilken förmånstagarregistret ska vara sammankopplat med den centrala europeiska plattform som har inrättats genom artikel 22.1 i direktiv (EU) 2017/1132.

18 §. *Lagring av uppgifterna om verkliga förmånstagare.* Genom bestämmelsen genomförs kravet enligt artikel 10.20 i det sjätte penningtvättsdirektivet om att uppgifter ska lagras. I paragrafen föreskrivs det att de uppgifter som avses i artikel 62 i penningtvättsförordningen, de förklaringar enligt artikel 63.4 i den förordningen samt den information om arrangemang för nominella företrädare som avses i artikel 66 i den förordningen ska lagras i förmånstagarregistret och vara tillgängliga via systemet för sammankoppling av centrala register i fem år från det att den juridiska personen har upplösts eller den juridiska konstruktionen har upphört att existera. Det har inte funnits nominella konstruktioner i Finland, men när det gäller utländska juridiska personer kan det bli aktuellt med registrering av sådana uppgifter. Dessutom kan Patent- och registerstyrelsen på ansökan förlänga lagringstiden för uppgifter med ytterligare högst fem år, om lagringen är nödvändig och proportionerlig för att förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism. Förundersökningsmyndigheterna och åklagaren kan ansöka om förlängning av lagringstiden. När lagringstiden har löpt ut raderas uppgifterna ur registret, vilket säkerställer en korrekt hantering av personuppgifterna och att dataskyddskraven uppfylls.

19 §. *Behöriga myndigheters, självreglerande organs och ansvariga enheters tillgång till uppgifter i förmånstagarregistret.* Genom bestämmelsen säkerställs det att olika myndigheter, självreglerande organ och ansvariga enheter har fri tillgång till uppgifter om verkliga förmånstagare för tillsyn och bekämpning av penningtvätt. Genom paragrafen genomförs kraven enligt artikel 11 i det sjätte penningtvättsdirektivet. Tillgång garanteras för de behöriga myndigheter som anges i 4 § 2 punkten underpunkterna a–d i penningtvättslagen, advokatföreningen, skattemyndigheter, Amla för gemensamma analyser, Europeiska åklagarmyndigheten Eppo, Europeiska byrån för bedrägeribekämpning Olaf samt Europol och Eurojust när de tillhandahåller operativt stöd till medlemsstaternas behöriga myndigheter.

Tillgång beviljas utan att den juridiska personen eller den juridiska konstruktionen hörs.

Ansvariga enheter ska enligt *3 mom.* i rätt tid beviljas tillgång till förmånstagarregistret när de vidtar åtgärder för kundkännedom i enlighet med kapitel III i penningtvättsförordningen.

20 §. *Tillgång till uppgifter i förmånstagarregistret för personer med berättigat intresse.* Genom bestämmelsen möjliggörs en mera omfattande tillgång till uppgifterna i förmånstagarregistret för sådana fysiska och juridiska personer som kan styrka ett berättigat intresse i förebyggande och bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism. Genom

paragrafen genomförs de skyldigheter som anges i artikel 12 i det sjätte penningtvättsdirektivet. Sådana fysiska eller juridiska personer får tillgång till centrala uppgifter i registret, såsom den verkliga förmånstagarens namn, födelsemånad och födelseår, bosättningsland och medborgarskap samt, i fråga om verkliga förmånstagare för juridiska personer, arten och omfattningen av det förmånsintresse som innehas av den verkliga förmånstagaren. I handelsregisterlagen anges det att för de fysiska personer som ska införas i handelsregistret antecknas i registret som personuppgifter fullständigt namn, personbeteckning, medborgarskap och hemkommun. Om en person inte har en finsk personbeteckning, antecknas personens födelsetid i registret. För utomlands bosatta fysiska personer antecknas hemadress i stället för hemkommun.

Sådana fysiska eller juridiska personer som avses i 21 § 1 mom. 1, 2 och 5 punkten ges också tillgång till även historiska uppgifter om juridiska personer eller juridiska konstruktioner som har upphört att existera under de föregående fem åren samt om deras kontroll- eller ägarstruktur. Uppgifterna görs i första hand tillgängliga i elektronisk form, men på begäran även i pappersform, vilket säkerställer att även de som inte har tillgång till elektroniska medel har åtkomst till uppgifterna. Tillgång till uppgifterna beviljas utan att den juridiska personen eller den juridiska konstruktionen hörs.

21 §. *Personer med berättigat intresse.* I syfte att genomföra artikel 12 i det sjätte penningtvättsdirektivet preciseras det genom paragrafen vilka fysiska och juridiska personer som på basis av berättigat intresse anses ha rätt att få sådana uppgifter om verkliga förmånstagare som det föreskrivs om i 20 § 1 mom.

Till dessa hör enligt *1 mom. 1 och 2 punkten* olika journalistiska aktörer och organisationer i det civila samhället, inbegripet icke-statliga organisationer och sådana i den akademiska världen, som direkt eller indirekt har anknytning till bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

I 1 mom. *3 punkten* nämns fysiska och juridiska personer som sannolikt kommer att ingå en transaktion med en juridisk person eller juridisk konstruktion och som har intresse av att förhindra varje eventuell koppling mellan en sådan transaktion och penningtvätt eller finansiering av terrorism.

I 1 mom. *4 och 5 punkten* nämns enheter och myndigheter i tredjeländer som har berättigat intresse och som omfattas av krav på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, förutsatt att de kan visa att de behöver få uppgifterna för att kunna utföra åtgärder för kundkännedom med avseende på en kund eller presumtiv kund eller för att bekämpa penningtvätt.

I 1 mom. *6–9 punkten* anges de myndigheter i medlemsstaterna som ansvarar för registrering av bolag, kontrollen av förändringar i bolag med begränsat ansvar, verkställigheten av stödinstrumenten för unionens fonder och kontrollen av offentliga upphandlingsförfaranden. På så sätt säkerställs det att olika administrativa aktörer kan få de uppgifter de behöver för att kunna sköta sina uppgifter på tillbörligt sätt.

I 1 mom. *10 punkten* anges de leverantörer av produkter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som använder uppgifterna i registret som grund för sina produkter och som kan visa att de behöver tillgång till uppgifterna inom ramen för ett samarbetsavtal med en ansvarig enhet eller en myndighet. Slutligen anges i 11 punkten andra personer som från fall till fall kan påvisa ett berättigat intresse med avseende på syftet att förebygga och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.

I *2 mom.* föreskrivs det också om Patent- och registerstyrelsens skyldighet att till kommissionen överlämna aktuell information om de myndigheter som har tillgång till eller rätt att inhämta uppgifter i förmånstagarregistret, samt om sådana kategorier av personer som anges i 1 mom. 11 punkten och som har rätt att få tillgång till uppgifter i registret, inbegripet eventuella ytterligare kategorier. Patent- och registerstyrelsen ska underrätta kommissionen om alla ändringar och tillägg utan dröjsmål och under alla omständigheter inom en månad efter att de har inträffat.

22 §. *Utlämnande av uppgifter om mottagare.* I paragrafen föreskrivs det om Patent- och registerstyrelsens skyldighet att dokumentera vilka personer som med stöd av 21 § har tillgång till uppgifterna i förmånstagarregistret. Genom bestämmelsen genomförs de skyldigheter som anges i artikel 12.4 i det sjätte penningtvättsdirektivet. Med hjälp av detta register kan Patent- och registerstyrelsen lämna ut den informationen till verkliga förmånstagare när de lämnar in en begäran enligt artikel 15.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen.

I paragrafen föreskrivs det också att Patent- och registerstyrelsen ska säkerställa att den information som lämnas ut ur förmånstagarregistret inte leder till identifiering av personer som hämtar uppgifter i registret när det handlar om sådana fysiska eller juridiska personer som avses i 21 § 1 mom. 1 och 2 punkten, dvs. exempelvis journalister och organisationer i det civila samhället. I sådana fall ska Patent- och registerstyrelsen endast lämna ut uppgifter om befattningen eller yrket för de personer som hämtade uppgifter i registret när en verklig förmånstagare lämnar in en begäran enligt artikel 15.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen.

I *3 mom.* föreskrivs det också att Patent- och registerstyrelsen ska avstå från att röja identiteten på en tredjelandsmotpart till unionens behöriga myndigheter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i enlighet med vad som avses i artikel 2.1.44 a och c i penningtvättsförordningen. Detta gäller så länge det är nödvändigt för att skydda myndigheternas analyser eller utredningar.

I paragrafen föreskrivs det vidare att de myndigheter som i enlighet med 21 § begär tillgång till uppgifter om verkliga förmånstagare ska ange den period under vilken de begär att Patent- och registerstyrelsen ska avstå från att lämna ut information. Denna period får inte överstiga fem år och det ska samtidigt anges skäl till begränsningen och motiveras hur tillhandahållandet av sådan information skulle äventyra syftet med analyser och utredningar.

I *4 mom.* föreskrivs det att i fråga om den period som anges i 3 mom. får en förlängning på högst ett år beviljas på grundval av en motiverad begäran från myndigheten i tredjelandet. En begäran om ytterligare förlängning kräver en ny motiverad begäran.

23 §. *Förfarande för verifiering och ömsesidigt erkännande av ett berättigat intresse att få tillgång till uppgifter i förmånstagarregistret.* Paragrafen innehåller bestämmelser om Patent- och registerstyrelsens skyldighet att kontrollera de handlingar och uppgifter som sökanden lägger fram i syfte att bedöma förekomsten av ett berättigat intresse när sökanden begär tillgång till uppgifter i förmånstagarregistret. Genom paragrafen genomförs de skyldigheter som anges i artikel 13 i det sjätte penningtvättsdirektivet. Verifieringen ska grunda sig på både de uppgifter som sökanden lämnar och vid behov på andra uppgifter som Patent- och registerstyrelsen har till sitt förfogande.

I *2 mom.* föreskrivs det att man vid bedömningen av ett berättigat intresse ska beakta 1) sökandens befattning eller yrke och 2) sökandens koppling till den juridiska person eller juridiska konstruktion vars uppgifter efterfrågas. Det senare kravet gäller dock inte om sökanden hör till någon av de kategorier som nämns i 21 § 1 mom. 1 och 2 punkten, dvs. exempelvis journalister eller organisationer i det civila samhället.

I *3 mom.* föreskrivs det om ömsesidigt erkännande av verifieringar som gjorts av andra medlemsstaters centrala register. Om sökandens berättigade intresse redan har verifierats av en annan medlemsstats register, räcker detta bevis på berättigat intresse för att verifiera det villkor som fastställs i 2 mom. 1 punkten.

Enligt *4 mom.* ska sökandens identitet verifieras innan tillgång till uppgifter i registret kan beviljas.

I *5 mom.* föreskrivs det att personer vars uppgifter enligt 2 mom. 1 punkten redan har verifierats ska få tillgång till uppgifter utan upprepade verifieringar. Verifieringen kan emellertid upprepas med jämna mellanrum, dock med minst 12 månaders mellanrum.

I paragrafen anges det också tidsfrister för verifiering och svar. Patent- och registerstyrelsen ska genomföra en verifiering enligt 1 mom. och svara sökanden inom 12 arbetsdagar, och vid behov får tidsfristen förlängas med 12 arbetsdagar högst tre gånger. Om antalet inkommande begäranden fortsätter att vara högt efter det att förlängningen har löpt ut, kan tidsfristen förlängas med ytterligare 12 arbetsdagar.

Patent- och registerstyrelsen ska i god tid underrätta kommissionen om varje förlängning. Om tillgång till uppgifter beviljas ska det utfärdas ett skriftligt intyg som ger tillgång i tre år. Varje efterföljande begäran om tillgång till uppgifter från samma person ska besvaras inom sju arbetsdagar.

24 §. *Avslag på begäran om och återkallande av tillgång till förmånstagarregistret.* Paragrafen innehåller bestämmelser om de situationer där Patent- och registerstyrelsen får neka tillgång till uppgifter om verkliga förmånstagare. Genom paragrafen genomförs artiklarna 13.7, 13.8 och 15 i det sjätte penningtvättsdirektivet.

I *1 mom.* föreskrivs det att en begäran får avslås om sökanden inte har lämnat in de uppgifter eller handlingar som avses i 23 § 1 mom., sökanden inte har påvisat ett berättigat intresse, det finns anledning att misstänka att uppgifterna kommer att missbrukas, dvs. att uppgifterna inte kommer att användas för de ändamål för vilka de begärdes eller att uppgifterna kommer att användas för ändamål som inte är kopplade till förhindrandet av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, eller om tillgång till uppgifterna skulle utsätta den verkliga förmånstagaren för oproportionerlig risk för bedrägeri, kidnappning, utpressning, ocker, trakasserier, våld eller hotelser, eller om den verkliga förmånstagaren är minderårig eller saknar rättshandlingsförmåga, när det bevis på berättigat intresse som beviljats av en annan medlemsstats register inte omfattar de ändamål för vilka uppgifterna begärs, eller om sökanden befinner sig i ett tredjeland och svaret på begäran om tillgång till uppgifter inte skulle vara förenligt med bestämmelserna i kapitel V i den allmänna dataskyddsförordningen.

Innan en begäran avslås kan Patent- och registerstyrelsen i enlighet med 2 mom. begära ytterligare information av sökanden. Om ytterligare information har begärts, förlängs tidsfristen för att lämna ett svar med sju arbetsdagar.

I *3 mom.* föreskrivs det att om tillgång nekas med stöd av 1 mom. ska sökanden ges ett skriftligt besked med information om skälen till avslaget och om rätten att söka ändring. Patent- och registerstyrelsen ska också dokumentera de åtgärder som vidtagits för att bedöma begäran.

Enligt *4 mom.* kan tillgången till uppgifter återkallas senare, om något av skälen för avslag blir känt för Patent- och registerstyrelsen efter att tillgången har beviljats. Personer som har rätt att

få tillgång till uppgifterna är skyldiga att informera om alla ändringar som kan leda till att ett berättigat intresse upphör.

4 kap. **Åtgärder för kundkännedom**

25 §. *Den juridiska personens registreringsnummer.* Syftet med bestämmelsen är att precisera artikel 22 om kundkännedom i penningtvättsförordningen så att det föreskrivs att företags- och organisationsnumret eller något annat registreringsnummer med vilket den juridiska personen identifieras ska betraktas som det registreringsnummer för juridiska personer som avses i penningtvättsförordningens kapitel III artikel 22.1 b iii. Om den juridiska personen har ett FO-nummer ska det användas som registernummer, dvs. FO-numret är alltid primärt i förhållande till eventuella andra registernummer. Enligt den gällande penningtvättslagen ska en juridisk person ha ett registernummer och tolkningen har varierat i fråga om vad som avses med detta. Detta har orsakat problem särskilt för sådana juridiska personer som inte har ett företags- och organisationsnummer, såsom väglag utan FO-nummer. När det gäller väglag kan kravet på ett registernummer uppfyllas med den beteckning för nyttjanderättsenhet som Lantmäteriverket utfärdar till väglag.

Det finns också andra juridiska personer som saknar FO-nummer, såsom delägarlag enligt lagen om samfälligheter (758/1989) och samfällda skogar enligt lagen om samfällda skogar (109/2003). En del av de juridiska personerna har inte nödvändigtvis alls något sådant registernummer som avses i penningtvättsförordningen. Här är det viktigt att observera att när det gäller registernummer innehåller artikel 22 i penningtvättsförordningen inte något ovillkorligt kundkännedomskrav som skulle gälla alla juridiska personer, vilket betyder att denna uppgift inte är en obligatorisk kundkännedomsuppgift att samla in när det är fråga om juridiska personer som inte har ett sådant nummer.

5 kap. **Tillsyn**

26 §. *Tillsynsorgan.* Paragrafen innehåller bestämmelser om de myndigheter som i Finland övervakar sådana ansvariga enheter som definieras i penningtvättsförordningen.

Sådana ansvariga enheter som avses i artikel 3.1, 3.2 och 3.3 h i penningtvättsförordningen, dvs. kreditinstitut och finansiella institut samt leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster, vilka i penningtvättsförordningen definieras som icke-finansiella aktörer, övervakas av Finansinspektionen. Med undantag för leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster och sådana aktörer inom försäkringsbranschen som definieras i den gällande penningtvättslagen, motsvarar Finansinspektionens tillsynsobjekt nuläget, där Finansinspektionen har övervakat sådana rapporteringsskyldiga som avses i 1 kap. 2 § 1 mom. 1–8 punkten, 8 a-punkten och 15 punkten i penningtvättslagen. Finansinspektionen ska också övervaka Finnvera och dess dotterbolag, såsom föreslås i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om statens specialfinansieringsverksamhet och om ordnande av den samt till lagar som har samband med den (RP 64/2025 rd), vilken just nu behandlas av riksdagen.

Tillsyn över ansvariga enheter som avses i artikel 3.2 och 3.3 a–g och i–m i penningtvättsförordningen utövas av Tillstånds- och tillsynsverket, till den del de inte är sådana ansvariga enheter över vilka Finansinspektionen, Patent- och registerstyrelsen eller advokatföreningen utövar tillsyn. Tillstånds- och tillsynsverket ska även i fortsättningen övervaka dem som tillhandahåller juridiska tjänster (bortsett från advokater som övervakas av Finlands Advokater), dem som tillhandahåller finansiella tjänster (bortsett från dem som övervakas av Finansinspektionen), valutaväxlare, dem som tillhandahåller sidotjänster i anslutning till investeringstjänster,

pantlåneinrättningar, fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter, inkassoföretag, tillhandahållare av företagstjänster, skatterådgivare och bokförare.

Finansinspektionen och Tillstånds- och tillsynsverket är sådana finansiella tillsynsorgan som avses i artikel 2 i det sjätte penningtvättsdirektivet och det föreslås att definitionen av dem genomförs genom 4 § i penningtvättslagen. Tillstånds- och tillsynsverket får enligt förslaget nya tillsynsobjekt jämfört med den gällande penningtvättslagen, eftersom tillämpningsområdet för penningtvättsförordningen har utökats med nya ansvariga enheter. I fortsättningen ska Tillstånds- och tillsynsverket övervaka inte bara fastighetsmäklare utan även andra yrkesverksamma i fastighetsbranschen, personer som handlar med ädla metaller och ädelstenar, personer som handlar med varor av högt värde, personer som handlar med kulturföremål eller agerar som mellanhänder vid handel med kulturföremål, personer som förvarar kulturföremål och varor av högt värde, eller handlar med dem, där värdet av transaktionen eller de förbundna transaktionerna uppgår till 10 000 euro eller mer, eller motsvarande belopp i nationell valuta. Vidare omfattar Tillstånds- och tillsynsverkets tillsynsansvar aktörer inom investeringsmigration som har tillstånd att företräda tredjelandsmedborgare eller tillhandahålla förmedlingstjänster till tredjelandsmedborgare som vill få uppehållstillstånd i en medlemsstat i utbyte mot någon form av investering. Finland har inte infört uppehållstillstånd som baserar sig på investeringar, så för närvarande känner man inte till några sådana här aktörer. Tillstånds- och tillsynsverket ska också övervaka icke-finansiella holdingföretag med blandad verksamhet.

Sådana revisorer som avses i artikel 3.3 a i penningtvättsförordningen övervakas av Patent- och registerstyrelsen.

Sådana ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a och b i penningtvättsförordningen övervakas av advokatföreningen, till den del dessa är sådana advokater enligt lagen om advokater som är näringsidkare eller, om advokatverksamheten bedrivs i bolagsform, advokatbolag, när de handlar i en klients namn och för en klients räkning vid finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom eller när de i en klients namn deltar i planering eller genomförande av följande transaktioner:

a) köp eller försäljning av fastigheter eller affärsenheter,

b) förvaltning av klienters penningmedel, värdepapper eller andra tillgångar, inbegripet kryptotillgångar,

c) öppnande eller förvaltning av bank-, spar- eller värdeandelskonton eller konton för kryptotillgångar,

d) organisering av medel som behövs för att bilda, driva eller förvalta bolag,

e) bildande och ledning av truster, stiftelser, bolag och motsvarande sammanslutningar eller ansvar för deras verksamhet.

Bestämmelsen motsvarar i stort sett nuläget, men innehåller ändringar av några oklarheter i de nuvarande bestämmelserna och, när det gäller transaktioner, nya hänvisningar till kryptotillgångar och konton för kryptotillgångar med anledning av ändringarna i penningtvättsförordningen. Enligt den gällande penningtvättslagen tillämpas lagen på advokater som är näringsidkare eller, om advokatverksamheten bedrivs i bolagsform, på advokatbolag, när de handlar i en klients namn eller för en klients räkning vid finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom. I det fjärde penningtvättsdirektivet, som ligger bakom penningtvättslagen, lyder texten på engelska ”by acting on behalf of and for their client”, vilket i översättning

betyder att direktivet är tillämpligt när en advokat handlar i en klients namn och för en klients räkning. Samma formulering används också i den engelskspråkiga versionen av penningtvättsförordningen, men i den finskspråkiga versionen av förordningen har formuleringen felaktigt översatts på ett sätt som motsvarar det fjärde penningtvättsdirektivet, vilket oavsiktligt utvidgar tillämpningsområdet jämfört med den engelskspråkiga versionen.

I fråga om advokatuppdrag som grundar sig på förordnanden, där en domstol utser advokaten att sköta ett uppdrag och advokaten alltså inte är i ett uppdragsförhållande till huvudmannen, anses advokaten inte handla i en klients namn och för en klients räkning på det sätt som avses i penningtvättslagen och därför ska lagen inte tillämpas på sådana uppdrag. Exempel på sådana här uppdrag på grundval av ett förordnande är åtminstone uppdrag som förvaltare av ett konkursbo, uppdrag som utredare vid ett företagssaneringsförfarande och uppdrag som boutredningsman och skiftesman i samband med dödsbon och bodelningar. Även uppdrag som skiljeman ska anses vara jämförbara med dessa och betraktas som uppdrag där advokaten inte handlar i en klients namn och för en klients räkning, och följaktligen som uppdrag som inte omfattas av penningtvättslagen.

Med finansiella transaktioner avses i lagen advokatuppdrag där det skapas förhållanden för överföring av klientens tillgångar eller där tillgångar överförs. Med transaktioner avseende fast egendom avses utbyte av fast egendom, dvs. köp, försäljning och utbyte av fastigheter.

Penningtvättslagen ska inte omfatta advokatuppdrag som inte handlar om finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom. Uppdrag som inte omfattas av tillämpningsområdet är exempelvis upprättandet av olika policy-dokument, såsom dataskyddsdokument eller compliance-utredningar, eller utredningar av hur den nationella lagstiftningen ska tillämpas. Även många arbetsrättsliga uppdrag, såsom upprättandet av arbetsrättsliga avtal eller rådgivning i fråga om villkoren för och avslutandet av ett anställningsförhållande, kommer inte att omfattas av penningtvättslagen, eftersom de inte är finansiella transaktioner. Inte heller dessa uppdrag har att göra med finansiella transaktioner där penningtvätt skulle vara möjlig. Lagen tillämpas inte heller på verksamhet som gäller skötsel av uppdrag som utförs i egenskap av rättegångsbiträde eller rättegångsombud.

Med uppdrag som utförs i egenskap av rättegångsbiträde eller rättegångsombud avses i denna lag, utöver egentliga uppdrag i anslutning till en rättegång, också juridisk rådgivning som gäller en klients rättsliga ställning vid förundersökningen av ett brott eller i någon annan fas av behandlingen av ett ärende inför en rättegång samt inledande eller undvikande av rättegång. Det att en rättegång avslutas genom att man ingår ett förlikningsavtal innan en dom meddelas eller att en rättstvist avslutas genom ett förlikningsavtal redan i den behandlingsfas som föregår rättegången utgör en del av strävan efter att undvika en rättegång. Om en advokat i egenskap av rättegångsbiträde eller rättegångsombud bistår sin huvudman i upprättandet av ett förlikningsavtal, tillämpas penningtvättslagen inte heller på upprättandet av förlikningsavtalet, utan detta betraktas som en del av uppdraget som rättegångsbiträde eller rättegångsombud.

Även när det gäller andra tillhandahållare av juridiska tjänster bör det från fall till fall göras en bedömning av huruvida de omfattas av penningtvättsförordningen och penningtvättslagen, dvs. handlar man här i en klients namn och för en klients räkning vid finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom.

I paragrafen anges det att Finansinspektionen dessutom utövar tillsyn över att de ansvariga enheter som står under dess tillsyn följer förordningen om betalningsuppgifter när de sänder, förmedlar eller tar emot överföringar av medel enligt den förordningen. Bestämmelsen motsvarar nuläget.

27 §. *Kontroller av företagsledning och verkliga förmånstagare i vissa ansvariga enheter.* Genom bestämmelsen genomförs artikel 6 i det sjätte penningtvättsdirektivet, vilken gäller kontroller av företagsledning och verkliga förmånstagare i vissa ansvariga enheter. Enligt paragrafen ska tillsynsorganen verifiera att personerna i företagsledningen i valutaväxlings- och checkinlösningskontor, tjänsteleverantörer till truster eller bolag, tillhandahållare av speltjänster samt finansiella holdingföretag med blandad verksamhet, och de verkliga förmånstagarna för dessa enheter, har gott anseende och agerar med ärlighet och integritet. Personerna i företagsledningen för sådana enheter ska även besitta de kunskaper och den kompetens som de behöver för att kunna utföra sina uppgifter.

Vad gäller sådana ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a, b, d, e, f och h–o i penningtvättsförordningen ska tillsynsorganen enligt *2 mom.* vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra att personer som dömts för penningtvätt, relevanta förbrott till penningtvätt eller för finansiering av terrorism och deras medhjälpare erhåller yrkeslegitimation, innehar ledande befattningar i eller är verkliga förmånstagare för sådana ansvariga enheter.

I *3 mom.* föreskrivs det om kontinuerlig tillsyn. Tillsynsorganen ska utifrån riskkänslighetsanalyser verifiera att kraven i 1 och 2 mom. fortsätter att vara uppfyllda. De ska särskilt verifiera att företagsledningen för de ansvariga enheter som avses i 1 mom. har gott anseende, agerar med ärlighet och integritet och innehar de kunskaper och den kompetens som behövs för att de ska kunna utföra sina uppgifter i de fall då det finns grundad anledning att misstänka att penningtvätt eller finansiering av terrorism, eller försök till sådana brott, förekommer eller har förekommit, eller då det finns en förhöjd risk för att sådana brott begås i en ansvarig enhet.

I *4 mom.* föreskrivs det om de åtgärder som tillsynsorganen kan vidta om företagsledningen eller de verkliga förmånstagarna inte uppfyller kraven. Tillsynsorganen får begära att personer som dömts för penningtvätt, relevanta förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism ska entledigas från ledande befattningar i sådana ansvariga enheter som avses i 1 och 2 mom. Tillsynsorganen får entlediga eller påföra ett tillfälligt förbud för personer i ledningen för de rapporteringsansvariga som avses i 1 mom. och som inte anses ha gott anseende, agera med ärlighet och integritet eller inneha de kunskaper och den kompetens som behövs för att de ska kunna utföra sina uppgifter. Tillsynsorganen får bryta alla kopplingar mellan personer som är dömda för penningtvätt, relevanta förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, som är verkliga förmånstagare för sådana ansvariga enheter som avses i 1 och 2 mom., och ansvariga enheter, inklusive begära att dessa verkliga förmånstagares innehav i ansvariga enheter avyttras. Tillsynsorganet eller på dess begäran en annan behörig myndighet ska i den centrala databasen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism enligt artikel 11 i Amla-förordningen kontrollera om en relevant fällande dom förekommer i kriminalregistret för den berörda personen. Allt utbyte av information för dessa ändamål ska ske i enlighet med rambeslut 2009/315/RIF och beslut 2009/316/RIF i den form som de har genomförts i nationell rätt. Slutligen föreskrivs det att beslut som fattas av tillsynsorganen ska omfattas av effektiva överklagandeförfaranden, inbegripet rättslig prövning.

28 §. *Tillsynsorganens befogenheter och resurser.* Paragrafen innehåller bestämmelser om tillsynsmyndigheternas uppgifter, befogenheter och resurser i enlighet med artikel 37 i det sjätte penningtvättsdirektivet. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att alla ansvariga enheter som är etablerade i Finland är föremål för tillräcklig och effektiv tillsyn oavsett om de bedriver sin verksamhet fysiskt i Finland eller tillhandahåller gränsöverskridande tjänster.

I *1 mom.* föreskrivs det om tillsynsorganens allmänna skyldighet att övervaka att de ansvariga enheternas verksamhet är laglig och att penningtvättsförordningen och de förordningar som ansluter sig till den iakttas. Tillsynsmyndigheterna är skyldiga att säkerställa att verksamheten

övervakas och att skyldigheterna iakttas även när en ansvarig enhet är verksam via infrastruktur på någon annan medlemsstats territorium eller på distans. I bestämmelsen beaktas även skyldigheten att informera andra medlemsstater om att tillsyn har utövats.

I *2 mom.* föreskrivs det om de krav som gäller tillsynsmyndigheternas resurser. Tillsynsmyndigheterna ska ha tillräckliga ekonomiska, tekniska och personella resurser för att effektivt kunna fullgöra sina uppdrag. Dessutom ska personalen ha integritet och rätt kompetens och hålla hög yrkesmässig och etisk standard, inbegripet när det gäller konfidentialitet, dataskydd och hanteringen av intressekonflikter.

I *3 mom.* utnyttjas handlingsutrymmet enligt artikel 70 i penningtvättsförordningen i fråga om särskilda bestämmelser för vissa kategorier av ansvariga enheters rapportering av misstankar. Enligt artikel 70.1 får medlemsstaterna genom undantag från artikel 69.1 tillåta de ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a och b, såsom bl.a. notarier, advokater och andra oberoende jurister, att överföra de uppgifter som avses i artikel 69.1, dvs. rapporteringar av misstänkta transaktioner, till ett självreglerande organ som utsetts av medlemsstaten. Enligt 3 mom. får advokatföreningen ta emot rapporter om misstänkta transaktioner från sina tillsynsobjekt enligt 26 § 4 mom. i penningtvättslagen och för deras räkning utan dröjsmål sända rapporterna till centralen för utredning av penningtvätt.

I *4 mom.* föreskrivs det om situationer där det finns flera tillsynsmyndigheter. Om tillsynen över ansvariga enheter har anförtrotts flera myndigheter, ska den utövas på ett konsekvent och effektivt sätt. I så fall kan det utses ett ledande tillsynsorgan eller inrättas en samordningsmekanism mellan tillsynsmyndigheterna för att främja samarbetet och informationsutbytet. Om den ansvariga enheten som sin huvudsakliga affärsverksamhet bedriver sådan verksamhet som med stöd av 1 mom. övervakas av flera behöriga myndigheter, är det det tillsynsorgan som övervakar den ansvariga enhetens huvudsakliga affärsverksamhet som ska ha tillsynsansvaret. Tillsynsorganen ska också komma överens om delegeringen av tillsynsansvaret och om det så kallade ledande tillsynsorganet i en situation där det inte direkt kan påvisas vilken verksamhet som är den huvudsakliga. I de gällande bestämmelserna (7 kap. 1 § 5 mom. i penningtvättslagen) anges det att om den rapporteringsskyldiga som sin huvudsakliga affärsverksamhet bedriver en verksamhet som med stöd av 1 mom. står under flera behöriga myndigheters tillsyn, kan de behöriga myndigheterna komma överens om att tillsynsuppgiften enligt denna lag i sin helhet överförs på en av dessa behöriga myndigheter. Den föreslagna ändringen skapar avsevärt större klarhet i tillsynen och minskar behovet av förhandlingar och överenskommelser mellan tillsynsorganen.

I *5 mom.* preciseras tillsynsorganens uppgifter, såsom att sprida upplysningar till ansvariga enheter, bedöma ansvariga enheters interna förfaranden, övervaka risker och utföra nödvändiga inspektioner och utredningar. I momentet föreskrivs det också om skyldigheten att bedöma resursernas tillräcklighet och om möjligheten att besluta om vissa delegeringssituationer.

Genom *6 mom.* får tillsynsmyndigheterna omfattande befogenheter att utföra sina uppgifter. Befogenheterna omfattar bland annat rätt att kräva uppgifter, utföra kontroller, ålägga administrativa åtgärder och påföljder samt att med proportionella åtgärder ingripa i konstaterade missförhållanden.

I *7 mom.* föreskrivs det om större befogenheter för särskilt de myndigheter som utövar tillsyn över finansbranschen och tillhandahållare av penningspelstjänster, såsom Finansinspektionen och Tillstånds- och tillsynsverket. Dessa ska ha rätt att utföra inspektioner utan förhandsanmälan, granska handlingar och system, intervjua personalen och utkontrakterade tjänsteleverantörer samt samla in uppgifter till stöd för utredningar.

I *8 mom.* föreskrivs det om tillsynsmyndigheternas behörighet att meddela föreskrifter i stort sett på samma sätt som i 9 kap. 6 § i den gällande penningtvättslagen. Enligt bestämmelsen får tillsynsmyndigheterna meddela närmare föreskrifter om de förenklade åtgärder för kundkännedom som avses i artikel 33 i penningtvättsförordningen och de skärpta åtgärder för kundkännedom som avses i artiklarna 34–46 i den förordningen.

Tillsynsmyndigheterna får meddela föreskrifter om att ansvariga enheter som står under deras tillsyn regelbundet ska lämna uppgifter om sin interna kontroll och riskhantering med avseende på förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism till dem samt om hur uppgifterna ska lämnas, liksom föreskrifter om regelbundet inlämnande av uppgifter om intern kontroll och riskhantering med avseende på sanktionsbestämmelser och nationella frysningsbeslut till dem samt om hur uppgifterna ska lämnas.

Finansinspektionen får dessutom meddela leverantörer av kryptotillgångstjänster närmare föreskrifter om de åtgärder för kundkännedom som avses i kapitel III i penningtvättsförordningen och om de interna riktlinjer, förfaranden och kontroller som avses i kapitel II i den förordningen. Finansinspektionen får också meddela närmare föreskrifter om de interna strategier, förfaranden och kontroller som krävs för att säkerställa genomförandet av sådana restriktiva åtgärder som avses i artikel 23 i förordningen om betalningsuppgifter.

29 §. *Tillsyn över former av infrastruktur hos vissa mellanhänder som bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster.* Paragrafen implementerar förpliktelserna i artikel 38 i sjätte penningtvättsdirektivet. Det föreslås att paragrafen föreskriver om tillsynsmyndighetens skyldighet att utöva tillsyn över verksamhet utövad av vissa ansvariga enheter när dessa tjänster inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster i Finland sker via ombud, distributörer eller genom andra former av infrastruktur. Syftet är att regleringen också täcker gränsöverskridande verksamhet i situationer där tillsynsansvaret annars kan förbli oklart eller fördela sig på flera myndigheter.

I paragrafen räknas tre typer av ansvariga enheter upp, vilka denna anmälningsskyldighet särskilt gäller: utgivare av elektroniska pengar, betaltjänstleverantörer och leverantörer av kryptotillgångstjänster. Det gemensamma för dessa aktörer är att deras affärsmodeller stödjer sig på digital verksamhet och ett gränsöverskridande serviceutbud, vilket betyder att orten för infrastrukturen kan avvika avsevärt från aktörens huvudkontor.

Syftet med bestämmelsen är att försöka säkerställa att tillsynen är effektiv och konsekvent också när verksamheten är spridd över flera medlemsstater. Enligt förslaget avgörs tillsynsplikten primärt enligt den medlemsstat som tar emot verksamheten, men i vissa situationer övergår ansvaret på myndigheterna i den medlemsstat där huvudkontoret finns. Överföringen grundar sig på kriterierna i EU-regleringen och en anmälan mellan de behöriga myndigheterna.

I paragrafen föreskrivs det dessutom om myndigheternas skyldighet att till varandra dela med sig av nödvändig information för bedömning av om kriterierna uppfylls och utredning av ansvaret för tillsyn över den ansvariga enheten. Bestämmelsen främjar regleringssamarbetet mellan medlemsstaterna och skapar en grund för effektivt informationsutbyte.

30 §. *Tillhandahållande av information till ansvariga enheter.* Bestämmelserna i denna paragraf avser att genomföra artikel 39 i sjätte penningtvättsdirektivet, om myndigheternas skyldighet att göra information om penningtvätt och finansiering av terrorism tillgänglig för de ansvariga enheterna under deras tillsyn. Regleringen främjar de ansvariga enheternas medvetenhet om riskerna och skyldigheterna förknippade med regleringen samt stöder deras möjligheter att uppfylla sina skyldigheter till följd av denna.

I *1 mom.* föreskrivs det om den information som övervakarna särskilt ska ställa till de ansvariga enheternas förfogande. Till dessa hör bland annat en riskbedömning på unionsnivå som gjorts av kommissionen och relevanta rekommendationer från kommissionen på grundval av den, riktlinjer givna av från Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism samt information om tredje länder som anses vara riskfyllda. De ansvariga enheterna ska dessutom få analyser och riktlinjer utarbetade av myndigheter och internationella aktörer i fråga om exempelvis observerade metoder för penningtvätt, indikatorer och skyldigheter vid ekonomiska sanktioner.

I *2 mom.* föreskrivs det om tillsynsmyndigheternas skyldighet att vid behov genomföra informationskampanjer om de ansvariga enheternas skyldigheter.

I 3 mom. föreskrivs det om tillsynsorganens skyldighet att omedelbart göra information om personer eller enheter som angetts i samband med ekonomiska sanktioner tillgänglig för de ansvariga enheterna under deras tillsyn.

31 §. *Riskbaserad tillsyn.* I paragrafen föreskrivs det om tillsynsmyndigheternas skyldighet att tillämpa en riskbaserad tillsynsmetod. Paragrafen avser att genomföra artikel 40 i sjätte penningtvättsdirektivet. Genom bestämmelsen säkerställs att tillsynsåtgärderna är effektiva och står i proportion till observerade eller förutsedda risker för penningtvätt och finansiering av terrorism och att resurserna riktas på ett adekvat sätt för ökad effektivitet.

I *1 mom.* föreskrivs det om tillsynsorganens skyldighet att tillämpa ett riskbaserat angreppssätt på tillsynen. För detta ska de

1) ha en klar uppfattning om riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i sin medlemsstat,

2) bedöma all relevant information om de specifika nationella och internationella risker som är kopplade till de ansvariga enheternas kunder, produkter och tjänster,

3) basera den interna, externa och tematiska tillsynens frekvens och intensitet på de ansvariga enheternas riskprofil och på risker för penningtvätt och finansiering av terrorism i den medlemsstaten. Tillsynsorganen ska upprätta årliga övervakningsprogram, där hänsyn ska tas till de tidsramar och resurser som krävs för att reagera snabbt i händelse av objektiva och betydande indikationer på överträdelser av penningtvättsförordningen och förordningen om finansiell information.

I *2 mom.* föreskrivs det att tillsynsorganen ska beakta den ansvariga enhetens manöverutrymme och adekvat granska de underliggande riskbedömningarna, samt ändamålsenligheten i dess interna riktlinjer, förfaranden och kontroller.

I *3 mom.* föreskrivs det att tillsynsorganen ska utarbeta en detaljerad årlig verksamhetsrapport och att en sammanfattning av rapporten offentliggörs. Sammanfattningen får inte innehålla konfidentiella uppgifter och ska innehålla följande:

1) de kategorier av ansvariga enheter som står under tillsyn och antalet ansvariga enheter per kategori,

2) en beskrivning av de befogenheter som tillsynsorganen anförtrotts och de uppdrag som de tilldelats och i förekommande fall de mekanismer i vilka de deltar och, för det ledande tillsynsorganet, en sammanfattning av den samordningsverksamhet som bedrivits,

3) en översikt över den tillsynsverksamhet som bedrivits.

Syftet med bestämmelsen är att stärka transparensen och ansvaret i tillsynen samt stödja en enhetlig tillsynspraxis i medlemsstaterna.

32 §. *Centrala kontaktpunkter.* I paragrafen föreskrivs det om skyldigheten att utse en kontaktpunkt för de utgivare av elektroniska pengar, betaltjänstleverantörer och leverantörer av kryptotillgångstjänster som erbjuder sina tjänster i Finland utan filialkontor eller dotterbolag såsom föreskrivs i 28 § 1 mom. och 29 § 1 mom. Bestämmelsen avses genomföra artikel 41 i sjätte penningtvättsdirektivet och den utnyttjar det handlingsutrymme som lämnats åt medlemsstaterna. Skyldigheten gäller situationer där tjänster tillhandahålls inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster till exempel genom ombud eller distributörer eller genom andra typer av infrastruktur.

Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att de ansvariga enheterna också vid gränsöverskridande verksamhet omfattas av effektiv tillsyn och iakttar bestämmelserna om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Genom att en central kontaktpunkt utses främjas tillsynsorganens möjligheter att utöva tillsyn genom att erbjuda en lokalt tillgänglig kontaktpunkt, som på begäran förser tillsynsorganen med dokument och information. Kontaktpunkten har också ett aktivt ansvar att för de ansvariga enheternas räkning säkerställa att regelverket iakttas.

33 §. *Upplysningar till centralen för utredning av penningtvätt.* I paragrafen föreskrivs det om tillsynsorganens skyldighet att till centralen för utredning av penningtvätt lämna in all sådan information som de får tillgång till i samband med tillsynsverksamheten eller annan verksamhet och som kan ha anknytning till penningtvätt, förbrott, finansiering av terrorism eller kringgående av sanktioner. Paragrafen avser att genomföra artikel 42 i sjätte penningtvättsdirektivet.

Genom bestämmelsen säkerställs det att tillsynsmyndigheterna aktivt stöder verksamheten vid centralen för utredning av penningtvätt genom att tillhandahålla centralen information om resultatet av tillsynsarbetet. Detta är speciellt viktigt i de fall då de ansvariga enheterna inte själva har observerat eller anmält misstänkt verksamhet.

Därtill föreskrivs det att de organ som utövar tillsyn över aktiehandeln, valutahandeln och den finansiella derivatmarknaden är skyldiga att informera om de upptäcker tvivelaktiga omständigheter. Dessa aktörer kan ha tillgång till sådana system och information med vilka det är möjligt att observera oegentligheter på marknaden eller drag som indikerar att man försöker dölja tillgångarnas ursprung.

I 1 mom. föreskrivs det att tillsynsmyndigheternas skyldighet att anmäla brottslig verksamhet till andra behöriga myndigheter förblir oförändrad och att den inte kan anses uppfylld genom överföring av information till centralen för utredning av penningtvätt.

34 §. *Tillhandahållande av information till centralen för utredning av penningtvätt.* I denna paragraf föreskrivs det om tillsynsorganens skyldighet att till centralen för utredning av penningtvätt meddela vissa centrala uppgifter som är relevanta för effektivisering av bekämpningen av penningtvätt och skapande av en situationsbild. Paragrafen avser att genomföra artikel 43 i sjätte penningtvättsdirektivet.

För det första ska en förteckning över driftsställen som är verksamma i Finland och en förteckning över infrastruktur genom vilket de ansvariga enheterna bedriver verksamhet, inklusive ändringar till dem, inlämnas till centralen för bekämpning av penningtvätt. Detta stöder

centralen för utredning av penningtvätts möjligheter att rikta sin analys och vid behov be om tilläggsuppgifter av de rätta instanserna.

För det andra ska alla relevanta iakttagelser som tyder på allvarliga brister i de ansvariga enheternas rapporteringssystem inlämnas. Med detta avses exempelvis tekniska eller organisatoriska missförhållanden som kan försvaga anmälningen av tvivelaktiga affärstransaktioner eller tillförlitligheten i anmälningsprocessen.

För det tredje föreskrivs det om skyldighet att lämna in en sammanställning av resultaten av de riskbedömningar tillsynsorganen utfört. Centralen för utredning av penningtvätt avses sålunda ha tillgång till en aktuell och systematisk helhetsbild av tillsynsmyndigheternas syn på de sektorspecifika riskerna.

Den föreslagna bestämmelsen stöder informationsutbyte mellan myndigheterna och effektivt utnyttjande av tillsynsuppgifter vid bekämpningen av penningtvätt.

35 §. *Allmänna principer när det gäller tillsynssamarbete.* Paragrafen gäller medlemsstaternas skyldighet att säkerställa att tillsynsorganen i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra, oavsett deras respektive karaktär eller ställning såsom föreskrivs i artikel 44 i sjätte penningtvättsdirektivet. Syftet med tillsynssamarbetet är att effektivisera bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism samt att förhindra kringgående av sanktionslagstiftningen sålunda att tillsynsorganen på begäran kan utnyttja varandras befogenheter och inbördes utbyta väsentlig information. Detta möjliggör för tillsynsorganen att tillsammans genomföra mer kompletta utredningar och vidta tillsynsåtgärder, vilket förbättrar den övergripande tillsynen över de ansvariga enheternas verksamhet.

36 §. *Tillhandahållande av information om gränsöverskridande verksamhet.* I paragrafen föreskrivs det om genomförande av 45 artikeln i sjätte penningtvättsdirektivet om skyldigheten för tillsynsorganen i hemmedlemsstaten att informera tillsynsorganen i värdmedlemsstaten i situationer där den ansvariga enheten bedriver gränsöverskridande verksamhet. Skyldigheten att rättidigt och regelbundet informera om inledning av och ändringar i verksamheten ökar transparensen i tillsynen och samordningen mellan tillsynsmyndigheterna. Paragrafen innehåller också föreskrifter om informationsutbyte där tillsynsorganet i hemmedlemsstaten till värdmedlemsstatens tillsynsorgan delar med sig av information som erhålls i samband med tillsynsverksamheten för att tillsynsorganen på ett effektivt sätt ska kunna följa med den ansvariga enhetens verksamhet i olika medlemsstater. Skyldigheten att omedelbart besvara begäran om tilläggsinformation främjar en öppen och snabb växelverkan mellan tillsynsmyndigheterna och förbättrar effektiviteten i tillsynen över en gränsöverskridande verksamhetomgivning.

37 §. *Bestämmelser som rör samarbete vid tillsyn över koncerner.* Paragrafen föreskriver om organisering av samarbete i samband med tillsyn av koncerner vid tillsynen av i koncerner ingående kredit- och finansinstitut. Bestämmelsen genomför skyldigheterna som rör samarbete med tillsyn av koncerner i artikel 46 i sjätte penningtvättsdirektivet. Med bestämmelsen eftersträvas effektivt samarbete med varandra i största möjliga utsträckning, oavsett deras respektive karaktär eller ställning. På detta sätt kan man främja konsekvensen i och effekterna av bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism särskilt inom koncerner, där kontrollen över funktioner och risker kräver ett övergripande tillsynsperspektiv.

Bestämmelsen kräver att tillsynsorganen sinsemellan utbyter alla uppgifter som behövs för skötsel av tillsynsuppgifterna, inklusive uppgifter om juridisk struktur, ägarförhållanden, verksamhetsprinciper och riskbedömningar. Detta främjar identifikation av riskerna och effekten av tillsynen i koncernens olika delar och möjliggör rättidiga och ändamålsenliga tillsynsåtgärder.

I *1 mom*. föreskrivs det att medlemsstaterna i de fall då det ingår kreditinstitut och finansiella institut i en koncern vid tillämpningen av 28 § 1 mom. ska säkerställa att hemmedlemsstatens och värdmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra. De ska också samarbeta med Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism när den agerar som tillsynsorgan.

Enligt *2 mom.* ska utom när Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism agerar som tillsynsorgan, hemmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan utöva tillsyn över det effektiva genomförandet av koncernens riktlinjer, rutiner och kontroller som avses i kapitel II avsnitt 2 penningtvättsförordningen. Värdmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan utövar tillsyn över efterlevnaden hos de driftsställen som finns på deras medlemsstats territorium av penningtvättsförordningen och förordningen om finansiell information.

I *3 mom.* föreskrivs det att finansiella tillsynsorgan, utom i fall där tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism är inrättade i enlighet med 40 §, ska ge varandra alla uppgifter de behöver för att utföra sina tillsynsuppdrag, oavsett om det sker på begäran eller på eget initiativ. Finansiella tillsynsorgan ska i synnerhet utbyta alla uppgifter som på ett betydande sätt kan påverka bedömningen av exponeringen för inneboende och kvarstående risk i ett kreditinstitut eller finansiellt institut i en annan medlemsstat, inbegripet

1) en beskrivning av koncernens rättsliga struktur, styrningsstruktur och organisationsstruktur, som ska omfatta alla dotterföretag och filialer,

2) relevant information om de verkliga förmånstagarna och företagsledningen, inbegripet resultat av lämplighetskontroller, oavsett om de utförts enligt detta direktiv eller enligt andra unionsakter,

3) riktlinjer, förfaranden och kontroller inom koncernen,

4) information om kundkännedom, inbegripet kundfiler och dokumentation av transaktioner,

5) negativa utvecklingar när det gäller moderföretaget, dotterföretag eller filialer, som allvarligt skulle kunna påverka andra delar av koncernen,

6) sanktionsavgifter som finansiella tillsynsorgan avser att ålägga och administrativa åtgärder som finansiella tillsynsorgan avser att tillämpa i enlighet med avsnitt 4 i detta kapitel.

Enligt bestämmelserna i *4 mom.* ska finansiella tillsynsorgan inom ramen för sina befogenheter kunna utföra utredningar på ett anmodande tillsynsorgans vägnar och dela med sig av de uppgifter som inhämtats genom sådana utredningar eller underlätta utförandet av sådana utredningar av det anmodande tillsynsorganet.

Enligt *5 mom.* får finansiella tillsynsorgan vända sig till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i följande situationer:

1) om ett finansiellt tillsynsorgan inte har meddelat de uppgifter som avses i punkt 3,

2) om en begäran om samarbete har avslagits eller har inte lett till åtgärder inom rimlig tid,

3) om det råder oenighet på grundval av objektiva skäl om identifierade överträdelser och om de sanktionsavgifter som ska åläggas eller de administrativa åtgärder som ska tillämpas på enheten eller koncernen för att avhjälpa dessa överträdelser,

Enligt *6 mom.* tillämpas bestämmelsen också på

1) grupper av ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn,

2) ansvariga enheter som bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster utan någon infrastruktur i en annan medlemsstat än den där de är etablerade, om tillsynen av verksamheten i den andra medlemsstaten utövas av tillsynsorganen i den andra medlemsstaten i enlighet med 28 § 1 mom.

I *7 mom.* utvidgas tillämpningsområdet för *5 mom.* till icke-finansiella tillsynsorgan varvid Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism får agera i enlighet med de befogenheter som det tilldelats enligt artikel 38 i Amla-förordningen. Enligt bestämmelsen ska icke-finansiella tillsynsorgan samarbeta och utbyta information i fall där ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn ingår i strukturer med gemensamt ägande, gemensam ledning eller gemensam efterlevnadskontroll, inbegripet nätverk och partnerskap.

38 §. *Tillsynssamarbete när det gäller ansvariga enheter som bedriver gränsöverskridande verksamhet.* I paragrafen föreskrivs det om tillsynsorganens skyldighet att samarbeta i situationer där den ansvariga enheten bedriver gränsöverskridande verksamhet, men inte ingår i en koncern. Med bestämmelsen genomförs artikel 47 i sjätte penningtvättsdirektivet. Med stöd av paragrafen är det i sådana situationer viktigt att säkerställa att tillsynen sker effektivt och samordnat mellan tillsynsorganen i hemmedlemsstaten och värdmedlemsstaten. Samarbetet ska vara så omfattande som möjligt och i samarbetet ingår att tillsynsorganen bistår varandra vid utövandet av tillsyn.

I *1 mom.* föreskrivs det om en allmän skyldighet till samarbete och informationsutbyte mellan tillsynsorganen i hemmedlemsstaten och värdmedlemsstaten. Detta är centralt i synnerhet i situationer där tillsynen är fördelad på flera medlemsstater och inget tillsynskollegium för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism är inrättat i enlighet med 40 §. Tillsynsorgan ger varandra alla de uppgifter de behöver för att utföra sina tillsynsuppdrag samt anmäla eventuella väsentliga risker förknippade med den ansvariga enheten och planerade administrativa påföljder eller åtgärder.

I *2 mom.* föreskrivs det att tillsynssamarbetet också ska tillämpas i situationer där den ansvariga enheten bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat utan någon infrastruktur där, om tillsynen av verksamheten i den andra medlemsstaten utövas av tillsynsorganen i den medlemsstaten i enlighet med 28 § 1 mom.

I *3 mom.* föreskrivs det om situationer där tillsynsorganet i hemmedlemsstaten ansvarar för tillsynen också på en annan medlemsstats område. Då ska tillsynsorganet i hemmedlemsstaten regelbundet informerar tillsynsorganet i värdmedlemsstaten om de åtgärder som vidtagits och om den ansvariga enhetens efterlevnad av tillämpliga krav. Om allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser identifieras, ska tillsynsorganet i hemmedlemsstaten snabbt informera tillsynsorganet i värdmedlemsstaten om dem samt om de planerade åtgärderna. Tillsynsorganet i värdmedlemsstaten ska för sin del tillhandahålla hjälp till hemmedlemsstatens tillsynsorgan för att säkerställa verifieringen av den ansvariga enhetens efterlevnad av rättsliga krav och informera om allvarliga tvivel som kan påverka efterlevnad av kraven.

Bestämmelserna i *4 mom.* gäller situationer där samarbetet mellan tillsynsorganen inte lyckas eller inte blir tillräckligt effektivt. I så fall kan tillsynsorganet vända sig till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Dylika situationer uppstår bland annat om ett tillsynsorgan inte meddelar uppgifterna, begäran om samarbete inte leder till åtgärder

inom rimlig tid eller om det råder oenighet om överträdelserna eller de åtgärder som ska tillämpas på dem. Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska agera i enlighet med de befogenheter som det tilldelas enligt artiklarna 33 och 38 i Amla-förordningen.

I bestämmelsen genomförs kraven på tillsynssamarbete enligt sjätte penningtvättsdirektivet och säkerställs att tillsynen över de ansvariga enheter som har gränsöverskridande verksamhet är konsekvent och effektiv inom hela unionen. För genomförandet av en riskbaserad tillsyn och förebyggande av tillämpning av inkonsekvent reglering är det viktigt att samarbetet effektiviseras.

39 §. *Utbyte av information när det gäller genomförande av koncernomfattande riktlinjer i tredjeländer.* Paragrafen innehåller bestämmelser om utbyte av information när det gäller genomförande av koncernomfattande riktlinjer i tredjeländer för genomförande av artikel 48 i sjätte penningtvättsdirektivet.

Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att tillsynsorganen informerar varandra om fall där ett tredjelands rätt inte på ett ändamålsenligt sätt tillåter genomförandet av de riktlinjer, förfaranden och kontroller som krävs enligt artikel 16 i penningtvättsförordningen. Eftersom koncerner kan bedriva verksamhet i flera olika länder, också tredjeländer, är det viktigt att tillsynsorganen identifierar och rapporterar situationer där den lokala lagstiftningen begränsar eller hindrar effektiv tillsyn och riskhantering på koncernnivå.

Tillsynsorganen ska beakta eventuella rättsliga hinder som kan stå i vägen för ett korrekt genomförande av dessa riktlinjer, förfaranden och kontroller, inbegripet tystnadsplikt, en otillräcklig nivå av dataskydd och andra begränsningar som kan utgöra ett hinder för ett korrekt genomförande av tillsynsåtgärderna.

40 §. *Tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i den finansiella sektorn.* I paragrafen föreskrivs det om särskilda tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i den finansiella sektorn, vilket är centralt för säkerställande av effektiviteten i och samordning av den gränsöverskridande tillsynen över finansiella koncerner. Paragrafen avser att genomföra artikel 49 i sjätte penningtvättsdirektivet. Tillsynskollegierna främjar samarbetet, informationsutbytet och samordningen av gemensamma tillsynsåtgärder mellan medlemsstaternas tillsynsorgan i synnerhet i situationer där koncernerna bedriver verksamhet i flera medlemsstater eller tredjeländer.

I *1 mom. 1 och 2 punkten* definieras de situationer då det är nödvändigt att grunda ett kollegium: för koncerner som har inrättat driftsställen i minst två olika medlemsstater (andra än den medlemsstat där huvudkontoret är beläget) eller för koncerner i ett tredjeland har inrättat driftsställen i minst tre medlemsstater.

Enligt *2 mom.* ska medlemmarna av kollegiet vara det tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget eller huvudkontoret samt de finansiella tillsynsorganen och tillsynsorganen som ansvarar för infrastruktur i värdmedlemsstaterna.

Enligt *3 mom.* beaktas också situationer där Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism agerar som tillsynsorgan och i de fall då myndigheten agerar som tillsynsorgan tillämpas skyldigheten i 1 och 2 mom. att grunda ett kollegium inte.

I *4 mom.* föreskrivs det att grundandet av kollegier är förknippat med en skyldighet att identifiera de institut som ska övervakas och deras verksamhetsställen.

I *5 mom.* föreskrivs det att hemmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan när kreditinstitut eller finansiella institut bedriver verksamhet i andra medlemsstater inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster får bjuda in de finansiella tillsynsorganen i dessa medlemsstater att delta i kollegiet som observatörer.

Enligt bestämmelserna i *6 mom.* ska om en koncern av kreditinstitut eller finansiella institut omfattar någon ansvarig enhet i den icke-finansiella sektorn, det finansiella tillsynsorgan som inrättar kollegiet bjuda in tillsynsorganen för dessa ansvariga enheter att delta i kollegiet.

Enligt *7 mom.* kan inrättande av tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism vara tillåtet om ett kreditinstitut eller finansiellt institut etablerat inom unionen har inrättat driftsställen i minst två tredjeländer. I de nämnda situationerna får finansiella tillsynsorgan anmoda sina motsvarigheter i dessa tredjeländer att inrätta ett sådant kollegium. De finansiella tillsynsorgan som deltar i kollegiet ska upprätta ett skriftligt avtal som beskriver villkor och förfaranden för samarbetet och utbytet av information.

I 8 mom. föreskrivs det om vad kollegierna får användas till. Enligt momentet får de användas för att utbyta information, erbjuda ömsesidigt bistånd eller samordna metoden för tillsyn av koncernen eller institutet och för att vid behov vidta lämpliga och proportionella åtgärder för att komma till rätta med allvarliga överträdelser av penningtvättsförordningen och förordningen om finansiell information som upptäckts på koncernnivå eller i kreditinstitutet eller det finansiella institutet eller i något av de driftsställen som koncernen eller institutet har inrättat i jurisdiktionen för ett tillsynsorgan som deltar i kollegiet.

Enligt *9 mom.* får Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism närvara vid mötena i tillsynskollegierna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och ska underlätta deras arbete i enlighet med artikel 31 i Amla-förordningen. Om Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism beslutar att delta i mötena i ett tillsynskollegium för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska den ha observatörsstatus.

Enligt *10 mom.* får finansiella tillsynsorgan tillåta att deras motsvarigheter i tredjeländer deltar som observatörer i tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i det fall som avses i 1 mom. 2 punkten eller om koncerner, kreditinstitut eller finansiella institut från unionen driver filialer och dotterföretag i dessa tredjeländer, förutsatt att

1) motsvarigheterna i tredjeländer lämnar en begäran om deltagande och kollegiets medlemmar samtycker till deras deltagande eller så enas kollegiets medlemmar om att bjuda in dessa motsvarigheter i tredjeländer,

2) unionens dataskyddsregler för dataöverföringar efterlevs,

3) motsvarigheterna i tredjeländer undertecknar det skriftliga avtal som avses i punkt 8 tredje meningen och inom kollegiet delar med sig av information som de innehar och som är relevant för tillsynen av kreditinstitutet, det finansiella institutet eller koncernen,

4) den information som lämnas ut omfattas av en garanti om krav i fråga om tystnadsplikt som är åtminstone likvärdig med den som avses i artikel 67.1 och enbart används för utförandet av tillsynsuppdraget för de deltagande finansiella tillsynsorganen eller motsvarigheterna i tredjeländer. Medlemsstaterna ska säkerställa att de finansiella tillsynsorgan som inrättar kollegierna utför en bedömning av huruvida villkoren i första stycket är uppfyllda och lägger fram den för kollegiets ständiga medlemmar. Denna bedömning ska utföras innan motsvarigheten i

tredjelandet tillåts att ansluta sig till kollegiet och får därefter upprepas vid behov. Hemmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan får söka stöd från Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism för utförandet av denna bedömning.

Enligt *11 mom.* får, om kollegiets ständiga medlemmar anser det nödvändigt, ytterligare observatörer bjudas in, förutsatt att kraven i fråga om konfidentialitet efterlevs. Observatörerna får omfatta tillsynsmyndigheter, inbegripet ECB som agerar i enlighet med rådets förordning (EU) nr 1024/2013 (43), samt de europeiska tillsynsmyndigheterna och finansunderrättelseenheterna.

Med stöd av *12 mom.* får medlemmarna i ett kollegium, om de är oeniga om de åtgärder som ska vidtas med avseende på en ansvarig enhet, hänskjuta ärendet till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och begära dess bistånd i enlighet med artikel 33 i Alma-förordningen.

41 §. *Tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i den icke-finansiella sektorn.* Syftet med paragrafen är att genomföra skyldigheterna enligt artikel 50 i sjätte penningtvättsdirektivet och effektivisera bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism också i den icke-finansiella sektorn för att det i samarbete mellan tillsynsorganen i de olika medlemsstaterna ska vara möjligt att organisera verksamheten effektivare och mer konsekvent. I motsatts till vad som gäller enligt 40 § för de finansiella tillsynsorganen är det med vissa undantag i princip frivilligt för de icke-finansiella tillsynsorganen att grunda tillsynskollegier.

Enligt det föreslagna *1 mom.* kan tillsynskollegier grundas om en ansvarig enhet i den icke-finansiella sektorn eller en grupp av sådana har inrättat driftsställen i minst två olika medlemsstater utöver den medlemsstat där dess huvudkontor är beläget. Tillsynskollegier kan också grundas om en tredjelandsenhet som omfattas av krav på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och som inte är ett kreditinstitut eller finansiellt institut har inrättat driftsställen i minst tre medlemsstater.

Enligt *2 mom.* tillämpas 1 mom. också på strukturer med gemensamt ägande, gemensam ledning eller gemensam efterlevnadskontroll, inbegripet nätverk eller partnerskap, för vilka koncernomfattande krav gäller enligt artikel 16 i penningtvättsförordningen. I paragrafens 2 mom. föreskrivs det också att de ständiga medlemmarna av kollegiet ska vara det finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget eller huvudkontoret samt tillsynsorganen som ansvarar för verksamhetsställena.

Enligt *3 mom.* kan, om det icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget eller för en ansvarig enhets huvudkontor inte inrättar ett kollegium, övriga tillsynsorgan avge ett yttrande om att ett kollegium ska inrättas, med beaktande av riskerna och omfattningen på den gränsöverskridande verksamheten riktat till icke-finansiella tillsynsorganet för moderföretaget eller för den ansvariga enhetens huvudkontor, Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och alla övriga icke-finansiella tillsynsorgan.

I *4 mom.* föreskrivs det att de andra icke-finansiella tillsynsorganen kan inrätta kollegiet, förutsatt att det består av minst två medlemmar, om det icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för en koncerns moderföretag eller en ansvarig enhets huvudkontor efter det att ett yttrande avgetts enligt 3 mom. fortfarande anser att det inte är nödvändigt att inrätta ett kollegium. I dessa fall ska dessa icke-finansiella tillsynsorgan besluta vem av dem som är det tillsynsorgan som ansvarar för kollegiet. Det icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för en koncerns moderföretag eller en ansvarig enhets huvudkontor ska informeras om kollegiets verksamhet och när som helst kunna ansluta sig till kollegiet.

I *5 mom.* föreskrivs det att de icke-finansiella tillsynsorganen vid tillämpning av 1 mom. ska identifiera:

1) alla de ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn som har sitt huvudkontor i deras medlemsstat och som har driftsställen i andra medlemsstater eller tredjeländer,

2) alla driftsställen som inrättats i andra medlemsstater eller tredjeländer av dessa ansvariga enheter,

3) driftsställen som inrättats på deras territorium av ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn från andra medlemsstater eller tredjeländer.

Enligt *6 mom.* får hemmedlemsstatens icke-finansiella tillsynsorgan bjuda in de icke-finansiella tillsynsorganen i dessa medlemsstater att delta i kollegiet som observatörer om ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn bedriver verksamhet i andra medlemsstater inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster.

Paragrafens *7 mom.* föreskriver att det tillsynsorgan som inrättar kollegiet ska bjuda in de finansiella tillsynsorganen för dessa kreditinstitut eller finansiella institut att delta i kollegiet om en koncern i den icke-finansiella sektorn omfattar ett kreditinstitut eller finansiellt institut men deras närvaro i koncernen inte når upp till tröskelvärdet för inrättande av ett kollegium enligt 40 §.

Enligt *8 mom.* är det tillåtet att inrätta tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism om en ansvarig enhet i den icke-finansiella sektorn etablerad inom unionen har inrättat driftsställen i minst två tredjeländer. Icke-finansiella tillsynsorgan får anmoda sina motsvarigheter i dessa tredjeländer att inrätta ett sådant kollegium. De icke-finansiella tillsynsorgan som deltar i kollegiet ska upprätta ett skriftligt avtal som i detalj beskriver villkor och förfaranden för samarbetet och utbytet av information. Om kollegiet inrättas med avseende på sådana ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 led a och led b i penningtvättsförordningen eller grupper av sådana, ska det skriftliga avtal som avses i första stycket i denna punkt också inbegripa förfaranden för att säkerställa att ingen information som samlas in i enlighet med artikel 21.2 i penningtvättsförordningen delas, såvida inte andra stycket i artikel 21.2 är tillämpligt.

I *9 mom.* föreskrivs det om vad kollegierna får användas till. Kollegierna ska bland annat användas för att utbyta information, erbjuda ömsesidigt bistånd eller samordna metoden för tillsyn av koncernen eller den ansvariga enheten och för att vid behov vidta lämpliga och proportionella åtgärder för att komma till rätta med allvarliga överträdelser av penningtvättsförordningen och förordningen om finansiell information som upptäckts på koncernnivå eller i den ansvariga enheten eller i något av de driftsställen som koncernen eller den ansvariga enheten har inrättat i jurisdiktionen för ett av de tillsynsorgan som deltar i kollegiet.

Paragrafens *10 mom.* Gäller Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorisms deltagande i tillsynskollegierna. Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism får om det så önskar närvara vid mötena i tillsynskollegierna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och ska underlätta deras arbete i enlighet med artikel 36 i Amla-förordningen. Om Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism beslutar att delta i mötena i ett tillsynskollegium för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska den ha observatörsstatus.

Enligt *11 mom.* får de icke-finansiella tillsynsorganen tillåta att deras motsvarigheter i tredjeländer deltar som observatörer i tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i det fall som avses i 1 mom. 2 punkten eller om ansvariga unionsenheter i den icke-finansiella sektorn eller grupper av sådana bedriver filialer och dotterföretag i dessa tredjeländer, förutsatt att

1) motsvarigheterna i tredjeländer lämnar en begäran om deltagande och kollegiets medlemmar samtycker till deras deltagande eller så enas kollegiets medlemmar om att bjuda in dessa motsvarigheter i tredjeländer,

2) unionens dataskyddsregler för dataöverföringar efterlevs,

3) motsvarigheterna i tredjeländer undertecknar det skriftliga avtal som avses i 7 mom. och inom kollegiet delar med sig av information som de innehar och som är relevant för tillsynen av den ansvariga enheten eller koncernen,

4) den information som lämnas ut omfattas av en garanti om krav i fråga om tystnadsplikt som är åtminstone likvärdig med den som avses i 66 §och enbart används för utförandet av tillsynsuppdraget för de deltagande finansiella tillsynsorganen eller motsvarigheterna i tredjeländer. Icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget i en koncern eller för en ansvarig enhets huvudkontor eller, i de fall som omfattas av 3 §, ansvarar för att kollegiet utför en bedömning av huruvida villkoren i första stycket i den här punkten är uppfyllda och lägger fram den för kollegiets ständiga medlemmar. Denna bedömning ska utföras innan motsvarigheten i tredjelandet tillåts att ansluta sig till kollegiet och får därefter upprepas vid behov. De icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för bedömningen får söka stöd från Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism för utförandet av den bedömningen.

Enligt *12 mom.* får ytterligare observatörer bjudas in, om kollegiets ständiga medlemmar anser det nödvändigt, förutsatt att kraven i fråga om konfidentialitet efterlevs. Enligt bestämmelsen får observatörerna omfatta finansunderrättelseenheter.

Enligt *13 mom.* får medlemmarna i ett kollegium, om de är oeniga om de åtgärder som ska vidtas med avseende på en ansvarig enhet, hänskjuta ärendet till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och begära dess bistånd i enlighet med artikel 38 i Amlaförordningen. Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska lämna sitt yttrande i det omtvistade ärendet inom två månader.

42 §. *Samarbete med tillsynsorgan i tredjeländer.* Med paragrafen möjliggörs det att tillsynsorgan kan ingå samarbetsavtal med sina motsvarigheter i tredjeländer för genomförande av artikel 51 i penningtvättsdirektivet, vilket är väsentligt för säkerställande av en effektiv bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i de situationer där de ansvariga enheterna eller deras koncerner är etablerade också utanför Europeiska unionen. Bekämpning av gränsöverskridande brottslighet förutsätter informationsutbyte och samordning mellan tillsynsmyndigheterna också med tillsynsmyndigheter utanför unionen.

Enligt *1 mom.* kan tillsynsorgan ingå samarbetsavtal för samarbete och utbyte av konfidentiell information med sina motsvarigheter i tredjeländer på ömsesidig grund och förutsatt att de omfattas av en garanti om krav i fråga om tystnadsplikt som är åtminstone likvärdig med den som avses i artikel 66 § 1 mom. Detta garanterar korrekt skydd av konfidentiell information samt att informationen endast användas för utförandet av dessa myndigheters tillsynsuppdrag. I *1 mom.* skyddas de situationer där den information som utbyts har sitt ursprung i en annan medlemsstat genom krav på att den inte får lämnas ut utan uttryckligt medgivande från det tillsynsorgan som

har delat med sig av den och endast för de ändamål för vilka det tillsynsorganet har medgett att den lämnas ut.

Enligt *2 mom.* är tillsynsorganen skyldiga att inom en månad från undertecknandet anmäla eventuella samarbetsavtal som undertecknats till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

I artikel 51.2 i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs det dessutom att Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska tillhandahålla den hjälp som är nödvändig för att bedöma likvärdigheten av de krav i fråga om tystnadsplikt som är tillämpliga på motsvarigheten i tredjelandet. Enligt punkt 4 i samma artikel ska Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism senast den 10 juli 2029 utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande, som ska användas när samarbetsavtal ingås.

6 kap. **Särskilda bestämmelser som gäller självreglerande organ**

43 §. *Tillsyn över självreglerande organ.* Artikel 52 i sjätte penningtvättsdirektivet kräver att medlemsstaterna, om de beslutar att tillåta att självreglerande organ utövar tillsyn över de ansvariga enheterna, ska säkerställa att dessa självreglerande organs verksamhet vid utförandet av sådana uppdrag är föremål för tillsyn av en myndighet. Definitionen av ett självreglerande organ, med vilket avses ett organ som representerar medlemmar i en yrkesgrupp och har i uppgift att reglera dem, utföra vissa tillsyns- eller övervakningsfunktioner och säkerställa att reglerna som rör dem följs, finns i artikel 2.1 punkt 47 i penningtvättsförordningen. I Finland har Finlands Advokater varit en sådan aktör som anses vara ett självreglerande organ, som enligt den gällande penningtvättslagen har befogenhet att utöva tillsyn över advokater. I regeringens proposition föreslås det att Finlands Advokater, som i penningtvättslagen går under namnet advokatföreningen, också i fortsättningen ska utöva tillsyn över advokaterna, varvid den tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över advokatföreningen i detta tillsynsuppdrag är Tillstånds- och tillsynsverket, såsom föreskrivs i lagen med samma namn.

Tillstånds- och tillsynsverket är skyldigt att säkerställa att advokatföreningens tillsynssystem är korrekt och effektivt, bland annat

1) verifiera att advokatföreningen, som sköter de nationella tillsynsorganens befogenheter och resurser för de i 29 § 2 mom. avsedda uppgifterna, uppfyller kraven i 3 mom. i den paragrafen,

2) utfärda riktlinjer gällande utförandet av de uppdrag som avses i 29 § 1 mom.,

3) säkerställa att advokatföreningen utför sina uppdrag enligt 5 kap. 28–39 § på ett adekvat och effektivt sätt,

4) granska de undantag som godkänns av advokatföreningen från skyldigheten att upprätta en enskilt dokumenterad riskbedömning enligt 28 § 5 mom. 2 punkten,

5) regelbundet informera advokatföreningen om varje aktivitet som planeras eller uppdrag som utförs av Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och som är relevant för utförandet av tillsynsfunktionen, särskilt planeringen av inbördes utvärderingar.

Tillstånds- och tillsynsverket har befogenhet att

1) kräva att det lämnas uppgifter som är relevanta för övervakning av efterlevnaden och för utförande av kontroller, med undantag för eventuella uppgifter som samlas in av

advokatföreningen i samband med att de utreder sin klients rättsliga ställning enligt villkoren i artikel 21.2 i penningtvättsförordningen, försvarar eller företräder denne i eller rörande rättsliga förfaranden, inbegripet att tillhandahålla rådgivning om att inleda eller undvika förfaranden, oavsett om sådana uppgifter fås eller inhämtas före, under eller efter sådana förfaranden.

2) utfärda instruktioner till advokatföreningen i syfte att avhjälpa en brist i utförandet av dess uppdrag enligt 28 § 1 mom. eller i efterlevnaden av kraven i 6 mom. i den paragrafen, eller för att förhindra sådana brister.

Finlands nationella lagstiftning om advokaters sekretessplikt, enligt vilken advokaternas sekretessplikt i hög grad omfattar all den information som advokaten fått av sin klient, ska dock beaktas med hänseende till det ovan nämnda.

Enligt 5 c § i lagen om advokater gäller följande: ”En advokat eller hans biträde får inte utan lov röja en enskild persons eller en familjs hemlighet eller en företagshemlighet som han fått kännedom om i sitt uppdrag.” Enligt samma paragraf är brott mot den sekretessplikt som finns i lagen om advokater straffbart enligt strafflagen: ”Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 1 mom. döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen, om inte strängare straff för gärningen stadgas på något annat ställe i lag.”

Enligt 17 kap. 13 § 3 mom. i rättegångsbalken är advokaten bunden av ett förbud mot att vittna om en sak som advokatens klient berättat för honom eller henne såvida domstolen inte på det sätt som avses i momentet ålägger personen att vittna. Det aktuella 3 mom. lades 2015 till i 17 kap. 13 § 3 mom. i rättegångsbalken och enligt det:

En advokat, ett rättegångsbiträde som avses i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd eller ett offentligt rättsbiträde får inte olovligen vittna om en enskild persons eller en familjs hemlighet eller en företagshemlighet som han eller hon har fått kännedom om i något annat uppdrag än ett sådant som avses i 1 mom. Domstolen får dock ålägga advokaten, den s.k. juristen med tillstånd eller det offentliga rättegångsbiträdet att vittna i ett mål där åklagaren utför åtal för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år. Förbudet att vittna kan också brytas om skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av målet och följderna av att bevisningen läggs fram samt övriga omständigheter kräver att personen vittnar.

”En advokat, ett rättegångsbiträde som avses i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd eller ett offentligt rättsbiträde får inte olovligen vittna om en enskild persons eller en familjs hemlighet eller en företagshemlighet som han eller hon har fått kännedom om i något annat uppdrag än ett sådant som avses i 1 mom. Domstolen får dock ålägga personen att vittna i ett mål där åklagaren utför åtal för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år, eller om skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av målet och följderna av att bevisningen läggs fram samt övriga omständigheter kräver det.”

Sekretessplikten gäller samtliga uppgifter som advokaten fått för skötsel av sitt uppdrag i såväl rättegångsärenden, ärenden som gäller undvikande av rättegång som också andra ärenden förknippade med juridisk rådgivning. Det uppdrag som avses i momentet är alltså till karaktären biträdande av juridisk art i ett ärende utanför en rättegång, såsom att göra upp ett testamente, eller biträdande i en företagsaffär genom att delta i avtalsförhandlingarna och upprätta ett avtal. Det väsentliga för momentet är förtroendeförhållandet mellan den som ger juridisk hjälp och huvudmannen samt den förstnämndas oberoende verksamhet i förhållande till instanser utanför förtroendeförhållandet.

I samband med att den nationella penningtvättslagen stiftas bör advokatens sekretessplikt beaktas så att Tillstånds- och tillsynsverket inte heller för advokatens uppdrag förknippade med penningtvättslagens tillämpningsområde har rätt att få uppgifter eller handlingar som omfattas av advokaten sekretess. Tillstånds- och tillsynsverkets tillsyn bör grunda sig på statistik och övriga rapporter som Finlands Advokater utarbetat om tillsynen.

När Tillstånds- och tillsynsverket utfärdar riktlinjer gällande utförandet av uppdrag enligt 2 mom. 2 punkten ska verket ta hänsyn till all relevant vägledning som det tillhandahållit eller som tillhandahållits av Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Det får inte förekomma otillbörlig påverkan på Tillstånds- och tillsynsverket vid verkets tillsyn över advokatföreningen. Personalen vid Tillstånds- och tillsynsverket är bunden av krav i fråga om tystnadsplikt som är likvärdiga med dem som fastställs i 66 § och den ska hålla hög yrkesmässig standard, inbegripet hög yrkesmässig standard när det gäller konfidentialitet och dataskydd, samt ha stor integritet. Tillstånds- och tillsynsverket ska ha förfaranden för att förebygga och hantera intressekonflikter.

Tillstånds- och tillsynsverket ska med nödvändig skyndsamhet, direkt eller via centralen för utredning av penningtvätt, informera de myndigheter som har behörighet att utreda och lagföra brottslig verksamhet om eventuella överträdelser som omfattas av straffrättsliga påföljder och som den upptäckt under utförandet av sina uppdrag vid tillsynen över advokatföreningen.

Tillstånds- och tillsynsverket ska offentliggöra en årsrapport med information om

1) antalet och arten av de överträdelser som upptäckts av varje självreglerande organ och de sanktionsavgifter som ålagts och de administrativa åtgärder som tillämpats på ansvariga enheter,

2) antalet misstänkta transaktioner som de ansvariga enheter som advokatföreningen utövar tillsyn över rapporterat till centralen för utredning av penningtvätt, inklusive de som lämnats in direkt enligt artikel 69.1 i penningtvättsförordningen, eller vidarebefordrats till centralen för utredning av penningtvätt enligt artikel 70.1 i samma förordning,

3) antalet och beskrivning av sanktionsavgifter som ålagts och löpande viten som förelagts eller administrativa åtgärder som tillämpats av advokatföreningen för att säkerställa ansvariga enheters efterlevnad av kraven i penningtvättsförordningen på det sätt som avses i 54 § 1 mom. i denna lag,

4) antalet och beskrivning av åtgärder som Tillstånds- och tillsynsverket vidtagit över advokatföreningen och antalet instruktioner som utfärdats till det självreglerande organet. Den rapport som avses i första stycket ska göras tillgänglig på webbplatsen för den offentliga myndighet som utövar tillsyn över självreglerande organ och lämnas in till kommissionen och Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

7 kap. Registret för övervakning av penningtvätt

44 §. *Tillämpningsområde.* I bestämmelsen föreskrivs det om kapitlets tillämpningsområde, det vill säga att det tillämpas på sådana ansvariga enheter enligt 5 kap. 26 § 2 mom. som inte är auktoriserade tillsynsobjekt eller skyldiga att låta registrera sig i ett annat register som förs av tillsynsmyndigheten än det register som avses i detta kapitel. Bestämmelsen motsvarar 5 kap. 1 § i den gällande penningtvättslagen.

45 §. *Personuppgiftsansvarig och användningsändamål för registret för övervakning av penningtvätt.* Enligt paragrafen för Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet ett register över ansvariga enheter enligt 44 § i syfte att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism (registret för övervakning av penningtvätt).

Användningsändamålet för registret för övervakning av penningtvätt är att övervaka åtgärder för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism. Till sitt innehåll motsvarar bestämmelsen 5 kap. 2 § i gällande penningtvättslag.

46 §. *Ansökan om införande i registret och förutsättningar för registrering.* I *1 mom.* föreskrivs det att en enligt 44 § ansvarig enhet inom 14 dagar från det att den ansvariga enheten börjar omfattas av tillämpningsområdet för denna lag ska göra en ansökan om att bli införd i registret för övervakning av penningtvätt.

Enligt *2 mom*. ska Tillstånds- och tillsynsverket registrera sökande, om följande förutsättningarna uppfylls: 1) har rätt att bedriva näring i Finland, 2) inte har meddelats näringsförbud, 3) lämnar uppgifter enligt 47 §, 4) är en ansvarig enhet enligt 5 kap. 2 § 21 punkten och bedriver valutaväxlingsverksamhet samt är tillförlitlig på det sätt som avses i 48 §.

Enligt *3 mom.* ska sökanden i sin ansökan uppge den näringsverksamhet som bedrivs och som ligger till grund för sökandens rapporteringsskyldighet.

Närmare bestämmelser om registrering utfärdas genom förordning av statsrådet. Till sitt innehåll motsvarar bestämmelsen 5 kap 3 § om införande i registret och förutsättningar för registrering i gällande penningtvättslag.

47 §. *Uppgifter som ska föras in i registret för övervakning av penningtvätt samt anmälan om ändringar.* I 47 § föreskrivs det om de uppgifter ska föras in i registret för övervakning av penningtvätt, som i 1 mom. är

1) en enskild näringsidkares fullständiga namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid och medborgarskap samt firma, eventuella bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning, datum för registreringen och besöksadress för varje driftställe där verksamhet bedrivs,

2) en juridisk persons firma, eventuella bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning, datum för registreringen och besöksadress för varje driftställe där verksamhet bedrivs,

3) näringsverksamhet enligt 46 § 3 mom. i detta kapitel,

4) fullständigt namn, personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid och medborgarskap och ställning hos den registrerade för den person vars tillförlitlighet har kontrollerats med stöd av 48 §,

5) administrativa påföljder enligt 8 kap. som har påförts enskilda näringsidkare och juridiska personer samt uppmaningar och förbud som har förenats med vite enligt 7 kap. 7 §; sådana uppgifter ska avföras ur registret tre år från utgången av det år då påföljden påfördes, och

6) skälet till och tidpunkten för avförande av en uppgift.

I *2 mom.* föreskrivs det att en ansvarig enhet utan dröjsmål ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om förändringar i de uppgifter som avses i 1 mom. Bestämmelsen motsvarar 5 kap. 4 § i den gällande penningtvättslagen.

48 §. *Tillförlitlighet.* I paragrafen föreskrivs om tillförlitlighet på motsvarande sätt som i 5 kap. 5 § i den gällande penningtvättslagen. Enligt *1 mom.* anses en ansvarig enhet som bedriver valutaväxlingsverksamhet eller verksamhet enligt 4 kap. 26 § 2 mom. inte vara tillförlitlig, om

1) han eller hon genom en lagakraftvunnen dom under fem år före bedömningen har dömts till fängelsestraff eller under tre år före bedömningen har dömts till bötesstraff för ett brott som kan anses visa att han eller hon är uppenbart olämplig att bedriva näringsverksamhet som ska registreras i registret för övervakning av penningtvätt, eller

2) han eller hon annars genom sin tidigare verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig för verksamhet som avses i 1 punkten.

I *2 mom.* föreskrivs det att utöver det som föreskrivs i 1 mom. anses en ansvarig enhet enligt det momentet inte vara tillförlitlig, om

1) han eller hon under tre år före bedömningen upprepade gånger eller i betydande grad har försummat skötseln av sina registrerings-, rapporterings- och betalningsåtaganden i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter samt avgifter som Tullen tar ut, eller

2) han eller hon enligt utmätning eller någon annan utredning är oförmögen att svara för sina skulder.

I *3 mom.* bestäms vilka fysiska personer kravet på tillförlitlighet omfattar. Om den som gör anmälan är en juridisk person, gäller kravet på tillförlitlighet verkställande direktören och dennas ställföreträdare, ledamöter och ersättare i styrelsen, förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen och även personer som direkt eller indirekt har mer än 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt i en annan sammanslutning.

I *4 mom.* föreskrivs det att Tillstånds- och tillsynsverket, trots sekretessbestämmelserna, har rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få uppgifter som är nödvändiga för utredning av den tillförlitlighet som avses i denna paragraf eller för avregistrering enligt 49 §.

Enligt *5 mom.* har Tillstånds- och tillsynsverket, trots sekretessbestämmelserna, rätt att avgiftsfritt av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag få uppgifter om hur den som ansöker om registrering sköter sina registrerings-, rapporterings- och betalningsåtaganden i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter samt avgifter som Tullen tar ut samt sådana uppgifter om sökandens verksamhet, ekonomi och kopplingar som behövs för utredning av den tillförlitlighet som avses i denna paragraf, för avregistrering enligt 6 § eller för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Enligt *6 mom.* har Tillstånds- och tillsynsverket rätt att få uppgifter som motsvarar de uppgifter som avses i 5 mom. också om en sådan organisation som avses i 2 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) och om en sådan person som avses i 3 mom.

I *7 mom.* föreskrivs att uppgifter som avses i denna paragraf får sökas med hjälp av en teknisk anslutning eller på något annat sätt i elektronisk form utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen.

49 §. *Strykning av uppgifter ur registret för övervakning av penningtvätt.* I paragrafen föreskrivs det om strykning av uppgifter på samma sätt som i 5 kap. 6 § i gällande penningtvättslag. Enligt *1 mom.* ska Tillstånds- och tillsynsverket stryka en ansvarig enhet i registret för övervakning av penningtvätt, om

1) den ansvariga enheten inte längre uppfyller registreringsvillkoren,

2) det i den ansvariga enhetens verksamhet har förekommit väsentliga överträdelser av denna lag eller av föreskrifter som regionförvaltningsverket meddelat med stöd av denna lag, eller

3) den ansvariga enheten har upphört med sin verksamhet.

Enligt *2 mom.* ska Tillstånds- och tillsynsverket före ett beslut som grundar sig på 1 mom. 2 punkten reservera en rimlig tid för den ansvariga enheten att avhjälpa bristen.

I *3 mom.* föreskrivs det att uppgifterna om registeranteckningar ska bevaras i fem år från utgången av det år då uppgiften har avförts ur registret.

50 §. *Utlämnande av uppgifter ur registret för övervakning av penningtvätt.* Paragrafen motsvarar i fråga om sitt innehåll 5 kap. 7 § i den gällande penningtvättslagen. I *1 mom.* föreskrivs det att var och en har rätt att genom att ange företags- och organisationsnummer, firma eller bifirma för ett företag få uppgifter om företaget ur registret för övervakning av penningtvätt. Uppgifter om de ansvariga enheter som antecknats i registret kunde också sökas samlat på grundval av näringsverksamhet.

I *2 mom.* föreskrivs det att, trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), får Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet lämna ut uppgifter om fysiska personers namn eller födelsetid i form av utskrifter, genom teknisk anslutning eller på något annat sätt i elektronisk form eller göra dem allmänt tillgängliga i ett elektroniskt datanät. Personuppgifter ska i ett elektroniskt datanät endast kunna sökas som enskilda sökningar.

Enligt *4 mom.* får Tillstånds- och tillsynsverket lämna ut uppgifter om personbeteckningens slutled ur sitt register för övervakning av penningtvätt endast om utlämnandet uppfyller kraven i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. För att uppgifter om personbeteckningens slutled ska lämnas ut ur registret krävs det att den som ber om uppgifterna ger regionförvaltningsverket en utredning om att de skyddas på ett ändamålsenligt sätt.

51 §. *Uppdatering av uppgifter via befolkningsdatasystemet, handelsregistret och företags- och organisationsdatasystemet.* Paragrafen motsvarar 5 kap. 8 § i penningtvättslagen. Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att uppdatera sina register med uppgifter ur befolkningsdatasystemet och att granska personuppgifterna för de personer som har anmälts för registrering, i syfte att konstatera uppgifternas riktighet.

I *2 mom.* föreskrivs det att Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att uppdatera registret för övervakning av penningtvätt med uppgifter ur handelsregistret samt företags- och organisationsdatasystemet.

8 kap. **Ekonomiska påföljder och administrativa åtgärder**

52 §. *Allmänna bestämmelser.* I paragrafen föreskrivs det om tillsynsorganens befogenheter att ålägga ekonomiska påföljder och administrativa åtgärder för överträdelser av penningtvättsförordningen och förordningen om finansiell information. Genom bestämmelsen genomförs de skyldigheter som föreskrivs i artikel 53 i sjätte penningtvättsdirektivet, enligt vilken ansvariga enheter ska kunna ställas till ansvar för överträdelser av de nämnda förordningarna på ett effektivt och proportionerligt sätt i enlighet med detta avsnitt.

Enligt *1 mom.* ska tillsynsorganen ålägga de ansvariga enheterna effektiva, proportionella och avskräckande ekonomiska påföljder och administrativa åtgärder för överträdelser mot penningtvättsförordningen och förordningen om finansiell information. I momentet föreskrivs det att advokatföreningen ska göra en framställning till Tillstånds- och tillsynsverket om åläggande av ekonomiska och administrativa påföljder.

Enligt *2 mom.* ska ekonomiska påföljder påföras och administrativa åtgärder tillämpas inte bara på den juridiska personen utan också på företagsledningen och på andra fysiska personer som bär ansvar för överträdelsen vid juridiska personers överträdelser mot penningtvättsdirektivet och direktivet om finansiell information. I momentet åläggs tillsynsorganen, om de identifierar överträdelser som omfattas av straffrättsliga påföljder, att informera förundersökningsmyndigheterna och åklagaren med nödvändig skyndsamhet.

Paragrafens *3 mom.* gäller omständigheter som tillsynsorganen ska beakta vid fastställandet av typen av och nivån på ekonomiska påföljder eller administrativa åtgärder. Sådana relevanta omständigheter är i tillämpliga fall

1) överträdelsens svårighetsgrad och varaktighet,

2) antalet gånger samma överträdelse upprepades,

3) den ansvariga fysiska eller juridiska personens ansvar,

4) den finansiella ställningen för den fysiska eller juridiska person som hålls ansvarig, inbegripet beaktande av den totala omsättningen eller årsinkomsten,

5) den vinst som den fysiska eller juridiska person som hålls ansvarig har erhållit genom överträdelsen, i den mån den kan fastställas,

6) förluster för tredje man som överträdelsen vållat, i den mån dessa kan fastställas,

7) den vilja att samarbeta med den behöriga myndigheten som den fysiska eller juridiska person som hålls ansvarig visar,

8) tidigare överträdelser som begåtts av den fysiska eller juridiska person som hålls ansvarig.

Paragrafens *4 mom.* innehåller bestämmelser om juridiska personers ansvar för överträdelser som begås av personer i deras ledning, på deras vägnar eller med beviljade befogenhet eller av en person som är underställd dessa personer. Juridiska personer ska kunna ställas till ansvar för överträdelser av penningtvättsförordningen och förordningen om finansiell information som begås på deras vägnar eller till deras förmån av en person som agerar antingen enskilt eller som en del av ett organ av den juridiska personen och som har en ledande ställning inom den juridiska personen, som grundar sig på en befogenhet att företräda den juridiska personen, en

befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar eller en befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen. Juridiska personer ska kunna ställas till ansvar när brister i den tillsyn eller kontroll som utförs av en ovan nämnd person har möjliggjort överträdelser av penningtvättsförordningen eller förordningen om finansiell information av en person som är underställd dem på den juridiska personens vägnar eller till den juridiska personens förmån.

I *5 mom.* föreskrivs det att tillsynsorganen när de utövar sina befogenheter att ålägga sanktionsavgifter och tillämpa administrativa åtgärder ska föra ett nära samarbete och i förekommande fall samordna sina åtgärder med andra myndigheter beroende på vad som är lämpligt, för att säkerställa att dessa sanktionsavgifter eller administrativa åtgärder ger önskat resultat, och de ska samordna sina åtgärder när de hanterar gränsöverskridande fall.

I *6 mom.* föreskrivs det om förfarandet när advokatföreningen framför ett yrkande till Tillstånds- och tillsynsverket om åläggande av sanktion eller administrativ åtgärd. Bestämmelsen motsvarar det förfarande som finns i 8 kap. 10 § i den gällande penningtvättslagen. Ärenden som gäller att påföra en i 26 § 4 mom. avsedd advokat och dennes biträde sanktion eller administrativ åtgärd inleds vid Tillstånds- och tillsynsverket på yrkande av advokatföreningen. Advokatföreningen ska medan undersökningen pågår samarbeta med Tillstånds- och tillsynsverket innan ett yrkande framförs, detta för att säkerställa att yrkandet utan obefogat dröjsmål behandlas av Tillstånds- och tillsynsverket och att yrkandet är så komplett som möjligt.

Bestämmelsen i 7 § gäller formen på advokatföreningens yrkande. Advokatföreningens yrkande om påförande av administrativ åtgärd eller sanktion ska vara skriftlig. Av yrkandet ska framgå

1) den persons namn, hemort och adress som yrkandet avser,

2) yrkandet och dess grunder, och

3) de fakta och handlingar som advokatföreningen åberopar.

I *8 mom.* föreskrivs det att advokatföreningen, trots sekretessbestämmelserna, på begäran av Tillstånds- och tillsynsverket ska ge verket ytterligare information som är nödvändig för att avgöra ärendet. Tillstånds- och tillsynsverket ska iaktta sekretessplikten enligt 22 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet när den behandlar uppgifter som omfattas av tystnadsplikten enligt lagen om advokater.

I *9 mom.* föreskrivs det att tillsynsorganen kan låta bli att förelägga en sanktion eller administrativ åtgärd för överträdelse om

1) en ansvarig enhet självmant har vidtagit tillräckliga korrigerande åtgärder omedelbart efter att ha upptäckt överträdelsen och utan dröjsmål har anmält överträdelsen till dem behöriga tillsynsmyndigheten,

2) överträdelsen kan anses vara obetydligt, eller

3) det i övrigt bör anses vara oskäligt att förelägga en sanktion eller administrativ åtgärd.

I *10 mom.* föreskrivs det att avvikande vad som föreskrivs i 9 mom. får tillsynsorganet låta bli att förelägga sanktionsavgift när det är fråga om allvarliga, upprepade och systematiska överträdelser eller överföra bestämmandet av den till en juridisk eller fysisk person, om tillsynsmyndigheten vidtar andra lagstadgade tillsynsåtgärder. Sålunda säkerställs det att påföljderna för allvarliga, upprepade och systematiska överträdelser står i rätt proportion till gärningen.

Paragrafens *11 mom.* gäller situationer där ett brottmål är anhängigt för samma gärning eller där en lagakraftvunnen dom getts för samma gärning. I momentet föreskrivs det såsom i 8 kap. 6 § i den gällande penningtvättslagen att sanktion inte kan påföras en person som misstänks för samma gärning i samband med en förundersökning eller en åtalsprövning eller i ett brottmål som är anhängigt vid domstol eller en person som har dömts för samma gärning genom en lagakraftvunnen dom

Paragrafens *12 mom.* gäller preskriptionstiden. Enligt paragrafen får tillsynsorganen inte påföra administrativ eller ekonomisk påföljd om beslutet inte har fattats inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde. Avvikande från detta får tillsynsorganen för allvarliga, upprepade eller systematiska försummelser och överträdelser inte påföra administrativ åtgärd eller sanktion, om beslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en allvarlig, upprepad eller systematisk försummelse eller överträdelse, inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde. I övrigt motsvarar bestämmelsen 8 kap. 6 § i den gällande penningtvättslagen, men för allvarliga, upprepade och systematiska överträdelser ändras den nuvarande preskriptionstiden för fortsatt överträdelse och försummelse från nuvarande fem år till tio år. Detta är motiverat eftersom en upprepad gärning ofta är av ytterst klandervärd karaktär jämfört med en engångsgärning samt på grund av den tid det tar att utreda ärendet, som för en fortsatt gärning ofta är längre än för en engångsgärning. Motsvarande ändring gällande fortsatt överträdelse föreslås i lagen om Finansinspektionen. Det är möjligt att utredning av överträdelser som sker på marknaden inleds först efter en betydande lång tid efter händelserna. Det typiska är att eventuella oegentligheter upptäcks först i samband med Finansinspektionens granskningar eller till exempel till följd av information eller anmälningar som Finansinspektionen fått av utomstående. Förutom att det tar länge innan misstänkta oegentligheter upptäcks är det ofta en mycket långvarig och svår process att utreda och undersöka dem. I synnerhet vid upprepade gärningar och försummelser är utredningarna av ärendet ofta omfattande och detaljerade. Som ett exempel på detta kan nämnas försummelse att ordna en tillräcklig förvaltning. Myndigheternas utredningsskyldighet och parternas rättsskydd kräver en omsorgsfull utredning av omständigheterna. Ett typiskt fall med hörande av parter och behandlingen av mottagna svar är en mycket långt utdragen process.

Enligt *13 mom.* får sanktion eller administrativ åtgärd påföras också en sådan näringsidkare som till följd av ett företagsförvärv eller något annat företagsarrangemang har övertagit den näringsverksamhet inom vilken försummelsen eller överträdelsen skett, bestämmelsen motsvarar 8 kap. 5 a § i den gällande lagen.

53 §. *Tillsynsåtgärder som gäller ansvariga enheters driftsställen och viss verksamhet som bedrivs inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster.* Bestämmelserna gäller tillsynsåtgärder i situationer där de ansvariga enheterna bjuder ut sina tjänster via driftsställen eller annan infrastruktur som finns i en annan medlemsstat. Paragrafen avser att genomföra artikel 54 i sjätte penningtvättsdirektivet. Paragrafens tillämpningsområde är enligt 1 mom. begränsat till sådana driftsställen eller infrastrukturer som inte anses vara kreditinstitut eller finansiella institut och där tillsyn utövas enligt 28 § 1 mom.

Syftet med bestämmelsen är att stärka samarbetet mellan medlemsstaterna i de situationer då verksamheten är förlagd till flera stater. Enligt *2 mom.* ska värdmedlemsstatens tillsynsorgan om de identifierar överträdelser av tillämpliga krav kunna begära att de ansvariga enheterna åtgärdar bristerna och informera hemmedlemsstatens tillsynsorgan om de överträdelser som identifierats.

I *3 mom.* föreskrivs det att värdmedlemsstatens tillsynsorgan, om de ansvariga enheterna underlåter att vidta nödvändiga åtgärder, ska informera hemmedlemsstatens tillsynsorgan om detta och dessa tillsynsorgan ska omgående reagera på detta. Hemmedlemsstatens tillsynsorgan ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att den berörda ansvariga enheten åtgärdar de överträdelser som upptäckts i dess driftsställen eller typer av infrastruktur i värdmedlemsstaten. Hemmedlemsstatens tillsynsorgan ska informera värdmedlemsstatens tillsynsorgan om alla åtgärder som vidtagits.

I *4 mom.* föreskrivs det att genom undantag från 3 mom. ska värdmedlemsstatens tillsynsorgan i situationer med allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser som begås av ansvariga enheter som bedriver verksamhet genom driftsställen eller andra typer av infrastruktur på deras territorium som avses i punkt 1 och som kräver omedelbart avhjälpande ha rätt att på eget initiativ vidta lämpliga och proportionella åtgärder för att komma till rätta med dessa överträdelser. Dessa åtgärder ska vara tillfälliga och avbrytas när de identifierade överträdelserna rättats till, inbegripet med bistånd från eller i samarbete med tillsynsorganen i den ansvariga enhetens hemmedlemsstat. Värdmedlemsstatens tillsynsorgan informerar tillsynsorganet i den ansvariga enhetens hemmedlemsstat omedelbart efter det att allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser har identifierats och efter att en åtgärd enligt första stycket har vidtagits, såvida inte åtgärder föreskrivs i samarbete med hemmedlemsstatens tillsynsorgan.

Enligt *5 mom.*, får hem- och värdmedlemsstaternas tillsynsorgan om de är oeniga om de åtgärder som ska vidtas med avseende på en ansvarig enhet hänskjuta ärendet till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och begära dess bistånd i enlighet med artiklarna 33 och 38 i Amla-förordningen.

54 §. *Ekonomiska påföljder*. Paragrafen föreskriver om tillsynsorganens skyldighet att ålägga ansvariga enheter ekonomiska påföljder för allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser, av de krav som anges i vissa centrala bestämmelser i penningtvättsförordningen. Skyldigheten att ålägga ekonomiska påföljder kräver inte att överträdelsen har begåtts uppsåtligen, utan påföljden får åläggas också för överträdelser orsakade genom vårdslöshet.

Ekonomiska påföljder ska åläggas i situationer där överträdelserna gäller ansvariga enheters interna riktlinjer, förfaranden och kontroller i kapitel II, åtgärder för kundkännedom i kapitel III, rapporteringsskyldigheter i kapitel V eller lagring av uppgifter enligt artikel 77 i penningtvättsförordningen.

Paragrafen innehåller också bestämmelser om möjligheten att ålägga ekonomiska påföljder om den ansvariga enheten inte har rättat sig efter de administrativa åtgärder som tillämpats på den enligt 55 §. De ekonomiska påföljderna kan också utnyttjas i situationer där överträdelserna inte är allvarliga, upprepade eller systematiska.

Paragrafen innehåller också bestämmelser om de maximala ekonomiska påföljderna i situationer särskilt i de fall då överträdelserna gäller bestämmelserna i kapitel II och III i penningtvättsförordningen, det vill säga interna riktlinjer, förfaranden och kontroller samt åtgärder för kundkännedom. De maximala ekonomiska påföljderna som kan åläggas uppgår till åtminstone två gånger den vinst som har erhållits genom överträdelsen eller minst 1 000 000 EUR, beroende på vad som är högst.

Särskilda bestämmelser utfärdas om högre ekonomiska påföljder, om det är fråga om ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut. En juridisk person kan åläggas maximala ekonomiska påföljder på minst 10 miljoner euro eller 10 procent av den årliga totala omsättningen, beroende på vad som är högst. Om den ansvariga enheten ingår i en koncern används omsättningen baserad

på koncernbokslutet som grund för de ekonomiska påföljderna. Om det rör sig om fysiska personer åläggs på motsvarande sätt påföljder på minst 5 miljoner euro. De på detta sätt föreskrivna påföljdsnivåerna är identiska med kraven i penningtvättsförordningen och uppfyller principen om att de ekonomiska påföljderna ska vara avskräckande och proportionella.

I paragrafen föreskrivs det att den ansvariga enhetens förmåga att betala de ekonomiska påföljderna ska beaktas när storleken på den ekonomiska påföljden fastställs. Detta säkerställer att det de facto är möjligt att verkställa påföljderna. Om fastställandet av ekonomisk påföljd kan påverka den ansvariga enhetens soliditet ska tillsynsorganet höra Finansinspektionen, som utövar tillsyn över soliditetslagstiftningen. Detta tillvägagångssätt tryggar att stabiliteten på penningmarknaden beaktas när ekonomiska påföljder fastställs.

I paragrafen föreskrivs det att Rättsregistercentralen ansvarar för verkställandet av den ekonomiska påföljden. En påföljdsavgift som påförts med stöd av denna lag verkställs i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av böter. Bestämmelsen motsvarar vad som föreskrivs i 8 § 9 mom. i gällande lag.

55 §. *Administrativa åtgärder.* I paragrafen föreskrivs det om tillsynsorganens möjlighet att tillämpa administrativa åtgärder om de identifierar brister eller överträdelser i en ansvarig enhets verksamhet. Paragrafen avser att genomföra artikel 56 i sjätte penningtvättsdirektivet.

Enligt *1 mom.* får tillsynsorganen tillämpa administrativa åtgärder i tre olika situationer. För det första om de observerar överträdelser av penningtvättsförordningen och förordningen om finansiell information. Dessa åtgärder kan tillämpas antingen i kombination med sanktionsavgifter för allvarliga, upprepade och systematiska överträdelser eller utan sanktionsavgifter. Sålunda fungerar administrativa åtgärder som ett flexibelt alternativ för tillsynsorganen.

För det andra kan åtgärderna tillämpas proaktivt när bristerna i den ansvariga enhetens interna riktlinjer, förfaranden och kontroller är sådana att de sannolikt leder till överträdelse av bestämmelserna. Detta möjliggör en riskbaserad och preventiv myndighetsstyrning.

För det tredje kan åtgärderna tillämpas när att den ansvariga enheten har interna riktlinjer, förfaranden och kontroller som inte står i proportion till de risker för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism som enheten exponeras för. Detta är förenligt med principerna för ett riskbaserat angreppssätt.

I *2 mom.* finns det bestämmelser om olika administrativa åtgärder som tillsynsorganen kan tilllämpa. Tillsynsorganen kan utfärda rekommendationer, kräva efterlevnad från ansvariga enheter, inbegripet att genomföra specifika korrigerande åtgärder, utfärda ett offentligt meddelande vari den fysiska eller juridiska personen liksom överträdelsens karaktär anges, utfärda ett föreläggande enligt vilken det krävs att den fysiska eller juridiska personen upphör med sitt beteende och inte upprepar detta beteende, begränsa den ansvariga enhetens verksamhet, drift eller institut, eller kräva avyttring av verksamheter, återkalla eller tillfälligt upphäva auktorisering, om en ansvarig enhet är föremål för en auktorisation, kräva ändringar i styrningsstrukturen.

I *3 mom.* föreskrivs det närmare vilka praktiska åtgärder tillsynsorganen kan kräva genom de administrativa åtgärderna. För verkställande av sitt uppdrag kan tillsynsorganen kräva att data eller information som behövs för fullgörandet av uppdraget enligt kapitel 8 i penningtvättslagen tillhandahålls utan dröjsmål, kräva att handlingar inlämnas eller införa krav på ytterligare eller mer frekvent rapportering, kräva förstärkning av interna riktlinjer, förfaranden och kontroller, kräva att den ansvariga enheten tillämpar specifika rutiner eller krav när det gäller kategorier av

eller enskilda klienter, transaktioner, aktiviteter eller distributionskanaler med hög risk, kräva genomförande av åtgärder för att minska den inneboende risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism i den ansvariga enhetens aktiviteter och produkter och påföra ett tillfälligt förbud för personer med ledningsansvar inom en ansvarig enhet eller andra fysiska personer som har hållits ansvariga för överträdelsen att utöva ledningsfunktioner inom ansvariga enheter.

I *4 mom.* föreskrivs det att verkställandet av de administrativa åtgärder som avses i 2 mom. ska åtföljas av bindande tidsfrister för genomförandet och av att tillsynsorgan följer upp och bedömer den ansvariga enhetens genomförande av åtgärderna.

56 §. *Vite.* I paragrafen föreskrivs det om tillsynsorganens möjlighet att förelägga viten för att framtvinga efterlevnad av dessa administrativa åtgärder. Paragrafen avser att genomföra artikel 57 i sjätte penningtvättsdirektivet. Viten fungerar som administrativ åtgärd och tillämpas endast i de situationer då ansvariga enheter inte rättar sig efter de administrativa åtgärder som föreskrivits av tillsynsorganet enligt 55 § 2 mom. punkterna b, d, e och g i denna lag inom de tillämpliga tidsfristerna. En sådan lagstiftning är nödvändig för att de administrativa åtgärderna inte ska vara utan en effektiv verkställighetsmekanism.

Enligt *2 mom.* krävs det att viten ska vara effektiva och proportionella och att de ska föreläggas till dess att den ansvariga enheten eller den berörda personen rättar sig efter de relevanta administrativa åtgärderna. Den ansvariga enhetens juridiska form ska beaktas vid föreläggande av vite. För juridiska personer binds det maximala vitesbeloppet till omsättningen och det får inte överstiga tre procent av den genomsnittliga dagliga omsättningen under det föregående räkenskapsåret och när det gäller fysiska personer får det beloppet inte överstiga två procent av den genomsnittliga dagsinkomsten under det föregående kalenderåret. Genom detta säkerställs det löpande vitets proportionalitet och effektivitet.

I *3 mom.* föreskrivs det att viten endast får föreläggas för en period av högst sex månader från tillsynsorganets beslut. Om den ansvariga enheten vid utgången av denna period ännu inte har rättat sig efter den administrativa åtgärden kan viten föreläggas under en ytterligare period av högst sex månader.

Paragrafens *4 mom.* preciserar att ett beslut om föreläggande av viten kan fattas från och med den dag då den administrativa åtgärden tillämpas. Viten ska tillämpas från och med den dag då beslutet föreläggs.

57 §. *Offentliggörande av ekonomiska påföljder, administrativa åtgärder och viten.* I paragrafen föreskrivs det att tillsynsorganen är skyldiga att på sin webbplats offentliggöra beslut om åläggande av sanktionsavgifter, tillämpning av administrativa åtgärder eller föreläggande av löpande viten. Paragrafen avser att genomföra artikel 58 i sjätte penningtvättsdirektivet. Syftet med bestämmelsen är att öka transparensen och det allmänna förtroendet för tillsynen samt att stärka incitamenten att iaktta lagstiftningen.

Enligt *1 mom.* ska tillsynsorganen på sin webbplats i ett tillgängligt format offentliggöra beslut om åläggande av sanktionsavgifter, tillämpning av administrativa åtgärder som avses i 55 § 2 mom. underpunkterna c–g och som verkställts enligt 55 § 1 mom. punkt a, eller föreläggande av löpande viten.

Enligt *2 mom.* ska besluten publiceras omedelbart efter det att de personer som är ansvariga för överträdelsen har underrättats om besluten. Om offentliggörandet avser administrativa åtgärder som har överklagats och som inte syftar till att avhjälpa allvarliga, upprepade och systematiska överträdelser är det tillåtet att skjuta upp offentliggörandet. Om beslutet överklagas ska

tillsynsorganet också omedelbart offentliggöra sådan information och uppdatera hur överklagandet framskrider genom att publicera eventuell senare information om ett överklagande och resultatet av överklagandet.

I 3 mom. föreskrivs det om innehållet i de publicerade uppgifterna. Offentliggörandet ska åtminstone innehålla information om vilken typ och art av överträdelse det rör sig om och vilka personer som är ansvariga samt, för sanktionsavgifter och löpande viten, beloppen. Administrativa åtgärder av utredningskaraktär eller vägledande administrativa åtgärder som fattas enligt 55 § 2 mom. punkterna a och c behöver inte offentliggöras.

Enligt *4 mom.* beaktas de situationer då offentliggörande är oproportionellt eller äventyrar en pågående utredning eller finansmarknadernas stabilitet. I dessa fall får tillsynsorganen

1) skjuta upp offentliggörandet av beslutet tills det inte längre finns någon anledning att inte offentliggöra det,

2) offentliggöra beslutet på anonym grund i enlighet med nationell rätt, om sådant anonymt offentliggörande säkerställer effektivt skydd av de berörda personuppgifterna; i detta fall ska offentliggörandet av de relevanta uppgifterna skjutas upp under en rimlig period, om det förutses att anledningen till att offentliggörandet ska ske på anonym grund kommer att upphöra under denna period,

3) över huvud taget inte offentliggöra beslutet om de alternativ som anges ovan anses tillräckliga för att säkerställa att finansmarknadernas stabilitet inte äventyras och att offentliggörandet av beslutet är proportionellt vad gäller sanktionsavgifter och administrativa åtgärder för överträdelser som bedöms vara mindre betydelsefulla.

I *5 mom.* föreskrivs det om förvaringstiden för de offentliggjorda uppgifterna. Uppgifterna ska ligga kvar på tillsynsorganens webbplats i fem år från offentliggörandet. För personuppgifternas del iakttas reglerna om dataskydd och det säkerställs att de endast finns på tillgängliga under den period som är nödvändig och i varje fall inte längre än fem år.

58 §. *Utbyte av upplysningar om ekonomiska påföljder och administrativa åtgärder.* Paragrafen innehåller bestämmelser om Tillstånds- och tillsynsverkets skyldighet att vid utförandet av sitt tillsynsuppdrag över tillsynsorganen och advokatföreningen informerar Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism om alla ekonomiska påföljder som ålagts och administrativa åtgärder som tillämpats i enlighet med det här kapitlet. Paragrafen avser att genomföra artikel 59 i sjätte penningtvättsdirektivet. Bestämmelsen ersätter för sin del skyldigheten att enligt 8 kap. 11 § i penningtvättslagen förmedla information om påförda påföljder för kreditinstitut och finansiella institut till europeiska bankmyndigheten, vars uppdrag med förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism övergår till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Tillsynsmyndigheterna förmedlar uppgifterna om alla ekonomiska påföljder som ålagts och administrativa åtgärder som tillämpats i enlighet med det här avsnittet, inbegripet eventuella överklaganden av dessa, och om resultat av detta till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

I paragrafen finns också bestämmelser om skyldigheten att dela sådan information med andra tillsynsorgan när ekonomiska påföljder eller administrativa åtgärder gäller en enhet som drivs i två eller fler medlemsstater.

9 kap. **Rapportering av överträdelser**

59 §. *Rapportering av överträdelser och skydd för rapporterande personer.* I paragrafen föreskrivs det om tillvägagångssätten gällande rapportering av överträdelser mot penningtvättsförordningen och förordningen om finansiell information samt penningtvättslagen och skydd av de personer som rapporteringen gäller. Bestämmelsen implementerar artikel 60 i sjätte penningtvättsdirektivet och med samma bestämmelse genomförs också skyldigheterna i visselblåsardirektivet om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten (EU) 2019/1937. Det nämnda direktivet kräver att medlemsstaterna säkerställer att det finns effektiva, konfidentiella och säkra rapporteringskanaler för rapportering av misstänkta överträdelser samt för skydd av visselblåsare.

Bestämmelserna i *1 mom.* hänvisar till tillämpning av visselblåsardirektivet i de situationer då rapporteringen gäller överträdelser mot penningtvättslagen eller penningtvättsförordningen och förordningen om finansiell information.

I *2 mom.* föreskrivs det om tillsynsmyndigheternas ställning som behöriga myndigheter i enlighet med visselblåsardirektivet. Dessa myndigheter ska inrätta externa rapporteringskanaler och omsorgsfullt följa upp de mottagna rapporterna. Enligt paragrafen ansvarar dessa myndigheter för behandlingen av rapporterna i de fall då det är fråga om överträdelser av de krav som ställs på de ansvariga enheterna gällande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

I *3 mom.* ges befogenheter till Tillstånds- och tillsynsverket, som enligt 43 § utövar tillsyn över advokatföreningen, att ha motsvarande befogenheter för behandling av advokatföreningens och dess personals anmälningar i den utsträckning som anmälningarna gäller de tillsynsuppgifter som föreningen sköter.

Bestämmelserna i *4 mom.* gäller den årliga rapporteringsskyldighet som gäller icke-finansiella tillsynsmyndigheter. Dessa myndigheter ska årligen till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism rapportera ett sammandrag av användningen av visselblåsarkanalerna, inklusive uppgifter om antalet rapporter som mottagits, uppföljningen av dessa, de typer av oriktigheter som rapporterats, en beskrivning av de åtgärder som vidtagits av tillsynsorganet och, för rapporter som fortfarande är öppna, de åtgärder som tillsynsorganet avser att vidta samt, om rapporter som har avvisats, skälen till att de har avvisats.

Enligt *5 mom.* får de årliga rapporterna inte innehålla personuppgifter som skulle kunna leda till att visselblåsarna identifieras, till dessa hör uppgifter om yrke eller annan information.

10 kap. **Samarbete**

60 §. *Allmänna bestämmelser.* Paragrafen innehåller bestämmelser om de allmänna skyldigheterna till samarbete, informationsutbyte och ömsesidigt bistånd mellan myndigheterna i samband med bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism samt verkställandet av riktade ekonomiska sanktioner.

I *1 mom.* föreskrivs det att de olika myndigheterna, såsom beslutsfattarna, centralen för utredning av penningtvätt, tillsynsorganen, skattemyndigheterna och andra behöriga myndigheter ska ha effektiva samarbets- och samordningsmekanismer. Syftet är att på nationell nivå utveckla och genomföra politik och åtgärder för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och för att förhindra att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs. Strävan med bestämmelsen är att stödja ett enhetligt genomförande hos alla aktörer.

I *2 mom.* föreskrivs det om myndigheternas skyldigheter gällande uppgifter om verkliga ägare och förmånstagare. Enligt bestämmelsen ska Patent- och registerstyrelsen och de övriga behöriga myndigheterna tillhandahålla sådana uppgifter till de motsvarande behöriga myndigheterna i andra medlemsstater eller tredjeländer med nödvändig skyndsamhet och utan avgift. Detta tryggar samarbetet mellan medlemsstaterna, vilket är speciellt viktigt vid tillsynen över multinationella företags- och ägarstrukturer och i den internationella bekämpningen av brottslighet.

I *3 mom.* föreskrivs det om på vilka grunder de behöriga myndigheterna inte får avslå en begäran om bistånd från utländska myndigheter. Syftet med bestämmelsen är att förhindra konstgjorda hinder i det internationella informationsutbytet och effektivisera samarbetet mellan staterna vid bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Enligt 1 punkten får myndigheten inte avslå en begäran på den grund att begäran även bedöms tangera skattefrågor. Detta hindrar oegentligheter där man strävar efter att begränsa begäran om bistånd till följd av dess skattenatur, trots att de ingår i en mera omfattande brottsutredning eller regleringsåtgärd.

Enligt *2 mom.* får tystnadsplikt inte vara ett hinder för förmedling av uppgifter förutom i de fall när de relevanta uppgifter som begärs är skyddade av konfidentialitet vid juridisk rådgivning eller advokatsekretess, varvid de grundläggande rättigheterna och rätten till en rättvis rättegång motiverar skyddet av uppgifterna.

Enligt *3 mom.* begränsas möjligheten att avslå begäran till situationer där anmodan är kopplad till ett förfarande i hemlandet. Begäran får dock endast avslås om förmedlingen av uppgifterna avsevärt hindrar utredningen, undersökningen eller analysen. Denna begränsning hindrar myndigheterna att ogrundat använda en pågående undersökning som grund att avslå begäran om uppgifter.

Enligt *4 mom.* får myndigheten inte avslå begäran på grund av att den anmodande behöriga myndigheten skiljer sig till sin karaktär eller ställning från den anmodade behöriga myndigheten. Bestämmelsen motsvarar principen om att samarbetet ska grunda sig på innehållet i befogenheten och inte på dess administrativa form.

Paragrafen stöder ett effektivt samarbete mellan myndigheterna både nationellt och internationellt och stärker Finlands deltagande i informationsutbytet och myndighetsnätverken för bekämpning av penningtvätt inom unionen. Eftersom penningtvätt som fenomen har internationell karaktär är paragrafen väsentlig för att regleringsåtgärderna inte ska stanna på nationell nivå utan sträcka sig över gränserna.

61 §. *Tillhandahållande av förteckning över behöriga myndigheter.* I paragrafen föreskrivs det om finansministeriets skyldighet att till Europeiska kommissionen och Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism lämna aktuella uppgifter om de myndigheter och aktörer som har uppdrag förknippade med bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att de myndigheter som verkar på unionsnivå och de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna har tillgång till en tydlig och aktuell bild av de nationella aktörerna och deras kontaktuppgifter, vilket är väsentligt för samordningen av genomförandet av och tillsynen över penningtvättsregleringen.

I *1 mom.* föreskrivs det att finansministeriet ska meddela följande uppgifter till kommissionen och Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism:

1) förteckningen över alla tillsynsorgan med ansvar för att övervaka de ansvariga enheternas efterlevnad av penningtvättsförordningen samt uppgifter om Tillstånds- och tillsynsverket, som utövar tillsyn över advokatföreningen,

2) kontaktuppgifter till centralen för utredning av penningtvätt,

3) förteckningen över andra behöriga nationella myndigheter.

I *2 mom.* föreskrivs det om vilka kontaktuppgifter meddelandet i 1 mom. åtminstone ska innehålla. Till dessa hör en kontaktpunkt eller, om detta inte är möjligt, en kontaktpersons namn och ställning, kontaktpunktens e-postadress och telefonnummer.

Enligt 3 mom. ska finansministeriet säkerställa att de meddelade uppgifterna är aktuella och uppdateras så snart något ändras.

I artikel 62 i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs det dessutom om Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorisms uppdrag att på sin webbplats offentliggöra uppgifterna ovan och underlätta utbytet av information mellan myndigheterna. Myndigheterna i registret ska, inom ramen för sina befogenheter, fungera som kontaktpunkt för motsvarande behöriga myndigheter. Centralen för utredning av penningtvätt och tillsynsorganen ska också fungera som kontaktpunkt för Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

62 §. *Samarbete med Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism*. Paragrafen innehåller bestämmelser om centralen för utredning av penningtvätts, tillsynsmyndigheternas och advokatföreningens skyldighet att samarbeta med Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och tillhandahålla Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism alla nödvändiga uppgifter för att Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska kunna fullgöra sitt uppdrag enligt penningtvättslagen samt penningtvätts- och Amla-förordningarna. Med bestämmelsen implementeras artikel 63 i sjätte penningtvättsdirektivet.

11 kap. Samarbete med andra myndigheter och utbyte av konfidentiell information

63 §. *Samarbete som rör kreditinstitut eller finansiella institut.* I paragrafen föreskrivs det om skyldigheten för tillsynsorganen över de ansvariga enheterna, Finansinspektionen och Tillstånds- och tillsynsverket, samt centralen för utredning av penningtvätt att fungera i nära samarbete med varandra inom ramen för sina egna befogenheter. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att dessa myndigheter ger varandra uppgifter som är relevanta för att de effektivt ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag särskilt gällande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Samarbetet får dock inte inkräkta på pågående utredningar i enlighet med straffrätt och förvaltningsrätt, undersökningar eller analyser av en finansunderrättelseenhet. Samarbetet ska dessutom uppfylla kraven på tystnadsplikt, i synnerhet de krav som föreskrivs i 66 §.

I paragrafen föreskrivs det därtill att de finansiella tillsynsorganen om de identifierar svagheter i ett kreditinstituts interna kontrollsystemet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism omedelbart ska underrätta Europeiska bankmyndigheten (EBA) och den myndighet eller det organ som utövar tillsyn över kreditinstitutet inbegripet Europeiska centralbanken. I händelse av potentiellt ökad risk ska finansiella tillsynsorgan kunna samarbeta och utbyta information med de myndigheter som utövar tillsyn över institutet och utarbeta en gemensam

bedömning. Dessa åtgärder ska därtill anmälas till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Paragrafen föreskriver också en skyldighet för finansiella tillsynsorgan att underrätta myndigheterna med ansvar för att säkerställa kreditinstitutets efterlevnad av direktiv 2014/92/EU eller (EU) 2015/2366, om de finner att ett kreditinstitut har vägrat att ingå eller beslutat att avbryta en affärsförbindelse men den dokumenterade kundkännedomen inte motiverar en sådan vägran.

De finansiella tillsynsorganen ska samarbeta med resolutionsmyndigheter enligt definitionen i direktiv 2014/59/EU eller utsedda myndigheter enligt definitionen i direktiv 2014/49/EU. Tillsynsorganen ska underrätta dessa myndigheter om de vid utövandet av sina tillsynsuppdrag i samband med bekämpning av penningtvätt fastställer situationer som indikerar ökad sannolikhet för att insatta medel blir otillgängliga eller att banken ska fallera. Om det på begäran av dessa myndigheter är nödvändigt ska tillsynsorganen förmedla uppgifter om det aktuella kreditinstitutets affärsförbindelser eller konton som har avbrutits av centralen för utredning av penningtvätt.

Paragrafen innehåller slutligen bestämmelser om de finansiella tillsynsorganens skyldighet att årligen lämna en rapport till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism om sitt samarbete med andra myndigheter samt centralen för utredning av penningtvätts deltagande i detta samarbete.

64 §. *Samarbete som rör revisorer.* I paragrafen föreskrivs det om skyldigheten för Patent- och registerstyrelsen samt centralen för utredning av penningtvätt att fungera i nära samarbete inom sina ansvarsområden i frågor som rör revisorer. Syftet med bestämmelsen är att stärka utbytet av information mellan dessa myndigheter och säkerställa att de har alla uppgifter som är relevanta för att de ska kunna fullgöra sina uppdrag.

Skyldigheten att samarbeta gäller särskilt de situationer där man vid tillsynen över revisorer i anknytning till bekämpning av penningtvätt eller finansiering av terrorism observerar sådana omständigheter som är väsentliga för någondera myndighetens skötsel av sina lagstadgade uppgifter. Utbyte av information är motiverat exempelvis i situationer där man i revisorernas verksamhet observerar brister i iakttagande av kundkännedomen eller misstänkta transaktioner, som kan kräva att den andra myndigheten vidtar åtgärder.

I *2 mom.* föreskrivs det om begränsningar i användningen av konfidentiell information. Patent- och registerstyrelsen och centralen för utredning av penningtvätt får använda den utbytta informationen enbart för att utöva sina funktioner inom ramen för artikel 32 i Europeiska parlamentets och unionens direktiv 2006/43/EG och artikel 20 i förordningen (EU) Nr 537/2014. Informationen får också användas i samband med administrativa och rättsliga förfaranden med specifik koppling till utövandet av dessa funktioner. Bestämmelsen säkerställer att konfidentiell information inte används för andra syften och att informationsutbytet förblir konfidentiellt.

I *3 mom.* föreskrivs det om möjligheten att begränsa samarbetet och informationsutbytet när sådant samarbete skulle inkräkta på pågående utredningar enligt straff- och förvaltningsrätten, analyser utförda av centralen för utredning av penningtvätt eller övriga pågående förfaranden. Denna möjlighet är nödvändig för att myndigheterna ska kunna fungera ostört och för att säkerställa att undersökningarna förblir konfidentiella.

65 §. *Samarbete med myndigheter med ansvar för att genomföra riktade ekonomiska sanktioner.* Paragrafen föreskriver om samarbete mellan tillsynsorgan, centralen för utredning av penningtvätt och myndigheterna med ansvar för att genomföra riktade ekonomiska sanktioner. Syftet

med bestämmelsen är att stärka utbytet av information mellan myndigheterna i situationer där bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism samt verkställande av sanktionsavgifter korsar.

Samarbetet förutsätter att informationsutbytet sker inom ramen för respektive myndighets befogenhetsområde. Informationsutbytet kan vara nödvändigt exempelvis när det observeras att en person eller enhet som finns i sanktionsförteckningen förekommer i en anmälan om penningtvätt eller när tillsynsorganet observerar sådant som kan indikera överträdelser i den ansvariga enhetens verksamhet. I dylika situationer kan myndigheterna genom effektivt samarbete säkerställa att de åtgärder som vidtas för bekämpning av penningtvätt och tillsynen över sanktioner kompletterar varandra.

I *2 mom.* föreskrivs det om begränsningar i samarbetet när sådant samarbete, och i synnerhet utbytet av information, skulle inkräkta på en pågående utredning eller behandling i enlighet med nationell straffrätt och förvaltningsrätt.

I *3 mom.* föreskrivs det om tillåtna ändamål för användning av konfidentiell information. Utbytt information får endast användas för utförande av den aktuella myndighetens lagstadgade uppgifter, inklusive administrativa och rättsliga förfaranden direkt förknippade med dessa uppgifter. Bestämmelsen hindrar missbruk av informationen för andra ändamål än de lagstadgade.

66 §. *Krav på tystnadsplikt.* I paragrafen föreskrivs det om kraven på tystnadsplikt för alla personer som arbetar eller som har arbetat för myndigheter, tillsynsorgan och advokatföreningen. Tystnadsplikten omfattar också revisorer och experter som är verksamma för dessa tillsynsorgans eller myndigheters räkning i uppgifter enligt denna lag.

I *1 mom.* föreskrivs det att konfidentiell information som dessa personer erhåller i tjänsten inte får röjas på ett sätt som gör att det är möjligt att identifiera enskilda ansvariga enheter. Uppgifterna får förmedlas endast i sammandrag eller i sammanställning. Detta skyddar den ansvariga enhetens integritet och säkerställer att konfidentialiteten bevaras i tillsynsprocesserna. Undantag till detta utgör de fall som är objekt för brottsutredning eller åtalsprövning eller där informationen ges med stöd av 41 och 42 § till centralen för utredning av penningtvätt.

I *2 mom.* föreskrivs det om situationer där tystnadsplikt inte får utgöra hinder för utbyte av information mellan olika aktörer. Till dessa hör:

- utbyte av information mellan nationella tillsynsorgan eller tillsynsorgan i olika medlemsstater, inbegripet Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism samt advokatföreningen och dess motsvarigheter,

- utbyte av information mellan tillsynsorganen och centralen för utredning av penningtvätt,

- utbyte av information med myndigheter med ansvar för uppgifter inom direktivets tillämpningsområde (exempelvis förundersöknings- och åtalsmyndigheter),

- informationsutbyte mellan myndigheter med ansvar för tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut i enlighet med unionens regelverk, inklusive Europeiska centralbanken.

I *3 mom.* konstateras det att även om informationsutbyte är tillåtet mellan de nämnda instanserna så omfattas utbytet av information av de krav i fråga om tystnadsplikt som föreskrivs i 1 mom.

Enligt bestämmelserna *i 4 mom.* får konfidentiell information endast användas

- för att fullgöra skyldigheter enligt lag och EU-lagstiftning, inbegripet påförande av sanktioner,

- vid överklagande av myndighetens eller det självreglerande organets beslut,

- vid domstolsförfaranden i anknytning till denna lag eller soliditets- och tillsynslagstiftningen.

Syftet med bestämmelsen är att säkerställa ett adekvat dataskydd i samband med myndigheternas och tillsynsorganens tillsynsförfarande och samtidigt möjliggöra nödvändigt samarbete för effektiv bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism,

67 §. *Utbyte av information mellan tillsynsorgan och med andra myndigheter.* Paragrafen innehåller bestämmelser om de situationer när informationsutbyte mellan tillsynsorgan och övriga myndigheter är tillåtet med undantag av begräsningarna i artikel 70.2 i penningtvättsförordningen.

I *1 mom.* Föreskrivs det om utbyte av information mellan följande aktörer:

- tillsynsorgan och Tillstånds- och tillsynsverket vid tillsynen över advokatföreningen samt eventuellt utbyte av information med de myndigheter som utövar tillsyn över tillsynsorganen och de självreglerande organen i andra EU-medlemsstater,

- tillsynsorgan och de myndigheter som enligt lag har ansvar för tillsynen över finansmarknaderna,

- Patent- och registerstyrelsen med ansvar för tillsynen över revisorer samt advokatföreningen, inbegripet samarbete och informationsutbyte med motsvarande myndigheter i andra medlemsstater.

Bestämmelsen möjliggör samarbete mellan olika tillsynsmyndigheter i situationer där uppgifterna gäller bekämpning av penningtvätt, tillsyn över revision eller tillsyn över advokater i enlighet med EU-lagstiftningen. Informationsutbytet är ändamålsenligt exempelvis vid observation av misstänkt verksamhet där utredning kräver information som ligger under flera myndigheters befogenhetsområde.

I *2 mom.* Föreskrivs det att kraven på tystnadsplikt i 66 § 1 och 3 mom. Inte hindrar informationsutbyte enligt 1 mom. Detta betyder att myndigheterna kan utbyta konfidentiell information för skötsel av sina tillsynsuppgifter förutsatt att informationen endast används för skötsel av de aktuella uppgifterna och i administrativa och rättsliga förfaranden förknippade med dem. Därtill förutsätts det att åtminstone motsvarande krav på sekretess som föreskrivs i 66 § 1 mom. tillämpas på den utbytta informationen.

I *3 mom.* föreskrivs det att tystnadsplikten inte hindrar utlämning av information till andra nationella myndigheter som har ansvar för tillsyn över finansmarknaderna, eller andra myndigheter med lagstadgat ansvar för att bekämpa eller utreda penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Det begränsande villkoret för användning av sådan information är dock att den enbart får användas för den berörda myndigheters rättsliga uppgifter och att personer med tillgång till sådan information ska omfattas av tystnadsplikt som är åtminstone likvärdig med den som avses i 66 § 1 mom.

I *4 mom.* föreskrivs det om en specifik situation då information förmedlas i anknytning till penningtvättsförordningen och tillsynen över att denna iakttas. Enligt paragrafen kan information om ansvariga enheter lämnas ut till behöriga myndigheter som undersöker eller granskar tillsynsorganens eller tillsynsmyndigheternas agerande. Överlämnandet av information är dock endast möjligt på vissa villkor:

1) informationen är strikt nödvändig för fullgörandet av granskningsuppdraget,

2) De personer som får informationen omfattas av krav i fråga om tystnadsplikt som minst är likvärdiga med dem som avses i 1 mom.

3) Information som har sitt ursprung i en annan medlemsstat får inte lämnas ut utan uttryckligt medgivande från det tillsynsorgan som har lämnat ut den, och den får inte användas för andra ändamål än för vilka det tillsynsorganet har medgett att den lämnas ut.

Enligt bestämmelserna i momentet är det också möjligt att lämna ut information till tillfälliga undersökningskommittéer som Europaparlamentet har tillsatt, om detta utlämnande är nödvändigt för dessa kommittéers verksamhet. Denna bestämmelse tryggar möjligheten att bedriva parlamentarisk tillsyn i situationer där kommittén undersöker iakttagande av unionsrätten i frågor förknippade med bekämpning av penningtvätt.

12 kap. **Skydd för personuppgifter**

68 §. *Behandling av vissa kategorier av personuppgifter.* Paragrafen innehåller bestämmelser om den behöriga myndighetens möjlighet att behandla sådana särskilda kategorier av personuppgifter som det hänvisas till i artikel 9.1 i dataskyddsförordningen och personuppgifter om fällande domar i brottmål samt överträdelser som avses i artikel 10 av den förordningen i den utsträckning detta är nödvändigt för tillämpning av denna lag. Strävan är att balansera myndigheternas behov att behandla uppgifterna och de registrerades grundläggande rättigheter, särskilt integritetsskyddet.

Enligt bestämmelsen får uppgifterna endast behandlas i den utsträckning det är nödvändigt för skötsel av de lagstadgade uppgifterna. Detta begränsar behandlingen enligt proportionalitetsprincipen och hindrar insamling eller användning av onödiga uppgifter.

I paragrafen föreskrivs det också om särskilda skyddsåtgärder, som utgör en förutsättning för behandling. Syftet med dessa är att säkerställa att de registrerades rättigheter och friheter tryggas på lämpligt sätt.

Skyddsåtgärderna är:

1) Behandling av sådan information ska endast ske i enskilda fall av varje behörig myndighets personal som har blivit särskilt utsedd och auktoriserad att utföra dessa uppgifter. Denna begränsning är väsentlig för säkerställande att känsliga uppgifter endast behandlas av personal som är utbildad och auktoriserad för det.

2) De behöriga myndigheternas personal ska hålla hög yrkesmässig standard när det gäller konfidentialitet, kompetens och dataskydd. Detta täcker också kravet på dataskydd och konfidentialitet. Därtill krävs särskild kompetens inom etisk behandling av stora datamängder, vilket har särskild betydelse i samband med stora och komplexa datamängder.

3) Gällande dataskyddet föreskrivs det att högklassiga tekniska och organisatoriska åtgärder ska finnas för att säkerställa säkerheten. Med detta avses exempelvis skydd av datasystem, kontroll av tillträde och uppföljning av logguppgifter för att behandlingen ska vara säker och spårbar.

13 kap. **Särskilda bestämmelser**

69 §. *Fastställande av verkliga förmånstagare i vissa sammanslutningar och stiftelser.* I paragrafen föreskrivs det om bestämmande av verkliga förmånstagare i vissa sammanslutningar och stiftelser. Enligt *1 mom.* avses med de verkliga förmånstagarna för en i föreningslagen (503/1989) avsedd ideell förening de styrelsemedlemmar som upptagits i föreningsregistret, förutsatt att föreningen inte anmäler en annan person till registret över verkliga förmånstagare. Bestämmelser om registrering av föreningars styrelsemedlemmar finns i föreningslagen. Bestämmelsen motsvarar nuläget med undantag för möjligheten att anmäla en annan person, till exempel verksamhetsledaren, till registret för verkliga förmånstagare. Vid bedömningen av behovet att anmäla en annan person utöver anmälan av styrelsemedlemmarna, eller i många fall endast styrelseordförande, ska personens ställning jämföras med en sådan fysisk person som är ledande befattningshavare i en sådan juridisk enhet som avses i artikel 63.4 led b i penningtvättsförordningen. I princip ska det också beaktas att artikel 52.4 i penningtvättsförordningen är primär i förhållande till artikel 63, men bedömningen är att föreningar i enlighet med finsk lag inte beräknas ha sådana omständigheter som den aktuella artikeln hänvisar till (på annat sätt kontrollerar den juridiska enheten) att föreningarnas verkliga förmånstagare skulle bestämmas enligt någon annan artikel än artikel 63.

I *2 mom.* föreskrivs det att som verkliga förmånstagare i religionssamfund enligt religionsfrihetslagen (453/2003) betraktas styrelsemedlemmar som är antecknade i registret över religionssamfund. Bestämmelser om registrering av religionssamfunds styrelsemedlemmar finns i religionsfrihetslagen. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar nuläget

Enligt *3 mom.* betraktas som verkliga förmånstagare i stiftelser enligt stiftelselagen (487/2015) styrelseledamöter och förvaltningsrådsledamöter som är antecknade i stiftelseregistret. Bestämmelser om registrering av stiftelsers styrelseledamöter och förvaltningsrådsledamöter finns i stiftelselagen. De verkliga förmånstagarna i stiftelsen bestäms med stöd av artikel 57 i penningtvättsförordningen. För stiftelsernas del kräver artikeln dessutom att förmånstagarnas klass identifieras. Om artikel 59.2 i-ii i penningtvättsförordningen uppfylls anses uppgifterna om stiftelsens syfte i stiftelseregistret vara tillräckliga. Enligt 2 § i stiftelselagen ska stiftelsen ha ett nyttigt ändamål. Stiftelsen ska stödja eller bedriva verksamhet som främjar ändamålet. Ändamålet får inte vara att bedriva affärsverksamhet eller bereda någon i den närståendekrets som anges i 8 § ekonomisk fördel. Enligt Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism inom NPO-sektorn (2024:17), som publicerades i oktober 2024, kan stiftelser som grundats i Finland i princip anses löpa låg risk på det sätt som avses i led ii. Med stöd av artikel 57.1 e ska också varje annan person som kontrollerar den juridiska enheten på det sätt som avses i förordningen registreras som huvudman. Under beredningen har bedömningen gjorts att led e i princip inte tillämpas. I *4 mom.* föreskrivs det att som verkliga förmånstagare i bostadsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsaktiebolag enligt lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) betraktas styrelseledamöter som är antecknade i handelsregistret, bestämmelsen motsvarar nuläget.

70 §. *Överklagande.* I paragrafen föreskrivs det om överklagande på motsvarande sätt som i 9 kap. 4 § i den gällande penningtvättslagen. Enligt *1 mom.* får tillsynsmyndighetens beslut enligt penningtvättslagen överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

I *2 mom.* föreskrivs det att förvaltningsdomstolen när den behandlar ett besvärsärende ska ge advokatföreningen tillfälle att bli hörd med anledning av besvären och att vid behov lägga fram bevisning och annan utredning, om ärendet gäller en ansvarig enhet vars verksamhet övervakas av advokatföreningen enligt 4 kap. 26 § 4 mom.

Enligt *3 mom.* ska tillsynsmyndighetens beslut iakttas trots att det överklagas, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat eller något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

I *4 mom.* föreskrivs det att Finansinspektionens beslut får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i 73 § i lagen om Finansinspektionen.

71 §. *Ikraftträdande*. Lagen föreslås träda i kraft den 10 juli 2027. Bestämmelserna i 3 kap. bör dock träda i kraft den 10 juli 2026 förutom 23 § 6 mom., som träder i kraft den 10 november 2026. Bestämmelserna i 1 kap 2 § 1 mom. tillämpas på de ansvariga enheter som avses i artikel 3.2 n och o i penningtvättsförordningen från och med den 10 juli 2029. Genom lagen upphävs lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

8.2 Lagen om centralen för utredning av penningtvätt

2 §. *Centralen för utredning av penningtvätt och dess uppgifter.* Det föreslås att den gällande paragrafen ändras så att innehållet i 1 och 4 mom. ändras, en ny 5 a punkt fogas till i 1 mom. och ett nytt 5 och 6 mom. fogas till paragrafen.

Enligt *1 mom.* finns centralen för utredning av penningtvätt vid centralkriminalpolisen. Det föreslås först att momentet ändras så att det omnämns att centralen för utredning av penningtvätt är funktionellt självständig och oberoende. I detaljmotiveringen till regeringens proposition RP 228/2016 konstateras det att centralen för utredning av penningtvätt är en i operativt avseende självständig enhet vid centralkriminalpolisen. Att centralen är operativt självständig innebär att den sköter sina lagstadgade uppgifter självständigt, utan extern styrning. Artikel 19.4 i sjätte penningtvättsdirektivet förutsätter att varje finansunderrättelseenhet ska vara operativt oberoende och självständig, vilket innebär att den ska ha behörighet och kapacitet att utföra sina uppgifter fritt, inbegripet att kunna fatta självständiga beslut om att analysera, begära och, i enlighet med artikel 19.3, sprida specifik information. I inledningsfraserna till sjätte penningtvättsdirektivet konstateras det därtill att finansunderrättelseenheten bör förses med tillräckliga ekonomiska, personella och tekniska resurser på sådant sätt att dess oberoende och självständighet säkerställs och så att den kan utföra sitt uppdrag på ett verkningsfullt sätt. Finansunderrättelseenheten bör, antingen efter bedömning i varje enskilt fall eller rutinmässigt, kunna införskaffa och sätta in de resurser som behövs för att kunna utföra sitt arbete utan otillbörlig påverkan eller inblandning från politiker, stat eller näringsliv som skulle kunna äventyra dess operativa oberoende. För att bedöma huruvida dessa krav har uppfyllts och identifiera svagheter och bästa praxis bör Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ges befogenhet att samordna organisationen av finansunderrättelseenheternas inbördes utvärderingar. Senast den 10 juli 2028 ska Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism utfärda riktlinjer för finansunderrättelseenheterna om de åtgärder som ska vidtas för att bevara centralen för utredning av penningtvätts operativa självständighet och oberoende, inbegripet åtgärder för att förhindra att intressekonflikter påverkar den operativa självständigheten och oberoendet för centralen för utredning av penningtvätt.

I 1 mom. föreskrivs det dessutom om centralen för utredning av penningtvätts uppgifter. Det föreslås att 1 mom. 2 punkten för det första ändras så att den täcker samtliga uppgifter i enlighet med artikel 19.2 i penningtvättsdirektivet. Enligt artikel 19.2 i sjätte penningtvättsdirektivet ska finansunderrättelseenheten vara den enda centrala nationella enhet som ansvarar för att ta emot

och analysera rapporter som lämnas in av ansvariga enheter i enlighet med artikel 69 i förordning (EU) 2024/1624, eller rapporter som lämnas in av ansvariga enheter i enlighet med artikel 74 och 80.4 andra stycket i den förordningen och annan information som är relevant för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, inbegripet information som lämnats av tullmyndigheter enligt artikel 9 i förordning (EU) 2018/1672 samt information som lämnats av tillsynsmyndigheter eller av andra myndigheter. Det föreslås därtill att centralen för utredning av penningtvätts skyldighet att ge återkoppling i 1 mom. 2 punkten preciseras i enlighet med artikel 28 i penningtvättsdirektivet. I 1 punkten förutsätts det att sådan återkoppling ska omfatta åtminstone kvaliteten på informationen som tillhandahålls, rapporteringens läglighet, beskrivningen av misstanken och dokumentationen som tillhandahölls vid inlämningen. Återkopplingen ska inte tolkas som att den ska omfatta konsekvenserna av varje rapport om misstänkta transaktioner. Återkopplingen ska ges minst en gång om året oavsett om det gäller en enskild ansvarig enhet eller grupper eller kategorier av ansvariga enheter, med hänsyn till det samlade antalet misstänkta transaktioner som rapporterats av de ansvariga enheterna. Enligt inledningsfraserna till direktivet bör syftet för återkopplingen vara att ytterligare förbättra de ansvariga enheternas förmåga att upptäcka och identifiera misstänkta transaktioner och aktiviteter, förbättra kvaliteten på rapporter om misstänkta transaktioner och rapporteringsmekanismerna generellt och ge de ansvariga enheterna viktiga insikter om trender, typer och risker i samband med penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism. När finansunderrättelseenheterna fastställer återkopplingens typ och frekvens bör de i så stor utsträckning som möjligt ta hänsyn till områden där rapporteringsverksamheten kan behöva förbättras. Återkoppling ges också på tillsynsorganens fordringar för att dessa ska kunna bedriva riskbaserad tillsyn i enlighet med artikel 40 i direktivet. Centralen för utredning av penningtvätt ska årligen rapportera till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism om tillhandahållandet av återkoppling till ansvariga enheter enligt denna artikel och ska tillhandahålla statistik om antalet rapporter om misstänkta transaktioner som lämnats in av de olika kategorierna av ansvariga enheter. Senast den 10 juli 2028 ska Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism utfärda rekommendationer till centralen för utredning av penningtvätt om bästa praxis och strategier för att ge återkoppling, inbegripet om återkopplingens typ och frekvens. Skyldigheten att ge återkoppling ska inte äventyra eventuellt pågående analytiskt arbete som utförs av centralen för utredning av penningtvätt eller eventuella utredningar eller administrativa åtgärder som följer på centralen för utredning av penningtvätts spridning, och ska inte påverka tillämpligheten av kraven på uppgiftsskydd och sekretess. Centralen för utredning av penningtvätt bör också minst en gång per år ge Tullen återkoppling om effektiviteten och uppföljningen av rapporter om fysiska gränsöverskridande pengaflöden.

Det föreslås därtill att *en ny 5 a punkt* fogas till paragrafens *1 mom.* enligt vilken samarbete och informationsutbyte med de myndigheter som ansvarar för riktade ekonomiska sanktioner ingår i centralen för utredning av penningtvätts uppgifter. Artikel 66 i sjätte penningtvättsdirektivet kräver att tillsynsorgan, centralen för utredning av penningtvätt och myndigheterna med ansvar för att genomföra riktade ekonomiska sanktioner fungerar i nära samarbete med varandra inom sina ansvarsområden och ger varandra uppgifter som är relevanta för att de ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag. Konfidentiell information som utbyts enligt den här artikeln ska användas av de nämnda myndigheterna enbart för att utöva sina funktioner inom ramen för detta direktiv eller andra unionsrättsakter och i samband med administrativa och rättsliga förfaranden med specifik koppling till utövandet av dessa funktioner. I nuläget utbyter utredningscentralen inom ramen för lagstiftningen aktivt information inte bara med de organ som utövar tillsyn över penningtvättslagen utan också med utrikesministeriet, Tullen och de övriga enheterna vid polisen. Utredningscentralen har redan länge varit medlem av den nationella sanktionssamarbetsgruppen och deltagit i arbetet inom två underarbetsgrupper till sanktionssamarbetsgruppen.

Det föreslås också att 1 mom. 6 punkten ändras så att den motsvarar kraven på statistik i sjätte penningtvättsdirektivet. Bestämmelserna om statistik finns i artikel 9 i sjätte penningtvättsdirektivet, enligt vilken medlemsstaterna ska föra omfattande statistik över frågor av betydelse för effektiviteten hos deras ramverk för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i syfte att utvärdera dessa ramars effektivitet. Centralen för utredning av penningtvätt ska föra statistik över följande: antalet rapporter om misstänkta transaktioner som lämnats till centralen för utredning av penningtvätt och uppföljningen av dessa rapporter, gränsöverskridande förflyttningar av kontanter som överlämnats till finansunderrättelseenheten i enlighet med artikel 9 i förordning (EU) 2018/1672 tillsammans med uppföljningen av den inlämnade informationen, antalet och procentandelen rapporter om misstänkta transaktioner som leder till spridning till andra behöriga myndigheter, och när så är tillämpligt, antalet och procentandelen rapporter som leder till vidare utredning, tillsammans med årsrapporten som upprättats av centralen för utredning av penningtvätt enligt artikel 27, uppgifter om antalet gränsöverskridande begäranden som centralen för utredning av penningtvätt har gjort, tagit emot, avslagit och helt eller delvis besvarat, enligt specificerad redovisning per land och personalresurser som anslagits till centralen för utredning av penningtvätt.

Enligt *4 mom.* ska centralkriminalpolisen årligen lämna Polisstyrelsen en rapport om verksamheten vid centralen för utredning av penningtvätt. Det föreslås att momentet ändras så att det innehåller en uppräkning av de statistiska uppgifter som årsrapporten enligt artikel 27.1 i sjätte penningtvättsdirektivet ska innehålla. Utredningen ska innehålla statistik över följande:

a) centralen för utredning av penningtvätts uppföljning av rapporter om misstänkta transaktioner och aktiviteter som den har mottagit,

b) misstänkta transaktioner som lämnats in av ansvariga enheter,

c) upplysningar från tillsynsorgan och centrala register,

d) spridning till behöriga myndigheter och uppföljning av denna spridning,

e) begäranden som skickats till och mottagits från andra finansunderrättelseenheter,

f) begäranden som skickats in till och mottagits från de behöriga myndigheter som avses i 1 kap. 4 § 2 mom. Underpunkt c i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

g) tilldelade personalresurser,

h) uppgifter om gränsöverskridande fysiska förflyttningar av kontanter som skickats in av tullmyndigheter enligt artikel 9 i förordning (EU) 2018/1672.

I paragrafen föreslås det ett nytt *5 mom.* Artikel 27 i penningtvättsdirektivet föreskriver att den rapport som avses i 4 mom. även ska innehålla information om de trender och typer som identifierats i de filer som spridits till andra behöriga myndigheter. Informationen i rapporten får inte göra det möjligt att identifiera någon fysisk eller juridisk person.

Det föreslås dessutom att ett nytt 6 mom. fogas till paragrafen, med krav på att centralen för utredning av penningtvätt i sin verksamhet respekterar och skyddar vederbörande personers grundläggande rättigheter. I inledningsfraserna till penningtvättsdirektivet konstateras det att finansunderrättelseenheternas verksamhet dessutom kan få konsekvenser för enskilda personers grundläggande rättigheter, såsom rätten till skydd av personuppgifter, rätten till privatliv och

rätten till egendom. Därför ska centralen för utredningen av penningtvätt utse ett ombud för grundläggande rättigheter i enlighet med artikel 20 i penningtvättsdirektivet. Ombudet för grundläggande rättigheter får vara en medlem av centralen för utredning av penningtvätts befintliga personal. Enligt 3 punkten ska centralen för utredning av penningtvätt säkerställa att ombudet för grundläggande rättigheter inte tar emot instruktioner som gäller utförandet av ombudet för grundläggande rättigheters uppgifter. Enligt 2 punkten ska ombudet för grundläggande rättigheter:

a) ge råd till finansunderrättelseenhetens personal om all verksamhet som utförs av finansunderrättelseenheten när ombudet för grundläggande rättigheter anser det nödvändigt, eller på begäran av personalen, utan att hindra eller försena denna verksamhet,

b) främja och övervaka finansunderrättelseenhetens efterlevnad av de grundläggande rättigheterna,

c) avge icke-bindande yttranden om huruvida finansunderrättelseenhetens verksamhet är förenlig med de grundläggande rättigheterna,

d) informera finansunderrättelseenhetens chef om eventuella kränkningar av grundläggande rättigheter inom ramen för finansunderrättelseenhetens verksamhet.

Enligt inledningsfraserna till penningtvättsdirektivet kommer utnämningen av ett ombud för grundläggande rättigheter att bidra till att säkerställa att finansunderrättelseenheterna, under utförandet av sina uppgifter, respekterar och skyddar berörda personers grundläggande rättigheter

2 a §. *Gemensamma analyser.* Det föreslås att till lagen fogas en ny 2 a §, som föreskriver om centralen för utredning av penningtvätts nya befogenhet att enligt artikel 32 i penningtvättsdirektivet inrätta team för gemensam analys för ett visst ändamål och under en begränsad period, som kan förlängas med ömsesidigt samtycke, för att genomföra operativa analyser av misstänkta transaktioner eller aktiviteter som innefattar en eller flera av de finansunderrättelseenheter som inrättar teamet. Enligt *1 mom.* kan centralen för utredning av penningtvätt delta i team för gemensam analys för att genomföra operativa analyser av misstänkta transaktioner eller aktiviteter och göra en begäran om att inrätta ett team för gemensam analys. I *2, 3 och 4 mom.* finns det bestämmelser om att inrätta team för gemensam analys för ett visst ändamål och under en begränsad period för att genomföra operativa analyser av misstänkta transaktioner eller aktiviteter som innefattar en eller flera finansunderrättelseenheter. Den begränsade perioden kan förlängas med ömsesidigt samtycke. Ett team för gemensam analys får inrättas om centralen för utredning av penningtvätts operativa analyser kräver svåra och krävande analyser med kopplingar till andra medlemsstater eller flera finansunderrättelseenheter genomför operativa analyser där omständigheterna motiverar samordnade, gemensamma åtgärder i de berörda medlemsstaterna. Om teamet för gemensam analys behöver hjälp från en annan finansunderrättelseenhet än de som är del av teamet, kan det begära att denna andra finansunderrättelseenhet ansluter sig till teamet för gemensam analys och översänder finansiella underrättelser och finansiella uppgifter till teamet för gemensam analys.

I *5 mom.* föreskrivs det om tredje parts deltagande i de gemensamma analyserna. Enligt artikel 32.6 ska medlemsstaterna säkerställa att de finansunderrättelseenheter som deltar i de gemensamma analyserna fastställer de villkor som gäller för tredje parters deltagande och inför åtgärder som garanterar konfidentialiteten och säkerheten för den information som utbyts. I inledningsfraserna till penningtvättsdirektivet konstateras det att tredje parters, inbegripet unionens organ och byråer, deltagande kan vara avgörande för att finansunderrättelseenheternas analyser, inbegripet gemensamma analyser, ska leda till resultat. Finansunderrättelseenheterna kan därför

bjuda in tredje parter att delta i den gemensamma analysen, i de fall då sådant deltagande faller inom i den aktuella tredje partens befogenhet. Tredje parters deltagande i analysprocessen kan bidra till identifiering av kopplingar mellan finansunderrättelser, brottsinformation och kriminalunderrättelser, förbättra analysen och fastställa om det finns tecken på att ett brott har begåtts. Medlemsstaterna ska säkerställa att den information som utbyts endast används för de ändamål för vilka den gemensamma analysen inrättades. Penningtvättsdirektivet preciserar inte tredje parter. I den nya artikeln 12.4 i direktivet om finansiell information föreskrivs det att centralen för utredning av penningtvätt i relevanta fall kan uppmana Europol att stödja den när den utför den gemensamma analys som avses förutsatt att alla deltagande centraler för utredning av penningtvätt samtycker till detta, inom ramen för Europols mandat och för utförandet av de uppgifter som anges i artikel 4.1 h och z i förordning (EU) 2016/794, och utan att det påverkar befogenheterna för Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism enligt förordning (EU) 2024/1620. I 6 mom. Föreskrivs det om centralen för utredning av penningtvätts rättigheter att överlåta de uppgifter som avses i 3 § 2 och 3 mom. i denna lag till analysteamets medlemmar.

2 b §. *Tillhandahållande av information till tillsynsorganen.* Det föreslås att till lagen fogas en ny 2 b §, som föreskriver om centralen för utredning av penningtvätts skyldighet att tillhandahålla information till tillsynsorganen i enlighet med artikel 23 i penningtvättsdirektivet. I *1 mom.* föreskrivs det om den information som kan ha betydelse för tillsynen enligt 5 kap. i penningtvättslagen som centralen för utredning av penningtvätt åtminstone på det sätt som avses i penningtvättslagen ska tillhandahålla till den behöriga tillsynsmyndigheten antingen på eget initiativ eller på begäran. I inledningsfraserna till sjätte penningtvättsdirektivet konstateras det att ett effektivt samarbete och informationsutbyte mellan finansunderrättelseenheter och tillsynsorgan är av avgörande betydelse för det finansiella systemets integritet och stabilitet. Det säkerställer en övergripande och konsekvent strategi för att förebygga och bekämpa penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, förbättrar effektiviteten i unionens system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och skyddar ekonomin mot de hot som olaglig finansiell verksamhet utgör. Information som finansunderrättelseenheterna förfogar över, till exempel information om kvaliteten på och antalet rapporter om misstänkta transaktioner som lämnas av de ansvariga enheterna, information om kvaliteten på och punktligheten för de ansvariga enheternas svar på finansunderrättelseenheternas begäranden om information, och information om typer av, trender och metoder för penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, kan hjälpa tillsynsorganen att identifiera områden där riskerna är högre eller där efterlevnaden är svag och därigenom ge dem en inblick i huruvida tillsynen behöver stärkas i förhållande till specifika ansvariga enheter eller sektorer. I *2 mom.* föreskrivs det om centralen för penningtvätts skyldighet att alltid meddela tillsynsorganen när information som den förfogar över indikerar att de ansvariga enheterna eventuellt bryter mot penningtvättsförordningen och förordningen om finansiell information. Sådant beslut om utlämnande av uppgifter som avses i detta moment fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt. I 3 mom. föreskrivs det om innehållet i uppgifterna. Enligt momentet får utom när det är absolut nödvändigt för tillämpningen av 2 mom. ovan information som tillhandahålls med stöd av denna paragraf inte innehålla några uppgifter om specifika fysiska eller juridiska personer eller fall, inbegripet fysiska eller juridiska personer som är föremål för en pågående analys eller utredning, eller som kan leda till identifiering av fysiska eller juridiska personer.

2 c §. *Förordnande om uppföljning av transaktioner eller aktiviteter.* Det föreslås att till lagen fogas en 2 e §, vars *1 mom*. innehåller bestämmelser om befogenhet enligt artikel 25 i penningtvättsdirektivet för centralen för utredning av penningtvätt att instruera ansvariga enheter att under en av centralen för utredning av penningtvätt fastställd tidsperiod övervaka de transaktioner eller aktiviteter som utförs via ett eller flera bankkonton eller betalkonton eller konton för

kryptotillgångar eller andra affärsförbindelser som förvaltas av den ansvariga enheten för personer som utgör en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. I de inledande fraserna till penningtvättsdirektivet konstateras det att närmare övervakning av ett konto eller en affärsförbindelse kan ge finansunderrättelseenheten ytterligare insikter i kontoinnehavarens transaktionsmönster och leda till att man i tid upptäcker ovanliga eller misstänkta transaktioner eller aktiviteter som kan motivera ytterligare åtgärder från finansunderrättelseenhetens sida, inbegripet tillfälligt avbrytande av kontot eller affärsförbindelsen, analys av insamlade underrättelser och spridning av dessa till utredande och lagförande myndigheter. Beslut om sändning av en order om övervakning görs av en polisman som arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt. Vid bedömningen av betydande risk ska det primärt beaktas att när personen är misstänkt för penningtvätt, förbrott eller finansiering av terrorism är det en betydande risk förknippad med personen i denna verksamhet. Förekomsten av en betydande risk får dock inte förutsätta att en förundersökning har inletts, utan en betydande risk kan realiseras redan innan en förundersökning inleds bland annat när centralen för utredning av penningtvätt utgående från tillgänglig information har orsak att anta att personen har för avsikt att göra sig skyldig till, gör sig skyldig till eller redan har gjort sig skyldig till penningtvätt, förbrott till detta eller finansiering av terrorism. Vid bedömningen ska åtminstone tillförlitligheten i de tillgängliga uppgifterna och informationskällan beaktas. I detta hänseende bör det också beaktas att en lätt eller normal risk för att personen ska göra sig skyldig till penningtvätt, förbrott eller finansiering av terrorism inte berättigar till en sådan spårningsföreskrift till den ansvariga enheten utan att risken ska vara betydande. Denna kvalificeringsgrund kan vara aktuell bland annat om informationen har inhämtats av en särskilt tillförlitlig källa eller av flera olika källor eller om det finns obestridliga bevis som grund för informationen (exempelvis upprepade betaltransaktioner, som klart indikerar penningtvätt, förbrott eller finansiering av terrorism). I detta hänseende bör det också beaktas vilka effekterna blir om risken realiseras, så att risken kan anses vara mer betydande om brottet har betydande effekter på det allmänna eller privata intresset än om det endast finns en liten risk för förmögenhetsskada. Vid bedömningen kan man även beakta om personen tidigare dömts för penningtvätt, förbrott eller finansiering av terrorism. Sjätte penningtvättsdirektivet kräver dessutom att medlemsstaterna säkerställer att finansunderrättelseenheterna har befogenhet att instruera den ansvariga enheten att rapportera om resultaten av övervakningen. Detta kan göras exempelvis genom en anmälan i enlighet med artikel 69 i penningtvättsförordningen. När en ansvarig enhet får en spårningsanvisning i enlighet med denna paragraf ska den iaktta de riskbaserade verksamhetsprinciperna, metoderna och tillsynsåtgärderna för ansvariga enheter i enlighet med penningtvättsförordningen. I *2 mom.* föreskrivs det om befogenheterna för en polisman inom befälet som arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt att på basis av en utländsk central för utredning av penningtvätts begäran ge en i 1 mom. avsedd order till den ansvariga enheten.

2 d §. *Underrättelser till rapporteringsskyldiga och ansvariga enheter.* Det föreslås att en ny 2 d § fogas till lagen och att den paragrafens *1 mom.* innehåller bestämmelser om en ny befogenhet för centralen för utredning av penningtvätt att underrätta ansvariga enheter om information som är relevant för utförandet av åtgärder för kundkännedom. Beslutet om underrättande fattas av en polisman tillhörande befälet som arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt. Uppgifterna i anmälan ska innehålla typer av transaktioner eller aktiviteter som medför en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism eller specifika personer som utgör en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism eller specifika geografiska områden som medför en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Vid bedömningen av betydande risk ska primärt beaktas att när personen är misstänkt för penningtvätt, förbrott eller finansiering av terrorism är det en betydande risk förknippad med personen i denna verksamhet. Förekomsten av en betydande risk får dock inte förutsätta att en förundersökning har inletts, utan en betydande risk kan realiseras redan innan en förundersökning inleds bland annat när centralen för

utredning av penningtvätt utgående från tillgänglig information har orsak att anta att personen har för avsikt att göra sig skyldig till, gör sig skyldig till eller redan har gjort sig skyldig till penningtvätt, förbrott till detta eller finansiering av terrorism. Vid bedömningen ska åtminstone tillförlitligheten i de tillgängliga uppgifterna och informationskällan beaktas. I detta hänseende bör det också beaktas att en lätt eller normal risk för att personen ska göra sig skyldig till penningtvätt, förbrott eller finansiering av terrorism inte berättigar till en sådan spårningsföreskrift till den ansvariga enheten utan att risken ska vara betydande. Denna kvalificeringsgrund kan vara aktuell bland annat om informationen har inhämtats av en särskilt tillförlitlig källa eller av flera olika källor eller om det finns obestridliga bevis som grund för informationen (exempelvis upprepade betaltransaktioner, som klart indikerar penningtvätt, förbrott eller finansiering av terrorism). I detta hänseende bör det också beaktas vilka effekterna blir om risken realiseras, så att risken kan anses vara mer betydande om brottet har betydande effekter på den allmänna eller privata intresset än om det endast finns en liten risk för förmögenhetsskada. Vid bedömningen kan man även beakta om personen tidigare dömts för penningtvätt, förbrott eller finansiering av terrorism. I inledningsfraserna till penningtvättsdirektivet konstateras det att sådana underrättelser kan ge de ansvariga enheterna underlag till deras förfaranden för kundkännedom och säkerställa att de är förenliga med riskerna, bidra till uppdateringen av deras riskbedömnings- och riskhanteringssystem i enlighet med detta och ge dem ytterligare information som kan skapa ett behov av skärpta åtgärder för kundkännedom avseende vissa kunder eller transaktioner som utgör större risk. Enligt *2 mom.* ska kravet i 1 mom. tillämpas under en period som fastställs av centralen för utredning av penningtvätt och som inte får överstiga sex månader. Vid bedömningen av den anmälan som getts med stöd av denna paragraf ska den ansvariga enheten följa de för ansvariga enheter riskbaserade verksamhetsprinciperna i penningtvättsförordningen. Enligt *3 mom.* ska centralen för utredning av penningtvätt årligen förse ansvariga enheter med strategisk information om typer, riskindikatorer och trender inom penningtvätt och finansiering av terrorism.

3 §. *Registret för förhindrande, avslöjande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism.* Det föreslås att den gällande paragrafen ändras så att innehållet i 5 och 9 mom. ändras. Paragrafens *5 mom.* preciseras att motsvara artikel 36.2 i penningtvättsdirektivet, som kräver att centralerna för utredning av penningtvätt inte lämnar ut källan till rapporten om den misstänkta transaktionen, när de besvarar begäranden om information från behöriga myndigheter enligt artikel 22 eller när de sprider resultaten av sina analyser enligt artikel 19. I direktivet konstateras det att denna punkt inte påverkar tillämplig nationell straffprocessrätt och därför föreslås det att en noggrannare beskrivning av de situationer då utredningscentralen får överlämna anmälarens namn och identitet införs i momentet. Med anmälare avses enligt 36.1 artikeln de ansvariga enheterna och deras anställda, eller personer i en likvärdig ställning, inbegripet ombud och distributörer. Till dessa situationer hör de olika faserna i brottsprocesser, där information behövs om sådan penningtvätt och finansiering av terrorism med vilket egendomen eller vinningen av brottet från penningtvätten eller finansieringen av terrorism har fåtts eller skulle fås samt för förundersökning, åtalsprövning, domstolsbehandling och verkställande av straff av brott i enlighet med bilaga I i Europol-förordningen. I de inledande fraserna till penningtvättsdirektivet förtydligas det dessutom att kraven i artikel 36.1 på att anmälarens uppgifter ska vara konfidentiella dock inte bör hindra centralerna för utredning av penningtvätt från att sprida relevant information, till exempel information om IBAN-nummer eller BIC- eller Swiftkoder.

Paragrafens 9 mom. preciseras för sin del så att det motsvarar kraven på tystnadsplikt i artikel 19.6 i penningtvättsdirektivet. Momentet kompletteras med kravet på att personalen vid centralen för utredning av penningtvätt är bunden av motsvarande tystnadsplikt som föreskrivs i 11 kap. 66 § i penningtvättslagen. Personalen ska dessutom upprätthålla god yrkesmässig standard inbegripet goda yrkesetiska normer gällande dataskydd, personalen ska ha stor integritet och ha

rätt kompetens när det gäller etisk hantering av stora datamängder. Centralen för utredning av penningtvätt ska dessutom ha riktlinjer för att förebygga och hantera intressekonflikter.

4 §. *Centralens rätt att få, använda och lämna ut uppgifter.* Det föreslås att paragrafen ändras.

I *1 och 2 mom.* föreslås inga ändringar.

Det föreslås att den gällande paragrafen ändras så att innehållet i *3 mom.* preciseras och att momentet ändras och att det blir 4 mom., innehållet i *4 mom.* ändras och det blir 6 mom., innehållet i *5 mom.* ändras och det blir 7 mom., samt innehållet i *6 mom.* ändras och det blir 9 mom. Det föreslås att nya 3, 5 och 8 mom. fogas till paragrafen.

Det i paragrafen gällande 3 mom. blir 4 mom. och preciseras med ett tillägg att informationen får överlåtas via säkra och skyddade kanaler eftersom detta krävs enligt artikel 19.8 i sjätte penningtvättsdirektivet.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt *3 mom.* med en förteckning över den finansiella och administrativa information som centralen för utredning av penningtvätt ska ha omedelbar och direkt tillgång till samt den brottsbekämpningsrelaterade information centralen ska ha direkt eller indirekt tillgång till. Bestämmelserna om dessa finns i artikel 21.1 leden a, b och c i sjätte penningtvättsdirektivet. I de inledande fraserna till direktivet konstateras det att centralen för utredning av penningtvätts befogenheter omfattar rätten att direkt eller indirekt få tillgång till de finansiella och administrativa uppgifter samt brottsbekämpningsrelaterad information som de behöver för att bekämpa penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism. Avsaknaden av definition av vilka typer av uppgifter som ingår i dessa allmänna kategorier har lett till att finansunderrättelseenheterna getts tillgång till väldigt olika typer av information, vilket påverkar finansunderrättelseenheternas analytiska arbete, liksom deras möjligheter att samarbeta effektivt med finansunderrättelseenheter i andra medlemsstater, inbegripet inom ramen för gemensamma analyser. Därför måste det fastställas exakt vilka finansiella och administrativa uppgifter och vilken brottsbekämpningsrelaterad information som bör göras direkt eller indirekt tillgängliga för alla finansunderrättelseenheter i hela unionen.

Enligt den gällande 4 § 1 och 2 mom. har centralen för utredning av penningtvätt omfattande befogenheter att få information av myndigheter, av sammanslutningar som har ålagts en offentlig uppgift och av rapporteringsskyldiga, inbegripet vid behov deras chefer och anställda samt av en enskild sammanslutning, stiftelse eller person, men paragrafen kräver inte att tillgången är direkt och omedelbar. Enligt 16 § 1 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019, nedan polisens dataskyddslag) har polisen därtill trots sekretessbestämmelserna rätt att ur vissa register genom en teknisk anslutning eller som en datamängd få information för att utföra sina uppgifter och föra sina personregister ur de register som listats i bestämmelsen, bland andra trafik- och transportregistret, befolkningsdatasystemet, fastighetsdatasystemet och handelsregistret. Lagarna om datasystem och register innehåller också bestämmelser om överlämnande av information till förundersökningsmyndigheter (se t.ex. 6 § i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002)). I 3 kap. 17 § i polisens dataskyddslag föreskrivs det om utlämning av uppgifter till polisens personregister genom en direkt anslutning eller för registrering som en datamängd. Paragrafen föreskriver om de myndigheter som får lämna ut uppgifter till polisen genom direkt anslutning eller för registrering som en datamängd. Skyddspolisen, justitieförvaltningens myndigheter och Gränsbevakningsväsendet är exempel på myndigheter som nämns i bestämmelsen.

Här följer en genomgång av de databaser och register som nämns i artikel 21.1 led a och b i sjätte penningtvättsdirektivet och deras finländska motsvarigheter och hurdan tillgång centralen för utredning av penningtvätt har till dem med stöd av den gällande nationella lagstiftningen.

- Information som i enlighet med artikel 16 finns i de nationella centraliserade automatiserade mekanismerna– i Finland övervakningssystemet för bank- och betalkonton till vilket centralen för utredning av penningtvätt har tillgång i enlighet med 3 § 1 och 6 mom. i lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton. Informationen överlämnas med en sammanställningsprogram som Tullen administrerar (7 a § i den lagen).

- Information inhämtad av ansvariga enheter, inbegripet information om överföringar av medel enligt definitionen i artikel 3.9 i förordning (EU) 2023/1113 och överföringar av kryptotillgångar enligt definitionen i artikel 3.10 i den förordningen – centralen för utredning av penningtvätt har enligt 4 § 1 mom. i lagen om centralen för utredning av penningtvätt rätt att få information av de ansvariga enheterna. Informationen inhämtas av respektive instans.

- Information om hypotekslån och lån – Lagfarts- och intäckningsregistret och företagsinteckningsregistret är offentliga register. Centralen för utredning av penningtvätt får information om lån genom att med stöd av 4 § 1 mom. i lagen om centralen för utredning av penningtvätt be dem direkt av de ansvariga enheterna. Varken centralen för utredning av penningtvätt eller polisen har lagstadgad rätt att få information ur det positiva kreditupplysningsregistret (lagen om ett positivt kreditupplysningsregister (739/2022) 39 §), om det inte gäller handräckning till polisen (den lagens 3 §, som hänvisar till 26 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet).

- Information som finns i databaserna för nationell valuta och valutaväxling – det finns inte sådana databaser i Finland.

- Information om värdepapper – bestämmelserna gällande informationsskyldighet om värdepapper finns i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017). Enligt 8 kap. 2 § i den lagen ska trots bestämmelserna om tystnadsplikt information om värdepapper lämnas ut till de myndigheter som enligt lag har rätt att få sådan information. För placeringsfondernas del finns bestämmelserna om skyldighet att lämna ut information i lagen om placeringsfonder, enligt vars 26 kap. 1 § fondbolaget och förvaringsinstitutet har rätt att lämna uppgifter endast till åklagar- eller förundersökningsmyndigheter för utredande av brott samt till myndigheter som enligt lag annars har rätt att få sådana uppgifter. Med stöd av lagen om centralen för utredning av penningtvätt inbegärs informationen separat av varje skild enhet.

- Skatteuppgifter, inbegripet uppgifter som innehas av skattemyndigheterna samt uppgifter som erhållits i enlighet med artikel 8.3 a i rådets direktiv 2011/16/EU (40) om upphävande av rådets direktiv 77/799/EEG – uppgifterna om beskattning är i synnerhet på grund av skyddet för den personliga integriteten enligt lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter till största delen sekretessbelagda. Enligt lagens 19 § kan skatteförvaltningen utan hinder av sekretesskyldigheten i enskilda fall på begäran lämna ut beskattningsuppgifter jämte identifieringsuppgifter om den skattskyldige till åklagar- och förundersökningsmyndigheter bland annat för förebyggande, utredning och åtal av brott. Med stöd av 4 § kan centralen för utredning av penningtvätt inbegära informationen av skatteförvaltningen. Hos polisen pågår beredningen av

gränssnitt till såväl skatteuppgifterna, Inkomstregistret som också till Enheten för utredning av grå ekonomis fullgöranderapporter.

– Information om offentliga upphandlingsförfaranden för varor eller tjänster, eller koncessioner – enligt 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt kan centralen för utredning av penningtvätt inhämta dessa uppgifter.

– Information från bankkontoregistrens sammankopplingssystem, som avses i artikel 16, samt från nationella fastighetsregister eller elektroniska datasöksystem – I Finland informationen om ett system för sammankoppling av information i 4 kap. 17 j § i lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton (/) samt fastighetssystemet, som omfattar både lagfarts- och inteckningsregistret (3 § i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster, fastighetsregisterlagen (392/1985)). Centralen för utredning av penningtvätt har rätt att inhämta den nämnda informationen med stöd av 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt. Enligt vad som beskrivits ovan har centralen direkt och omedelbar tillgång till systemet för övervakning av bankkonton och betalkonton och den kommer också att ha tillgång till sammankopplingssystemet. Med stöd av 16 § 1 mom. 14 punkten i polisens dataskyddslag har den också direkt och omedelbar tillgång till fastighetsinformationssystemet.

– Information i nationella medborgar- och befolkningsregister över fysiska personer – i Finland befolkningsdatasystemet (lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, 661/2009). Med stöd av 16 § 1 mom. 11 punkten i polisens dataskyddslag har centralen för utredning av penningtvätt direkt och omedelbar tillgång till systemet.

– Information i nationella register över pass och visum – med stöd av 16 § 1 mom. 7 punkten i dataskyddslagen har centralen för utredning av penningtvätt tillgång till utrikesministeriets system. Enligt 5 § i passlagen (671/2006) har centralen direkt och omedelbar tillgång till registret över pass.

– Information i databaser över gränsöverskridande resor – i Finland passagerarinformationssystemet. Centralen för utredning av penningtvätt har rätt att inhämta den nämnda informationen i enlighet med 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt och den har tillgång till databaserna över gränsöverskridande resor i Finland med stöd av 16 § 1 mom. 15 punkten i polisens dataskyddslag. Polisen använder ett passagerarinformationssystem som samlar in och behandlar flygtrafikens passagerarregisteruppgifter (Passenger Name Record, PNR) och resenärens förhandsuppgifter (API) på det sätt som föreskrivs i lag.

– Information i kommersiella databaser, inbegripet företags- och handelsregister och databaser över personer i politiskt utsatt ställning – I Finland de uppgifter som finns i handels- och företagsregistret. Med stöd av 16 § 1 mom. 5 punkten i polisens dataskyddslag har centralen för utredning av penningtvätt direkt och omedelbar tillgång till handelsregistret. Byggandet av ett gränssnitt till Patent- och registerstyrelsens Virre-informationstjänst pågår. Det finns ingen central databas över personer i politiskt utsatt ställning i Finland.

– Information i nationella register över motorfordon, flygplan och vattenfarkoster – i Finland finns trafik- och transportregistret (lag om transportservice (320/2017)). Centralen för utredning av penningtvätt har rätt att inhämta den nämnda informationen med

stöd av 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt. Polisen har direkt och omedelbar tillgång med stöd av 16 § 1 mom. 1 punkten i polisen dataskyddslag.

– Information i nationella socialförsäkringsregister – i enlighet med 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt inhämtas informationen direkt främst av Folkpensionsanstalten, om man exempelvis misstänker missbruk av sociala stöd.

– Tulluppgifter, inbegripet gränsöverskridande fysiska överföringar av kontanter – polisen har inte tillgång till tulluppgifter eller information om anmälda överföringar av kontanter. Tulluppgifter kan lämnas till polisen i enlighet med 20 § i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen bland annat för förebyggande och avslöjande av brott. Anmälningar om överföringar av kontanter som Tullen mottagit enligt Europeiska parlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 och lagen om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur Europeiska unionen(432/2021) lämnas till centralen för utredning av penningtvätt (artikel 9 i förordningen). Till polisen överlämnas de endast vid en begränsad grupp misstankar om allvarliga brott (11 § i den lagen).

– Information i nationella vapenregister – I Finland vapenregistret. Tillgång med stöd av 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (bland annat för utredning av penningtvätt eller finansiering av terrorism förknippad med vapenhandel) samt 5 kap. 18 § i lagen om polisens personregister och 1 § i polislagen.

– Information i nationella register över verkligt huvudmannaskap (4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt). Polisen har enligt 16 § 1 mom. 5 punkten i polisens dataskyddslag direkt och omedelbar tillgång till registret. Byggandet av ett gränssnitt till Patent- och registerstyrelsens Virre-informationstjänst pågår (digitaliseringsprojekt), tas i produktion 2025.

– Uppgifter som finns tillgängliga via sammankoppling av centrala register i enlighet med artikel 10.19 – i Finland de uppgifter som avses i 3 kap. 17 § i penningtvättslagen och som finns tillgängliga via sammankopplingen av de centraliserade registren om verkligt huvudmanskap. Centralen för utredning av penningtvätt kommer med stöd av 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt att ha direkt och omedelbar tillgång till detta.

– Information i register över ideella organisationer – i Finland de uppgifter som finns i förenings- och stiftelseregistret. Inhämtas med en separat begäran om information. Det finns dessutom uppgifter om stiftelser i Virre samt om föreningar i ePortti, som kan inhämtas med stöd av 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt.

– Information som innehas av finansiella tillsynsorgan i enlighet med artiklarna 61 och 67.2 – i Finland förvaltar de behöriga myndigheterna över uppgifterna enligt 10 kap 60 § och 11 kap 66 § 2 mom. i penningtvättslagen.

– Databaser som lagrar uppgifter om handel med utsläppsrätter för koldioxid som inrättats enligt kommissionens förordning (EU) nr 389/2013 (41– databaser grundade enligt förordning (EU) N:o 389/2013 såsom Unionens register, innehåller uppgifter om handeln med koldioxidutsläpp. Tillgången till dessa databaser är begränsad och användningen av dem övervakas noggrant. Polisen kan få tillgång till dessa databaser om det är nödvändigt för brottsundersökning eller orsaker relaterade till säkerheten.

– Information om företags årsredovisning – i Finland information om företagens årsbokslut i handelsregistret. Patent- och registerstyrelsen/Virre. Förfrågan hos Patent- och registerstyrelsen eller hämtning av informationen via det direkta användargränssnittet med stöd av 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt.

– Nationella register över migration och immigration – i Finland informationen i IT-tjänsterna för utlänningsärenden. Polisen har enligt 16 § 1 mom. 8 punkten i polisens dataskyddslag direkt och omedelbar tillgång till Migrationsverkets datasystem.

– Information som innehas av handelsdomstolar – i Finland den information som marknadsdomstolen förvaltar. Informationen inhämtas med stöd av 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt.

– Information som finns i insolvensdatabaser och hos insolvensförvaltare – i Finland information som finns i Insolvensregistret och som Utsökningsverket förvaltar. Informationen inhämtas med stöd av 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt.

– Information om medel och andra tillgångar som frysts eller immobiliserats enligt riktade ekonomiska sanktioner – Information inhämtas bl.a. av Utsökningsverket och utrikesministeriet med stöd av 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt.

Enligt det ovan presenterade har centralen för utredning av penningtvätt med stöd av gällande lagstiftning tillgång till all information i enlighet med artikel 21.1 led a och b i sjätte penningtvättsdirektivet. Den gällande 4 § i lagen kräver dock inte att tillgången till all information enligt 1 och 2 momenten ska vara direkt och omedelbar. Därför föreslås det att ett nytt 4 mom. fogas till paragrafen där det explicit listas den information enligt sjätte penningtvättsdirektivet till vilken centralen ska ha direkt och omedelbar tillgång. Därtill föreslås det att den brottsbekämpningsrelaterade information som centralen för utredning av penningtvätt enligt 21.1 led c ska ha direkt eller indirekt tillgång till fogas till 4 mom. Dessa uppgifter omfattar

1. all slags information eller data som redan innehas av behöriga myndigheter i samband med förebyggande, förhindrande, upptäckt, utredning eller lagföring av brott,

2. all slags information eller data som innehas av offentliga myndigheter eller privata enheter i samband med förebyggande, förhindrande, upptäckt, utredning eller lagföring av brott och som är tillgänglig för behöriga myndigheter utan vidtagande av tvångsåtgärder enligt nationell rätt.

Enligt direktivet hör till denna information bland annat brottsregister samt information om utredningar, information om frysning eller beslagtagande av tillgångar, eller om andra utredningsåtgärder eller interimistiska åtgärder och information om fällande domar och förverkade tillgångar. Enligt artikel 21.3 ska medlemsstaterna säkerställa att centralen för utredning av penningtvätt när så är möjligt beviljas direkt tillgång till den information som anges i punkt 1 första stycket c. I de fall centralen för utredning av penningtvätt ges indirekt tillgång till information ska den enhet eller myndighet som innehar den begärda informationen tillhandahålla den med nödvändig skyndsamhet. Medlemsstaterna får tillåta begränsning av tillgången till den brottsbekämpningsrelaterade information som avses i första stycket från fall till fall, om tillhandahållandet av sådana uppgifter sannolikt kommer att äventyra en pågående utredning. I Finland är det utredningsledaren som fattar beslut om sekretess under förundersökningen i enlighet med bestämmelserna i förundersökningslagen. Detta betyder att utredningsledaren i sista hand har bestämmanderätt gällande hur information får utnyttjas under en pågående förundersökning utan att äventyra förundersökningen.

Enligt 4 § 1 och 2 mom. i den gällande lagen om centralen för utredning av penningtvätt har centralen för utredning av penningtvätt, trots sekretessbestämmelserna, rätt att få information om företagshemligheter eller uppgifter om en enskild persons, sammanslutnings eller stiftelses ekonomiska förhållanden, ekonomiska ställning eller beskattningsuppgifter av myndigheter, av sammanslutningar som har ålagts en offentlig uppgift och av rapporteringsskyldiga, inbegripet vid behov deras chefer och anställda, avgiftsfritt få uppgifter och handlingar som är nödvändiga för förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Med stöd av 16 § 1 mom. 6 punkten i polisens dataskyddslag har centralen för utredning av penningtvätt rätt att ur Gränsbevakningsväsendets och Tullens personregister, få uppgifter för polisuppdrag som motsvarar de uppdrag för vilka uppgifterna har samlats in och registrerats för samt för andra ändamål när det gäller fall som avses i 13 § och 14 § 1 mom., Enligt 29 § 1 mom. 2 punkten underpunkt b i lagen om behandling av personuppgifter inom Försvarsmakten (332/2019) har försvarsmakten rätt att för de uppgifter enligt 1 kap. 1 § 1 mom. i polislagen vilka sammanhänger med att trygga rätts- och samhällsordningen, upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att förebygga, avslöja och utreda brott och föra brott till åtalsprövning. I 4 § och 4 a § i straffregisterlagen (770/1993) rätt att i begränsade fall överlämna uppgifter som finns i registret till förundersökningsmyndigheter. Centralen för utredning av penningtvätt har dessutom med stöd av 16 § 1 mom. underpunkt 4 i polisens dataskyddslag tillgång till bötesregistret.

Det föreslås därtill att ett nytt 5 mom. fogas till paragrafen, där det först föreskrivs om direkt och omedelbar tillgång till informationen i 3 mom. *underpunkterna 1–26.* Enligt sjätte penningtvättsdirektivet ska tillgången vara direkt och omedelbar när informationen finns i en databas, ett register eller ett elektroniskt datasöksystem som gör det möjligt för finansunderrättelseenheten att erhålla den direkt, genom en automatiserad mekanism och utan medverkan av en mellanhand. Om en databas eller ett register inte har upprättats bör medlemsstaterna vidta andra nödvändiga åtgärder för att säkerställa att finansunderrättelseenheterna snabbt kan erhålla denna information. I de situationer då ett annat organ eller en annan myndighet förvaltar över informationen avses med direkt tillgång att de enheter eller myndigheter som innehar informationen tillhandahåller den snabbt till centralen för utredning av penningtvätt och ingen enhet, myndighet eller tredje part kan påverka de begärda uppgifterna eller den information som ska lämnas. Informationen bör vara ofiltrerad. Högsta domstolen har i sitt avgörande HD:2020:53 behandlat tidsbegreppet omedelbart i ett kontext där förundersökning inletts. I sitt avgörande konstaterar högsta domstolen att förundersökning borde ha begärts inom någon dag, alltså maximalt fem dagar, för att agera omgående. I de inledande fraserna till sjätte penningtvättsdirektivet förtydligas det att i vissa situationer de krav på konfidentiell behandling som är knutna till informationen dock kan medföra att informationen inte kan tillhandahållas på ett ofiltrerat sätt. Detta är till exempel fallet när skatteinformation endast kan lämnas till finansunderrättelseenheterna efter överenskommelse med en skattemyndighet i ett tredjeland, när direkt tillgång till brottsbekämpningsrelaterad information kan äventyra en pågående utredning och när det gäller passageraruppgiftssamlingar som samlats in i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/681 (21). I sådana fall bör medlemsstaterna göra sitt yttersta för att säkerställa faktisk tillgång till informationen för finansunderrättelseenheterna, bland annat genom att ge dem tillgång på liknande villkor som de som erbjuds andra myndigheter på nationell nivå för att underlätta deras analysverksamhet. Såsom beskrivits ovan har centralen för utredning av penningtvätt inte tillgång till all den information som krävs enligt artikel 21.1 led a och b via en datateknisk databas, ett register eller datasöksystem. Enligt de inledande fraserna till sjätte penningtvättsdirektivet ålägger direktivet inte medlemsstaterna att upprätta nya databaser eller register i de fall där vissa typer av information, till exempel information om upphandling, förekommer i olika register eller arkiv.

I 5 mom. föreskrivs det dessutom om tidsfristerna för inlämnande av informationen i 4 mom. Punkt 27 och 28. Enligt artikel 21.3 i sjätte penningtvättsdirektivet ska medlemsstaterna

säkerställa att finansunderrättelseenheten när så är möjligt beviljas direkt tillgång till den information som anges i punkt 1 första stycket c. I de fall finansunderrättelseenheten ges indirekt tillgång till information ska den enhet eller myndighet som innehar den begärda informationen tillhandahålla den med nödvändig skyndsamhet. Med nödvändig skyndsamhet avses så snart som möjligt som det med beaktande av omständigheterna är rimligt, men inte omedelbart. Det kräver att överdrivna eller onödiga fördröjningar undviks, samt att syftet med verksamheten och eventuella motiverade kommersiella aspekter eller oundvikliga faktorer beaktas.

Det nuvarande 4 mom. flyttas och blir 6 mom. och momentets innehåll ändras först och främst så att centralen för utredning av penningtvätt ges befogenheter att överlämna information ur penningtvättsregistret till de behöriga myndigheter som ansvarar för ekonomiska sanktioner. Med detta implementeras artikel 66 i penningtvättsdirektivet, där det krävs att finansunderrättelseenheterna och myndigheterna med ansvar för att genomföra riktade ekonomiska sanktioner fungerar i nära samarbete med varandra inom sina ansvarsområden och ger varandra uppgifter som är relevanta för att de ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag. Konfidentiell information som utbyts enligt den här artikeln ska användas av de nämnda myndigheterna enbart för att utöva sina funktioner inom ramen för detta direktiv eller andra unionsrättsakter och i samband med administrativa och rättsliga förfaranden med specifik koppling till utövandet av dessa funktioner. Centralen för utredning av penningtvätt ges dessutom befogenhet att överlämna information till de enligt 1 kap 4 § 2.2 och 3 behöriga myndigheterna och de enligt 1 kap. 4 § punkt 6 i penningtvättslagen ansvariga enheterna när centralen deltar i informationsutbyte inom ramen för partnerskap för informationsutbyte. I artikel 75 i penningtvättsförordningen föreskrivs det att de behöriga myndigheter som är medlemmar i ett partnerskap för informationsutbyte endast ska erhålla, tillhandahålla och utbyta information i den utsträckning som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter enligt relevant unionsrätt eller nationell rätt. Därtill preciseras 6 mom. Genom att lägga till att informationen får överlämnas via säkra och skyddade kanaler, i artikel 19.8 i penningtvättsdirektivet krävs det att finansunderrättelseenheterna har inrättat säkra och skyddade kanaler för kommunikation och utbyte av information på elektronisk väg med behöriga myndigheter och ansvariga enheter.

Paragrafens 5 mom. flyttas och blir 7 mom. och innehållet i paragrafen ändras att motsvara grunderna för när en begäran om information enligt artikel 22.1 i penningtvättsdirektivet inte behöver tillmötesgås. Enligt artikeln gäller att finansunderrättelseenheten inte ska vara skyldig att tillmötesgå en begäran om information om det finns objektiva grunder att anta att utlämnande av sådan information skulle inverka negativt på pågående utredningar eller analyser, eller om uppgiftslämnandet i undantagsfall skulle vara klart oproportionellt i förhållande till en fysisk eller juridisk persons legitima intressen eller också irrelevant för det ändamål för vilket det har begärts. I sådana fall ska finansunderrättelseenheten skriftligen informera den begärande myndigheten om skälen till detta.

Till paragrafen fogas ett nytt 8 mom., som föreskriver om den behöriga myndighetens skyldighet att lämna återkoppling till centralen för utredning av penningtvätt i enlighet med artikel 22.2 i sjätte penningtvättsdirektivet om användningen av den information som lämnats i enlighet med 6 mom. i denna paragraf och 2 § 1 mom. punkterna 1 och 3 samt resultatet av de åtgärder som vidtagits och de utredningar som genomförts på grundval av denna information. Sådan återkoppling ska lämnas regelbundet och i varje fall, i aggregerad form, åtminstone en gång per år,

Paragrafens nuvarande 6 mom. flyttas och blir 9 mom. och i den paragrafen görs en teknisk rättelse där hänvisningen till penningtvättslagen ändras till en hänvisning till penningtvättsförordningen, eftersom bestämmelserna om lagringen av den ansvariga enhetens uppgifter inte längre finns i penningtvättsdirektivet utan i artikel 77 i penningtvättsförordningen.

5 §. *Internationellt utbyte av information.* Det föreslås att paragrafen ändras så att paragrafens *rubrik* preciseras och blir mer beskrivande samt att innehållet i *3 mom.* ändras och en del av innehållet flyttas till ett *nytt 4 mom.* Innehållet i 4 mom. i den gällande lagen ändras och momentet flyttas och blir 6 mom. Dessutom fogas ett nytt *5 mom.* till paragrafen.

Paragrafens 3 mom. ändras så att momentet föreskriver om tidsfristerna för utbyte av information mellan finansunderrättelseenheterna i enlighet med artikel 31 i penningtvättsdirektivet och tidsfristerna för besvarandet av förfrågningar till behöriga myndigheter om överlämnande av information i enlighet med kraven i artikel 7 i direktivet om finansiell information. I de inledande fraserna till penningtvättsdirektivet konstateras det att det behövs tidsgränser för utbytet av information mellan finansunderrättelseenheterna för att säkerställa snabbt, ändamålsenligt och regelbundet samarbete. Tidsgränser bör fastställas för att säkerställa ett effektivt informationsutbyte inom rimlig tid eller för att uppfylla förfarandemässiga krav. Tidsgränserna bör vara kortare i de exceptionella, berättigade och brådskande fall där den anmodade finansunderrättelseenheten har direkt tillgång till databaserna där den efterfrågade informationen finns. I fall då den anmodade finansunderrättelseenheten inte kan tillhandahålla informationen inom tidsgränserna bör den informera den anmodande finansunderrättelseenheten om detta.

Det övriga innehållet i 3 mom. överförs till ett nytt 4 mom. och bestämmelserna om vägran att utbyta information ändras så att de motsvarar kraven i artikel 31 i penningtvättsdirektivet och artikel 7 i direktivet om finansiell information. Enligt artikel 31.8 i sjätte penningtvättsdirektivet får en finansunderrättelseenhet endast under exceptionella omständigheter vägra att utbyta information, om utbytet skulle kunna strida mot grundläggande principer i dess nationella rätt. Dessa exceptionella omständigheter ska specificeras på ett sådant sätt att missbruk och onödiga begränsningar av det fria utbytet av information för analysändamål förhindras. Centralen för utredning av penningtvätt får vägra att överlämna information till en främmande stats finansunderrättelseenhet endast om det står i strid med grundprinciperna för rättssystemet i Finland. Med detta avses situationer där överlämnandet av information äventyrar personens liv eller hälsa eller andra grundläggande rättigheter. I de inledande fraserna till penningtvättsdirektivet konstateras det att en finansunderrättelseenhet inte bör avstå från eller vägra utbyte av information med en annan finansunderrättelseenhet, på eget initiativ eller på begäran, på grund av till exempel brist på identifiering av ett förbrott, aspekter av nationell straffrätt och skillnader mellan rekvisiten för förbrott eller avsaknad av en hänvisning till särskilda förbrott. Finansunderrättelseenheter har rapporterat svårigheter när det gäller att utbyta information som beror på skillnader mellan nationella rekvisit för vissa förbrott, såsom skattebrott, som inte harmoniserats genom unionsrätt. Sådana skillnader bör inte försvåra det ömsesidiga utbytet, spridningen av informationen till andra behöriga myndigheter eller användningen av denna information. Finansunderrättelseenheterna bör snabbt, konstruktivt och effektivt säkerställa ett så omfattande internationellt samarbete som möjligt med tredjeländers finansunderrättelseenheter i fråga om penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism i enlighet med tillämpliga dataskyddsregler för överföring av personuppgifter, FATF-rekommendationerna och Egmontgruppens principer för informationsutbyte mellan finansunderrättelseenheter. I detta syfte bör finansunderrättelseenheterna uppmuntras att ingå bilaterala avtal och samförståndsavtal med motparter från tredjeländer, samtidigt som hänsyn tas till eventuella skyldigheter avseende grundläggande rättigheter och behovet av att skydda rättsstatsprincipen.

I de inledande fraserna konstateras det dessutom att en finansunderrättelseenhet kan införa vissa begränsningar och restriktioner när det gäller ytterligare användning av information som den lämnar till en annan finansunderrättelseenhet. Den mottagande finansunderrättelseenheten bör endast använda informationen för de ändamål för vilka den begärdes eller lämnades. En finansunderrättelseenhet bör i förväg ge sitt samtycke till att en annan finansunderrättelseenhet vidarebefordrar information till behöriga myndigheter, oberoende av typen av möjligt förbrott och

huruvida förbrottet har identifierats vid tidpunkten för utbytet, så att spridningsfunktionen kan utföras på ett effektivt sätt. Ett sådant samtycke i förväg till ytterligare spridning bör ges utan dröjsmål och bör inte vägras såvida det inte faller utanför tillämpningsområdet för bestämmelserna om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism eller strider mot grundläggande principer i nationell rätt. Finansunderrättelseenheterna bör ge en förklaring till varje vägran att ge samtycke.

Därtill preciseras 4 mom. att motsvara artikel 31.1 i sjätte penningtvättsdirektivet, enligt vilken en finansunderrättelseenhet när den får in en rapport enligt artikel 69.1 första stycket led a i förordning (EU) 2024/1624, om rapporten berör en annan medlemsstat, omgående ska vidarebefordra rapporten, eller all relevant information som inhämtats från den, till finansunderrättelseenheten i den andra medlemsstaten. Dessutom preciseras i enlighet med artikel 33 i sjätte penningtvättsdirektivet att överförandet ska ske utan restriktioner eller villkor för användarna av den aktuella informationen. Enligt artikel 33 får vid utbytet av upplysningar och handlingar enligt artiklarna 29 och 31 den överförande finansunderrättelseenheten uppställa restriktioner och villkor för användningen av de upplysningarna, förutom om överföringen består i att en rapport lämnas in av en ansvarig enhet enligt artikel 69.1 i penningtvättsförordningen, eller upplysningar som härrör därifrån, som gäller en annan medlemsstat där den ansvariga enheten verkar inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster och som inte inbegriper någon koppling till den överförande finansunderrättelseenhetens medlemsstat. Mottagande finansunderrättelseenhet ska iaktta dessa begränsningar och villkor.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt *5 mom.*, som föreskriver om centralen för utredning av penningtvätts rätt att utan några onödiga dröjsmål överlämna information till Europol (tidigare i 4 mom.) och som nya organ Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism (Amla), Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo), Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust). Amla-förordningen och penningtvättsförordningen kräver att finansunderrättelseenheterna kan överlämna resultaten av dessa analyser till EU:s ämbetsverk i de situationer som definieras i förordningarna.

Därutöver ändras innehållet i det gällande 4 mom. och det flyttas till 6 mom. Momentet föreskriver i enlighet med artikel 30 i sjätte penningtvättsdirektivet att finansunderrättelseenheterna ska använda systemet för utbyte av information (FIU.net). I de inledande fraserna till sjätte penningtvättsdirektivet konstateras det att systemet bör administreras och skötas av Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, som bör erbjuda den högsta säkerhetsnivån och fullständig kryptering av den information som utbyts. Systemet kan, där så är lämpligt och med förbehåll för ett beslut av Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, användas för informationsutbyte med finansunderrättelseenheter i tredjeländer och andra unionsorgan och unionsbyråer. Alla funktioner i FIU.net bör utnyttjas av finansunderrättelseenheterna så mycket som möjligt. Genom dessa funktioner bör finansunderrättelseenheter få möjlighet att på ett pseudonymiserat sätt jämföra sina uppgifter med andra finansunderrättelseenheters uppgifter i syfte att upptäcka personer av intresse för finansunderrättelseenheten i andra medlemsstater och fastställa deras inkomster och medel, samtidigt som skydd av personuppgifter säkerställs. För att identifiera kopplingar mellan finansiell information och kriminalunderrättelser bör finansunderrättelseenheterna också kunna använda funktionerna i FIU.net för att på ett pseudonymiserat sätt samköra sina uppgifter med information som innehas av unionens organ och byråer i den mån sådan samkörning omfattas av de sistnämndas respektive rättsliga mandat och med full respekt för tillämpliga dataskyddsregler.

6 §. Förordnande av centralen för utredning av penningtvätt om avbrytande av en transaktion. Det föreslås att tidsfrister fogas till 1 mom. för meddelande av beslut till den ansvariga enheten

om tillfälligt avbrytande av transaktion i enlighet med artikel 24.1 i sjätte penningtvättsdirektivet. Om behovet av att tillfälligt avbryta en transaktion fastställs på grundval av en misstanke som rapporterats enligt artikel 69 i penningtvättsförordningen ska vägran till samtycke föreläggs den ansvariga enheten inom tre arbetsdagar från anmälan. Om behovet av att tillfälligt avbryta en transaktion grundar sig på finansunderrättelseenhetens analytiska arbete eller en begäran av en behörig myndighet eller en finansunderrättelseenhet i främmande land, oavsett om en tidigare rapport har lämnats in av den ansvariga enheten, ska finansunderrättelseenheten förelägga avbrytandet så snart som möjligt.

6 a §. *Centralen för utredning av penningtvätts föreläggande om avbrytande av bankkonto, betalkonto, kryptovalutakonto eller en affärsförbindelse.* Det föreslås att en ny 6 a § fogas till lagen, där *1 mom.* föreskriver om centralen för utredning av penningtvätts rätt att ålägga en rapporteringsskyldig eller en ansvarig enhet att avbryta en transaktion på bankkonto, betalkonto, kryptovalutakonto eller affärsförhållande för högst fem vardagar, om ett sådant avbrott är nödvändigt för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. I *4 mom.* föreskrivs det om centralen för utredning av penningtvätts befogenhet att förlänga åläggandet om avbrott i ytterligare 25 vardagar, om det är nödvändigt. Enligt *2 mom.* kan åläggandet om avbrott också ges på begäran av en utländsk myndighet som ansvarar för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Det är fråga om en ny befogenhet, som föreskrivs i artikel 24 i sjätte penningtvättsdirektivet. Enligt punkt 2 i den artikeln får perioden för det tillfälliga avbrytandet inte överstiga fem arbetsdagar, men medlemsstaterna får fastställa en längre period om finansunderrättelseenheterna, i enlighet med nationell rätt, utför uppgiften att spåra, beslagta, frysa eller förverka tillgångar som härrör från brott. Om en längre period för det tillfälliga avbrytandet fastställs ska medlemsstaterna säkerställa att finansunderrättelseenheterna utför sina uppgifter med iakttagande av lämpliga nationella skyddsåtgärder, såsom möjligheten för den person vars bankkonto eller betalkonto, konto för kryptotillgångar eller affärsförbindelse tillfälligt avbryts att få det tillfälliga avbrytande prövat i domstol.

I *5 mom.* föreskrivs det om möjligheten att söka ändring i det föreläggande om förlängning av beslutet om tillfälligt avbrytande som centralen för utredning av penningtvätt föreslagit med stöd av 4 mom. Det bör vara möjligt att ansöka om omprövning av beslutet om tillfälligt avbrytande hos centralkriminalpolisen på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen. Bestämmelser om omprövningsförfarandet finns i 7 a kap. i förvaltningslagen. Enligt 49 b § i förvaltningslagen bestäms i lag särskilt när det är möjligt att begära omprövning av ett beslut. I sådana fall får beslutet inte överklagas genom besvär, utan besvär kan anföras först mot ett beslut med anledning av begäran om omprövning. På begäran om omprövning tillämpas i detta fall lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Med ett överklagbart beslut avses i enlighet med 6 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden en åtgärd varigenom ett ärende har avgjorts eller lämnats utan prövning. Enligt 7 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden får en begäran om omprövning i ett beslut som fattats med anledning av begäran om omprövning överklagas genom besvär endast av den som har begärt omprövning. Om ett förvaltningsbeslut har ändrats eller upphävts vid omprövning, får omprövningsbeslutet överklagas genom besvär även av den som har besvärsrätt enligt 7 § i den lagen eller enligt någon annan lag. När en begäran om omprövning har framställts kan den myndighet som behandlar begäran enligt 81 § i förvaltningslagen förbjuda verkställigheten av beslutet eller bestämma att verkställigheten ska avbrytas.

Centralen för utredning av penningtvätts uppgifter har definierats i 2 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt och enligt 1 mom. punkt 1 att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism och föra sådana ärenden till undersökning. Med detta avses mottagande, registrering och annan handläggning av rapporter om misstankar om penningtvätt

och finansiering av terrorism och, i anslutning till dessa misstankar samt förhindrande, avslöjande och utredning av penningtvätt, av finansiering av terrorism och av det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Enligt 6 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt kan en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt ålägga en rapporteringsskyldig eller en ansvarig enhet att avbryta en transaktion för högst tio vardagar, om ett sådant avbrott är nödvändigt för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. Däremot föreslås tiden för avbrytandet av en transaktion enligt 6 a § vara fem vardagar. Denna tid för avbrytandet gäller en situation där en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan ålägga en ansvarig enhet att avbryta en transaktion för högst fem vardagar, om ett sådant avbrott är nödvändigt för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. Tiden för avbrytandet kan förlängas med tjugofem vardagar med beaktande av den allt mer internationella karaktären på centralen för utredning av penningtvätts verksamhetsmiljö och brottsligheten samt centralens centrala roll vid spårning av en brottshärva och beslagtagande. Enligt årsredovisningen 2024 för centralen för utredning av penningtvätt gavs 2024 sammanlagt 223 ålägganden om avbrytande av affärstransaktion eller frysning av tillgångar. Det totala värdet på de frysta tillgångarna var 14,7 miljoner euro av vilket 13,7 miljoner euro (93 %) beslagtogs. Det sammanlagda värdet på det meddelade antalet ålägganden om att frysa tillgångar 2024 var betydligt mycket högre än året innan och den andel som beslagtogs fortsatte att öka. Det höga värdet på beslagtagna tillgångar samt deras andel förklaras i synnerhet av stora frysningar förknippade med virtuella valutor samt vissa bankers effektiviserade verksamhet i fråga om anmälan av misstänkta transaktioner, exempelvis bedrägerier. Centralen för utredning av penningtvätt sände dessutom 300 förfrågningar om immobilisering av tillgångar till 29 olika länder. Det totala värdet på förfrågningarna om immobilisering i utlandet var 21,8 miljoner euro. Av detta beslagtog myndigheterna 3,5 miljoner euro (16 %). Centralen för utredning av penningtvätt mottog tre förfrågningar om frysning från utländska myndigheter 2024. Det sammanräknade värdet på dessa frysningsförfrågningar var 624 tusen euro. Centralen för utredning av penningtvätt säkrar vinning av brott också genom andra åtgärder än frysning och immobiliseringsförfrågningar. Sådana typiska exempel är fall där man i samband med en pågående förundersökning beslagtar vinning av brott, som eventuellt inte hade inhämtats utan åtgärder av centralen för utredning av penningtvätt. År 2024 säkrades vinning av brott i 34 fall för över 540 000 euro på detta sätt.

Av centralen för utredning av penningtvätts årsredovisning framgår det att en allt större andel av de misstänkta fallen av penningtvätt och finansiering av terrorism är gränsöverskridande, vilket betyder att den längre frysningstiden effektiviserar tillgången till tilläggsutredningar i synnerhet från länder utanför EU med beaktande av olika finansieringssystem och myndigheter. Den i direktivet föreslagna tidsfristen 5 dagar har i praktiken ofta visat sig vara för kort. Tidsfristen ska vara tillräckligt lång för att det ska vara möjligt att på ett tillförlitligt sätt utreda tillgångarnas ursprung, användningsändamål samt de verkliga förmånstagarna. Å andra sidan ska man beakta de rättsliga aspekterna av den karaktär som en tillfällig frysning har såsom förvaltningsåtgärd som ingriper i den egendom som enligt 15 § i grundlagen är skyddad med beaktande av att det inte nödvändigtvis finns någon vinning av brott förknippad med bankkontot, betalkontot, kryptovalutakontot eller affärsförhållandet. Syftet med ett tillfälligt avbrytande är dock också att effektivisera spårningen av vinningen av brott och borttagande av tillgångar som fåtts genom brott och det erbjuder ett effektivt medel för inhämtning av tilläggsutredningar för

säkerhetskvartstad eller andra tvångsmedel. Genom förordnande om tillfälligt avbrytande kan man inte bara utreda penningtvätt utan också hindra att tillgångar styrs till terroristisk verksamhet. I synnerhet i situationer med misstankar om finansiering av terrorism är det ofta svårt att utreda användningsändamålet för tillgångarna, när det verkliga objektet avsiktligen är dolt.

Möjligheten att förlänga förordnandet om tillfälligt avbrytande med 25 vardagar är betydligt längre än det förordnande om tillfälligt avbrytande av affärstransaktion i 10 vardagar som finns i 6 § i den gällande lagen om centralen för utredning av penningtvätt och den nya möjligheten att enligt penningtvättsdirektivet begränsa bankkonto, betalkonto, kryptovalutakonto och affärsförhållande i 5 vardagar. Bestämmelsen i 6 § i den gällande lagen om centralen för utredning av penningtvätt har ansetts vara tillräcklig för tillfälligt avbrytande av transaktion vid utredning av sådana misstänkta transaktioner som har skett inom de inhemska ansvariga enheternas verksamhetsområde, m.a.o. tillgångarna har rört sig mellan finländska konton, kort, kryptoplånböcker osv. Situationen är dock en annan i gränsöverskridande situationer med misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism som är förknippade med en misstanke om att egendomens ursprung utplånas. Situationen gällande de misstänkta transaktionerna är också väsentligt annorlunda då det är fråga om komplicerade ägoförhållanden förknippade med det misstänkta bankkontot eller betalkontot, kryptovalutakontot eller affärsförhållandet. När man vidtar komplicerade arrangemang för att utplåna egendomens ursprung och kamouflera den som lagligt förvärvad exempelvis genom att ta till så kallade skatteparadis, är det svårt eller ibland till och med omöjligt att i förundersökningen utreda det olagliga ursprunget till egendomen. I synnerhet allvarlig ekonomisk brottslighet kan vara förknippad med sådana situationer. Den föreslagna möjligheten till förlängning som direktivet ger för avbrytande av bankkonto, betalkonto, kryptovalutakonto eller affärstransaktion är en kompletterande, säkerställande åtgärd vid brottsmisstankar för utredning av komplicerade arrangemang redan innan avgörandet tas om det är skäl att misstänka brott i ärendet, då det är möjligt att ansöka om förordnande av säkerhetskvarstad. Sjätte penningtvättsdirektivet ålägger dessutom finansunderrättelseenheterna att besvara en förfrågan om information sänd av en annan finansunderrättelseenhet inom fem arbetsdagar i de fall då finansunderrättelsenheten förvaltar över informationen. Om man är tvungen att inhämta informationen baserad på den mottagna förfrågan ur externa informationskällor är tidsfristen för svaret längre. Redan bara de nämnda fördröjningarna gör att tiden för avbrytandet ska vara längre än 5 dagar.

Ur rättsskyddsperspektiv bör det beaktas att den person som förordnandet om att avbryta transaktionerna på bankkonto, betalkonto, kryptovalutakonto eller affärsförhållande har möjlighet att söka ändring i situationer där avbrottet har fortsatt över fem vardagar i motsatts till vad som gäller för kortvarigt avbrytande av transaktion eller bankkonto, betalkonto, kryptovalutakonto eller affärsförhållande i enlighet med 6 § och 6 a § 1 och 2 mom. i den gällande lagen om centralen för utredning av penningtvätt. Därtill har den som utsatts för att bankkonto, betalkonto kryptovalutakonto eller affärsförhållande avbryts möjlighet att lämna in en utredning som påvisar tillgångarnas lagliga ursprung. Bevis på lagligt ursprung kan vara en utredning av kunden eller den som är objekt för den avbrutna affärstransaktionen som tillräckligt tillförlitligt visar att tillgångarna har ett lagligt ursprung, vad de används för och de verkliga förmånstagarna. Enligt *3 mom.* har centralen för utredning av penningtvätt rätt att be om utredningen över affärstransaktionen av den vars tillgångar eller egendom avbrottet gäller. När det inte längre är nödvändigt att avbryta transaktionen ska förordnandet om avbrottet omedelbart hävas. I praktiken hävs förordnandet om en tillräcklig utredning inhämtats av vederbörande person eller på annat sätt, eller om det är skäl att misstänka ett brott i ärendet, säkerhetskvarstad i stället söks. Motsvarande krav finns i lagstiftningen om säkerhetskvarstad och kvarstad, som kompletteras av det tillfälliga avbrytandet av transaktionen som föregår dem. En kvarstad ska enligt 6 kap. 4 § i tvångsmedelslagen hävas, när det inte längre finns anledning att hålla kvarstaden i kraft. Ett beslag ska enligt 7 kap. 14 § i tvångsmedelslagen hävas så snart det inte längre behövs.

6 b §. *Statens skadeståndsansvar.* Enligt artikel 24.3 i sjätte penningtvättsdirektivet ska tillämpningen av det tillfälliga avbrytandet eller vägran till samtycke i enlighet med artikel 24 inte medföra något ansvar av något slag för finansunderrättelseenheten eller dess direktörer eller anställda. Förfarandet med tillfälligt avbrytande kan medföra väsentliga ingrepp i de grundläggande rättigheterna för den som förordnandet gäller, i synnerhet i egendomsskyddet, och förordnandet kan orsaka betydande ekonomisk skada för den som förordnandet gäller. Tillfälligt avbrytande enligt de föreslagna 6 och 6 a § verkställs som ett förvaltningsförfarande och utan att den som förordnandet gäller hörs på förhand. Därmed är det nödvändigt att genom en uttrycklig bestämmelse säkerställa att den som förordnandet gäller vid ett ogrundat beslut om avbrytande har möjlighet att få ersättning för den skada som lidits och de kostnader som förfarandet medfört. Därför föreskrivs det i 1 mom. om statens ersättningsansvar. Sakinnehållet i paragrafen motsvarar sökandens ersättningsansvar för den skada som säkringsåtgärden har orsakat honom samt kostnaderna i saken enligt 7 kap. 11 § i rättegångsbalken.

I *2 mom.* föreskrivs det om den tid som sätts ut för ansökan om den ersättning som avses i 1 mom. Enligt det ska ersättningskravet ställas inom ett år från det att beslutet om tillfälligt avbrytande hävdes. För ett beslut för vilket ändringsansökan inlämnats börjar tidsfristen löpa från den tidpunkt då det beslut som fattats om besväret har vunnit lagakraft. Bestämmelsen överensstämmer i sak med 7 kap. 12 § 2 mom. i rättegångsbalken. Avvikande från den bestämmelsen behöver dock anhängiggörandet av ett besvär inte anmälas till utsökningsmannen.

Statens ersättningsansvar gäller också en situation där beslutet om tillfälligt avbrytande har fattats till följd av en begäran av en främmande stat i enlighet med 6 § 2 mom. Och 6 a § 2 mom. i den föreslagna lagen. I så fall kan staten Finland kräva ersättning av den stat som begärt tillfälligt avbrytande för de ersättningar som staten Finland betalat med stöd av 6 b § i den mån som skadan inte har orsakats av de finska myndigheternas agerande.

8.3 Lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton

1 §. *Övervakningssystemet för bank- och betalkonton och lagens syfte.* I den gällande lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton innehåller 1 § bestämmelser om syftet med övervakningssystemet för bank- och betalkonton samt beskrivningar av systemets allmänna struktur och funktion. Det föreslås att *2 mom.* ändras så att uppgifter om kryptovalutakonto och värdepapperskonto fogas till *1 punkten* i momentet. Syftet med övervakningssystemet för bank- och betalkonton blir därmed att främja myndigheternas automatiska tillgång till information om såväl bank-, betal- och kryptovalutakonton som också värdepapperskonton och bankfack.

Enligt artikel 16.1 i sjätte penningtvättsdirektivet ska medlemsstaterna införa centraliserade automatiserade mekanismer, till exempel ett centralt register eller centrala elektroniska datasöksystem, som gör det möjligt att med nödvändig skyndsamhet fastställa identiteten hos fysiska eller juridiska personer som innehar eller kontrollerar betalkonton eller bankkonton som identifieras med IBAN-nummer, inbegripet virtuella IBAN-nummer, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack som innehas av ett kreditinstitut eller finansiellt institut inom deras territorium. Enligt artikel 16.2 ska medlemsstaterna säkerställa att de uppgifter som finns i de centrala automatiserade mekanismerna är direkt tillgängliga på ett omedelbart och ofiltrerat sätt för finansunderrättelseenheter, och för Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism för gemensamma analyser i enlighet med bestämmelserna i detta direktiv. Den information som ska vara tillgänglig och sökbar via de centrala automatiserade mekanismerna finns i punkt 3 i den artikeln. Innehållet har beskrivits noggrannare i specialmotiveringarna till 4 §. Den övriga informationen i det aktuella ledet i artikeln än värdepapperskontot och kryptovalutakontot fanns redan i det femte penningtvättsdirektivet och de har genomförts med regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ett övervakningssystem

för bank- och betalkonton och till vissa lagar som har samband med den, godkänd av riksdagen den 4 oktober 2018 Med den föreslagna ändringen blir också informationen om kryptovalutakonto och värdepapperskonto tillgänglig för myndigheterna via övervakningssystemet för bank- och betalkonton.

1 a §. *Tillämpningsområde.* Det föreslås att paragrafen ändras. Till *1 mom.* fogas informationen om kryptotillgångs- och värdepapperskonton. Därmed tillämpas lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton också på tillgången till och förmedlingen av uppgifter från informationsförmedlarna till myndigheterna med hjälp av övervakningssystemet för bank- och betalkonton. Uppgifterna ovan ska finnas tillgängliga och vara sökbara via de centraliserade automatiserade mekanismerna på det sätt som beskrivs ovan i specialmotiveringarna till 1 §. Det föreslås därtill att *1 mom.* och det nuvarande *2 mom.* ändras så att termerna för betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, kreditinstitut och leverantörer av kryptotillgångstjänster i sin helhet ersätts med begreppet finansiellt institut. Till paragrafen fogas dessutom ett nytt 2 mom. enligt vilket lagen ska tillämpas också på mottagande och förmedling av uppgifter på bank-, betal-, kryptovaluta- och värdepapperskonto via bankkontoregistrens sammankopplingssystem. I och med att ett nytt moment fogas till paragrafen föreslås det att *2 mom.* i den gällande lagen flyttas och blir 3 mom.

Ordalydelsen i sjätte penningtvättsdirektivet utgår från att de ansvariga enheterna som lagens tillämpningsområde gäller är kreditinstitut och finansiella institut. Begreppet finansiellt institut har definierats i artikel 2.1 6 i penningtvättsförordningen. Enligt det aktuella ledet avses med finansiellt institut

a) ett företag som inte är ett kreditinstitut eller värdepappersföretag och som bedriver en eller flera av de verksamheter som anges i punkterna 2–12, 14 och 15 i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU, inbegripet sådan verksamhet som bedrivs vid valutaväxlingskontor, med undantag för de verksamheter som förtecknas i punkt 8 i bilaga I till direktiv (EU) 2015/2366, eller ett företag som har som huvudverksamhet att förvärva holdingföretag, inbegripet ett finansiellt holdingföretag, ett blandat finansiellt holdingföretag eller ett finansiellt holdingföretag med blandad verksamhet,

b) ett försäkringsföretag enligt definitionen i artikel 13.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG, i den mån det bedriver livförsäkringsverksamhet eller annan investeringsrelaterad försäkringsverksamhet som omfattas av det direktivet, inbegripet försäkringsholdingbolag och försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet enligt definitionerna i artikel 212.1 f respektive g i direktiv 2009/138/EG,

c) en försäkringsförmedlare enligt definitionen i artikel 2.1.3 i direktiv (EU) 2016/97, om den förmedlar livförsäkringar och andra investeringsrelaterade försäkringstjänster, med undantag för försäkringsförmedlare som inte uppbär premier eller belopp som är avsedda för kunden och som agerar under ansvar av ett eller flera försäkringsföretag eller en eller flera försäkringsförmedlare för de respektive produkter som berör dem,

d) ett värdepappersföretag enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU,

e) ett företag för kollektiva investeringar, i synnerhet

i) ett företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) enligt definitionen i artikel 1.2 i direktiv 2009/65/EG och dess förvaltningsbolag enligt definitionen i artikel 2.1 b i det direktivet eller ett investeringsbolag som är auktoriserat i enlighet med det direktivet

och som inte har utsett något förvaltningsbolag, vilka tillhandahåller andelar i fondföretag för försäljning i unionen,

ii) en alternativ investeringsfond enligt definitionen i artikel 4.1 a i direktiv 2011/61/EU och dess förvaltare enligt definitionen i artikel 4.1 b i det direktivet som omfattas av det tillämpningsområde som anges i artikel 2 i det direktivet,

f) en värdepapperscentral enligt definitionen i artikel 2.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014,

g) en kreditgivare enligt definitionen i artikel 4.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU och i artikel 3 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG,

h) en kreditförmedlare enligt definitionen i artikel 4.5 i direktiv 2014/17/EU och artikel 3 f i direktiv 2008/48/EG, om den innehar medel enligt definitionen i artikel 4.25 i direktiv (EU) 2015/2366 i samband med kreditavtalet, med undantag för kreditförmedlare som bedriver verksamhet under ansvar av en eller flera kreditgivare eller kreditförmedlare,

i) en leverantör av kryptotillgångstjänster,

j) en filial till ett finansiellt institut som avses i leden a–i, när den är belägen i unionen, oavsett om dess huvudkontor är beläget i en medlemsstat eller i ett tredjeland.

Enligt den nämnda definitionen hör bland annat institut för elektroniska pengar och betalningsinstitut till finansiella institut. I begreppet finansiella institut ingår dessutom bland annat leverantörer av kryptovalutatjänster. Det betyder att begreppet finansiella institut inkluderar alla betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, kreditinstitut och leverantörer av kryptotillgångstjänster i enlighet med den gällande lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton, men inkluderar också nya aktörer, åtminstone värdepapperscentralen och värdepappersförvarare. Till tillämpningsområdet kan också höra andra aktörer såsom företag som bedriver gemensam placeringsverksamhet. Avgörande för om företag omfattas av tillämpningsområdet är om de aktuella finansiella instituten har betalkonton eller bankkonton som identifieras med IBAN-nummer, inbegripet virtuella IBAN-nummer, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack.

I artikel 16.6 i sjätte penningtvättsdirektivet föreskrivs det att de centraliserade automatiserade mekanismerna ska vara sammankopplade via bankkontoregistrens sammankopplingssystem som ska utvecklas och drivas av kommissionen (BARIS). Enligt punkt 9 i den aktuella artikeln ska finansunderrättelseenheterna ha omedelbar och ofiltrerad tillgång till och tillsynsmyndigheterna enligt penningtvättslagen ska ha snabb tillgång till de uppgifter som finns tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Enligt det ändrade penningrättsdirektivet får också de myndigheter som utreder allvarliga brott utnyttja bankkontoregistrens sammankopplingssystem för skötsel av sina uppgifter. Enligt artikel 1.4 i det ändrade direktivet om finansiell information konstateras det i punkt 1 a, som läggs till artikel, 4 att medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga nationella myndigheter som utsetts i enlighet med artikel 3.1 har befogenhet att få åtkomst till och direkt och omedelbart söka i uppgifter om bankkonton, som via BARIK är tillgängliga i andra medlemsstater, när det är nödvändigt för fullgörandet av deras uppgifter i syfte att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra allvarliga brott eller stödja en brottsutredning som rör ett allvarligt brott, inbegripet identifiering, spårning och frysning av tillgångar i samband med en sådan utredning. I Finland är polisen, centralen för utredning av penningtvätt, Tullen och Gränsbevakningsväsendet de behöriga myndigheterna i enlighet med artikel 3.1 i penningtvättsdirektivet. Därmed ska såväl centralen för utredning av penningtvätt,

tillsynsmyndigheterna enligt penningtvättslagen som också polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet ha tillgång till det centraliserade bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Enligt det föreslagna nya 2 mom. tillämpas lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton därmed på mottagande och förmedling av uppgifter på bank-, betal-, kryptovaluta och värdepapperskonton samt bankfack med hjälp av bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Detta inkluderar såväl Tullens rätt att överlämna de nämnda uppgifterna till bankkontoregistrens sammankopplingssystem som också myndigheternas rätt att fatta beslut om bankkontoregistrens sammankopplingssystem.

1 d §. *Datasöksystem.* Det föreslås att paragrafens *5 mom.* kompletteras så att Tullen vid utarbetandet av de tekniska krav som ställs på datasöksystem beaktar de tekniska specifikationer som kommissionen gett i genomförandebestämmelserna, vilka fastställer det format i vilket uppgifterna ska inlämnas till de automatiserade mekanismerna samt det elektroniskt strukturerade formatet för kontotransaktioner och tekniska metoder som används för leverans av uppgifter om kontotransaktioner.

I den gällande paragrafen föreskrivs det att Tullen övervakar att skyldigheterna enligt 1 mom. och 4 § 2 mom. fullgörs och meddelar en föreskrift om de tekniska krav som ställs på datasöksystem. Därmed har Tullen ansvaret för att övervaka att kreditinstituten bygger och för ett elektroniskt övervakningssystem för bank- och betalkonton, med vilket de kan lämna ut information om deras kunders bank- och betalkonton till myndigheterna. Ansvaret för övervakningen sträcker sig också till de datasöksystem för bank- och betalkonton som administreras av betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och leverantörer av kryptotillgångstjänster. Detta betyder att Tullens ansvar för övervakningen täcker underhållet av alla de datasöksystem som uppgiftslämnarna skapat för bank- och betalkonton samt också övervakning av att skyldigheten att informera iakttas. Tullen meddelar dessutom de tekniska kraven för datasöksystemen för både uppgiftslämnare och myndigheternas datasöksystem.

Enligt artikel 16.4 i sjätte penningtvättsdirektivet får kommissionen fastställa, genom genomförandeakter, formatet för inlämnandet av uppgifterna till de centraliserade automatiserade mekanismerna. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 72.2. Enligt artikel 6a.2 i det ändrade penningtvättsdirektivet ges kommissionen befogenhet att genom genomförandeakter anta tekniska specifikationer för att fastställa det elektroniska strukturerade format och de tekniska medel som ska användas för att tillhandahålla transaktionsuppgifter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 22.3. När kommissionen antar sådana genomförandeakter ska den beakta utvecklingen av relevanta meddelandestandarder för finansiella tjänster.

Eftersom Tullen ansvarar för leveransen av förfrågningar om information och framställning av svar på dessa i bank- och betalkontosystemet bör Tullen vid meddelandet om de tekniska kraven beakta de tekniska specifikationerna i kommissionens genomförandeakter som fastställer det format i vilket uppgifterna lämnas till de centraliserade automatiserade mekanismerna och som fastställer det strukturerade elektroniska formatet på kontotransaktionerna och de tekniska metoder som används för leverans av kontotransaktioner. Trots att kommissionen ännu inte har publicerat de tekniska specifikationerna i genomförandeakterna, utgör den rekommendation som beretts i EUROPOL-arbetsgruppen som man under förhandlingarna om direktivet kom överens om grunden för dessa. Enligt dem är målet att samtliga medlemsstater kommer att använda meddelanden som följer standarden ISO20022 (camt.052 eller camt.053) meddelanden. Tullen kommer att använda dessa meddelandestrukturer vid förmedlingen av information om kontotransaktioner. I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton, lagen om beskattningsförfarande och 30 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (RP

25/2025 rd, nedan *PMJ-ändringsförslaget*) har formatet på kontotransaktionsuppgifterna och förfrågningsmeddelanden preciserats.

1 e §. *System för utlämnande av uppgifter.* I 1 d § i den gällande lagen finns det föreskrifter om Tullens system för utlämnande av uppgifter med vars hjälp de i 1 a § avsedda aktörer som inte har byggt upp ett elektroniskt datasöksystem för bank- och betalkonton lämnar ut de uppgifter som avses i 3 kap. till behöriga myndigheter. Enligt 2 mom. meddelar Tullen tekniska föreskrifter om på vilka sätt uppgifterna ska lämnas till systemet för utlämnande av uppgifter. Det föreslås att *2 mom.* ändras så att Tullen när den meddelar tekniska föreskrifter ska beakta de tekniska specifikationer som kommissionen gett i genomförandeakterna och som fastställer formen på kontouppgifternas elektroniska struktur och de tekniska metoder som används för tillhandahållande av kontotransaktionsuppgifter.

Enligt den ändrade 6a.2 artikeln i direktivet om finansiell information har kommissionen befogenhet att genom genomförandeakter anta tekniska specifikationer för att fastställa det elektroniska strukturerade format och de tekniska medel som ska användas för att tillhandahålla transaktionsuppgifter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 22.3. När kommissionen antar sådana genomförandeakter ska den beakta utvecklingen av relevanta meddelandestandarder för finansiella tjänster. Eftersom Tullen ansvarar för tillhandahållande av förfrågningar och svar om kontotransaktionsuppgifterna i övervakningssystemet för bank- och betalkonton bör Tullen när den meddelar tekniska krav beakta de tekniska specifikationer som kommissionen gett i genomförandeakterna om elektroniska strukturerade format och de tekniska medel som ska användas för att tillhandahålla transaktionsuppgifterna. Trots att kommissionen ännu inte har publicerat de tekniska specifikationerna i genomförandeakterna, utgör den rekommendation som beretts i EUROPOL-arbetsgruppen som man under förhandlingarna om direktivet kom överens om grunden för dessa. Enligt dem är målet att samtliga medlemsstater kommer att använda meddelanden som följer standarden ISO20022 (camt.052 eller camt.053) meddelanden. Tullen kommer att använda dessa meddelandestrukturer vid förmedlingen av information om kontotransaktioner. I det av riksdagen den 16 juni 2025 godkända PMJ-ändringsförslaget har formatet på kontotransaktionsuppgifterna och förfrågningsmeddelanden preciserats.

2 §. *Definitioner*. Det föreslås att *1 mom.* ändras så att termerna för betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och leverantör av kryptovalutatjänster i definitionen av bank- och betalkontoregistret i sin helhet ersätts med begreppet finansiellt institut på det sätt som beskrivits ovan i specialmotiveringarna till 1 a §. Det föreslås därtill att till förteckningen över uppgifter som ska lagras i bank- och betalregistret fogas kunduppgifterna för virtuella IBAN-nummer, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och kunduppgifterna för bankfack. De nämnda uppgifterna ska vara tillgängliga på det sätt som beskrivs i specialmotiveringen till 6 §.

Det föreslås att *2 mom.* ändras så att de övriga aktörer som skapat ett datasöksystem som avses i 1 d § 2 mom. ersätts med begreppet finansiellt institut. Den ändring som närmare behandlats i specialmotiveringen till 1 a § strävar efter att förtydliga bestämmelsens läsbarhet. Uppgifterna om kryptovalutakonto och värdepapperskonto läggs dessutom till förteckningen i 2 mom. över information som tillhandahålls. Innehållet i den information som tillhandahålls har närmare behandlats i specialmotiveringen till 4 §.

Det föreslås att 11 punkten ändras så att innehållet i den information som tillhandahålls via sammanställningsprogrammet ändras. Eftersom sammanställningsprogrammet är en del av övervakningssystemet för bank- och betalkonton och det föreslås en ändring av datainnehållet i övervakningssystemet för bank- och betalkonton i det sätt som beskrivs i specialmotiveringen till 1 a § ska också ordalydelsen om sammanställningsprogrammet rättas. I enlighet med vad

som föreslagits förmedlar sammanställningsprogrammet utöver information om bank- och betalkonton samt bankfack, transaktions- och saldouppgifter samt uppgifter som hänför sig till värdepapper också information om kryptovalutakonton och värdepapperskonton.

Det föreslås att 12 punkten ändras så att det ur det centraliserade automatiserade kontouppgiftssystemet också ska vara möjligt att få information om kryptovalutakonto och om värdepapperskonto. Den nämnda informationen ska vara tillgänglig via den centraliserade automatiserade mekanismen på det sätt beskrivs i specialmotiveringen till 1 §.

Det föreslås att en ny *17 punkt värdepapperskonto* fogas till paragrafen. Med denna avses värdeandelskonto i enlighet med 2 § i lagen om värdeandelskonton (827/1991) och värdepapperskonto i enlighet med 2 § i lagen om värdepapperskonton (750/2012). Sjätte penningtvättsdirektivet ålägger medlemsstaterna att tillgängliggöra kunduppgifterna för ett värdepapperskonto samt en identifierare för ett värdepapperskonto och öppnings- och slutdatum för kontot via en centraliserad automatiserad mekanism. Enligt artikel 2.10 i sjätte penningtvättsdirektivet avses med värdepapperskonto ett värdepapperskonto som definierats i underpunkt 28 i artikel 2.1 i Europarlamentets och rådets förordning nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012. I den nämnda förordningen avses med värdepapperskonto ett konto på vilket krediterings- och debiteringsanteckningar görs. Nationellt avses med detta både ett i lagen om värdeandelskonton avsett värdeandelskonto och ett i 2 § i lagen om värdepapperskonton avsett värdepapperskonto.

Det föreslås att till paragrafen fogas en *ny 18 punkt kryptovalutakonto*, som avser ett konto för kryptotillgångar, det vill säga ett konto som innehas av en leverantör av kryptotillgångstjänster för en eller flera fysiska eller juridiska personers räkning och som kan användas för att verkställa överföringar av kryptotillgångar, enligt artikel 3.19 i Europarlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1113 om uppgifter som ska åtföljа överföringar av medel och vissa kryptotillgångar och ändring av direktiv (EU) 2015/849.

Det föreslås att till paragrafen fogas en *ny punkt 19 virtuellt IBAN-kontonummer*, som avser en i artikel 2.26 i penningtvättsförordningen definierad identifierare som leder till att betalningar omdirigeras till ett betalkonto som identifieras av ett annat IBAN-nummer än denna identifierare. I de inledande fraserna till sjätte direktivet konstateras det att virtuella IBAN-nummer är virtuella nummer som utfärdas av kreditinstitut och finansiella institut som gör det möjligt att omdirigera betalningar till fysiska bankkonton eller betalkonton.

Det föreslås att till paragrafen fogas en ny *20 punkt finansiellt institut*, som avser de aktörer som avses i artikel 2.6 i penningtvättsförordningen.

Det föreslås att till paragrafen fogas *en ny 21 punkt bankkontoregistrens sammankopplingssystem*, som avser sammankoppling av de nationella centraliserade automatiserade mekanismerna, såsom centraliserade register eller centraliserade datasöksystem, med det av kommissionen utvecklade och underhållna bankkontoregistrens sammankopplingssystemet. Bestämmelserna om bankkontoregistrens sammankopplingssystem finns i artikel 16.6 i sjätte penningtvättsdirektivet.

3 §. Myndigheter som använder det centraliserade automatiserade kontouppgiftssystemet. I 3 § i den gällande lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton föreskrivs det om de myndigheter som har åtkomst till övervakningssystemet för bank- och betalkonton som lämnas ut i enlighet med 4 § och som registrerats i enlighet med 6 §, om detta är nödvändigt för fullgörandet av följande uppgifter och myndigheten enligt någon annan lag har rätt att få åtkomst till

den nämnda informationen Det föreslås att paragrafen ändras så att de myndigheter som har åtkomst till övervakningssystemet utökas med en befogenhet för Patent- och registerstyrelsen att utnyttja det centraliserade automatiserade kontouppgiftssystemet i övervakningssystemet för bank- och betalkonton för att göra de granskningar som föreskrivs i 12 § i penningtvättslagen.

Bestämmelsen genomför artikel 10.12 i sjätte penningtvättsdirektivet, som föreskriver att enheter med ansvar för centrala register förfogar över de automatiserade mekanismer som är nödvändiga för att utföra sådan verifiering som avses i punkt 7 a, och punkt 9, även genom att jämföra de uppgifter som finns i sådana register med information som innehas av andra källor. Med centrala register avses enligt artikel 10.1 registret över verkligt huvudmanskap, som i Finland förvaltas av patent- och registerstyrelsen. Bestämmelsen genomför också punkt 11.3 i samma artikel med kravet att enheter med ansvar för de centrala registren har befogenhet att begära information från andra register i den utsträckning som sådan informationen är nödvändig för att sådana enheter ska kunna utföra sina uppgifter. Med stöd av 4 § 1 mom. 2 punkten i denna lag är ett kreditinstitut skyldigt att till övervakningssystemet för bank- och betalkonton bland annat överlämna fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning för verkliga förmånstagarna. Enligt 6 § i denna lag förs uppgifter över ett finansiellt instituts kunder in i registret över bank- och betalkonton. Därmed lämpar sig de uppgifter som finns i övervakningssystemet för bank- och betalkonton väl för den jämförelse av uppgifter om verkliga förmånstagarna som avses i direktivet. Patent- och registerstyrelsen är ett i direktivet avsett sådant organ som ansvarar för ett centraliserat register över verkliga förmånstagare, vilket betyder att det är skäl att bevilja åtkomst till uppgifterna i övervakningssystemet för bank- och betalkonton i den utsträckning som avses i bestämmelsen.

I enlighet med grundlagsutskottets etablerade praxis föreskrivs det i paragrafen om rätten att få åtkomst till den information som överlämnats enligt 4 § och lagrats enligt 6 § i denna lag, om det är nödvändigt för genomförande av de uppgifter som listats i paragrafen. Kravet på nödvändighet ska tolkas snävt enligt ordalydelsen i bestämmelsen och grundlagsutskottets etablerade tolkningspraxis. I paragrafen föreskrivs det dessutom att myndigheten ska ha någon annanstans i lag föreskriven rätt att få de uppgifter som lämnats till och lagrats i bank- och övervakningssystemet. Bestämmelserna om patent- och registerstyrelsens rätt att få de nämnda uppgifterna föreslås införas i 10 § i penningtvättslagen.

4 §. *Uppgifter om bank- och betalkonton som lämnas ut ur datasöksystemet för bank- och betalkonton.* I den gällande paragrafen föreskrivs det om de uppgifter som ett kreditinstitut ska lämna ut till behöriga myndigheter med hjälp av ett datasöksystem för bank- och betalkonton. Det föreslås att *2 mom.* ändras så att sakinnehållet i *punkterna 1, 2 och 4 ändras* samt *nya 3 a, 5* och *6 punkter* fogas till momentet. De föreslagna ändringarna genomför uppgifterna i artikel 16 i sjätte penningtvättsdirektivet, det vill säga en komplettering av det innehåll som finns tillgängligt via det centraliserade automatiserade kontoinformationssystemet i övervakningssystemet för bank- och betalkonton.

Enligt punkt 3 i den aktuella artikeln ska följande uppgifter finnas tillgängliga och vara sökbara via de centraliserade automatiserade mekanismerna:

a) för kundkontoinnehavare och samtliga personer som förmodas agera i en kundkontoinnehavares namn: Namnet, kompletterat med antingen övriga identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i förordning (EU) 2024/1624 eller ett unikt identifieringsnummer samt, i förekommande fall, de datum då den person som förmodas agera i kundens namn inledde och avslutade sin befogenhet att agera i kundens namn,

b) för kundkontoinnehavares verkliga förmånstagare: namnet, kompletterat med antingen övriga identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i förordning (EU) 2024/1624 eller ett unikt identifieringsnummer samt det datum då den fysiska personen blev verklig förmånstagare för kundkontoinnehavaren och, i förekommande fall, upphörde att vara verklig förmånstagare för kundkontoinnehavaren,

c) för bankkonton eller betalkonton: IBAN-nummer eller, om betalkontot inte identifieras med ett IBAN-nummer, kontots unika identifieringskod och datumet för kontots öppnande och, i förekommande fall, datumet för kontots avslutande,

d) för virtuella IBAN-nummer som utfärdats av ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut: det virtuella IBAN-numret, den unika identifieringskoden för det konto till vilket betalningar till det virtuella IBAN-numret automatiskt omdirigeras och datumen för kontots öppnande och avslutande,

e) för värdepapperskonton: kontots unika identifieringskod och datumet för kontots öppnande och avslutande,

f) för konton för kryptotillgångar: kontots unika identifieringskod och datumet för kontots öppnande och avslutande,

g) för bankfack: hyrestagarens namn, kompletterat med antingen övriga identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 penningtvättsförordningen eller ett unikt identifieringsnummer.

De nämnda uppgifterna motsvarar långt uppgifterna enligt femte penningtvättsdirektivet, som har genomförts och därmed finns tillgängliga genom övervakningssystemet för bank- och betalkonton. I sjätte penningtvättsdirektivet har dock datainnehållet utvidgats så att uppgifter om virtuella IBAN-konton, värdepapperskonton och konton för kryptotillgångar också ska vara tillgängliga. Innehållet i de tillgängliga uppgifterna har också kompletterats bland annat gällande uppgifter om bankfack och de verkliga förmånstagarna.

Enligt de inledande fraserna till sjätte penningtvättsdirektivet kan virtuella IBAN-nummer användas av företag för legitima ändamål, till exempel för att rationalisera processen för att samla in och skicka betalningar över gränserna. De är dock också förknippade med ökade risker för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, eftersom de kan användas för att dölja kontoinnehavarens identitet, vilket gör det svårt för finansunderrättelseenheterna att spåra flödet av medel, identifiera kontots lokalisering och införa nödvändiga åtgärder, inbegripet tillfälligt upphävande eller övervakning av kontot. För att minska dessa risker och göra det lättare för finansunderrättelseenheterna att spåra och upptäcka olagliga flöden bör de centraliserade automatiserade mekanismerna innehålla information om virtuella IBAN-nummer kopplade till ett bankkonto eller betalkonto.

6 §. *Uppgifter som ska föras in i registret över bank- och betalkonton.* Den gällande paragrafen föreskriver om de uppgifter som betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och leverantörer av kryptotillgångstjänster samt de kreditinstitut som fått tillstånd från Finansinspektionen att avvika från skyldigheten att administrera ett datasöksystem ska införa i registret över bank- och betalkonton. Det föreslås att termerna för betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och leverantörer av kryptotillgångar i sin helhet ersätts med begreppet finansiellt institut på det sätt som beskrivits i specialmotiveringarna till 1 a § ovan. Därtill föreslås det att *2 mom.* stryks och ersätts med ett nytt 2 mom., som motsvarar innehållet i den föreslagna 4 §. Innehållet i paragrafen har behandlats noggrannare i specialmotiveringen till 4 §. Detta betyder att de uppgifter om lämnas till övervakningssystemet för bank- och betalkonton är enhetligt oberoende av

om uppgifterna lämnas av en sådan enhet som avses i 1 a § via datasöksystemet för bank- och betalkonton eller om uppgifterna lagras i bank- och betalkontoregistret.

Likaså kompletteras *3 mom.* på det sätt som krävs enligt sjätte penningtvättsdirektivet. När Tullen föreskriver om tekniska bestämmelser ska den beakta de tekniska specifikationer som kommissionen gett genom genomförandeförordningar, där den form i vilken uppgifterna ska förmedlas till de centraliserade automatiserade mekanismerna fastställs.

7 §. *Utlämnande av uppgifter ur registret över bank- och betalkonton.* Det föreslås att 2 mom. ändras så att termerna för betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och leverantörer av kryptotillgångstjänster i sin helhet ersätts med begreppet finansiellt institut på det sätt som beskrivits ovan i specialmotiveringarna till 1 a §.

10 §. *Logguppgifter*. I 10 § i den gällande lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton föreskrivs det om skyldigheterna gällande logguppgifter för både Tullen och de enligt 3 § i lagen behöriga myndigheterna. För genomförandet av det ändrade direktivet om finansiell information bör *1 mom.* ändras så att Tullen utöver registrering av antalet användningsgånger för det centraliserade automatiska systemet för kontouppgifter också är skyldig att föra ett register med logguppgifter över antalet användningsgånger för bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Enligt artikel 1.6 i det ändrade direktivet om finansiell information ska medlemsstaterna tillse att de myndigheter som förvaltar de centraliserade bankkontoregistren säkerställer att det förs loggar varje gång utsedda behöriga myndigheter får åtkomst till och söker i uppgifter om bankkonton i enlighet med artikel 4.1 och 4.1a. Enligt den nämnda 1a punkten ska Tullen föra logguppgifter över de sökningar som den har fått genom bankkontoregistrens sammankopplingssystem. De insamlade uppgifterna ska åtminstone inkludera de uppgifter som finns listade i den nämnda paragrafens 1 mom. Och som har specificerats i artikel 6 i direktivet om finansiell information.

10 a §. *Statistik.* Det föreslås att till lagen fogas *en ny 10 a §*, som föreskriver om Tullens skyldighet att föra statistik över antalet sökningar som myndigheterna gjort i det centraliserade automatiserade systemet för kontouppgifter uppdelat enligt kategori av behörig myndighet.

Enligt artikel 9.1 i sjätte penningtvättsdirektivet ska medlemsstaterna föra omfattande statistik över frågor av betydelse för effektiviteten hos deras ramverk för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i syfte att utvärdera dessa ramars effektivitet. Enligt punkt 2 j ska statistiken innehålla antalet sökningar i bankkontoregister och datasökningssystem som gjorts av behöriga myndigheter, uppdelade per kategori av behörig myndighet. Artikel 19.3 led a i direktivet om finansiell information kräver dessutom att medlemsstaterna för statistik över antalet sökningar som genomförts av de utsedda behöriga myndigheterna i de centraliserade bankkontoregistren. För statistikföring av andra sökningar utöver de som grundar sig på penningtvättsdirektivet och direktivet om finansiell information grundar sig den föreslagna lagstiftningen om Tullens skyldighet att föra statistik över alla de sökningar som behöriga myndigheter har gjort i det automatiserade centraliserade systemet för bankkontouppgifter på ett nationellt behov av reglering. Regleringen anses vara nödvändig för riskbedömningen av internationell penningtvätt och finansiering av terrorism och verkställande av den verksamhetsplan som utarbetats med detta som grund. Enligt åtgärd 2.2.3 i verksamhetsplanen kräver EU-regleringen och FATF:s rekommendationer att medlemsstaterna producerar olika slags statistik för bedömning av effektiviteten i bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism. Enligt 2 kap. 1 § i penningtvättslagen ska inrikesministeriet, finansministeriet och justitieministeriet säkerställa att den nämnda statistiken förs som stöd för riskbedömningen. Inrikesministeriet och finansministeriet ska därtill offentliggöra en årlig sammanfattning av statistiken. Det är möjligt att

uppfylla detta behov att föra statistik genom att föra statistik över antalet förfrågningar gjorda av behöriga myndigheter.

17 b §. *Saldouppgifter som fås ur det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter.* Det föreslås att *1 mom.* ändras så att det i det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter är möjligt att begära uppgifter inte bara om saldot för bank- och betalkonton utan också om saldot för konton för kryptotillgångar. I systemet är det möjligt att begära uppgifter om saldot för kontot för kryptotillgångar, det vill säga mängden kryptotillgångar på kontot för kryptotillgångar vid tidpunkten för förfrågan som svaret gäller. Eftersom utlämnande av saldouppgifter inte nödvändigtvis sker i realtid, kan kontots saldo vid tidpunkten för en myndighets förfrågan avvika från saldot vid tidpunkten för uppgiftslämnarens svar. Den givna saldouppgiften ska därmed gälla saldot vid tidpunkten för svaret. Svaret med saldoinformation ska ha en tidsstämpel, som preciserar tidpunkten för saldot. Även eventuella täckningsreserveringar som gäller kontot ska beaktas i kryptovalutakontots saldo.

17 d §. *Uppgifter om saldo- och kontotransaktioner och värdepapper, vilka kan erhållas ur det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter.* Det föreslås att till paragrafen fogas *ett nytt 2 mom*., som föreskriver om de transaktionsuppgifter på konton i kryptovaluta som fås ur det centraliserade elektroniska systemet för saldo- och kontotransaktioner. I och med att ett nytt moment fogas till lagen föreslås det att lagens 2 mom. flyttas och blir *3 mom.*

Med transaktionsuppgifter avses enligt artikel 1.2b 7 led a i direktivet om finansiell information detaljerade uppgifter om transaktioner som under en fastställd period har genomförts via ett särskilt betalkonto eller via ett bankkonto som identifieras med IBAN-nummer eller detaljerade uppgifter om överföringar av kryptotillgångar. Enligt artikel 1.7 och i det ändrade direktivet om finansiell information ska i enlighet med den artikel 6a som fogas till direktivet medlemsstaterna säkerställa att finansiella institut och kreditinstitut, inbegripet leverantörer av kryptotillgångstjänster, följer de tekniska specifikationer som fastställts i enlighet med punkt 2 när de i enlighet med nationell rätt svarar på begäranden om transaktionsuppgifter som ställts av behöriga myndigheter som en del av en brottsutredning, inbegripet identifiering, spårning och frysning av tillgångar med koppling till en sådan utredning. Enligt artikel 2 i det direktivet föreskrivs det dessutom att kommissionen ges befogenhet att genom genomförandeakter anta tekniska specifikationer för att fastställa det elektroniska strukturerade format och de tekniska medel som ska användas för att tillhandahålla transaktionsuppgifter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 22.3. När kommissionen antar sådana genomförandeakter ska den beakta utvecklingen av relevanta meddelandestandarder för finansiella tjänster.

Genom det PMJ-ändringsförslag, som riksdagen godkände den 16 juni 2025 blev kontotransaktionsuppgifterna för bank- och betalkonton tillgängliga genom det centraliserade elektroniska systemet för saldon och kontotransaktioner. Eftersom de detaljerade uppgifterna om överföringar av kryptotillgångar på kryptotillgångskonton enligt direktivet om finansiell information också ska förmedlas till medlemsstaterna i ett specifikt harmoniserat format, anses det vara enhetligt att föreskriva om att också denna information ska vara tillgänglig genom det decentraliserade elektroniska systemet för saldon och kontotransaktioner. När de kontotransaktionsuppgifter som överlämnas till de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna, inklusive kontotransaktionsuppgifterna på konton för kryptotillgångar, överlämnas i det format som direktivet om finansiell information kräver, är det smidigt för den nationella informationsförmedlaren, det vill säga centralkriminalpolisens internationella enhet, att hämta de begärda uppgifterna ur systemet för saldo- och kontotransaktionsuppgifter och förmedla dem till den som begärt informationen i rätt meddelandeform.

17 f §. *Behandlingen av uppgifter om det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter.* Det föreslås att *1 och 3 mom.* ändras så att de i det nya 17 d § 2 mom. avsedda uppgifterna, det vill säga kontotransaktionsuppgifterna på kryptotillgångskonton fogas till 1 mom. Därmed motsvarar skyldigheten att lämna kontotransaktionsuppgifter om kryptotillgångskonton i enlighet med den föreslagna 1 a § skyldigheterna att förmedla kontotransaktionsuppgifter för bank- och betalkonton i den gällande lagen. Skyldigheten att lämna ut ovan nämnda uppgifter till myndigheterna föreligger utifrån den gällande rätten att få information för myndigheter enligt 17 a och 17 c §.

I 1 mom. föreskrivs det om en tidsfrist också för tillhandahållande av kontotransaktionsinformation på kryptokonton. Kontotransaktions- och saldouppgifter ska överlämnas utan dröjsmål, men senast på följande bankdag. Dessutom ska uppgifter överlämnas utan hinder av sekretessbestämmelserna. Eftersom det handlar om information som myndigheten i allmänhet behöver i brådskande ordning, till exempel i en förundersökning, ska informationen lämnas ut till myndigheten senast på följande bankdag efter förfrågan senast vid tjänstetidens slut, det vill säga senast kl. 16.15. Om en förfrågan inte inkommer inom ramen för tjänstetiden, det vill säga kl. 8.00–16.15, börjar beräkningen av tidsfristen från följande bankdag. Om en myndighet med andra ord sänder en förfrågan fredag kl. 18.00, är tidsfristen för att sända svaret följande tisdag kl. 16.15. På tidsfristerna tillämpas den finländska tidszonen.

Dessutom ändras 3 mom. så att hänvisningen till 17 d § 2 mom. ändras till 3 mom. Till följd av att ett *nytt 2 mom.* föreslås fogas till paragrafen ändras momentet gällande uppgifter om värdepapper till 3 mom., varmed hänvisningsparagrafen korrigeras att motsvara korrekt innehåll.

4 kap. **Sammankoppling av register över bankkonton**

17 i §. *Uppgifter som ska göras tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem.* Det föreslås att en *ny 17 i §* fogas till lagen, där det föreskrivs om den information som ska göras tillgänglig genom sammankopplingen av medlemsstaternas centraliserade automatiserade mekanismer. Med paragrafen implementeras artikel 16.6 i sjätte penningtvättsdirektivet, som föreskriver att de centraliserade automatiserade mekanismerna ska vara sammankopplade via bankkontoregistrens sammankopplingssystem som ska utvecklas och drivas av kommissionen. Kommissionen ska i samarbete med medlemsstaterna senast den 10 juli 2029 säkerställa den sammankopplingen.

Enligt *1 mom.* ska Tullen vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att endast sådana uppgifter som anges i artikel 16.3 i sjätte penningtvättsdirektivet som är aktuella och motsvarar det faktiska bankkontot och betalkontot, inbegripet virtuellt IBAN-nummer, värdepapperskonto, konto för kryptotillgångar och bankfack, görs tillgängliga genom deras nationella centraliserade automatiserade mekanismer och genom bankkontoregistrens sammankopplingssystem. I de inledande fraserna till sjätte penningtvättsdirektivet förtydligas det att för att rätten till skydd av personuppgifter och rätten till privatliv ska respekteras och för att begränsa konsekvenserna av gränsöverskridande tillgång till information i de nationella automatiserade mekanismerna bör informationen som kan erhållas genom bankkontoregistrens sammankopplingssystem i enlighet med principen om uppgiftsminimering begränsas till minsta möjliga för att det ska gå att identifiera den fysiska eller juridiska person som innehar eller kontrollerar bankkonton, eller betalkonton, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack. Enligt artikel 16.7 ska de andra uppgifter som medlemsstaterna anser vara viktiga för finansunderrättelseenheter och andra behöriga myndigheter enligt punkt 5 inte finnas tillgängliga och sökbara via bankkontoregistrens sammankopplingssystem.

Enligt *2 mom.* ska de uppgifter som avses i 1 mom. göras tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem under fem år efter avslutandet av kontot eller bankfacket. Detta föreskrivs i artikel 16.8 i sjätte penningtvättsdirektivet, enligt vilket medlemsstaterna ska säkerställa att informationen om innehavare av bankkonton eller betalkonton, inbegripet virtuella IBAN-nummer, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack, görs tillgänglig via deras nationella centraliserade automatiserade mekanismer och via bankkontoregistrens sammankopplingssystem under fem år efter avslutandet av kontot.

Enligt *3 mom.* ska Tullen beakta de tekniska specifikationer som kommissionen fastställt i enlighet med artikel 17 i sjätte penningtvättsdirektivet och som utarbetas för att sammankoppla medlemsstaternas centrala register. Enligt artikel 1.6 i sjätte penningtvättsdirektivet får kommissionen fastställa, genom genomförandeakter, de tekniska specifikationerna och förfarandena för kopplingen av medlemsstaternas centraliserade automatiserade mekanismer till bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 72.2.

17 j §. *Informationsutbytet i sammankopplingssystemet.* Det föreslås att till lagen fogas en *ny 17 j §*, som föreskriver om informationsutbyte genom bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Enligt *1 mom.* ska Tullen via bankkontoregistrens sammankopplingssystem för de övriga finansunderrättelseenheterna, tillsynsmyndigheterna, enligt direktivet om finansiell information behöriga myndigheterna samt för Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism för de gemensamma analyser som utförs enligt artikel 32 i sjätte penningtvättsdirektivet och artikel 40 i penningtvättsförordningen till myndigheterna för bekämpning av penningtvätt förmedla de i 17 i § 1 mom. specificerade uppgifter som fås genom övervakningssystemet för bank- och betalkonton. Enligt artikel 16.7 i sjätte penningtvättsdirektivet ska tillgång till dessa uppgifter beviljas i enlighet med regler för skydd av personuppgifter. I de inledande fraserna till penningtvättsdirektivet konstateras det att med direkt gränsöverskridande tillgång till uppgifter om bankkonton och betalningskonton, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack skulle finansunderrättelseenheterna kunna ta fram finansiella analyser inom en tillräckligt kort tid för att spåra medel som skickas via olika konton, inbegripet genom användning av virtuella IBAN-nummer, upptäcka eventuell penningtvätt eller finansiering av terrorism samt säkerställa snabbt vidtagna brottsbekämpande åtgärder. Detta stärker deras förmåga att göra analyser förknippade med penningtvätt och samarbeta med finansunderrättelseenheterna i de övriga medlemsstaterna.

Enligt *2 mom.* har centralen för utredning av penningtvätt och de tillsynsmyndigheter som avses i 4 § 2 mom. punkt 2b direkt och ofiltrerad tillgång till information i artikel 16.3 i sjätte penningtvättsdirektivet i andra medlemsländer som är tillgänglig via bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Den personal vid centralen för utredning av penningtvätt och vid tillsynsmyndigheterna som har tillgång till bankkontoregistrens sammankopplingssystem ska hålla hög yrkesmässig standard när det gäller konfidentialitet och dataskydd, samt ha stor integritet och rätt kompetens. Enligt artikel 16.10 i sjätte penningtvättsdirektivet och artikel 1.5 i det ändrade direktivet om finansiell information ska medlemsstaterna därtill säkerställa att tekniska och organisatoriska åtgärder införs för att säkerställa säkerheten enligt höga tekniska standarder för att finansunderrättelseenheterna och tillsynsmyndigheterna ska kunna utöva sina befogenheter att få tillgång till och söka bland de uppgifter som finns tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem i enlighet med punkterna 5 och 6. I informationshanteringslagen finns det bestämmelser bland annat om datasäkerheten, inbegripet identifiering av uppgifter som förutsätter pålitlighet, tilldelning av behörigheter och verifiering av pålitlighet samt om datasäkerheten för informationsmaterial och informationssystem.

Enligt de inledande fraserna i sjätte penningtvättsdirektivet bör finansunderrättelseenheterna och Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism samt tillsynsmyndigheter få direkt och ofiltrerad tillgång till bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Medlemsstaterna bör säkerställa att finansunderrättelseenheternas personal håller god yrkesmässig standard när det gäller konfidentialitet och dataskydd, samt att de har stor integritet och rätt kompetens. I de inledande fraserna konstateras det dessutom att medlemsstaterna bör vidta tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att uppgifterna är säkra enligt höga tekniska standarder. Genom att de nationella finansunderrättelseenheterna snabbt kan få fram gränsöverskridande information om vilka som innehar bankkonton och betalkonton, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack i andra medlemsstater, vilket skulle stärka deras förmåga att på ett effektivt sätt göra finansiella analyser och samarbeta med motsvarande enheter i andra medlemsstater. Enligt de inledande fraserna bör Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism också ges direkt tillgång till de sammankopplade centraliserade automatiserade mekanismerna för att tillhandahålla operativt stöd till finansunderrättelseenheter inom ramen för gemensamma analyser. Medlemsstaterna bör dessutom säkerställa direkt tillgång till de sammankopplade centraliserade mekanismerna för tillsynsmyndigheterna för att de ska kunna utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt.

I *2 mom.* krävs det därtill att centralen för utredning av penningtvätt och tillsynsmyndigheterna ska föra statistik över antalet nämnda sökningar. Denna skyldighet föreskrivs i artikel 9.2 j i sjätte penningtvättsdirektivet, som föreskriver att finansunderrättelseenheter och tillsynsmyndigheter ska föra statistik över antalet sökningar i sammankopplingen av bankkontoregister som gjorts av finansunderrättelseenheter och tillsynsmyndigheter.

I *3 mom.* föreskrivs det att polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet ska ha direkt och ofiltrerad åtkomst till information enligt artikel 16.3 i sjätte penningtvättsdirektivet som finns i andra medlemsstater och som är tillgänglig via sammankopplingssystemet alltid när det är nödvändigt för skötsel av sådan uppgifter som avser att förebygga, avslöja och utreda allvarliga brott eller lagföra dessa brott eller stödja brottsutredning av allvarliga brott, inklusive identifikation, spårning och frysning av tillgångar förknippade med utredningen. Endast en sådan anställd vid polisen, Tullen eller Gränsbevakningsväsendet som är utsedd till och har befogenhet att utföra dessa uppgifter har tillgång till informationen och möjlighet att göra sökningar. Information som har tillgängliggjorts via bankkontoregistrens sammankopplingssystem får endast behandlas för det syfte som informationen insamlades, dock så att detta inte begränsar tillämpningen av artikel 4.2 i direktivet (EU) 2016/680 .

Enligt sjätte penningtvättsdirektivet har endast finansunderrättelseenheterna direkt åtkomst till de centraliserade automatiserade mekanismerna, också via bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Enligt det ändrade penningrättsdirektivet får också de myndigheter som utreder allvarliga brott utnyttja bankkontoregistrens sammankopplingssystem för skötsel av sina uppgifter. I artikel 1.4 i det ändrade direktivet om finansiell information föreskrivs det att de behöriga nationella myndigheter som utsetts i enlighet med artikel 3.1 har befogenhet att direkt och omedelbart få åtkomst till och söka i uppgifter om bankkonton i andra medlemsstater vilka är tillgängliga via den gemensamma åtkomstpunkt för bankkontoregister när det är nödvändigt för fullgörandet av deras uppgifter i syfte att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra allvarliga brott eller stödja en brottsutredning som rör ett allvarligt brott, inbegripet identifiering, spårning och frysning av tillgångar i samband med en sådan utredning. I Finland är polisen, centralen för utredning av penningtvätt, Tullen och Gränsbevakningsväsendet de behöriga myndigheterna i enlighet med artikel 3.1 i penningtvättsdirektivet. Alla dessa myndigheter ska ha tillgång till bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Med allvarliga brott avses brott i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 om Europeiska unionens byrå för

samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF,

I artikel 1.4 i det ändrade direktivet om finansiell information föreskrivs det dessutom att åtkomst och sökningar med stöd av artikel 4.1 led a ska anses vara direkta och omedelbara, också i fall där de nationella myndigheter som förvaltar de centrala bankkontoregistren skyndsamt överför uppgifterna om bankkonton till de behöriga myndigheterna genom en automatiserad mekanism, förutsatt att ingen mellanliggande institution kan påverka de begärda uppgifterna eller den information som ska tillhandahållas. Enligt punkt 1 b i direktivet om finansiell information, som fogats till artikel 4, begränsar tillgången till och sökningar med stöd av artikel 4 i direktivet om finansiell information inte tillämpningen av unionens bestämmelser och de nationella bestämmelserna om nationella metodgarantier och skydd av personuppgifter.

8.4 Handelsregisterlagen

2 b §. *Handelsregistrets offentlighet och utlämnande av uppgifter.* Det föreslås att paragrafens *3 mom.* stryks, eftersom bestämmelserna om överlåtelse av uppgifterna om verkliga förmånstagare i fortsättningen finns i penningtvättslagen. Om ingenting annat föranleds av bestämmelserna i penningtvättslagen om utlämnande av uppgifter om verkliga förmånstagare, tillämpas vad som i paragrafen föreskrivs om utlämnande av uppgifter dock också i fortsättningen på verkliga förmånstagare exempelvis gällande korrekt skydd av uppgifter.

5 §. *Centralt register över verkliga förmånstagare.* Det föreslås att paragrafen ändras i sin helhet. Den gällande paragrafen föreskriver om de uppgifter som ska antecknas i registret om de verkliga förmånstagarna. I fortsättningen ingår bestämmelserna om registeranteckningar i penningtvättsförordningen och penningtvättslagen, vilket betyder att det inte längre är nödvändigt att föreskriva om anteckningarna i handelsregisterlagen.

Paragrafens rubrik ”uppgifter som ska registreras om verkliga förmånstagare” ändras till formen ”centralt register över verkliga förmånstagare”, som motsvarar rubriken i 3 kap. 7 § i penningtvättslagen.

Paragrafens *1 mom.* innehåller en informativ hänvisningsbestämmelse. Enligt bestämmelserna i momentet föreskriver penningtvättsförordningen och penningtvättslagen om det centraliserade register som registermyndigheten för i samband med handelsregistret, nedan registret över verkliga förmånstagare, och anteckningarna i registret. Bestämmelserna om registret över förmånstagare finns i penningtvättslagen, som primärt genomför penningtvättsdirektivet. Definitionen av verklig förmånstagare finns för sin del i penningtvättsförordningen, likaså finns bestämmelserna om skyldighet att anmäla verkligt huvudmanskap till registret över verkligt huvudmanskap.

Trots att det i 1 mom. är fråga om en informativ bestämmelse är det också här skäl att observera att registret över verkligt huvudmanskap ingår i handelsregistret, men på grund av systematiken är det tydligare att använda en separat term om handelsregistret eftersom det centraliserade registret över huvudmanskap också används i EU-regleringen. Även det har betydelse att uppgifterna om verkliga förmånstagare uttryckligen samlas in för hindrande av finansiering av terrorism och penningtvätt och att motsvarande begränsning inte finns för övriga uppgifter som införs i handelsregistret. Även det har betydelse att också andra juridiska enheter än endast de ansvariga enheter som införs i handelsregistret har verkliga förmånstagare. För att förtydliga föreskrivs det i penningtvättslagen att på registret över verkligt huvudmanskap tillämpas vad som i handelsregisterlagen föreskrivs om handelsregistret, såvida inget annat föranleds av penningtvättslagen eller annan lagstiftning.

I *2 mom.* föreskrivs det att också en annan juridisk enhet eller annan juridisk konstruktion än den i 3 § avsedda ansvariga enheten och dess verkliga förmånstagare kan införas i registret över verkliga förmånstagare, om den juridiska enheten har ett sådan företags- och organisationsnummer som avses i 9 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) eller en utländsk juridisk enhet har motsvarande nummer. Eftersom också andra juridiska enheter än de ansvariga enheter som införts i handelsregistret har verkliga förmånstagare, kan också en annan finländsk juridisk enhet införas i registret över verkliga förmånstagare dock under förutsättningen att den har ett företags- och organisationsnummer. Sådana juridiska enheter och deras verkliga förmånstagare för vilka huvudmanskap för den juridiska enheten antas föreligga, såsom styrelseledamot, registreras dock inte i registret över verkliga förmånstagare. Dessa uppgifter kan dock ges ur den centraliserade datatjänsten. En utländsk juridisk enhet eller ett juridiskt arrangemang kan också införas i registret över verkliga förmånstagare när registrering av de verkliga förmånstagarna i Finland är ett krav. Detta gäller också utländska juridiska enheter som införs i registret med stöd av artikel 67 i penningtvättsförordningen

6 §. *Uppgifter som ska registreras om klassiska truster och liknande juridiska konstruktioner och om de verkliga förmånstagarna för dem.* Det föreslås att paragrafen stryks eftersom bestämmelserna om registreringen av uppgifter om klassiska truster och liknande juridiska konstruktioner och om de verkliga förmånstagarna för dem finns i penningtvättslagen och penningtvättsförordningen.

10 §. *Anmälningar till handelsregistret.* I paragrafen föreskrivs det om anmälningar till handelsregistret. Det föreslås att 1 mom., som gäller de uppgifter som ska anmälas på etableringsanmälan, ändras sålunda att hänvisningen till 5 § i den gällande lagen ersätts med ett uttryck om uppgifter som ska införas i registret över huvudmanskap. Närmare bestämmelser om dessa finns i penningtvättslagen och penningtvättsförordningen.

23 §. *Kontroll av att registeruppgifter är uppdaterade.* Paragrafens *1 mom.* ändras så att det för tydlighetens skull föreskrivs om vissa ansvariga enheters skyldighet att årligen kontrollera de uppgifter som införts i registret över huvudmanskap. I detta hänseende ändras sakinnehållet i bestämmelsen inte eftersom det redan i nuläget täcker uppgifterna om verkliga förmånstagare. I den utsträckning som en annan juridisk enhet eller ett annat juridiskt arrangemang än en sådan ansvarig enhet som avses i handelsregisterlagen har införts i registret över verkliga förmånstagare, har också denna rätt att kontrollera uppgifterna i registret över huvudmanskap och en anteckning om granskningen införs i registret.

24 §. *Avgift för försummelse av handelsregisteranmälan.* Ur *1 mom. 1 punkten* stryks hänvisningen till 5 och 6 § i lagen eftersom bestämmelserna om anmälan av verkliga förmånstagare i fortsättningen finns i penningtvättslagen och penningtvättsdirektivet. Däremot fogas till paragrafen ett nytt 3 mom., med bestämmelser om den avgift för försummelse som bestäms för försummelse att anmäla verkliga förmånstagare. Enligt 3 mom. påför registermyndigheten även en anmälningsskyldig, annan juridisk enhet eller förmögenhetsförvaltaren för ett annat juridiskt arrangemang eller en person i motsvarande ställning en försummelseavgift för försummelse att anmäla registeruppgifterna, om denna inte trots uppmaning med stöd av vad som föreskrivs i 10 § och artiklarna 63, 64 och 67 i penningtvättsförordningen med stöd av 3 kap. 7–9 och 11 § har rättat brister och fel i de uppgifter som med stöd av den anmälningsskyldigas anmälan ska införas i uppgifterna över och handlingarna om enheten i registret över verkliga förmånstagare. I paragrafen föreskrivs det alltså separat om avgift för försummelse av handelsregisteranmälan gällande försummelse av anmälan om uppgifter om förmånstagare. Bestämmelserna om skyldighet att anmäla uppgifterna finns både i 10 § i handelsregisterlagen och i artiklarna 63, 64 och 67 i penningtvättsförordningen. I fortsättningen föreskrivs de uppgifter som ska anmälas i 3 kap. 7–9 och 11 § i penningtvättslagen. Avgiften för försummelse gäller därmed uttryckligen

de verkliga förmånstagare som ska antecknas i registret över huvudmanskap, men däremot inte en situation där förmånstagarna enligt bestämmelsen är exempelvis styrelsemedlemmar.

Eftersom ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen ändras 3 mom. i den gällande lagen till *4 mom.* och de övriga påföljande momenten på motsvarande sätt. Hänvisningarna till tidigare moment i *6* och *7 mom.* ändras att motsvara den ändrade momentordningen.

28 §. *Förordnande om likvidation eller avregistrering avseende anmälningsskyldiga för försummelse av anmälan om verkliga förmånstagare.* Paragrafens hänvisning till 5 § i samma lag ändras till en hänvisning till artikel 63 i penningtvättsförordningen, som gäller de i paragrafen avsedda ansvariga enheternas skyldighet att anmäla de verkliga förmånstagarna och ändringar i dem. För tydlighetens skull ändras paragrafen att gälla brister eller fel i registret över huvudmanskap i stället för det register som nämns i den gällande lagen.

34 §. *Uppgifter som görs tillgängliga genom systemet för sammankoppling av register.* Paragrafens *2 mom.*, som gäller att uppgifter om verkliga förmånstagare ska göras tillgängliga genom systemet för sammankoppling av register, stryks. I fortsättningen föreskrivs detta i penningtvättslagen.

8.5 Försäkringsbolagslagen

6 kap. **Försäkringsbolagets ledning, företagsstyrningssystem och placering av tillgångar**

13 §. *Kundkontroll.* Det föreslås att paragrafen hävs. I paragrafen föreskrivs det om kundkännedom och riskhanteringssystem för att bedöma riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism samt dessutom hänvisar paragrafen till penningtvättslagen. I fortsättningen finns bestämmelserna om kundkännedom och riskhantering i penningtvättsförordningen, vars tillämpning är obligatorisk för livförsäkringsverksamhet eller annan investeringsrelaterad försäkringsverksamhet såsom definierat i artikel 2.1 punkt 6 led b och c. I propositionen föreslås det att den övriga försäkringsverksamheten i fortsättningen lämnas utanför anmälningsplikten, vilket betyder att 6 kap. 13 § i försäkringsbolagslagen ska upphävas såsom överlappande med penningtvättsförordningen och till följd av begränsningen av tillämpningsområdet.

8.6 Kreditinstitutslagen

15 kap. **Förfaranden vid kundtransaktioner**

6 §. *Kunders rätt till grundläggande banktjänster.* Paragrafens *2 mom.*, som föreskriver om grunderna för vägran att öppna konto för grundläggande banktjänster och tillhandahållande av betaltjänster, ändras så att momentet i stället för att hänvisa till den gällande penningtvättslagen hänvisar till penningtvättsförordningen och den nya penningtvättslagen.

18 §. *Kundkontroll.* Paragrafens *3 mom.* ändras så att hänvisningen gällande kundkontroll förutom till penningtvättslagen också görs till penningtvättsförordningen.

8.7 Lag om Finansinspektionen

1 kap. **Allmänna bestämmelser**

3 §. *Uppgifter.* I *2 mom. 5 punkten* ändras hänvisningen till den gällande penningtvättslagen till följd av den nya regleringen till en hänvisning till penningtvättsförordningen och den nya penningtvättslagen.

2 kap. **Förvaltning**

10 §. *Direktionens uppgifter.* I *1 mom. 5 punkten* ändras hänvisningen till den gällande penningtvättslagen till en hänvisning till den nya penningtvättslagen.

3 kap. **Tillsynsbefogenheter**

20 b §. *Rätt att få uppgifter av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag.* I *3 mom. 3 punkten* ändras hänvisningen till 7 kap. 1 § i den gällande penningtvättslagen till en hänvisning till 5 kap. 26 § i den nya penningtvättslagen, där bestämmelserna om övervakarnas befogenheter finns.

4 kap. **Administrativa påföljder**

40 a §. *Ordningsavgift, offentlig varning och påföljdsavgift för vissa överträdelser.* I *1 mom.* görs en språklig ändring så att den hänvisar till lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, medan den nuvarande bestämmelsen också nämner utredning. Namnet på den lag som upphävdes genom den nu gällande penningtvättslagen var lag om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (503/2008), vilket betyder att hänvisningen till bestämmelsen uppenbarligen blivit kvar från den tiden.

42 a §. *Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder.* Det föreslås att *2 mom.* ändras så att Finansinspektionens rätt att påföra en administrativ påföljdsavgift i fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser förlängs från fem år till tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde. Enligt den gällande lagen är preskriptionstiden för en överträdelse av engångsnatur tio år och för fortsatta överträdelser fem år från den tidpunkt då överträdelsen upphörde, vilket är inkonsekvent. Det kan inte anses motiverat att rätten att påföra en påföljdsavgift i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse preskriberas inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde, medan rätten att påföra en påföljdsavgift i fråga om gärningar av engångskaraktär enligt den gällande bestämmelsen varar i tio år. För allvarligare överträdelser där påförande av en påföljd ofta kräver en mer omfattande utredning kan det finnas grund för en längre preskriptionstid. En längre preskriptionstid, dock högst tio år, kan övervägas främst i sådana situationer där det finns grundad anledning att anta att påförandet av påföljder är förenat med omständigheter som är svåra att utreda vid myndighetstillsynen.

Enligt den nuvarande lagstiftningen har Finansinspektionen kortare tid att fatta beslut om förlängning av påföljdsavgiften för fortsatta överträdelser eller försummelser än i de fall där överträdelsen eller försummelsens har varit av engångsnatur. Fortsatta handlingar kräver dock ofta mer grundlig utredning och i myndigheternas arbete har det förekommit situationer där överträdelsen eller försummelsen har pågått i flera år och de handlingar som utgör grunden för bestämmande av sanktioner framkommit först lång tid efter att de vidtagits. Försummelse eller överträdelse av åligganden genom fortsatt handling indikerar i princip särskilt allvar och den ansvariga enhetens agerande anses allmänt vara mer förkastligt än om handlingen hade varit av engångsnatur.

Finansinspektionen har i sitt tillsynsarbete observerat situationer där en försummelse eller överträdelse pågått under flera år, men där de gärningar som ligger till grund för påförandet av en

påföljd har upptäckts först en lång tid efter att de skett. I vissa fall som berör stora banker har Finansinspektionen slutfört granskningarna, men avbrutit de åtgärder med vilka bankerna kunde ha ålagts en administrativ påföljd till följd av preskription. Redan på grund av sin varaktighet är en fortsatt överträdelse eller försummelse sådan att man på goda grunder kan anta den vara förknippad med vid myndighetstillsynen svårutredbara omständigheter som framkommer först efter en lång tid efter själva händelsen. Bestämmelsen motsvarar gällande 3 kap. 19 § 3 mom. i konkurrenslagen (948/2011).

8 kap. **Särskilda bestämmelser**

71 §. *Rätt och skyldighet att lämna ut information.* I paragrafen ändras hänvisningen till 7 kap. 1 § i den gällande penningtvättslagen till en hänvisning till 5 kap. 26 § i den nya penningtvättslagen.

8.8 Lagen om betalningsinstitut

2 kap. **Rätten att tillhandahålla betaltjänster**

7 §. *Undantag från tillståndsplikten för tillhandahållande av andra betaltjänster än utgivning av elektroniska pengar.* Paragrafens 4 mom. ändras så att paragrafen i stället för att hänvisa till den gällande penningtvättslagen för rätten att erbjuda betaltjänster hänvisar till penningtvättsförordningen och till den nya penningtvättslagen.

6 kap. **Förfaranden**

39 §. *Kundkontroll.* I 3 mom. ändras hänvisningen till den gällande penningtvättslagen att hänvisa till penningtvättsförordningen och den nya penningtvättslagen, som i fortsättningen innehåller bestämmelser om skyldigheterna gällande kundkontroll.

8.9 Lagen om investeringstjänster

12 kap. **Sekretess och kundkontroll**

3 §. *Kundkontroll.* Paragrafens 3 mom. ändras så att paragrafen i stället för att hänvisa till den gällande penningtvättslagen hänvisar till penningtvättsförordningen och penningtvättslagen, som i fortsättningen innehåller bestämmelser om skyldigheterna gällande kundkontroll.

8.10 Lag om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism

8 §. *Handläggning av frysningsbeslut och förteckning över frysningsbeslut.* Paragrafens rubrik och 1 mom. ändras så att hänvisningen sker till den nya penningtvättslagen i stället för till den gamla penningtvättslagen. I rubriken ändras hänvisningen till frysningsanmälningar till frysningsbeslut för att motsvara terminologin i den nya lagstiftningen.

8.11 Lagen om utsläppshandel

12 kap. **Register**

69 §. *Förande av unionsregistret.* En lagteknisk ändring görs i *3 mom.* och hänvisningen till fjärde penningtvättsdirektivet ändras till en hänvisning till penningtvättsförordningen.

16 kap. **Tillsyn och påföljder**

90 §. *Rätt att få uppgifter och utföra inspektion*. I paragrafen ändras hänvisningen till den gällande penningtvättslagen till en hänvisning till den nya penningtvättslagen.

8.12 Lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

6 §. *Syftet med fullgöranderapporter.* I 1 mom. 13 punkten görs en teknisk ändring genom ändring av hänvisningen till den gällande penningtvättslagen till en hänvisning till den nya penningtvättslagen.

8.13 Lagen om advokater

6 §. I *1 mom.* görs en teknisk ändring genom hänvisning till bestämmelserna om administrativa och ekonomiska påföljder i den nya penningtvättslagen.

8.14 Lagen om pantlåneinrättningar

28 §. I *2 mom.* görs en teknisk ändring som hänvisar till den nya penningtvättslagen.

8.15 Lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder

12 kap. **Erbjudande av andelar**

8 §. *Kundkontroll.* I *3 och 5 mom.* görs en ändring så att momenten hänvisar till penningtvättsförordningen och den nya penningtvättslagen.

8.16 Lag om placeringsfonder

10 kap. **Beräkning av värdet på en placeringsfond samt emission och inlösen**

1 §. *Emission av fondandelar.* I *5 mom.* görs en lagteknisk ändring och momentets hänvisning till penningtvättslagen ändras till en hänvisning till den nya penningtvättslagen.

26 kap. **Tystnadsplikt och skadeståndsskyldighet samt kundkontroll**

15 §. *Kundkontroll.* I *3 mom.* ändras hänvisningen till penningtvättslagen till en hänvisning till penningtvättsförordningen och en ny hänvisning till den nya penningtvättslagen fogas till momentet.

8.17 Lag om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet

8 kap. **Särskilda bestämmelser**

3 §. *Kundkontroll.* I *4 mom.* görs en lagteknisk ändring genom att ändra hänvisningen till den gällande penningtvättslagen till en hänvisning till penningtvättsförordningen och den nya penningtvättslagen.

9 Ikraftträdande

Den föreslagna lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och övriga i denna proposition föreslagna lagändringarna avses träda i kraft den 10 juli 2027 när tillämpningen av penningtvättförordningen börjar. Bestämmelserna om verkliga förmånstagare

i 3 kap. i penningtvättslagen avses dock träda i kraft 10.7.2026 eftersom penningtvättsdirektivet förpliktar till tidigare ikraftträdande för dem.

10 Verkställighet och uppföljning

Finansministeriet ansvarar för beredningen av penningtvättslagen. Eftersom det är fråga om en totalreform av penningtvättslagstiftningen är det viktigt att följa upp och utvärdera effekterna av den lagstiftning som föreslås i propositionen. Penningtvättslagens övervakare följer upp hur deras ansvariga enheter iakttar lagstiftningen och det är också möjligt för centralen för utredning av penningtvätt att i egenskap av mottagare av penningtvättsanmälningarna observera eventuella ändringar till följd av ändringarna i lagstiftningen. Hur den nya lagstiftningens fungerar följs upp bland annat med hjälp av myndighetstillsyn och information från berörda grupper, såsom ansvariga enheter.

Kommissionen och Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism bereder en betydande mängd reglering på lägre nivå, såsom tekniska genomförandestandarder, i anknytning till penningtvättsförordningen, Amla-förordningen och sjätte penningtvättsdirektivet. Den helhet som regleringen bildar och effekterna av den preciseras när regleringen på lägre nivå blir klar. Finansministeriet följer med beredningen av bestämmelser på lägre nivå än lag. Det är sannolikt att det finns behov av uppdatering och ändring av den nationella lagstiftningen när bestämmelserna på lägre nivå än lag blir klara.

Dessutom har den EU-reglering som ska genomföras beredningen av tillsynen över agenter och föreningar inom professionell fotboll liksom även grundandet av en centraliserad kontaktpunkt för fastighetsinformation med avsikt skjutits upp i och med att de fått en längre övergångsperiod som sträcker sig till 2029 och avsikten är att inleda ett lagstiftningsprojekt kring detta 2026.

11 Förhållande till andra propositioner

Riksdagen behandlar för tillfället regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om ett nytt penningspelssystem (RP 16/2025 rd). Regeringens proposition innehåller bland annat förslag till ändringar i den gällande penningtvättslagen. Den lagstiftning som föreslagits i propositionen om penningspelsystem träder huvudsakligen i kraft den 1 januari 2027, medan den lagstiftning som föreslås i denna proposition huvudsakligen föreslås träda i kraft den 10 juli 2027, vilket betyder att det är nödvändigt att till följd av ändringarna i penningspelssystemet göra ändringar i den gamla lagen innan den nya lagen träder i kraft. I och med den nya penningtvättslagstiftningen kommer det att finnas behov av ändringar i hänvisningarna i den föreslagna penningspelslagstiftningen, vilka kommer att gälla den nya penningtvättslagstiftningen.

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om statens specialfinansieringsverksamhet och om ordnande av den samt till lagar som har samband med den (RP 64/2025 rd) föreslås det att också Finnvera Abp och dess dotterbolag Finlands Exportkredit Ab ska omfattas av tillämpningsområdet för penningtvättslagstiftningen. I denna proposition föreslås det att Finnvera Abp och Finlands Exportkredit Ab även ska omfattas av tillämpningsområdet för den nya penningtvättslagen.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Propositionen har betydelse avseende bestämmelserna i grundlagen om skydd för privatlivet, egendomsskydd, betydande utövning av offentlig makt, överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter och rättssäkerhet.

12.1 Betydande utövning av offentlig makt och administrativa penningmässiga påföljder

Enligt grundlagsutskottets etablerade tolkningspraxis är en påföljdsavgift som påförs för en lagstridig gärning inte en skatt eller avgift enligt 81 § i grundlagen, utan en ekonomisk påföljd av straffkaraktär. Utskottet har i sak jämställt påföljder av straffkaraktär fastställda i pengar med straffrättsliga påföljder (GrUU 4/2001 rd, s. 7, GrUU 32/2005, s. 2, GrUU 55/2005 rd, s. 2 och GrUU 17/2012 rd, s. 6). Enligt 2 § 3 mom. i grundlagen ska de allmänna grunderna för administrativa påföljder bestämmas i lag, eftersom det innebär utövning av offentlig makt att påföra en sådan avgift. Enligt grundlagsutskottet ska det lagstiftas exakt och tydligt om grunderna för påföljden och dess storlek, lika väl som om rättsskyddet och grunderna för att verkställa lagen (GrUU 32/2005 rd, s. 2–3, GrUU 55/2005 rd, s. 2, GrUU 57/2005 rd, s. 2 och GrUU 17/2012 rd, s. 6). Grundlagsutskottet har konstaterat att även om kravet på exakthet enligt den straffrättsliga legalitetsprincipen i grundlagens 8 § inte i sig gäller bestämmelser om administrativa påföljder, kan det allmänna kravet på exakthet ändå inte förbigås i samband med en reglering som denna (GrUU 9/2012 rd, s. 2, GrUU 57/2010 rd, s. 2 och GrUU 74/2002 rd, s. 5). I det första lagförslaget i propositionen föreslås det att de tillsynsorgan som avses i penningtvättslagen ska ha rätt att förordna ekonomiska och administrativa påföljder. Lagstiftningen motsvarar huvudsakligen bestämmelserna i den gällande penningtvättslagen, men i enlighet med sjätte penningtvättsdirektivet stiger den lägsta påföljd som åläggs kreditinstitut och finansiella institut för en juridisk enhet från fem miljoner euro till tio miljoner euro. Tillsynsorganens befogenheter är i enlighet med grundlagsutskottets tolkningspraxis exakta och noggrant avgränsade.

Enligt grundlagens 124 § kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock anförtros endast myndigheter. I det första lagförslaget i regeringens proposition föreslås det att tillsynsorganet över advokater enligt penningtvättslagstiftningen är Finlands Advokater (advokatföreningen). Finlands Advokater är en offentligrättslig organisation grundad genom lag. Den föreslagna lagstiftningen motsvarar huvudsakligen nuläget, där Finlands Advokater har utövat tillsyn över advokaterna. Jämfört med nuläget sker en ändring där Tillstånds- och tillsynsverket blir den övervakande myndighet för Finlands Advokater som krävs enligt artikel 52 i sjätte penningtvättsdirektivet, för uppgifterna som tillsynsorgan. I propositionen föreslås det därtill att advokatföreningen, för implementering av artikel 37.3 i sjätte penningtvättsdirektivet, vid försummelser och överträdelser av skyldigheterna i penningtvättslagstiftningen i enlighet med punkt 6 i nämnda artikel ska framföra ett yrkande om bestämmande av administrativa och ekonomiska påföljder för sina ansvariga enheter till Tillstånds- och tillsynsverket. Enligt den nuvarande lagstiftningen ska advokatföreningen enligt 10 § i penningtvättslagen göra en framställan till Södra Finlands regionförvaltningsverk över bestämmande av de påföljder som föreskrivs i 8 kap. § i samma lag, vilket betyder att propositionen motsvarar nuläget. Tillstånds- och tillsynsmyndighetens uppgift är att, liksom i nuläget, med myndighetens omdöme under tjänsteansvar bestämma om förordnande av påföljd. Gällande förordnandet av påföljder är det i enlighet med grundlagsutskottets etablerade utlåtandepraxis fråga om betydande utövning av offentlig makt, vilket betyder att den befogenheten inte direkt kan ges advokatföreningen, som inte är en myndighet (se GrUU 14/2013 rd, s. 2, GrUU 57/2010 rd, GrUU 18/2007 rd, GrUU 45/2006 rd, GrUU 55/2005 rd, GrUU 32/2005 rd).

Vid stiftandet av lagstiftning om administrativa sanktioner bör det dessutom beaktas att dessa i vissa fall omfattas av begreppet ”brottmål” i artikel 6 i Konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (FörfS 19/1990, Europeiska människorättskonventionen) och förbudet om dubbla åtal och straff i artikel 4 i 7:e tilläggsprotokollet till konventionen (ne bis in idem) ((GrUU 9/2012 rd, GrUU 17/2013 rd). Enligt artikel 4 i

tilläggsprotokoll 7 till den europeiska konventionen om mänskliga rättigheter får ingen rannsakas eller straffas på nytt genom brottmålsförfarande i samma stat för ett brott för vilket han eller hon redan blivit slutligt frikänd eller dömd i enlighet med lagen och rättegångsordningen i denna stat. I Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas rättspraxis har tillämpningsområdet för förbudet inte endast begränsats till domar som gäller straffrättsliga straff, utan det sträcker sig också till olika administrativa påföljder av straffnatur (se exempelvis Jussila mot Finland, Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas dom 23.11.2006 och Ruotsalainen mot Finland, dom 16.6.2009). Kraven på en rättvis rättegång i artikel 6 i Europeiska människorättskonventionen har beaktats i bestämmelserna i 13 kap. 70 § i lagförslag 1, som gäller sökande av ändring i den behöriga tillsynsmyndighetens beslut. Bestämmelserna om verkställande av ekonomiska sanktioner finns i 8 kap. 54 §. Det är därtill möjligt att det med de administrativa sanktioner som har föreslagits i lagförslag 1 är meningen att förordna sanktioner för sådant beteende som samtidigt kan uppfylla någon brottsrekvisit. Ne bis in idem förbudet i artikel 4 i 7:e tilläggsprotokollet till Europeiska människorättskonventionen har beaktats i 8 kap. 52 § i lagförslag 1.

I propositionens 4:e lagförslag, som gäller ändringar i handelsregisterlagen, föreslås det ändringar i bland annat bestämmelserna om avgiften för försummelse att göra anmälan till handelsregistret om de verkliga förmånstagarna samt försättande av den ansvariga enheten i likvidation eller strykning ur registret. Avgiften för försummelse att lämna in anmälan till handelsregistret anses vara en ekonomisk sanktion av straffkaraktär, vilket betyder att den i grundlagsutskottets tolkningspraxis jämställs med en straffrättslig påföljd. Bestämmelserna om försummelseavgift i handelsregisterlagen föreskriver grunderna för betalningsskyldigheten och betalningens storlek, rättsskyddet liksom också verkställande av påföljderna, vilket betyder att lagstiftningen uppfyller kraven i grundlagen.

12.2 Egendomsskydd

Bestämmelserna i 6 a § i 2:a lagförslaget i propositionen har betydelse för det egendomsskydd som avses i 15 § 1 mom. i grundlagen, som föreskriver att vars och ens egendom är tryggad. Bestämmelser om egendomsskydd finns i artikel 17 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och i artikel 1 i tilläggsprotokoll 1 till Europakonventionen. I enlighet med vedertagen tolkningspraxis i fråga om grundlagen och Europakonventionen om mänskliga rättigheter bör åtgärder som begränsar de grundläggande fri- och rättigheterna grunda sig på lag och de ska vara nödvändiga i ett demokratiskt samhälle. Begränsningarna ska inte heller gå längre än vad som är nödvändigt för att man ska nå det uppställda målet. I sin tidigare etablerade praxis har grundlagsutskottet ansett det klart att 15 § 1 mom. i grundlagen inte skyddar egendom som någon har skaffat genom ett brott eller som direkt knyter till hans eller hennes brottsliga verksamhet GrUU 33/2000 rd s.2/I, GrUU 53/2006 rd, s. 4/I, GrUU 65/2010 rd, s. 3/I och GrUU 8/2016 rd, s. 3). Grundlagen och i synnerhet dess bestämmelser om de grundläggande rättigheterna sätter å andra sidan gränser för hurdana straff eller andra påföljder det är möjligt att koppla till brott (se t.ex. GrUU 23/1997 rd, s. 2/I, GrUU 33/2000 rd, s. 2/II, GrUU 53/2006 rd, s. 4/I och GrUU 65/2010 rd, s. 3/I). Säkringsåtgärderna är nödvändiga för att hindra användning av den nytta som det misstänkta brottet genererat och i Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas rättspraxis har säkerhetskvarstad som åtgärd ansetts stå i rätt förhållande till det eftersträvade syftet, med beaktande av att egendomen inte nödvändigtvis går permanent förlorad. Som åtgärd begränsar den dock användning av egendomen (se exempelvis Raimondo et al mot Italien, Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas dom 22.2.1994).

Centralen för utredning av penningtvätts förordnande om tillfälligt avbrytande av bankkonto, betalkonto, kryptotillgångskonto eller affärsförhållande är endast förknippat med en potentiell vinning av brott. Syftet med förordnandet är att säkra myndigheternas möjligheter att komma åt

en potentiell vinning av brott redan i ett tidigare skede än under brottsutredningen för att hindra att tillgångarna hinner förstöras, och det kompletterar därmed som åtgärd möjligheten att söka säkerhetskvarstad. Med beaktande av de allt mer mångfacetterade metoder som används för penningtvätt och finansiering av terrorism kan detta anses vara en nödvändig åtgärd för att förbättra förutsättningarna för återvinning och det bör anses finnas ett vägande samhälleligt skäl och en godtagbar grund för tillfällig avbrytning av bankkonto, betalkonto, kryptotillgångskonto eller affärsförhållande. När centralen för utredning av penningtvätt utreder anmälningar om misstänkta affärstransaktioner är det inte alltid fråga om en säker brottsmisstanke, utan en misstanke som potentiellt leder till brottsutredning. Beslutet om avbrytande begränsar dock användningen av tillgångarna tills en tillräcklig utredning om tillgångarnas ursprung och användningsändamål har inhämtats. Å andra sidan ingriper förordnandet om att avbryta bankkonto, betalkonto, kryptotillgångskonto eller affärsförhållande inte i sak i mängden laglig förmögenhet som den aktuella personen har annat än för den mängd tillgångar som anses vara tvivelaktig. Begränsningarna kan således anses stå i rätt proportion till det eftersträvade målet. Till följd av kravet på noggrannhet och exakthet som begränsningarna i de grundläggande rättigheterna ställer är det också skäl att noggrannare definiera de åtgärder i samband med vilka ett förordnande och avbrytande av bankkonto, betalkonto, kryptotillgångskonto eller affärsförhållande kan ges. Det är fråga om en möjlighet som i praktiken kan tillämpas i sådana situationer där den polisman som sköter utredningen anser det i praktiken vara nödvändigt att ge ett förordnande om avbrytande av bankkonto, betalkonto, kryptotillgångskonto eller affärsförhållande för att kunna göra utredningen Vid användning av rätten att avbryta bankkonto, betalkonto, kryptotillgångskonto eller affärsförhållande bör noggranna bedömningar göras och detta bör endast tillämpas när det är nödvändigt för utredning av den pågående utredningshelheten.

Tidsrymden för avbrottet föreslås vara fem vardagar, som kan förlängas med 25 vardagar, vilket är betydligt mycket längre än de tio vardagar till vilket förordnandet om avbrytande av affärstransaktioner, utan möjlighet att söka ändring, har begränsats i den läggande lagstiftningen. För rättsskyddets del bör det beaktas att den person vars bankkonto, betalkonto, kryptotillgångskonto eller affärsförhållande förordnandet om avbrytande gäller har möjlighet att söka ändring när avbrottet överskrider fem dagar. Den person vars bankkonto, betalkonto, kryptotillgångskonto eller affärsförhållande förordnandet om avbrytande gäller har också möjlighet att påverka utredningen av ärendet genom att påvisa att tillgångarna har ett lagligt ursprung. Om det är fråga om laglig egendom är det i princip lätt för innehavaren att inhämta nödvändig bevisföring och påvisa att egendomen på sannolika grunder har ett lagligt ursprung. Denna princip har också godkänts i Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas rättspraxis (se exempelvis Phillips mot Förenade Konungadömet, Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas dom 5.7.2001, punkterna 43–45). Grundlagsutskottet har i och för sig ansett det vara självklart att den som bäst kan presentera bevisföring om ägandeförhållandena och ursprunget för en viss egendom vanligen är den som är i besittning av egendomen. Även om centralen för utredning av penningtvätts förordnande inte nödvändigtvis är kopplat till en brottsmisstanke är det för svarandes rättsskydd skäl att betona att bevisbördan inte ska överföras på svarande såvida påståendet om egendomens brottsliga ursprung inte är på objektiva grunder motiverat och det finns tillräckliga fakta som stöd för det (GrUU 8/2016 rd, s. 4–5, GrUU 33/2000 rd, s. 3). Vid behandlingen av s.k. omvänd bevisbörda har grundlagsutskottet ansett det vara viktigt att man i förfarandet inte ställer orimliga krav på när svarande anses ha framfört att egendomen sannolikt har ett lagligt ursprung (GrUU 8/2016 rd, s. 5). Trots att det vid avbrytande av bankkonto, betalkonto, kryptotillgångskonto eller affärsförhållande inte egentligen är fråga om omvänd bevisbörda och det inte är möjligt att kräva att den person som avbrottet gäller levererar en utredning över det lagliga ursprunget, kan situationen påminna om det. Endast i det fall att den aktuella personen inte klarar av att presentera en utredning över ett trovärdigt ursprung för tillgångarna och det tidsbundna avbrytandet av affärstransaktionen leder till säkerhetskvarstad i enlighet med 6 kap. i tvångsmedelslagen (806/2011) har den aktuella personen möjlighet att söka ändring i

beslutet om säkerhetskvarstad. Förfarandet med tillfälligt avbrytande kan medföra väsentliga ingrepp i de grundläggande rättigheterna för den som förordnandet gäller, i synnerhet i egendomsskyddet, och förordnandet kan orsaka betydande ekonomisk skada för den som förordnandet gäller. Den som råkat ut för ett ogrundat beslut om avbrytande har i enlighet med 6 b § garanterats möjlighet att få ersättning av staten för den lidna skadan och de kostnader som ärendet orsakat.

Med beaktande av att det inte är fråga om straffrättsliga föreskrifter eller förundersökningsföreskrifter när centralen för utredning av penningtvätt ger ett förordnande om att avbryta affärstransaktion, utan säkrande av en utredning som potentiellt leder till brottsutredning, påverkar lagstiftningen inte den s.k. oskuldspresumtionen och den gör inte heller intrång i personens skydd mot självinkriminering. Det är inte heller möjligt att genom lagstiftning kräva att personen bidrar till utredning av ärendet med beaktande av att en sådan skyldighet inte heller finns vid förundersökning eller rättegång. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har även i sin avgörandepraxis ansett att skyddet mot självinkriminering hör till kärnområdet för en i artikel 6.1 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna tryggad rättvis rättegång (till exempel i fallet Saunders mot Förenade kungariket, 17.12.1996, punkt 68). Grundlagsutskottet har också vid behandlingen av frågan om s.k. omvänd bevisbörda ansett att den föreslagna lagstiftningen inte får leda till intrång i självinkriminering vid tillämpning i praktiken av de konstaterade situationerna. (GrUU 8/2016 rd, s. 5) Å andra sidan bör den möjlighet beaktas att vägran att lämna in en utredning eller hänvisning till självinkrimineringsskyddet kan leda till att en brottsanmälan görs i ärendet. Enligt avgörandepraxis vid Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna bör lagstiftningen därför stanna inom rimliga gränser och på korrekt sätt beakta personens rättigheter.

12.3 Skydd för privatlivet

I 10 § i grundlagen finns det bestämmelser om skydd för privatlivet och att vars och ens privatliv, heder och hemfrid därmed är tryggade. Närmare bestämmelser om skydd av personuppgifter utfärdas genom lag. I synnerhet de förslag i propositionen som anknyter till registrering av de verkliga förmånstagarna, registret för övervakning av penningtvätt, övervakningssystem för bank- och betalkonton och informationsutbyte begränsar skyddet för privatlivet. Genom förslagen implementeras huvudsakligen för Finland bindande EU-lagstiftning, där det inte finns flexibilitet för majoriteten av lagstiftningen.

I lagförslag 1 i propositionen ingår skyddet i synnerhet i de förslag som gäller registret över verkliga förmånstagare och registret för övervakning av penningtvätt i 3 kap. bestämmelser förknippade med skydd för privatlivet. Förslagen motsvarar huvudsakligen bestämmelserna i den redan gällande lagstiftningen om de nämnda registren, som har stiftats med grundlagsutskottets medverkan.

Uppgifterna om de verkliga ägare och förmånstagare som i penningtvättslagen kallas verkliga förmånstagare, som avses i artikel 62 i penningtvättsförordningen, de förklaringar som avses i artikel 63 i penningtvättsförordningen samt de nominella arrangemang som avses i artikel 66 införs i registret över förmånstagare, som är ett av Patent- och registerstyrelsen upprätthållet centraliserat register. Bestämmelserna om registret har tidigare funnits i handelsregisterlagen och de föreslås överföras därifrån till den nya penningtvättslagen. Syftet med registret är att öka transparensen kring de verkliga förmånstagarna. I inledande fras 23 till sjätte penningtvättsdirektivet konstateras det att centrala register över uppgifter om verkligt huvudmannaskap (centrala register) är av avgörande vikt för att motverka missbruk av juridiska enheter och juridiska konstruktioner. Uppgifter i centrala register bör vara tillgänglig i ett lättillgängligt och maskinläsbart format.

De personuppgifter som har registrerats i handelsregistret är offentliga, men lagen föreskriver om tillhandahållande av informationen om verkliga förmånstagare på vissa villkor. I fortsättningen föreskriver penningtvättslagen om tillhandahållande av personuppgifter på det sätt som krävs enligt 10 § i grundlagen och dessa föreskrifter överlappar inte med EU:s dataskyddsförordning eller dataskyddslagen och det bör inte heller anses att dataskyddsförordningen hindrar sådan lagstiftning. Det finns ett riskbaserat behov av lagstiftning i synnerhet gällande informationen om verkliga förmånstagare.

Grundlagsutskottet har i sin praxis ansett att det med tanke på skyddet för personuppgifter vid en registrering är viktigt att reglera åtminstone registreringens syfte, de registrerade personuppgifternas innehåll, tillåtna användningsändamål, inbegripet möjligheten att lämna ut uppgifterna och bevaringstiden för uppgifterna i personregistren samt den registrerades rättsskydd. Dessutom ska regleringen av dessa faktorer på lagnivå vara heltäckande och detaljerad (se t.ex. **GrUU 17/2016 rd**, s. 6—7 och de utlåtanden som det hänvisar till). Grundlagsutskottet har tagit ställning till tillhandahållandet av personuppgifter via ett elektroniskt datanät exempelvis i sitt utlåtande **GrUU 2/2017 rd**, som gällde regeringens proposition RP 228/2016 rd om stiftandet av bland annat den gällande penningtvättslagen. Utlåtandet gällde också handelsregistret, men för elektroniskt tillhandahållande av personuppgifter gällde det som regel registret för övervakning av penningtvätt.

Enligt utlåtandet har grundlagsutskottet *ansett att det är möjligt att offentliggöra personuppgifter i form av en offentlig informationstjänst, om argumenten för det är godtagbara med tanke på garantierna för rättsskydd och de grundläggande fri- och rättigheterna (**GrUU 65/2014 rd**, s. 4/II—5/I, **GrUU 32/2008 rd** s. 2/I—3/II). Med avseende på skyddet för privatlivet och för personuppgifter är det enligt utskottet av relevans att det i webbaserade personregister av den föreslagna typen inte går att söka uppgifter på stora grupper utan till exempel bara genom enskild sökning. En sådan här avgränsning sågs som villkor för att lagförslaget skulle kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning när det gällde en proposition om att inrätta en omfattande informationstjänst med uppgifter om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (**GrUU 32/2008 rd**, s. 3/I). Innehållet i de uppgifter som ska lämnas ut och bestämmelsernas sammanhang är annorlunda i det här fallet (se också GrUU 17/2016 rd, s. 6–7). Inom ramarna för det direktiv som ska genomföras ser utskottet det ändå som viktigt att det aktuella lagförslagets bestämmelser om offentliga informationstjänster kompletteras med en i fråga om registrets innehåll och syfte motiverad restriktion som avser att sökningarna är enskilda.*

Enligt artikel 5 i dataskyddsförordningen ska uppgifterna behandlas på ett lagligt sätt, de ska samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål, de ska vara nödvändiga, de ska vara korrekta och om nödvändigt uppdaterade, de får förvaras endast så länge det är nödvändigt och uppgifternas integritet ska kontrolleras.

I lagförslag 1, som gäller registret över verkliga förmånstagare har det gällande informationen om verkliga förmånstagare bland annat föreslagits föreskrifter om kontroll av tillförlitligheten (12 §), tillsynsanmälan (13 §), granskningsrätt (15 §) och avslag och indragning av tillgången till registret över verkliga förmånstagare. De nämnda bestämmelserna gäller bland annat personuppgifter som införts i registret över verkliga förmånstagare, vilket betyder att de uppfyller kravet i artikel 5 i dataskyddsförordningen att uppgifterna ska vara korrekta och att felaktiga uppgifter ska uppdateras.

Artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen föreskriver att behandling av personuppgifter är tillåtet om behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Enligt artikel 6.3 ska den grund för behandlingen som avses i punkterna 1 c och e fastställas i enlighet med unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt

som den personuppgiftsansvarige omfattas av. Syftet med behandlingen ska fastställas i den rättsliga grunden eller, i fråga om behandling enligt punkt 1 e, ska vara nödvändigt för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Den rättsliga grunden kan innehålla särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i dataskyddsförordningen, bland annat: de allmänna villkor som ska gälla för den personuppgiftsansvariges behandling, vilken typ av uppgifter som ska behandlas, vilka registrerade som berörs, de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, ändamålsbegränsningar, lagringstid samt typer av behandling och förfaranden för behandling, inbegripet åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling, däribland för behandling i andra särskilda situationer enligt kapitel IX. Unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

Med beaktande av syftet med registret över verkliga förmånstagare och att registermyndigheten ansvarar för upprätthållande av registret över verkliga förmånstagare inom ramen för handelsregistret finns det därmed en sådan grund enligt dataskyddsförordningen för behandling av personuppgifterna som avses i artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen och detta föreskrivs i medlemsstatens lagstiftning, dock så att införandet av de verkliga förmånstagarna i registret grundar sig på kraven i unionsrätten, såsom penningtvättsförordningen och sjätte penningtvättsdirektivet.

Förslaget om bestämmelserna om registret för övervakning av penningtvätt följer huvudsakligen de bestämmelser om penningtvätt som gäller enligt 7 kap. i den gällande penningtvättslagen. Syftet med lagstiftningen är att effektivisera Tillstånds- och tillsynsverkets tillsyn. Bestämmelserna gäller bland annat registeransvarig och användningsändamål för registret för övervakning av penningtvätt (45 §), ansökan om införande i registret och förutsättningar för registrering (46 §), uppgifter som ska föras in i registret för övervakning av penningtvätt samt anmälan om ändringar (47 §), tillförlitlighet (48 §), avförande av uppgifter ur registret för övervakning av penningtvätt (49 §), utlämnande av uppgifter ur registret för övervakning av penningtvätt (50 §) och uppdatering av uppgifter via befolkningsdatasystemet, handelsregistret och företags- och organisationsdatasystemet (51 §). Syftet med bestämmelserna är att säkerställa att uppgifterna är korrekta och att felaktiga uppgifter rättas i enlighet med artikel 5 i dataskyddsförordningen.

Bestämmelserna i den föreslagna 17 i § och 17 j § i lagförslag 3 är av betydelse för skyddet av privatlivet och personuppgifterna. Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Enligt den andra meningen i momentet utfärdas närmare uppgifter om skyddet för personuppgifter genom lag. Det har varit av betydelse att lagstiftarens handlingsutrymme, då bestämmelser om behandling av personuppgifter stiftas, begränsas i synnerhet av att skyddet för personuppgifter delvis omfattas av skyddet för privatlivet, som tryggas i 10 § i grundlagen i samma moment. Lagstiftaren måste tillgodose denna rätt på ett sätt som är godtagbart med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna överlag (se till exempel GrUU 13/2016 rd, s. 3–4). Med tanke på skyddet för personuppgifter har grundlagsutskottet ansett det viktigt att reglera åtminstone syftet med registreringen av uppgifterna, uppgifternas innehåll, det tillåtna användningsändamålet inklusive rätten att överlåta registrerade uppgifter, den tid uppgifterna finns kvar i registret och den registrerades rättsskydd. Dessutom ska regleringen av dessa faktorer på lagnivå vara heltäckande och detaljerad (se till exempel GrUU 31/2017 rd, s. 2, GrUU 25/2010 rd, s. 2, GrUU 27/2006 rd, s. 2 och GrUU 14/2002 rd, s. 2). Kravet på bestämmelser i lag utsträcker sig också till möjligheten att överlåta personuppgifter via en teknisk anslutning (GrUU 12/2002 rd, s. 5). Grundlagsbestämmelsen om privatlivet och skyddet för personuppgifter bygger på antagandet att juridiska personer inte hör till bestämmelsens räckvidd (GrUU 4/2014 rd, s. 2).

Skyddet enligt 10 § i grundlagen kompletteras av skyddet för privatlivet, som tryggats i artikel 7 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna och skyddet för personuppgifter i artikel 8 i samma stadga samt av skyddet för privatlivet enligt artikel 8 i konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europeiska människorättskonventionen FördrS 18 och 19/1990). Enligt artikel 8.1 i Europeiska människorättskonventionen har var och en rätt till skydd för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens. Enligt artikel 2 är rätten dock inte obegränsad, eftersom myndigheterna får ingripa i användningen av den då lagen tillåter det och det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt av hänsyn till statens säkerhet eller den allmänna säkerheten, för att upprätthålla den allmänna ordningen, för att förhindra brott, för att skydda hälsa eller moral eller för att skydda annans fri- och rättigheter. I Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas (EMD) rättspraxis har skyddet för personuppgifter ansetts vara en väsentlig del av skyddet för privat- och familjeliv i artikel 8. EMD har i sina avgöranden betonat bland annat att lagstiftningen ska innehålla behöriga garantier som tryggar att personuppgifter inte behandlas i strid med artikel 8. De uppgifter som behandlas ska vara behövliga och i fråga om sitt innehåll och förvaringstid vara begränsade i förhållande till användningsändamålet för registreringen. Likväl ska regleringen innehålla tillräckliga garantier för att hindra lagstridig användning av personuppgifter. Enligt grundlagsutskottet förutsätter det nödvändighetskrav som hänför sig till inskränkningar av de rättigheter som skyddas i artikel 8 i Europakonventionen å sin sida att inskränkningen motiveras av ett vägande samhälleligt behov, att ingripandet och det godtagbara mål som eftersträvas står i rätt proportion till varandra och att det finns relevanta och tillräckliga skäl för inskränkningen (GrUU 35/2018 rd).

Enligt artikel 7 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna har var och en rätt till respekt för sitt privatliv och familjeliv, sin bostad och sina kommunikationer. Enligt artikel 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna har var och en rätt till skydd för egna personuppgifter. Personuppgifter ska behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund. Enligt artikel 52.1 i stadgan ska varje begränsning i utövandet av de rättigheter och friheter som erkänns i stadgan vara föreskriven i lag och förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter. Begränsningar får, med beaktande av proportionalitetsprincipen, endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter. Grundlagsutskottet har ansett att det är betydelsefullt att artikel 7 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna tryggar skyddet för privatlivet och att artikel 8 tryggar vars och ens rätt till skydd för egna personuppgifter. Grundlagsutskottet har framhållit att man vid tillämpningen av EU-lagstiftningen om behandling av personuppgifter måste ta hänsyn till de här artiklarna i stadgan och att EU-domstolens domar på dessa punkter är utslagsgivande för det viktigaste innehållet i respekten för privatlivet och skyddet för personuppgifter (GrUU 14/2018 rd, GrUU 21/2017 rd).

Enligt förslaget ska ur övervakningssystemet för bank- och betalkonton sådana uppgifter tillhandahållas med vilka det rättidigt är möjligt att identifiera vilken fysisk eller juridisk person som helst som förvaltar över ett betalkonto eller bankkonto med IBAN-identifikation, inklusive virtuella IBAN-kontonummer, värdepapperskonto, kryptotillgångskonto eller bankfack i ett kreditinstitut eller finansiellt institut inom deras område eller som har bestämmande inflytande på ett sådan konto eller bankfack till det av kommissionen utvecklade och upprätthållna systemet för sammankoppling av medlemsstaternas centraliserade automatiserade mekanismer. Enligt kommissionens bedömning av effekterna är det nödvändigt med lagstiftning med detaljerade villkor för hur de nationella behöriga myndigheterna har tillgång till och får göra sökningar, för att de myndigheter som enligt den nationella lagstiftningen har tillgång till det centraliserade automatiserade registret över bankkonton också kan hämta information ur EU:s sammankopplingssystem för bankkonton. Direktivet om ändring av penningtvättsdirektivet ställer strama

villkor för hur de behöriga nationella myndigheterna kommer åt och får göra sökningar i den information om bankkonton som lagrats i de centraliserade automatiserade systemen. Till dessa villkor hör exempelvis det att endast särskilt utsedda personer med befogenheter vid den behöriga myndigheten tillåts komma åt registren och informationssökningssystemen. En annan säkerhetsåtgärd är att den mängd information som finns tillgänglig i sammankopplingssystemet begränsas till miniminivån, såsom föreskrivs i artikel 32a.3 i femte penningtvättsdirektivet. I enlighet med principen för minimering av information gäller sammankopplingssystemet endast vissa datamängder, som gör det möjligt för den myndighet som gör förfrågan att utreda i vilka banker och medlemsstater ”den person som man är intresserad av”, som misstänks ha kopplingar till penningtvätt eller finansiering av terrorism, äger bank-, eller betalkonton eller bankfack. Därför finns det inte tillgång till känsliga uppgifter, såsom kontotransaktionsuppgifter eller saldouppgifter på bankkonton och de går inte att hämta. Endast sådan information som är nödvändig för identifiering av innehavaren av bank- eller betalkontot eller bankfacket görs tillgänglig genom sammankopplingssystemet.

I kommissionens bedömning av påverkan konstateras det dessutom att säkringsåtgärderna tryggar individens rättigheter, såsom skydd av, respekt för och tryggande av personuppgifter och privatlivet, Enligt Europeiska datatillsynsmannens utlåtande 5/2020 ska vid genomförandet av sammankopplingssystemet dataskyddets inbyggda genomförande med utgångsantaganden beaktas såsom föreskrivs i artikel 25 i förordning (EU) 2016/679. Därtill kommer starka dataskyddsåtgärder att vidtas särskilt gällande rättigheter och uppgifternas integritet i enlighet med artikel 5.1 d i förordning (EU) 2016/679. All tillgång till sammankopplingsplattformen registreras i en logg, som lagras åtminstone under en fastställd tid. Den personregisteransvariga och dataskyddsmyndigheterna kontrollerar regelbundet dessa loggdata. Tillgången till informationen och sökningen via sammankopplingssystemet sker separat från fall till fall och det är endast särskilt utsedda och utbildade anställda hos den aktuella myndigheten som får göra sökningarna.

Den gränsöverskridande tillgången till kontoinformation via bankkontoregistrens sammankopplingssystem för de enligt direktivet om finansiell information utsedda behöriga myndigheterna grundar sig på ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna, som för sin del grundar sig på att medlemsstaterna respekterar de erkända grundläggande rättigheterna och principerna, exempelvis iakttar rätten till ett privat- och familjeliv, rätten till integritetsskydd och procedurella rättigheter, såsom effektiva rättsskyddsåtgärder och en opartisk domstol, oskuldsprincipen, rätt till ett försvar, laglighetsprincipen och principen att straff för brott ska vara proportionella samt de grundläggande rättigheter och principer som föreskrivs i internationell rätt och internationella konventioner där unionen eller alla medlemsstater är parter, inklusive den europeiska konventionen om mänskliga rättigheter och grundläggande fri- och rättigheter samt i medlemsstaternas grundlagar, var och en av dessa inom sitt tillämpningsområde, i enlighet med artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, nedan ”stadgan om de grundläggande rättigheterna”.

12.4 Rättsskydd

Enligt 21 § i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning ska tryggas genom lag.

Trots att 21 § i grundlagen inte innehåller en separat förteckning över rättsskyddets delområden har begreppet rättvis rättegång enligt etablerad tolkningspraxis bland annat ansetts inkludera rätten att försvara sig personligen eller genom ett rättegångsbiträde som personen valt (GrUU 58/2002 rd, s. 2, GrUU 32/2002 rd, s. 2) och rätten att konfidentiellt förhandla med sitt biträde (GrUU 28/2008 rd, s. 3, GrUU 58/2002 rd, s. 2). Denna tolkningspraxis motsvarar innehållet i artikel 6 punkterna 1 och 3(c) i Europeiska människorättskonventionen. De konkreta arrangemangen och eventuella begränsningar inom delområdena för en rättvis rättegång ska föreskrivas separat i lag, men lagstiftningen äventyrar inte heller i fråga om dessa någons rättsskydd.

I lagstiftningen om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism är det skäl att på samma sätt som för den gällande lagstiftningen säkerställa att den inte hindrar bevarande av försvarsadvokatens advokatsekretess i de fall då det är fråga om ett delområde inom en rättvis rättegång. På motsvarande sätt som i den nuvarande regleringen har ur anmälningsskyldigheten i penningtvättsförordningen utelämnats de uppgifter som de i förordningen listade notarierna, juristerna, andra externa utövarna av juristyrket, revisorerna, externa bokförarna och skatterådgivarna har fått eller inhämtat av någon kund eller vid utredningen av den aktuella kundens juridiska ställning eller vid utövandet av försvars- eller representationsuppgifter för denna kund under rättegångsförhandling eller i anknytning till den, inklusive rådgivning om initiering eller undvikande av rättegång oberoende av om informationen erhållits eller inhämtats före, under eller efter behandlingen. Detta gäller dock inte en situation där den ansvariga enheten känner till att kunden inhämtar juridisk rådgivning för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

I sin rättspraxis har Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna också tagit ställning till penningtvättslagstiftningen och förhållandet till konfidentialitetsskyddet mellan advokat och klient när den i fallet Michaud mot Frankrike gjorde en bedömning av advokatens skyldighet att anmäla misstänkta affärstransaktioner till finansunderrättelseenheten. Domstolen ansåg att det skydd till privatliv som finns i artikel 8 i människorättskonventionen väsentligen gäller ett skydd för konfidentiell korrespondens oberoende av dess innehåll och att den också tryggar konfidentialiteten i advokatens korrespondens som en del av en rättvis rättegång. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna var av samma åsikt som den nationella domstolen (Conseil d'Etat) att anmälningsskyldigheten, som i Frankrike i första hand har ordnats via ett självreglerande organ, inte står i strid med artikel 8 i Europeiska människorättskonventionen, eftersom anmälningsskyldigheten inte gäller biträdande vid rättegång. Domstolen beaktade advokatföreningens roll som självreglerande organ. Domstolen fäster dessutom uppmärksamhet vid syftet bekom lagstiftningen, att bekämpa allvarliga hot mot samhället, vilket betyder att konfidentialiteten mellan advokat och klient inte utgör ett hinder för anmälningsskyldigheten (Michaud mot Frankrike, 6.12.2012, domslutet punkterna 121–132). Det kan uppstå frågor kring konfidentialiteten mellan advokat och klient t.ex. i fråga om tillsynen över advokater och åläggandet av administrativa påföljder inom ramen för tillsynen, som ingår i lagförslag 1. Strävan har varit att beakta detta så att advokatföreningen sköter den primära bedömningen av om penningtvättslagstiftningen har följts och sedan i enlighet med lagförslag 1 lämnar ett förslag till Tillstånds- och tillsynsverket. Förfarandet motsvarar förfarandet enligt den gällande lagen.

Med beaktande av vad som anges ovan är de ändringar om föreslås i propositionen förenliga med grundlagen och kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom direktivet och förordningen om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism innehåller bestämmelser som föreslås

bli genomförda genom lag och som föreslås bli kompletterade genom lag, föreläggs riksdagen följandelagförslag:

1.

Lag

om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, att främja avslöjande och utredning av sådan verksamhet och att effektivisera spårning och återtagande av brottsvinningen.

Dessutom är syftet med denna lag att minska risken för att riktade ekonomiska sanktioner och riktade ekonomiska sanktioner som rör finansiering av spridning av massförstörelsevapen inte genomförs eller kringgås.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på sådana ansvariga enheter som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, nedan *penningtvättsförordningen*.

Kreditinstitut som avses i artikel 3.1 i penningtvättsförordningen är kreditinstitut och filialer till tredjelands kreditinstitut enligt kreditinstitutslagen (610/2014).

Finansiella institut som avses i artikel 3.2 i penningtvättsförordningen är

1) försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsverksamhet enligt lagen om försäkringsklasser (526/2008) samt försäkringsförmedlare och sidoverksamma försäkringsförmedlare enligt lagen om försäkringsdistribution (234/2018) och i Finland etablerade filialer till utländska försäkringsförmedlare och sidoverksamma försäkringsförmedlare, med undantag för försäkringsförmedlare som inte tar ut försäkringspremier eller ersättningar som är avsedda för kunden och som agerar under ansvar av ett eller flera försäkringsföretag eller en eller flera företrädare för de respektive produkter som berör dem,

2) fondbolag enligt lagen om placeringsfonder (213/2019) och förvaringsinstitut som fått verksamhetstillstånd enligt den lagen,

3) värdepappersföretag och filialer till tredjelandsföretag enligt lagen om investeringstjänster (747/2012),

4) värdepapperscentraler enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017), inklusive registreringsfonder och clearingfonder som de grundat,

5) finländska centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet,

6) betalningsinstitut enligt lagen om betalningsinstitut (297/2010),
7) sådana AIF-förvaltare som har auktoriserats enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) och sådana förvaringsinstitut som beviljats auktorisation enligt den lagen,
8) filialer till utländska sammanslutningar som motsvarar dem som avses i 1–7 punkten samt utländska sammanslutningar, om sammanslutningen tillhandahåller tjänster i Finland via en representant utan att etablera filial,
9) finansiella institut som hör till samma finansiella företagsgrupp som ett kreditinstitut enligt kreditinstitutslagen,
10) sådana kontoförvaltare och sådana utländska som kontoförvaltare auktoriserade sammanslutningars verksamhetsställen i Finland som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (749/2012),
11) fysiska och juridiska personer enligt 7, 7 a och 7 b § i lagen om betalningsinstitut (297/2010) och registreringsskyldiga AIF-förvaltare enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
12) sådana finländska kreditförmedlare och utländska kreditförmedlares filialer i Finland som avses i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (852/2016),
13) sådana leverantörer av kryptotillgångstjänster som avses i artikel 3.1.15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1114 om marknader för kryptotillgångar och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 1095/2010 samt direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/1937,
14) näringsidkare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023).

Vissa ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a i penningtvättsförordningen är
1) revisorer enligt revisionslagen (1141/2015) när de utför uppgifter enligt 1 kap. 1 § 1 mom. i den lagen eller 1 § 1 och 3 mom. i lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015) eller annars utövar verksamhet i den egenskap som avses i 1 kap. 1 § 4 mom. i revisionslagen,
2) de som affärs- eller yrkesmässigt huvudsakligen direkt eller indirekt tillhandahåller skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor,
3) de som affärs- eller yrkesmässigt utför bokföringsuppgifter enligt uppdrag.

Vissa ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 b i penningtvättsförordningen är
1) i lagen om advokater (496/1958) avsedda advokater som är näringsidkare eller, om advokatverksamheten bedrivs i bolagsform, advokatbolag, när de handlar i en klients namn och för en klients räkning vid finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom eller när de i en klients namn deltar i planering eller genomförande av följande transaktioner:
a) köp eller försäljning av fastigheter eller affärsenheter,
b) förvaltning av klienters penningmedel, värdepapper eller andra tillgångar, inbegripet kryptotillgångar,
c) öppnande eller förvaltning av bank-, spar- eller värdeandelskonton eller konton för kryptotillgångar,
d) organisering av medel som behövs för att bilda, driva eller förvalta bolag,
e) bildande och ledning av truster, stiftelser, bolag och motsvarande sammanslutningar eller ansvar för deras verksamhet,
2) andra som affärs- eller yrkesmässigt tillhandahåller juridiska tjänster, till den del det är fråga om att de handlar i en klients namn och för en klients räkning vid finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom eller att de i en klients namn deltar i planering eller genomförande av följande transaktioner:
a) köp eller försäljning av fastigheter eller affärsenheter,
b) förvaltning av klienters penningmedel, värdepapper eller andra tillgångar, inbegripet kryptotillgångar,

c) öppnande eller förvaltning av bank-, spar- eller värdeandelskonton eller konton för kryptotillgångar,
d) organisering av medel som behövs för att bilda, driva eller förvalta bolag,
e) bildande och ledning av truster, stiftelser, bolag och motsvarande sammanslutningar eller ansvar för deras verksamhet.

Vissa ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 d i penningtvättsförordningen är
1) fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler enligt lagen om fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler (1075/2000) samt andra yrkesverksamma i fastighetsbranschen, inbegripet sådan uthyrning av fast egendom i fråga om transaktioner för vilka månadshyran uppgår till minst 10 000 euro eller motsvarande belopp i nationell valuta, oavsett betalningsmedel,
2) fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler enligt Ålands landskapslagstiftning.

Vissa ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 g i penningtvättsförordningen är
1) i x § i penningspelslagen (/) avsedda innehavare av en penningspelslicens,
2) penningspelssammanslutningar enligt Ålands landskapslagstiftning.

Commented [MP6]: viittaus eduskunnassa olevaan esitykseen

Vissa ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 h i penningtvättsförordningen är leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster enligt 3 § 1 punkten i lagen om tillhandahållande av gräsrotsfinansieringstjänster (203/2022).

Penningtvättsförordningen och denna lag tillämpas dessutom på dem som affärs- eller yrkesmässigt tillhandahåller tjänster enligt 2 kap. 3 § 1 mom. 1–8 punkten i lagen om investeringstjänster, på pantlåneinrättningar enligt lagen om pantlåneinrättningar (1353/1992) och på aktörer som bedriver indrivningsverksamhet enligt lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (411/2018).

Penningtvättsförordningen och denna lag ska dessutom tillämpas på Finnvera Abp och Finlands Exportkredit Ab.

Denna lag ska tillämpas också när de medel som är föremål för en transaktion härrör från åtgärder som vidtagits inom en annan stats territorium.

Rapporteringsskyldigheten enligt artikel 69 i penningtvättsförordningen tillämpas på Energimyndigheten, en börs enligt lagen om handel med finansiella instrument (1070/2017) och centralinstitutet för den sammanslutning som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010) som ska underrätta centralen för utredning av penningtvätt om de utifrån omständigheter som kommer fram i samband med tillsynen eller annars när de sköter sina uppgifter upptäcker en misstänkt transaktion.

3 §

Avgränsning av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på finansiell verksamhet enligt artikel 6.1 i penningtvättsförordningen. Det tröskelvärde för den finansiella verksamhetens totala omsättning som avses i artikel 6.1 a i den förordningen är 20 000 euro. Det tröskelvärde som krävs enligt artikel 6.1 b i den förordningen är 1 000 euro och, när det gäller artikel 6.1 c i den förordningen, får den finansiella verksamhetens omsättning inte överstiga fem procent av den berörda fysiska eller juridiska personens totala omsättning.

Denna lag tillämpas inte på verksamhet som gäller skötsel av uppdrag som utförs i egenskap av rättegångsbiträde eller rättegångsombud. Med sådana uppdrag avses i denna lag, utöver egentliga uppdrag i anslutning till en rättegång, också juridisk rådgivning som gäller en klients rättsliga ställning vid förundersökningen av ett brott eller i någon annan fas av behandlingen av ett ärende inför en rättegång samt inledande eller undvikande av rättegång.

Denna lag tillämpas inte på verksamhet som består i att tillhandahålla penningautomater för användning utanför kasinon. Lagen tillämpas dock om spelaren ska identifiera sig som en registrerad spelare på det sätt som avses i 20 § i penningspelslagen.

4 §

Definitioner

I denna lag tillämpas definitionerna i artikel 2.1 i penningtvättsförordningen.

I denna lag avses dessutom med

1) *Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism* en myndighet som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1620 om inrättande av myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010, nedan *Amla-förordningen*,

2) i artikel 2.1.44 i penningtvättsförordningen

a) avsedd *behörig myndighet enligt led a* i den artikeln centralen för utredning av penningtvätt som finns vid centralkriminalpolisen,

b) avsedda *behöriga myndigheter enligt led b* i den artikeln Finansinspektionen, Tillstånds- och tillsynsverket och Patent- och registerstyrelsen,

c) avsedda *behöriga myndigheter enligt led c* i den artikeln polisen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet, Utsökningsverket och åklagaren, och

d) avsedda *myndigheter enligt led d* i den artikeln Polisstyrelsen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet, Skatteförvaltningen, Utsökningsverket, Brottspåföljdsmyndigheten och konkursombudsmannen vilka i sin verksamhet ska se till att ägna uppmärksamhet åt förhindrande och avslöjande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och åt att misstänkta transaktioner som upptäcks i samband med att de sköter sina uppgifter anmäls till centralen för utredning av penningtvätt,

3) *självreglerande organ enligt artikel 2.1.47 i penningtvättsförordningen* advokatföreningen enligt 1 § i lagen om advokater (496/1958),

4) *finansiellt tillsynsorgan* ett tillsynsorgan som ansvarar för kreditinstitut och finansiella institut,

5) *icke-finansiellt tillsynsorgan* ett tillsynsorgan som ansvarar för den icke-finansiella sektorn,

6) *icke-finansiell sektor* de ansvariga enheter som förtecknas i artikel 3.3 i penningtvättsförordningen,

7) *ansvarig enhet* en fysisk eller juridisk person som förtecknas i artikel 3 i penningtvättsförordningen och som inte är undantagen enligt artikel 4, 5, 6 eller 7 i den förordningen,

8) *hemmedlemsstat* den medlemsstat där den ansvariga enheten har sitt säte eller, om en ansvarig enhet inte har något säte, den medlemsstat där den har sitt huvudkontor,

9) *värdmedlemsstat* en annan medlemsstat än hemmedlemsstaten där en ansvarig enhet har ett driftställe, såsom ett dotterföretag eller en filial, eller där den ansvariga enheten bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster genom en infrastruktur,

10) *tullmyndigheter* tullmyndigheter enligt definitionen i artikel 5.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen och de behöriga myndigheterna enligt definitionen i artikel 2.1 g i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur unionen och om upphävande av förordning (EG) nr 1889/2005, nedan *förordningen om kontroller av kontanta medel*,

11) *tillsynskollegium för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism* en permanent struktur för samarbete och informationsutbyte för att utöva tillsyn över koncerner eller enheter som verkar i en värdmedlemsstat eller ett tredjeland,

12) *värdepapperskonto* ett värdepapperskonto enligt definitionen i artikel 2.1.28 i Europarlamentets och rådets förordning nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012,

13) *värdepapper* finansiella instrument enligt definitionen i artikel 4.1.15 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU.

Närmare bestämmelser om i artikel 2.1.34 och 2.1.35 i penningtvättsförordningen avsedda viktiga offentliga funktioner och organisationer där viktiga offentliga funktioner sköts får utfärdas genom förordning av statsrådet till den del det är fråga om inhemska viktiga offentliga funktioner.

2 kap.

Riskbedömning och statistik

5 §

Nationell riskbedömning

Myndighetssamarbetsgruppen för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism styr utarbetandet av en nationell bedömning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism och centralen för utredning av penningtvätt ansvarar för det. Finansministeriet och inrikesministeriet ansvarar för utarbetandet av en handlingsplan för riskbedömningen. Utrikesministeriet ansvarar för bedömningen av riskerna för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs.

Den nationella riskbedömningen ska göras för att identifiera, bedöma, förstå och minska de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism samt de risker för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs som påverkar Finland. Riskbedömningen ska hållas uppdaterad och ses över minst vart fjärde år och, om risksituationen så kräver, får den ses över oftare eller särskilda sektoriella riskbedömningar utföras.

Myndighetssamarbetsgruppen för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism samordnar nationella åtgärder mot de risker som identifierats i den nationella riskbedömningen.

Den nationella riskbedömningen ska användas för att

1) förbättra systemen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, särskilt genom att identifiera områden där ansvariga enheter ska vidta strängare åtgärder i linje med en riskbaserad metod, i tillämpliga fall med angivande av vilka åtgärder som ska vidtas,

2) där så är lämpligt identifiera områden eller sektorer med mindre eller större risk för penningtvätt och finansiering av terrorism,

3) bedöma riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism hos varje typ av juridisk person som är etablerad inom Finland och varje typ av juridisk konstruktion som regleras av nationell rätt, eller som förvaltas inom finskt territorium eller vars förvaltare, eller personer som innehar en likvärdig ställning i liknande juridiska konstruktioner, är bosatta på finskt territorium; och få en förståelse för den riskexponering som härrör från utländska juridiska personer och utländska juridiska konstruktioner,

4) besluta om fördelning och prioritering av resurser för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism samt för att förhindra att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs,

5) säkerställa att lämpliga regler utarbetas för varje sektor eller område alltefter risken för penningtvätt och finansiering av terrorism,

6) utan dröjsmål göra lämplig information tillgänglig för behöriga myndigheter och ansvariga enheter för att underlätta deras egna bedömningar av risken för penningtvätt och finansiering av

terrorism samt den bedömning av riskerna för att riktade ekonomiska sanktioner inte genomförs eller att de kringgås som avses i artikel 10 i penningtvättsförordningen.

Riskbedömningen ska innehålla en beskrivning av strukturen för och de allmänna förfarandena i systemen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, mekanismerna för samarbete med motparter inom unionen eller i tredjeländer samt de tilldelade personella och finansiella resurserna i den mån denna information finns tillgänglig.

Myndighetsarbetsgruppens medlemmar deltar i styrningen av utarbetandet av riskbedömningen och vid utarbetandet av riskbedömningen ska intressentgrupper, såsom ansvariga enheter, höras. Resultaten av riskbedömningen ska offentliggöras och göras tillgängliga för kommissionen, Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och de övriga EU-medlemsstaterna.

6 §

Statistik

Myndighetssamarbetsgruppen för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism svarar för förandet av omfattande statistik över frågor som gäller resultatet av ramen för bekämpning av penningtvätt och av finansiering av terrorism i syfte att granska ramens resultat.

Statistiken ska omfatta följande:

1) uppgifter om storlek och betydelse när det gäller de olika sektorer som omfattas av denna lag, inbegripet antalet fysiska och juridiska personer samt varje sektors ekonomiska betydelse,

2) uppgifter om rapportering, utredningar och rättsliga faser i det nationella systemet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, inbegripet antalet rapporter om misstänkta transaktioner som lämnats till centralen för utredning av penningtvätt, åtgärder som vidtagits utifrån dessa rapporter, informationen om gränsöverskridande förflyttningar av kontanter som överlämnats till centralen för utredning av penningtvätt i enlighet med artikel 9 i förordningen om kontroller av kontanta medel tillsammans med åtgärder som vidtagits utifrån den inlämnade informationen och, på årsbasis, antalet fall som utretts, antalet personer som åtalats, antalet personer som dömts för penningtvätt eller finansiering av terrorism, typ av förbrott identifierade i enlighet med artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1673 om bekämpande av penningtvätt genom straffrättsliga bestämmelser där sådana uppgifter finns tillgängliga, samt värdet i euro på egendom som har frysts, beslagtagits eller förverkats,

3) antalet och procentandelen rapporter om misstänkta transaktioner som leder till spridning till andra behöriga myndigheter, och när så är tillämpligt, antalet och procentandelen rapporter som leder till vidare utredning, tillsammans med en årsrapport som upprättats av centralen för utredning av penningtvätt i enlighet med artikel 27 i sjätte penningtvättsdirektivet,

4) uppgifter om antalet gränsöverskridande begäranden om uppgifter som har gjorts, tagits emot, avslagits och helt eller delvis besvarats av centralen för utredning av penningtvätt, enligt specificerad redovisning per land som skickat eller mottagit begäran,

5) antalet begäranden om ömsesidig rättshjälp eller andra internationella begäranden om uppgifter rörande verkliga huvudmän och bankkontouppgifter som avses i kapitel IV i penningtvättsförordningen och i denna lag som mottagits från eller skickats till motsvarande enheter utanför EU, enligt specificerad redovisning per behörig myndighet och land,

6) personalresurser som anslagits till tillsynsorgan samt till centralen för utredning av penningtvätt för att fullgöra de uppgifter som anges i 2 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017),

7) antalet tillsynsåtgärder på plats och på distans, antalet överträdelser som konstaterats på grundval av tillsynsåtgärder som vidtagits, ekonomiska påföljder som ålagts och löpande viten som förelagts eller administrativa åtgärder som tillämpats av tillsynsmyndigheter och självregelerande organ enligt avsnitt 4 i kapitel IV i sjätte penningtvättsdirektivet,

8) antal och typ av överträdelser som konstaterats med avseende på skyldigheterna i kapitel IV i penningtvättsförordningen och ekonomiska påföljder som ålagts eller administrativa åtgärder som tillämpats med avseende på dessa överträdelser, antalet avvikelser som anmälts till handelsregistret i fråga om uppgifter om verkliga förmånstagare, samt antalet kontroller som enheten med ansvar för det centrala registret utfört, eller som någon utfört på dess vägnar, i enlighet med artikel 10.11 i sjätte penningtvättsdirektivet,

9) följande uppgifter om rätten att på grundval av ett berättigat intresse få tillgång till uppgifter om verkliga förmånstagare i handelsregistret:

a) antalet ansökningar om tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i centrala register på grundval av de kategorier som anges i 20 § 1 mom.,

b) den procentandel ansökningar om tillgång till uppgifter som avslås inom varje kategori som anges i 20 § 1 mom.,

c) en sammanfattning av de kategorier av personer som beviljats tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i enlighet med 20 § 1 mom. 2 punkten,

10) antalet sökningar i övervakningssystemet för bank- och betalkonton som gjorts av behöriga myndigheter, uppdelade per kategori av behörig myndighet, och antalet sökningar i sammankopplingen av bankkontoregister som gjorts av finansunderrättelseenheter och tillsynsmyndigheter,

11) följande uppgifter om genomförandet av riktade ekonomiska sanktioner:

a) värdet av frysta medel eller andra tillgångar, uppdelat efter typ,

b) de personalresurser som tilldelas myndigheter som är behöriga att genomföra och verkställa riktade ekonomiska sanktioner.

Ovannämnda statistik ska samlas in och överlämnas till kommissionen varje år. Den statistik som avses i 2 mom. 1, 3, 4 och 5 punkten ska överlämnas till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

3 kap.

Förmånstagarregistret

7 §

Centralt register över verkliga förmånstagare

Uppgifter om verkligt huvudmannaskap, nedan *verkliga förmånstagare*, enligt artikel 62 i penningtvättsförordningen, en förklaring enligt artikel 63.4 i den förordningen samt uppgifter om arrangemang för nominella företrädare enligt artikel 66 i den förordningen ska föras in i det centrala register över verkliga förmånstagare, nedan *förmånstagarregistret*, som förs av Patent- och registerstyrelsen i samband med handelsregistret, om den juridiska personen har skapats eller om förvaltaren av en uttrycklig trust eller en person som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion har sitt säte eller bosättningsort i Finland eller om den juridiska konstruktionen administreras från Finland.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på sådana juridiska personer och juridiska konstruktioner som avses i artikel 65 i penningtvättsförordningen.

Anteckningar i förmånstagarregistret ska registreras i maskinläsbart format. De uppgifter som ligger till grund för registeranteckningarna ska samlas in i enlighet med de genomförandeakter som avses i artikel 65.6 i penningtvättsförordningen.

De uppgifter om verkliga förmånstagare som antecknas i förmånstagarregistret ska vara adekvata, korrekta och aktuella. Bestämmelser om åtgärder i anslutning till detta finns i 12 och 13 §.

De uppgifter som antecknas i förmånstagarregistret ska inbegripa alla ändringar av de verkliga förmånstagarna för juridiska personer och juridiska konstruktioner och av arrangemang för nominella företrädare som sker efter deras första registrering i förmånstagarregistret.

Om inte något annat följer av denna lag eller av annan lagstiftning, ska på förmånstagarregistret tillämpas vad som i handelsregisterlagen (564/2023) eller någon annanstans i lagstiftningen föreskrivs om handelsregistret.

8 §

Registrering av verkliga förmånstagare för juridiska personer eller juridiska konstruktioner utanför Europeiska unionen (eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet)

Uppgifter om verkliga förmånstagare för utländska juridiska personer och utländska juridiska konstruktioner som avses i artikel 67 i penningtvättsförordningen ska finnas i förmånstagarregistret, om villkoren i den artikeln uppfylls.

I förmånstagarregistret antecknas uppgifter om vilken situation enligt artikel 67.1 i penningtvättsförordningen som är en grund för registrering av en utländsk juridisk person eller utländsk juridisk konstruktion.

9 §

Registrering av verkliga förmånstagare för en uttrycklig trust eller för en liknande juridisk konstruktion

Om förvaltarna av en uttrycklig trust eller personer som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion är etablerade eller bosatta i olika medlemsstater ska ett intyg om registrering eller ett utdrag med de uppgifter om verkliga förmånstagare som en medlemsstat har i ett centralt register vara tillräckligt för att registreringsskyldigheten ska vara uppfylld.

10 §

Patent- och registerstyrelsens rätt att få uppgifter och att begära uppgifter

Patent- och registerstyrelsen har rätt att av juridiska personer, förvaltare av uttryckliga truster och personer som har en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion och deras verkliga förmånstagare få alla uppgifter som behövs för att identifiera och verifiera deras verkliga förmånstagare.

Patent- och registerstyrelsen har trots sekretessbestämmelserna rätt att få uppgifter ur andra myndigheters register i den mån uppgifterna behövs för att den ska kunna utföra sina uppgifter enligt detta kapitel.

Patent- och registerstyrelsen får begära uppgifter som behövs för skötseln av dess uppgifter också ur register i tredjeländer.

11 §

När ingen verklig förmånstagare identifieras

Om ingen person har identifierats som den verkliga förmånstagaren enligt artikel 63.3 eller 64.6 i penningtvättsförordningen, ska i förmånstagarregistret antecknas

1) en förklaring om att det inte finns någon verklig förmånstagare eller att de verkliga förmånstagarna inte kunde fastställas, åtföljd av en motivering till varför det inte var möjligt att fastställa den verkliga förmånstagaren i enlighet med artiklarna 51–57 i penningtvättsförordningen och vad som utgör tvivel om de konstaterade uppgifterna,

2) uppgifter om alla fysiska personer som är en i artikel 2.1.40 i penningtvättsförordningen avsedd ledande befattningshavare för den juridiska enheten, motsvarande de uppgifter som krävs enligt artikel 62.1 andra stycket a i penningtvättsförordningen.

Tillgång till de uppgifter som avses i 1 mom. 1 punkten har behöriga myndigheter, Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism för gemensamma analyser i enlighet med artikel 32 i sjätte penningtvättsdirektivet och artikel 40 i Amla-förordningen samt självreglerande organ och ansvariga enheter. Ansvariga enheter ska dock endast ha tillgång till den förklaring som lämnats av den juridiska personen eller juridiska konstruktionen när de anmäler en avvikelse enligt artikel 24 i penningtvättsförordningen. Om ansvariga enheter emellertid lägger fram bevis för de åtgärder som de har vidtagit för att fastställa de verkliga förmånstagarna för den juridiska personen eller juridiska konstruktionen, ska de också få tillgång till motiveringen.

12 §

Säkerställande av tillförlitligheten hos uppgifterna om verkliga förmånstagare

Patent- och registerstyrelsen ska inom en rimlig tid efter det att uppgifter om verkliga förmånstagare lämnats in och därefter regelbundet verifiera att uppgifterna är adekvata, korrekta och aktuella. Omfattningen av och frekvensen för verifieringen ska stå i proportion till de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som är förknippade med de kategorier av juridiska personer och juridiska konstruktioner som identifierats i riskbedömningen på unionsnivå.

Om en verifiering enligt 1 mom. utförs vid tidpunkten för inlämnandet av uppgifter om verkliga förmånstagare och Patent- och registerstyrelsen drar slutsatsen att det finns inkonsekvenser eller fel i uppgifterna, kan den vägra att göra en registeranteckning om verkliga förmånstagare.

Om en verifiering enligt 1 mom. utförs efter inlämnandet av uppgifter om verkliga förmånstagare och Patent- och registerstyrelsen drar slutsatsen att uppgifterna inte längre är adekvata, korrekta och aktuella, kan den göra en anteckning om bristerna i uppgifterna i registret som gäller till dess att Patent- och registerstyrelsen anser att uppgifterna är adekvata, korrekta och aktuella.

Vad som föreskrivs i 2 och 3 mom. gäller inte fall där inkonsekvenserna är begränsade till skrivfel, olika sätt att translitterera eller mindre felaktigheter som inte påverkar identifieringen av de verkliga förmånstagarna eller deras förmånsintresse.

Patent- och registerstyrelsen ska förfoga över automatiserade mekanismer för att utföra verifieringar enligt denna paragraf.

13 §

Tillsynsanmälan

Efter det att en sådan avvikelse som avses i artikel 24 i penningtvättsförordningen har anmälts till Patent- och registerstyrelsen ska den inom 30 arbetsdagar vidta lämpliga åtgärder för att korrigera avvikelsen. Om avvikelsen är komplex och Patent- och registerstyrelsen inte kan korrigera den inom 30 arbetsdagar, ska den registrera ärendet och de insatser som har vidtagits och vidta alla nödvändiga åtgärder för att korrigera avvikelsen så snart som möjligt.

I förmånstagarregistret görs en anteckning om anmälda avvikelser som gäller till dess att avvikelsen har korrigerats.

Den anteckning som avses i 2 mom. ska vara synlig för dem som med stöd av 19 och 21 § har tillgång till uppgifterna i förmånstagarregistret.

För att avvikelsen ska kunna korrigeras uppmanar Patent- och registerstyrelsen den juridiska person eller juridiska konstruktion som de anmälda avvikelserna gäller att ge en förklaring till de anmälda avvikelserna och rätta till brister eller fel i uppgifterna i förmånstagarregistret.

Patent- och registerstyrelsen kan också på tjänstens vägnar korrigera uppgifterna i förmånstagarregistret, om den kan verifiera att uppgifterna är riktiga.

14 §

Ekonomiska sanktioner

Patent- och registerstyrelsen ska i samband med ekonomiska sanktioner och med jämna mellanrum kontrollera huruvida uppgifterna om verkliga förmånstagare i förmånstagarregistret avser sådana fysiska personer eller sammanslutningar som är föremål för ekonomiska sanktioner och göra en anteckning i registret, om den juridiska personen eller juridiska konstruktionen har samröre med fysiska personer eller sammanslutningar som är föremål för ekonomiska sanktioner. Anteckningen ska fortsätta gälla så länge som den ekonomiska sanktionen mot en fysisk person eller en sammanslutning är i kraft.

Den anteckning som anges i 1 mom. görs när

1) en juridisk person eller juridisk konstruktion är föremål för ekonomiska sanktioner,

2) en juridisk person eller juridisk konstruktion kontrolleras av en fysisk person eller sammanslutning som är föremål för ekonomiska sanktioner, eller

3) en verklig förmånstagare för en juridisk person eller juridisk konstruktion är föremål för ekonomiska sanktioner.

Den anteckning som anges i 1 mom. ska vara synlig för dem som med stöd av 19 och 21 § har tillgång till uppgifterna i förmånstagarregistret.

Patent- och registerstyrelsen ska förfoga över automatiserade mekanismer för att utföra verifieringar enligt denna paragraf.

15 §

Patent- och registerstyrelsens rätt att utföra inspektioner

Patent- och registerstyrelsen får utföra inspektioner i juridiska personers affärslokaler och säte och på annat sätt i syfte att fastställa den juridiska personens aktuella verkliga förmånstagare och för att verifiera att de uppgifter som lämnats till förmånstagarregistret är korrekta, adekvata och aktuella. Om förvaltaren av en trust eller den person som innehar en likvärdig ställning är en ansvarig enhet som avses i artikel 3.3 a, b eller c i penningtvättsförordningen, får Patent- och registerstyrelsen utföra ovan föreskrivna inspektioner i affärslokaler och sätet för förvaltaren av trusten eller personen i motsvarande ställning och på annat sätt.

Patent- och registerstyrelsens rätt att verifiera de uppgifter som avses i 1 mom. får inte begränsas, hindras eller uteslutas, om inte något annat följer av 3 och 4 mom.

Om en fysisk persons privata bostad är den juridiska personens affärslokal eller om adressen till den privata bostaden i fråga är den juridiska personens post- eller besöksadress som registrerats i företags- och organisationsdatasystemet, krävs förhandstillstånd från domstol för inspektioner i den juridiska personens affärslokal. Tillstånd ska beviljas om de villkor som anges i lag uppfylls. På ansökan om tillstånd och behandlingen av tillståndsärenden tillämpas rättegångsbalken.

Vid inspektioner som utförs med stöd av 1 mom. har Patent- och registerstyrelsen inte rätt att få information som skyddas av konfidentialitet vid juridisk rådgivning.

16 §

Anmälan av iakttagelser till centralen för utredning av penningtvätt

Om Patent- och registerstyrelsen upptäcker omständigheter som kan ha samband med penningtvätt eller finansiering av terrorism, ska den utan dröjsmål informera centralen för utredning av penningtvätt om detta.

17 §

Sammankoppling av förmånstagarregistret

Förmånstagarregistret ska vara sammankopplat via den centrala europeiska plattformen, som inrättats genom artikel 22.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 om vissa aspekter av bolagsrätt, nedan *EU:s bolagsrättsdirektiv*.

18 §

Lagring av uppgifterna om verkliga förmånstagare

De uppgifter om verkliga förmånstagare som avses i artikel 62 i penningtvättsförordningen, de förklaringar enligt artikel 63.4 i den förordningen samt den information om arrangemang för nominella företrädare som avses i artikel 66 i den förordningen ska lagras i förmånstagarregistret och vara tillgängliga via systemet för sammankoppling av centrala register i fem år från det att den juridiska personen har upplösts eller den juridiska konstruktionen har upphört att existera.

Patent- och registerstyrelsen kan på ansökan besluta att uppgifter om den verkliga förmånstagaren i enskilda fall ska lagras under en ytterligare period på högst fem år, om lagringen är nödvändig och proportionerlig för att förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism. Förlängning av lagringstiden kan sökas av förundersökningsmyndigheterna och åklagaren.

Efter utgången av den lagringstid som anges i 1 och 2 mom. ska personuppgifterna raderas från registret.

19 §

Behöriga myndigheters, självreglerande organs och ansvariga enheters tillgång till uppgifter i förmånstagarregistret

Följande aktörer som utför myndighetsuppgifter ska ha fri tillgång till alla uppgifter om verkliga förmånstagare i förmånstagarregistret:

1) de behöriga myndigheter som anges i 4 § 2 punkten underpunkterna a–d,
2) advokatföreningen när den utför sina tillsynsuppgifter enligt denna lag,
3) skattemyndigheter,
4) myndigheter som har specifikt ansvar för genomförandet av de restriktiva unionsåtgärder som fastställs inom ramen för de relevanta rådsförordningar som antagits på grundval av artikel 215 i EUF-fördraget,
5) Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism för gemensamma analyser i enlighet med 2 a § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt och artikel 40 i Amla-förordningen,
6) Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo),
7) Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf),
8) Europol och Eurojust när de tillhandahåller operativt stöd till medlemsstaternas behöriga myndigheter.

I 1 mom. avsedd tillgång till uppgifter ska beviljas utan att den berörda juridiska personen eller den berörda juridiska konstruktionen hörs.

Ansvariga enheter ska när de vidtar åtgärder för kundkännedom i enlighet med kapitel III i penningtvättsförordningen i rätt tid beviljas tillgång till uppgifterna om verkliga förmånstagare i förmånstagarregistret.

20 §

Tillgång till uppgifter i förmånstagarregistret för personer med berättigat intresse

Fysiska och juridiska personer som kan styrka ett berättigat intresse i förebyggande och bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism ska ges tillgång till följande uppgifter om juridiska personer och juridiska konstruktioner som finns i förmånstagarregistret:

1) den verkliga förmånstagarens namn,

2) den verkliga förmånstagarens födelsemånad och födelseår,

3) den verkliga förmånstagarens bosättningsland och det eller de medborgarskap som denne innehar,

4) för verkliga förmånstagare för juridiska personer, arten och omfattningen av det förmånsintresse som innehas av den verkliga förmånstagaren,

5) för verkliga förmånstagare för uttryckliga truster eller liknande juridiska konstruktioner, förmånsintressets art.

Utöver till de uppgifter som avses i 1 mom. ska varje fysisk eller juridisk person som avses i 21 § 1, 2 och 5 punkten även ha tillgång till historiska uppgifter om verkliga förmånstagare för den juridiska personen eller juridiska konstruktionen, inbegripet för juridiska personer eller juridiska konstruktioner som har upplösts eller upphört att existera under de föregående fem åren samt en beskrivning av kontroll- eller ägarstrukturen.

De uppgifter som förtecknas i 1 mom. ska göras tillgängliga elektroniskt. Om mottagaren inte kan använda elektroniska medel, ska mottagaren på begäran få uppgifterna i pappersform.

I 1 mom. avsedd tillgång till uppgifter ska beviljas utan att den juridiska person eller juridiska konstruktion som är föremål för begäran hörs.

21 §

Personer med berättigat intresse

Följande fysiska och juridiska personer ska anses ha ett berättigat intresse av att få tillgång till de uppgifter som förtecknas i 20 § 1 mom.:

1) personer som agerar för journalistiska ändamål, rapporteringsändamål eller motsvarande ändamål i medierna som har ett samband med förebyggande eller bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism,

2) organisationer i det civila samhället, inbegripet icke-statliga organisationer och sådana i den akademiska världen, som har anknytning till förebyggande eller bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism,

3) fysiska eller juridiska personer som sannolikt kommer att ingå en transaktion med en juridisk person eller juridisk konstruktion och som vill förhindra varje koppling mellan en sådan transaktion och penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism,

4) enheter som omfattas av tredjelandskrav på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, förutsatt att de kan visa att de behöver tillgång till de uppgifter som avses i 20 § 1 mom. med avseende på en juridisk person eller juridisk konstruktion för att utföra åtgärder för kundkännedom med avseende på en kund eller presumtiv kund i enlighet med kraven på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i dessa tredjeländer,

5) motparter i tredjeländer till unionens behöriga myndigheter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, förutsatt att de kan visa att de behöver tillgång till de

uppgifter som avses i 20 § 1 mom. med avseende på en juridisk person eller juridisk konstruktion för att utföra sina uppgifter enligt dessa tredjeländers bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i samband med ett specifikt fall,

6) medlemsstaternas myndigheter med ansvar för genomförandet av avdelning I kapitlen II och III i EU:s bolagsrättsdirektiv, särskilt de myndigheter som ansvarar för registrering av bolag i det register som avses i artikel 16 i det direktivet, och medlemsstaternas myndigheter med ansvar för att kontrollera lagenligheten i ombildningar, fusioner och delningar av bolag med begränsat ansvar enligt avdelning II i det direktivet,

7) de programmyndigheter som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik och som angetts av medlemsstaterna enligt artikel 71 i den förordningen, när det gäller mottagare av unionsmedel,

8) de myndigheter som genomför faciliteten för återhämtning och resiliens enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens, när det gäller stödmottagare inom ramen för faciliteten,

9) medlemsstaternas myndigheter i samband med offentliga upphandlingsförfaranden, när det gäller anbudsgivare och aktörer som tilldelas kontraktet inom ramen för det offentliga upphandlingsförfarandet,

10) leverantörer av produkter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, i den strikta utsträckning som produkter som utvecklats på grundval av de uppgifter som avses i 20 § 1 mom. eller som innehåller dessa uppgifter endast tillhandahålls kunder som är ansvariga enheter eller behöriga myndigheter, förutsatt att dessa leverantörer kan visa att de behöver tillgång till de uppgifter som avses i 20 § 1 mom. inom ramen för ett avtal med en ansvarig enhet eller en behörig myndighet,

11) utöver de grupper som anges ovan andra personer som kan påvisa ett berättigat intresse med avseende på syftet att förebygga och bekämpa penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism från fall till fall.

Patent- och registerstyrelsen ska till kommissionen anmäla följande:

1) förteckningen över de myndigheter som har rätt att inhämta uppgifter om verkliga förmånstagare enligt 21 § 6–8 punkten och de myndigheter eller kategorier av myndigheter som har rätt att inhämta uppgifter om verkliga förmånstagare enligt 21 § 9 punkten,

2) eventuella ytterligare kategorier av personer som konstaterats ha ett berättigat intresse av att få tillgång till uppgifter om verkliga förmånstagare och som identifierats i enlighet med 20 § 11 punkten.

Patent- och registerstyrelsen ska utan dröjsmål och under alla omständigheter inom en månad efter det att de har inträffat underrätta kommissionen om alla ändringar av eller tillägg till de kategorier som avses i 2 mom.

22 §

Utlämnande av uppgifter om mottagare

Patent- och registerstyrelsen ska dokumentera vilka personer som har tillgång till uppgifterna i förmånstagarregistret i enlighet med 16 §, så att den kan lämna ut information om personen till en verklig förmånstagare när denne lämnar in en begäran enligt artikel 15.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (nedan *den allmänna dataskyddsförordningen*).

Med avvikelse från 1 mom. ska Patent- och registerstyrelsen säkerställa att den information som tillhandahålls ur förmånstagarregistret inte leder till identifiering av personer som hämtar uppgifter i registret när sådana personer är fysiska eller juridiska personer enligt 21 § 1 mom. 1 eller 2 punkten. När det gäller dessa personer ska Patent- och registerstyrelsen till de verkliga förmånstagarna, när de lämnar in en begäran enligt artikel 15.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen, ge information om befattning eller yrke för de personer som har konsulterat deras uppgifter om förmånstagare.

Patent- och registerstyrelsen ska avstå från att röja identiteten på en tredjelandsmotpart till unionens behöriga myndigheter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i enlighet med vad som avses i artikel 2.1.44 a och c i penningtvättsförordningen, så länge det är nödvändigt för att skydda den myndighetens analyser eller utredningar. Myndigheterna ska, när de begär tillgång till uppgifter om verkliga förmånstagare i enlighet med 21 §, ange den period, som inte får överstiga fem år, under vilken de begär att Patent- och registerstyrelsen ska avstå från att lämna ut information och skälen till denna begränsning samt hur tillhandahållandet av sådan information skulle äventyra syftet med deras analyser och utredningar.

En förlängning av den period som anges i 3 mom. får endast beviljas på grundval av en motiverad begäran från myndigheten i tredjelandet för en period på högst ett år, varefter en ny motiverad begäran om förlängning ska lämnas in av den myndigheten.

23 §

Förfarande för verifiering och ömsesidigt erkännande av ett berättigat intresse att få tillgång till uppgifter i förmånstagarregistret

Patent- och registerstyrelsen ska verifiera förekomsten av det berättigade intresse som avses i 21 § på grundval av handlingar och uppgifter som erhållits av den som söker tillgång till uppgifter ur förmånstagarregistret, nedan *sökanden*, och vid behov information som den har tillgång till med stöd av X mom.

Commented [MP7]: mikä momentti? korjattava myös FI versioon

Förekomsten av ett berättigat intresse av att få tillgång till uppgifter om verkliga förmånstagare ska fastställas med beaktande av följande:

1) sökandens befattning eller yrke, och

2) kopplingen till den juridiska person eller juridiska konstruktion vars uppgifter efterfrågas.

Vad som föreskrivs i 2 mom. 2 punkten tillämpas inte, om sökanden är en sådan fysisk eller juridisk person som avses i 21 § 1 mom. 1 eller 2 punkten.

Om tillgång till uppgifter begärs av en person vars berättigade intresse på grund av att personen hör till en av kategorierna i 21 § 1 mom. redan har verifierats av en annan medlemsstats centrala register, är verifieringen av det villkor som fastställs i 2 mom. 1 punkten genomförd genom insamling av bevis på det berättigade intresse som fastställts av registret i den andra medlemsstaten.

Sökandens identitet ska verifieras innan denne får tillgång till uppgifterna i förmånstagarregistret.

Personer vars berättigade intresse har verifierats ska få tillgång till uppgifterna i förmånstagarregistret utan att deras i 2 mom. 1 punkten avsedda uppgifter verifieras på nytt varje gång de granskar uppgifter i registret. Verifieringen av de uppgifter som med stöd av 21 § 1 mom. 1 punkten har fastställts för en person som har rätt att få tillgång till uppgifterna kan dock upprepas med jämna mellanrum. Om det inte finns grundad anledning att misstänka att det berättigade intresset inte längre föreligger, får verifieringen upprepas tidigast 12 månader efter det att tillgång beviljats.

Patent- och registerstyrelsen ska säkerställa att den genomför den verifiering som avses i 1 mom. och lämnar ett svar till sökanden inom 12 arbetsdagar. Om ett stort antal begäranden plötsligt inkommer får tidsfristen förlängas med 12 arbetsdagar. Om antalet inkommande

begäranden fortsätter att vara högt efter det att förlängningen har löpt ut, kan tidsfristen förlängas med ytterligare 12 arbetsdagar.

Patent- och registerstyrelsen ska i god tid underrätta kommissionen om varje ovan avsedda förlängning av tidsfristen. Om Patent- och registerstyrelsen beslutar att bevilja tillgång till uppgifter om verkliga förmånstagare ska den utfärda ett intyg som ger tillgång i tre år. Patent- och registerstyrelsen ska besvara varje efterföljande begäran om tillgång till uppgifter om verkliga förmånstagare från samma person inom sju arbetsdagar.

24 §

Avslag på begäran om och återkallande av tillgång till förmånstagarregistret

Patent- och registerstyrelsen får avslå en begäran om tillgång till uppgifter om verkliga förmånstagare endast av följande skäl:

1) sökanden har inte lämnat in de uppgifter eller handlingar som avses i 23 § 1 mom.,

2) sökanden har inte påvisat att denne har ett berättigat intresse av att få tillgång till uppgifter om verkliga förmånstagare,

3) om det finns anledning att misstänka att uppgifterna inte kommer att användas för de ändamål för vilka de begärdes eller att uppgifterna kommer att användas för ändamål som inte är kopplade till förhindrandet av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism,

4) tillgången till uppgifterna skulle utsätta den verkliga förmånstagaren för en oproportionerlig risk för bedrägeri, kidnappning, utpressning, ocker, trakasserier, våld eller hotelser eller om den verkliga förmånstagaren är minderårig eller saknar rättshandlingsförmåga,

5) när ett i 23 § 3 mom. avsett bevis på det berättigade intresset som beviljats av en annan medlemsstats centrala register inte omfattar de ändamål för vilka uppgifterna begärs,

6) om sökanden befinner sig i ett tredjeland och svaret på begäran om tillgång till uppgifter inte skulle vara förenligt med bestämmelserna i kapitel V i den allmänna dataskyddsförordningen.

Innan en begäran avslås av ett skäl som anges i 1 mom. 1, 2, 3 eller 5 punkten, kan Patent- och registerstyrelsen begära ytterligare information av sökanden. Om ytterligare information har begärts, förlängs tidsfristen för att lämna ett svar med sju arbetsdagar.

Om begäran om tillgång till uppgifter avslås med stöd av 1 mom., ska sökanden informeras om skälen till avslaget och om sökandens rätt att söka ändring. Patent- och registerstyrelsen ska dokumentera de åtgärder som den har vidtagit för att bedöma begäran och inhämta ytterligare information med stöd av 1 och 2 mom.

Tillgången till uppgifterna kan återkallas, om något av de skäl som avses i 1 mom. blir känt för Patent- och registerstyrelsen efter det att tillgången har beviljats. Personer som har rätt att få tillgång till uppgifterna ska underrätta Patent- och registerstyrelsen om alla ändringar som kan leda till att ett berättigat intresse upphör.

4 kap.

Åtgärder för kundkännedom

25 §

Den juridiska personens registreringsnummer

Det registreringsnummer för juridiska personer som avses i kapitel III artikel 22.1 b iii i penningtvättsförordningen är företags- och organisationsnumret eller något annat registreringsnummer med vilket den juridiska personen identifieras.

5 kap.

Tillsyn

26 §

Tillsynsorgan

Tillsyn över ansvariga enheter som avses i artikel 3.1, 3.2 och 3.3 h i penningtvättsförordningen utövas av Finansinspektionen.

Tillsyn över ansvariga enheter som avses i artikel 3.2 och 3.3 a–g och i–m i penningtvättsförordningen utövas av Tillstånds- och tillsynsverket till den del de inte är sådana ansvariga enheter över vilka Finansinspektionen, Patent- och registerstyrelsen eller advokatföreningen utövar tillsyn. Tillstånds- och tillsynsverket utövar dessutom tillsyn över ansvariga enheter som avses i 2 § 10 mom.

Tillsyn över revisorer som avses i artikel 3.3 a i penningtvättsförordningen utövas av Patent- och registerstyrelsen.

Tillsyn över ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a och b i penningtvättsförordningen utövas av advokatföreningen, till den del advokaterna är i lagen om advokater avsedda advokater som är näringsidkare eller, om advokatverksamheten bedrivs i bolagsform, advokatbolag, till den del advokaterna handlar i en klients namn och för en klients räkning vid finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom eller när de i en klients namn deltar i planering eller genomförande av följande transaktioner:

1) köp eller försäljning av fastigheter eller affärsenheter,
2) förvaltning av klienters penningmedel, värdepapper eller andra tillgångar, inbegripet kryptotillgångar,
3) öppnande eller förvaltning av bank-, spar- eller värdeandelskonton eller konton för kryptotillgångar,
4) organisering av medel som behövs för att bilda, driva eller förvalta bolag,
5) bildande och ledning av truster, stiftelser, bolag och motsvarande sammanslutningar eller ansvar för deras verksamhet.

Finansinspektionen utövar dessutom tillsyn över Finnvera Abp och Finlands Exportkredit Ab samt över att de ansvariga enheter som står under dess tillsyn följer Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1113 om uppgifter som ska åtföljа överföringar av medel och vissa kryptotillgångar och ändring av direktiv (EU) 2015/849, nedan *förordningen om betalningsuppgifter*, när de sänder, förmedlar eller tar emot överföringar av medel enligt den förordningen.

27 §

Kontroller av företagsledning och verkliga förmånstagare i vissa ansvariga enheter

Tillsynsorganen ska verifiera att personerna i företagsledningen i valutaväxlings- och checkinlösningskontor, tjänsteleverantörer till truster eller bolag, tillhandahållare av speltjänster samt finansiella holdingföretag med blandad verksamhet, och de verkliga förmånstagarna för dessa enheter, har gott anseende och agerar med ärlighet och integritet. Personerna i företagsledningen för sådana enheter ska även besitta de kunskaper och den kompetens som de behöver för att kunna utföra sina uppgifter.

Vad gäller sådana ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a, b, d, e, f och h–o i penningtvättsförordningen ska tillsynsorganen vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra att personer som dömts för penningtvätt, relevanta förbrott till penningtvätt eller för finansiering av terrorism

och deras medhjälpare erhåller yrkeslegitimation, innehar ledande befattningar i eller är verkliga förmånstagare för sådana ansvariga enheter.

Tillsynsorganen ska utifrån riskkänslighetsanalyser verifiera att kraven i 1 och 2 mom. fortsätter att vara uppfyllda. De ska särskilt verifiera att företagsledningen för de ansvariga enheter som avses i 1 mom. har gott anseende, agerar med ärlighet och integritet och innehar de kunskaper och den kompetens som behövs för att de ska kunna utföra sina uppgifter i de fall då det finns grundad anledning att misstänka att penningtvätt eller finansiering av terrorism, eller försök till sådana brott, förekommer eller har förekommit eller då det finns en förhöjd risk för att sådana brott begås i en ansvarig enhet.

Tillsynsorganen får begära att personer som dömts för penningtvätt, relevanta förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism ska entledigas från ledande befattningar i sådana ansvariga enheter som avses i 1 och 2 mom. Tillsynsorganen får entlediga eller påföra ett tillfälligt förbud för personer i ledningen för de ansvariga enheter som avses i 1 mom. och som inte anses ha gott anseende, agera med ärlighet och integritet eller inneha de kunskaper och den kompetens som behövs för att de ska kunna utföra sina uppgifter. Tillsynsorganen får bryta alla kopplingar mellan personer som är dömda för penningtvätt, relevanta förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, som är verkliga förmånstagare för sådana ansvariga enheter som avses i 1 och 2 mom., och ansvariga enheter, inklusive begära att dessa verkliga förmånstagares innehav i ansvariga enheter avyttras. Tillsynsorganet eller på dess begäran en annan behörig myndighet ska i den centrala databasen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism enligt artikel 11 i Amla-förordningen kontrollera om en relevant fällande dom förekommer i kriminalregistret för den berörda personen. Allt utbyte av information för dessa ändamål ska ske i enlighet med rådets rambeslut 2009/315/RIF om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll och rådets beslut 2009/316/RIF om inrättande av det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister (Ecris) i enlighet med artikel 11 i rambeslut 2009/315/RIF, i den form som de har genomförts i nationell rätt. Beslut som fattats av tillsynsorganen i enlighet med denna bestämmelse ska omfattas av effektiva överklagandeförfaranden, inbegripet rättslig prövning.

28 §

Tillsynsorganens befogenheter och resurser

Tillsynsorganen ska säkerställa att alla ansvariga enheter etablerade i Finland, med undantag för de förhållanden som omfattas av 29 §, är föremål för tillräcklig och effektiv tillsyn. Tillsynsorganen ska effektivt övervaka, och vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa, att de ansvariga enheterna efterlever penningtvättsförordningen och förordningen om betalningsuppgifter. När det gäller ansvariga enheter som omfattas av särskilda tillståndskrav för att få bedriva verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster ska tillsynsorganen utöva tillsyn över den verksamhet som bedrivs av de ansvariga enheterna med de särskilda tillstånden, oavsett om den verksamhet som har tillstånd bedrivs via infrastruktur på deras territorium eller på distans. Tillsynen ska anmälas till tillsynsorganen i den medlemsstat där den ansvariga enheten har sitt huvudkontor. Detta moment ska inte tillämpas när Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism agerar som tillsynsorgan.

Tillsynsorganen ska ha tillräckliga ekonomiska, personella och tekniska resurser för att fullgöra sina uppdrag som anges i 5 mom. och deras personal ska ha stor integritet och rätt kompetens och hålla hög yrkesmässig standard, inbegripet när det gäller konfidentialitet, dataskydd och standarder för att hantera intressekonflikter.

Advokatföreningens i 26 § 4 mom. avsedda tillsynsobjekt kan lämna de uppgifter som avses i artikel 69.1 i penningtvättsförordningen till advokatföreningen, som utan dröjsmål ska underrätta centralen för utredning av penningtvätt.

Om tillsynen över en kategori av ansvariga enheter har anförtrotts till mer än ett tillsynsorgan, ska tillsynsorganen utöva tillsyn över ansvariga enheter på ett konsekvent och effektivt sätt inom hela sektorn. För detta ändamål ska det utses ett ledande tillsynsorgan eller inrättas en samordningsmekanism mellan dessa tillsynsorgan. Bland tillsynsorganen för de ansvariga enheterna inrättas en samordningsmekanism för att säkerställa att ansvariga enheter omfattas av effektiv tillsyn av högsta standard.

Vid tillämpning av 1 mom. ska tillsynsorganen fullgöra följande uppgifter:

1) sprida relevanta upplysningar till ansvariga enheter enligt artikel 39 i penningtvättsförordningen,

2) besluta om fall där de specifika risker som är förenade med en sektor är uppenbara och väl kända och enskilda dokumenterade riskbedömningar enligt artikel 10 i penningtvättsförordningen inte krävs,

3) verifiera lämpligheten med och genomförandet av ansvariga enheters interna riktlinjer, förfaranden och kontroller enligt kapitel II i penningtvättsförordningen och personalresurser som avsatts för utförandet av uppgifterna enligt den förordningen, samt, för tillsynsorgan för företag för kollektiva investeringar, besluta om de fall då företag för kollektiva investeringar får utkontraktera rapporteringen av misstänkt verksamhet enligt artikel 18.7 i penningtvättsförordningen till en tjänsteleverantör,

4) regelbundet bedöma och övervaka de risker som de ansvariga enheterna utsätts för när det gäller penningtvätt och finansiering av terrorism och för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs,

5) övervaka ansvariga enheters efterlevnad i fråga om deras skyldigheter när det gäller riktade ekonomiska sanktioner,

6) utföra alla nödvändiga utredningar på distans, inspektioner på plats och tematiska kontroller och andra eventuella undersökningar, bedömningar och analyser som är nödvändiga för att verifiera att ansvariga enheter efterlever penningtvättsförordningen och eventuella administrativa åtgärder som förelagts med stöd av 55 §,

7) vidta lämpliga tillsynsåtgärder vid ansvariga enheters överträdelser av tillämpliga krav som identifierats under tillsynsbedömningen och följa upp genomförandet av sådana åtgärder.

Tillsynsorganen ska ha tillräckliga befogenheter att utföra sina uppgifter enligt 5 mom., inbegripet befogenheter att

1) kräva att ansvariga enheter lämnar uppgifter som är relevanta för övervakning och verifiering av efterlevnaden av penningtvättsförordningen eller förordningen om betalningsuppgifter och för att utföra kontroller, även från tjänsteleverantörer till vilka den ansvariga enheten har utkontrakterat delar av sitt uppdrag att uppfylla kraven i de förordningarna,

2) tillämpa lämpliga och proportionella administrativa åtgärder för att avhjälpa situationen vid överträdelser, inbegripet åläggande av ekonomiska påföljder i enlighet med avsnitt 4 i kapitel III i penningtvättsförordningen.

Finansinspektionen och Tillstånds- och tillsynsverket som utövar tillsyn över finansbranschen har, när de utövar tillsyn över aktörer inom finansbranschen och tillhandahållare av penningspelstjänster, utöver de befogenheter som avses i 6 mom. dessutom befogenhet att inspektera den ansvariga enhetens affärslokaler utan förhandsanmälan, när detta krävs för korrekt och effektivt genomförande av inspektionen och alla behövliga resurser för att genomföra en sådan inspektion. Dessa tillsynsorgan har rätt att

1) granska räkenskaperna och affärshandlingarna för den ansvariga enheten och ta kopior av eller utdrag ur de räkenskaperna och affärshandlingarna,

2) få tillgång till eventuell mjukvara, databaser, it-verktyg eller andra elektroniska medel för uppgiftsregistrering som den ansvariga enheten använder,

3) erhålla skriftliga och muntliga uppgifter från den person som ansvarar för interna riktlinjer, förfaranden och kontroller för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism eller deras representanter eller personal, samt eventuella representanter eller personal vid enheter till vilka den ansvariga enheten har utkontrakterat uppdrag enligt artikel 18

i penningtvättsförordningen, och höra alla personer som går med på att höras i syfte att samla in uppgifter som rör föremålet för en utredning.

Tillsynsmyndigheterna får meddela närmare föreskrifter om de förenklade åtgärder för kundkännedom som avses i artikel 33 i penningtvättsförordningen och de skärpta åtgärder för kundkännedom som avses i artiklarna 34–46 i den förordningen. Tillsynsmyndigheterna får meddela föreskrifter om att ansvariga enheter som står under deras tillsyn regelbundet ska lämna uppgifter om sin interna kontroll och riskhantering med avseende på förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism till dem samt om hur uppgifterna ska lämnas. Tillsynsmyndigheterna får meddela föreskrifter om att det regelbundet ska lämnas uppgifter om intern kontroll och riskhantering med avseende på sanktionsbestämmelser och nationella frysningsbeslut till dem samt om hur uppgifterna ska lämnas. Finansinspektionen får meddela leverantörer av kryptotillgångstjänster närmare föreskrifter om de åtgärder för kundkännedom som avses i kapitel III i penningtvättsförordningen och om de interna riktlinjer, förfaranden och kontroller som avses i kapitel II i den förordningen. Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om de interna strategier, förfaranden och kontroller som krävs för att säkerställa genomförandet av sådana restriktiva åtgärder som avses i artikel 23 i förordningen om betalningsuppgifter.

29 §

Tillsyn över former av infrastruktur hos vissa mellanhänder som bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster

Tillsynsorgan ska utöva tillsyn över följande ansvariga enheters verksamhet som bedrivs i Finland inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster genom ombud eller distributörer eller genom andra typer av infrastruktur, även när denna verksamhet bedrivs inom ramen för en auktorisation som erhållits enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG, nedan *kreditinstitutsdirektivet*, utom när Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism agerar som tillsynsorgan:

1) utgivare av elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG,

2) betaltjänstleverantörer enligt definitionen i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG, nedan *betaltjänstdirektivet*, och

3) leverantörer av kryptotillgångstjänster.

Vid tillämpning av 1 mom. ska tillsynsorganen i den medlemsstat där verksamheten bedrivs effektivt övervaka och säkerställa efterlevnaden av penningtvättsförordningen och förordningen om betalningsuppgifter.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. ska tillsynen över ombud, distributörer eller andra typer av infrastruktur som avses i det momentet utövas av tillsynsorganet i den medlemsstat där den ansvariga enheten har sitt huvudkontor, om

1) kriterierna i den tekniska standard för tillsyn som utfärdas med stöd av artikel 41.2 i sjätte penningtvättsdirektivet inte är uppfyllda, och

2) tillsynsorganet i den medlemsstat där dessa ombud, distributörer eller andra typer av infrastruktur är belägna underrättar tillsynsorganet i den medlemsstat där den ansvariga enheten har sitt huvudkontor om att tillsynen över de verksamheter som avses i 1 mom. med tanke på enhetens begränsade infrastruktur på dess territorium ska utövas av tillsynsorganet i den medlemsstat där den ansvariga enheten har sitt huvudkontor.

Tillsynsorganet i den medlemsstat där den ansvariga enheten har sitt huvudkontor och tillsynsorganet i den medlemsstat där den ansvariga enheten inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster bedriver verksamhet genom ombud eller distributörer eller andra typer av infrastruktur ska förse varandra med all information som krävs för att bedöma huruvida de kriterier som avses i 2 mom. 1 punkten är uppfyllda, även om eventuella förändringar i den ansvariga enhetens omständigheter som kan påverka uppfyllelsen av dessa kriterier.

Tillsynsorganet i den medlemsstat där den ansvariga enheten har sitt huvudkontor ska inom två veckor från mottagandet av underrättelsen enligt 2 mom. 2 punkten informera den ansvariga enheten om att den kommer att utöva tillsyn över den verksamhet som bedrivs av ombud, distributörer eller andra typer av infrastruktur genom vilka de ansvariga enheterna bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat, och om alla senare ändringar i tillsynen över dem.

30 §

Tillhandahållande av information till ansvariga enheter

Tillsynsorganen ska göra information om penningtvätt och finansiering av terrorism tillgänglig för de ansvariga enheterna under deras tillsyn. Den informationen ska omfatta följande:

1) riskbedömning på unionsnivå som gjorts av kommissionen enligt artikel 7 i sjätte penningtvättsdirektivet och alla relevanta rekommendationer från kommissionen på grundval av den artikeln,

2) nationella och sektoriella riskbedömningar som genomförts enligt artikel 8 i sjätte penningtvättsdirektivet,

3) relevanta riktlinjer, rekommendationer och yttranden från Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i enlighet med artiklarna 54 och 55 i Amla-förordningen,

4) information om tredjeländer som har identifierats enligt kapitel III avsnitt 2 i penningtvättsförordningen,

5) alla riktlinjer och rapporter som skapats av Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, andra tillsynsorgan och, vid behov, den myndighet som utövar tillsyn över självreglerande organ, centralen för utredning av penningtvätt eller eventuell annan behörig myndighet eller internationella organisationer och normgivare när det gäller metoder för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan vara tillämpliga på en sektor och indikatorer som kan underlätta identifieringen av transaktioner eller aktiviteter som riskerar att kopplas till penningtvätt och finansiering av terrorism i den sektorn, samt riktlinjer om ansvariga enheters skyldigheter när det gäller riktade ekonomiska sanktioner.

Tillsynsorganen ska när så är lämpligt bedriva informationsspridning för att informera de ansvariga enheter som står under deras tillsyn om deras skyldigheter.

Tillsynsorganen ska utan dröjsmål göra information om personer eller enheter som angetts i samband med riktade ekonomiska sanktioner och FN:s ekonomiska sanktioner tillgängliga för de ansvariga enheterna under deras tillsyn.

31 §

Riskbaserad tillsyn

Tillsynsorganen ska tillämpa en riskbaserad tillsynsmetod. För detta ändamål ska de

1) skapa en klar uppfattning om riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i sin medlemsstat,

2) bedöma all relevant information om de specifika nationella och internationella risker som är kopplade till de ansvariga enheternas kunder, produkter och tjänster,

3) basera den interna, externa och tematiska tillsynens frekvens och intensitet på de ansvariga enheternas riskprofil och på risker för penningtvätt och finansiering av terrorism i den medlemsstaten samt upprätta årliga övervakningsprogram, där hänsyn ska tas till de resurser som krävs för att reagera snabbt i händelse av objektiva och betydande indikationer på överträdelser av penningtvättsförordningen och förordningen om betalningsuppgifter.

Tillsynsorganen ska beakta den ansvariga enhetens manöverutrymme och adekvat granska de underliggande riskbedömningarna, samt ändamålsenligheten i dess interna riktlinjer, förfaranden och kontroller.

Tillsynsorganen ska utarbeta en detaljerad årlig verksamhetsrapport och offentliggöra en sammanfattning av rapporten. Sammanfattningen får inte innehålla konfidentiella uppgifter och ska innehålla följande:

1) de kategorier av ansvariga enheter som står under tillsyn och antalet ansvariga enheter per kategori,

2) en beskrivning av de befogenheter som tillsynsorganen anförtrotts och de uppdrag som de tilldelats och i förekommande fall de mekanismer som avses i artikel 37.4 i sjätte penningtvättsdirektivet i vilka de deltar och, för det ledande tillsynsorganet, en sammanfattning av den samordningsverksamhet som bedrivits,

3) en översikt över den tillsynsverksamhet som bedrivits.

32 §

Centrala kontaktpunkter

Vid tillämpning av 28 § 1 mom. och 29 § 1 mom. ska utgivare av elektroniska pengar, betaltjänstleverantörer och leverantörer av kryptotillgångstjänster som har andra driftställen i Finland än ett dotterföretag eller en filial eller som bedriver verksamhet i Finland genom ombud eller distributörer eller genom andra typer av infrastruktur inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster utse en central kontaktpunkt i Finland. Denna centrala kontaktpunkt ska som företrädare för den ansvariga enheten säkerställa att reglerna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism efterlevs och underlätta tillsynsorganens utövande av tillsyn, bland annat genom att på begäran förse tillsynsorganen med dokument och information.

33 §

Upplysningar till centralen för utredning av penningtvätt

Tillsynsorganen ska utan dröjsmål upplysa centralen för utredning av penningtvätt om de vid kontrollerna av de ansvariga enheterna, eller på annat sätt, upptäcker omständigheter som kan ha samband med penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Tillsynsorgan som har befogenheter att utöva tillsyn över aktiehandeln, valutahandeln och den finansiella derivatmarknaden ska informera centralen för utredning av penningtvätt om de upptäcker omständigheter som kan ha samband med penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Efterlevnaden av kraven enligt 1 och 2 mom. ersätter inte någon skyldighet för tillsynsmyndigheterna att till relevanta behöriga myndigheter rapportera brottslig verksamhet som de upptäcker eller får kännedom om i samband med sin tillsynsverksamhet.

34 §

Tillhandahållande av information till centralen för utredning av penningtvätt

Tillsynsorganen ska meddela åtminstone följande uppgifter till centralen för utredning av penningtvätt:

1) förteckningen över driftställen i Finland och förteckningen över infrastruktur som står under deras tillsyn i enlighet med 29 § 1 mom. samt eventuella ändringar i dessa förteckningar,
2) alla relevanta iakttagelser som tyder på allvarliga brister i de ansvariga enheternas rapporteringssystem,
3) resultaten av de riskbedömningar som utförts i enlighet med 31 §, i aggregerad form.

35 §

Allmänna principer när det gäller tillsynssamarbete

Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra, oavsett deras respektive karaktär eller ställning. Sådant samarbete kan innefatta utförandet, inom ramen för det anmodade tillsynsorganet, av utredningar på ett anmodande tillsynsorgans vägnar, och det påföljande utbytet av information som erhållits genom sådana utredningar, eller underlättandet av utförandet av sådana utredningar av det anmodande tillsynsorganet.

36 §

Tillhandahållande av information om gränsöverskridande verksamhet

Det tillsynsorgan som är tillsynsorgan i den ansvariga enhetens hemmedlemsstat ska informera tillsynsorganet i värdmedlemsstaten så snart som möjligt och under alla omständigheter inom tre månader från mottagandet av en underrättelse enligt artikel 8.1 i penningtvättsförordningen om den verksamhet som den ansvariga enheten avser att bedriva i värdmedlemsstaten. Eventuella senare ändringar som anmäls till tillsynsorganet i hemmedlemsstaten i enlighet med artikel 8.2 i penningtvättsförordningen ska anmälas till tillsynsorganet i värdmedlemsstaten så snart som möjligt och under alla omständigheter inom en månad från mottagandet.

Det tillsynsorgan som är tillsynsorgan i den ansvariga enhetens hemmedlemsstat ska till värdmedlemsstatens tillsynsorgan dela med sig av sådan information om den verksamhet som faktiskt bedrivits av den ansvariga enheten på värdmedlemsstatens territorium som den erhåller i samband med sin tillsynsverksamhet, inbegripet information som lämnats av de ansvariga enheterna som svar på tillsynsfrågeformulär och all relevant information med anknytning till den verksamhet som bedrivits i värdmedlemsstaten. Den information som avses ovan ska utbytas minst en gång om året. Om denna information tillhandahålls i aggregerad form ska tillsynsorganet i hemmedlemsstaten utan dröjsmål besvara varje begäran om ytterligare information från tillsynsorganet i värdmedlemsstaten. Med avvikelse från vad som föreskrivs ovan ska tillsynsorganet i hemmedlemsstaten utan dröjsmål informera tillsynsorganet i värdmedlemsstaten efter mottagandet av en underrättelse från ansvariga enheter i enlighet med artikel 8.1 i penningtvättsförordningen om att verksamhet i värdmedlemsstaten har inletts.

37 §

Bestämmelser som rör samarbete vid tillsyn över koncerner

I de fall då kreditinstitut och finansiella institut ingår i en koncern ska hemmedlemsstatens och värdmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan för de ändamål som anges i 28 § 1 mom. i största möjliga utsträckning samarbeta med varandra, oavsett deras respektive karaktär eller ställning. De ska också samarbeta med Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism när den agerar som tillsynsorgan.

Utom när Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism agerar som tillsynsorgan, ska hemmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan utöva tillsyn över det

effektiva genomförandet av koncernens riktlinjer, rutiner och kontroller som avses i kapitel II avsnitt 2 i penningtvättsförordningen. Värdmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan ska utöva tillsyn över efterlevnaden hos de driftställen som finns på deras medlemsstats territorium av penningtvättsförordningen och förordningen om betalningsuppgifter.

Utom i fall där tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism är inrättade i enlighet med 40 §, ska finansiella tillsynsorgan ge varandra alla uppgifter de behöver för att utföra sina tillsynsuppdrag, oavsett om det sker på begäran eller på eget initiativ. Finansiella tillsynsorgan ska i synnerhet utbyta alla uppgifter som på ett betydande sätt kan påverka bedömningen av exponeringen för inneboende och kvarstående risk i ett kreditinstitut eller finansiellt institut i en annan medlemsstat, inbegripet

1) en beskrivning av koncernens rättsliga struktur, styrningsstruktur och organisationsstruktur, som ska omfatta alla dotterföretag och filialer,

2) relevant information om de verkliga förmånstagarna och företagsledningen, inbegripet resultat av lämplighetskontroller, oavsett om de utförts enligt denna lag eller enligt unionsakter,

3) riktlinjer, förfaranden och kontroller inom koncernen,

4) information om kundkännedom, inbegripet kundfiler och dokumentation av transaktioner,

5) negativa utvecklingar när det gäller moderföretaget, dotterföretag eller filialer, som allvarligt skulle kunna påverka andra delar av koncernen,

6) ekonomiska påföljder som finansiella tillsynsorgan avser att ålägga och administrativa åtgärder som finansiella tillsynsorgan avser att tillämpa i enlighet med 8 kap.

Finansiella tillsynsorgan ska inom ramen för sina befogenheter kunna utföra utredningar på ett anmodande tillsynsorgans vägnar och dela med sig av de uppgifter som inhämtats genom sådana utredningar eller underlätta utförandet av sådana utredningar av det anmodande tillsynsorganet.

Ett finansiellt tillsynsorgan får vända sig till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i följande situationer:

1) om ett annat finansiellt tillsynsorgan inte har meddelat de uppgifter som avses i 3 mom.,

2) om en begäran om samarbete har avslagits eller inte har lett till åtgärder inom en rimlig tid,

3) om det råder oenighet på grundval av objektiva skäl om identifierade överträdelser och om de sanktionsavgifter som ska åläggas eller de administrativa åtgärder som ska tillämpas på enheten eller koncernen för att avhjälpa dessa överträdelser.

Denna bestämmelse är också tillämplig på tillsyn över

1) grupper av ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn,

2) ansvariga enheter som bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster utan någon infrastruktur i en annan medlemsstat än den där de är etablerade, om tillsynen över verksamheten i den andra medlemsstaten utövas av tillsynsorganen i den andra medlemsstaten i enlighet med 28 § 1 mom.

Om de situationer som avses i 5 mom. uppstår i förhållande till icke-finansiella tillsynsorgan får Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism agera i enlighet med de befogenheter som den tilldelats enligt artikel 38 i Amla-förordningen. Icke-finansiella tillsynsorgan ska samarbeta och utbyta information i fall där ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn ingår i strukturer med gemensamt ägande, gemensam ledning eller gemensam efterlevnadskontroll, inbegripet nätverk och partnerskap.

38 §

Tillsynssamarbete när det gäller ansvariga enheter som bedriver gränsöverskridande verksamhet

Om ansvariga enheter som inte ingår i en koncern bedriver sådan gränsöverskridande verksamhet som avses i 53 § 1 mom. och tillsynen delas mellan tillsynsorganen i hem- och värdmedlemsstaterna i enlighet med 28 § 1 mom. och 29 § 1 mom., ska medlemsstaterna säkerställa

att dessa tillsynsorgan i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra och bistår varandra vid utövandet av tillsynen.

Vid tillämpning av 1 mom., och utom i fall där tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism är inrättade i enlighet med artikel 49 i sjätte penningtvättsdirektivet, ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsorgan

1) ger varandra alla de uppgifter de behöver för att utföra sina tillsynsuppdrag, oavsett om det sker på begäran eller på eget initiativ, inbegripet den information som avses i 37 § 3 mom. 1, 2 och 4 punkten, om denna information är nödvändig för utförandet av tillsynsuppdrag,

2) informera varandra om alla negativa utvecklingar när det gäller den ansvariga enheten, dess driftställen eller typer av infrastruktur som allvarligt skulle kunna påverka enhetens efterlevnad av tillämpliga krav och om ekonomiska påföljder som de avser att ålägga eller administrativa åtgärder som de avser att tillämpa i enlighet med 8 kap.,

3) inom ramen för sina befogenheter kan utföra utredningar på ett anmodande tillsynsorgans vägnar och dela med sig av de uppgifter som inhämtats genom sådana utredningar eller underlätta utförandet av sådana utredningar av det anmodande tillsynsorganet.

Vad som föreskrivs i 2 mom. ska också tillämpas på ansvariga enheter som är etablerade i en enda medlemsstat och som bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat utan någon infrastruktur där, om tillsynen över verksamheten i den andra medlemsstaten utövas av tillsynsorganen i den medlemsstaten i enlighet med 28 § 1 mom.

Om tillsynen över den ansvariga enheten och någon av dess typer av infrastruktur i andra medlemsstater anförtros tillsynsorganen i hemmedlemsstaten i enlighet med 29 § 2 mom., ska tillsynsorganet i hemmedlemsstaten regelbundet informera tillsynsorganet i värdmedlemsstaten om de åtgärder som vidtagits inom den ansvariga enheten och om den enhetens efterlevnad av tillämpliga krav, inbegripet dem som gäller i värdmedlemsstaten. Om allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser identifieras, ska tillsynsorganet i hemmedlemsstaten utan dröjsmål informera tillsynsorganet i värdmedlemsstaten om dessa överträdelser och om eventuella ekonomiska påföljder som det avser att ålägga och administrativa åtgärder som det avser att tillämpa för att avhjälpa dem. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganet i värdmedlemsstaten tillhandahåller hjälp till hemmedlemsstatens tillsynsorgan för att säkerställa verifieringen av den ansvariga enhetens efterlevnad av rättsliga krav. Medlemsstaterna ska särskilt säkerställa att tillsynsorganen i värdmedlemsstaten informerar tillsynsorganen i hemmedlemsstaten om eventuella allvarliga tvivel om den ansvariga enhetens efterlevnad av tillämpliga krav och att de delar med sig av all information de innehar i detta avseende med tillsynsorganen i hemmedlemsstaten. Denna punkt ska också tillämpas på ansvariga enheter som är etablerade i en enda medlemsstat och som bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat utan någon infrastruktur, utom i fall där tillsynen över verksamheten i den andra medlemsstaten utövas av tillsynsorganen i den medlemsstaten i enlighet med 28 § 1 mom.

Ett tillsynsorgan ska kunna vända sig till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i följande situationer:

1) om ett tillsynsorgan inte har meddelat de uppgifter som avses i artikel 47.1 andra stycket a och b eller artikel 47.2 första och andra stycket i sjätte penningtvättsdirektivet,

2) om en begäran om samarbete har avslagits eller inte har lett till åtgärder inom en rimlig tid,

3) om det råder oenighet på grundval av objektiva skäl om identifierade överträdelser och om de sanktionsavgifter som ska åläggas eller de administrativa åtgärder som ska tillämpas på enheten för att avhjälpa de överträdelserna.

39 §

Utbyte av information när det gäller genomförande av koncernomfattande riktlinjer i tredjeländer

Tillsynsorgan ska informera varandra om fall där ett tredjelands rätt inte tillåter genomförandet av de riktlinjer, förfaranden och kontroller som krävs enligt artikel 16 i penningtvättsförordningen. I dessa fall får samordnade åtgärder vidtas av tillsynsorganen för att finna en lösning. Vid bedömningen av vilka tredjeländer som inte tillåter genomförandet av de riktlinjer, förfaranden och kontroller som krävs enligt artikel 16 i penningtvättsförordningen ska tillsynsorganen beakta eventuella rättsliga hinder som kan stå i vägen för ett korrekt genomförande av dessa riktlinjer, förfaranden och kontroller, inbegripet tystnadsplikt, en otillräcklig nivå av dataskydd och andra begränsningar för utbyte av information som kan vara relevanta för detta ändamål.

40 §

Tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i den finansiella sektorn

Finansinspektionen eller Tillstånds- och tillsynsverket ska, beroende på vilkendera av dem som ansvarar för moderföretaget för en koncern av kreditinstitut eller finansiella institut eller för huvudkontoret för ett kreditinstitut eller finansiellt institut, inrätta särskilda tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i alla följande situationer:

1) om ett kreditinstitut eller finansiellt institut, inbegripet koncerner av sådana, har inrättat driftställen i minst två olika medlemsstater utöver den medlemsstat där det har sitt huvudkontor,

2) om ett kreditinstitut eller finansiellt institut i ett tredjeland har inrättat driftställen i minst tre medlemsstater.

De ständiga medlemmarna av kollegiet ska vara det finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget eller huvudkontoret, de finansiella tillsynsorgan som ansvarar för driftställen i värdmedlemsstater och de finansiella tillsynsorgan som ansvarar för infrastruktur i värdmedlemsstater i enlighet med 37 §.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas inte när Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism agerar som tillsynsorgan.

Verksamheten i tillsynskollegierna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska stå i proportion till nivån på de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som kreditinstitutet, det finansiella institutet eller koncernen exponeras för och till omfattningen på dess gränsöverskridande verksamhet.

Vid tillämpning av 1 mom. ska Finansinspektionen eller Tillstånds- och tillsynsverket identifiera

1) alla kreditinstitut eller finansiella institut som har auktoriserats i deras medlemsstat och som har driftställen i andra medlemsstater eller tredjeländer,

2) alla driftställen som kreditinstitut eller finansiella institut har inrättat i andra medlemsstater eller tredjeländer,

3) driftställen som inrättats på deras territorium av kreditinstitut eller finansiella institut från andra medlemsstater eller tredjeländer.

I andra situationer än dem som omfattas av 29 §, där kreditinstitut eller finansiella institut bedriver verksamhet i andra medlemsstater inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster, får hemmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan bjuda in de finansiella tillsynsorganen i dessa medlemsstater att delta i kollegiet som observatörer.

Om en koncern av kreditinstitut eller finansiella institut omfattar någon ansvarig enhet i den icke-finansiella sektorn, ska det finansiella tillsynsorgan som inrättar kollegiet bjuda in tillsynsorganen för dessa ansvariga enheter att delta i kollegiet.

Det är tillåtet att inrätta tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, om ett kreditinstitut eller finansiellt institut etablerat inom unionen har inrättat driftställen i minst två tredjeländer. Finansinspektionen och Tillstånds- och tillsynsverket kan i ovannämnda situationer anmoda sina motsvarigheter i dessa tredjeländer att inrätta ett sådant

kollegium. De finansiella tillsynsorgan som deltar i kollegiet ska upprätta ett skriftligt avtal som beskriver villkor och förfaranden för samarbetet och utbytet av information.

Kollegier ska bland annat användas för att utbyta information, erbjuda ömsesidigt bistånd eller samordna metoden för tillsyn över koncernen eller institutet och för att vid behov vidta lämpliga och proportionella åtgärder för att komma till rätta med allvarliga överträdelser av penningtvättsförordningen och förordningen om betalningsuppgifter som upptäckts på koncernnivå eller i kreditinstitutet eller det finansiella institutet eller i något av de driftställen som koncernen eller institutet har inrättat i jurisdiktionen för ett tillsynsorgan som deltar i kollegiet.

Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism får närvara vid mötena i tillsynskollegierna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och ska underlätta deras arbete i enlighet med artikel 31 i Amla-förordningen. Om Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism beslutar att delta i mötena i ett tillsynskollegium för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska den ha observatörsstatus.

Finansiella tillsynsorgan får tillåta att deras motsvarigheter i tredjeländer deltar som observatörer i tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i det fall som avses i 1 mom. 2 punkten eller om koncerner, kreditinstitut eller finansiella institut från unionen driver filialer och dotterföretag i dessa tredjeländer, förutsatt att

1) motsvarigheterna i tredjeländer lämnar en begäran om deltagande och kollegiets medlemmar samtycker till deras deltagande eller enas om att bjuda in dessa motsvarigheter i tredjeländer,

2) unionens dataskyddsregler för dataöverföringar efterlevs,

3) motsvarigheterna i tredjeländer undertecknar det skriftliga avtal som avses i artikel 49.8 tredje meningen i sjätte penningtvättsdirektivet och inom kollegiet delar med sig av information som de innehar och som är relevant för tillsynen över kreditinstitutet, det finansiella institutet eller koncernen,

4) den information som lämnas ut omfattas av en garanti om krav i fråga om tystnadsplikt som är åtminstone likvärdig med den som avses i 66 § 1 mom. och enbart används för utförandet av tillsynsuppdraget för de deltagande finansiella tillsynsorganen eller motsvarigheterna i tredjeländer. Medlemsstaterna ska säkerställa att de finansiella tillsynsorgan som inrättar kollegierna utför en bedömning av huruvida villkoren i första stycket är uppfyllda och lägger fram den för kollegiets ständiga medlemmar. Denna bedömning ska utföras innan motsvarigheten i tredjelandet tillåts att ansluta sig till kollegiet och får därefter upprepas vid behov. Hemmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan får söka stöd från Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism för utförandet av denna bedömning.

Om kollegiets ständiga medlemmar anser det nödvändigt får ytterligare observatörer bjudas in, förutsatt att kraven i fråga om konfidentialitet efterlevs. Observatörerna får omfatta tillsynsmyndigheter, inbegripet Europeiska centralbanken, som agerar i enlighet med rådets förordning (EU) nr 1024/2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut, nedan *SSM-förordningen*, samt de europeiska tillsynsmyndigheterna och finansunderrättelseenheterna.

Om medlemmarna i ett kollegium är oeniga om de åtgärder som ska vidtas med avseende på en ansvarig enhet får de hänskjuta ärendet till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och begära dess bistånd i enlighet med artikel 33 i Amla-förordningen.

41 §

Tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i den icke-finansiella sektorn

De icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för tillsyn över moderföretaget för en grupp av ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn eller över huvudkontoret för en ansvarig enhet

i den icke-finansiella sektorn kan inrätta särskilda tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i någon av följande situationer:

1) om en ansvarig enhet i den icke-finansiella sektorn eller en grupp av sådana har inrättat driftställen i minst två olika medlemsstater utöver den medlemsstat där den har sitt huvudkontor,

2) om en tredjelandsenhet som omfattas av krav på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och som inte är ett kreditinstitut eller finansiellt institut har inrättat driftställen i minst tre medlemsstater.

Bestämmelserna i 1 mom. ska också tillämpas på strukturer med gemensamt ägande, gemensam ledning eller gemensam efterlevnadskontroll, inbegripet nätverk eller partnerskap, för vilka koncernomfattande krav gäller enligt artikel 16 i penningtvättsförordningen. De ständiga medlemmarna av kollegiet ska vara det icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget eller huvudkontoret och de icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för driftställen i värdmedlemsstater eller för tillsyn över den ansvariga enheten i andra medlemsstater i de fall som omfattas av 28 § 1 mom. 2 punkten.

Om det icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget i en koncern eller för en ansvarig enhets huvudkontor inte inrättar ett kollegium, kan de icke-finansiella tillsynsorgan som avses i 1 mom. 2 punkten avge ett yttrande om att ett kollegium ska inrättas, med beaktande av de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som den ansvariga enheten eller koncernen exponeras för och omfattningen på dess gränsöverskridande verksamhet. Detta yttrande ska avges av minst två icke-finansiella tillsynsorgan och riktas till

1) det icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för en koncerns moderföretag eller en ansvarig enhets huvudkontor,

2) Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism,

3) alla andra icke-finansiella tillsynsorgan; om det icke-finansiella tillsynsorgan som avses i 1 punkten är ett självreglerande organ, ska det yttrandet också avges till den myndighet som ansvarar för att utöva tillsyn över det självreglerande organet i enlighet med 43 §.

Om det icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för en koncerns moderföretag eller en ansvarig enhets huvudkontor efter det att ett yttrande avgetts enligt 3 mom. fortfarande anser att det inte är nödvändigt att inrätta ett kollegium, kan de andra icke-finansiella tillsynsorganen inrätta kollegiet, förutsatt att det består av minst två medlemmar. I dessa fall ska dessa icke-finansiella tillsynsorgan besluta vem av dem som är det tillsynsorgan som ansvarar för kollegiet. Det icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för en koncerns moderföretag eller en ansvarig enhets huvudkontor ska informeras om kollegiets verksamhet och när som helst kunna ansluta sig till kollegiet.

Vid tillämpning av 1 mom. ska icke-finansiella tillsynsorgan identifiera

1) alla de ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn som har sitt huvudkontor i deras medlemsstat och som har driftställen i andra medlemsstater eller tredjeländer,

2) alla driftställen som inrättats i andra medlemsstater eller tredjeländer av dessa ansvariga enheter,

3) driftställen som inrättats på deras territorium av ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn från andra medlemsstater eller tredjeländer.

Om ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn bedriver verksamhet i andra medlemsstater inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster, får hemmedlemsstatens icke-finansiella tillsynsorgan bjuda in de icke-finansiella tillsynsorganen i dessa medlemsstater att delta i kollegiet som observatörer.

Om en koncern i den icke-finansiella sektorn omfattar ett kreditinstitut eller finansiellt institut men deras närvaro i koncernen inte når upp till tröskelvärdet för inrättande av ett kollegium enligt 41 §, ska det tillsynsorgan som inrättar kollegiet bjuda in de finansiella tillsynsorganen för dessa kreditinstitut eller finansiella institut att delta i kollegiet.

Det är tillåtet att inrätta tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism om en ansvarig enhet i den icke-finansiella sektorn etablerad inom unionen har inrättat driftställen i minst två tredjeländer. Icke-finansiella tillsynsorgan får anmoda sina

motsvarigheter i dessa tredjeländer att inrätta ett sådant kollegium. De finansiella tillsynsorgan som deltar i kollegiet ska upprätta ett skriftligt avtal som beskriver villkor och förfaranden för samarbetet och utbytet av information. Om kollegiet inrättas med avseende på sådana ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a och b i penningtvättsförordningen eller grupper av sådana, ska det skriftliga avtal som avses i första stycket i denna punkt också inbegripa förfaranden för att säkerställa att ingen information som samlas in i enlighet med artikel 21.2 i penningtvättsförordningen delas, såvida inte andra stycket i artikel 21.2 i den förordningen är tillämpligt.

Kollegier ska bland annat användas för att utbyta information, erbjuda ömsesidigt bistånd eller samordna metoden för tillsyn över koncernen eller den ansvariga enheten och för att vid behov vidta lämpliga och proportionella åtgärder för att komma till rätta med allvarliga överträdelser av penningtvättsförordningen och förordningen om betalningsuppgifter som upptäckts på koncernnivå eller i den ansvariga enheten eller i något av de driftställen som koncernen eller den ansvariga enheten har inrättat i jurisdiktionen för ett av de tillsynsorgan som deltar i kollegiet.

Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism får närvara vid mötena i tillsynskollegierna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och ska underlätta deras arbete i enlighet med artikel 36 i Amla-förordningen. Om Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism beslutar att delta i mötena i ett tillsynskollegium för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska den ha observatörsstatus.

Icke-finansiella tillsynsorgan får tillåta att deras motsvarigheter i tredjeländer deltar som observatörer i tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i det fall som avses i 1 mom. 2 punkten eller om ansvariga unionsenheter i den icke-finansiella sektorn eller grupper av sådana bedriver filialer och dotterföretag i dessa tredjeländer, förutsatt att

1) motsvarigheterna i tredjeländer lämnar en begäran om deltagande och kollegiets medlemmar samtycker till deras deltagande eller enas om att bjuda in dessa motsvarigheter i tredjeländer,

2) unionens dataskyddsregler för dataöverföringar efterlevs,

3) motsvarigheterna i tredjeländer undertecknar det skriftliga avtal som avses i 7 mom. och inom kollegiet delar med sig av information som de innehar och som är relevant för tillsynen över den ansvariga enheten eller koncernen,

4) den information som lämnas ut omfattas av en garanti om krav i fråga om tystnadsplikt som är åtminstone likvärdig med den som avses i 66 § och enbart används för utförandet av tillsynsuppdraget för de deltagande finansiella tillsynsorganen eller motsvarigheterna i tredjeländer. Icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget i en koncern eller för en ansvarig enhets huvudkontor eller, i de fall som omfattas av 3 mom., för kollegiet utför en bedömning av huruvida villkoren i första stycket i den här punkten är uppfyllda och lägger fram den för kollegiets ständiga medlemmar. Denna bedömning ska utföras innan motsvarigheten i tredjelandet tillåts att ansluta sig till kollegiet och får därefter upprepas vid behov. De icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för bedömningen får söka stöd från Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism för utförandet av den bedömningen.

Om kollegiets ständiga medlemmar anser det nödvändigt får ytterligare observatörer bjudas in, förutsatt att kraven i fråga om konfidentialitet efterlevs. Observatörerna får omfatta finansunderrättelseenheter.

Om medlemmarna i ett kollegium är oeniga om de åtgärder som ska vidtas med avseende på en ansvarig enhet får de hänskjuta ärendet till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och begära dess bistånd i enlighet med artikel 38 i Amla-förordningen.

42 §

Samarbete med tillsynsorgan i tredjeländer

Tillsynsorgan kan ingå samarbetsavtal för samarbete och utbyte av konfidentiell information med sina motsvarigheter i tredjeländer. Sådana samarbetsavtal ska vara i överensstämmelse med tillämpliga regler om dataskydd och ingås på ömsesidig grund och omfattas av en garanti om krav i fråga om tystnadsplikt som är åtminstone likvärdig med den som avses i 66 § 1 mom. Konfidentiell information som utbyts i enlighet med dessa samarbetsavtal ska endast användas för utförandet av dessa myndigheters tillsynsuppdrag. Om den information som utbyts har sitt ursprung i en annan medlemsstat får den inte lämnas ut utan uttryckligt medgivande från det tillsynsorgan som har delat med sig av den och, i lämpliga fall, endast för de ändamål för vilka det tillsynsorganet har medgett att den lämnas ut.

Tillsynsorganen ska anmäla eventuella avtal som undertecknats enligt denna bestämmelse till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism inom en månad från undertecknandet.

6 kap.

Särskilda bestämmelser som gäller självreglerande organ

43 §

Tillsyn över självreglerande organ

Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över advokatföreningen när den utför sina tillsynsuppgifter enligt denna lag. Tillstånds- och tillsynsverket som utövar tillsyn över advokatföreningen ska ansvara för att säkerställa ett adekvat och effektivt tillsynssystem för de ansvariga enheter som föreningen utövar tillsyn över, bland annat genom att

1) verifiera att advokatföreningen som utför de uppdrag eller eftersträvar att utföra de uppdrag som avses i 28 § 1 mom. uppfyller kraven i 3 mom. i den paragrafen,

2) utfärda riktlinjer gällande utförandet av de uppdrag som avses i 28 § 1 mom.,

3) säkerställa att advokatföreningen utför sina uppdrag enligt detta kapitel på ett adekvat och effektivt sätt,

4) granska de undantag som godkänns av advokatföreningen från skyldigheten att upprätta en enskilt dokumenterad riskbedömning enligt 28 § 5 mom. 2 punkten,

5) regelbundet informera advokatföreningen om varje aktivitet som planeras eller uppdrag som utförs av Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och som är relevant för utförandet av dess tillsynsfunktion, särskilt planeringen av inbördes utvärderingar i enlighet med artikel 35 i Amla-förordningen.

Tillstånds- och tillsynsverket har i sin tillsynsuppgift befogenheter att

1) kräva att det lämnas uppgifter som är relevanta för övervakning av efterlevnaden och för utförande av kontroller, med undantag för eventuella uppgifter som samlas in av advokatföreningens tillsynsobjekt i samband med att de utreder sin klients rättsliga ställning enligt villkoren i artikel 21.2 i penningtvättsförordningen, försvarar eller företräder denne i eller rörande rättsliga förfaranden, inbegripet att tillhandahålla rådgivning om att inleda eller undvika förfaranden, oavsett om sådana uppgifter fås eller inhämtas före, under eller efter sådana förfaranden, utöver vad som nämns ovan har Tillstånds- och tillsynsverket inte rätt att få uppgifter eller handlingar som innehåller uppgifter som är skyddade av konfidentialitet vid juridisk rådgivning, inte heller i fråga om sådana uppdrag för advokater som omfattas av tillämpningsområdet för penningtvättsförordningen och penningtvättslagen,

2) utfärda instruktioner till advokatföreningen i syfte att avhjälpa en brist i utförandet av dess uppdrag enligt artikel 37.1 i sjätte penningtvättsdirektivet eller i efterlevnaden av kraven i punkt 6 i den artikeln, eller för att förhindra sådana brister.

När Tillstånds- och tillsynsverket utfärdar instruktioner till advokatföreningen i enlighet med 2 mom. 2 punkten ska verket ta hänsyn till all relevant vägledning som verket självt

tillhandahållit eller som tillhandahållits av Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Tillstånds- och tillsynsverket får inte utsättas för otillbörlig påverkan när det utövar tillsyn över advokatföreningen. Personalen vid Tillstånds- och tillsynsverket är bunden av krav i fråga om tystnadsplikt som är likvärdiga med dem som fastställs i 66 § och den ska hålla hög yrkesmässig standard, inbegripet hög yrkesmässig standard när det gäller konfidentialitet och dataskydd, samt ha stor integritet. Tillstånds- och tillsynsverket ska ha förfaranden för att förebygga och hantera intressekonflikter.

Tillstånds- och tillsynsverket ska med nödvändig skyndsamhet, direkt eller via centralen för utredning av penningtvätt, informera de myndigheter som har behörighet att utreda och lagföra brottslig verksamhet om eventuella överträdelser som omfattas av straffrättsliga påföljder och som den upptäckt under utförandet av sina uppdrag i anslutning till tillsynen över advokatföreningen.

Tillstånds- och tillsynsverket ska offentliggöra en årsrapport med information om

1) antalet och arten av de överträdelser som upptäckts av advokatföreningen och de ekonomiska påföljder som ålagts och de administrativa åtgärder som tillämpats på ansvariga enheter,

2) antalet misstänkta transaktioner som rapporterats till centralen för utredning av penningtvätt av de ansvariga enheter som övervakas av advokatföreningen, oavsett om de lämnats in direkt enligt artikel 69.1 i penningtvättsförordningen, eller vidarebefordrats till centralen för utredning av penningtvätt enligt artikel 70.1 i den förordningen,

3) antalet och beskrivning av ekonomiska påföljder som ålagts och löpande viten som förelagts eller administrativa åtgärder som tillämpats av advokatföreningen enligt denna lag för att säkerställa ansvariga enheters efterlevnad av kraven i penningtvättsförordningen så som avses i 54 § 1 mom. i denna lag,

4) antalet och beskrivning av de åtgärder som vidtagits av Tillstånds- och tillsynsverket vid tillsynen över advokatföreningen och antalet instruktioner som utfärdats till självreglerande organ.

Årsrapporten ska göras tillgänglig på webbplatsen för den myndighet som utövar tillsyn över självreglerande organ och lämnas in till kommissionen och Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

7 kap.

Registret för övervakning av penningtvätt

44 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på sådana ansvariga enheter enligt 26 § 2 mom. som inte är auktoriserade tillsynsobjekt eller skyldiga att låta registrera sig i ett annat register som förs av tillsynsmyndigheten än det register som avses i detta kapitel.

45 §

Personuppgiftsansvarig och användningsändamål för registret för övervakning av penningtvätt

Tillstånds- och tillsynsverket för ett register över ansvariga enheter enligt 44 § i syfte att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism (*registret för övervakning av penningtvätt*).

Användningsändamålet för registret för övervakning av penningtvätt är att övervaka åtgärder för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.

46 §

Ansökan om införande i registret och förutsättningar för registrering

En ansvarig enhet enligt 44 § ska inom 14 dagar från det att den ansvariga enheten börjar omfattas av tillämpningsområdet för denna lag göra en ansökan om att införas i registret för övervakning av penningtvätt.

Tillstånds- och tillsynsverket ska registrera en sökande, om denne

1) har rätt att bedriva näring i Finland,

2) inte har meddelats näringsförbud,

3) lämnar uppgifter enligt 47 §,

4) är en ansvarig enhet enligt 26 § 2 mom. och bedriver valutaväxlingsverksamhet samt är tillförlitlig på det sätt som avses i 48 §.

Sökanden ska i sin ansökan uppge den näringsverksamhet som bedrivs och som ligger till grund för sökandens rapporteringsskyldighet.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i en registreringsansökan.

47 §

Uppgifter som ska föras in i registret för övervakning av penningtvätt samt anmälan om ändringar

Följande uppgifter ska föras in i registret för övervakning av penningtvätt:

1) en enskild näringsidkares fullständiga namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid och medborgarskap samt firma, eventuella bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning, datum för registreringen och besöksadress för varje driftställe där verksamhet bedrivs,

2) en juridisk persons firma, eventuella bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning, datum för registreringen och besöksadress för varje driftställe där verksamhet bedrivs,

3) näringsverksamhet enligt 46 § 3 mom.,

4) fullständigt namn, personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid och medborgarskap och ställning hos den registrerade för den person vars tillförlitlighet har kontrollerats med stöd av 48 §,

5) administrativa påföljder enligt 8 kap. som har påförts enskilda näringsidkare och juridiska personer samt uppmaningar och förbud som har förenats med vite enligt 56 §; sådana uppgifter ska strykas ur registret tre år efter utgången av det år då påföljden påfördes, och

6) skälet till strykning ur registret och när denna har skett.

En ansvarig enhet ska utan dröjsmål underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om förändringar i de uppgifter som avses i 1 mom.

48 §

Tillförlitlighet

En ansvarig enhet som bedriver valutaväxlingsverksamhet eller verksamhet enligt 26 § 2 mom. anses inte vara tillförlitlig, om

1) denne genom en lagakraftvunnen dom under fem år före bedömningen har dömts till fängelsestraff eller under tre år före bedömningen har dömts till bötesstraff för ett brott som kan

anses visa att denne är uppenbart olämplig att bedriva näringsverksamhet som ska registreras i registret för övervakning av penningtvätt, eller

2) denne annars genom sin tidigare verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig för verksamhet som avses i 1 punkten.

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. anses en ansvarig enhet enligt det momentet inte vara tillförlitlig, om

1) denne under tre år före bedömningen upprepade gånger eller i betydande grad har försummat skötseln av sina registrerings-, rapporterings- och betalningsåtaganden i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter samt avgifter som Tullen tar ut, eller

2) denne enligt utmätning eller någon annan utredning är oförmögen att svara för sina skulder.

Om den som gör anmälan är en juridisk person, gäller kravet på tillförlitlighet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, ledamöter och ersättare i styrelsen, förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen och även personer som direkt eller indirekt har mer än 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt i en annan sammanslutning.

Tillstånds- och tillsynsverket har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få uppgifter som är nödvändiga för utredning av den tillförlitlighet som avses i denna paragraf eller för strykning ur registret enligt 6 §.

Tillstånds- och tillsynsverket har, trots sekretessbestämmelserna, rätt att avgiftsfritt av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag få uppgifter om hur den som ansöker om registrering sköter sina registrerings-, rapporterings- och betalningsåtaganden i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter samt avgifter som Tullen tar ut samt sådana uppgifter om sökandens verksamhet, ekonomi och kopplingar som behövs för utredning av den tillförlitlighet som avses i denna paragraf, för strykning ur registret enligt 49 § eller för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att få behövliga uppgifter som motsvarar de uppgifter som avses i 5 mom. också om en sådan organisation som avses i 2 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) och om en sådan person som avses i 3 mom. i denna paragraf.

Uppgifter som avses ovan i denna paragraf får sökas med hjälp av en teknisk anslutning eller på något annat sätt i elektronisk form utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen.

49 §

Strykning av uppgifter ur registret för övervakning av penningtvätt

Tillstånds- och tillsynsverket ska stryka en ansvarig enhet ur registret för övervakning av penningtvätt, om

1) den ansvariga enheten inte längre uppfyller registreringsvillkoren,

2) det i den ansvariga enhetens verksamhet har förekommit väsentliga överträdelser av denna lag eller av föreskrifter som regionförvaltningsverket meddelat med stöd av denna lag, eller

3) den ansvariga enheten har upphört med sin verksamhet.

Tillstånds- och tillsynsverket ska innan den fattar ett beslut som grundar sig på 1 mom. 2 punkten sätta ut en skälig tid inom vilken den ansvariga enheten ska avhjälpa bristen.

Uppgifterna om registeranteckningar ska bevaras i fem år från utgången av det år då uppgiften har strukits ur registret.

50 §

Utlämnande av uppgifter ur registret för övervakning av penningtvätt

Var och en har rätt att genom att ange företags- och organisationsnummer, firma eller bifirma för ett företag få uppgifter om företaget ur registret för övervakning av penningtvätt. Uppgifter om de ansvariga enheter som antecknats i registret kan också sökas samlat på grundval av näringsverksamhet.

Trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får Tillstånds- och tillsynsverket lämna ut uppgifter om fysiska personers namn eller födelsetid i form av utskrifter, genom teknisk anslutning eller på något annat sätt i elektronisk form eller göra dem allmänt tillgängliga i ett elektroniskt datanät. Personuppgifter ska i ett elektroniskt datanät endast kunna sökas som enskilda sökningar.

Tillstånds- och tillsynsverket får lämna ut uppgifter om personbeteckningens slutled ur sitt register för övervakning av penningtvätt endast om utlämnandet uppfyller kraven i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. För att uppgifter om personbeteckningens slutled ska lämnas ut ur registret krävs det att den som begär uppgifterna ger regionförvaltningsverket en utredning om att de skyddas på ett ändamålsenligt sätt.

51 §

Uppdatering av uppgifter via befolkningsdatasystemet, handelsregistret och företags- och organisationsdatasystemet

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att uppdatera sina register med uppgifter ur befolkningsdatasystemet och att granska personuppgifterna för de personer som har anmälts för registrering, i syfte att konstatera uppgifternas riktighet.

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att uppdatera registret för övervakning av penningtvätt med uppgifter ur handelsregistret samt företags- och organisationsdatasystemet.

8 kap.

Ekonomiska påföljder och administrativa åtgärder

52 §

Allmänna bestämmelser

Tillsynsorganen ska ålägga de ansvariga enheterna effektiva, proportionella och avskräckande ekonomiska och administrativa påföljder för överträdelser av penningtvättsförordningen och förordningen om betalningsuppgifter. Advokatföreningen gör en framställning till Tillstånds- och tillsynsverket om åläggande av ekonomiska och administrativa påföljder.

I händelse av en sådan överträdelse av penningtvättsförordningen och förordningen om betalningsuppgifter där skyldigheterna gäller juridiska personer, kan ekonomiska påföljder åläggas och administrativa åtgärder tillämpas inte bara på den juridiska personen utan också på företagsledningen och på andra fysiska personer som bär ansvar för överträdelsen. När tillsynsorganen upptäcker överträdelser som omfattas av straffrättsliga påföljder ska de i god tid informera förundersökningsmyndigheterna och åklagaren om detta.

När tillsynsorganen fastställer typen av och nivån på de ekonomiska påföljderna eller administrativa åtgärderna ska de ta hänsyn till alla relevanta omständigheter, i tillämpliga fall inbegripet följande:

1) hur allvarlig överträdelsen är och överträdelsens varaktighet,
2) antalet gånger samma överträdelse upprepades,
3) graden av ansvar hos den fysiska eller juridiska person som hålls ansvarig,

4) den finansiella ställningen för den ansvariga fysiska eller juridiska personen, inbegripet beaktande av den totala omsättningen eller årsinkomsten,

5) den vinst som den ansvariga fysiska eller juridiska personen har erhållit genom överträdelsen, i den mån den kan fastställas,

6) förluster för tredje parter som överträdelsen vållat, i den mån dessa kan fastställas,

7) den vilja att samarbeta med den behöriga myndigheten som den ansvariga fysiska eller juridiska personen visar,

8) tidigare överträdelser som begåtts av den ansvariga fysiska eller juridiska personen.

Juridiska personer ska kunna hållas ansvariga för sådana överträdelser av penningtvättsförordningen och förordningen om betalningsuppgifter som begås på deras vägnar eller till deras förmån av en person som agerar antingen enskilt eller som en del av den juridiska personens organ och som har en ledande ställning i den juridiska personen på grundval av en befogenhet att företräda den juridiska personen, fatta beslut på den juridiska personens vägnar eller utöva bestämmande inflytande i den juridiska personen. En juridisk person ska också kunna hållas ansvarig om en ovannämnd person har försummat sin tillsynsuppgift eller sitt utövande av bestämmande inflytande på ett sådant sätt att en person som är underställd personen i fråga har kunnat bryta mot penningtvättsförordningen och förordningen om betalningsuppgifter på den juridiska personens vägnar eller till dess förmån.

När tillsynsorganen utövar sina befogenheter att ålägga ekonomiska påföljder och tillämpa administrativa åtgärder ska de bedriva ett nära samarbete och i förekommande fall samordna sina åtgärder med andra myndigheter, beroende på vad som är lämpligt, för att säkerställa att dessa ekonomiska påföljder eller administrativa åtgärder ger önskat resultat, och de ska samordna sina åtgärder när de hanterar gränsöverskridande fall.

Ett ärende som gäller en ekonomisk eller administrativ påföljd som advokatföreningen ålägger ett i 26 § 4 mom. avsett tillsynsobjekt inleds vid Tillstånds- och tillsynsverket på framställning av advokatföreningen. Advokatföreningen ska medan undersökning pågår samarbeta med Tillstånds- och tillsynsverket innan en framställning görs.

Advokatföreningens framställning om åläggande av en ekonomisk eller administrativ påföljd ska vara skriftlig. Av framställningen ska framgå

1) den persons namn, hemort och adress som yrkandet avser,

2) yrkandet och dess grunder, och

3) de fakta och handlingar som advokatföreningen åberopar.

Advokatföreningen ska trots sekretessbestämmelserna på begäran av Tillstånds- och tillsynsverket ge verket sådan ytterligare information som är nödvändig för att avgöra ärendet. Tillstånds- och tillsynsverket ska iaktta sekretessplikten enligt 22 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet när det behandlar uppgifter som omfattas av sekretessplikten enligt lagen om advokater.

Tillsynsorganen får avstå från att ålägga ekonomiska eller administrativa påföljder för överträdelser, om

1) den ansvariga enheten självmant har vidtagit tillräckliga korrigerande åtgärder omedelbart efter att ha upptäckt överträdelsen och utan dröjsmål har anmält överträdelsen till den behöriga tillsynsmyndigheten,

2) överträdelsen kan anses vara obetydligt, eller

3) det annars måste anses vara uppenbart oskäligt att ålägga en ekonomisk eller administrativ påföljd.

Med avvikelse från 9 mom. kan tillsynsorganet i fråga om allvarliga, upprepade och systematiska förseelser avstå från att påföra en juridisk eller fysisk person en ekonomisk påföljdsavgift eller skjuta upp påförandet, om tillsynsmyndigheten vidtar någon annan tillsynsåtgärd som föreskrivs i lag.

En ekonomisk påföljdsavgift kan inte påföras den som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett brottmål som är anhängigt vid en domstol eller den som för samma gärning har meddelats en lagakraftvunnen dom.

Tillsynsorganen får inte ålägga en administrativ eller ekonomisk påföljd, om beslutet inte har fattats inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde. Med avvikelse från det som nämnts ovan får tillsynsorganen i fråga om allvarliga, upprepade och systematiska förseelser inte ålägga en administrativ eller ekonomisk påföljd, om beslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

En ekonomisk eller administrativ påföljd får åläggas också en sådan näringsidkare som till följd av ett företagsförvärv eller något annat företagsarrangemang har övertagit den näringsverksamhet inom vilken försummelsen eller överträdelsen skett.

53 §

Tillsynsåtgärder som gäller ansvariga enheters driftställen och viss verksamhet som bedrivs inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster

Bestämmelserna i 2–5 mom. i denna paragraf tillämpas på sådana driftställen för ansvariga enheter som inte i sig betraktas som kreditinstitut eller finansiella institut eller på sådana typer av ansvariga enheters infrastruktur över vilka värdmedlemsstatens tillsynsorgan utövar tillsyn i enlighet med 28 § 1 punkten.

Om värdmedlemsstatens tillsynsorgan upptäcker överträdelser av tillämpliga krav ska de begära att de ansvariga enheter som bedriver verksamhet genom i 1 mom. avsedda driftställen eller typer av infrastruktur rättar sig efter de tillämpliga kraven samt informera hemmedlemsstatens tillsynsorgan om de överträdelser som upptäckts inom de ansvariga enheterna och om begäran om att uppfylla kraven.

Om de ansvariga enheterna underlåter att vidta nödvändiga åtgärder, ska värdmedlemsstatens tillsynsorgan informera hemmedlemsstatens tillsynsorgan om detta. Hemmedlemsstatens tillsynsorgan ska agera skyndsamt och vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att den berörda ansvariga enheten åtgärdar de överträdelser som upptäckts i dess driftställen eller typer av infrastruktur i värdmedlemsstaten. Hemmedlemsstatens tillsynsorgan ska informera värdmedlemsstatens tillsynsorgan om alla åtgärder som vidtas i enlighet med detta moment.

Med avvikelse från det som föreskrivs i 3 mom. ska värdmedlemsstatens tillsynsorgan, om ansvariga enheter som bedriver verksamhet genom i 1 mom. avsedda driftställen eller andra typer av infrastruktur på deras territorium begår allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser som kräver omedelbart avhjälpande, ha rätt att på eget initiativ vidta lämpliga och proportionella åtgärder för att komma till rätta med dessa överträdelser. Dessa åtgärder ska vara tillfälliga och avbrytas när de upptäckta överträdelserna rättats till, inbegripet med bistånd från eller i samarbete med tillsynsorganen i den ansvariga enhetens hemmedlemsstat. Värdmedlemsstatens tillsynsorgan ska informera tillsynsorganet i den ansvariga enhetens hemmedlemsstat omedelbart efter det att allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser har upptäckts och en åtgärd enligt 4 mom. har vidtagits, såvida inte åtgärder vidtas i samarbete med hemmedlemsstatens tillsynsorgan.

Om hem- och värdmedlemsstaternas tillsynsorgan är oeniga om de åtgärder som ska vidtas med avseende på en ansvarig enhet får de hänskjuta ärendet till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och begära dess bistånd i enlighet med artiklarna 33 och 38 i Amla-förordningen.

54 §

Ekonomiska påföljder

Tillsynsorganen ska ålägga ansvariga enheter ekonomiska påföljder för allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser, oavsett om de begåtts uppsåtligen eller genom vårdslöshet, av de krav som anges i följande bestämmelser i penningtvättsförordningen:

1) kapitel II (ansvariga enheters interna riktlinjer, förfaranden och kontroller),
2) kapitel III (åtgärder för kundkännedom),
3) kapitel V (rapporteringsskyldigheter),
4) artikel 77 (lagring av uppgifter).

Ekonomiska påföljder kan även åläggas om ansvariga enheter inte har rättat sig efter de administrativa åtgärder som föreskrivits för dem enligt 55 § eller i syfte att komma till rätta med överträdelser som inte är allvarliga, upprepade eller systematiska.

I de fall som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten kan tillsynsorganet ålägga maximala ekonomiska påföljder till ett belopp av åtminstone två gånger den vinst som har erhållits genom överträdelsen om det går att fastställa denna vinst, eller minst 1 000 000 euro, beroende på vad som är högst.

Om den berörda ansvariga enheten är ett kreditinstitut eller finansiellt institut kan med avvikelse från 2 mom. också följande ekonomiska påföljder åläggas:

1) om det rör sig om en juridisk person, maximala ekonomiska påföljder till ett belopp av minst 10 000 000 euro, eller 10 procent av den totala årsomsättningen enligt den senaste tillgängliga redovisning som godkänts av företagsledningen, beroende på vad som är högst. Om den ansvariga enheten är ett moderföretag eller dotterföretag till ett moderföretag som är skyldigt att upprätta en koncernredovisning i enlighet med artikel 22 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG, ska den totala årsomsättning som beaktas vara den totala årsomsättningen eller motsvarande typ av inkomst enligt relevanta redovisningsregler i den senast tillgängliga koncernredovisning som godkänts av företagsledningen för det yttersta moderföretaget,
2) om det rör sig om en fysisk person, maximala ekonomiska påföljder till ett belopp av minst 5 000 000 euro.

När beloppet av den ekonomiska påföljden fastställs ska tillsynsorganet beakta den ansvariga enhetens förmåga att betala påföljden och vid behov samråda med Finansinspektionen, som ansvarar för att bestämmelserna om kapitaltäckning iakttas, om den ekonomiska påföljden kan påverka efterlevnaden av bestämmelserna om kapitaltäckning.

Rättsregistercentralen sköter verkställigheten av påföljdsavgiften. En påföljdsavgift som påförts med stöd av denna lag verkställs i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av böter.

55 §

Administrativa åtgärder

Tillsynsorganen får tillämpa administrativa åtgärder om de upptäcker

1) överträdelser av penningtvättsförordningen eller förordningen om betalningsuppgifter; åtgärderna får tillämpas antingen i kombination med ekonomiska påföljder för allvarliga, upprepade och systematiska överträdelser eller utan sådana påföljder,
2) brister i den ansvariga enhetens interna riktlinjer, förfaranden och tillsynsåtgärder som sannolikt kommer att leda till överträdelser av de krav som avses i 1 punkten, och administrativa åtgärder kan förhindra att dessa överträdelser inträffar eller minska risken för dem,
3) att den ansvariga enheten har interna riktlinjer, förfaranden och tillsynsåtgärder som inte står i proportion till de risker för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism som enheten exponeras för.

Tillsynsorganen får

1) ge rekommendationer,
2) ålägga ansvariga enheter en skyldighet att efterleva kraven, inbegripet att genomföra specifika korrigerande åtgärder,
3) avge ett offentligt uttalande där den fysiska eller juridiska personen liksom överträdelsens karaktär anges,
4) utfärda ett föreläggande där det krävs att den fysiska eller juridiska personen upphör med sitt beteende och inte upprepar detta beteende,
5) begränsa den ansvariga enhetens verksamhet, drift eller nätverk av institut, eller kräva avyttring av verksamheter,
6) återkalla eller tillfälligt upphäva auktorisering, om en ansvarig enhet är föremål för en auktorisation,
7) kräva ändringar i styrningsstrukturen.

Tillsynsorganen kan med hjälp av de administrativa åtgärder som avses i 2 mom. särskilt
1) kräva att data eller information som behövs för fullgörandet av deras uppdrag enligt detta kapitel tillhandahålls utan dröjsmål, kräva att handlingar inlämnas eller införa krav på ytterligare eller mer frekvent rapportering,
2) kräva förstärkning av interna riktlinjer, förfaranden och tillsynsåtgärder,
3) kräva att den ansvariga enheten tillämpar specifika rutiner eller krav när det gäller kategorier av eller enskilda klienter, transaktioner, aktiviteter eller distributionskanaler med hög risk,
4) kräva genomförande av åtgärder för att minska den inneboende risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism i den ansvariga enhetens aktiviteter och produkter,
5) påföra ett tillfälligt förbud för personer med ledningsansvar inom en ansvarig enhet eller andra fysiska personer som har hållits ansvariga för överträdelsen att utöva ledningsfunktioner inom ansvariga enheter.

Tillsynsorganen kan vid behov fastställa bindande tidsfrister för genomförandet av de administrativa åtgärder som avses i 2 mom. Tillsynsorganen ska följa upp och bedöma hur de ansvariga enheterna genomför de åtgärder som begärts.

56 §

Vite

Om ansvariga enheter inte rättar sig efter de administrativa åtgärder som tillsynsorganet föreskrivit med stöd av 55 § 2 mom. 2, 4, 5 och 7 punkten inom de tillämpliga tidsfristerna, kan tillsynsorganen förelägga viten för att tvinga enheterna att rätta sig efter åtgärderna.

Vitena ska vara effektiva och proportionella. Viten ska föreläggas till dess att den ansvariga enheten eller den berörda personen rättar sig efter de relevanta administrativa åtgärderna. När det gäller juridiska personer får ett vitesbelopp uppgå till högst tre procent av den genomsnittliga dagliga omsättningen under det föregående räkenskapsåret och när det gäller fysiska personer till högst två procent av den genomsnittliga dagsinkomsten under det föregående kalenderåret.

Viten får föreläggas för en period av högst sex månader efter tillsynsorganets beslut. Om den ansvariga enheten vid utgången av denna period ännu inte har rättat sig efter den administrativa åtgärden, kan tillsynsorganen förelägga viten under en ytterligare period av högst sex månader.

Ett beslut om föreläggande av vite kan fattas från och med den dag då den administrativa åtgärden börjar tillämpas. Vite ska tillämpas från och med den dag då beslutet meddelas.

57 §

Offentliggörande av ekonomiska påföljder, administrativa åtgärder och viten

Tillsynsorganen ska på sin webbplats i ett tillgängligt format offentliggöra beslut om åläggande av ekonomiska påföljder, genomförande av i 55 § 2 mom. 3–7 punkten avsedda administrativa åtgärder som tillämpats med stöd av 55 § 1 mom. 1 punkten eller föreläggande av viten.

Tillsynsorganet ska offentliggöra de beslut som avses i 1 omedelbart efter det att de personer som ansvarar för överträdelsen har underrättats om besluten. Om offentliggörandet avser administrativa åtgärder i vilka det har sökts ändring och som inte syftar till att avhjälpa allvarliga, upprepade och systematiska överträdelser, får med avvikelse från det som anges i 1 mom. offentliggörandet av dessa administrativa åtgärder skjutas upp till utgången av tidsfristen för sökande av ändring. Om offentliggörandet avser beslut i vilka ändring söks, ska tillsynsorganen omedelbart på sin webbplats också offentliggöra sådan information och eventuell senare information om ändringssökande och resultatet av ändringssökandet. Alla beslut om upphävande av ett tidigare beslut om åläggande av en ekonomisk påföljd, tillämpning av en administrativ åtgärd eller föreläggande av viten ska också offentliggöras.

Offentliggörandet ska åtminstone innehålla information om vilken typ och art av överträdelse det rör sig om och vilka personer som är ansvariga samt om beloppen av ekonomiska påföljder och viten. Det som anges ovan tillämpas inte på beslut om tillämpning av administrativa åtgärder som är av utredningskaraktär eller som fattas med stöd av 55 § 2 mom. 1 och 3 punkten.

Om tillsynsorganen anser att ett offentliggörande av identiteten på de ansvariga personerna eller av personuppgifterna för sådana personer är oproportionellt mot bakgrund av en bedömning i det enskilda fallet, eller om offentliggörandet äventyrar finansmarknadernas stabilitet eller en pågående utredning, ska tillsynsorganen

1) skjuta upp offentliggörandet av beslutet tills det inte längre finns någon anledning att inte offentliggöra det,

2) offentliggöra beslutet på anonym grund i enlighet med nationell lagstiftning på ett sätt som säkerställer ett effektivt skydd av de berörda personuppgifterna och möjliggör att offentliggörandet av de relevanta uppgifterna skjuts upp under en rimlig period, om det förutses att anledningen till att offentliggörandet ska ske på anonym grund kommer att upphöra under denna period,

3) avstå från att offentliggöra beslutet, om de alternativ som anges i 1 och 2 punkten inte anses vara tillräckliga för att säkerställa att finansmarknadens stabilitet inte äventyras eller att offentliggörandet av beslutet är proportionellt vad gäller ekonomiska påföljder och administrativa åtgärder för överträdelser som anses vara mindre betydelsefulla.

All information som offentliggörs i enlighet med denna bestämmelse ska finnas tillgänglig på tillsynsorganens webbplats i fem år efter offentliggörandet. Personuppgifter som ingår i offentliggörandet ska dock i enlighet med tillämpliga regler om dataskydd endast få ligga på tillsynsorganens webbplats under den period som behövs, och i varje fall inte längre än fem år.

58 §

Utbyte av upplysningar om ekonomiska påföljder och administrativa åtgärder

Tillsynsorganen samt Tillstånds- och tillsynsverket i sin uppgift enligt 43 § ska vid utförandet av sina tillsynsuppdrag informera Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism om alla ekonomiska påföljder som ålagts och administrativa åtgärder som tillämpats i enlighet med detta kapitel, inbegripet eventuellt ändringssökande och resultat av ändringssökandet. Sådan information ska också delas med andra tillsynsorgan när ekonomiska påföljder eller administrativa åtgärder gäller en enhet med verksamhet i två eller fler medlemsstater.

9 kap.

Rapportering av överträdelser

59 §

Rapportering av överträdelser och skydd för rapporterande personer

På rapportering av överträdelser av penningtvättsförordningen, förordningen om betalningsuppgifter och denna lag samt på skydd av de personer som rapporterar sådana överträdelser och de personer som berörs av dessa rapporter tillämpas Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten, nedan *visselblåsardirektivet*.

Tillsynsmyndigheter ska vara de myndigheter som i enlighet med visselblåsardirektivet är behöriga att inrätta externa rapporteringskanaler och att följa upp rapporter när det gäller de krav som ska tillämpas på ansvariga enheter.

Tillstånds- och tillsynsverket är i sin uppgift enligt 43 § behörigt att inrätta externa rapporteringskanaler och att följa upp rapporterna från advokatföreningen och dess personal när det gäller krav som tillämpas vid utförandet av advokatföreningens tillsynsuppgifter.

Tillsynsmyndigheterna inom den icke-finansiella sektorn ska årligen rapportera följande till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism:

1) antalet mottagna rapporter som avses i 1 mom. och andelen rapporter som har följts upp eller håller på att följas upp, inbegripet huruvida behandlingen av rapporterna har avslutats eller fortfarande pågår, och om de rapporter som har avvisats,

2) de typer av oegentligheter som rapporterats,

3) en beskrivning av de åtgärder som tillsynsorganet vidtagit och, i fråga om rapporter där behandlingen fortfarande pågår, de åtgärder som tillsynsorganet avser att vidta,

4) om rapporter som har avvisats, skälen till att de har avvisats.

De årliga rapporter som avses i 4 mom. får inte innehålla någon information om de rapporterande personernas identitet eller yrke eller någon annan information som skulle kunna leda till att de identifieras.

10 kap.

Samarbete

60 §

Allmänna bestämmelser

Beslutsfattarna, centralen för utredning av penningtvätt, tillsynsorganen och andra behöriga myndigheter samt skattemyndigheterna ska, bland annat för att fullgöra sina skyldigheter enligt 5 §, ha effektiva samarbetsmekanismer och mekanismer för att på nationell nivå utveckla och genomföra politik och åtgärder för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och för att förhindra att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs.

När det gäller uppgifter om verkliga förmånstagare som inhämtats i enlighet med kapitel IV i penningtvättsförordningen och i enlighet med denna lag ska Patent-och registerstyrelsen och andra behöriga myndigheter tillhandahålla sådana uppgifter till de motsvarande behöriga myndigheterna i andra medlemsstater eller tredjeländer i god tid och avgiftsfritt.

De behöriga myndigheterna får inte avslå en begäran om bistånd på den grunden att

1) begäran bedöms även omfatta skattefrågor,

2) lagstiftningen kräver att ansvariga enheter ska iaktta tystnadsplikt, utom i de fall när de uppgifter som begärs omfattas av konfidentialitet vid juridisk rådgivning eller advokathemlighet på det sätt som anges i artikel 70.2 i penningtvättsförordningen,

3) en utredning, en undersökning, ett förfarande eller en analys som görs vid centralen för utredning av penningtvätt pågår, såvida inte biståndet skulle hindra utredningen, undersökningen, förfarandet eller centralens analys,

4) den motsvarande anmodande behöriga myndigheten till sin karaktär eller ställning skiljer sig från den anmodade behöriga myndigheten.

61 §

Tillhandahållande av en förteckning över behöriga myndigheter

Finansministeriet ska lämna kommissionen och Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism

1) en förteckning över de tillsynsorgan som övervakar att de ansvariga enheterna iakttar penningtvättsförordningen, samt uppgifter om den myndighet som övervakar självregleringsorganen,

2) kontaktuppgifter till centralen för utredning av penningtvätt,

3) en förteckning över de behöriga nationella myndigheterna.

Vid tillämpningen av 1 mom. ska följande kontaktuppgifter tillhandahållas:

1) en kontaktpunkt eller, om detta inte är möjligt, en kontaktpersons namn och ställning

2) kontaktpunktens e-postadress och telefonnummer eller, om detta inte är möjligt, kontaktpersonens e-postadress till arbetet och telefonnummer.

Finansministeriet ska säkerställa att de uppgifter som lämnas till kommissionen och Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism enligt 1 mom. 1 punkten uppdateras så snart något ändras.

Myndigheterna i registret ska inom ramen för sina befogenheter fungera som kontaktpunkt för motsvarande behöriga myndigheter. Centralen för utredning av penningtvätt och tillsynsorganen ska även fungera som kontaktpunkter för Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

62 §

Samarbete med Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism

Tillsynsmyndigheterna, advokatföreningen och centralen för utredning av penningtvätt ska samarbeta med Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och tillhandahålla den all den information som den behöver för att fullgöra sitt uppdrag enligt penningtvättsförordningen och Amla-förordningen.

11 kap.

Samarbete med andra myndigheter och utbyte av konfidentiell information

63 §

Samarbete som rör kreditinstitut eller finansiella institut

De finansiella tillsynsorganen och centralen för utredning av penningtvätt ska bedriva ett nära samarbete inom ramen för sina respektive befogenheter och ge varandra uppgifter som är relevanta för att de ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag. Ett sådant samarbete och informationsutbyte får inte inkräkta på pågående utredningar, analyser som görs vid centralen för utredning av penningtvätt , undersökningar eller förfaranden som genomförs i enlighet med straffrätt och förvaltningsrätt, om det finansiella tillsynsorganet eller den myndighet som med

stöd av andra författningar är behörig att övervaka kreditinstitut eller finansiella institut är belägna i Finland, och samarbetet och informationsutbytet får inte påverka de krav i fråga om tystnadsplikt som avses i 66 § 1 mom.

Om det finansiella tillsynsorganet identifierar sådana svagheter i ett kreditinstituts interna kontrollsystem för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och i kreditinstitutets tillämpning av villkoren i penningtvättsförordningen som väsentligt ökar de risker som institutet utsätts eller kan utsättas för, ska tillsynsorganet omedelbart meddela detta till Europeiska bankmyndigheten och den myndighet eller det organ som utövar tillsyn över kreditinstitutet i enlighet med kreditinstitutsdirektivet, inbegripet Europeiska centralbanken när den agerar i enlighet med SSM-förordningen. I händelse av potentiellt ökad risk får det finansiella tillsynsorganet samarbeta och utbyta information med de myndigheter som utövar tillsyn över institutet i enlighet med kreditinstitutsdirektivet, och de ska utarbeta en gemensam bedömning som det tillsynsorgan som först skickade meddelandet ska meddela till Europeiska bankmyndigheten. Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska hållas underrättad om alla sådana meddelanden.

Om det finansiella tillsynsorganet finner att ett kreditinstitut har vägrat att ingå eller beslutat att avbryta en affärsförbindelse, men den dokumenterade kundkännedomen enligt artikel 21.3 i penningtvättsförordningen inte motiverar en sådan vägran, ska tillsynsorganet underrätta de myndigheter som ansvarar för att säkerställa att kreditinstitutet följer Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner eller betaltjänstdirektivet om saken.

Det finansiella tillsynsorganet ska samarbeta med resolutionsmyndigheter enligt artikel 2.1.18 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, nedan *resolutionsdirektivet,* eller med utsedda myndigheter enligt artikel 2.1.18 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU om insättningsgarantisystem. Det finansiella tillsynsorganet ska underrätta de ovannämnda myndigheterna om de vid utövandet av sina tillsynsuppdrag i samband med bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism identifierar något av följande:

1) en ökad sannolikhet för att insatta medel blir otillgängliga,

2) en risk för att ett kreditinstitut eller finansiellt institut anses fallera eller sannolikt kunna fallera i enlighet med artikel 32.4 i resolutionsdirektivet. På begäran av de myndigheter som avses i artikel 32.1 ska de finansiella tillsynsorganen, om det finns en ökad sannolikhet för att insatta medel blir otillgängliga eller en risk för att ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut anses fallera eller sannolikt kunna fallera i enlighet med artikel 32.4 i resolutionsdirektivet, underrätta dessa myndigheter om alla transaktioner, konton eller affärsförbindelser som hanteras av det kreditinstitutet eller det finansiella institutet och som centralen för utredning av penningtvätt tillfälligt har avbrutit i enlighet med artikel 24.

De finansiella tillsynsorganen ska årligen lämna en rapport till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism om sitt samarbete med andra myndigheter enligt denna bestämmelse, inbegripet om de utländska centraler för utredning av penningtvätt (*finansunderrättelseenheter),* som deltagit i detta samarbete.

64 §

Samarbete som rör revisorer

Patent- och registerstyrelsen och centralen för utredning av penningtvätt ska bedriva ett nära samarbete inom ramen för sina respektive befogenheter och ge varandra uppgifter som är relevanta för att de ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag.

De myndigheter som avses i 1 mom. får använda den konfidentiella information som utbytts i enlighet med denna paragraf endast för att fullgöra sina uppdrag enligt artikel 32 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG om lagstadgad revision av årsredovisning, årsbokslut och koncernredovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG och enligt artikel 20 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse och om upphävande av kommissionens beslut 2005/909/EG, och i samband med administrativa och rättsliga förfaranden med specifik koppling till fullgörandet av dessa uppdrag.

De behöriga myndigheterna får förbjuda i 1 mom. avsett samarbete om sådant samarbete, inbegripet utbytet av information, skulle inkräkta på pågående utredningar, undersökningar, analyser som görs vid centralen för utredning av penningtvätt eller förfaranden som genomförs i enlighet med nationell straffrätt och förvaltningsrätt i den medlemsstat där myndigheterna är belägna.

65 §

Samarbete med myndigheter med ansvar för att verkställa riktade ekonomiska påföljder

Tillsynsorganen, centralen för utredning av penningtvätt och de myndigheter som ansvarar för verkställandet av riktade ekonomiska påföljder ska bedriva ett nära samarbete med varandra inom ramen för sina befogenheter och ge varandra uppgifter som är relevanta för att de ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag. De behöriga myndigheterna får förbjuda ett ovannämnt samarbete, inbegripet utbytet av information, om samarbetet skulle inkräkta på pågående utredningar, undersökningar, analyser som görs vid centralen för utredning av penningtvätt eller förfaranden som genomförs i enlighet med nationell straffrätt och förvaltningsrätt i den medlemsstat där myndigheterna är belägna.

De myndigheter som avses i 1 mom. får använda den konfidentiella information som utbytts i enlighet med denna bestämmelse endast för att fullgöra sina uppdrag enligt denna lag eller andra unionsrättsakter och i samband med administrativa och rättsliga förfaranden med specifik koppling till fullgörandet av dessa uppdrag.

66 §

Krav på tystnadsplikt

Alla personer som arbetar eller har arbetat för tillsynsorgan eller för advokatföreningen eller varit verksamma som revisorer och experter för dessa tillsynsorgans eller myndigheters räkning ska omfattas av tystnadsplikt. Konfidentiell information som ovannämnda personer erhåller vid fullgörandet av sina uppdrag enligt denna lag får lämnas ut endast i sammandrag eller i aggregerad form på ett sådant sätt att enskilda ansvariga enheter inte kan identifieras utifrån dem. Det som sägs ovan inverkar dock inte på fall som omfattas av utredning och lagföring av brott enligt unionsrätt och nationell rätt eller på upplysningar som lämnats till finansunderrättelseenheterna i enlighet med 33 och 34 §.

Bestämmelserna i 1 mom. hindrar inte utbyte av information mellan

1) de behöriga nationella tillsynsorganen eller tillsynsorganen i olika medlemsstater, inbegripet Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism när den agerar som tillsynsorgan, eller advokatföreningen eller de myndigheter som övervakar de övriga medlemsstaternas självregleringsorgan,

2) tillsynsorganen samt advokatföreningen och finansunderrättelseenheter,
3) tillsynsorganen samt advokatföreningen och de behöriga myndigheter som avses i 4 § 2 mom. 3 och 4 punkten,
4) de finansiella tillsynsorganen och de myndigheter som ansvarar för tillsynen över kreditinstitut och finansiella institut i enlighet med andra unionsrättsakter som rör tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut, inbegripet Europeiska centralbanken när den agerar i enlighet med SSM-förordningen, inom en medlemsstat eller i olika medlemsstater.

Vid tillämpningen av 2 mom. 4 punkten tillämpas på informationsutbytet de krav på tystnadsplikt som avses i 1 mom.

Alla myndigheter samt advokatföreningen får när de tar emot konfidentiell information enligt 2 mom. endast använda denna information

1) för att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag eller andra unionsrättsakter som gäller bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, tillsynsreglering och tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut, inbegripet åläggande av påföljder,
2) vid överklagande av myndighetens eller det självreglerande organets beslut, inbegripet domstolsförfarande,
3) vid domstolsförfaranden som har inletts enligt särskilda bestämmelser i unionsrätt som antagits på området för denna lag eller på området för tillsynsreglering och tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut.

67 §

Utbyte av information mellan tillsynsorgan och med andra myndigheter

Med undantag för de fall som omfattas av artikel 70.2 i penningtvättsförordningen ska utbyte av information vara tillåtet mellan

1) tillsynsorganen samt Tillstånds- och tillsynsmyndigheten när den fullgör sitt uppdrag enligt 43 §; informationsutbyte ska även vara tillåtet mellan dessa och tillsynsorgan i andra EU-medlemsstater samt myndigheter som utövar tillsyn över självreglerande organ i enlighet med kapitel IV i sjätte penningtvättsdirektivet,
2) tillsynsorganen och de myndigheter som enligt lag har ansvar för tillsynen över finansmarknaderna, när de fullgör sina tillsynsuppdrag,
3) Patent- och registerstyrelsen och advokatföreningen, vilka svarar för tillsynen över revisorer; informationsutbyte ska även vara tillåtet mellan dessa och de myndigheter i andra EU-medlemsstater som utövar tillsyn över självreglerande organ i enlighet med kapitel IV i sjätte penningtvättsdirektivet samt med de myndigheter som har behörighet att utöva tillsyn över lagstadgade revisorer och revisionsföretag i enlighet med artikel 32 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG om lagstadgad revision av årsredovisning, årsbokslut och koncernredovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG och artikel 20 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse och om upphävande av kommissionens beslut 2005/909/EG.

De krav på tystnadsplikt som anges i 66 § 1 och 3 mom. får inte utgöra hinder för det utbyte av information som avses i 1 mom. Konfidentiell information som utbyts enligt 1 mom. får endast användas vid fullgörandet av de berörda myndigheternas uppdrag och i samband med administrativa och rättsliga förfaranden med specifik koppling till fullgörandet av dessa uppdrag. Den information som erhållits ska i samtliga fall omfattas av krav på tystnadsplikt som är minst likvärdiga med dem som avses i 66 § 1 mom.

Kraven på tystnadsplikt i 66 § 1 och 3 mom. hindrar inte att viss information lämnas ut till andra nationella myndigheter som ansvarar för tillsynen över finansmarknaderna eller till nationella myndigheter som ålagts skyldigheter inom bekämpning eller utredning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Konfidentiell information

som utbyts enligt detta moment får dock endast användas för fullgörande av de berörda myndigheternas lagstadgade uppgifter. Personer med tillgång till sådan information ska omfattas av krav på tystnadsplikt som är åtminstone likvärdiga med dem som avses i 66 § 1 mom.

Information om tillsynen över att de ansvariga enheterna iakttar penningtvättsförordningen och denna lag får lämnas ut till de behöriga myndigheter som är behöriga att undersöka eller granska agerandet hos tillsynsorganen eller hos de myndigheter som ansvarar för lagstiftningen om sådan tillsyn, under följande förutsättningar:

1) informationen är absolut nödvändig för fullgörandet av det uppdrag som avses i X,

2) de personer som har tillgång till informationen omfattas enligt nationell lagstiftning av krav på tystnadsplikt som minst är likvärdiga med dem som avses i 1 mom.,

3) information som har sitt ursprung i en annan medlemsstat får inte lämnas ut utan uttryckligt medgivande från det tillsynsorgan som har lämnat ut den, och endast för de ändamål för vilka det tillsynsorganet har medgett att den lämnas ut. Ovannämnd information får även lämnas ut till sådana tillfälliga undersökningskommittéer som Europaparlamentet har tillsatt i enlighet med artikel 226 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artikel 2 i Europaparlamentets, rådets och kommissionens beslut 95/167/EG, Euratom, EKSG om närmare föreskrifter för utövandet av Europaparlamentets undersökningsrätt, om detta utlämnande är nödvändigt för dessa kommittéers verksamhet.

Commented [MP8]: Mihin a alakohtaan tässä viitataan? Myös FI epäselvä

12 kap.

Skydd för personuppgifter

68 §

Behandling av vissa kategorier av personuppgifter

I den utsträckning som det är nödvändigt för tillämpningen av denna lag får behöriga myndigheter behandla särskilda kategorier av personuppgifter som det hänvisas till i artikel 9.1 i allmänna dataskyddsförordningen och personuppgifter om fällande domar i brottmål samt överträdelser som avses i artikel 10 av den förordningen, förutsatt att lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter vidtas utöver följande skyddsåtgärder:

1) sådan information får behandlas endast från fall till fall och av sådan personal vid den berörda behöriga myndigheten som har blivit särskilt utsedd och auktoriserad att utföra dessa uppgifter,

2) personalen vid de behöriga myndigheterna ska hålla hög yrkesmässig standard när det gäller konfidentialitet och dataskydd, samt ha stor integritet och rätt kompetens, även när det gäller etisk hantering av stora datamängder,

3) tekniska och organisatoriska åtgärder ska ha införts för att säkerställa säkerheten för uppgifterna enligt höga tekniska standarder.

13 kap.

Särskilda bestämmelser

69 §

Fastställande av verkliga förmånstagare i vissa sammanslutningar och stiftelser

Som verkliga förmånstagare i ideella föreningar enligt föreningslagen (503/1989) betraktas styrelsemedlemmar som är antecknade i föreningsregistret, om inte föreningen anmäler någon

annan person till förmånstagarregistret. Bestämmelser om registrering av föreningars styrelsemedlemmar finns i föreningslagen.

Som verkliga förmånstagare i religionssamfund enligt religionsfrihetslagen (453/2003) betraktas styrelsemedlemmar som är antecknade i registret över religionssamfund. Bestämmelser om registrering av religionssamfunds styrelsemedlemmar finns i religionsfrihetslagen.

Som verkliga förmånstagare i stiftelser enligt stiftelselagen (487/2015) betraktas styrelseledamöter och förvaltningsrådsledamöter som är antecknade i stiftelseregistret. Bestämmelser om registrering av stiftelsers styrelseledamöter och förvaltningsrådsledamöter finns i stiftelselagen.

Som verkliga förmånstagare i bostadsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsaktiebolag enligt lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) betraktas styrelseledamöter som är antecknade i handelsregistret.

70 §

Överklagande

Tillsynsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Förvaltningsdomstolen ska när den behandlar ett besvärsärende ge advokatföreningen tillfälle att bli hörd med anledning av besvären och att vid behov lägga fram bevisning och annan utredning, om ärendet gäller en ansvarig enhet vars verksamhet övervakas av advokatföreningen enligt 7 kap. 26 § 4 mom.

Tillsynsmyndighetens beslut ska iakttas trots att det överklagas, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat eller något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Finansinspektionens beslut får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i 73 § i lagen om Finansinspektionen.

71 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 10 juli 2027. Lagens 3 kap. träder dock i kraft den 10 juli 2026, med undantag av 3 kap. 23 § 6 mom., som träder i kraft den 10 november 2026.

I fråga om 2 § 1 mom. tillämpas momentet på de ansvariga enheter som avses i artikel 3.2 led n och o i penningtvättsförordningen från och med den 10 juli 2029.

Genom denna lag upphävs lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017).

2.

Lag

om ändring av lagen om centralen för utredning av penningtvätt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017) det inledande stycket i 2 § 1 mom., 2 § 1 mom. 2 och 6 punkten samt det inledande stycket i 2 § 4 mom., 3 § 5 och 9 mom., 4 § 3 mom., rubriken för 5 § och 5 § 3 och 4 mom. samt 6 § 1 och 4 mom.,

av dem 3 § 9 mom. sådant det lyder i lag 616/2019, 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag 274/2025, 5 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 377/2021 och 6 § 4 mom. sådant det lyder i lag 434/2021, och

fogas till 2 § 1 mom. en ny 5 a-punkt, till 2 § 4 mom. nya 1–9 punkter samt nya 5 och 6 mom., till lagen nya 2 a–2 d §, till 4 § ett nytt 4 mom. samt nya 5, 6 och 8 mom., till 5 § nya 5 och 6 mom., samt till lagen nya 6 a och 6 b § som följer:

2 §

Centralen för utredning av penningtvätt och dess uppgifter

Vid centralkriminalpolisen finns Centralen för utredning av penningtvätt som är operativt oberoende och självständig och som har till uppgift att

— —

2) ta emot och analysera de rapporter som rapporteringsskyldiga samt de ansvariga enheter som avses i 1 kap. 4 § 2 mom. 6 punkten i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/) lämnar i enlighet med artikel 69, 74 och 80.4 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, nedan *penningtvättsförordningen*, all annan information som dessa lämnar om penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, inbegripet information som de lämnar i enlighet med artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur unionen och om upphävande av förordning (EG) nr 1889/2005, nedan *förordningen om kontroller av kontanta medel*, samt att ta emot och analysera de uppgifter som de tillsynsmyndigheter eller andra myndigheter som avses i 1 kap. 4 § 2 mom. 2 punkten i ovannämnda lag lämnar, och minst en gång om året ge återkoppling om verkningarna av rapporterna och informationen. Den återkoppling som ges till rapporteringsskyldiga och ansvariga enheter ska gälla åtminstone kvaliteten på den information som tillhandahålls, hur rättidig rapporteringen är, beskrivningen av misstanken och den dokumentation som tillhandahölls vid inlämningen. Återkopplingen ska även göras tillgänglig för de behöriga tillsynsmyndigheter som avses ovan,

— —

5 a) samarbeta och utbyta information med de behöriga myndigheter som ansvarar för riktade ekonomiska sanktioner,

6) föra statistik över antalet rapporter om tvivelaktiga transaktioner som de ansvariga enheter som avses i 1 kap. 4 § 2 mom. 6 punkten i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism har lämnat och antalet avbrytanden av transaktioner enligt artikel 71 i penningtvättsförordningen som de ansvariga enheterna har gjort, åtgärder som vidtagits utifrån dessa rapporter, den information om gränsöverskridande fysiska förflyttningar av kontanter som överlämnats till centralen för utredning av penningtvätt i enlighet med artikel 9 i förordningen om kontroller av kontanta medel samt åtgärder som vidtagits utifrån denna information, antalet

och procentandelen rapporter om tvivelaktiga transaktioner som leder till spridning av informationen till andra behöriga myndigheter, och när så är tillämpligt, antalet och procentandelen rapporter som leder till vidare utredning, antalet gränsöverskridande begäranden om uppgifter som har gjorts, tagits emot, avslagits och helt eller delvis besvarats av centralen för utredning av penningtvätt, enligt specificerad redovisning per land som skickat eller mottagit begäran samt över de personalresurser som anvisats centralen för utredning av penningtvätt,

— —

Centralkriminalpolisen ska årligen lämna Polisstyrelsen en rapport om verksamheten vid centralen för utredning av penningtvätt och om framstegen i allmänhet när det gäller åtgärder som i Finland vidtas mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Rapporten ska innehålla statistik över följande:

1) åtgärder som centralen för utredning av penningtvätt har vidtagit utifrån rapporter om tvivelaktiga transaktioner och aktiviteter som den har mottagit,

2) rapporter om tvivelaktiga transaktioner som lämnats in av rapporteringsskyldiga samt av de ansvariga enheter som avses i 1 kap. 4 § 2 mom. 6 punkten i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,

3) upplysningar från tillsynsorgan och centrala register,

4) information som spridits till behöriga myndigheter och åtgärder som vidtagits med anledning av denna spridning,

5) begäranden som skickats in till och mottagits från andra finansunderrättelseenheter,

6) begäranden som skickats in till och mottagits från de behöriga myndigheter som avses i 1 kap. 4 § 2 mom. 3 punkten i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,

7) personalresurser som tilldelats centralen för utredning av penningtvätt,

8) uppgifter om gränsöverskridande fysiska förflyttningar av kontanter som skickats in av Tullen i enlighet med artikel 9 i förordningen om kontroller av kontanta medel,

9) antalet i 6 § i denna lag avsedda förordnanden om att avbryta en transaktion och i 6 a § avsedda förordnanden om att avbryta användningen av ett bankkonto, betalkonto eller konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse.

Rapporten ska även innehålla information om de trender och typer som identifierats i den information som spridits till andra behöriga myndigheter. Informationen i rapporten får inte göra det möjligt att identifiera någon fysisk eller juridisk person.

Centralen för utredning av penningtvätt ska i sin verksamhet respektera och skydda de berörda personernas grundläggande fri- och rättigheter.

2 a §

Gemensamma analyser

Centralen för utredning av penningtvätt får delta i team för gemensam analys av tvivelaktiga transaktioner och misstänkt verksamhet och göra en begäran om att inrätta ett team för gemensam analys. I analysteamen får centralen för utredning av penningtvätt och utländska centraler för utredning av penningtvätt (*finansunderrättelseenheter)*, Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och tredje parter, inbegripet unionens organ och byråer, delta, om dessa tredje parters befogenheter omfattar sådant deltagande.

De finansunderrättelseenheter som ingår i ett analysteam och som Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska bistå i enlighet med artikel 40 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1620 om inrättande av myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010 ska inrätta en grupp för gemensam analys för ett visst ändamål och under en begränsad period, som kan förlängas med ömsesidigt samtycke, för att genomföra operativa analyser av tvivelaktiga transaktioner eller

misstänkta aktiviteter som innefattar en eller flera av de finansunderrättelseenheter som inrättar teamet.

Ett team för gemensam analys får inrättas om

1) de operativa analyser som görs vid finansunderrättelseenheterna kräver svåra och krävande analyser med kopplingar till andra medlemsstater,

2) flera finansunderrättelseenheter genomför operativa analyser där omständigheterna motiverar samordnade, gemensamma åtgärder i de berörda medlemsstaterna.

Om teamet för gemensam analys behöver hjälp från en annan finansunderrättelseenhet än de som är del av teamet, kan det begära att denna andra finansunderrättelseenhet

1) ansluter sig till teamet för gemensam analys,

2) översänder underrättelser om penningtvätt och andra finansiella uppgifter till teamet för gemensam analys.

En finansunderrättelseenhet kan bjuda in tredje parter, inbegripet unionens organ och byråer, att delta i de gemensamma analyserna när det är relevant för de gemensamma analyserna och om dessa tredje parters befogenheter omfattar sådant deltagande. De finansunderrättelseenheter som deltar i de gemensamma analyserna fastställer de villkor som gäller för tredje parters deltagande och inför åtgärder som garanterar konfidentialiteten och säkerheten för den information som utbyts. Den information som utbyts får endast användas för de ändamål för vilka den gemensamma analysen inrättades.

En anställd vid centralen för utredning av penningtvätt som deltar i ett team för gemensam analys får för den analys som teamet genomför ge teamet sådana uppgifter som avses i 3 § 2 och 3 mom.

2 b §

Tillhandahållande av information till tillsynsorgan

Centralen för utredning av penningtvätt ska på eget initiativ eller på begäran tillhandahålla den behöriga tillsynsmyndighet som avses i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism information som kan vara relevant för tillsynen enligt 5 kap. i den lagen, inbegripet åtminstone information om följande:

1) kvaliteten på och antalet rapporter om tvivelaktiga transaktioner som lämnats in av rapporteringsskyldiga och ansvariga enheter,

2) kvaliteten på de svar, och hur snabbt de lämnas in, som rapporteringsskyldiga och ansvariga enheter lämnar på begäranden enligt artikel 69.1 första stycket b i penningtvättsförordningen från finansunderrättelseenheter,

3) relevanta resultat av strategiska analyser som utförts enligt 2 § 1 mom. 8 punkten samt all relevant information om trender och metoder för penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, inbegripet geografiska, gränsöverskridande och framväxande risker.

Centralen för utredning av penningtvätt ska underrätta tillsynsorganen närhelst information som den förfogar över tyder på att rapporteringsskyldiga eller ansvariga enheter eventuellt bryter mot Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1113 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och vissa kryptotillgångar och ändring av direktiv (EU) 2015/849, nedan *förordningen om betalningsuppgifter*. Sådant beslut om utlämnande av uppgifter som avses i detta moment fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt.

Utom när det är absolut nödvändigt för tillämpningen av 2 mom. får information som tillhandahålls med stöd av denna paragraf inte innehålla några uppgifter om specifika fysiska eller juridiska personer eller fall, inbegripet fysiska eller juridiska personer som är föremål för en pågående analys eller utredning, eller som kan leda till identifiering av fysiska eller juridiska personer.

2 c §

Förordnande om uppföljning av transaktioner eller aktiviteter

En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan meddela en rapporteringsskyldig eller ansvarig enhet ett förordnande att under en period som centralen fastställer följa de transaktioner eller aktiviteter som utförs via ett eller flera bankkonton eller betalkonton eller konton för kryptotillgångar eller andra affärsförbindelser som förvaltas av den rapporteringsskyldiga eller ansvariga enheten för personer som utgör en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Centralen för utredning av penningtvätt kan ålägga den rapporteringsskyldiga eller den ansvariga enheten att rapportera om resultaten av uppföljningen.

En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan på begäran av en utländsk finansunderrättelseenhet meddela den rapporteringsskyldiga eller den ansvariga enheten ett förordnande enligt 1 mom.

2 d §

Underrättelser till rapporteringsskyldiga och ansvariga enheter

En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan underrätta en rapporteringsskyldig och en ansvarig enhet om omständigheter som är relevanta för utförandet av åtgärder för kundkännedom enligt kapitel III i penningtvättsförordningen. Informationen ska omfatta följande:

1) typer av transaktioner eller aktiviteter som medför en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism,

2) specifika personer som utgör en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.

3) specifika geografiska områden som medför en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Den underrättelse som avses i 1 mom. ska tillämpas under en period som centralen för utredning av penningtvätt fastställer och som inte får överstiga sex månader.

Finansunderrättelseenheterna ska årligen förse rapporteringsskyldiga och ansvariga enheter med strategisk information om typer, riskindikatorer och trender inom penningtvätt och finansiering av terrorism.

3 §

Registret för förhindrande, avslöjande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism

— —

Namnet på och identiteten hos den som rapporterar tvivelaktiga transaktioner är sekretessbelagd information. Oberoende av sekretessplikten får denna information dock lämnas ut om det är nödvändigt för förundersökning, åtalsprövning, domstolsbehandling och straffverkställighet i fråga om penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt brott enligt bilaga I till Europolförordningen.

— —

De anställda vid centralen för utredning av penningtvätt är bundna av motsvarande sekretesskrav som de som anges i 11 kap. 66 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. De anställda ska dessutom upprätthålla en hög yrkesmässig standard,

inklusive höga yrkesmässiga normer för dataskydd, samt ha stor integritet och rätt kompetens när det gäller etisk hantering av stora datamängder. Centralen för utredning av penningtvätt ska ha förfaranden för att förebygga och hantera intressekonflikter. Bestämmelser om behandling av polisens personuppgifter finns dessutom i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten och i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019).

4 §

Centralens rätt att få, använda och lämna ut uppgifter

Trots bestämmelserna om hemlighållande av uppgifter om företagshemligheter eller uppgifter om en enskild persons, sammanslutnings eller stiftelses ekonomiska förhållanden, ekonomiska ställning eller beskattningsuppgifter har centralen för utredning av penningtvätt rätt att av myndigheter, av sammanslutningar som har ålagts en offentlig uppgift och av rapporteringsskyldiga och ansvariga enheter, inbegripet vid behov deras chefer och anställda, avgiftsfritt få uppgifter och handlingar som är nödvändiga för förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Beslut om inhämtande av sekretessbelagda uppgifter fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt. Bestämmelserna i någon annan lag om tystnadsplikt och förbud att vittna för advokater och rättegångsbiträden med tillstånd begränsar dock rätten för centralen för utredning av penningtvätt att få uppgifter.

Trots tystnadsplikten för en medlem, en revisor, en verksamhetsgranskare, en styrelseledamot eller en anställd har centralen för utredning av penningtvätt på skriftlig begäran av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen rätt att av en enskild sammanslutning, stiftelse eller person avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

Centralen för utredning av penningtvätt ska ha direkt och omedelbar tillgång till följande finansiella och administrativa information:

1) uppgifter som finns i övervakningssystemet för bank- och betalkonton,

2) uppgifter från rapporteringsskyldiga och ansvariga enheter, inbegripet information om överföringar av medel enligt definitionen i artikel 3.9 i förordningen om betalningsuppgifter och överföringar av kryptotillgångar enligt definitionen i artikel 3.10 i den förordningen.

3) uppgifter om hypotekslån och lån,

4) uppgifter som finns i databaser för nationell valuta och valutaväxling,

5) uppgifter om värdepapper,

6) skatteuppgifter, inbegripet uppgifter som innehas av skattemyndigheterna samt uppgifter som erhållits i enlighet med artikel 8.3a i rådets direktiv 2011/16/EU om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG,

7) uppgifter om offentliga upphandlingsförfaranden för varor eller tjänster, eller koncessioner,

8) uppgifter i bankkontoregistrens sammankopplingssystem som avses i 4 kap. 17 j § i lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton (/)samt uppgifter i fastighetsregistret,

9) uppgifter i befolkningsdatasystemet,

10) uppgifter i register över pass och visum,

11) uppgifter i systemet för passageraruppgifter,

12) uppgifter i handels- och företagsregistret,

13) uppgifter i trafik- och transportregistret,

14) uppgifter i register över socialförsäkring,

15) tulluppgifter, inbegripet gränsöverskridande fysiska överföringar av kontanter,

16) uppgifter i vapenregistret,
17) uppgifter i registret över verkliga förmånstagare,
18) uppgifter som är tillgängliga genom sammankoppling av det centrala register över verkliga förmånstagare som avses i 3 kap. 7 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism med andra centrala register över verkliga förmånstagare,
19) uppgifter i föreningsregistret och stiftelseregistret,
20) uppgifter enligt 10 kap 60 § och 11 kap. 66 § 2 mom. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,
21) databaser som lagrar uppgifter om handel med utsläppsrätter för koldioxid, som inrättas i enlighet med artikel 41 i kommissionens förordning (EU) nr 389/2013 om upprättande av ett unionsregister i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG och Europaparlamentets och rådets beslut nr 280/2004/EG och nr 406/2009/EG samt om upphävande av kommissionens förordningar (EU) nr 920/2010 och (EU) nr 1193/2011,
22) uppgifter om årsbokslut för företag i handelsregistret,
23) uppgifter i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden,
24) uppgifter som innehas av marknadsdomstolen,
25) uppgifter som finns i insolvensregistret och information som innehas av Utsökningsverket,
26) uppgifter om medel och andra tillgångar som frysts eller immobiliserats enligt riktade ekonomiska sanktioner, samt direkt eller indirekt tillgång till följande information om brottsbekämpning:
27) all slags information eller data som redan innehas av behöriga myndigheter i samband med förebyggande, upptäckt, utredning eller lagföring av brott, och
28) all slags information eller data som innehas av offentliga myndigheter eller enskilda i samband med förebyggande, upptäckt, utredning eller lagföring av brott och som är tillgänglig för behöriga myndigheter utan att de behöver vidta tvångsåtgärder enligt nationell rätt.

De uppgifter som avses i 1 och 3 mom. får lämnas ut till centralen för utredning av penningtvätt som en datamängd eller i elektronisk form genom säkra och skyddade kommunikationskanaler. Tillgången till de uppgifter som avses i 3 mom. ska anses vara direkt och omedelbar om uppgifterna finns i en it-databas, ett register eller ett datasöksystem varifrån centralen för utredning av penningtvätt kan hämta informationen utan mellanliggande steg, eller om de sammanslutningar eller myndigheter som innehar uppgifterna utan dröjsmål lämnar dem till centralen för utredning av penningtvätt och ingen sammanslutning, myndighet eller tredje part kan påverka de begärda uppgifterna eller den information som ska lämnas. Om centralen för utredning av penningtvätt har getts indirekt tillgång till uppgifter enligt 27 och 28 punkten, ska den sammanslutning eller myndighet som innehar de begärda uppgifterna tillhandahålla dem utan obefogat dröjsmål.

Uppgifterna i penningtvättsregistret får oberoende av sekretessbestämmelserna användas och lämnas ut endast för att förhindra, avslöja och utreda samt till undersökning föra penningtvätt och finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism, brott som avses i bilaga I till Europolförordningen samt för att skydda den nationella säkerheten. Centralen för utredning av penningtvätt får lämna ut uppgifter också utan begäran. Dessutom får uppgifter lämnas ut till utrikesministeriet för skötsel av uppgifter enligt 9 § i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism och till utmätningsmannen för skötsel av uppgifter enligt 14 § i den lagen och uppgifter enligt 2 b § i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967). Uppgifter får också lämnas ut till de behöriga myndigheter som enligt 11 kap. 65 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism ansvarar för riktade ekonomiska sanktioner. Uppgifter får lämnas ut också till en behörig tillsynsmyndighet och en advokatförening som avses i lagen om förhindrade av penningtvätt och av finansiering av terrorism, om den uppgift som lämnas ut är nödvändig för att den behöriga tillsynsmyndigheten

eller advokatföreningen ska kunna utföra de uppgifter som avses i den lagen. Uppgifter får lämnas ut till Finansinspektionen, om uppgifterna är nödvändiga för utförandet av de i kreditinstitutslagen föreskrivna uppgifter som krävs för en bedömning av risken för penningtvätt och finansiering av terrorism. Motsvarande i detta moment avsedda nödvändiga uppgifter får lämnas ut också till Europeiska centralbanken när den sköter uppgifter som avses i rådets förordning (EU) nr 1024/2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut. Dessutom får uppgifter lämnas ut till behöriga myndigheter enligt 1 kap. 4 § 2 mom. 2 och 3 punkten i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och till ansvariga enheter enligt 1 kap. 4 § 2 mom. 6 punkten i den lagen när de agerar som en del av ett partnerskap för informationsutbyte enligt artikel 75 i penningtvättsförordningen. Sådant beslut om utlämnande av uppgifter som avses i detta moment fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt. De uppgifter som avses i detta moment får lämnas ut till centralen för utredning av penningtvätt som en datamängd eller i elektronisk form genom säkra och skyddade kommunikationskanaler. Polisen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet och åklagarna har rätt att få finansiell information och finansiella analyser från centralen för utredning av penningtvätt för förhindrande, avslöjande och utredning av brott som avses i bilaga I till Europolförordningen och för att föra sådana brott till åtalsprövning.

Centralen för utredning av penningtvätt kan sätta begränsningar och ställa villkor för användningen av de uppgifter enligt 1, 2, 3 och 6 mom. som lämnas ut. Centralen kan vägra lämna ut uppgifter till någon annan än förundersökningsmyndigheten, om det finns skäl att misstänka penningtvätt eller finansiering av terrorism och målen för utredningen kan äventyras om uppgifter lämnas ut, eller det rör sig om ett undantagsfall där uppgiftslämnandet skulle vara klar oproportionellt i förhållande till en fysisk eller juridisk persons legitima intressen eller irrelevant för det ändamål för vilket det har begärts. I sådana fall ska centralen för utredning av penningtvätt skriftligen informera den begärande myndigheten om skälen till detta. De behöriga myndigheter som avses i 1 kap. 4 § 2 mom. 3 och 4 punkten i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism ska ge centralen för utredning av penningtvätt återkoppling om användningen och användbarheten av de uppgifter som lämnats i enlighet med 6 mom. och i enlighet med 2 § 1 mom. 1 och 3 punkten och om resultatet av de åtgärder som vidtagits och de utredningar som genomförts utifrån denna information. Sådan återkoppling ska lämnas regelbundet och i varje fall i aggregerad form åtminstone en gång per år.

De förfrågningar som centralen för utredning av penningtvätt gjort med stöd av den rätt att få uppgifter som anges i 1, 2 och 3 mom. eller innehållet i förfrågningarna får inte avslöjas för den som förfrågningarna gäller. På bevarande och kontroll av förfrågningarna och de svar som getts med anledning av dem tillämpas vad som i artikel 77 i penningtvättsförordningen föreskrivs om lagring av uppgifter om tvivelaktiga transaktioner.

5 §

Internationellt utbyte av information

— —

Centralen för utredning av penningtvätt kan efter en motiverad begäran lämna ut uppgifter som avses i 3 § 2 och 3 mom. till en utländsk finansunderrättelseenhet eller annan behörig myndighet för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. En begäran om uppgifter från en utländsk finansunderrättelseenhet ska besvaras så snart som möjligt och i varje fall senast fem arbetsdagar efter det att begäran togs emot, om centralen för utredning av penningtvätt antingen förfogar över den begärda informationen eller den begärda informationen finns i en databas eller ett register som centralen har direkt tillgång till.

I vederbörligen motiverade undantagsfall får denna tidsfrist förlängas till högst tio arbetsdagar. Om centralen för utredning av penningtvätt inte kan inhämta de begärda uppgifterna, ska den informera den anmodande finansunderrättelseenheten om detta. Om centralen för utredning av penningtvätt får en begäran att tillhandahålla uppgifter som inte finns i en databas eller i ett register som den har direkt tillgång till eller som den redan förfogar över, ska centralen för utredning av penningtvätt i motiverade och brådskande undantagsfall tillhandahålla de uppgifterna inom en arbetsdag efter att begäran togs emot. Om centralen för utredning av penningtvätt inte kan svara inom en arbetsdag eller inte kan få direkt tillgång till uppgifterna ska den informera den anmodande finansunderrättelseenheten och lämna en motivering. Om tillhandahållandet av de begärda uppgifterna inom en arbetsdag skulle innebära en oproportionell börda för centralen för utredning av penningtvätt, får den skjuta upp tillhandahållandet av uppgifterna. I sådana fall ska centralen omedelbart informera den anmodande finansunderrättelseenheten om uppskjutandet. Centralen för utredning av penningtvätt får förlänga tidsfristen för att besvara en begäran om information till högst tre arbetsdagar. En begäran om utlämnande av uppgifter från en utländsk behörig myndighet ska besvaras utan obefogat dröjsmål.

Centralen för utredning av penningtvätt kan sätta begränsningar och ställa villkor för användningen av de uppgifter som lämnas ut. Centralen kan vägra att lämna ut uppgifter till en utländsk finansunderrättelseenhet, om utlämnandet kan strida mot de grundläggande principerna i Finlands rättsordning. Centralen kan vägra att ge en utländsk finansunderrättelseenhet ett förhandsgodkännande för spridning av information till behöriga myndigheter i den staten, om sådan spridning kan vara till skada för arbetet med att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket egendom eller vinning har fåtts av penningtvätt eller av finansiering av terrorism eller kan utgöra hinder för att ärendet förs till undersökning eller om spridningen av informationen faller utanför tillämpningsområdet för bestämmelserna om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, eller om utbyte av information skulle strida mot principerna för de mänskliga rättigheterna eller de grundläggande friheterna eller på något annat sätt strida mot de grundläggande principerna i Finlands rättsordning. Varje vägran att lämna godkännande ska vederbörligen förklaras. Centralen för utredning av penningtvätt kan vägra att lämna ut uppgifter till en utländsk behörig myndighet, om det kan vara till skada för arbetet med att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket egendom eller vinning har fåtts av penningtvätt eller av finansiering av terrorism, eller om det kan utgöra hinder för att ärendet förs till undersökning, eller om utbyte av information skulle strida mot principerna för de mänskliga rättigheterna eller de grundläggande friheterna eller på något annat sätt strida mot de grundläggande principerna i Finlands rättsordning. Centralen får lämna ut uppgifter till en utländsk finansunderrättelseenhet eller annan behörig myndighet också utan begäran, om det behövs för ett ändamål som anges i detta moment. När centralen för utredning av penningtvätt fått en sådan i artiklarna 69 och 74 samt 80.4 andra stycket i penningtvättsförordningen avsedd rapport som berör en annan medlemsstat i Europeiska unionen, ska den utan dröjsmål förmedla rapporten eller all relevant information om den till finansunderrättelseenheten i den berörda medlemsstaten, utan att sätta begränsningar eller ställa villkor för användningen av informationen. Centralen för utredning av penningtvätt ska ge en myndighet i ett annat land respons på effekterna av och kvaliteten på det informationsutbyte som skett med stöd av denna lag.

Uppgifter får lämnas ut även till Europol, Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism (Amla), den europeiska åklagarmyndigheten (Eppo), Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust). Uppgifterna ska lämnas utan obefogat dröjsmål.

Mottagandet och utlämnandet av de uppgifter som avses i denna paragraf mellan finansunderrättelseenheterna i EU:s medlemsstater och Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska med hjälp av ett särskilt decentraliserat system

(FIU.net). I händelse av tekniskt fel på FIU.net ska informationen vidarebefordras på annat lämpligt sätt som säkerställer en hög datasäkerhetsnivå och en hög dataskyddsnivå. FIU.net får också användas för kommunikationer med finansunderrättelseenheternas motsvarigheter i tredjeländer och med andra myndigheter och unionens organ och byråer. Sådant informationsutbyte mellan en finansunderrättelseenhet och dess motparter i tredjeländer och mellan behöriga myndigheter som inte är sammankopplade med FIU.net ska ske genom skyddade kommunikationskanaler med användning av datamängder eller elektroniskt med användning av senaste teknik som finns tillgänglig. Centralen för utredning av penningtvätt får söka träffar i ett register som förvaltas av en finansunderrättelseenhet i någon av Europeiska unionens medlemsstater, om den behöriga myndigheten i den medlemsstaten har gett sitt samtycke. En finansunderrättelseenhet i någon av Europeiska unionens medlemsstater kan ges rätt att söka träffar i det register som avses i 3 § för att utreda om registret innehåller uppgifter om ett föremål för den statens sökningar. Beslut om utlämnande av uppgifter som avses i denna paragraf och av uppgifter om sökträffar fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt.

6 §

Förordnande av centralen för utredning av penningtvätt om avbrytande av en transaktion

En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan ålägga en rapporteringsskyldig eller en ansvarig enhet att avbryta en transaktion för högst tio vardagar, om ett sådant avbrytande är nödvändigt för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. Om det på grundval av en misstanke som rapporterats enligt artikel 69 i penningtvättsförordningen fastställs att det finns ett behov av att avbryta eller vägra samtycke till en transaktion, ska ett förordnande om avbrytande eller en vägran till samtycke meddelas den rapporteringsskyldiga eller den ansvariga enheten inom tre arbetsdagar från rapporteringen. Om behovet av att avbryta en transaktion grundar sig på analytiskt arbete som gjorts vid centralen för utredning av penningtvätt, oavsett om en tidigare rapport har lämnats in av den rapporteringsskyldiga eller den ansvariga enheten, ska centralen för utredning av penningtvätt förordna om avbrytande så snart som möjligt.

— —

En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan för verkställande meddela tullmyndigheten och gränsbevakningsmyndigheten ett förordnande att under högst tio vardagar hålla inne medel som påträffats i samband med en tullåtgärd eller gränskontroll eller gränsövervakning, om en sådan åtgärd är nödvändig för att förhindra, avslöja eller utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. Med medel som ska hållas inne avses kontanta medel enligt artikel 2.1 i förordningen om kontanta medel samt annan lös egendom som har ett ekonomiskt värde.

— —

6 a §

Förordnande av centralen för utredning av penningtvätt om att avbryta användningen av ett bankkonto, betalkonto eller konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse

En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan ålägga en rapporteringsskyldig eller en ansvarig enhet att avbryta användningen av ett bankkonto, betalkonto eller konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse för högst fem vardagar, om ett sådant avbrytande är nödvändigt för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning.

En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan på begäran av en utländsk myndighet som ansvarar för bekämpning av penningtvätt eller av finansiering av terrorism ålägga en rapporteringsskyldig eller en ansvarig enhet att avbryta användningen av ett bankkonto, betalkonto eller konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse för högst fem vardagar, om ett sådant avbrytande är nödvändigt för att förhindra, avslöja eller utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning.

Centralen för utredning av penningtvätt har för ändamål som anges i 1, 2 eller 4 mom. rätt att be den vars tillgångar eller egendom avbrytandet gäller inkomma med en utredning om användningen av bankkontot, betalkontot eller kontot för kryptotillgångar eller om affärsförbindelsen. Ett förordnande att avbryta användningen av ett bankkonto, betalkonto eller konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse ska utan dröjsmål återkallas när avbrytande inte längre behövs.

Centralen för utredning av penningtvätt kan förordna att ett i 1 och 2 mom. avsett avbrytande ska förlängas med högst 25 vardagar, om ett sådant avbrytande är nödvändigt för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning.

Omprövning av ett förordnande om förlängt avbrytande av användningen av ett bankkonto, betalkonto eller konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse som centralen för utredning av penningtvätt har meddelat med stöd av 4 mom. får begäras hos centralkriminalpolisen. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003). Ett beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

6 b §

Statens skadeståndsansvar

Om ett förordnande om avbrytande med stöd av 6 och 6 a § i denna lag har meddelats utan grund, ska staten ersätta den som är föremål för beslutet för den skada som avbrytandet har orsakat och för utgifterna i ärendet.

Talan om ersättning för skada och utgifter ska väckas inom ett år från den dag då beslutet om avbrytande upphävdes, annars går talerätten förlorad. Om besväret över beslutet om avbrytande ännu inte har avgjorts vid den tidpunkten, ska talan väckas inom ett år från den dag ärendet har avgjorts slutgiltigt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton (571/2019) 2 § 4, 5 och 7 punkten samt 6 § 2 mom.,

av dem 2 § 7 punkten sådan den lyder i lag 415/2024 och 6 § 2 mom. sådant det lyder i lag 863/2025,

ändras 1 § 2 mom., 1 a §, 1 d § 2 och 5 mom., 1 e § 2 mom., 2 § 1, 2, 11 och 12 punkten, 4 § 2 mom., 6 § och 7 § 3 mom., 10 § 1 mom., 17 b § 1 mom. och 17 f § 1 och 3 mom.,

av dem 7 § 3 mom. sådant det lyder i lag 415/2024, 1 § 2 mom. 1 punkten, 1 a § 1 och 2 mom., 1 d § 2 och 5 mom., 1 e § 2 mom., 2 § 1, 2, 11 och 12 punkten, 4 § 2 mom., 6 §, 10 § 1 mom., 17 b § 1 mom. och 17 f § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 863/2025, samt

fogas till 2 § 1 mom. nya 17–21 punkter, till 3 § en ny 11 punkt, till 6 § 3 mom. nya 3 a och 5–6 punkter, till lagen en ny 10 a §, till 17 d §, sådant det lyder i lag 863/2025, ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., samt till lagen ett nytt 4 kap., varvid det nuvarande 4 kap. blir 5 kap., som följer:

1 §

Övervakningssystemet för bank- och betalkonton och lagens syfte

— —

Syftet med övervakningssystemet för bank- och betalkonton är att

1) främja myndigheternas automatiserade tillgång till information om bank- och betalkonton, konton för kryptotillgångar, värdepapperskonton samt bankfack,

2) främja myndigheternas elektroniska tillgång till transaktions- och saldouppgifter samt uppgifter som hänför sig till värdepapper, samt

3) förbättra datasäkerheten för de personuppgifter som lämnas ut.

— —

1 a §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på erhållande och förmedling av information om bank- och betalkonton, konton för kryptotillgångar, värdepapperskonton samt bankfack, transaktions- och saldouppgifter samt uppgifter om värdepapper från finansiella institut och kreditinstitut till behöriga myndigheter med hjälp av ett övervakningssystem för bank- och betalkonton.

Denna lag tillämpas dessutom på erhållande och förmedling av information om bank- och betalkonton, konton för kryptotillgångar, värdepapperskonton samt bankfack med hjälp av bankkontoregistrens sammankopplingssystem.

Vad som i denna lag föreskrivs om finansiella institut och kreditinstitut tillämpas också på i Finland belägna filialer till utländska finansiella institut och kreditinstitut.

1 d §

Datasöksystem

— —

Finansiella institut kan administrera ett i 1 mom. avsett datasöksystem för bank- och betalkonton. De ska då till den behöriga myndigheten lämna ut i 2 och 3 kap. avsedda uppgifter med hjälp av datasöksystemet.

— —

Tullen övervakar att skyldigheterna enligt 1 och 2 mom., 4 § 2 mom. och 6 § 1 mom. fullgörs och meddelar en föreskrift om de tekniska krav som ställs på sådana datasöksystem som avses i denna paragraf. Tullen ska vid utarbetandet av de tekniska kraven beakta de tekniska specifikationer som kommissionen antagit genom genomförandeakter för fastställande av formatet för inlämnandet av uppgifterna till de centraliserade automatiserade mekanismerna och det elektroniska strukturerade format och de tekniska medel som ska användas för att tillhandahålla transaktionsuppgifter.

1 e §

System för utlämnande av uppgifter

— —

Tullen meddelar tekniska föreskrifter om på vilka sätt uppgifterna ska lämnas till systemet för utlämnande av uppgifter. Tullen ska vid utarbetandet av de tekniska kraven beakta de tekniska specifikationer som kommissionen antagit genom genomförandeakter för fastställande av det elektroniska strukturerade format och de tekniska medel som ska användas för att tillhandahålla transaktionsuppgifter.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *register över bank- och betalkonton* ett register där uppgifter samlas om kunder som har bank- och betalkonton, virtuella IBAN-konton, bankfack, värdepapperskonton och konton för kryptotillgångar i finansiella institut och i kreditinstitut med ett i 1 d § 1 mom. avsett och av Finansinspektionen beviljat undantagstillstånd,

2) *datasöksystem för bank- och betalkonton* ett system med hjälp av vilket i kreditinstitutslagen (610/2014) avsedda kreditinstitut samt finansiella institut som skapat ett datasöksystem till behöriga myndigheter överlåter information om bank- och betalkonton, konton för kryptotillgångar och värdepapperskonton samt transaktions- och saldouppgifter om dem, uppgifter om bankfack samt uppgifter som hänför sig till värdepapper,

— —

11) *sammanställningsprogram* en automatiserad teknisk lösning som administreras av Tullen och med vars hjälp Tullen förmedlar information om bank- och betalkonton, konton för kryptotillgångar, värdepapperskonton samt bankfack, transaktions- och saldouppgifter samt uppgifter om värdepapper inom övervakningssystemet för bank- och betalkonton,

12) *centraliserat automatiserat kontouppgiftssystem* en automatiserad mekanism enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843 om ändring av direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och om ändring av direktiven 2009/138/EG och 2013/36/EU med hjälp av vilken det är möjligt att omedelbart få information om bank- och betalkonton, konton för kryptotillgångar och värdepapperskonton samt bankfack,

— —

16) *uppgifter om värdepapper* uppgifter om värdeandelskonton enligt 2 § i lagen om värdeandelskonton (827/1991) och om värdepapperskonton enligt 2 § i lagen om värdepapperskonton (750/2012),

17) *värdepapperskonto* värdeandelskonton enligt 2 § i lagen om värdeandelskonton (827/1991) och värdepapperskonton enligt 2 § i lagen om värdepapperskonton (750/2012),

18) *konto för kryptotillgångar* ett konto som förvaltas av en leverantör av kryptotillgångstjänster för en eller flera fysiska eller juridiska personers räkning och som kan användas för att verkställa överföringar av kryptotillgångar,

19) *virtuellt IBAN-nummer* en identifierare som leder till att betalningar omdirigeras till ett betalkonto som identifieras av ett annat IBAN-nummer än denna identifierare,

20) *finansiella institut* de aktörer som avses i artikel 2.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, nedan *penningtvättsförordningen*,

21) *bankkontoregistrens sammankopplingssystem* sammankoppling av nationella centraliserade automatiserade mekanismer, såsom centraliserade register eller centraliserade elektroniska datasöksystem, genom ett system för sammankoppling av bankkontoregister som utvecklats och drivs av kommissionen.

3 §

Myndigheter som använder det centraliserade automatiserade kontouppgiftssystemet

Följande behöriga myndigheter har rätt att få åtkomst till sådana uppgifter i övervakningssystemet för bank- och betalkonton som lämnas ut i enlighet med 4 § och som registrerats i enlighet med 6 §, om detta är nödvändigt för fullgörandet av följande uppgifter och myndigheten enligt någon annan lag har rätt att få åtkomst till den nämnda informationen:

— —

10) Gränsbevakningsväsendet, för förebyggande, avslöjande och utredning av brott samt för förande av brott till åtalsprövning i enlighet med lagen om brottsbekämpning inom gränsbevakningsväsendet (108/2018),

11) Patent- och registerstyrelsen för den verifiering som avses i 12 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/).

4 §

Uppgifter om bank- och betalkonton som lämnas ut ur datasöksystemet för bank- och betalkonton

— —

Via datasöksystemet ska till behöriga myndigheter utlämnas följande uppgifter om de, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av information, med stöd av någon annan lag har rätt att få dem:

1) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, andra identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i penningtvättsförordningen, för kontoinnehavaren och den som har rätt att använda kontot samt datum när kundrelationen eller rätten att använda kontot har börjat och upphört eller, om kontoinnehavaren är en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet, datum när kundrelationen eller rätten att använda kontot har börjat och upphört samt alla hos den juridiska personen som har rätt att använda kontot och sådana uppgifter om dem som ovan nämns för fysiska personer eller, om den som har rätt att använda kontot är en allmän intressebevakare, i stället för intressebevakarens namn, födelsedatum och personbeteckning,

tjänsteproducentens identifieringsuppgifter, intressebevakarens titel samt, om tjänsteproducenten har fler än en allmän intressebevakare, intressebevakarens ordningsnummer,

2) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning och antingen andra identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i penningtvättsförordningen eller andra identifieringsuppgifter eller ett unikt identifieringsnummer för de verkliga förmånstagare som avses i 1 kap. 5–7 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism samt datum då en fysisk person blev verklig förmånstagare för kundkontoinnehavaren och datum då personen upphörde att vara verklig förmånstagare för kundkontoinnehavaren,

3) i fråga om bank- och betalkonton IBAN-nummer eller något annat identifikationssignum samt datum för öppnande och avslutande av kontot,

3 a) i fråga om virtuella IBAN-nummer som utfärdats av ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut det virtuella IBAN-numret, den unika identifieringskoden för det konto till vilket betalningar till det virtuella IBAN-numret automatiskt omdirigeras och datumen för kontots öppnande och avslutande. När det gäller virtuella IBAN-nummer ska den kundkontoinnehavare som avses i 1 och 2 punkten vara innehavare av det konto till vilket betalningar till det virtuella IBAN-numret automatiskt omdirigeras,

4) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, antingen de andra identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i penningtvättsförordningen eller medborgarskap, för den som hyr ett bankfack och den som har rätt att använda bankfacket samt identifieringsuppgifter om bankfacket samt det datum då hyresperioden påbörjades och vid behov det datum då den avslutades eller, om det är fråga om en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt identifieringsuppgifter om bankfacket samt det datum då hyresperioden påbörjades och vid behov det datum då den avslutades eller, om den som har rätt att använda bankfacket är en allmän intressebevakare, i stället för intressebevakarens namn, födelsedatum och personbeteckning, tjänsteproducentens identifieringsuppgifter, intressebevakarens titel samt, om tjänsteproducenten har fler än en allmän intressebevakare, intressebevakarens ordningsnummer,

5) i fråga om värdepapperskonton kontots unika identifieringskod och datum för kontots öppnande och avslutande,

6) i fråga om konton för kryptotillgångar kontots unika identifieringskod och datum för kontots öppnande och avslutande.

— —

6 §

Uppgifter som ska föras in i registret över bank- och betalkonton

Finansiella institut ska trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av information lämna Tullen de uppgifter som avses i 2 mom. Finansiella institut kan administrera ett i 1 d § avsett datasöksystem för bank- och betalkonton, varvid de uppgifter som avses i 2 mom. i denna paragraf ska utlämnas via datasöksystemet.

I registret över bank- och betalkonton ska införas följande uppgifter om sådana kunder hos finansiella institut som enligt artikel 22 i penningtvättsförordningen ska identifieras. Om ett kreditinstitut har fått ett i 1 d § 1 mom. avsett tillstånd från Finansinspektionen att avvika från skyldigheten att administrera ett datasöksystem, ska följande uppgifter införas i registret över bank- och betalkonton:

1) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, andra identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i penningtvättsförordningen, för kontoinnehavaren och den som har rätt att använda kontot samt datum när kundrelationen eller rätten att använda kontot har börjat och upphört eller, om kontoinnehavaren är en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet, datum

när kundrelationen eller rätten att använda kontot har börjat och upphört samt alla hos den juridiska personen som har rätt att använda kontot och sådana uppgifter om dem som ovan nämns för fysiska personer eller, om den som har rätt att använda kontot är en allmän intressebevakare, i stället för intressebevakarens namn, födelsedatum och personbeteckning, tjänsteproducentens identifieringsuppgifter, intressebevakarens titel samt, om tjänsteproducenten har fler än en allmän intressebevakare, intressebevakarens ordningsnummer,

2) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning och antingen andra identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i penningtvättsförordningen eller andra identifieringsuppgifter eller ett unikt identifieringsnummer för de verkliga förmånstagare som avses i 1 kap. 5–7 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, samt datum då en fysisk person blev verklig förmånstagare för kundkontoinnehavaren och datum då personen upphörde att vara verklig förmånstagare för kundkontoinnehavaren,

3) i fråga om bank- och betalkonton IBAN-nummer eller något annat identifieringsignum samt datum för öppnande och avslutande av kontot,

3 a) i fråga om virtuella IBAN-nummer som utfärdats av ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut: det virtuella IBAN-numret, den unika identifieringskoden för det konto till vilket betalningar till det virtuella IBAN-numret automatiskt omdirigeras och datumen för kontots öppnande och avslutande. När det gäller virtuella IBAN-nummer ska den kundkontoinnehavare som avses i 1 och 2 punkten vara innehavare av det konto till vilket betalningar till det virtuella IBAN-numret automatiskt omdirigeras,

4) fullständigt namn för den som hyr ett bankfack och den som har användningsrätt till det och antingen andra identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i penningtvättsförordningen eller identifieringsuppgifter om facket, samt det datum då hyresperioden påbörjades och vid behov det datum då den avslutades eller, om det är fråga om en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt identifieringsuppgifter om bankfacket samt det datum då hyresperioden påbörjades och vid behov det datum då den avslutades eller, om den som har rätt att använda bankfacket är en allmän intressebevakare, i stället för intressebevakarens namn, födelsetid och personbeteckning, tjänsteproducentens identifieringsuppgifter, intressebevakarens titel samt, om tjänsteproducenten har fler än en allmän intressebevakare, intressebevakarens ordningsnummer,

5) i fråga om värdepapperskonton kontots unika identifieringskod och datumet för kontots öppnande och avslutande,

6) i fråga om konton för kryptotillgångar kontots unika identifieringskod och datum för kontots öppnande och avslutande.

De uppgifter som avses i 2 mom. ska lämnas på elektronisk väg. Tullen kan meddela närmare föreskrifter om vilket elektroniskt förfarande som ska användas och på vilket sätt uppgifterna ska vara certifierade för att kunna lämnas. Tullen ska beakta de tekniska specifikationer för fastställande av formatet för inlämnandet av uppgifterna till de centraliserade automatiserade mekanismerna som kommissionen antagit genom genomförandeakter.

7 §

Utlämnande av uppgifter ur registret över bank- och betalkonton

— —

Tullen får till behöriga myndigheter samt till kreditinstitut och finansiella institut lämna ut logguppgifter som gäller den behöriga myndigheten, det finansiella institutet och kreditinstitutet i fråga för uppföljning och övervakning av dess egen verksamhet. Innan uppgifterna lämnas ut ska till Tullen lämnas en utredning om hur användningen och skyddet av de utlämnade uppgifterna kommer att ordnas.

10 §

Logguppgifter

Tullen ska föra ett loggregister över användningen av bank- och betalkontoregistret, användningen av det centraliserade automatiserade systemet för kontouppgifter via sammanställningsprogrammet och användningen av bankkontoregistrens sammankopplingssystem och på begäran lämna ut logguppgifterna till de behöriga myndigheter som avses i 3 §. Loggregistret ska innehålla åtminstone följande uppgifter:

1) referensuppgifter för ärendet,
2) de bestämmelser med stöd av vilka uppgifter begärs,
3) datum och klockslag för förfrågan eller sökningen,
4) typen av uppgifter som används i förfrågan eller sökningen,
5) identifieringsuppgifter för resultaten av förfrågan eller sökningen,
6) namnet på den behöriga myndighet som använt registret.

— —

10 a §

Statistik

Tullen ska föra statistik över antalet sökningar som behöriga myndigheter gör i det centraliserade automatiserade kontouppgiftssystemet, specificerat enligt grupp av behörig myndighet.

17 b §

Saldouppgifter som fås ur det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter

I det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter är det möjligt att begära följande uppgifter om saldot för bank- och betalkonton och konton för kryptotillgångar:

1) kontonummer,
2) saldo för kontot,
3) datum och klockslag för saldot.

— —

17 d §

Uppgifter om kontotransaktioner och värdepapper, vilka kan erhållas ur det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter

— —

Ur det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter är det möjligt att även begära uppgifter om kontotransaktioner som gäller konton för kryptotillgångar.

— —

17 f §

Behandlingen av uppgifter i det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter

Aktörer som avses i 1 a § ska trots sekretessbestämmelserna lämna ut sådana uppgifter som avses i 17 b § och 17 d § 1 och 2 mom. utan dröjsmål, men senast inom följande bankdag.

— —

En aktör som avses i 1 a § kan av grundad anledning lämna ut uppgifter som avses i 17 d § 3 mom. på något annat elektroniskt informationssäkert sätt.

4 kap.

Sammankoppling av bankkontoregister

17 i §

Uppgifter som ska göras tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem

Tullen ska se till att uppgifter enligt artikel 16.3 i sjätte penningtvättsdirektivet som är aktuella och motsvarar det faktiska bankkontot och betalkontot, inbegripet virtuella IBAN-nummer, värdepapperskontot, kontot för kryptotillgångar och bankfacket och som fås ur övervakningssystemet för bank- och betalkonton görs tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem.

De uppgifter som avses i 1 mom. ska finnas tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem under fem år efter avslutandet av kontot eller bankfacket.

Tullen ska beakta de tekniska specifikationer som kommissionen antagit i enlighet med artikel 17 i sjätte penningtvättsdirektivet och som utarbetas för att sammankoppla de centraliserade automatiserade mekanismerna.

17 j §

Informationsutbytet i sammankopplingssystemet

Tullen ska via bankkontoregistrens sammankopplingssystem lämna ut de i 17 i § 1 mom. specificerade uppgifter som fås ur övervakningssystemet för bank- och betalkonton till finansunderrättelseenheter, tillsynsmyndigheter, behöriga myndigheter som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1153 om fastställande av bestämmelser för att underlätta användning av finansiell information och andra uppgifter för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra vissa brott och om upphävande av rådets beslut 2000/642/RIF samt, för de gemensamma analyser som görs med stöd av artikel 32 i sjätte penningtvättsdirektivet och artikel 40 i penningtvättsförordningen, till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Centralen för utredning av penningtvätt och de tillsynsmyndigheter som avses i 1 kap. 4 § 2 punkten underpunkt b i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism ska ha omedelbar och ofiltrerad tillgång till sådana uppgifter enligt artikel 16.3 i sjätte penningtvättsdirektivet som finns i andra medlemsstater och som är tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Den personal vid Centralen för utredning av penningtvätt och vid tillsynsmyndigheterna som har tillgång till bankkontoregistrens sammankopplingssystem ska hålla hög yrkesmässig standard när det gäller konfidentialitet och dataskydd samt ha stor integritet och rätt kompetens. Centralen för utredning av penningtvätt och tillsynsmyndigheterna ska föra statistik över antalet sökningar som avses ovan.

Polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet ska ha omedelbar och ofiltrerad tillgång till sådan information enligt artikel 16.3 i sjätte penningtvättsdirektivet som finns i andra medlemsstater och som är tillgänglig via bankkontoregistrens sammankopplingssystem, när det är nödvändigt för att utföra uppgifter som syftar till att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra allvarliga brott eller stödja en brottsutredning som rör ett allvarligt brott, inbegripet

identifiering, spårning och frysning av tillgångar med koppling till en sådan utredning. Åtkomst till informationen och rätt att göra sökningar på den har endast den personal vid polisen, Tullen eller Gränsbevakningsväsendet som särskilt har utsetts och bemyndigats att utföra dessa uppgifter. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4.2 i direktiv (EU) 2016/680 får uppgifter om bankkonton som erhålls via bankkontoregistrens sammankopplingssystem endast behandlas för det ändamål för vilket de samlades in.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagens 17 j § 3 mom. tillämpas dock först från och med den 10 juli 2029.

4.

Lag

om ändring av handelsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i handelsregisterlagen (564/2023) 2 § 3 mom., 6 § och 34 § 2 mom. samt
ändras 5 §, 10 § 1 mom., 23 § 1 mom. samt 24 och 28 §
som följer:

5 §

Centralt register över verkliga förmånstagare

Bestämmelser om det centrala register över verkliga förmånstagare som registermyndigheten ska föra i samband med handelsregistret, nedan *förmånstagarregistret*, och om de anteckningar som ska göras i registret finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, nedan *penningtvättsförordningen*, samt i lagen om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism (/), nedan *penningtvättslagen*.

I förmånstagarregistret kan det också föras in uppgifter om andra juridiska personer eller juridiska konstruktioner än i 3 § avsedda anmälningsskyldiga och deras verkliga förmånstagare, om den juridiska personen har ett företags- och organisationsnummer enligt 9 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) eller om den utländska juridiska personen eller juridiska konstruktionen har ett motsvarande nummer.

10 §

Anmälningar till handelsregistret

Innan näringsverksamhet inleds ska en sådan anmälningsskyldig som avses i 3 § 1 mom. göra en anmälan till handelsregistret, vilken innehåller de uppgifter som avses i 4 § (*etableringsanmälan*). Etableringsanmälan ska också göras om flyttning av hemort till Finland.

— —

23 §

Kontroll av att registeruppgifter är uppdaterade

Aktiebolag, andelslag, europabolag och europaandelslag samt utländska näringsidkare som etablerat en filial i Finland ska varje kalenderår anmäla att de uppgifter som antecknas i handelsregistret och i det förmånstagarregister som förs i samband med det enligt den anmälningsskyldiges anmälan och de kontaktuppgifter för företaget som förts in i registret över företags- och organisationsnummer är uppdaterade. Andra än ovannämnda anmälningsskyldiga och i 5 § avsedda juridiska personer eller juridiska konstruktioner har rätt att anmäla att registeruppgifterna är uppdaterade.

— —

24 §

Avgift för försummelse av handelsregisteranmälan

Registermyndigheten påför den anmälningsskyldige en avgift för försummelse av handelsregisteranmälan, om den trots uppmaning inte

1) i enlighet med 10 § rättar till brister eller fel i uppgifter som ska antecknas och handlingar som ska registreras i handelsregistret enligt den anmälningsskyldiges anmälan enligt 4 § eller en med stöd av 4 § 3 mom. utfärdad statsrådsförordning eller enligt 10 § 2 mom. eller 11 §,

2) anmäler att anteckningar om i 4 § 2 mom. 4 eller 5 punkten avsedda personer, som på grund av näringsförbud eller annan orsak relaterad till personens behörighet inte längre kan vara verksam med de uppgifter som antecknats i registret, ska avföras från registeruppgifterna,

3) i enlighet med 11 § i företags- och organisationsdatalagen rättar till brister eller fel i de kontaktuppgifter som avses i 4 § 1 mom. 4 punkten i den lagen,

4) anmäler, om det gäller en anmälningsskyldig som avses i 3 kap. 9 § i bokföringslagen, bokslut och verksamhetsberättelse jämte uppgifter om revision som utarbetats enligt den lagen för registrering, med undantag för en anmälningsskyldig som avses i 25 §, eller kompletterar ovan i denna punkt avsedda uppgifter som anmälts som bristfälliga för registrering.

Försummelseavgift påförs även en anmälningsskyldig enligt 23 § 1 mom. som under kalenderåret har försummat att anmäla att registeruppgifterna är uppdaterade och trots uppmaning inte gör en sådan anmälan.

Registermyndigheten påför även anmälningsskyldiga, andra juridiska personer eller förvaltare för juridiska konstruktioner eller aktörer i motsvarande ställning en avgift för försummelse av handelsregisteranmälan, om de trots uppmaning inte på det sätt som föreskrivs i 10 § och i artiklarna 63, 64 och 67 i penningtvättsförordningen rättar till brister eller fel i uppgifter som ska antecknas och handlingar som ska registreras i förmånstagarregistret enligt deras anmälan med stöd av 3 kap. 7–9 och 11 § i penningtvättslagen.

Försummelseavgiften är 300 euro. För ett publikt aktiebolag och ett europabolag är försummelseavgiften 600 euro.

Försummelseavgift får inte påföras för försummelse som avses i 1 mom. 4 punkten och i 2 mom., om beslut om påförande av den inte fattats inom ett år från dagen efter den dag då den anmälningsskyldige borde ha anmält bokslutet för registrering eller anmält att uppgifterna i registret är uppdaterade. Bestämmelserna i detta moment tillämpas även på filialers skyldighet att anmäla bokslut för registrering på det sätt som föreskrivs i 11 §.

I fråga om andra än i 5 mom. avsedda försummelser får försummelseavgift inte påföras, om beslut om påförande av den inte fattats inom ett år från dagen efter den dag då registermyndigheten sänt en uppmaning om att rätta till försummelsen.

En av registermyndigheten påförd försummelseavgift hindrar inte att en ny försummelseavgift påförs om den anmälningsskyldige inte har rättat till en försummelse som avses i 1 mom. 1–3

punkten efter en ny uppmaning av registermyndigheten. Den nya försummelseavgift som påförs är då dubbelt så stor jämfört med den tidigare försummelseavgiften och den kan påföras högst tre gånger under två år från det första beslutet så att den första avgiften efter detta påförs enligt det belopp som föreskrivs i 4 mom. Vad som föreskrivs här tillämpas inte på en filial i den mån det är fråga om filialens skyldighet att anmäla bokslut för registrering enligt bestämmelserna i 11 §.

28 §

Förordnande om likvidation eller avregistrering avseende anmälningsskyldiga för försummelse av anmälan om verkliga förmånstagare

Om en anmälningsskyldig på vilken tillämpas 20 kap. 4 § i aktiebolagslagen (624/2006) eller 23 kap. 4 § i lagen om andelslag (421/2013) försummar att enligt artikel 63 i penningtvättsförordningen rapportera in uppgifter om verkliga förmånstagare eller att rätta till bristfälliga eller felaktiga uppgifter om verkliga förmånstagare i förmånstagarregistret, och om den anmälningsskyldige trots uppmaning inte rättar till försummelsen, kan registermyndigheten genom att iaktta ett förfarande enligt 20 kap. 5 § i aktiebolagslagen eller 23 kap. 5 § i lagen om andelslag försätta den anmälningsskyldige i likvidation eller avregistrera den.

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

5.

Lag

om upphävande av 6 kap. 13 § i försäkringsbolagslagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 6 kap. 13 § i försäkringsbolagslagen (521/2008), sådan paragrafen lyder delvis ändrad i lagarna 981/2013 och 461/2017.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

6.

Lag

om ändring av kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kreditinstitutslagen (610/2014) 15 kap. 6 § 2 mom. och 18 § 3 mom., sådana de lyder i lag 448/2017, som följer:

15 kap.

Förfaranden vid kundtransaktioner

6 §

Kunders rätt till grundläggande banktjänster

— —

En inlåningsbank ska utan obefogat dröjsmål och senast inom tio bankdagar efter att ha tagit emot ansökan godkänna eller avslå en kunds ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner. Inlåningsbanken får vägra att öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner och att tillhandahålla betaltjänster i anslutning till kontot endast av skäl som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, nedan *penningtvättsförordningen*, och i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/) eller i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967).

— —

18 §

Kundkontroll

— —

I fråga om kundkontroll gäller dessutom vad som föreskrivs i penningtvättsförordningen och i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

— —

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

7.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 1 kap. 3 § 2 mom. 5 punkten, 2 kap. 10 § 1 mom. 5 punkten, 3 kap. 20 b § 3 mom. 3 punkten, 4 kap. 40 a § 1 mom. och 42 a § 2 mom. samt 8 kap. 71 § 1 mom. 15 punkten,

av dem 1 kap. 3 § 2 mom. 5 punkten och 3 kap. 20 b § 3 mom. 3 punkten sådana de lyder i lag 445/2023, 2 kap. 10 § 1 mom. 5 punkten och 4 kap. 40 a § 1 mom. sådana de lyder i lag 569/2020, 4 kap. 42 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 1071/2017 och 8 kap. 71 § 1 mom. 15 punkten sådan den lyder i lag 574/2019, som följer:

3 §

Uppgifter

— —

Finansinspektionen fullgör sina lagstadgade uppgifter genom att

— —

5) övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/) samt de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av dem,

— —

10 §

Direktionens uppgifter

Direktionen ska i fråga om tillsynen över finansmarknaden

— —

5) döma ut vite som Finansinspektionen har förelagt samt besluta om administrativa påföljder enligt 4 kap., om administrativa påföljder enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och om de i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020) avsedda påföljdsavgifter som påförs av Finansinspektionen,

— —

20 b §

Rätt att få uppgifter av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag

— —

Finansinspektionen har rätt att få de uppgifter som avses i 1 och 2 mom., om de behövs för att

— —

3) utföra tillsynsuppgifter som avses i 5 kap. 26 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,

— —

40 a §

Ordningsavgift, offentlig varning och påföljdsavgift för vissa överträdelser

Bestämmelser om ordningsavgift, offentlig varning och påföljdsavgift för den som försummar eller överträder lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism eller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 om uppgifter som ska åtföljа

överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006 finns i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.
— —

42 a §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

— —
Finansinspektionen får inte påföra påföljdsavgift om avgiftsbeslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

71 §

Rätt och skyldighet att lämna ut information

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut information till
— —
15) de myndigheter som avses i 5 kap. 26 § 1 mom. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och till advokatföreningen samt motsvarande myndigheter eller organ i en EES-stat, när informationen är nödvändig för att förhindra och avslöja penningtvätt och finansiering av terrorism, samt till centralen för utredning av penningtvätt för utförandet av dess uppgifter,
— —

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

8.

Lag

om ändring av lagen om betalningsinstitut

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om betalningsinstitut (297/2010) 7 § 4 mom. och 39 § 3 mom., av dem 7 § 4 mom. sådant det lyder i lag 890/2017, som följer:

7 §

Undantag från tillståndsplikten för tillhandahållande av andra betaltjänster än utgivning av elektroniska pengar

— —

Betaltjänster får inte tillhandahållas i enlighet med denna paragraf, om en fysisk person som deltar i eller ansvarar för administreringen eller driften av affärsverksamheten inte är tillförlitlig på det sätt som avses i 13 a § eller om betaltjänstleverantören inte uppfyller de krav som ställs på betaltjänstleverantören enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, nedan *penningtvättsförordningen*, och i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/).

— —

39 §

Kundkontroll

— —

I fråga om kundkontroll gäller dessutom vad som föreskrivs i penningtvättsförordningen och i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

— —

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

9.

Lag

om ändring av lagen om investeringstjänster

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om investeringstjänster (747/2012) 12 kap. 3 § 3 mom. sådant det lyder i lag 449/2017, som följer:

12 kap.

Sekretess och kundkontroll

3 §

Kundkontroll

— —

Bestämmelser om kundkontroll finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism dessutom i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/).

— —

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

10.

Lag

om ändring av lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013) rubriken för 8 § samt paragrafens 1 mom. som följer:

8 §

Handläggning av frysningsbeslut och förteckning över frysningsbeslut

Bestämmelser om frysningsanmälningar som avses i 3 § 2 mom. och om handläggningen av dem finns i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/).

— —

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

11.

Lag

om ändring av lagen om utsläppshandel

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utsläppshandel (1270/2023) 69 § 3 mom. och 90 § 4 mom. som följer:

69 §

Förande av unionsregistret

— —

Bestämmelser om upprättande och förande av unionsregistret, centralförvaltarens och de nationella administratörernas uppgifter och registerfunktionerna finns i kommissionens registerförordning. På brottsbekämpning och på förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism inom ramen för unionsregistret tillämpas kommissionens registerförordning och de i den angivna bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om

åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

90 §

Rätt att få information och utföra inspektioner

— —

Energimyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av de kontoinnehavare och de kontoombud som avses i kommissionens registerförordning utan ogrundat dröjsmål få de uppgifter och utredningar som myndigheten begär och som behövs för skötseln av uppgifterna enligt 2 § 4 mom. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/).

— —

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

12.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) 6 § 1 mom. 13 punkten, sådan den lyder i lag 454/2017, som följer:

6 §

Syftet med fullgöranderapporter

Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för

— —

13) förhindrande och avslöjande av penningtvätt och av finansiering av terrorism i enlighet med lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/) och bedömning av tillförlitlighet enligt 48 § i den lagen samt förhindrande, avslöjande, utredning och förande till undersökning av penningtvätt och finansiering av terrorism enligt 2 § 1 mom. 1 punkten i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017),

— —

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

13.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om advokater

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om advokater (496/1958) 6 § 1 mom., sådant det lyder i lag 469/2017, som följer:

6 §

Advokatföreningens styrelse ska se till att advokaterna när de uppträder inför domstol eller någon annan myndighet samt även i sin övriga verksamhet uppfyller sina förpliktelser. Advokatföreningens styrelse ska för Tillstånds- och tillsynsverket göra framställning om åläggande av en administrativ eller ekonomisk påföljd enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/). En advokat är skyldig att ge styrelsen de uppgifter som behövs för denna tillsyn. En advokat ska även tillåta en person som har förordnats av styrelsen att göra inspektioner i hans eller hennes byrå, om styrelsen finner att det är nödvändigt för tillsynen, och härvid visa de handlingar som ska granskas vid inspektionen. En styrelsemedlem och den som genomför en inspektion får inte obehörigen röja sekretessbelagda uppgifter som de har fått kännedom om i samband med tillsynen.

— —

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

14.

Lag

om ändring av 28 § i lagen om pantlåneinrättningar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pantlåneinrättningar (1353/1992) 28 § 2 mom., sådant det lyder i lag 453/2017, som följer:

28 §

— —

På panter av betydande ekonomiskt värde tillämpas med avvikelse från 1 mom. lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/).

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

15.

Lag

om ändring av 12 kap. 8 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) 12 kap. 8 § 3 och 5 mom., av dem 12 kap. 8 § 3 mom. sådant det lyder i lag 452/2017, som följer:

12 kap.

Erbjudande av andelar

8 §

Kundkontroll

— —

AIF-förvaltaren ska utan dröjsmål rapportera tvivelaktiga transaktioner eller misstanke om finansiering av terrorism till centralen för utredning av penningtvätt så som föreskrivs i artikel 69 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, nedan *penningtvättsförordningen*.

— —

Bestämmelser om kundkontroll finns dessutom i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/).

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

16.

Lag

om ändring av lagen om placeringsfonder

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om placeringsfonder (213/2019) 10 kap. 1 § 5 mom. och 26 kap. 15 § 3 mom. som följer:

10 kap.

Beräkning av värdet på en placeringsfond samt emission och inlösen

1 §

Emission av fondandelar

— —

Bestämmelserna i 4 mom. tillämpas inte om något annat följer av 26 kap. 15 § eller av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/).

— —

26 kap.

Tystnadsplikt och skadeståndsskyldighet samt kundkontroll

15 §

Kundkontroll

— —

Bestämmelser om kundkontroll finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism dessutom i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/).

— —

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

17.

Lag

om ändring av 8 kap. 3 § i lagen värdeandelssystemet och om clearingverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017) 8 kap. 3 § 4 mom. som följer:

8 kap.

Särskilda bestämmelser

3 §

Kundkontroll

— —

Bestämmelser om kundkontroll finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och av

finansiering av terrorism dessutom i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/).

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Förnamn Efternamn

..minister Förnamn Efternamn

2.

Lag

om ändring av lagen om centralen för utredning av penningtvätt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017) det inledande stycket i 2 § 1 mom., 2 § 1 mom. 2 och 6 punkten samt det inledande stycket i 2 § 4 mom., 3 § 5 och 9 mom., 4 § 3 mom., rubriken för 5 § och 5 § 3 och 4 mom. samt 6 § 1 och 4 mom.,

av dem 3 § 9 mom. sådant det lyder i lag 616/2019, 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag 274/2025, 5 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 377/2021 och 6 § 4 mom. sådant det lyder i lag 434/2021, och

fogas till 2 § 1 mom. en ny 5 a-punkt, till 2 § 4 mom. nya 1–9 punkter samt nya 5 och 6 mom., till lagen nya 2 a–2 d §, till 4 § ett nytt 4 mom. samt nya 5, 6 och 8 mom., till 5 § nya 5 och 6 mom., samt till lagen nya 6 a och 6 b § som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	2 §
Centralen för utredning av penningtvätt och dess uppgifter	*Centralen för utredning av penningtvätt och dess uppgifter*
Centralen för utredning av penningtvätt finns vid centralkriminalpolisen och den har till uppgift att	*Vid centralkriminalpolisen finns* Centralen för utredning av penningtvätt *som är operativt oberoende och självständig* och *som* har till uppgift att
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) ta emot och analysera rapporter enligt 4 kap. 1 § i lagen om förhindrade av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) och ge återkoppling om verkningarna av dem,	2) ta emot och analysera *de* rapporter *som rapporteringsskyldiga samt de ansvariga enheter som avses i 1 kap. 4 § 2 mom. 6 punkten* i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *(/) lämnar i enlighet med artikel 69, 74 och 80.4 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, nedan* ***penningtvättsförordningen****, all annan information som dessa lämnar om penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, inbegripet information som de lämnar i enlighet med artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	*unionen och om upphävande av förordning (EG) nr 1889/2005, nedan **förordningen om kontroller av kontanta medel**, samt att ta emot och analysera de uppgifter som de tillsynsmyndigheter eller andra myndigheter som avses i 1 kap. 4 § 2 mom. 2 punkten i ovannämnda lag lämnar, och minst en gång om året ge återkoppling om verkningarna av rapporterna och informationen. Den återkoppling som ges till rapporteringsskyldiga och ansvariga enheter ska gälla åtminstone kvaliteten på den information som tillhandahålls, hur rättidig rapporteringen är, beskrivningen av misstanken och den dokumentation som tillhandahölls vid inlämningen. Återkopplingen ska även göras tillgänglig för de behöriga tillsynsmyndigheter som avses ovan,*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
(En ny 5 a punkt)	*5 a) samarbeta och utbyta information med de behöriga myndigheter som ansvarar för riktade ekonomiska sanktioner,*
6) föra statistik över antalet rapporter enligt 4 kap. 1 § i lagen om förhindrade av penningtvätt och av finansiering av terrorism och antalet avbrutna transaktioner enligt 5 § i det kapitlet, över antalet anmälningar om tvivelaktiga transaktioner som förts till undersökning och över gjorda, mottagna, avvisade och besvarade informationsförfrågningar,	6) föra statistik över antalet rapporter *om tvivelaktiga transaktioner som de ansvariga enheter som avses i 1 kap. 4 § 2 mom. 6 punkten* i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *har lämnat* och antalet avbrytanden av transaktioner enligt *artikel 71 i penningtvättsförordningen som de ansvariga enheterna har gjort, åtgärder som vidtagits utifrån dessa rapporter, den information om gränsöverskridande fysiska förflyttningar av kontanter som överlämnats till centralen för utredning av penningtvätt i enlighet med artikel 9 i förordningen om kontroller av kontanta medel samt åtgärder som vidtagits utifrån denna information, antalet och procentandelen rapporter om tvivelaktiga transaktioner som leder till spridning av informationen till andra behöriga myndigheter, och när så är tillämpligt, antalet och procentandelen rapporter som leder till vidare utredning, antalet gränsöverskridande begäranden om uppgifter som har gjorts, tagits emot, avslagits och helt eller delvis besvarats av centralen för utredning av penningtvätt, enligt specificerad redovisning per land som skickat eller mottagit begäran*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
— — — — — — — — — — — — — —	*samt över de personalresurser som anvisats centralen för utredning av penningtvätt,*
	— — — — — — — — — — — — — —
Centralkriminalpolisen ska årligen lämna Polisstyrelsen en rapport om verksamheten vid centralen för utredning av penningtvätt, *om antalet rapporter enligt 4 kap. 1 § i lagen om förhindrade av penningtvätt och av finansiering av terrorism, om antalet förordnanden enligt 6 § i denna lag om att avbryta transaktioner* och om framstegen i allmänhet när det gäller åtgärder som i Finland vidtas mot penningtvätt och finansiering av terrorism.	Centralkriminalpolisen ska årligen lämna Polisstyrelsen en rapport om verksamheten vid centralen för utredning av penningtvätt och om framstegen i allmänhet när det gäller åtgärder som i Finland vidtas mot penningtvätt och finansiering av terrorism. *Rapporten ska innehålla statistik över följande:* *1) åtgärder som centralen för utredning av penningtvätt har vidtagit utifrån rapporter om tvivelaktiga transaktioner och aktiviteter som den har mottagit,* *2) rapporter om tvivelaktiga transaktioner som lämnats in av rapporteringsskyldiga samt av de ansvariga enheter som avses i 1 kap. 4 § 2 mom. 6 punkten i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,* *3) upplysningar från tillsynsorgan och centrala register,* *4) information som spridits till behöriga myndigheter och åtgärder som vidtagits med anledning av denna spridning,* *5) begäranden som skickats in till och mottagits från andra finansunderrättelseenheter,* *6) begäranden som skickats in till och mottagits från de behöriga myndigheter som avses i 1 kap. 4 § 2 mom. 3 punkten i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,* *7) personalresurser som tilldelats centralen för utredning av penningtvätt,* *8) uppgifter om gränsöverskridande fysiska förflyttningar av kontanter som skickats in av Tullen i enlighet med artikel 9 i förordningen om kontroller av kontanta medel,* *9) antalet i 6 § i denna lag avsedda förordnanden om att avbryta en transaktion och i 6 a § avsedda förordnanden om att avbryta användningen av ett bankkonto, betalkonto eller konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse.* *Rapporten ska även innehålla information om de trender och typer som identifierats i den information som spridits till andra behöriga myndigheter. Informationen i*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	rapporten får inte göra det möjligt att identifiera någon fysisk eller juridisk person. *Centralen för utredning av penningtvätt ska i sin verksamhet respektera och skydda de berörda personernas grundläggande fri- och rättigheter.*
(En ny 2 a §)	*2 a §*
	Gemensamma analyser
	*Centralen för utredning av penningtvätt får delta i team för gemensam analys av tvivelaktiga transaktioner och misstänkt verksamhet och göra en begäran om att inrätta ett team för gemensam analys. I analysteamen får centralen för utredning av penningtvätt och utländska centraler för utredning av penningtvätt (**finansunderrättelseenheter**), Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och tredje parter, inbegripet unionens organ och byråer, delta, om dessa tredje parters befogenheter omfattar sådant deltagande.* *De finansunderrättelseenheter som ingår i ett analysteam och som Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska bistå i enlighet med artikel 40 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1620 om inrättande av myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010 ska inrätta en grupp för gemensam analys för ett visst ändamål och under en begränsad period, som kan förlängas med ömsesidigt samtycke, för att genomföra operativa analyser av tvivelaktiga transaktioner eller misstänkta aktiviteter som innefattar en eller flera av de finansunderrättelseenheter som inrättar teamet.* *Ett team för gemensam analys får inrättas om* *1) de operativa analyser som görs vid finansunderrättelseenheterna kräver svåra och krävande analyser med kopplingar till andra medlemsstater,*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	2) flera finansunderrättelseenheter genomför operativa analyser där omständigheterna motiverar samordnade, gemensamma åtgärder i de berörda medlemsstaterna. *Om teamet för gemensam analys behöver hjälp från en annan finansunderrättelseenhet än de som är del av teamet, kan det begära att denna andra finansunderrättelseenhet* *1) ansluter sig till teamet för gemensam analys,* *2) översänder underrättelser om penningtvätt och andra finansiella uppgifter till teamet för gemensam analys.* *En finansunderrättelseenhet kan bjuda in tredje parter, inbegripet unionens organ och byråer, att delta i de gemensamma analyserna när det är relevant för de gemensamma analyserna och om dessa tredje parters befogenheter omfattar sådant deltagande. De finansunderrättelseenheter som deltar i de gemensamma analyserna fastställer de villkor som gäller för tredje parters deltagande och inför åtgärder som garanterar konfidentialiteten och säkerheten för den information som utbyts. Den information som utbyts får endast användas för de ändamål för vilka den gemensamma analysen inrättades.* *En anställd vid centralen för utredning av penningtvätt som deltar i ett team för gemensam analys får för den analys som teamet genomför ge teamet sådana uppgifter som avses i 3 § 2 och 3 mom.*
(En ny 2 b §)	*2 b §* ***Tillhandahållande av information till tillsynsorgan*** *Centralen för utredning av penningtvätt ska på eget initiativ eller på begäran tillhandahålla den behöriga tillsynsmyndighet som avses i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism information som kan vara relevant för tillsynen enligt 5 kap. i den lagen, inbegripet åtminstone information om följande:* *1) kvaliteten på och antalet rapporter om tvivelaktiga transaktioner som lämnats in av rapporteringsskyldiga och ansvariga enheter,*

Gällande lydelse	Föreslagen lydelse
	2) kvaliteten på de svar, och hur snabbt de lämnas in, som rapporteringsskyldiga och ansvariga enheter lämnar på begäranden enligt artikel 69.1 första stycket b i penningtvättsförordningen från finansunderrättelseenheter,
	3) relevanta resultat av strategiska analyser som utförts enligt 2 § 1 mom. 8 punkten samt all relevant information om trender och metoder för penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, inbegripet geografiska, gränsöverskridande och framväxande risker.
	Centralen för utredning av penningtvätt ska underrätta tillsynsorganen närhelst information som den förfogar över tyder på att rapporteringsskyldiga eller ansvariga enheter eventuellt bryter mot Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1113 om uppgifter som ska åtföljа överföringar av medel och vissa kryptotillgångar och ändring av direktiv (EU) 2015/849, nedan ***förordningen om betalningsuppgifter****. Sådant beslut om utlämnande av uppgifter som avses i detta moment fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt.*
	Utom när det är absolut nödvändigt för tillämpningen av 2 mom. får information som tillhandahålls med stöd av denna paragraf inte innehålla några uppgifter om specifika fysiska eller juridiska personer eller fall, inbegripet fysiska eller juridiska personer som är föremål för en pågående analys eller utredning, eller som kan leda till identifiering av fysiska eller juridiska personer.
(En ny 2 c §)	*2 c §*
	Förordnande om uppföljning av transaktioner eller aktiviteter
	En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan meddela en rapporteringsskyldig eller ansvarig enhet ett förordnande att under en period som centralen fastställer följa de transaktioner eller aktiviteter som utförs via ett eller flera bankkonton eller betalkonton

Gällande lydelse	Föreslagen lydelse
	eller konton för kryptotillgångar eller andra affärsförbindelser som förvaltas av den rapporteringsskyldiga eller ansvariga enheten för personer som utgör en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Centralen för utredning av penningtvätt kan ålägga den rapporteringsskyldiga eller den ansvariga enheten att rapportera om resultaten av uppföljningen. *En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan på begäran av en utländsk finansunderrättelseenhet meddela den rapporteringsskyldiga eller den ansvariga enheten ett förordnande enligt 1 mom.*
(En ny 2 d §)	*2 d §* ***Underrättelser till rapporteringsskyldiga och ansvariga enheter*** *En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan underrätta en rapporteringsskyldig och en ansvarig enhet om omständigheter som är relevanta för utförandet av åtgärder för kundkännedom enligt kapitel III i penningtvättsförordningen. Informationen ska omfatta följande:* *1) typer av transaktioner eller aktiviteter som medför en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism,* *2) specifika personer som utgör en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.* *3) specifika geografiska områden som medför en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.* *Den underrättelse som avses i 1 mom. ska tillämpas under en period som centralen för utredning av penningtvätt fastställer och som inte får överstiga sex månader.* *Finansunderrättelseenheterna ska årligen förse rapporteringsskyldiga och ansvariga enheter med strategisk information om typer, riskindikatorer och trender inom penningtvätt och finansiering av terrorism.*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	3 §
Registret för förhindrande, avslöjande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism	*Registret för förhindrande, avslöjande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Namnet på och identiteten hos den som rapporterar tvivelaktiga transaktioner är sekretessbelagd information. Oberoende av sekretessplikten får denna information dock lämnas ut för de ändamål som anges i 4 § 4 mom. och 5 § 3 mom.	Namnet på och identiteten hos den som rapporterar tvivelaktiga transaktioner är sekretessbelagd information. Oberoende av sekretessplikten får denna information dock lämnas ut *om det är nödvändigt för förundersökning, åtalsprövning, domstolsbehandling och straffverkställighet i fråga om penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt brott enligt bilaga I till Europolförordningen.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Bestämmelser om behandling av polisens personuppgifter finns dessutom i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten och i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019).	*De anställda vid centralen för utredning av penningtvätt är bundna av motsvarande sekretesskrav som de som anges i 11 kap. 66 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. De anställda ska dessutom upprätthålla en hög yrkesmässig standard, inklusive höga yrkesmässiga normer för dataskydd, samt ha stor integritet och rätt kompetens när det gäller etisk hantering av stora datamängder. Centralen för utredning av penningtvätt ska ha förfaranden för att förebygga och hantera intressekonflikter.* Bestämmelser om behandling av polisens personuppgifter finns dessutom i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten och i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019).

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §	4 §
Centralens rätt att få, använda och lämna ut uppgifter	*Centralens rätt att få, använda och lämna ut uppgifter*
Trots bestämmelserna om hemlighållande av uppgifter om företagshemligheter eller uppgifter om en enskild persons, sammanslutnings eller stiftelses ekonomiska förhållanden, ekonomiska ställning eller beskattningsuppgifter har centralen för utredning av penningtvätt rätt att av myndigheter, av sammanslutningar som har ålagts en offentlig uppgift och av rapporteringsskyldiga, inbegripet vid behov deras chefer och anställda, avgiftsfritt få uppgifter och handlingar som är nödvändiga för förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Beslut om inhämtande av sekretessbelagda uppgifter fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt. Bestämmelserna i någon annan lag om tystnadsplikt och förbud att vittna för advokater och rättegångsbiträden med tillstånd begränsar dock rätten för centralen för utredning av penningtvätt att få uppgifter.	Trots bestämmelserna om hemlighållande av uppgifter om företagshemligheter eller uppgifter om en enskild persons, sammanslutnings eller stiftelses ekonomiska förhållanden, ekonomiska ställning eller beskattningsuppgifter har centralen för utredning av penningtvätt rätt att av myndigheter, av sammanslutningar som har ålagts en offentlig uppgift och av rapporteringsskyldiga *och ansvariga enheter*, inbegripet vid behov deras chefer och anställda, avgiftsfritt få uppgifter och handlingar som är nödvändiga för förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Beslut om inhämtande av sekretessbelagda uppgifter fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt. Bestämmelserna i någon annan lag om tystnadsplikt och förbud att vittna för advokater och rättegångsbiträden med tillstånd begränsar dock rätten för centralen för utredning av penningtvätt att få uppgifter.
Trots tystnadsplikten för en medlem, en revisor, en verksamhetsgranskare, en styrelseledamot eller en anställd har centralen för utredning av penningtvätt på skriftlig begäran av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen rätt att av en enskild sammanslutning, stiftelse eller person avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism.	Trots tystnadsplikten för en medlem, en revisor, en verksamhetsgranskare, en styrelseledamot eller en anställd har centralen för utredning av penningtvätt på skriftlig begäran av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen rätt att av en enskild sammanslutning, stiftelse eller person avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. *Centralen för utredning av penningtvätt ska ha direkt och omedelbar tillgång till följande finansiella och administrativa information:* *1) uppgifter som finns i övervakningssystemet för bank- och betalkonton,* *2) uppgifter från rapporteringsskyldiga och ansvariga enheter, inbegripet information om*

Gällande lydelse	Föreslagen lydelse
	överföringar av medel enligt definitionen i artikel 3.9 i förordningen om betalningsuppgifter och överföringar av kryptotillgångar enligt definitionen i artikel 3.10 i den förordningen. *3) uppgifter om hypotekslån och lån,* *4) uppgifter som finns i databaser för nationell valuta och valutaväxling,* *5) uppgifter om värdepapper,* *6) skatteuppgifter, inbegripet uppgifter som innehas av skattemyndigheterna samt uppgifter som erhållits i enlighet med artikel 8.3a i rådets direktiv 2011/16/EU om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG,* *7) uppgifter om offentliga upphandlingsförfaranden för varor eller tjänster, eller koncessioner,* *8) uppgifter i bankkontoregistrens sammankopplingssystem som avses i 4 kap. 17 j § i lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton (/)samt uppgifter i fastighetsregistret,* *9) uppgifter i befolkningsdatasystemet,* *10) uppgifter i register över pass och visum,* *11) uppgifter i systemet för passageraruppgifter,* *12) uppgifter i handels- och företagsregistret,* *13) uppgifter i trafik- och transportregistret,* *14) uppgifter i register över socialförsäkring,* *15) tulluppgifter, inbegripet gränsöverskridande fysiska överföringar av kontanter,* *16) uppgifter i vapenregistret,* *17) uppgifter i registret över verkliga förmånstagare,* *18) uppgifter som är tillgängliga genom sammankoppling av det centrala register över verkliga förmånstagare som avses i 3 kap. 7 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism med andra centrala register över verkliga förmånstagare,* *19) uppgifter i föreningsregistret och stiftelseregistret,*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	20) uppgifter enligt 10 kap 60 § och 11 kap. 66 § 2 mom. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,
	21) databaser som lagrar uppgifter om handel med utsläppsrätter för koldioxid, som inrättas i enlighet med artikel 41 i kommissionens förordning (EU) nr 389/2013 om upprättande av ett unionsregister i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG och Europaparlamentets och rådets beslut nr 280/2004/EG och nr 406/2009/EG samt om upphävande av kommissionens förordningar (EU) nr 920/2010 och (EU) nr 1193/2011,
	22) uppgifter om årsbokslut för företag i handelsregistret,
	23) uppgifter i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden,
	24) uppgifter som innehas av marknadsdomstolen,
	25) uppgifter som finns i insolvensregistret och information som innehas av Utsökningsverket,
	26) uppgifter om medel och andra tillgångar som frysts eller immobiliserats enligt riktade ekonomiska sanktioner, samt direkt eller indirekt tillgång till följande information om brottsbekämpning:
	27) all slags information eller data som redan innehas av behöriga myndigheter i samband med förebyggande, upptäckt, utredning eller lagföring av brott, och
	28) all slags information eller data som innehas av offentliga myndigheter eller enskilda i samband med förebyggande, upptäckt, utredning eller lagföring av brott och som är tillgänglig för behöriga myndigheter utan att de behöver vidta tvångsåtgärder enligt nationell rätt.
Uppgifter som avses i 1 och 2 mom. får lämnas ut till centralen för utredning av penningtvätt som en datamängd eller i elektronisk form.	*De* uppgifter som avses i 1 och *3* mom. får lämnas ut till centralen för utredning av penningtvätt som en datamängd eller i elektronisk form *genom säkra och skyddade kommunikationskanaler. Tillgången till de uppgifter som avses i 3 mom. ska anses vara direkt och omedelbar om uppgifterna finns i en it-databas, ett register eller ett datasöksystem varifrån centralen för utredning av penningtvätt kan hämta informationen utan mellanliggande steg, eller*

Gällande lydelse

Uppgifterna i penningtvättsregistret får oberoende av sekretessbestämmelserna användas och lämnas ut endast för att förhindra, avslöja och utreda samt till undersökning föra penningtvätt och finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt brott som avses i bilaga I till Europolförordningen och för att skydda den nationella säkerheten. Centralen för utredning av penningtvätt får lämna ut uppgifter också utan begäran. Dessutom får uppgifter lämnas ut till utrikesministeriet för skötsel av uppgifter enligt 9 § i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism och till utmätningsmannen för skötsel av uppgifter enligt 14 § i den lagen och uppgifter enligt 2 b § i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967). Uppgifter får lämnas ut också till en behörig tillsynsmyndighet och en advokatförening som avses i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, om den uppgift som lämnas ut är nödvändig för att den behöriga tillsynsmyndigheten eller advokatföreningen ska kunna utföra de uppgifter som avses i den lagen. Uppgifter får lämnas ut till Finansinspektionen, om uppgifterna är nödvändiga för utförandet av de i kreditinstitutslagen *(610/2014)* föreskrivna uppgifter som krävs för en bedömning av risken för penningtvätt och finansiering av terrorism. Motsvarande i detta moment avsedda nödvändiga uppgifter får lämnas ut också till Europeiska centralbanken när den sköter uppgifter som avses i rådets förordning (EU) nr 1024/2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken

Föreslagen lydelse

om de sammanslutningar eller myndigheter som innehar uppgifterna utan dröjsmål lämnar dem till centralen för utredning av penningtvätt och ingen sammanslutning, myndighet eller tredje part kan påverka de begärda uppgifterna eller den information som ska lämnas. Om centralen för utredning av penningtvätt har getts indirekt tillgång till uppgifter enligt 27 och 28 punkten, ska den sammanslutning eller myndighet som innehar de begärda uppgifterna tillhandahålla dem utan obefogat dröjsmål.

Uppgifterna i penningtvättsregistret får oberoende av sekretessbestämmelserna användas och lämnas ut endast för att förhindra, avslöja och utreda samt till undersökning föra penningtvätt och finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism, brott som avses i bilaga I till Europolförordningen *samt* för att skydda den nationella säkerheten. Centralen för utredning av penningtvätt får lämna ut uppgifter också utan begäran. Dessutom får uppgifter lämnas ut till utrikesministeriet för skötsel av uppgifter enligt 9 § i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism och till utmätningsmannen för skötsel av uppgifter enligt 14 § i den lagen och uppgifter enligt 2 b § i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967). Uppgifter får *också* lämnas ut till *de behöriga myndigheter* som *enligt 11 kap. 65 §* i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *ansvarar för riktade ekonomiska sanktioner. Uppgifter får lämnas ut också till en behörig tillsynsmyndighet och en advokatförening som avses i lagen om förhindrade av penningtvätt och av finansiering av terrorism, om den uppgift som lämnas ut är nödvändig för att den behöriga tillsynsmyndigheten eller advokatföreningen ska kunna utföra de uppgifter som avses i den lagen.* Uppgifter får lämnas ut till Finansinspektionen, om uppgifterna är nödvändiga för utförandet av de i kreditinstitutslagen föreskrivna uppgifter som

Gällande lydelse

i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut. *Uppgifter får också lämnas till Europol.* Ett sådant beslut om utlämnande av uppgifter som avses i detta moment fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt. Uppgifter som avses i detta moment får lämnas ut som en datamängd eller i elektronisk form. Polisen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet och åklagarna har rätt att få finansiell information och finansiella analyser från centralen för utredning av penningtvätt för förhindrande, avslöjande och utredning av brott som avses i bilaga I till Europolförordningen och för att föra sådana brott till åtalsprövning.

Centralen för utredning av penningtvätt kan sätta begränsningar och ställa villkor för användningen av de uppgifter enligt 1, 2 och 4 mom. som lämnas ut. Centralen kan vägra *att* lämna ut uppgifter till någon annan än en förundersökningsmyndighet, om det *i ärendet* finns skäl att misstänka penningtvätt eller finansiering av terrorism och målen för utredningen kan äventyras om uppgifter lämnas ut.

Föreslagen lydelse

krävs för en bedömning av risken för penningtvätt och finansiering av terrorism. Motsvarande i detta moment avsedda nödvändiga uppgifter får lämnas ut också till Europeiska centralbanken när den sköter uppgifter som avses i rådets förordning (EU) nr 1024/2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut. *Dessutom får uppgifter lämnas ut till behöriga myndigheter enligt 1 kap. 4 § 2 mom. 2 och 3 punkten i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och till ansvariga enheter enligt 1 kap. 4 § 2 mom. 6 punkten i den lagen när de agerar som en del av ett partnerskap för informationsutbyte enligt artikel 75 i penningtvättsförordningen.* Sådant beslut om utlämnande av uppgifter som avses i detta moment fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt. *De* uppgifter som avses i detta moment får lämnas ut *till centralen för utredning av penningtvätt* som en datamängd eller i elektronisk form *genom säkra och skyddade kommunikationskanaler*. Polisen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet och åklagarna har rätt att få finansiell information och finansiella analyser från centralen för utredning av penningtvätt för förhindrande, avslöjande och utredning av brott som avses i bilaga I till Europolförordningen och för att föra sådana brott till åtalsprövning.

Centralen för utredning av penningtvätt kan sätta begränsningar och ställa villkor för användningen av de uppgifter enligt 1, 2*, 3* och *6* mom. som lämnas ut. Centralen kan vägra lämna ut uppgifter till någon annan än förundersökningsmyndighet*en*, om det finns skäl att misstänka penningtvätt eller finansiering av terrorism och målen för utredningen kan äventyras om uppgifter lämnas ut*, eller det rör sig om ett undantagsfall där uppgiftslämnandet skulle vara klar oproportionellt i förhållande till en fysisk eller juridisk persons legitima intressen eller irrelevant för det ändamål för vilket det har begärts. I sådana fall ska centralen för utredning av penningtvätt skriftligen informera den begärande myndigheten om*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	skälen till detta. De behöriga myndigheter som avses i 1 kap. 4 § 2 mom. 3 och 4 punkten i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism ska ge centralen för utredning av penningtvätt återkoppling om användningen och användbarheten av de uppgifter som lämnats i enlighet med 6 mom. och i enlighet med 2 § 1 mom. 1 och 3 punkten och om resultatet av de åtgärder som vidtagits och de utredningar som genomförts utifrån denna information. Sådan återkoppling ska lämnas regelbundet och i varje fall i aggregerad form åtminstone en gång per år.
De förfrågningar som centralen för utredning av penningtvätt gjort med stöd av den rätt att få uppgifter som anges i 1 och 2 mom. eller innehållet i förfrågningarna får inte avslöjas för den som förfrågningarna gäller. På bevarande och kontroll av förfrågningarna och de svar som getts med anledning av dem tillämpas *bestämmelserna om bevarande och kontroll* av uppgifter om tvivelaktiga transaktioner *i 4 kap. 3 § 1 och 2 mom. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism*.	De förfrågningar som centralen för utredning av penningtvätt gjort med stöd av den rätt att få uppgifter som anges i 1*,* 2 och *3* mom. eller innehållet i förfrågningarna får inte avslöjas för den som förfrågningarna gäller. På bevarande och kontroll av förfrågningarna och de svar som getts med anledning av dem tillämpas *vad som i artikel 77 i penningtvättsförordningen* föreskrivs om lagring av uppgifter om tvivelaktiga transaktioner.
5 §	5 §
Utbyte av information	***Internationellt u****tbyte av information*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Centralen för utredning av penningtvätt kan efter en motiverad begäran lämna ut uppgifter som avses i 3 § 2 och 3 mom. till en central för utredning av penningtvätt eller en annan behörig myndighet *i en främmande stat* för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. En begäran om *utlämnande av* uppgifter ska besvaras utan ogrundat dröjsmål. Centralen för utredning av penningtvätt kan sätta begränsningar och ställa villkor för användningen av de uppgifter som lämnas ut. Centralen kan vägra att lämna ut uppgifter om det kan vara till skada för arbetet med att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket egendom eller vinning	Centralen för utredning av penningtvätt kan efter en motiverad begäran lämna ut uppgifter som avses i 3 § 2 och 3 mom. till en *utländsk finansunderrättelseenhet* eller annan behörig myndighet för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. En begäran om uppgifter *från en utländsk finansunderrättelseenhet* ska besvaras *så snart som möjligt och i varje fall senast fem arbetsdagar efter det att begäran togs emot, om centralen för utredning av penningtvätt antingen förfogar över den begärda informationen eller den begärda informationen finns i en databas eller ett register som centralen har direkt tillgång till. I vederbörligen motiverade undantagsfall får*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
har fåtts av penningtvätt eller av finansiering av terrorism, eller om det kan utgöra hinder för att ärendet förs till undersökning, eller om utbyte av information skulle strida mot principerna för de mänskliga rättigheterna eller de grundläggande friheterna eller på något annat sätt strida mot de grundläggande principerna i Finlands rättsordning. Centralen för utredning av penningtvätt kan lämna ut uppgifter till en central för utredning av penningtvätt eller en annan behörig myndighet i en främmande stat också utan begäran, om det behövs för ett ändamål som anges i detta moment. När centralen för utredning av penningtvätt fått en sådan i 4 kap. 1 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism avsedd rapport som berör en annan medlemsstat i Europeiska unionen, ska den utan dröjsmål förmedla rapporten till centralen för utredning av penningtvätt i den berörda medlemsstaten. Centralen för utredning av penningtvätt ska ge en myndighet i ett annat land respons på effekterna av och kvaliteten på det informationsutbyte som skett med stöd av denna lag.	*denna tidsfrist förlängas till högst tio arbetsdagar. Om centralen för utredning av penningtvätt inte kan inhämta de begärda uppgifterna, ska den informera den anmodande finansunderrättelseenheten om detta. Om centralen för utredning av penningtvätt får en begäran att tillhandahålla uppgifter som inte finns i en databas eller i ett register som den har direkt tillgång till eller som den redan förfogar över, ska centralen för utredning av penningtvätt i motiverade och brådskande undantagsfall tillhandahålla de uppgifterna inom en arbetsdag efter att begäran togs emot. Om centralen för utredning av penningtvätt inte kan svara inom en arbetsdag eller inte kan få direkt tillgång till uppgifterna ska den informera den anmodande finansunderrättelseenheten och lämna en motivering. Om tillhandahållandet av de begärda uppgifterna inom en arbetsdag skulle innebära en oproportionell börda för centralen för utredning av penningtvätt, får den skjuta upp tillhandahållandet av uppgifterna. I sådana fall ska centralen omedelbart informera den anmodande finansunderrättelseenheten om uppskjutandet. Centralen för utredning av penningtvätt får förlänga tidsfristen för att besvara en begäran om information till högst tre arbetsdagar. En begäran om utlämnande av uppgifter från en utländsk behörig myndighet ska besvaras utan obefogat dröjsmål.*
(Ett nytt 4 mom.)	*Centralen för utredning av penningtvätt kan sätta begränsningar och ställa villkor för användningen av de uppgifter som lämnas ut. Centralen kan vägra att lämna ut uppgifter till en utländsk finansunderrättelseenhet, om utlämnandet kan strida mot de grundläggande principerna i Finlands rättsordning. Centralen kan vägra att ge en utländsk finansunderrättelseenhet ett förhandsgodkännande för spridning av information till behöriga myndigheter i den staten, om sådan spridning kan vara till skada för arbetet med att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket egendom eller vinning har fåtts av penningtvätt eller av finansiering av terrorism eller kan utgöra*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	hinder för att ärendet förs till undersökning eller om spridningen av informationen faller utanför tillämpningsområdet för bestämmelserna om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, eller om utbyte av information skulle strida mot principerna för de mänskliga rättigheterna eller de grundläggande friheterna eller på något annat sätt strida mot de grundläggande principerna i Finlands rättsordning. Varje vägran att lämna godkännande ska vederbörligen förklaras. Centralen för utredning av penningtvätt kan vägra att lämna ut uppgifter till en utländsk behörig myndighet, om det kan vara till skada för arbetet med att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket egendom eller vinning har fåtts av penningtvätt eller av finansiering av terrorism, eller om det kan utgöra hinder för att ärendet förs till undersökning, eller om utbyte av information skulle strida mot principerna för de mänskliga rättigheterna eller de grundläggande friheterna eller på något annat sätt strida mot de grundläggande principerna i Finlands rättsordning. Centralen får lämna ut uppgifter till en utländsk finansunderrättelseenhet eller annan behörig myndighet också utan begäran, om det behövs för ett ändamål som anges i detta moment. När centralen för utredning av penningtvätt fått en sådan i artiklarna 69 och 74 samt 80.4 andra stycket i penningtvättsförordningen avsedd rapport som berör en annan medlemsstat i Europeiska unionen, ska den utan dröjsmål förmedla rapporten eller all relevant information om den till finansunderrättelseenheten i den berörda medlemsstaten, utan att sätta begränsningar eller ställa villkor för användningen av informationen. Centralen för utredning av penningtvätt ska ge en myndighet i ett annat land respons på effekterna av och kvaliteten på det informationsutbyte som skett med stöd av denna lag.
(Ett nytt 5 mom.)	*Uppgifter får lämnas ut även till Europol, Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism (Amla), den europeiska åklagarmyndigheten (Eppo),*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust). Uppgifterna ska lämnas utan obefogat dröjsmål.
	Mottagandet och utlämnandet av de uppgifter som avses i denna paragraf mellan finansunderrättelseenheterna i EU:s medlemsstater och Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska med hjälp av ett särskilt decentraliserat system (FIU.net). I händelse av tekniskt fel på FIU.net ska informationen vidarebefordras på annat lämpligt sätt som säkerställer en hög datasäkerhetsnivå och en hög dataskyddsnivå. FIU.net får också användas för kommunikationer med finansunderrättelseenheternas motsvarigheter i tredjeländer och med andra myndigheter och unionens organ och byråer. Sådant informationsutbyte mellan en finansunderrättelseenhet och dess motparter i tredjeländer och mellan behöriga myndigheter som inte är sammankopplade med FIU.net ska ske genom skyddade kommunikationskanaler med användning av datamängder eller elektroniskt med användning av senaste teknik som finns tillgänglig.
Uppgifter som avses i denna paragraf får med användning av den senaste teknik som finns tillgänglig tas emot och lämnas ut som en datamängd eller i elektronisk form i ett gemensamt överenskommet förfarande. Centralen för utredning av penningtvätt får söka träffar i ett register som förvaltas av finansunderrättelseenheten i någon av Europeiska unionens medlemsstater, om den behöriga myndigheten i den medlemsstaten har gett sitt samtycke. Finansunderrättelseenheten i någon av Europeiska unionens medlemsstater kan ges rätt att söka träffar i det register som avses i 3 § för att utreda om registret innehåller uppgifter om ett föremål för den statens sökningar. Beslut om utlämnande av uppgifter som avses i denna paragraf och av uppgifter om sökträffar fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt.	Centralen för utredning av penningtvätt får söka träffar i ett register som förvaltas av en finansunderrättelseenhet i någon av Europeiska unionens medlemsstater, om den behöriga myndigheten i den medlemsstaten har gett sitt samtycke. *En* finansunderrättelseenhet i någon av Europeiska unionens medlemsstater kan ges rätt att söka träffar i det register som avses i 3 § för att utreda om registret innehåller uppgifter om ett föremål för den statens sökningar. Beslut om utlämnande av uppgifter som avses i denna paragraf och av uppgifter om sökträffar fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt.
Bestämmelser om internationell rättshjälp i brottmål utfärdas särskilt.	Bestämmelser om internationell rättshjälp i brottmål utfärdas särskilt.

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 §	6 §
Förordnande av centralen för utredning av penningtvätt om avbrytande av en transaktion	*Förordnande av centralen för utredning av penningtvätt om avbrytande av en transaktion*
En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan ålägga en rapporteringsskyldig att avbryta en transaktion för högst tio vardagar, om ett sådant avbrott är nödvändigt för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning.	En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan ålägga en rapporteringsskyldig *eller en ansvarig enhet* att avbryta en transaktion för högst tio vardagar, om ett sådant *avbrytande* är nödvändigt för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. *Om det på grundval av en misstanke som rapporterats enligt artikel 69 i penningtvättsförordningen fastställs att det finns ett behov av att avbryta eller vägra samtycke till en transaktion, ska ett förordnande om avbrytande eller en vägran till samtycke meddelas den rapporteringsskyldiga eller den ansvariga enheten inom tre arbetsdagar från rapporteringen. Om behovet av att avbryta en transaktion grundar sig på analytiskt arbete som gjorts vid centralen för utredning av penningtvätt, oavsett om en tidigare rapport har lämnats in av den rapporteringsskyldiga eller den ansvariga enheten, ska centralen för utredning av penningtvätt förordna om avbrytande så snart som möjligt.*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan för verkställande meddela tullmyndigheten och gränsbevakningsmyndigheten ett förordnande att under högst tio vardagar hålla inne medel som påträffats i samband med en tullåtgärd eller gränskontroll eller gränsövervakning, om en sådan åtgärd är nödvändig för att förhindra, avslöja eller utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. Med medel som ska hållas inne avses kontanta medel enligt artikel	En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan för verkställande meddela tullmyndigheten och gränsbevakningsmyndigheten ett förordnande att under högst tio vardagar hålla inne medel som påträffats i samband med en tullåtgärd eller gränskontroll eller gränsövervakning, om en sådan åtgärd är nödvändig för att förhindra, avslöja eller utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. Med medel som ska

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur unionen och om upphävande av förordning (EG) nr 1889/2005 samt annan lös egendom som har ett ekonomiskt värde.	hållas inne avses kontanta medel enligt artikel 2.1 i *förordningen om kontanta medel* samt annan lös egendom som har ett ekonomiskt värde.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
(en ny 6 a §)	*6 a §*
	Förordnande av centralen för utredning av penningtvätt om att avbryta användningen av ett bankkonto, betalkonto eller konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse
	En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan ålägga en rapporteringsskyldig eller en ansvarig enhet att avbryta användningen av ett bankkonto, betalkonto eller konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse för högst fem vardagar, om ett sådant avbrytande är nödvändigt för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning.
	En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan på begäran av en utländsk myndighet som ansvarar för bekämpning av penningtvätt eller av finansiering av terrorism ålägga en rapporteringsskyldig eller en ansvarig enhet att avbryta användningen av ett bankkonto, betalkonto eller konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse för högst fem vardagar, om ett sådant avbrytande är nödvändigt för att förhindra, avslöja eller utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning.
	Centralen för utredning av penningtvätt har för ändamål som anges i 1, 2 eller 4 mom. rätt att be den vars tillgångar eller egendom

Gällande lydelse	Föreslagen lydelse
	avbrytandet gäller inkomma med en utredning om användningen av bankkontot, betalkontot eller kontot för kryptotillgångar eller om affärsförbindelsen. Ett förordnande att avbryta användningen av ett bankkonto, betalkonto eller konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse ska utan dröjsmål återkallas när avbrytande inte längre behövs.
	Centralen för utredning av penningtvätt kan förordna att ett i 1 och 2 mom. avsett avbrytande ska förlängas med högst 25 vardagar, om ett sådant avbrytande är nödvändigt för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning.
	Omprövning av ett förordnande om förlängt avbrytande av användningen av ett bankkonto, betalkonto eller konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse som centralen för utredning av penningtvätt har meddelat med stöd av 4 mom. får begäras hos centralkriminalpolisen. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003). Ett beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).
(en ny 6 b §)	*6 b §*
	Statens skadeståndsansvar
	Om ett förordnande om avbrytande med stöd av 6 och 6 a § i denna lag har meddelats utan grund, ska staten ersätta den som är föremål för beslutet för den skada som avbrytandet har orsakat och för utgifterna i ärendet.
	Talan om ersättning för skada och utgifter ska väckas inom ett år från den dag då beslutet om avbrytande upphävdes, annars går talerätten förlorad. Om besvären över beslutet om avbrytande ännu inte har avgjorts vid den tidpunkten, ska talan väckas inom ett

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	år från den dag ärendet har avgjorts slutgiltigt.
	Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton (571/2019) 2 § 4, 5 och 7 punkten samt 6 § 2 mom.,

av dem 2 § 7 punkten sådan den lyder i lag 415/2024 och 6 § 2 mom. sådant det lyder i lag 863/2025,

ändras 1 § 2 mom., 1 a §, 1 d § 2 och 5 mom., 1 e § 2 mom., 2 § 1, 2, 11 och 12 punkten, 4 § 2 mom., 6 § och 7 § 3 mom., 10 § 1 mom., 17 b § 1 mom. och 17 f § 1 och 3 mom.,

av dem 7 § 3 mom. sådant det lyder i lag 415/2024, 1 § 2 mom. 1 punkten, 1 a § 1 och 2 mom., 1 d § 2 och 5 mom., 1 e § 2 mom., 2 § 1, 2, 11 och 12 punkten, 4 § 2 mom., 6 §, 10 § 1 mom., 17 b § 1 mom. och 17 f § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 863/2025, samt

fogas till 2 § 1 mom. nya 17–21 punkter, till 3 § en ny 11 punkt, till 6 § 3 mom. nya 3 a och 5–6 punkter, till lagen en ny 10 a §, till 17 d §, sådant det lyder i lag 863/2025, ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., samt till lagen ett nytt 4 kap., varvid det nuvarande 4 kap. blir 5 kap., som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	1 §
Övervakningssystemet för bank- och betalkonton och lagens syfte	*Övervakningssystemet för bank- och betalkonton och lagens syfte*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Syftet med övervakningssystemet för bank- och betalkonton är att	Syftet med övervakningssystemet för bank- och betalkonton är att
1) främja myndigheternas automatiserade tillgång till information om bank- och betalkonton samt bankfack,	1) främja myndigheternas automatiserade tillgång till information om bank- och betalkonton*, konton för kryptotillgångar, värdepapperskonton* samt bankfack,

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2) främja myndigheternas elektroniska tillgång till transaktions- och saldouppgifter samt uppgifter som hänför sig till värdepapper, samt 3) förbättra datasäkerheten för de personuppgifter som lämnas ut.	2) främja myndigheternas elektroniska tillgång till transaktions- och saldouppgifter samt uppgifter som hänför sig till värdepapper, samt 3) förbättra datasäkerheten för de personuppgifter som lämnas ut.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
1 a §	1 a §
Tillämpningsområde	*Tillämpningsområde*
Denna lag tillämpas på erhållande och förmedling av information om bank- och betalkonton samt bankfack, transaktions- och saldouppgifter samt uppgifter om värdepapper från betalningsinstitut*, institut för elektroniska pengar,* kreditinstitut *och leverantörer av kryptotillgångstjänster* till behöriga myndigheter med hjälp av ett övervakningssystem för bank- och betalkonton.	Denna lag tillämpas på erhållande och förmedling av information om bank- och betalkonton*, konton för kryptotillgångar, värdepapperskonton* samt bankfack, transaktions- och saldouppgifter samt uppgifter om värdepapper från *finansiella* institut och kreditinstitut till behöriga myndigheter med hjälp av ett övervakningssystem för bank- och betalkonton. *Denna lag tillämpas dessutom på erhållande och förmedling av information om bank- och betalkonton, konton för kryptotillgångar, värdepapperskonton samt bankfack med hjälp av bankkontoregistrens sammankopplingssystem.*
Det som i denna lag föreskrivs om betalningsinstitut*, institut för elektroniska pengar,* kreditinstitut *och leverantörer av kryptotillgångstjänster* tillämpas också på i Finland belägna filialer till utländska betalningsinstitut*, institut för elektroniska pengar,* kreditinstitut *och leverantörer av kryptotillgångstjänster*.	*Vad* som i denna lag föreskrivs om *finansiella* institut och kreditinstitut tillämpas också på i Finland belägna filialer till utländska *finansiella* institut och kreditinstitut.
1 d §	1 d §
Datasöksystem	*Datasöksystem*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Betalningsinstitut*, institut för elektroniska pengar och leverantörer av kryptotillgångstjänster* kan administrera ett i 1 mom. avsett datasöksystem för bank- och betalkonton. De ska då till den behöriga myndigheten lämna ut i 2 och 3 kap. avsedda uppgifter med hjälp av datasöksystemet.	*Finansiella* institut kan administrera ett i 1 mom. avsett datasöksystem för bank- och betalkonton. De ska då till den behöriga myndigheten lämna ut i 2 och 3 kap. avsedda uppgifter med hjälp av datasöksystemet.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Tullen övervakar att skyldigheterna enligt 1 och 2 mom., 4 § 2 mom. och 6 § 1 mom. fullgörs och meddelar en föreskrift om de	Tullen övervakar att skyldigheterna enligt 1 och 2 mom., 4 § 2 mom. och 6 § 1 mom. fullgörs och meddelar en föreskrift om de

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
tekniska krav som ställs på sådana datasöksystem som avses i denna paragraf.	tekniska krav som ställs på sådana datasöksystem som avses i denna paragraf. *Tullen ska vid utarbetandet av de tekniska kraven beakta de tekniska specifikationer som kommissionen antagit genom genomförandeakter för fastställande av formatet för inlämnandet av uppgifterna till de centraliserade automatiserade mekanismerna och det elektroniska strukturerade format och de tekniska medel som ska användas för att tillhandahålla transaktionsuppgifter.*
1 e §	1 e §
System för utlämnande av uppgifter	*System för utlämnande av uppgifter*
— — — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — — —
Tullen meddelar tekniska föreskrifter om på vilka sätt uppgifterna ska lämnas till systemet för utlämnande av uppgifter.	Tullen meddelar tekniska föreskrifter om på vilka sätt uppgifterna ska lämnas till systemet för utlämnande av uppgifter. *Tullen ska vid utarbetandet av de tekniska kraven beakta de tekniska specifikationer som kommissionen antagit genom genomförandeakter för fastställande av det elektroniska strukturerade format och de tekniska medel som ska användas för att tillhandahålla transaktionsuppgifter.*
2 §	2 §
Definitioner	*Definitioner*
I denna lag avses med 1) *register över bank- och betalkonton* ett register där uppgifter samlas om kunder som har bank- och betalkonton i betalningsinstitut*, institut för elektroniska pengar* och i kreditinstitut med ett i 1 d § 1 mom. avsett och av Finansinspektionen beviljat undantagstillstånd *samt om kunder hos leverantörer av kryptotillgångstjänster*, 2) *datasöksystem för bank- och betalkonton* ett system med hjälp av vilket i kreditinstitutslagen (610/2014) avsedda kreditinstitut och i 1 d § 2 mom. avsedda andra aktörer som skapat ett datasöksystem till behöriga myndigheter överlåter information om bank- och betalkonton samt *bankfack*, transaktions- och	I denna lag avses med 1) *register över bank- och betalkonton* ett register där uppgifter samlas om kunder som har bank- och betalkonton*, virtuella IBAN-konton, bankfack, värdepapperskonton och konton för kryptotillgångar* i *finansiella* institut och i kreditinstitut med ett i 1 d § 1 mom. avsett och av Finansinspektionen beviljat undantagstillstånd, 2) *datasöksystem för bank- och betalkonton* ett system med hjälp av vilket i kreditinstitutslagen (610/2014) avsedda kreditinstitut *samt finansiella institut* som skapat ett datasöksystem till behöriga myndigheter överlåter information om bank- och betalkonton*, konton för kryptotillgångar och värdepapperskonton* samt transaktions-

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
saldouppgifter om dem samt uppgifter som hänför sig till värdepapper	och saldouppgifter om dem*, uppgifter om bankfack* samt uppgifter som hänför sig till värdepapper,
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
*4) **betalningsinstitut** ett sådant betalningsinstitut som avses i 5 § i lagen om betalningsinstitut (297/2010) och en aktör som tillhandahåller betaltjänster med stöd av 7 § i den lagen,*	(Upphävs 4 och 5 punkter)
*5) **institut för elektroniska pengar** ett sådant institut för elektroniska pengar som avses i 5 § i lagen om betalningsinstitut,*	
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
*7) **leverantör av kryptotillgångstjänster** en juridisk person eller ett annat företag enligt artikel 3.1.15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1114 om marknader för kryptotillgångar och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 1095/2010 samt direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/1937,*	(Upphävs 7 punkt)
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
11) *sammanställningsprogram* en automatiserad teknisk lösning som administreras av Tullen och med vars hjälp Tullen förmedlar information om bank- och betalkonton samt bankfack, transaktions- och saldouppgifter samt uppgifter om värdepapper inom övervakningssystemet för bank- och betalkonton,	11) *sammanställningsprogram* en automatiserad teknisk lösning som administreras av Tullen och med vars hjälp Tullen förmedlar information om bank- och betalkonton*, konton för kryptotillgångar, värdepapperskonton* samt bankfack, transaktions- och saldouppgifter samt uppgifter om värdepapper inom övervakningssystemet för bank- och betalkonton,
12) *centraliserat automatiserat kontouppgiftssystem* en automatiserad mekanism enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843 om ändring av direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och om ändring av direktiven 2009/138/EG och 2013/36/EU med hjälp av vilken det är möjligt att omedelbart få information om bank- och betalkonton samt bankfack,	12) *centraliserat automatiserat kontouppgiftssystem* en automatiserad mekanism enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843 om ändring av direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och om ändring av direktiven 2009/138/EG och 2013/36/EU med hjälp av vilken det är möjligt att omedelbart få information om bank- och betalkonton, konton för kryptotillgångar och värdepapperskonton samt bankfack,
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
16) *uppgifter om värdepapper* uppgifter om värdeandelskonton enligt 2 § i lagen om värdeandelskonton (827/1991) och om värdepapperskonton enligt 2 § i lagen om värdepapperskonton (750/2012).	16) *uppgifter om värdepapper* uppgifter om värdeandelskonton enligt 2 § i lagen om värdeandelskonton (827/1991) och om

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
(Nya 17–21 punkter)	värdepapperskonton enligt 2 § i lagen om värdepapperskonton (750/2012), *17)* ***värdepapperskonto*** *värdeandelskonton enligt 2 § i lagen om värdeandelskonton (827/1991) och värdepapperskonton enligt 2 § i lagen om värdepapperskonton (750/2012),* *18)* ***konto för kryptotillgångar*** *ett konto som förvaltas av en leverantör av kryptotillgångstjänster för en eller flera fysiska eller juridiska personers räkning och som kan användas för att verkställa överföringar av kryptotillgångar,* *19)* ***virtuellt IBAN-nummer*** *en identifierare som leder till att betalningar omdirigeras till ett betalkonto som identifieras av ett annat IBAN-nummer än denna identifierare,* *20)* ***finansiella institut*** *de aktörer som avses i artikel 2.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, nedan* ***penningtvättsförordningen****,* *21)* ***bankkontoregistrens sammankopplingssystem*** *sammankoppling av nationella centraliserade automatiserade mekanismer, såsom centraliserade register eller centraliserade elektroniska datasöksystem, genom ett system för sammankoppling av bankkontoregister som utvecklats och drivs av kommissionen.*
3 §	3 §
Myndigheter som använder det centraliserade automatiserade kontouppgiftssystemet	*Myndigheter som använder det centraliserade automatiserade kontouppgiftssystemet*
Följande behöriga myndigheter har rätt att få åtkomst till sådana uppgifter i övervakningssystemet för bank- och betalkonton som lämnas ut i enlighet med 4 § och som registrerats i enlighet med 6 §, om detta är nödvändigt för fullgörandet av följande uppgifter och myndigheten enligt någon annan lag har rätt att få åtkomst till den nämnda informationen:	Följande behöriga myndigheter har rätt att få åtkomst till sådana uppgifter i övervakningssystemet för bank- och betalkonton som lämnas ut i enlighet med 4 § och som registrerats i enlighet med 6 §, om detta är nödvändigt för fullgörandet av följande uppgifter och myndigheten enligt någon annan lag har rätt att få åtkomst till den nämnda informationen:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
10) Gränsbevakningsväsendet, för förebyggande, avslöjande och utredning av brott samt för förande av brott till	10) Gränsbevakningsväsendet, för förebyggande, avslöjande och utredning av brott samt för förande av brott till

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
åtalsprövning i enlighet med lagen om brottsbekämpning inom gränsbevakningsväsendet (108/2018).	åtalsprövning i enlighet med lagen om brottsbekämpning inom gränsbevakningsväsendet (108/2018),
	11) Patent- och registerstyrelsen för den verifiering som avses i 12 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (/).
4 §	4 §
Uppgifter om bank- och betalkonton som lämnas ut ur datasöksystemet för bank- och betalkonton	*Uppgifter om bank- och betalkonton som lämnas ut ur datasöksystemet för bank- och betalkonton*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Via datasöksystemet ska till behöriga myndigheter utlämnas följande uppgifter om de, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av information, med stöd av någon annan lag har rätt att få dem:	Via datasöksystemet ska till behöriga myndigheter utlämnas följande uppgifter om de, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av information, med stöd av någon annan lag har rätt att få dem:
1) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för kontoinnehavaren och den som har rätt att använda kontot, datum när kundrelationen eller rätten att använda kontot har börjat och upphört eller, om kontoinnehavaren är en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet, datum när kundrelationen eller rätten att använda kontot har börjat och upphört, samt alla hos den juridiska personen som har rätt att använda kontot och sådana uppgifter om dem som ovan nämns för fysiska personer eller, om den som har rätt att använda kontot är en allmän intressebevakare, i stället för intressebevakarens namn, födelsedatum och personbeteckning, tjänsteproducentens identifieringsuppgifter, intressebevakarens titel samt, om tjänsteproducenten har fler än en allmän intressebevakare, intressebevakarens ordningsnummer,	1) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, *andra identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i penningtvättsförordningen*, för kontoinnehavaren och den som har rätt att använda kontot *samt* datum när kundrelationen eller rätten att använda kontot har börjat och upphört eller, om kontoinnehavaren är en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet, datum när kundrelationen eller rätten att använda kontot har börjat och upphört samt alla hos den juridiska personen som har rätt att använda kontot och sådana uppgifter om dem som ovan nämns för fysiska personer eller, om den som har rätt att använda kontot är en allmän intressebevakare, i stället för intressebevakarens namn, födelsedatum och personbeteckning, tjänsteproducentens identifieringsuppgifter, intressebevakarens titel samt, om tjänsteproducenten har fler än en allmän intressebevakare, intressebevakarens ordningsnummer,
2) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för de verkliga förmånstagare som avses i 1 kap. 5–7 § i lagen	2) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning *och antingen andra identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i penningtvättsförordningen eller*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,	*andra identifieringsuppgifter eller ett unikt identifieringsnummer* för de verkliga förmånstagare som avses i 1 kap. 5–7 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *samt datum då en fysisk person blev verklig förmånstagare för kundkontoinnehavaren och datum då personen upphörde att vara verklig förmånstagare för kundkontoinnehavaren*,
3) i fråga om bank- och betalkonton IBAN-nummer eller något annat identifikationssignum samt datum för öppnande och avslutande av kontot,	3) i fråga om bank- och betalkonton IBAN-nummer eller något annat identifikationssignum samt datum för öppnande och avslutande av kontot,
	3 a) i fråga om virtuella IBAN-nummer som utfärdats av ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut det virtuella IBAN-numret, den unika identifieringskoden för det konto till vilket betalningar till det virtuella IBAN-numret automatiskt omdirigeras och datumen för kontots öppnande och avslutande. När det gäller virtuella IBAN-nummer ska den kundkontoinnehavare som avses i 1 och 2 punkten vara innehavare av det konto till vilket betalningar till det virtuella IBAN-numret automatiskt omdirigeras,
4) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för den som hyr ett bankfack och den som har rätt att använda bankfacket samt identifieringsuppgifter om bankfacket och hyrestidens längd eller, om det är fråga om en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt identifieringsuppgifter om bankfacket och hyrestidens längd eller, om den som har rätt att använda bankfacket är en allmän intressebevakare, i stället för intressebevakarens namn, födelsedatum och personbeteckning, tjänsteproducentens identifieringsuppgifter, intressebevakarens titel samt, om tjänsteproducenten har fler än en allmän intressebevakare, intressebevakarens ordningsnummer.	4) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, *antingen de andra identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i penningtvättsförordningen eller* medborgarskap, för den som hyr ett bankfack och den som har rätt att använda bankfacket samt identifieringsuppgifter om bankfacket *samt det datum då hyresperioden påbörjades och vid behov det datum då den avslutades eller*, om det är fråga om en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt identifieringsuppgifter om bankfacket *samt det datum då hyresperioden påbörjades och vid behov det datum då den avslutades* eller, om den som har rätt att använda bankfacket är en allmän intressebevakare, i stället för intressebevakarens namn, födelsedatum och personbeteckning, tjänsteproducentens identifieringsuppgifter, intressebevakarens titel samt, om tjänsteproducenten har fler än en allmän intressebevakare, intressebevakarens ordningsnummer,

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	5) i fråga om värdepapperskonton kontots unika identifieringskod och datum för kontots öppnande och avslutande,
	6) i fråga om konton för kryptotillgångar kontots unika identifieringskod och datum för kontots öppnande och avslutande.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
6 §	6 §
Uppgifter som ska föras in i registret över bank- och betalkonton	*Uppgifter som ska föras in i registret över bank- och betalkonton*
Betalningsinstitut, institut *för elektroniska pengar och leverantörer av kryptotillgångstjänster* ska trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av information lämna Tullen de uppgifter som avses i 2 mom. Betalningsinstitut*, institut för elektroniska pengar och leverantörer av kryptotillgångstjänster* kan administrera ett i 1 d § avsett datasöksystem för bank- och betalkonton, varvid de uppgifter som avses i 2 mom. i denna paragraf ska utlämnas via datasöksystemet.	*Finansiella* institut ska trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av information lämna Tullen de uppgifter som avses i 2 mom. *Finansiella* institut kan administrera ett i 1 d § avsett datasöksystem för bank- och betalkonton, varvid de uppgifter som avses i 2 mom. i denna paragraf ska utlämnas via datasöksystemet.
I registret över bank- och betalkonton ska införas följande uppgifter om sådana kunder hos betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och leverantörer av kryptotillgångstjänster som enligt 3 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism ska identifieras:	
1) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, med-borgarskap, för kontoinnehavaren och den som har rätt att använda kontot samt kunden hos leverantören av kryptotillgångstjänster eller, om kontoinnehavaren eller kunden hos leverantören av kryptotillgångstjänster är en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt alla hos den juridiska personen som har rätt att använda kontot och sådana uppgifter om dem som ovan nämns för fysiska personer eller, om den som har rätt att använda kontot är en allmän intressebevakare, i stället för intressebevakarens namn, födelsedatum och personbeteckning, tjänsteproducentens identifieringsuppgifter, intressebevakarens titel samt, om tjänsteproducenten	

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
har fler än en allmän intressebevakare, intressebevakarens ordningsnummer, *2) datum när kundrelationen och rätten att använda kontot har börjat och upphört,* *3) i fråga om betalkonton IBAN-nummer eller något annat identifikationssignum.* Om ett kreditinstitut har fått ett i 1 d § 1 mom. avsett tillstånd från Finansinspektionen att avvika från skyldigheten att administrera ett datasöksystem, ska följande uppgifter införas i registret över bank- och betalkonton:	*I registret över bank- och betalkonton ska införas följande uppgifter om sådana kunder hos finansiella institut som enligt artikel 22 i penningtvättsförordningen ska identifieras.* Om ett kreditinstitut har fått ett i 1 d § 1 mom. avsett tillstånd från Finansinspektionen att avvika från skyldigheten att administrera ett datasöksystem, ska följande uppgifter införas i registret över bank- och betalkonton:
1) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, med-borgarskap samt datum när kundrelationen och rätten att använda kontot har börjat och upphört eller, om kontoinnehavaren är en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet, datum när kundrelationen har börjat och upphört, samt alla hos den juridiska personen som har rätt att använda kontot och sådana uppgifter om dem som ovan nämns för fysiska personer eller, om den som har rätt att använda kontot är en allmän intressebevakare, i stället för intressebevakarens namn, födelsedatum och personbeteckning, tjänsteproducentens identifieringsuppgifter, intressebevakarens titel samt, om tjänsteproducenten har fler än en allmän intressebevakare, intressebevakarens ordningsnummer,	1) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, *andra identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i penningtvättsförordningen, för kontoinnehavaren och den som har rätt att använda kontot* samt datum när kundrelationen *eller* rätten att använda kontot har börjat och upphört eller, om kontoinnehavaren är en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet, datum när kundrelationen *eller rätten att använda kontot* har börjat och upphört samt alla hos den juridiska personen som har rätt att använda kontot och sådana uppgifter om dem som ovan nämns för fysiska personer eller, om den som har rätt att använda kontot är en allmän intressebevakare, i stället för intressebevakarens namn, födelsedatum och personbeteckning, tjänsteproducentens identifieringsuppgifter, intressebevakarens titel samt, om tjänsteproducenten har fler än en allmän intressebevakare, intressebevakarens ordningsnummer,
2) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för de verkliga förmånstagare som avses i 1 kap. 5–7 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,	2) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning *och antingen andra identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i penningtvättsförordningen eller andra identifieringsuppgifter eller ett unikt identifieringsnummer* för de verkliga förmånstagare som avses i 1 kap. 5–7 § i lagen

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, *samt datum då en fysisk person blev verklig förmånstagare för kundkontoinnehavaren och datum då personen upphörde att vara verklig förmånstagare för kundkontoinnehavaren,*
3) i fråga om bank- och betalkonton IBAN-nummer eller något annat identifikationssignum samt datum för öppnande och avslutande av kontot,	3) i fråga om bank- och betalkonton IBAN-nummer eller något annat *identifieringssignum* samt datum för öppnande och avslutande av kontot,
	3 a) i fråga om virtuella IBAN-nummer som utfärdats av ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut: det virtuella IBAN-numret, den unika identifieringskoden för det konto till vilket betalningar till det virtuella IBAN-numret automatiskt omdirigeras och datumen för kontots öppnande och avslutande. När det gäller virtuella IBAN-nummer ska den kundkontoinnehavare som avses i 1 och 2 punkten vara innehavare av det konto till vilket betalningar till det virtuella IBAN-numret automatiskt omdirigeras,
4) fullständigt namn, födelsedatum och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för den som hyr ett bankfack och den som har rätt att använda bankfacket samt identifieringsuppgifter om bankfacket och hyrestidens längd eller, om det är fråga om en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt identifieringsuppgifter om bankfacket och hyrestidens längd eller, om den som har rätt att använda bankfacket är en allmän intressebevakare, i stället för intressebevakarens namn, födelsedatum och personbeteckning, tjänsteproducentens identifieringsuppgifter, intressebevakarens titel samt, om tjänsteproducenten har fler än en allmän intressebevakare, intressebevakarens ordningsnummer.	4) fullständigt namn *för den som hyr ett bankfack och den som har användningsrätt till det och antingen andra identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i penningtvättsförordningen eller identifieringsuppgifter om facket, samt det datum då hyresperioden påbörjades och vid behov det datum då den avslutades* eller, om det är fråga om en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt identifieringsuppgifter om bankfacket *samt det datum då hyresperioden påbörjades och vid behov det datum då den avslutades* eller, om den som har rätt att använda bankfacket är en allmän intressebevakare, i stället för intressebevakarens namn, *födelsetid* och personbeteckning, tjänsteproducentens identifieringsuppgifter, intressebevakarens titel samt, om tjänsteproducenten har fler än en allmän intressebevakare, intressebevakarens ordningsnummer,
	5) i fråga om värdepapperskonton kontots unika identifieringskod och datumet för kontots öppnande och avslutande,
	6) i fråga om konton för kryptotillgångar kontots unika identifieringskod och datum för kontots öppnande och avslutande.
De uppgifter som avses i 2 *och 3* mom. ska lämnas på elektronisk väg. Tullen kan meddela närmare föreskrifter om vilket elektroniskt förfarande som ska användas och på	

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
vilket sätt uppgifterna ska vara certifierade för att kunna lämnas.	De uppgifter som avses i 2 mom. ska lämnas på elektronisk väg. Tullen kan meddela närmare föreskrifter om vilket elektroniskt förfarande som ska användas och på vilket sätt uppgifterna ska vara certifierade för att kunna lämnas. *Tullen ska beakta de tekniska specifikationer för fastställande av formatet för inlämnandet av uppgifterna till de centraliserade automatiserade mekanismerna som kommissionen antagit genom genomförandeakter.*
I samband med gemensamma konton som förvaltas av en advokat ska det uttryckligen antecknas att bank- eller betalkontot är ett gemensamt konto som förvaltas av en advokat och som omfattas av tystnadsplikten för advokater. Uppgifter om gemensamma konton som förvaltas av en advokat får inte lämnas ut via registret, med undantag för information om att det är fråga om ett gemensamt konto som förvaltas av en advokat och om vilken advokat som förvaltar kontot.	
7 §	7 §
Utlämnande av uppgifter ur registret över bank- och betalkonton	*Utlämnande av uppgifter ur registret över bank- och betalkonton*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Tullen får till behöriga myndigheter samt kreditinstitut, betalningsinstitut*, institut för elektroniska pengar och leverantörer av kryptotillgångstjänster* lämna ut logguppgifter som gäller den behöriga myndigheten, betalningsinstitutet*, institutet för elektroniska pengar, leverantören av kryptotillgångstjänster eller* kreditinstitutet i fråga för uppföljning och övervakning av dess egen verksamhet. Innan uppgifterna lämnas ut ska en utredning om hur användningen och skyddet av de utlämnade uppgifterna kommer att ordnas *ges in till Tullen*.	Tullen får till behöriga myndigheter samt *till* kreditinstitut *och finansiella* institut lämna ut logguppgifter som gäller den behöriga myndigheten, *det finansiella* institutet och kreditinstitutet i fråga för uppföljning och övervakning av dess egen verksamhet. Innan uppgifterna lämnas ut ska *till Tullen lämnas* en utredning om hur användningen och skyddet av de utlämnade uppgifterna kommer att ordnas.
10 §	10 §
Logguppgifter	*Logguppgifter*
Tullen ska föra ett loggregister över användningen av bank- och betalkontoregistret och användningen av det centraliserade automatiserade systemet för kontouppgifter via sammanställningsprogrammet och på begäran lämna ut logguppgifterna till de behöriga	Tullen ska föra ett loggregister över användningen av bank- och betalkontoregistret*,* användningen av det centraliserade automatiserade systemet för kontouppgifter via sammanställningsprogrammet *och användningen av bankkontoregistrens*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
myndigheter som avses i 3 §. Loggregistret ska innehålla åtminstone följande uppgifter: 1) referensuppgifter för ärendet, 2) de bestämmelser med stöd av vilka uppgifter begärs, 3) datum och klockslag för förfrågan eller sökningen, 4) typen av uppgifter som används för förfrågan eller sökningen, 5) identifieringsuppgifter för resultaten av förfrågan eller sökningen, 6) namnet på den behöriga myndighet som använt registret.	*sammankopplingssystem* och på begäran lämna ut logguppgifterna till de behöriga myndigheter som avses i 3 §. Loggregistret ska innehålla åtminstone följande uppgifter: 1) referensuppgifter för ärendet, 2) de bestämmelser med stöd av vilka uppgifter begärs, 3) datum och klockslag för förfrågan eller sökningen, 4) typen av uppgifter som används *i* förfrågan eller sökningen, 5) identifieringsuppgifter för resultaten av förfrågan eller sökningen, 6) namnet på den behöriga myndighet som använt registret.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
(En ny 10 a §)	*10 a §* ***Statistik*** *Tullen ska föra statistik över antalet sökningar som behöriga myndigheter gör i det centraliserade automatiserade kontouppgiftssystemet, specificerat enligt grupp av behörig myndighet.*
17 b § *Saldouppgifter som fås ur det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter* I det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter är det möjligt att begära följande uppgifter om saldot för bank- och betalkonton: 1) kontonummer, 2) saldo för kontot, 3) datum och klockslag för saldot.	17 b § *Saldouppgifter som fås ur det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter* I det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter är det möjligt att begära följande uppgifter om saldot för bank- och betalkonton *och konton för kryptotillgångar*: 1) kontonummer, 2) saldo för kontot, 3) datum och klockslag för saldot.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
17 d § *Uppgifter om kontotransaktioner och värdepapper, vilka kan erhållas ur det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter*	17 d § *Uppgifter om kontotransaktioner och värdepapper, vilka kan erhållas ur det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Ur det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter är det möjligt att även begära uppgifter om kontotransaktioner som gäller konton för kryptotillgångar.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
17 f §	17 f §
Behandlingen av uppgifter i det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter	*Behandlingen av uppgifter i det centraliserade elektroniska systemet för transaktions- och saldouppgifter*
Aktörer som avses i 1 a § ska trots sekretessbestämmelserna lämna ut sådana uppgifter som avses i 17 b § och 17 d § 1 mom. utan dröjsmål, men senast inom följande bankdag.	Aktörer som avses i 1 a § ska trots sekretessbestämmelserna lämna ut sådana uppgifter som avses i 17 b § och 17 d § 1 *och 2* mom. utan dröjsmål, men senast inom följande bankdag.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
En aktör som avses i 1 a § kan av grundad anledning lämna ut uppgifter som avses i 17 d § 2 mom. på något annat elektroniskt informationssäkert sätt.	En aktör som avses i 1 a § kan av grundad anledning lämna ut uppgifter som avses i 17 d § *3* mom. på något annat elektroniskt informationssäkert sätt.
(Ett nytt 4 kap.)	*4 kap.*
	Sammankoppling av bankkontoregister
	17 i §
	Uppgifter som ska göras tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem
	Tullen ska se till att uppgifter enligt artikel 16.3 i sjätte penningtvättsdirektivet som är aktuella och motsvarar det faktiska bankkontot och betalkontot, inbegripet virtuella IBAN-nummer, värdepapperskontot, kontot för kryptotillgångar och bankfacket och som fås ur övervakningssystemet för bank- och betalkonton görs tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem.
	De uppgifter som avses i 1 mom. ska finnas tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem under fem år efter avslutandet av kontot eller bankfacket.

Gällande lydelse	Föreslagen lydelse
	Tullen ska beakta de tekniska specifikationer som kommissionen antagit i enlighet med artikel 17 i sjätte penningtvättsdirektivet och som utarbetas för att sammankoppla de centraliserade automatiserade mekanismerna.
	17 j §
	Informationsutbytet i sammankopplingssystemet
	Tullen ska via bankkontoregistrens sammankopplingssystem lämna ut de i 17 i § 1 mom. specificerade uppgifter som fås ur övervakningssystemet för bank- och betalkonton till finansunderrättelseenheter, tillsynsmyndigheter, behöriga myndigheter som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1153 om fastställande av bestämmelser för att underlätta användning av finansiell information och andra uppgifter för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra vissa brott och om upphävande av rådets beslut 2000/642/RIF samt, för de gemensamma analyser som görs med stöd av artikel 32 i sjätte penningtvättsdirektivet och artikel 40 i penningtvättsförordningen, till Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. *Centralen för utredning av penningtvätt och de tillsynsmyndigheter som avses i 1 kap. 4 § 2 punkten underpunkt b i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism ska ha omedelbar och ofiltrerad tillgång till sådana uppgifter enligt artikel 16.3 i sjätte penningtvättsdirektivet som finns i andra medlemsstater och som är tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Den personal vid Centralen för utredning av penningtvätt och vid tillsynsmyndigheterna som har tillgång till bankkontoregistrens sammankopplingssystem ska hålla hög yrkesmässig standard när det gäller konfidentialitet och dataskydd samt ha stor integritet och rätt kompetens. Centralen för utredning av penningtvätt och tillsynsmyndigheterna ska föra statistik över antalet sökningar som avses ovan.*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet ska ha omedelbar och ofiltrerad tillgång till sådan information enligt artikel 16.3 i sjätte penningtvättsdirektivet som finns i andra medlemsstater och som är tillgänglig via bankkontoregistrens sammankopplingssystem, när det är nödvändigt för att utföra uppgifter som syftar till att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra allvarliga brott eller stödja en brottsutredning som rör ett allvarligt brott, inbegripet identifiering, spårning och frysning av tillgångar med koppling till en sådan utredning. Åtkomst till informationen och rätt att göra sökningar på den har endast den personal vid polisen, Tullen eller Gränsbevakningsväsendet som särskilt har utsetts och bemyndigats att utföra dessa uppgifter. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4.2 i direktiv (EU) 2016/680 får uppgifter om bankkonton som erhålls via bankkontoregistrens sammankopplingssystem endast behandlas för det ändamål för vilket de samlades in.
4 kap.	*5* kap.
Ikraftträdande	**Ikraftträdande**
	———
	Denna lag träder i kraft den 20 .
	Lagens 17 j § 3 mom. tillämpas dock först från och med den 10 juli 2029.
	———

4.

Lag

om ändring av handelsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i handelsregisterlagen (564/2023) 2 § 3 mom., 6 § och 34 § 2 mom. samt *ändras* 5 §, 10 § 1 mom., 23 § 1 mom. samt 24 och 28 §,
som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	2 §
Handelsregistrets offentlighet och utlämnande av uppgifter	*Handelsregistrets offentlighet och utlämnande av uppgifter*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Uppgifter om den verkliga förmånstagare som avses i 1 kap. 5 och 6 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017), nedan ***penningtvättslagen****, får lämnas ut om mottagaren har identifierats och mottagaren har en grund enligt 1 kap. 1 § i den lagen att behandla uppgifter eller en myndighet behöver uppgifterna för skötseln av sina lagstadgade uppgifter. Vid utlämnandet av uppgifter iakttas i övrigt vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om det.*	(Upphävs 3 mom.)
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
5 §	5 §
Uppgifter som ska registreras om verkliga förmånstagare	***Centralt register över*** *verkliga förmånstagare*
När det gäller andra anmälningsskyldiga än enskilda näringsidkare införs i registret uppgift om sådana verkliga förmånstagare i företag eller sammanslutningar som avses i 6 kap. 2 § i penningtvättslagen, med undantag för verkliga förmånstagare som avses i 1 kap. 5 § 4 mom. i den lagen, samt personuppgifterna för dem och uppgift om grunden för och omfattningen av deras bestämmande inflytande och ägarandelar.	*Bestämmelser om det centrala register över verkliga förmånstagare som registermyndigheten ska föra i samband med handelsregistret, nedan* ***förmånstagarregistret****, och om de anteckningar som ska göras i registret finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, nedan* ***penningtvättsförordningen****, samt i lagen om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism (/), nedan* ***penningtvättslagen****.*
Om ett företag eller en sammanslutning anmäler att det inte har någon sådan verklig förmånstagare som avses i 1 mom., eller om en verklig förmånstagare inte kan identifieras, gör registermyndigheten en anteckning om anmälan i registret.	*I förmånstagarregistret kan det också föras in uppgifter om andra juridiska personer eller juridiska konstruktioner än i 3 § avsedda anmälningsskyldiga och deras verkliga förmånstagare, om den juridiska personen har ett företags- och organisationsnummer enligt 9 § i företags- och*
Bestämmelserna i 2 mom. tillämpas inte på öppna bolag eller kommanditbolag, om det öppna bolagets bolagsmän eller kommanditbolagets ansvariga bolagsmän är fysiska personer. Om andra företag eller	

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
sammanslutningar än de som avses ovan förutsätter att göra en anmälan enligt 1 eller 2 mom., gör registermyndigheten en anteckning om saken i registret. Efter att ha fått en tillsynsanmälan som avses i 6 kap. 5 § 1 mom. i penningtvättslagen gör registermyndigheten en anteckning i registret, om uppgifterna i anmälan och förmånstagarregistret fortfarande avviker från varandra efter det att registermyndigheten först har uppmanat företaget eller sammanslutningen eller representanten för en i 6 § avsedd utländsk klassisk trust eller liknande juridisk konstruktion att inom utsatt tid anmäla uppdaterade uppgifter om den verkliga förmånstagaren för registrering eller fastställa de uppgifter som antecknats i registret, om inte registeranteckningen är uppenbart grundlös. Bestämmelserna i 1–4 mom. tillämpas inte på bolag som är föremål för handel på en sådan reglerad marknad som avses i lagen om handel med finansiella instrument (1070/2017), på sådana sammanslutningar enligt 1 kap. 7 § i penningtvättslagen som införts i handelsregistret, på utländska näringsidkare som har etablerat en filial i Finland eller på statliga affärsverk. Uppgifter om verkliga förmånstagare bevaras i 10 år efter det att den anmälningsskyldige har raderats från registret.	*organisationsdatalagen (244/2001) eller om den utländska juridiska personen eller juridiska konstruktionen har ett motsvarande nummer.*
6 §	(Upphävs 6 §)
Uppgifter som ska registreras om klassiska truster och liknande juridiska konstruktioner och om de verkliga förmånstagarna för dem *I en anmälan om de verkliga förmånstagarna för en sådan klassisk trust eller liknande juridisk konstruktion som avses i artikel 31.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens*	

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
*direktiv 2006/70/EG, nedan **penningtvättsdirektivet**, ska följande nämnas:* *1) den utländska trustens eller juridiska konstruktionens namn och den stat enligt vars lagstiftning trusten eller den liknande juridiska konstruktionen har bildats,* *2) om den utländska trusten eller liknande juridiska konstruktionen har registrerats, det register där den utländska trusten eller den liknande juridiska konstruktionen har införts och dess registreringsnummer i det registret,* *3) personuppgifterna för de verkliga förmånstagarna enligt 6 kap. 3 § i penningtvättslagen samt grunden för och omfattningen av det bestämmande inflytandet eller ägarandelen.* *Uppgifter om verkliga förmånstagare bevaras i 10 år efter det att grunderna till registreringen av uppgifterna har upphört.*	
10 § *Anmälningar till handelsregistret* Innan näringsverksamhet inleds ska en sådan anmälningsskyldig som avses i 3 § 1 mom. göra en anmälan till handelsregistret, vilken innehåller de uppgifter som avses i 4 *och 5* § (*etableringsanmälan*). Etableringsanmälan ska också göras om flyttning av hemort till Finland.	10 § *Anmälningar till handelsregistret* Innan näringsverksamhet inleds ska en sådan anmälningsskyldig som avses i 3 § 1 mom. göra en anmälan till handelsregistret, vilken innehåller de uppgifter som avses i 4 § (*etableringsanmälan*). Etableringsanmälan ska också göras om flyttning av hemort till Finland.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
23 § *Kontroll av att registeruppgifter är uppdaterade* Aktiebolag, andelslag, europabolag och europaandelslag samt utländska näringsidkare som etablerat en filial i Finland ska varje kalenderår anmäla att de uppgifter som antecknas i handelsregistret enligt den anmälningsskyldiges anmälan och de kontaktuppgifter för företaget som förts in i registret över företags- och organisationsnummer är uppdaterade. Andra än ovannämnda anmälningsskyldiga har rätt att anmäla att registeruppgifterna är uppdaterade.	23 § *Kontroll av att registeruppgifter är uppdaterade* Aktiebolag, andelslag, europabolag och europaandelslag samt utländska näringsidkare som etablerat en filial i Finland ska varje kalenderår anmäla att de uppgifter som antecknas i handelsregistret *och i det förmånstagarregister som förs i samband med det* enligt den anmälningsskyldiges anmälan och de kontaktuppgifter för företaget som förts in i registret över företags- och organisationsnummer är uppdaterade. Andra än ovannämnda anmälningsskyldiga *och i 5 § avsedda juridiska personer eller juridiska*

Gällande lydelse

— — — — — — — — — — — — — — —

24 §

Avgift för försummelse av handelsregisteranmälan

Registermyndigheten påför den anmälningsskyldige en avgift för försummelse av handelsregisteranmälan, om den trots uppmaning inte

1) i enlighet med 10 § rättar till brister eller fel i uppgifter som ska antecknas och handlingar som ska registreras i handelsregistret enligt den anmälningsskyldiges anmälan enligt 4 § eller en med stöd av 4 § 3 mom. utfärdad statsrådsförordning eller enligt *5 eller 6 §,* 10 § 2 mom. eller 11 §,

2) anmäler att anteckningar om i 4 § 2 mom. 4 eller 5 punkten avsedda personer, som på grund av näringsförbud eller annan orsak relaterad till personens behörighet inte längre kan vara verksam med de uppgifter som antecknats i registret, ska avföras från registeruppgifterna,

3) i enlighet med 11 § i företags- och organisationsdatalagen rättar till brister eller fel i de kontaktuppgifter som avses i 4 § 1 mom. 4 punkten i den lagen,

4) anmäler, om det gäller en anmälningsskyldig som avses i 3 kap. 9 § i bokföringslagen, bokslut och verksamhetsberättelse jämte uppgifter om revision som utarbetats enligt den lagen för registrering, med undantag för en anmälningsskyldig som avses i 25 §, eller kompletterar ovan i denna punkt avsedda uppgifter som anmälts som bristfälliga för registrering.

Försummelseavgift påförs även en anmälningsskyldig enligt 23 § 1 mom. som under kalenderåret har försummat att anmäla att registeruppgifterna är uppdaterade och trots uppmaning inte gör en sådan anmälan.

Föreslagen lydelse

konstruktioner har rätt att anmäla att registeruppgifterna är uppdaterade.

— — — — — — — — — — — — — — —

24 §

Avgift för försummelse av handelsregisteranmälan

Registermyndigheten påför den anmälningsskyldige en avgift för försummelse av handelsregisteranmälan, om den trots uppmaning inte

1) i enlighet med 10 § rättar till brister eller fel i uppgifter som ska antecknas och handlingar som ska registreras i handelsregistret enligt den anmälningsskyldiges anmälan enligt 4 § eller en med stöd av 4 § 3 mom. utfärdad statsrådsförordning eller enligt 10 § 2 mom. eller 11 §,

2) anmäler att anteckningar om i 4 § 2 mom. 4 eller 5 punkten avsedda personer, som på grund av näringsförbud eller annan orsak relaterad till personens behörighet inte längre kan vara verksam med de uppgifter som antecknats i registret, ska avföras från registeruppgifterna,

3) i enlighet med 11 § i företags- och organisationsdatalagen rättar till brister eller fel i de kontaktuppgifter som avses i 4 § 1 mom. 4 punkten i den lagen,

4) anmäler, om det gäller en anmälningsskyldig som avses i 3 kap. 9 § i bokföringslagen, bokslut och verksamhetsberättelse jämte uppgifter om revision som utarbetats enligt den lagen för registrering, med undantag för en anmälningsskyldig som avses i 25 §, eller kompletterar ovan i denna punkt avsedda uppgifter som anmälts som bristfälliga för registrering.

Försummelseavgift påförs även en anmälningsskyldig enligt 23 § 1 mom. som under kalenderåret har försummat att anmäla att registeruppgifterna är uppdaterade och trots uppmaning inte gör en sådan anmälan.

Registermyndigheten påför även anmälningsskyldiga, andra juridiska personer eller förvaltare för juridiska

Gällande lydelse

Försummelseavgiften är 300 euro. För ett publikt aktiebolag och ett europabolag är försummelseavgiften 600 euro.

Försummelseavgift får inte påföras för försummelse som avses i 1 mom. 4 punkten och i 2 mom., om beslut om påförande av den inte fattats inom ett år från dagen efter den dag då den anmälningsskyldige borde ha anmält bokslutet för registrering eller anmält att uppgifterna i registret är uppdaterade. Bestämmelserna i detta moment tillämpas även på filialers skyldighet att anmäla bokslut för registrering på det sätt som föreskrivs i 11 §.

I fråga om andra än i 4 mom. avsedda försummelser får försummelseavgift inte påföras, om beslut om påförande av den inte fattats inom ett år från dagen efter den dag då registermyndigheten sänt en uppmaning om att rätta till försummelsen.

En av registermyndigheten påförd försummelseavgift hindrar inte att en ny försummelseavgift påförs om den anmälningsskyldige inte har rättat till en försummelse som avses i 1 mom. 1–3 punkten efter en ny uppmaning av registermyndigheten. Den nya försummelseavgift som påförs är då dubbelt så stor jämfört med den tidigare försummelseavgiften och den kan påföras högst tre gånger under två år från det första beslutet så att den första avgiften efter detta påförs enligt det belopp som föreskrivs i 3 mom. Vad som föreskrivs här tillämpas inte på en filial i den mån det är fråga om filialens skyldighet att anmäla bokslut för registrering enligt bestämmelserna i 11 §.

Föreslagen lydelse

konstruktioner eller aktörer i motsvarande ställning en avgift för försummelse av handelsregisteranmälan, om de trots uppmaning inte på det sätt som föreskrivs i 10 § och i artiklarna 63, 64 och 67 i penningtvättsförordningen rättar till brister eller fel i uppgifter som ska antecknas och handlingar som ska registreras i förmånstagarregistret enligt deras anmälan med stöd av 3 kap. 7–9 och 11 § i penningtvättslagen.

Försummelseavgiften är 300 euro. För ett publikt aktiebolag och ett europabolag är försummelseavgiften 600 euro.

Försummelseavgift får inte påföras för försummelse som avses i 1 mom. 4 punkten och i 2 mom., om beslut om påförande av den inte fattats inom ett år från dagen efter den dag då den anmälningsskyldige borde ha anmält bokslutet för registrering eller anmält att uppgifterna i registret är uppdaterade. Bestämmelserna i detta moment tillämpas även på filialers skyldighet att anmäla bokslut för registrering på det sätt som föreskrivs i 11 §.

I fråga om andra än i *5* mom. avsedda försummelser får försummelseavgift inte påföras, om beslut om påförande av den inte fattats inom ett år från dagen efter den dag då registermyndigheten sänt en uppmaning om att rätta till försummelsen.

En av registermyndigheten påförd försummelseavgift hindrar inte att en ny försummelseavgift påförs om den anmälningsskyldige inte har rättat till en försummelse som avses i 1 mom. 1–3 punkten efter en ny uppmaning av registermyndigheten. Den nya försummelseavgift som påförs är då dubbelt så stor jämfört med den tidigare försummelseavgiften och den kan påföras högst tre gånger under två år från det första beslutet så att den första avgiften efter detta påförs enligt det belopp som föreskrivs i *4* mom. Vad som föreskrivs här tillämpas inte på en filial i den mån det är fråga om filialens skyldighet att anmäla bokslut för registrering enligt bestämmelserna i 11 §.

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
28 §	28 §
Förordnande om likvidation eller avregistrering avseende anmälningsskyldiga för försummelse av anmälan om verkliga förmånstagare	*Förordnande om likvidation eller avregistrering avseende anmälningsskyldiga för försummelse av anmälan om verkliga förmånstagare*
Om en anmälningsskyldig på vilken tillämpas 20 kap. 4 § i aktiebolagslagen (624/2006) eller 23 kap. 4 § i lagen om andelslag (421/2013) försummar att lämna in en i 5 § i denna lag avsedd anmälan om verkliga förmånstagare eller att rätta till bristfälliga eller felaktiga uppgifter om verkliga förmånstagare i registret och om den anmälningsskyldige trots uppmaning inte rättar till försummelsen, kan registermyndigheten genom att iaktta ett förfarande enligt 20 kap. 5 § i aktiebolagslagen eller 23 kap. 5 § i lagen om andelslag försätta den anmälningsskyldige i likvidation eller avregistrera den.	Om en anmälningsskyldig på vilken tillämpas 20 kap. 4 § i aktiebolagslagen (624/2006) eller 23 kap. 4 § i lagen om andelslag (421/2013) försummar att *enligt artikel 63 i penningtvättsförordningen rapportera in uppgifter om verkliga förmånstagare eller att rätta till bristfälliga* eller felaktiga uppgifter om verkliga förmånstagare i *förmånstagarregistret*, och om den anmälningsskyldige trots uppmaning inte rättar till försummelsen, kan registermyndigheten genom att iaktta ett förfarande enligt 20 kap. 5 § i aktiebolagslagen eller 23 kap. 5 § i lagen om andelslag försätta den anmälningsskyldige i likvidation eller avregistrera den.
34 §	34 §
Uppgifter som görs tillgängliga genom systemet för sammankoppling av register	*Uppgifter som görs tillgängliga genom systemet för sammankoppling av register*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Registermyndigheten ska dessutom se till att uppgifter om verkliga förmånstagare görs tillgängliga genom systemet för sammankoppling av register med iakttagande av vad som föreskrivs i artiklarna 30.10 och 31.9 i penningtvättsdirektivet.	(Upphävs 2 mom.)
	————
	Denna lag träder i kraft den 20 .
	————

6.

Lag

om ändring av kreditinstitutslagen

361

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditinstitutslagen (610/2014) 15 kap. 6 § 2 mom. och 18 § 3 mom., sådana de lyder i lag 448/2017, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
15 kap.	15 kap.
Förfaranden vid kundtransaktioner	**Förfaranden vid kundtransaktioner**
	— — —

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 1 kap. 3 § 2 mom. 5 punkten, 2 kap. 10 § 1 mom. 5 punkten, 3 kap. 20 b § 3 mom. 3 punkten, 4 kap. 40 a § 1 mom. och 42 a § 2 mom. samt 8 kap. 71 § 1 mom. 15 punkten,

av dem 1 kap. 3 § 2 mom. 5 punkten och 3 kap. 20 b § 3 mom. 3 punkten sådana de lyder i lag 445/2023, 2 kap. 10 § 1 mom. 5 punkten och 4 kap. 40 a § 1 mom. sådana de lyder i lag 569/2020, 4 kap. 42 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 1071/2017 och 8 kap. 71 § 1 mom. 15 punkten sådan den lyder i lag 574/2019, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	3 §
Uppgifter	*Uppgifter*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Finansinspektionen fullgör sina lagstadgade uppgifter genom att	Finansinspektionen fullgör sina lagstadgade uppgifter genom att
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
5) övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) samt de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.	5) övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism,* lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *(/)* samt de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av *dem,*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
10 §	10 §
Direktionens uppgifter	*Direktionens uppgifter*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Direktionen ska i fråga om tillsynen över finansmarknaden	Direktionen ska i fråga om tillsynen över finansmarknaden
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
5) döma ut vite som Finansinspektionen har förelagt samt besluta om administrativa påföljder enligt 4 kap., om administrativa påföljder enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *(444/2017)* och om de i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020) avsedda påföljdsavgifter som påförs av Finansinspektionen,	5) döma ut vite som Finansinspektionen har förelagt samt besluta om administrativa påföljder enligt 4 kap., om administrativa påföljder enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och om de i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020) avsedda påföljdsavgifter som påförs av Finansinspektionen,
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
20 b §	20 b §
Rätt att få uppgifter av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag	*Rätt att få uppgifter av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Finansinspektionen har rätt att få de uppgifter som avses i 1 och 2 mom., om de behövs för att	Finansinspektionen har rätt att få de uppgifter som avses i 1 och 2 mom., om de behövs för att
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3) utföra tillsynsuppgifter som avses i 7 kap. 1 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,	3) utföra tillsynsuppgifter som avses i *5* kap. *26* § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
40 a §	40 a §
Ordningsavgift, offentlig varning och påföljdsavgift för vissa överträdelser	*Ordningsavgift, offentlig varning och påföljdsavgift för vissa överträdelser*
Bestämmelser om ordningsavgift, offentlig varning och påföljdsavgift för den som försummar eller överträder lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism eller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006 finns i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.	Bestämmelser om ordningsavgift, offentlig varning och påföljdsavgift för den som försummar eller överträder lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism eller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006 finns i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
42 a §	42 a §
Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder	*Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Finansinspektionen får inte påföra påföljdsavgift om avgiftsbeslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.	Finansinspektionen får inte påföra påföljdsavgift om avgiftsbeslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom *tio* år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.
71 §	71 §
Rätt och skyldighet att lämna ut information	*Rätt och skyldighet att lämna ut information*
Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet *(621/1999)* har Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut information till	Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut information till
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
15) de myndigheter som avses i 7 kap. 1 § 1 mom. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och den advokatförening *som avses i 2 mom. i den paragrafen* samt motsvarande myndigheter eller organ i en EES-stat, när informationen är nödvändig för att förhindra och avslöja penningtvätt och finansiering av terrorism, samt till centralen för utredning av penningtvätt för utförandet av dess uppgifter,	15) de myndigheter som avses i *5 kap. 26 §* 1 mom. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och *till advokatföreningen* samt motsvarande myndigheter eller organ i en EES-stat, när informationen är nödvändig för att förhindra och avslöja penningtvätt och finansiering av terrorism, samt till centralen för utredning av penningtvätt för utförandet av dess uppgifter,
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av lagen om betalningsinstitut

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om betalningsinstitut (297/2010) 7 § 4 mom. och 39 § 3 mom., av dem 7 § 4 mom. sådant det lyder i lag 890/2017, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
7 §	7 §
Undantag från tillståndsplikten för tillhandahållande av andra betaltjänster än utgivning av elektroniska pengar	*Undantag från tillståndsplikten för tillhandahållande av andra betaltjänster än utgivning av elektroniska pengar*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Betaltjänster får inte tillhandahållas i enlighet med denna paragraf, om en fysisk person som deltar i eller ansvarar för administreringen eller driften av affärsverksamheten inte är tillförlitlig på det sätt som avses i 13 a § eller om betaltjänstleverantören inte uppfyller de krav som ställs på betaltjänstleverantören enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017).	Betaltjänster får inte tillhandahållas i enlighet med denna paragraf, om en fysisk person som deltar i eller ansvarar för administreringen eller driften av affärsverksamheten inte är tillförlitlig på det sätt som avses i 13 a § eller om betaltjänstleverantören inte uppfyller de krav som ställs på betaltjänstleverantören enligt *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, nedan* ***penningtvättsförordningen****, och i* lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *(/)*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
39 §	39 §
Kundkontroll	*Kundkontroll*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
I fråga om kundkontroll gäller dessutom vad som föreskrivs i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism.	I fråga om kundkontroll gäller dessutom vad som föreskrivs i *penningtvättsförordningen och* i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av lagen om investeringstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om investeringstjänster (747/2012) 12 kap. 3 § 3 mom. sådant det lyder i lag 449/2017, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
12 kap.	12 kap.
Sekretess och kundkontroll	**Sekretess och kundkontroll**
3 §	3 §
Kundkontroll	*Kundkontroll*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Bestämmelser om kundkontroll finns dessutom i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017).	Bestämmelser om kundkontroll finns i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism dessutom* i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *(/)*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

10.

Lag

om ändring av lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013) rubriken för 8 § samt paragrafens 1 mom. som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
8 §	8 §
Handläggning av frysningsanmälningar och förteckning över frysningsbeslut	*Handläggning av **frysningsbeslut** och förteckning över frysningsbeslut*
Bestämmelser om frysningsanmälningar som avses i 3 § 2 mom. och om handläggningen av dem finns i lagen om förhindrande *och utredning* av penningtvätt och av finansiering av terrorism.	Bestämmelser om frysningsanmälningar som avses i 3 § 2 mom. och om handläggningen av dem finns i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *(/)*.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av lagen om utsläppshandel

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utsläppshandel (1270/2023) 69 § 3 mom. och 90 § 4 mom. som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
69 §	69 §
Förande av unionsregistret	*Förande av unionsregistret*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Bestämmelser om upprättande och förande av unionsregistret, centralförvaltarens och de nationella administratörernas uppgifter och registerfunktionerna finns i kommissionens registerförordning. På brottsbekämpning och på förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism inom ramen för unionsregistret tillämpas kommissionens registerförordning och de i den angivna bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU)	Bestämmelser om upprättande och förande av unionsregistret, centralförvaltarens och de nationella administratörernas uppgifter och registerfunktionerna finns i kommissionens registerförordning. På brottsbekämpning och på förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism inom ramen för unionsregistret tillämpas kommissionens registerförordning och de i den angivna bestämmelserna i *Europaparlamentets och*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism*, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG.*	*rådets förordning (EU) 2024/1624* om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism.
90 §	90 §
Rätt att få information och utföra inspektioner	*Rätt att få information och utföra inspektioner*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Energimyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av de kontoinnehavare och de kontoombud som avses i kommissionens registerförordning utan ogrundat dröjsmål få de uppgifter och utredningar som myndigheten begär och som behövs för skötseln av uppgifterna enligt 7 kap. 1 § 4 mom. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017).	Energimyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av de kontoinnehavare och de kontoombud som avses i kommissionens registerförordning utan ogrundat dröjsmål få de uppgifter och utredningar som myndigheten begär och som behövs för skötseln av uppgifterna enligt *2 §* 4 mom. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *(/)*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) 6 § 1 mom. 13 punkten, sådan den lyder i lag 454/2017, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 §	6 §
Syftet med fullgöranderapporter	*Syftet med fullgöranderapporter*
Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för	Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
13) förhindrande och avslöjande av penningtvätt och av finansiering av terrorism i enlighet med lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) och bedömning av tillförlitlighet enligt 5 kap. 5 och 6 § i den lagen samt förhindrande, avslöjande, utredning och förande till undersökning av penningtvätt och finansiering av terrorism enligt 2 § 1 mom. 1 punkten i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017),	13) förhindrande och avslöjande av penningtvätt och av finansiering av terrorism i enlighet med lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *(/)* och bedömning av tillförlitlighet enligt *48 §* i den lagen samt förhindrande, avslöjande, utredning och förande till undersökning av penningtvätt och finansiering av terrorism enligt 2 § 1 mom. 1 punkten i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017),
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om advokater

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om advokater (496/1958) 6 § 1 mom., sådant det lyder i lag 469/2017, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 §	6 §
Advokatföreningens styrelse ska se till att advokaterna när de uppträder inför domstol eller någon annan myndighet samt även i sin övriga verksamhet uppfyller sina förpliktelser. Advokatföreningens styrelse ska för Tillstånds- och tillsynsverket göra framställning om ordningsavgift, offentlig varning och påföljdsavgift enligt *8 kap 10 § i* lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering	Advokatföreningens styrelse ska se till att advokaterna när de uppträder inför domstol eller någon annan myndighet samt även i sin övriga verksamhet uppfyller sina förpliktelser. Advokatföreningens styrelse ska för Tillstånds- och tillsynsverket göra framställning om *åläggande av en administrativ eller ekonomisk påföljd* enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
av terrorism (444/2017). En advokat är skyldig att ge styrelsen de uppgifter som behövs för denna tillsyn. En advokat ska även tillåta en person som har förordnats av styrelsen att göra inspektioner i hans eller hennes byrå, om styrelsen finner att det är nödvändigt för tillsynen, och härvid visa de handlingar som ska granskas vid inspektionen. En styrelsemedlem och den som genomför en inspektion får inte obehörigen röja sekretessbelagda uppgifter som de har fått kännedom om i samband med tillsynen.	finansiering av terrorism *(/)*. En advokat är skyldig att ge styrelsen de uppgifter som behövs för denna tillsyn. En advokat ska även tillåta en person som har förordnats av styrelsen att göra inspektioner i hans eller hennes byrå, om styrelsen finner att det är nödvändigt för tillsynen, och härvid visa de handlingar som ska granskas vid inspektionen. En styrelsemedlem och den som genomför en inspektion får inte obehörigen röja sekretessbelagda uppgifter som de har fått kännedom om i samband med tillsynen.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av 28 § i lagen om pantlåneinrättningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pantlåneinrättningar (1353/1992) 28 § 2 mom., sådant det lyder i lag 453/2017, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
28 §	28 §
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
På panter av betydande ekonomiskt värde tillämpas med avvikelse från 1 mom. lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017).	På panter av betydande ekonomiskt värde tillämpas med avvikelse från 1 mom. lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *(/)*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av 12 kap. 8 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) 12 kap. 8 § 3 och 5 mom., av dem 12 kap. 8 § 3 mom. sådant det lyder i lag 452/2017, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
12 kap.	12 kap.
Erbjudande av andelar	**Erbjudande av andelar**
8 §	8 §
Kundkontroll	*Kundkontroll*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
AIF-förvaltaren ska utan dröjsmål rapportera tvivelaktiga transaktioner eller misstanke om finansiering av terrorism till centralen för utredning av penningtvätt så som föreskrivs i 4 kap. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017).	AIF-förvaltaren ska utan dröjsmål rapportera tvivelaktiga transaktioner eller misstanke om finansiering av terrorism till centralen för utredning av penningtvätt så som föreskrivs i *artikel 69 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, nedan* ***penningtvättsförordningen****.*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Bestämmelser om kundkontroll finns dessutom i lagen om förhindrande *och utredning* av penningtvätt och av finansiering av terrorism.	Bestämmelser om kundkontroll finns dessutom i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *(/).*

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

16.

Lag

om ändring av lagen om placeringsfonder

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om placeringsfonder (213/2019) 10 kap. 1 § 5 mom. och 26 kap. 15 § 3 mom. som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
10 kap.	10 kap.
Beräkning av värdet på en placeringsfond samt emission och inlösen	**Beräkning av värdet på en placeringsfond samt emission och inlösen**
1 §	1 §
Emission av fondandelar	*Emission av fondandelar*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Bestämmelserna i 4 mom. tillämpas inte om något annat följer av 26 kap. 15 § eller av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017).	Bestämmelserna i 4 mom. tillämpas inte om något annat följer av 26 kap. 15 § eller av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *(/)*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
26 kap.	26 kap.
Tystnadsplikt och skadeståndsskyldighet samt kundkontroll	**Tystnadsplikt och skadeståndsskyldighet samt kundkontroll**
15 §	15 §
Kundkontroll	*Kundkontroll*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Bestämmelser om kundkontroll finns dessutom i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.	Bestämmelser om kundkontroll finns *i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism dessutom* i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *(/)*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag

om ändring av 8 kap. 3 § i lagen värdeandelssystemet och om clearingverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017) 8 kap. 3 § 4 mom. som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
8 kap.	8 kap.
Särskilda bestämmelser	**Särskilda bestämmelser**
3 §	3 §
Kundkontroll	*Kundkontroll*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Bestämmelser om kundkontroll finns dessutom i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017).	Bestämmelser om kundkontroll finns *i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism* dessutom i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism *(/)*.
	Denna lag träder i kraft den 20 .